

ΜΙΧΑΛΗΣ Θ. ΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Το Μεγάλο Ψέμα

Ε' έκδοση

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΓΙΓΑΝΤΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Η οριστική απομυθοποίηση των βιβλικών ηρώων υπό το φως του ελληνικού μύθου

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	5
Ερμής ο Τρισμέγιστος	5
Θεογονία Ησίοδου	11
Ο Πελασγικός μύθος της δημιουργίας:	14
Φιλοσοφική θεογονία	15
Ανθρωπογονία	16
Ο Απαγορευμένος καρπός	23
Πελασγοί-Αιγής και "το κουρελιασμένο υλικό των μύθων"	31
"Το έπος του Γκιλγκαμές"	36
Το περιστέρι του Δευκαλίωνα	40
Ο "Συντριμμένος ήλιος" της αρχαιότητας	52
Φορωνίς η Αργολική Βαβέλ	56
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	 63
Αβραάμ ο "Χαλδαίος"	63
Το κόλπο της "αδελφής"	67
Ένας απίθανος "Θεραπευτής"	71
Μήστρα και οι κερδοφόρες μεταμορφώσεις	78
Ίφικλος Μελάμποδας και στειροθεραπεία	79
Σάρρα μια δεύτερη Πανδώρα	82
"Ο Αβραάμ καίει τα Σόδομα"	88
"Τρεις θεοί μια μέρα"	113
Ο θάνατος του Κραγαλέα!	114
Κέα-Ηλιδα και Αρκαδία	114
Μη κοιτάξεις πίσω σου	115
Ορφέας και Ευρυδίκη	116
Ποιοί είναι τελικά οι Σοδομίτες;	119
Κρήτες, Χαναναίοι και Φιλισταίοι	121
Λωτ ο επικηρυγμένος!	125
Κίνυρας-Σμύρνα και Άδωνις	129
"Άγαρ η κακοποιημένη δούλα"	131
Ισαάκ η "θυσία" που δεν έγινε!	139
Θυσία "αλά ελληνικά"	142
Αβραάμ ένας επικίνδυνος ψεύτης!	145
"Σοφία" απ' την ΟΥΡ της Χαλδαίας	147
Φρόνυτ-Οιδίποδας και Αβραάμ	152

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	154
Ισαάκ η δεύτερη γενιά του δόλου	154
Η πατριαρχική "οικογένεια"	164
Ιακώβ ο λαγόκαρδος	169
Ο Ιακώβ και η "πάλη" της ντροπής	174
Οι θεομάχοι Έλληνες	179
"Μαϊάνδρος" Η λαβή των θεομάχων	180
ΌΜΗΡΟΣ: "Πρωτέας και Μενέλαος"	183
Ηρακλής, Ίδας και Απόλλωνας	186
"Δείνα" και οι 12 πατριάρχες του δόλου	188
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	 200
"Χαλδαίος" Μάγος και Μαγγανισμός	200
Ο Ιωσήφ "πάει" στην Αίγυπτο	205
Η γυναίκα του Πετεφρή	206
Ονειρομάντης αλλά και ονειροποιός	208
Ιωσήφ: Ένας ολέθριος σωτήρας	220
Και πάλι ο μύθος	228
Ακενατών και ο δόλος του μονοθεϊσμού	233
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	 240
«Έξοδος»	240
Αυγή και Τήλεφος	242
Περσέας και Δανάη	242
Λάιος και Οιδίποδας	243
Σειπφώρα μια ηρωίδα μαμή	244
Μωυσής	246
Μαδιάμ η γη της προετοιμασίας	248
«Ιεοβά» ο θεός των πληγών	254
Η «πληγή» του ποταμού	258
«Η πληγή» των κτηνών	262
"Χάρη" Αναγγέλλοντας τη μεγάλη πληγή	268
Τα άζυμα της σωτηρίας	276
«Πάσχα» μια σωτήρια διάπα	282
Τη νύκτα εκείνη	286
«Πάσχα» η εκτέλεση	292
Έξοδος και «εγκρυφίας αζύμους»	297
Ερυθρά θάλασσα πως έγινε το "θαύμα"	299
Ο Ηρακλής πνίγει τους Βίστονες	313

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'	315
Το ψέμα των τριών ημερών	315
Το λεπρό χέρι του Φαραώ	320
Η λέπρα της Μαριάμ	330
Το χτύπημα της Πέτρας	339
Ηρακλής, Ποσειδώνας, Πήγασος, Διόνυσος και η "μαγική ράβδος"	342
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'	 346
"Ευλογία" και "κατάρα"	346
Το "έπος" του πατριαρχικού δόλου	346
Θαύμα και μαγεία η αρχαία τέχνη των "θεών"	360
Ερωτήσεις, ο δύσκολος δρόμος του Έλληνα	369
Βιβλιογραφία	388

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ερμής ο Τρισμέγιστος

Ἄρχῃ τῶν ὄντων ὁ θεός
καὶ νοῦς καὶ φύσις καὶ ὕλη...
ἀδιορίστων δέ ὄντων ἀπάντων
καὶ ἀκατασκευάστων...
ἦν γάρ σκότος ἄπειρον
ἐν ἀβύσσῳ,
καὶ ὕδωρ καὶ πνεῦμα νοερόν
δυνάμει θείᾳ, ὄντα ἐν χάει
ἀνείφθη δέ φῶς ἅγιον

Ερμής Τρισμέγιστος III 1-2

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεός
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος.
καὶ ἀκατασκεύαστος,
καὶ σκότος ἐπάνω
τῆς ἀβύσσου,
καὶ πνεῦμα θεοῦ
ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.
καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω φῶς.

(ΓΟ΄) Βίβλος Γένεσις Α' 1-2

Αναζητώντας ένα "μεγάλο ψέμα", που οι συνέπειες και οι προεκτάσεις του διεισδύουν και αλλοιώνουν οδυνηρά κάθε μορφή και κίνηση του σημερινού μας κόσμου, αναπόφευκτη προβάλλει η ανάγκη να στρέψουμε τη διόπτρα της σκέψης μας πίσω στο παρελθόν, για να προσπαθήσουμε να διακρίνουμε και να προσδιορίσουμε τα γεγονότα εκείνα και τις δυνάμεις, που έγιναν η αιτία να λεχθεί, να γραφτεί και τελικώς να υιοθετηθεί, ένα πολυσήμαντο ψέμα μέχρι των μοντέρων ημερών μας.

Η παραπάνω αντιπαράθεση του βιβλικού κειμένου της "Γένεσις", με τα κείμενα του Ερμή του Τρισμέγιστου, είναι σίγουρα μια καλή αφετηρία για ν' αρχίσουμε τη μάλλον έντονη συζήτησή μας.

Το "θέμα" αυτής της συζήτησης δεν είναι διόλου "νεκρό", απεναντίας παρά τη μακρόχρονη ύπαρξή του είναι εκπληκτικά καυτό, λες και βγήκε μόλις χθες απ' τον απίθανο "φούρνο" εκπόνησής του.

Ποιός είναι όμως αλήθεια αυτός ο συγγραφικός αντίλαλος που ακούγεται τόσο παράλληλα προς το πολύ γνωστό μας βιβλικό κείμενο; Είναι πράγματι αντίλαλος, ή το βιβλικό κείμενο έχει κάθε λόγο να τεθεί υπό αμφισβήτηση; Είναι όμως πολύ νωρίς για να περάσουμε στο χώρο των συμπερασμάτων. Για να σχηματίσουμε αβίαστα γνώμη πρέπει να γνωρίσουμε κάτι παραπάνω για τον Ερμή τον Τρισμέγιστο.

Τα κείμενα του "Ερμή" ανήκουν στον όγκο της κληροδοτημένης ελληνικής σοφίας, και ■ συγγραφέας ή καλύτερα ο μεταφραστής τους απ' την πανάρχαια ιερογλυφική γραφή των Αιγυπτίων, είναι ο Αιγύπτιος ιερέας Μανέθων, που κατ' εντολή του Πτολεμαίου του Α' μεταφράζει στην Αλεξάνδρεια για χάρη της ανθρωπότητας, στο τέλος του 4ου αι. π.Χ. τα κείμενα της πανάρχαιας Ελληνικής Σοφίας. Της σοφίας του "Ερμή του τρισμέγιστου" όπως απεκαλείτο λόγω της υπερβάλλουσας σοφίας και γνώσης του.

Ο ιερέας αυτός λοιπόν της αρχαίας Ηλιούπολης ο Μανέθων, σε συνεργασία με τον Έλληνα Τιμόθεο στα τέλη του 4ου αι. π.χ. δίνουν στην κρατούσα τότε ελληνική γλώσσα τη μετάφραση των Ερμητικών βιβλίων, που ο χρονολογικός κατάλογος αυτού του ίδιου ανεβάζει την παλαιότητά τους στα 9000 χρόνια π.Χ.!

Μας πληροφορεί λοιπόν, ότι ο εν λόγω Ερμής έγραψε βιβλία μέγιστης σοφίας, σαράντα δύο τον αριθμό, τα οποία θεωρήθηκαν για χιλιετηρίδες η αξεπέραστη γραπτή σοφία της Αιγύπτου και του τότε γνωστού κόσμου. Σ' αυτόν μάλιστα αποδίδονται επίσης πλήθος φιλόφρωνων εφευρέσεων και λυτρωτικών ανακαλύψεων, όπως η γραφή - η Ιατρική, και γενικά φιλόφρονες γνώσεις, όπως η καλλιέργεια της γης, δημιουργία οικισμών, αγαθά κοινωνικότητας και πολιτισμού δηλαδή, για τις πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες.

Σ' ένα απ' τα βιβλία του ο Μανέθων σημειώνει: «**Σύμφωνα με την εντολή σας (για μετάφραση απ' την Ιερογλυφική Αιγυπτιακή γραφή) θα σας δοθούν τα ιερά βιβλία που γράφτηκαν απ' τον προπάτορα μας τον Ερμή τον Τρισμέγιστο**».

Ο Ευσέβιος γράφει πως ο εν λόγω Ερμής ήταν ο αντιβασιλέας του αυτοκράτορα Κρόνου στην Αίγυπτο και ο γραμματέας του ταυτό-

χρονα: «Προελθών Κρόνος Ερμή τῷ τρισμαγίστῳ σύμβουλον καὶ βοηθόν Χρώμενον. Οὕτως γὰρ ἦν αὐτῷ γραμματεὺς».¹

Ο Αρτεμίδωρος τον προσονομάζει επίσης Τρισμαγίστο: «Παρ' Ἑλλησι ἄνδρες σοφώτατοι οὐ μόνον δὶς ἀλλὰ τρεῖς ὅτι γὰρ Ἑρμῆς ὁ Τρισμαγίστος».

Ο Στοβαίος συμπληρώνει την εικόνα του Ερμή: «Τας Κρύπτας νομοθεσίας του θεοῦ παρ' Ερμῆ μαθόντες, τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ ἐπιτευγμάτων ἀπάντων, εἰσηγηταὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐγένοντο καὶ νομοθέται» καὶ αλλοῦ «Του ἡμετέρου διδασκάλου (Ερμή) ■ λόγος ἐχύθει ἀνὰ πάσαν τὴν οἰκουμένην». Γι' αὐτὸ καὶ οἱ θεολογικὲς τοποθετήσεις καὶ ἀντιλήψεις του Τρισμαγίστου Ερμή, εἶναι γιὰ πολλοὺς ἡ πρώτη ὕλη των μεγάλων θρησκειῶν Δύσης καὶ Ανατολῆς.

Ο Κύριλλος ο Αλεξανδρεὺς γράφει, πῶς ο Ερμῆς καταμέτρησε καὶ χώρισε τὴ χώρα σε κλήρους, κατασκεύασε διώρυγες κατὰ μῆκος του Νείλου γιὰ ἀρδευση καὶ καλύτερη ἐκμετάλλευση του ζωοδότη ποταμοῦ, καὶ βοήθησε τοὺς Αἰγύπτιους νὰ προχωρήσουν σὲ πολιτισμένη κοινωνικὴ συμπεριφορὰ με νόμους καὶ λογισμοὺς, ἀριθμοὺς, γεωμετρία, ἀστρονομία, κλπ. «Τον ἡμέτερον Ερμήν τὴν τε Αἴγυπτον εἰς λήξιν καὶ κλήρους ἀπασαν Τέμειν,...

... καὶ διώρυγας τεμέσθαι τοῖς ἐπαρδεύσασσι, καὶ νομοὺς θεῖναι... καὶ πρόσγε ἀριθμοὺς καὶ λογισμοὺς καὶ γεωμετρίαν ευρόντα, παραδούναί καὶ κατάλογον τὴν των ἀστρῶν ἐπιτολῆς».²

Κατὰ τον Στοβαίον 36 ἀπ' τὰ 42 βιβλία του Ερμή, περιείχαν φιλοσοφικὲς καὶ κοσμογονικὲς γνώσεις καὶ τὰ ἑξὶ ἱατρικὲς.

Ανέφερα τὶς παραπάνω λεπτομέρειες γιὰ νὰ γνωρίσουμε κάπως καλύτερα αὐτὸν τον ἀρχαῖο γίγαντα τῆς γνώσης, μὴ καὶ ὅπως εἶπαμε προηγουμένως θεωρεῖται ἐντελῶς δίκαια ἕνας ἀπ' τοὺς γεννήτορες τῆς παγκόσμιας θρησκευτικῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτισμικῆς γνώσης.³ Μελετώντας λοιπὸν κανεῖς τὰ Ερμητικὰ κείμενα ὅπως μὰς παραδόθηκαν σήμερα, ἔχει ἀμεση τὴν ἐντύπωση πῶς τμήματα ολόκληρα ἀπ' τὰ κείμενα αὐτὰ ἀντηχοῦν "ομόηχα" με πολλὰ σημεῖα τῆς βιβλικῆς ἀφήγησης! Ἀν κάποιος μάλιστα συνδέσει τὶς σποραδικὲς ἀναφορὲς αὐτὲς σ' ἕνα ἐπιλεκτικὸ σύνολο με γνώμονα τὸ βιβλικὸ κείμενο, ἔχει τότε μπροστὰ του τὴν ἐκπληκτικὴ παράλληλη ἀφήγηση πὺ τμήμα τῆς ἔδωσα σὲν ἀρχὴ του βιβλίου καὶ τὴ συνέχειά του θὰ σας ἀφήσω τῶρα νὰ ἀπολαύσετε.

Τονίζω καὶ πάλι, ὅτι τὸ μεταφρασμένο κείμενο πὺ ἀκολουθεῖ εἶναι συρραφὴ Ερμητικῶν ἀποσπασμάτων με γνώμονα τὸ βιβλικὸ κείμενο.

¹ Εὐσέβιος, εὐαγγελικῆς περικοπῆς σελ. 47.

² Ερμητικὰ κείμενα, Walter Skott IV σελ. 195-7

³ Οἱ μεγάλοι Μῦστοι, Εἰδουάρδος Συρέ.

Γι' αυτό θα ήταν χρήσιμο να γνωρίζει κανείς, ή να διαβάσει τα πρώτα δύο κεφάλαια της βιβλικής "Γένεσις".⁴ Γράφει λοιπόν ο Ερμής:

- E.T. σελ. 31 1-2* «Αρχή των όντων ο Θεός (III 1-2)
και νους και φύση και ύλη...
απροσδιόριστα και άμορφα ήταν τότε όλα
υπήρχε σκότος άπειρο
πάνω στην άβυσσο και στο νερό, (I5)
και ύδωρ και πνεύμα λεπτόν και νοερόν
δύναμη θεία, όντα στο χάος.
Άναψε δε φως άγιον.
- Με την ενέργεια του πυρός
τα στοιχεία διαμερίστηκαν
και στερεώθηκαν τα ελαφρά στοιχεία εις ύψος
και τα βαρέα θεμελιώθηκαν σε υγρή άμμο.
Η δε γη και το νερό ήταν μπερδεμένα.
Είπε και μονομιás η σκοτεινή μάζα του χάους
άρχισε να διαμορφώνεται,
και εφάνη ο ουρανός
και ο Ηλιος έλαμψε.
- E.T. 143,28* Τότε ο Ηλιος είπε θα λάμψω εντονότερα
και η Ξελήνη ας φωτίσει πιο έντονα κι αυτή,
και η γη στέρνωσε και πύκτωσε,
■ δε Θεός χάρηκε βλέποντας
τα έργα του.
- E.T. 140,11* Ας πληρωθεί ο ουρανός με όντα
και ο αέρας και ο αιθέρας,
είπε ο Θεός και έγιναν
- E.T. 19,11* Κι ο αέρας δημιούργησε πετεινά (I 11)
και τα νερά υδρόβια πλάσματα,
κι όταν χώρισε η γη απ' τα νερά της
δημιουργήθηκαν όπως τα θέλησε ο Νους,
ζώα τετράποδα και ερπετά και ένυδρα
και πετεινά, και κάθε ένσπορος σπόρος
και χόρτος και άνθη
και κάθε είδους χλόη... (III 3)

- E.T. 32,3* και έσπερναν το σπέρμα της παλιγενεσίας
και της γένεσης των ανθρώπων
με τη συνέργεια των ανθρώπων
και το πλήθος των ανθρώπων
νά 'χουν τη δεσποτεία όλων (I 32)
των κάτω του ουρανού αγαθών,
και να αυξηθούν σε αύξηση (III 3)
και να πληθύνουν σε πλήθη...
- E.T. 20,18* και ο Θεός μόλις έγινε αυτό είπε:
"Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε εν πλήθει" (I 18)
και έκαμε... Τις γενέσεις και πληθύνθηκαν
κατά γένη τα πάντα.
Αυτά είπε ο θεός και έγιναν
- E.T. 142,21* Τελειώνοντας δε αυτά ο θεός απεσύρθη...
- E.T. 141, 18* Αυτά είπε ο Κύριος και Θεός
και ανέμιξε το νερό με την γη
και ενεφύσησε σ' αυτό το πνεύμα,
κι απ' το μίγμα αυτό
έπλασε ζώδια με μορφή Ανθρώπου...
κατ' εικόνα αυτού (VIII 2)
- E.T. 19,12* Πατέρας όλων ο Νους (I 12)
ζωή και φως υπάρχων,
γέννησε άνθρωπον (ζώσα ύπαρξη E.T. σελ. 131,4)
όμοιο μ' αυτόν.
Περικαλής δε καθώς ήταν
επειδή είχε τη δική του μορφή (θείκή)
τον αγάπησε, σαν παιδί του
και του έδωσε εξουσία
όλων των δημιουργημάτων του...
- E.T. 141, 17* Ω ψυχές έργο του πνεύματός μου
και της φροντίδας μου,
τέκνα μου
που με τα χέρια μου σας έπλασα,
σας παραχωρώ τον κόσμο μου
σας καλώ όμως να κρατήσετε
αυτές τις διαταγές μου.
- E.T. 41, 17* Μην πειράξετε άλλο "χώρο"
εκτός από εκείνου του οποίου

⁴ Από το βιβλίο του Παντελή Ιωαννίδη. "Ερμής Τρισμέγιστος" Β' Έκδοση "ΔΙΟΝ" (Ε.Τ.)

σας έταξα να μείνετε.
Εάν υπακούσετε ■ Ουρανός
θα είναι ανοικτός για σας...
και ο θρόνος της αρετής,
εάν κάνετε κάτι αντίθετο απ' την
θέλησή μου θα σας ετοιμάσω τιμωρία...

E.T. 142,22 Τι έχουν κάνει όμως οι ψυχές,
πήραν το μίγμα της ύλης
και προσπάθησαν να εννοήσουν,
προσπάθησαν να "ιδούν"
από τι είχαν πλασθεί.
Αυτό όμως τους ήταν δύσκολο
και εφοβήθησαν μήπως
προκαλέσουν την οργή του θεού...

E.T. 142, 24 Απ' αυτά που έκαναν οι ψυχές
αποθρασύνθηκαν, και άρχισαν να
παραβιάζουν τις διαταγές
που είχαν πάρει απ' το δημιουργό Θεό.
Άρχισαν να φεύγουν από τον "τόπο"
που τους είχε ορίσει ο θεός να μένουν
εκινούντο χωρίς να παραμένουν στον ίδιο "τόπο"
που τους είχε ορισθεί για να μένουν αρχικά.
Τραβούσαν σ' ένα δρόμο που τις οδηγούσε
στο "θάνατο"...

E.T. 143, 27 Ρίξε το βλέμμα σου στη γη, ως πότε
I 143, 27 η γη θα εξακολουθεί να παρουσιάζει το
θλιβερό αυτό θέαμα... έλεγαν ότι είχαν
την ίδια καταγωγή απ' το δημιουργό
και παρακινούσαν... να πολεμούν ο ένας
τον άλλον.. τώρα όμως με στιμάζουν.

E.T. 150, 27 παρανομούν διεφθαρμένη κατάντησα (η γή)
απ' τα πτώματα των σκοτωμένων...

E.T. 149, 52 επιτίθεντο εναντίον των Ιερών "Χώρων"...»

Ερμής ο Τρισμέγιστος⁵

Σίγουρα παρακολουθείτε με έκπληξη την ολοφάνερη ομοιομορφία των εικόνων των Ερμητικών Κειμένων που χιλιάδες χρόνια προ Χριστού

⁵ Ιδέ επίσης, Στοβαίος 1,44,49 τόμος 1ος σελ. 385 Wachsmuth και "Ερμητικά κείμενα", εκδόσεις "Παρασκήνιο" Τόμος Α' και Β'.

(τα αρχαιότερα έστω και καθ' ισχυρισμόν κείμενα) περιγράφουν τα πρώτα κεφάλαια της βιβλικής "Γένεσις".

Δε θα είναι βέβαια αυτή η μοναδική έκπληξη σ' αυτό το βιβλίο άλλωστε αυτό είναι και το υπό συζήτησιν θέμα μας. Κατά πόσον δηλαδή η βίβλος, τα "Ιερά γράμματα" ή "ο λόγος του θεού" αν θέλετε μπορεί να υπερασπίσει το κύρος και την αυθεντικότητά του, μπροστά στο συνεχώς διογκούμενο ποταμό αντιπαρατιθέμενης γνώσης που συνεχώς έρχεται στην επιφάνεια απ' τα βάθη της ανθρώπινης Ιστορίας.

Ο ισχυρισμός, ότι η βίβλος είναι η εξ' αποκαλύψεως θεϊκή γνώση και αλήθεια, τίθεται εδώ χωρίς περιστροφές υπό αμφισβήτηση, κάτω απ' την πιεστική σύγκριση των παράλληλων αφηγήσεων που μας κληροδότησε ο μεσογειακός πρόγονός μας ο Έλληνας, που απ' τα βάθη των χιλιετηρίδων "δονούσε" την ανθρώπινη ιστορία όσο κανείς άλλος. Στην ερώτηση λοιπόν "πότε" και "πως" έγινε ο κόσμος μας και οι δυνάμεις του (θεοί), ο ελληνομεσογειακός μύθος εκτός απ' την παραπάνω θεογονία του Ερμή που με έκπληξη παρακολουθήσαμε, έδωσε πλήθος ακόμα θεογονιών, απ' τις οποίες παρακάτω απομονώσαμε μόνο αυτές που περιέχουν συγγενή στοιχεία με τη βιβλική θεογονία την οποία έχουν εδώ υπό έλεγχο.

Θεογονία Ησίοδου

Στη Βοιωτία μας μεταφέρει ο επόμενος καλεσμένος μας ο Ησίοδος και στη Νοτιοδυτική πλευρά προς τον κορινθιακό κόλπο μεταξύ Παρνασσού και Κιθαιρώνος, όπου βρίσκεται το βουνό Ελικώνας. Εκεί ο Ησίοδος σπούδασε στη σχολή των μουσών του Κιθαιρώνα και διδάχθηκε τους θρύλους και τις παραδόσεις της χώρας που γέννησε τις τέχνες και τους στοχασμούς. Εκεί που οι Μούσες «έχουν τον Ελικώνα βουνό μεγάλο και ιερό».⁶ Οι μούσες έδωσαν ένα "θεόπνευστο" μακροσκελές τραγούδι όπου θεότητες (δυνάμεις) παραλαμβάνουν σε μια εμπνευσμένη πραγματικά θεογονία, τη "θεογονία του Ησίοδου", που μας μεταφέρει εικόνες απ' το απώτατο ανθρώπινο παρελθόν και περιγράφει τη γέννηση "θεών" κι ανθρώπων.

Η προγονική μας σοφία με υπέροχο τρόπο παρομοιάζει την αποθησαύριση της προϊστορικής μνήμης σαν τις μελωδικές μούσες που δεν έχουν μητέρα παρά τη "Μνημοσύνη" ή αλλιώς τη μνήμη και πατέρα τον κυρίαρχο θεό των Ελλήνων Δία.

⁶ Ησίοδος Θεογονία.

Ας ακούσουμε όμως λίγο το υπέροχο τραγούδι του Ησίοδου, εμπνευσμένο απ' τις μούσες που «κυλούν ακούραστα τα γλυκά λόγια από τα χείλη τους και τραγουδούν τα τωρινά, τα περασμένα και τα μελούμενα».

«Αυτές, στην Πιερία τις γέννησε απ' τον γιο του Κρόνου, η Μνημοσύνη που εξουσιάζει τους λόφους της ελευθερίας, για να 'ναι των κακών η λησμονιά κι ανάπαμα από κάθε έγνοια...

55 ... στο γύρισμα των καιρών, γέννησε εννιά κόρες με όμοια όλες καρδιά και μέλημα στο στήθος -Μόνο το τραγούδι,- λίγο πιο κάτω απ' την κορφή του χιονισμένου Όλυμπου. Εκεί είναι οι ευτυχισμένοι τους χοροί και χάριτες κι ο πόθος.

65 Γιορτινά και με το στόμα τραγουδούν, γλυκές φωνές και ψάλλουν, δοξάζουν νόμους και ήθη σοφά κι αγαπητά σε όλους...

105 Χαίρετε κόρες του Δία, δώστε μου μαγευτικό τραγούδι, πείτε μου πρώτα πως οι θεοί και η γη εγεννηθήκαν και οι ποταμοί κι ο Πόντος; Ο Αχανής ο ουρανός και τα ψηλά τα λαμπερά τ' αστέρια..

115 Απ' την αρχή πείτε μου τι απ' ταυτά έγινε πρώτο.»
Κι αυτές απαντούν: “Ήτοι μεν πρώτιστα χάος...”

Με πόση ομορφιά αλήθεια επαινεί και εξυψώνει ο μεγάλος αυτός ποιητής την αξία της Μνημοσύνης, “που εξουσιάζει τους λόφους της ελευθερίας” τονίζοντας την αξία της Μνήμης ως προϋπόθεση της ελευθερίας. Και με πόσο πάθος ρωτά τις κόρες της να μάθει για τα περασμένα! Τι συνέβη λοιπόν που αξίζει με τόση επιμονή να το ρωτάμε; Είναι πράγματι ο μύθος και οι ιστορικές μνήμες σε θέση να φωτίσουν την πραγματική φύση των καταστάσεων που μας περιβάλλουν σήμερα και μάλιστα να μας κρατήσουν ελεύθερους;

Αν παρακολουθήσουμε τον Ησίοδο, θα δούμε ότι από τις αρχαίες μνήμες που καταγράφει οι ελληνικός μύθος, βγαίνει μια φυσιολογική διαδοχή καταστάσεων για τη γέννηση των δυνάμεων (θεών) που εδώ δίνεται με τον όρο θεογονία. Πρώτα λοιπόν ήταν το χάος... μετά γεννήθηκε η πλατύστηθη Γαία (Γη ή ύλη). Το απόλυτο σκοτάδι, ακολουθούν με τη βοήθεια της δυνατής έλξεως των στοιχείων (που εδώ αναφέρεται ως θεός έρως) το φως, η ημέρα και το σκότος η νύχτα και ακολουθούν μια ατελείωτη σειρά “θεών” που με τη δράση ή την

απλή ύπαρξή τους διαμορφώνουν δυναμικά τον τρόπο ζωής στη γη των ανθρώπων.

Ας αρχίσουμε λοιπόν την περιπλάνησή μας στο παρελθόν με οδηγό το μύθο και ίσως στο τέλος συμφωνήσουμε απόλυτα με τον Ησίοδο ότι μόνο η “Μνημοσύνη” είναι σε θέση να εξουσιάζει τους λόφους της ελευθερίας!

Ας αρχίσουμε την περιπλάνησή μας στο μύθο με την πρώτη του αρχή την θεογονία:

«Πρωτ' απ' όλα ήταν το χάος,
κι' έπειτα η πλατύστηθη Γαία,
όλων στέρρη βάση πάντων στον αιώνα,
κι' ο Έρως ο ωραιότερος απ' τους
αθανάτους θεούς.

Κι' απ' το χάος, το έρεβος και η
μαύρη Νύχτα έγιναν,
απ' την Νύχτα ο αιθέρας και ημέρα.
Η Γαία πρώτα γέννησε ίσον μ' αυτήν
τον κατώτερο ουρανό
και γέννησε τα όρη τα ψηλά».

Ησίοδος θ. 116

Ο Όμηρος (Ξ 246) δίνει τον Ωκεανό⁷ σαν τον πρώτο θεό της Ελληνικής θεογονίας, ■ οποίος αφού συντροφεύει τους ανθρώπους για αόριστα μακρύ χρονικό διάστημα, αποχωρεί ήσυχα δίνοντας την αρχηγία στο γιο του Ουρανό, που ανατρέπεται μετά από μάχη απ' το γιο του Κρόνο, που μετά την μακροχρόνια βασιλεία του εκθρονίζεται με φοβερές μάχες απ' το δυναμικό γιο του τον Δία. Έτσι Ωκεανός-Ουρανός-Κρόνος-Δίας, είναι η θεογονική σειρά που μας παρέδωσε ο ελληνικός μύθος, μεταφέροντας ως τις ημέρες μας καταπληκτικούς υπαινιγμούς για καταστάσεις μέσα απ' τις οποίες η ανθρωπότητα αναγκασμένη να περάσει, συγκράτησε μνήμες που στο σύνολό τους αποτελούν τον πυρήνα της εκτεταμένης ελληνικής μυθολογίας.

Όχι μόνο λοιπόν η θεογονία, αλλά γενικότερα ο ελληνικός μύθος, με τον αξεπέραστο σε παγκόσμια κλίμακα όγκο του και μοναδικός σε ιστορικές μνήμες, υπαινιγμούς καταστάσεων και ανθρώπινα μηνύματα, είναι μια παγκόσμια περιουσία που δεν έχει ακόμα εκτιμηθεί αρκετά.

⁷ Ως περί γεννέσις πάντεσσι τέκτεται (ο Ωκεανός).

Ο Μύθος είναι αχνές μνήμες, είναι το εικογράφημα μιας εκτεταμένης ανθρώπινης περιόδου και έχει πολλά να πει σ' αυτόν που θα επιχειρήσει με σεβασμό να αναλύσει τις προγονικές αυτές "σκιές" που πάλλονται με ένταση βαθιά μέσα στις μνήμες των χιλιετηρίδων.

Ο Πελασγικός μύθος της δημιουργίας:

<i>Πλίνιος VIII 67</i>	«Η Ευρυνόμη η θεά των πάντων αναδύθηκε
<i>Πλίνιος Ια. IV 35</i>	απ' το χάος. Δεν υπήρχε όμως τίποτε στέρεο
<i>Όμηρος ΙΛ. V 223</i>	έτσι διαχώρισε τη θάλασσα απ' τον ουρανό χορεύοντας μόνη της πάνω στα κύματα. Ύστερα άδραξε το βόρειο άνεμο τον έτριψε μέσα στα χέρια της και ιδού ■ μέγας Οφίων ■ μέγας όφιος.
<i>Τσέτσης (Λυκόφρ)</i>	Η Ευρυνόμη χόρεψε-χόρεψε έξαλλη κι ο
<i>1191</i>	μέγας Οφίων κουλουριάστηκε γύρω της. Η
<i>Απολλώνιος Ροδ. Α'</i>	Ευρυνόμη με τη μορφή περιστεράς επλανάτο
<i>496-505</i>	πάνω απ' τα κύματα».
	Η Ευρυνόμη, η αρχέγονη δύναμη που χορεύει μόνη της πάνω απ' τα κύματα ή που πλανάται πάνω τους ολομόναχη με τη μορφή περιστεράς, δε μπορεί παρά να μας θυμίζει την αντίστοιχη βιβλική εικόνα: «Καί πνεῦμα θεοῦ έφέρετο επί τῆς έπιφανείας τῶν ὑδάτων».
	<i>Γεν. Α' 2.</i>
<i>Όμηρος ΙΛ. Ε' 898</i>	«Η Ευρυνόμη κι ο Οφίων έμειναν απ' αρχής
<i>Ησίοδος Θ' 113</i>	στον Όλυμπο. Ο Οφίων εξόργισε όμως την
<i>Παυσανίας Η. 1.2.</i>	Ευρυνόμη, υποστηρίζοντας ότι αυτός ήταν ο δημιουργός. Ευθύς εκείνη τον χτύπησε στο κεφάλι με τη φτέρνα της, του πέταξε τα δόντια και τον εξόρισε κάτω στις σκοτεινές σπηλιές κάτω απ' τη γη. Κατόπιν η θεά δημιούργησε... ο πρώτος άνθρωπος ήταν ο Πελασγός. Προπάτορας των Πελασγών που ξεπήδησε απ' το έδαφος της Αρκαδίας (γηγενής) τον ακολούθησαν και μερικοί άλλοι που ο Πελασγός τους έμαθε να φτιάχνουν καλύβες, να τρώνε βελανίδια

(βρώσιμα) και να ράβουν χιτώνες από δέρμα, σαν κι αυτούς που φορούν ακόμα οι φτωχοί στην Εύβοια και τη Φωκίδα.

Στράβων Ε. 2.4 Οι Πελασγοί ήταν γνωστοί και με το όνομα πελαργοί. Ισως γιατί ο Πελαργός να ήταν το σύμβολό τους.»

Περιορίζομαι να σχολιάσω εδώ μόνο το σημείο όπου η πρώτη αυτή θηλυκιά δύναμη η Ευρυνόμη αφού πρώτα ερωτοτροπεί με τον Οφίωνα (το μέγα όφη) κατόπιν διαφωνίας για το ποιός είναι αληθινός δημιουργός του κόσμου τον χτυπά με τη φτέρνα στο κεφάλι. Τα αντίστοιχα βιβλικά εδάφια λένε:

«Καί ἔχθραν θέλω στήσει ἀναμέσον σοῦ (του όφη) καί τῆς γυναικός, καί ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου καί τοῦ σπέρματος αὐτῆς, αὐτό θέλει σοῦ συντρίψει τήν κεφαλή, καί σύ θέλεις κεντήσει τήν πτέρνα αὐτοῦ» *Γεν. γ' 15*.

Δεν πρέπει επίσης να παραλείψουμε να δούμε, ότι ο Πελασγός ο πρώτος αυτός άνθρωπος το πρώτο πράγμα που φοράει είναι δερμάτινος χιτώνας ακριβώς όπως και στη βίβλο: «ἔκαμεν Κύριος... εἰς τόν Ἀδάμ καί εἰς τήν γυναῖκαν αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καί ἐνέδυσεν αὐτούς». *Γεν. Γ' 21*.

Φιλοσοφική θεογονία

*Οβίδιος
Μεταμορφώσεις I-II.
Γκρέιβς 1-12*

«Ο θεός των πάντων όποιος κι αν είναι αυτός - μερικοί τον ονομάζουν φύση- παρουσιάστηκε ξαφνικά μέσα στο χάος και διαχώρισε τη γη από τον ουρανό, το νερό από τη γη και τον επάνω αέρα απ' τον κάτω.

Αφού ξεμπέρδεψε (διαχώρισε) τα στοιχεία τα έβαλε στην πρόπουσα τάξη όπου βρίσκονται σήμερα. Χώρισε τη γη σε ζώνες μερικές πολύ θερμές, μερικές πολύ ψυχρές, άλλες εύκρατες. Την έπλασε σε πεδιάδες και βουνά και την έντυσε με χορτάρι και δένδρα. Από πάνω της έβαλε το περιστρεφόμενο στερέωμα διαστίζοντάς το με άστρα, και όρισε σταθμούς τους τέσσερις ανέμους. Γέμισε τα νερά με ψάρια, τη γη με ζώα

και τον ουρανό με τον Ηλιο, τη Σελήνη και τους πέντε πλανήτες.

Τέλος έφτιαξε τον άνθρωπο που μόνος απ' όλα τα ζώα, υψώνει το πρόσωπό του προς τον ουρανό και παρατηρεί τον ήλιο, τη σελήνη και τ' άστρα.»

«Το σώμα του ανθρώπου το έφτιαξε από νερό και πηλό ο Προμηθέας, ο γιος του Υαπετού και την ψυχή του την έδωσαν περιπλανόμενα θεϊκά στοιχεία, που είχαν επιζήσει απ' την πρώτη Δημιουργία»(!)

Πλάτων
Μενέξενος 6-7

«Άλλοι λένε ότι τους ανθρώπους τους γέννησε αυθόρμητα η γη σαν τους καλύτερους καρπούς της και ότι ο πρώτος άνθρωπος εμφανίσθηκε κοντά στην λίμνη Κωπαΐδα, προτού υπάρξει καν η Σελήνη».

Ιππόλυτος: Κατά
πασών αίρεσεων
έλεγχος 5,6,3
Ευσέβιος:
Ευαγγελική
προπαρασκευή 3, 1,3
Ησίοδος: Έργα και
Ημέραι 109-201

«Οι Άνθρωποι αυτοί ήταν το λεγόμενο χρυσό γένος, υπήκοοι του Κρόνου. Ζούσαν χωρίς φροντίδες και κόπους, τρώγοντας άγριους καρπούς και μέλι που έρεε απ' τα δένδρα, πίνοντας γάλα από πρόβατα και γίδες χωρίς ποτέ να γερνούν, χορεύοντας και γελώντας με την καρδιά τους... Τώρα οι άνθρωποι αυτοί δεν υπάρχουν πια αλλά τα πνεύματά τους επιζούν σαν πνεύματα των ευχάριστων μουσικών ησυχαστηρίων (!) για να χαρίζουν πλούτη και να φρουρούν τη δικαιοσύνη».

Ανθρωπογονία

Η "ανθρωπογονία" της Εβραιο-βιβλικής εκδοχής έφτασε να μονοπωλεί την ιδέα των πρωτόπλαστων στη ζωή μας. Παρ' όλα αυτά μπορούμε ν' αντιληφθούμε ότι τα "ανθρωπογονικά έπη", δεν μπορεί παρά να είναι καρποί μόνο αστικού πολιτισμού, κάτι που οι βιβλικοί συγγραφείς δεν απέκτησαν ποτέ, αν εξαιρέσουμε την ολιγόχρονη αστική τους άνθηση επί των ημερών του Σολομώντος. Από πού λοιπόν δανείστηκαν τα ανθρωπογονικά στοιχεία της "Γένεσις" με το γνωστό μας ζευγάρι του Αδάμ και της Εύας; Μα ασφαλώς απ' την ίδια πηγή που δανείστηκαν και τα στοιχεία της "θεογονικής" τους αναφοράς. Απ' την αστική Ελληνο-Αιγυπτιακή παράδοση, την οποία όχι μόνο ■ Ερμής

ο Τρισμέγιστος ευλόγησε με την πανώρια ελληνική Μυθολογική θρησκευτικότητα, αλλά και μέγα πλήθος άλλων αρχαίων δασκάλων και φιλοσόφων χάρισαν την αίγλη και την δύναμη αστικού πολιτισμού, στον οποίο γαλουχήθηκε και με δίψα αφομοίωσε, ο μεγάλος Εβραίος εθνάρχης Μωυσής, ο αναμφισβήτητος δηλαδή συγγραφέας της "Γένεσις" για τον οποίον, η ίδια η βιβλική αφήγηση παραδέχεται ότι μεγάλωσε σαν πρίγκιπας μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον του Φαραώ. Λεπτομέρειες για τη ζωή και τη δράση του θα εξετάσουμε άλλωστε στη συνέχεια.

Ο Μωυσής λοιπόν ο άνθρωπος που έδωσε σάρκα και οστά στην εθνότητα των Εβραίων, θυμόταν αρκετά ξεκάθαρα την επική ανθρωπο-θεογονία του Ερμή του Τρισμέγιστου και απ' τα ελάχιστα συγκριτικά κείμενα που διασώθηκαν ως τις ημέρες μας είδαμε ότι νοηματικά κινείται στον ίδιο ακριβώς ρυθμό αφήγησης, περιλαμβάνοντας συχνά ακόμα και κατά λέξη όλα εκείνα τα νοήματα του Ερμή που στο σύνολό τους συνθέτουν το "θεογονικό" και "ανθρωπογονικό" κείμενο της βιβλικής "Γένεσις" του Μωυσή.

Ποιές είναι όμως οι βασικές ιδέες της βιβλικής ανθρωπογονίας; Περιέχει πράγματι η βιβλική ανθρωποπλασία κάτι το πρωτότυπο, κάτι το διάφορο απ' τις διάσημες αφηγήσεις της εποχής εκείνης;

«Καί ἔπλασε Κύριος ὁ θεός τόν ἄνθρωπον ἀπό χώματος ἐκ τῆς γῆς καί ἐνεφύσησεν εἰς τοὺς μυκτῆρας (ρώθωνες) αὐτοῦ πνοήν ζωῆς καί ἔγεινεν ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν». Γεν. Β' 7.

Περιέχει πράγματι κάτι το πρωτότυπο η παραπάνω βιβλική ανθρωποπλασία από το τεράστιο σύνολο αρχαίων αφηγήσεων, που εκφράζουν ουσιαστικά και με λεπτομέρειες την ίδια ακριβώς ιδέα;

Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι είναι η εποχή της πηλοπλασίας και του κεραμικού τροχού. Τα πήλινα αγαλματίδια που κοσμούν ήδη τις λατρευτικές γωνίες των πρώτων αστικών πολιτισμών, δίνουν την βασική ιδέα της συγκεκριμένης ανθρωποπλασίας, απ' την ανώτερη δύναμη.

Ο Έλληνας είναι από αμνημονεύτων χρόνων ήδη πεπεισμένος για τους "γηγενείς" προγόνους του (Γη-γενής, γη+γενώ- Ο εκ της γης γεννηθείς). Εκτός απ' την έννοια του αυτόχθονα εδώ, είναι εμφανής η ιδέα πως "η πανμήτηρ" "Γη" γέννησε τους προγόνους του.

Έτσι στην Αττική, ο Ερεχθέας γεννήθηκε απ' την τροφοδότρα γη στην Αρκαδία. «**Η μαύρη γη έδωσε ζωή στον Πελασγό πάνω στα ψηλά βουνά τα στεφανωμένα με δάση**».

Στη Βοιωτία ο Αλαλκομενέας είναι το πρώτο ανθρώπινο πλάσμα «**που το κεφάλι του ορθώθηκε πάνω απ' το έλος που σχηματίστηκε απ' τον Κηφισό**». Ο Ησίοδος λέει πως οι αθάνατοι «εποίησαν» τον άνθρωπο.

Ο Ξενοφάνης επιμένει εντελώς πεπεισμένος, και χωρίς σίγουρα να έχει διαβάσει την εβραϊκή βίβλο πως «Πάντες γαρ γαίης τε και ύδατος εκγενόμεθα».⁸

Γη-χώμα-πέτρα-πηλός εκεί γύρω περιστρέφονται μια στέλειωτη σειρά από γνωστές ή άγνωστες ανθρωπογονίες στην ελληνοκρατούμενη Μεσόγειο.

Στην Αίγυπτο για παράδειγμα, η θεότητα «Χνούμ ο Κύριος των γεννέσεων» έπλασε τους ανθρώπους από πηλό πάνω στον κεραμικό τροχό του. Οι Βαβυλώνιοι που είναι στο εμπορικό σταυροδρόμι Δύσης και Ανατολής έχουν τους πηλοπλάστες θεούς "Μαρδούκ" και "Εά" που ανακατεύοντας αίμα θεϊκό και χώμα, πλάθουν το υλικό για τον πρώτο άνθρωπο.

Αλλά και η εκπληκτική λεπτομέρεια της πρώτης θεϊκής ανάσας απ' τον ζωοδότη βιβλικό θεό, δεν είναι παρά μια κοινότατη επανάληψη των ελληνομεσογειακών μύθων. Σχεδόν πάντοτε οι ανθρωποπλάστες θεοί φυσούν «την πνοή της ζωής» στους ρώθωνες των πρωτοπλάστων, όπως άλλωστε επί λέξη είδαμε να αναφέρει και ο Ερμής ο Τρισμέγιστος.⁹

Ενδιαφέρον έχει εδώ να αναφέρω την άποψη μιας αξιαγάπητης υπεραιωνόβιας μαμής απ' τα Τοπόλια Κρήτης, της σεβάσμιας Μαυροματάκη Όλγας που με τις 190 και πλέον γέννες της(!) ήταν η πλέον αρμόδια να μου εξηγήσει με την θαυμάσια κρητική της προφορά και ορολογία ότι: "είναι πανάρχαια η συνήθεια, η κάθε μαμή να φυσά την πρώτη αυτή ανάσα στα "γκρουμένα" (όπως αποκάλεσε τα νεογέννητα), στα μωρά δηλαδή εκείνα που καθυστερούν να αναλάβουν την πρώτη τους ανάσα.

Φαίνεται λοιπόν πως η αναφορά στην πρώτη αυτή ανθρώπινη ανάσα, δεν είναι αναγκαστικά θεϊκής προέλευσης αλλά μακρόχρονης ανθρώπινης συνήθειας, που αποσκοπούσε να σώσει τα νεογέννητα απ' τις συνέπειες μιας ταλαιπωρημένης και δύσκολης γέννας.

Η εικόνα αυτής της τρυφερής και σωτήριας μαμής που σώζει το νεογέννητο φυσώντας του την πρώτη ανάσα, ενέπνευσε στους ανθρωπογονικούς μύθους την "πνοή της ζωής" από τα χείλη των θεών.

Έτσι και η Αθηνά φυσά την πνοή της ζωής στους πρωτόπλαστους από το χέρι του Προμηθέα, όπως μπορεί κανείς να το δει σε ανάγλυφη παράσταση σε σαρκοφάγο του museo Capitolino που εικονίζεται στον 2ο τόμο της ελληνικής μυθολογίας (εκδοτική Αθηνών, σελ. 59).

⁸ αποστ. 29 D.K.

⁹ Π. Ιωαννίδης "Ερμής Τρισμέγιστος" ή (Στοβαίος 1,44,49. Τόμ. 1 σελ. 385 Wachmuth).

Οπωσδήποτε δεν αποτελεί λοιπόν "η πνοή της ζωής" βιβλική αποκλειστική πρωτοτυπία.

Και η ιδέα της διαφορετικής μεταχείρισης ανδρός και γυναικός από τον πλάστη θεό είναι επίσης ευρύτατα διαδεδομένη.

Η ελληνική εκδοχή, θέλει τον άνδρα πλασμένο κατ' ευθείαν απ' το χέρι του φιλόανθρωπου Προμηθέα όπως προαναφέραμε. Ενώ για τη γυναίκα την "Πανδώρα" ο μύθος λέει ότι πλάστηκε από τα χέρια "χθόνιου" θεού του Ήφαιστου, για να παγιδέψει όμως τον άνδρα με τα θέλητρά της. Και ενώ δημιουργείται απ' τα επιδέξια χέρια του Ήφαιστου και στολίζεται απ' την θεά της ομορφιάς Αφροδίτη και την θεά Αθηνά, φαίνεται να είναι ένα πλάσμα με ασύληπτη ομορφιά αλλά και άκρατη περιέργεια, που γίνεται αφορμή να ελευθερωθούν τα δεινά πάνω στους ανθρώπους, επειδή η ίδια άνοιξε το πυθάρι μεσ' το οποίο ήταν όλα καλά κλεισμένα.

«Έτσι μίλησε γελώντας ο πατέρας των θεών, και τον Ήφαιστο προστάζει τον ξακουστό χώμα με νερό να σμίξει να του βάλει και λαλιά, αντοχή να 'χει και όψη σα θεά αθάνατη αξιαγάπητης παρθένας ομορφιά... και ονόμασε ο κήρυκας των θεών τη γυναίκα αυτή Πανδώρα, γιατί όσοι έχουν στον Όλυμπο δώματα, δώρο της έδωσαν κακό για τους ψωμοφάγους ανθρώπους».¹⁰

«Έτσι για τους θνητούς άνδρες κακό τις γυναίκες όρισε ο Δίας ο ψηλοβρόντης, συντρόφους των έργων των πικρών».¹¹

Ο Απολλόδωρος γράφει σχετικά: «Προμηθεύς δε εξ ύδατος και γης ανθρώπους πλάσας».¹²

«Ξέρουμε, πραγματικά (γράφει ο Deschamps στην παγκόσμια μυθολογία του, έργο βραβευμένο απ' την Γαλλική ακαδημία) πως ένα απ' τα πρόσωπα των μυστηρίων της Σαμοθράκης με το όνομα Αδάμας παρουσιαζόταν εκεί σαν ο άνθρωπος-αρχέτυπο σαν ο πρώτος αρσενικός».¹³

Αυτοί που διατήρησαν το μύθο του Αδάμα είναι οι θεϊκοί Κάβειροι, τους οποίους ο ίδιος ο μύθος τοποθετεί προ του θεού Διός, ως θεϊκούς σιδεράδες και κατασκευαστές της άρπας του Κρόνου.

Πόσοι γνωρίζουν επίσης ότι ακόμα και στις πιο παράξενες λεπτομέρειες του το βιβλικό κείμενο είναι απόλυτα ένας αντικατοπτρισμός των μεσογειακών ανθρωπογονικών θρύλων; Για την ονομασία των ζώων απ' τους πρώτους ανθρώπους λέει η βίβλος: «Έπλασε δέ Κύριος ο θεός εκ τῆς γῆς πάντα τὰ ζῶα τοῦ ἀγροῦ καί πάντα τὰ

¹⁰ Ησίοδος Έργα και ημέρες 60-70.

¹¹ Ησίοδος Θεογον. 600.

¹² Απολλόδ. 1-45.

¹³ Deschamps II σελ. 230.

πετεινά τοῦ οὐρανοῦ καί ἔφερεν αὐτά πρὸς τὸν Ἀδὰμ διὰ νά ἴδῃ πῶς νά ὀνομάσῃ αὐτά καί ὅτι ὄνομα ἤθελε δώσει εἰς πᾶν ἔμψυχον, τοῦτον νά ἦναι τό ὄνομα αὐτοῦ. Καί ἔδωκεν ὁ Ἀδὰμ ὀνόματα εἰς πάντα τὰ κτήνη καί εἰς τὰ ζῶα τοῦ ἀγροῦ». Γεν. Β' 19-20

Να πως διέσωσε τον αντίστοιχο μύθο¹⁴ ο Πλάτωνας δια στόματος Σωκράτου «Δοκεῖ τοίνον μοι, ἔφη, χαριέστερον εἶναι μῦθον ὑμῖν λέγειν. Ἦν γαρ ποτέ χρόνος ὅτε θεοί μεν ἦσαν, θνητά δε γένη οὐκ ἦν...» δηλαδή «Μου φαίνεται λοιπόν πιο ευχάριστο να σας διηγηθῶ μύθον εἶπε (ο Σωκράτης). Ήταν κάποτε εποχή, ὁπότε υπήρχαν θεοί αλλά δεν υπήρχαν θνητά γένη. Ὅταν ἔφτασε και για τούτα ο πεπρωμένος χρόνος της δημιουργίας, τα σχηματίζουν οι θεοί... και πρόσταξαν τον Προμηθέα και τον Επιμηθέα να τα κοσμήσουν και να κατανείμουν τις δυνάμεις ὅπως αρμόζει στο καθένα. Ο Επιμηθέας τότε παρακαλεῖ τον Προμηθέα να κάνει ■ ἴδιος τη μοιρασιά "Μόλις τα μοιράσω" εἶπε "να τα εξετάσεις". Ἐτσι λοιπόν τον ἐπεισε και μοίρασε. Κατά την διανομή σε ἄλλα προσέδιδε δύναμη χωρίς ταχύτητα, ενώ τα πιο αδύναμα εφοδίαζε με ταχύτητα. Σε ἄλλα ἔδινε ὅπλα ενώ σε ἄλλα πρόσφερε φύση ἀοπλη και σχεδίαζε γι' αὐτά ἄλλη δύναμη για την σωτηρία τους...».¹⁵

Ακολουθούν πολλές ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες διαχωρισμού των ἐμβίων ὄντων ανάλογα με τις ιδιαίτερές τους ιδιότητες (που παραπέμπουν ἀπὸ τότε στη φυσιογνωσία του Ἑλληνα). Ο ἀδελφός του Προμηθέα Επιμηθέας, με υπομονή μελετώντας συμπληρώνει με διάφορα χαρίσματα και βοηθά ἔτσι τη δύναμη της επιβίωσής τους παρατηρώντας τα και χαρίζοντάς τους ὄχι ἀπλᾶ ἓνα ὄνομα ὅπως ο "συνάδελφος" του Αἰῶν στο βιβλικό μύθο ἀλλά, τις ίδιες τις ιδιότητες ἐκείνες ἀπ' τις οποίες συχνά παίρνει νόημα το ὄνομά τους.

Ἡ χαριτωμένη αὐτή ιστορία ἀποκαλεῖται ἀπὸ τον ἀφηγητὴ της Σωκράτη "μῦθος"¹⁶ που σημαίνει ὅτι ἐπὶ των ἡμερῶν του η ιστορία αὐτή ἦταν τόσο παλιά, ὥστε ἀποτελοῦσε ἀναπόσπαστο κομμάτι των πανάρχαιων ἐλληνικῶν θρύλων και ἀναφορῶν (μύθων).

Οι ομοιότητες των δύο αὐτῶν ἐξιστορήσεων εἶναι παραπάνω ἀπὸ φανερές και βέβαια δεν μποροῦν να θεωρηθοῦν τυχαίες. Ἐτσι παραμένει προκλητικὰ ἀνοιχτό το ἀρχικό μας ἐρώτημα. Ποιὸς ἀντιγράφει τελικά ποιόν;

Βλέπουμε λοιπόν, ὅτι οἰάκερη η Μεσόγειος και ὅλος ■ ἐπηρεασμένος ἀπ' αὐτὴν κόσμος, ἀντηχεῖ τις ἐλληνικὲς ἐπικὲς ἀνθρωπογονικὲς ἀντιλήψεις περὶ γη-γενῶν ἡρώων, που πλάθονται με γη και ὕδωρ και με

¹⁴ «Μῦθος» για τους σοφιστές σημαίνει τρόπο παρουσίασης ενός θέματος.

¹⁵ Πλάτων Πρωταγόρας 320c.

¹⁶ Μῦθος για τους ἀρχαίους ἐσήμενε θρύλος-παράδοση, ἀναφορά.

φύσημα παίρνουν την πνοή της ζωής, μαζί με το σύνολο των λεπτομερειών που μας συνήθισε η εβραιοβιβλική αντίστοιχη "Γένεσις".

Τί το επαναστατικά ιδιαίτερο έχει να προσθέσει η "θεϊκότερη όλων" εβραϊκή εκδοχή των πρωτοπλάστων, που δεν ήταν ήδη ευρύτατα γνωστό στον ελληνοθρεμμένο κόσμο της εποχής εκείνης; Το μόνο που με μια ματιά διαπιστώνουμε είναι ότι: Ενώ την εβραιοβιβλική ανθρωπογονική εκδοχή τη γνωρίζουν ακόμα και τα μωρά, τις πάμπολες παραλλαγές της πανάρχαιας ελληνικής ανθρωπογονίας όχι μόνο δεν τις γνωρίζουμε, αλλά τις θεωρούμε περιθωριακές γνώσεις για "παράξενους". Γιατί άραγε η βιβλική αφήγηση απολαμβάνει τιμές περίβλεπτης αλήθειας ενώ οι ελληνικές αρχαιότερες, αυθεντικότερες, πληρέστερες και συχνά πανομοιότυπες αφηγήσεις του "μύθου" θεωρούνται γνώσεις "δεύτερης ποιότητας" και ανάξιες για εκτεταμένη λαϊκή προβολή;

Αναλογιστήκατε ποτέ γιατί η βιβλική ανθρωπογονική προσφορά, των λιγοστών εδαφίων έφτασε απόφια έως τις ημέρες μας, ενώ ελληνικά επικά συγγράμματα χιλιάδων στίχων με το ίδιο ακριβώς θέμα "ΧΑΘΗΚΑΝ" στην πορεία του χρόνου;

Ας αφήσουμε όμως τις καυτές ερωτήσεις, ν' απαντηθούν με την πρόοδο αυτής της εργασίας κι ας επιστρέψουμε στις ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες εκείνες που αποδεικνύουν ότι, ο πληθωρικός Έλληνας με τις γιγαντωμένες επιδόσεις του δεν είχε ανάγκη να αντιγράψει τις "δεκαπέντε" αράδες της εβραιοβιβλικής ανθρωπογονίας, διότι εκεί που το βιβλικό κείμενο αναφέρει επιγραμματικά δυο λέξεις ή υπαινίσσεται θαμπά μια ιδέα, ο γίγαντας αυτός του πνεύματος έχει ατέλειωτα τραγούδια, θρύλους και ραψωδίες, των οποίων η λεπτή χάρη και η ατέλειωτη ροή χαριτωμένων εικόνων, είναι η καλύτερη απόδειξη αυθεντικότητας.

Αυτή ακριβώς η σύγκριση είναι που κάνει κάποιον να ντρέπεται στην ιδέα και μόνο ότι η τεράστια φιλολογική λίμνη των Ελλήνων, γέμισε απ' το φειδωλό εβραιοβιβλικό σταγονόμετρο.

Ας συνεχίσουμε όμως τη συλλογή παραλλήλων στοιχείων, μια και σημειώστε δεν υπάρχει η παραμικρή βιβλική αναφορά που να μην έχει πλήθος ολόκληρο αντιστοιχιών στον ελληνικό μύθο, ή ακόμα καλύτερα να βρίσκει σ' αυτόν την φυσική προέκταση και ερμηνεία της.

Παράδειγμα για καλύτερη κατανόηση αποτελεί το εδάφ. Γεν. Α' 26 όπου η βιβλική θεότητα μιλώντας στον πληθυντικό λέγει: « Ἄς κάμωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμῶν, καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν.» Γιατί άραγε η Δημιουργός θεότης χρησιμοποιεί εδώ πληθυντικό; Χρειάστηκαν πάρα πολλοί αιώνες να περάσουν, για να ανακαλύψει μια απάντηση ο Ιωάννης ο Μαθητής του υιού αυτής της θεότητας και να

πει: «'Εν ἀρχῇ, ἦτο ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦτο παρὰ τῷ θεῷ, καὶ θεὸς ἦτο ὁ Λόγος. Οὗτος ἦτο ἐν ἀρχῇ παρὰ τῷ θεῷ. Πάντα δι' αὐτοῦ ἔγειναν, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δέν ἔγεινεν οὐδέ ἓν, τό ὅποῖον ἔγεινεν» Ιωάνν. Α' 1. Ἐτσι βλέπουμε ὅτι ὁ πληθυντικός που χρησιμοποιεῖ ἡ βιβλική θεότητα ἔχει ἀποδέκτη τὸ "Λόγο" ἢ ἐνσαρκωμένο υἱὸν θεοῦ Χριστό τὸν ἀρχιμάστορα ἢ πλάστη θεὸ μέσω του οἰοῦ ἔγιναν ὅλα «καὶ χωρὶς αὐτοῦ δέν ἔγεινεν οὐδέ ἓν, τό ὅποῖον ἔγεινεν».

Ἐτσι ὁ βιβλικὸς Προμηθεὺς, ὁ "Λόγος" ἢ Χριστός, ἐρχεται με καθυστέρηση αἰώνων νὰ φωτίσει ἓνα σκηνικό, ὅπου πολλοὶ θεοὶ -ἀρα πληθυντικός-ασχολοῦνται με τὴν πλάση του πρῶτου ἀνδρα καὶ τῆς πρῆτης γυναῖκας.

Πολύ πρὶν λοιπὸν ἐρμηνευθεῖ ὁ πληθυντικός τῆς βίβλου, ἡ ἐλληνικὴ ἀνθρωπογονία ἔχει δείξει ὅτι ὄχι ἓνας ἀλλὰ πολλοὶ θεοὶ ἀσχολήθηκαν με τοὺς πρωτόπλαστοὺς. Διηλαδὴ ἐντολὴ ἔδωκε ὁ Δίας, ὁ Προμηθεὺς ἔπλασε τὸν ἀνδρα, ἐνὼ ὁ Ἥφαιστος τὴν γυναῖκα. Ὅσον ἀφορὰ δε τὸν ἀνθρωπομορφισμό τῶν θεῶν τὸ "καθ' εἰκόνα κι ὁμοίωση ἡμῶν" διηλαδὴ, δέν πιστεύω νὰ ὑπάρχει κανένα ἶχνος διαφωνίας, μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπ' αὐτοῦ πραγματικὰ κυριολεκτοῦσαν. Οἱ πανέμορφοι ἀνθρωπόμορφοι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐναντι τῶν ὑπόλοιπων τερατόμορφων θεῶν, ἔδιναν ἀνέκαθεν "οὐσία" στὴν παραπάνω δήλωση. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά πάλι, πολλοὶ ἀρέσκονται νὰ κατηγοροῦν τὸν ἐλληνικὸ ἀνθρωπομορφισμό, σαν ἓνα ἀπόλυτα μεμπτό καὶ "ἀνώριμο" θρησκευτικὸ στοιχεῖο. Ἀναρωτιέμαι ὁμῶς, ὅταν ὁ Υἱὸς τῆς βιβλικῆς θεότητας, ὁ Λόγος ἢ Χριστός, ἐξανθρωπίστηκε δέν ἦταν ἓνας ἀπόλυτα ἀνθρωπόμορφος θεός; Πού εἶναι λοιπὸν ἡ διαφορά;

Μήπως ὁμῶς, στα ἐναπομείναντα ἐλληνικὰ συγγράμματα δέν μπορεῖ νὰ βρεθεῖ τίποτε σχετικὸ με τὶς διάσημες λεπτομέρειες τῆς πτώσης στὴν ἀμαρτία ἐξαιτίας του ἀπαγορευμένου καρποῦ;

Κάθε ἄλλο. Νὰ τι λέει ὁ Ἡσίοδος στα "Ἔργα καὶ Ἡμέρες":

90 «Πρὶν ζούσαν... ολότελα χωρὶς τὸν βαρὺ μόχθο καὶ τὶς μαρτυρικὲς ἀρρώστιες που ἔδωσαν τὶς φροντίδες στοὺς ἀνθρώπους...

111 Σαν θεοὶ ζούσαν ἔχοντας ἀνέγνωσιαστὴ ψυχὴ χωρὶς κόπους ολότελα καὶ πόνο, κι' οὔτε τὰ φοβερά γέραματα ἦταν πάνω τοὺς καὶ πάντα οἱ ἴδιοι στα πόδια καὶ στα χέρια χαίρονταν... καὶ καρπὸν ἔφερνε ἡ ζωοδότρυ γῆ μόνη τῆς πολὺν καὶ ἀφθονον.

94 Ἀλλὰ ἡ γυναῖκα (ἡ Πανδώρα) με τὰ χέρια τῆς τὸ μεγάλο κούπωμα του πιθαριοῦ βγάζοντας τὰ σκόρπισε κι' ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους πικρά βάσανα.

Μόνο ή ελπίδα στον άσπαστο οίκο της έμεινε... και τ' άλλα σμέτρητα βάσανα στους ανθρώπους πλώνονται και είναι η γη κακά γεμάτη, κι η θάλασσα και οι αρρώστιες στους ανθρώπους, την ημέρα κι' άλλες τη νύχτα μόνες τους έρχονται φέρνοντας κακά στους θνητούς σιωπηλές.»!

Διαφέρει νοηματικά η παραπάνω περιγραφή απ' την βιβλική θεϊκή κατάρα; «Κατηραμένη νά ᾔηται ἡ γῆ ἐξ αἰτίας σου, με λύπας θέλεις τρώγει τούς καρπούς αὐτῆς... καί ἐν τῷ ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου θέλεις τρώγει τόν ὄρτον σου, ἕωσοῦ ἐπιστρέψῃς εἰς τήν γῆν, ἐκ τῆς ὁποία ἐλήφθης»! Γεν. γ' 17-19.

Μήπως όμως οι περαιτέρω λεπτομέρειες στην διάσημη αυτή ανθρώπινη περιπέτεια λείπουν απ' τα ελληνικά αρχεία και μόνο στους εβραίους εκμυστηρεύτηκαν τα όσα συνέβησαν οι "αυτόπτες" μάρτυρες του πειρασμού κάτω απ' το δένδρο της γνώσεως του καλού και του κακού, με τον όφι τον καταραμένο να παίζει τον προδοτικό του ρόλο; Όχι, κάθε άλλο. Μια ολόκληρη σειρά απαγορευμένων "καρπών" έχει να επιδείξει η ελληνική μυθολογία, που η παραβίαση και η βρώση τους έφερνε σίγουρα θάνατο. Ήταν δε τόση η διάδοση των ιδιόμορφων αυτών θεϊκών απαγορεύσεων, που και ο μεγάλος Όμηρος συμπεριέλαβε στην Οδύσσεια την όμορφη αυτή ιστορία για τις αγελάδες του Ήλιου. Πανάρχαια προομηρική προφανώς ιστορία την οποία ■ έξοχος Όμηρος συνταίριαξε στο υπέροχο έπος της Οδύσσειας.

Ας απολαύσουμε την όμορφη αυτή ιστορία που θα μας ξεκουράσει και θα μας βάλει στο κλίμα των απαγορευμένων καρπών του ελληνικού μύθου.

Ο Απαγορευμένος καρπός.

Το ναυάγιο του Οδυσσέα στο Νησί της Θρινακίας αποδείχθηκε μοιραίο για τους συντρόφους του για έναν και μοναδικό λόγο. Εκεί έφαγαν τον απαγορευμένο θεϊκό καρπό, που στην περίπτωση τους ήταν οι αγελάδες του θεού Ηλιου. Καθώς πλησίαζαν ακόμα το νησί ακούστηκαν τα μουγκανητά απ' το θεϊκό κοπάδι. Στο μυαλό του πολυπλόκτου Οδυσσέα όμως έρχονται τα λόγια της Κίρκης και του μάντη Τειρεσία: "Να μην πειράξουν σε καμμιά περίπτωση τα θεϊκά ζώα". Ο Οδυσσέας προτείνει να φύγουν. Οι ναύτες του όμως είναι

εξαντλημένοι, μόλις είχαν περάσει απ' τις "Σειρήνες", την "Σκύλα" και την "Χάρυβδη", έχουν λοιπόν κάθε λόγο να μην τον ακούσουν. Βγαίνουν στη στεριά, δειπνούν, ξεκουράζονται, χαλαρώνουν και κλαίνε μετά τους χαμένους τους συντρόφους. Έξη άρπαξε η Σκύλα έναν με κάθε της κεφάλι. Ο ύπνος πούρχεται τους χαρίζει λησμονιά κι ανάπαυση.

Το άλλο πρωί, καταιγίδα δυνατή τους καθηλώνει στο νησί για μέρες. Ασφαλίζουν το καράβι σε σπηλιά και παραμένουν αποκλεισμένοι στο νησί. Ο Σιρόκος δεν λέει να πάψει ένα ολόκερο μήνα. Οι προμήθειες τελειώνουν, του κάκου ξεγελούν την πείνα τους με τα λιγοστά ψάρια που πιάνουν και με πουλάκια που πιάνουν οι επιδέξιες ξόβεργες.

Η πείνα είναι κακός σύμβουλος. Ο Οδυσσέας αποφασίζει να εισχωρήσει στο εσωτερικό του Νησιού μήπως και βρει προμήθειες. Μόλις όμως απομακρύνεται να προσευχηθεί στους θεούς «Ύπνος βαθύς τον καταβάλλει εκεί στην ερημική άκρη».

«Την ίδια ώρα ■ Ευρύλοχος ξεσηκώνει τους υπόλοιπους συντρόφους του να σφάξουν μερικές απ' τις ιερές αγελάδες του θεού Ήλιου, παρά να πεθάνουν της πείνας σιγά-σιγά. Καλύτερα τους λέει να βρουν γρήγορο θάνατο στα κύματα, αν οι θεοί θυμώσουν και βουλιάξουν το καράβι. Άλλωστε απ' τα ζώα που θα σφάξουν ένα μέρος θα το προσφέρουν στους θεούς θυσία.

Η πείνα είναι κακός σύμβουλος δίπλα σε παχιές και τροφαντές αγελάδες. Το πλήρωμα υπέκυψε στη δοκιμασία, ως ήταν άλλωστε μοιραίο. Όταν ■ Οδυσσέας σηκώνεται απ' τον ύπνο του, οι πιο παχιές αγελάδες είναι σφαγμένες και η ευωδιαστή τσίκνα μαρτυρά αδιόψευστα την ανεπανόρθωτη παράβαση.. Έξη μέρες οι σύντροφοι ξεφαντώνουν, την έβδομη ο δυνατός άνεμος που τους έφραζε το δρόμο έπαψε.

Ξεκινούν το δρόμο της επιστροφής, μα μόλις ξεμακραίνουν ένα μαύρο σύννεφο στυλώνει ο Δίας από πάνω τους. Το πέλαγος σκοτεινιάζει κι ένας φοβερός σίφουνας κόβει σκοινιά και ξάρτια. Το κατάρτι πέφτει σκοτώνοντας τον τιμονιέρη. Ο θυμωμένος Δίας με καπνερό κεραυνό χτυπά το καράβι και το διαλύει.

Στ' αφρισμένο κύμα βρέθηκαν όλοι. Μόνο ό Οδυσσέας σπένεινε. Όσοι ασέβησαν χάθηκαν για πάντα, γιατί έφαγαν κάτι που ανήκε στο θεό». (Όμηρος μ20-453). *Τα αποσπάσματα απ' την Μυθ. Ι. Θ. Κακριδή και Αφοί Στεφανίδη.*

Γίνεται φανερό κι από πολλές άλλες παρόμοιες περιπτώσεις του μύθου, πως ένα τέτοιο "παιχνίδι" θεϊκών απαγορεύσεων ήταν πολύ δια-

δεδομένο στους πανάρχαιους αυτούς χρόνους. Πολλοί μελετητές¹⁷ μεταξύ αυτών και ο Γιάννης Κορδάτος,¹⁸ κάνουν λόγο για μακροχρόνιες περιόδους δένδρολατρίας και τοτεμικών κοινωνιών. Στην προϊστορική αυτή περίοδο, "τοτέμ" λεγόταν η ιδιαίτερη μεταχείριση ενός είδους τροφής, φυτικής ή ζωικής, με αποχή ή περιορισμό ενός είδους τροφής ή ακόμα όπως έχουμε εδώ, την προνομιακή χρήση απ' τους θεϊκούς αρχηγούς και μόνο. Στις προϊστορικές λοιπόν τοτεμικές αυτές κοινωνίες οι θεοβασιλείς των φυλών μπορούσαν να κάμουν προνομιακή χρήση σπάνιων εύγευστων καρπών και θηραμάτων με το να ανακηρύττουν "τοτέμ" (απαγορευμένο) ένα σπάνιο είδος δένδρου ως "τροφή μόνο για θεούς".

Η απαγόρευση βέβαια για την προνομιακή αυτή χρήση συνοδεύονταν και από την ανάλογη "σάλτσα" εποχής του τύπου, "αν δεν είσαι θεός και το φας θα πεθάνεις". Όσπου φυσικά, κάποιοι τολμηροί έσπασαν την "τοτεμική" απαγόρευση και είδαν ότι όχι μόνο δεν πέθαναν, αλλά απεναντίας τα απαγορευμένα αυτά "τοτέμ" ήταν χορταστικά και νοστιμότατα. Ταυτόχρονα κέρδισαν και την πολύτιμη επίγνωση της μακροχρόνιας εξαπάτησής των.

Αν δεχθούμε και εφαρμόσουμε τους παραπάνω συλλογισμούς, βλέπουμε απ' τον πρώτο κι όλας βιβλικό μύθο, ότι ο φόβος και ο θάνατος ήταν οι πανάρχαιοι "σκύλοι" των θεών και οι καλύτεροι φύλακες των θεϊκών προνομίων.

Η βιβλική περιγραφή δύο ιδιαίτερων δένδρων μέσα στον κήπο της Εδέμ, ένα της "γνώσεως" και ένα δεύτερο της "ζωής", δείχνει ότι οι τοτεμικές προϊστορικές κοινωνίες απέδιδαν μυστικές, θαυματουργές ιδιότητες στα δυσεύρετα αλλά και απαγορευμένα αυτά "δένδρα των θεών". Έτσι το σπάνιο άρωμα, η άφθαστη ομορφιά του καρπού, έλεγαν πως έδινε στον τοπικό αρχηγό-θεό την ξεχωριστή του σοφία (γνώση καλού και κακού) αλλά και την ανεξήγητη για τους πολλούς μακροζωία (δένδρο της ζωής).

Βέβαια "ο αρχηγός" είχε μακροζωία, γιατί κατάφερνε να κρατά πολύ περισσότερα απ' τις τοτεμικές λιχουδιές για τον εαυτό του και σοφία γιατί κατάφερνε να ξεγελά τόσο απλά όλους τους άλλους!

Ας δούμε όμως κάπως καλύτερα τις εικόνες της πρώτης αυτής βιβλικής ιστορίας. Οι πρώτες πληροφορίες για τον παραδείσιο κήπο της Εδέμ είναι υποχρεωτικά αντιφατικές, διότι αφού «είχε συντελεσμένα (τελειωμένα) ό θεός εν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ τα ἔργα αὐτοῦ, τά ὅποια ἔκαμε καὶ ἀνεπαύθη» Γεν. Β' 1. Ξαφνικά η αφήγηση διαφορο-

¹⁷ 1ος τόμος UNESCO, η ιστορία της ανθρωπότητας (Τζάκετα Χούκς).

¹⁸ Γ. Κορδάτος, "Αρχαίες θρησκείες και χριστιανισμός".

ποιείται και ο θεός ξαναπιάνει δουλειά, δείχνοντας μας ότι εδώ συνταιριάζονται λίγο αδέξια δύο διαφορετικές αφηγήσεις. Διότι μετά απ' αυτά «ἐφύτευσεν Κύριος ὁ θεός παράδεισον ἐν τῇ Ἑδέμ κατ' ἀνατολάς» *Γεν. Β' 8*. Ποιός είναι ο "Κύριος" αυτός που "φυτεύει" κήπο¹⁹ στην Εδέμ (ελληνική απόδοση του ιουδαϊκού "Έντεν"-απόλαυσις); Είναι άραγε ο ίδιος που αφού ετελείωσε «καί ανεπαύθη... εἶδε πάντα ὅσα ἐποίησε· καί ἰδοὺ ἦσαν καλὰ λίαν»; *Γεν. Α' 31*. Αν όμως τελείωσε το δημιουργικό του έργο εντελώς ικανοποιημένος, "καλὰ λίαν", δεν σημαίνει αυτό, ότι ολάκερη η γη ήταν απ' το δημιουργικό του χέρι ένας στελείωτος παράδεισος; Ποιά ανάγκη λοιπόν θα υπήρχε να ξαναπιάσει δουλειά, "φυτεύοντας" με ιδιαίτερο αυτή τη φορά τρόπο έναν ξεχωριστό παράδεισο; Δεν ήταν ήδη όλη η γη παραδεισένια αφού τελείωσε δημιουργών ο θεός; "Φυτεύοντας" επιπρόσθετα έναν ακόμα παράδεισο, βελτιώνει την προηγούμενη δημιουργία του; Ή πρόκειται τελικά εδώ για κάποιον άλλον "Κύριο" πολύ υστερότερο απ' τον δημιουργό του κόσμου;

Ενδείξεις για το ότι οι πρώτες αυτές βιβλικές αράδες γράφονται σε μια πολύ νεότερη περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας και δεν αποτελούνται μόνο από απόφια αποσπάσματα του αρχέγονου μύθου, μας δίνουν ξαφνιάζοντας μας τα πρώτα κιόλας εδάφια για τον κήπο αυτόν της Εδέμ, τονίζοντας έντονα το ενδιαφέρον του αφηγητή για... το άφθονο καλής ποιότητας χρυσάφι της περιοχής, αλλά και τον άνθρακα(!)²⁰ και τους πολύτιμους διακοσμητικούς λίθους! Πράγματα βέβαια που οι άνθρωποι γνώρισαν και εκτίμησαν πολύ υστερότερα απ' την εποχή των... πρωτοπλάστων.

Έτσι η Εδέμ μαθαίνουμε ότι ποτίζετο από ποταμό που εμερίζετο σε τέσσερις άλλους... «Ποταμός δὲ ἐξήρχετο ἐκ τῆς Ἑδέμ διὰ νά ποτίζη τόν παράδεισον, καί ἐκεῖθεν ἐμερίζετο εἰς τέσσαρας κλάδους τὸ ὄνομα τοῦ ἐνός, Φισών οὗτος εἶναι ὁ περικυκλώνων πᾶσαν τήν γῆν Ἀβιλᾶ ὅπου εὐρίσκεται τό χρυσίον, τό δε χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης εἶναι καλόν (Ι) ἐκεῖ τό βδέλλιον ("Ο"²¹ ἐκεῖ ἐστίν ὁ ἄνθραξ) καί ὁ λίθος ὁ ὄνυχίτης (όνυξ)». *Γεν. Β' 10-12*.

Πως να ερμηνεύσουμε αλήθεια το τόσο πρώιμο ενδιαφέρον του βιβλικού συγγραφέα για τα υλικά αυτά αγαθά και τον περίεργο συσχετισμό της Ανατολικής Εδέμ με την παρακείμενη πλούσια περιοχή "Αβιλᾶ όπου ευρίσκεται το χρυσίον"; Πόσο φυσιολογικό είναι αλήθεια να συνωθούνται ανθρωπογονικές πληροφορίες και ενδιαφέρουσες

¹⁹ Παράδεισος: Περιφραγμένος κήπος

²⁰ Το λεξικό Σταματάκου σαν δεύτερη ερμηνεία στην λέξη Ανθραξ λέει: II. Πολύτιμος λίθος χρώματος βαθέως ερυθρού.

²¹ Ο' εβδομήκοντα, μετάφραση των βιβλικών κειμένων στο 280 περίπου π.Χ.

υποσημειώσεις για πηγές πλουτισμού στον πρόλογο ακόμα ενός θρησκευτικού βιβλίου;

Ας συνεχίσουμε να εξετάζουμε τα στοιχεία που μας παραδόθηκαν για το βιβλικό αυτό παραδείσιο κήπο.

Το ότι τα δένδρα είναι δύο στο θεϊκό κήπο και μάλιστα με ξεχωριστές ιδιότητες το καθένα φαίνεται στα εξής λόγια «καί ἐφύτευσε Κύριος... παράδεισον ἐν τῇ Ἑδέμ... καί ἔκαμε νά βλαστήσῃ ἐκ τῆς γῆς πᾶν δένδρον ὠραῖον εἰς τὴν ὄρασιν καί καλόν εἰς τὴν γεῦσιν καί τό ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου· καί τό ξύλον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ» Γεν. Β' 8-9 και παρακάτω αφού ο Αδάμ και η Εύα τρώνε τους καρπούς του ενός δένδρου που δίνει γνώση, το δεύτερο δένδρο που δίνει ζωή είναι σαφώς ακόμα εκεί: «Ἰδοὺ ἔγεινε ὁ Ἀδάμ ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν εἰς το νὰ γινώσκῃν τό καλόν καί τό κακόν καί τώρα μήπως ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καί λάβῃ καί ἀπό τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καί φάγῃ, καί ζήσῃ αἰωνίως.». Γεν. Γ' 22. Στην ιστορία του Αδάμ και της Εύας, το ζευγάρι τολμηρά παρακούει τις απαγορεύσεις του κυρίου και διώχνεται απ' τα εύφορα πάτρια εδάφη σε άγονες περιοχές, όπου είναι αναγκασμένοι να μοχθούν αιματηρά για την επιβίωσή τους.

Πού βρέθηκαν όμως οι άγονες περιοχές αφού όλη η γη ήταν ένας φρεσκοφτιαγμένος παράδεισος;

Αν παρακολουθήσουμε καλύτερα τη βιβλική αφήγηση, έχουμε έντονη την εντύπωση ότι ο κήπος δε στήθηκε για τον άνθρωπο αλλά για τη "θεότητα". Τα δύο δένδρα με τους πολύτιμους θεϊκούς καρπούς, φυτεύονται "ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου" Γεν. Γ' 3. Αν ο Κύριος "φύτεψε" τον κήπο για τον Αδάμ, γιατί άραγε να βάλει σε τιμητική κεντρική και προκλητικά "περίβλεπτον" θέση τα απαγορευμένα δένδρα; Αν όμως δεχθούμε ότι ο θεϊκός Κύριος "εφύτεψε" τον υπέροχο αυτό κήπο με ξεχωριστή φροντίδα ως παράδεισο γι' αυτόν τον ίδιο, τότε δικαιολογείται και η τιμητική κεντρική θέση των σπάνιων δένδρων του με τους "θεϊκούς" καρπούς. Ο δε Αδάμ τοποθετείται εκεί ως φύλακας και εργάτης του κήπου της θεότητας. Θεότητα η οποία φαίνεται να περιδιαβαίνει τον κήπο του κάθε απόγευμα και να συμπεριφέρεται πολύ ανθρώπινα. Δείτε τι λένε τα σχετικά εδάφια. «Καί ἔλαβεν ὁ Κύριος... τόν ἄνθρωπο καί ἔθεσεν αὐτόν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς Ἑδέμ διὰ νά ἐργάζεται αὐτόν καί νὰ φυλάττῃ αὐτόν». Γεν. Β' 15. Να τον εργάζεται λοιπόν και να τον περιποιήται, να τον "φυλάττει" όμως... από τί; Μια καλή ερώτηση χωρίς απάντηση!

Μήπως να "φυλάττῃ" πράγματι τα δύο πολύτιμα δένδρα στο κέντρο του παραδείσιου κήπου;

Εν πάση περιπτώση ο φύλακας με τη γυναίκα του αντί απλώς να τα φυλάνε, φάγανε τους καρπούς που φέρνουν "γνώση", «καί ἤκουσαν

τήν φωνήν τοῦ Κυρίου περιπατοῦντος (!;) ἐν τῷ παραδείσῳ πρὸς τό δειλινόν· καὶ ἐκρύφθησαν». *Γεν. Γ' 8*. Διαβάζοντας για τον απογευματινό περίπατο του "Κυρίου", δεν έχετε την εντύπωση ότι συμπεριφέρεται λιγότερο σαν θεός και πολύ περισσότερο σαν άνθρωπος αφέντης του κήπου, που διαλέγοντας την καταλληλότερη αυτή απογευματινή ώρα, κάνει τον περίπατό του στον κήπο που ο ίδιος "φύτεψε", ανατολικά της Εδέμ πλάι στην περιοχή «'Αβίλα όπου εὑρίσκεται τό χρυσίον» με τους άφθονους πολύτιμους λίθους γιατί «τό χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης εἶναι καλόν»!; Οι ερωτήσεις που κάνει ο Κύριος του παραδείσιου κήπου εκεί κατατείνουν «'Εκάλεσε δέ ὁ Κύριος... τόν 'Αδάμ καί εἶπε, πού εἶσαι;... Μήπως ἔφαγες ἀπό τοῦ δένδρου ἀπό τοῦ ὁποίου προσέταξα εἰς σέ νά μή φάγης;». *Γεν. Γ' 9-11*. Ερωτήσεις που δεν ταιριάζουν σε κανένα παντογνώστη θεό είναι εδώ... και μας χαμογελούν αινιγματικά απ' τα βάθη των χιλιετηρίδων!

Ας σημειώσουμε εδώ με λίγο παραπονιάρικη διάθεση ότι η μοναδική φορά που η βιβλική θεότητα γίνεται αφορμή, έστω και άθελά της, να αποκτηθεί η πολυτιμότετη «γνώση τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ... καί ἠνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοί ἀμφοτέρων». *Γεν. Γ' 7*. Ο Κύριος εξοργίζεται σε τέτοιο βαθμό, που διώχνει κακήν κακώς τον φύλακα του κήπου απειλώντας τον με θάνατο σε περίπτωση επιστροφής από «ρομφαίαν... φλογίνην καί περιστρεφομένην... καί ἐξεδίωξε τόν 'Αδάμ κατ' ἀνατολάν του παραδείσου». *Γεν. Γ' 24*.

Τι κακό μπορούσε αλήθεια να κάνει αυτή η γνώση "του καλού και του κακού" στον φύλακα ενός περιφραγμένου κήπου (παραδείσου), εκτός απ' το να του "ανοίξει τα μάτια" και να τρώει εφεξής τους πολύτιμους καρπούς χωρίς το φόβο του θανάτου;

Μπορείτε αλήθεια να χαρακτηρίσετε ή να περιγράψετε τον Αδάμ χωρίς γνώσεις περί καλού και κακού; Χωρίς αυτήν τη γνώση που είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό προσωπικότητας, ο Αδάμ πρέπει να ήταν ένας πολύ χρήσιμος ανεγκέφαλος δούλος. Αλλά ακόμα κι αν επιστρατεύσουμε όλο το θεολογικό μας ταλέντο, δύσκολα μπορούμε να αρνηθούμε, ότι ακριβώς αυτό φαίνεται πως ήθελε τελικά από τον φύλακά του ο "Κύριος" αυτής της ενδιαφέρουσας ιστορίας.

Δυστυχώς το ότι η "γνώση" ενοχλεί τη βιβλική θεότητα, θα παραμείνει ένα αναλλοίωτο χαρακτηριστικό της ακόμα και μέχρι των ημερών μας!

Μόνο ως τραγική, αποκαλυπτική ειρωνεία μπορώ να δεχθώ ότι το πρώτο πράγμα που μας διδάσκει η βίβλος είναι ότι η "γνώση" σημαίνει θάνατο.

Φαίνεται λοιπόν ότι κατά την περίοδο συρραφής των αρχαίων αυτών μύθων, ο "θεός" είχε συγκεκριμένα εχθρική διάθεση απέναντι σε

κάθε μορφή ανθρώπινης γνώσης, ακόμα κι αν επρόκειτο για τη σαφώς πολυτιμότερη γνώση του καλού και του κακού!

Η γνώση όμως, είμαστε πλέον σίγουροι στην εποχή μας, πως δεν αποκτάται τρώγοντας ή αποφεύγοντας τους καρπούς οποιουδήποτε "θεϊκού" δένδρου. Τώρα ξέρουμε πως όλες αυτές οι ιστορίες είναι απομεινάρια των καιρών εκείνων, που οι "θεϊκοί μας αφέντες" μας έβαζαν να φυλάμε τους θεϊκούς αυτούς καρπούς της "γνώσης", χωρίς να τολμάμε ν' απλώσουμε χέρι επάνω τους. Σύμφωνα με το βιβλικό αυτό θρύλο, καταγόμεθα από μια θαρραλέα γυναίκα, που παρακίνησε το διστακτικό της άνδρα να δοκιμάσουν επιτέλους απ' τους γλυκούς καρπούς της "γνώσης" κι ας πεθάνουν. Το θάρρος μάλιστα μιας τέτοιας απόφασης φαίνεται να το αντλεί απ' τη λογική παρατήρηση ότι κάποιο εξ ίσου μ' αυτήν θνητό ζώο ("όφιος" ή γενικότερα ερπετό) σκαρφαλωμένο πάνω στο πολύτιμο δένδρο, καταβροχθίζει το "θανατηφόρο" καρπό της γνώσης χωρίς να παθαίνει εμφανώς τίποτε...!

Από που προέρχεται όμως, η κατά τα άλλα όμορφη αυτή ιστορία; Ο θρύλος της ξεχωριστής θεϊκής τροφής υπάρχει διάχυτος στην ελληνική μυθολογία. Τα ιερά δένδρα έχουν αφήσει τεράστια ποικιλία θρύλων στον ελληνικό μύθο. Στην Ήπειρο οι δασωμένες περιοχές εθεωρούντο οι πρώτες κατοικίες των θεών. Στο αρχαίο ιερό της Δωδώνης πελώρια "θεϊκή" βελανιδιά έδινε τα μηνύματά της με το ψιθυριστό θρόισμα των φύλλων της. Κι ένα ολόκληρο πλήθος ακόμα ιστοριών, δείχνουν τους θεούς των Ελλήνων με ιδιαίτερη αγάπη σ' ένα ιδιαίτερο ιερό δένδρο. Έτσι η Δρυς ήταν το ιερό δένδρο του Διός η Δάφνη και ο Φοίνικας του Απόλλωνα, η Ελαία της Αθηνάς, τα μύρτα και φιλύρα της Αφροδίτης καθώς και η αίγειρος του Ηρακλή και ας μη ξεχνούμε το κυπαρίσσι ή και το ρόδι του Πλούτωνα.

Η ιστορία όμως που πλησιάζει εκπληκτικά τον κήπο της Εδέμ, είναι αυτή με τα θεϊκά μήλα των Εσπερίδων, τροφή επίσης απόλυτα απαγορευμένη για θνητούς. Στο μύθο των Εσπερίδων δε λείπει τίποτε απολύτως απ' την τυπική εικόνα της Εδέμ. Έχουμε κι' εδώ έναν απαγορευμένο καρπό, που φέρνει την πολυπόθητη αθανασία. Είναι μάλιστα σε άγνωστη μεριά της γης στη μακρινή Εσπερία.

Πέρα απ' τον Καύκασο μακρύτερα απ' τη Χωρα των Υπερβορείων, κοντά εκεί όπου ο Ατλαντας, ο αδελφός του πτάνα Προμηθέα, κρατά τον ουράνιο θόλο στους πανίσχυρους ώμους του. Εκεί είναι "ο κήπος των θεών". Ένας κήπος με όλα τα χαρακτηριστικά ενός Παραδείσου. Ο κατάλληλος τόπος για τον "πρώτο ιερό γάμο", στον κήπο αυτόν πρωτοενώθηκαν ερωτικά ■ Δίας και η Ήρα (*Όμηρος* Ξ 347 και *Απολλόδωρος* 3 105-109).

Το δένδρο φυλάγεται όμως από έναν όφι «που μπορούσε να βγάλει απ' το στόμα του πολλών ειδών φωνές». Το όνομά του είναι "Λάδωνας".²² Μαζί του φυλάττουν τα πολύτιμα μήλα και "οι γλυκόλαλες καθάρωφνες Εσπερίδες" (*Ησίοδος Θεογονία 211-335*).

Το δένδρο με τους χρυσούς καρπούς κατά μία εκδοχή ανήκε στην Ήρα και είναι γαμήλιο δώρο της Μητέρας Γης στη νιόπαντρη τότε Ήρα. «Η Ήρα τόσο χάρηκε ώστε το φύτεψε στον ίδιο το θεϊκό κήπο της... κάποτε όμως παρατήρησε ότι οι Εσπερίδες έβαζαν χέρι στα μήλα' διέταξε τον πάντα άγρυπνο Λάδωνα να τυλιχτεί γύρω από τον κορμό του δένδρου και να τον προσέχει».

Κατά μια άλλη εκδοχή: Μολονότι οι καρποί της αιώνιας νιότης ανήκαν στην Ήρα, ο Ατλας καυχιόταν ότι βρισκόνταν στο δικό του Κήπο, όταν η Θέμις τον προειδοποίησε: «Πρόσεχε Τιτάνα, κάποια μέρα ένας γιος του Δία θα κλέψει το χρυσάφι από το δένδρο σου". Ο Ατλας έχτισε γερούς τοίχους γύρω απ' τον οπωρώνα και έδιωξε αδιακρίτως όλους τους ξένους από τη χώρα του, πιθανότητα εκείνος προσέλαβε τον Λάδωνα για να φυλάει τα μήλα» *Ρ. Γκρέιβς 133α-γ*.

Οι πολλές παραστάσεις αγγείων που έχουν τον Ηρακλή στη χώρα των Εσπερίδων, δείχνουν τον πανελλήνιο αυτόν ήρωα να δέχεται τα απαγορευμένα αυτά μήλα απ' το χέρι μιας όμορφης Εσπερίδας, ενώ είναι παρών ο πλανήτης Αφροδίτη, σαν έσπερος ή εωσφόρος, ο γιος της αυγής, με την διπλή του δηλαδή ιδιότητα, του πρωινού ■ εσπερινού "άστρου". "Ο κήπος των Εσπερίδων παρουσιάζεται περιτριγυρισμένος από ψηλό τοίχο" (παράδεισος=περιφραγμένος κήπος). Αγγειογραφίες δείχνουν σε πολλές παραλλαγές το "δένδρο της ζωής" με τον όφι τυλιγμένο στον κορμό του.²³

Σε μια ανάγλυφη σαρκοφάγο η μητέρα του Έλληνα Πύρα, αναπαριστάται σε στάση ντροπής, (καλύπτει δηλαδή με τα χέρια της όφι και η Εύα με τα "φύλλα συκής" *ΓΕΝ. Γ' 7*), ενώ ο πατέρας του Έλληνα ο Δευκαλίων (κάνοντας κι αυτός το αριστερό του χέρι "φύλλον συκής") κοιτά απορρημένος προς το απαγορευμένο δένδρο!²⁴

Το σύνολο των στοιχείων στην ιστορία των πρωτοπλάστων δένεται λοιπόν τόσο καλά με τις λεπτομέρειες των ελληνικών μύθων που αυθόρμητα θέλεις να ρωτήσεις: Ποιός λοιπόν αντέγραψε ποιόν;

Οι σκηνές αυτές έχουν τόσες εκπληκτικές παράλληλες λεπτομέρειες που και ο τελευταίος άσχετος μπορεί να δει ότι οι Έλληνες πρωτόπλαστοι, δεν έχουν απολύτως τίποτε να ζηλέψουν απ' τις πανο-

²² Μόνο ο Απολλώνιος τον αναφέρει με αυτή την ονομασία.

²³ Ελληνική μυθολογία εκδοτική Αθηνών τομ. 4ος σελ. 74. Τα μήλα των Εσπερίδων: *Ησίοδος θεογ. 334 και 517, Διόδωρος 4, 27. Απολλόδωρος 2, 113.*

²⁴ Εκδ. Αθηνών. Μυθολογία Τόμ. 2ος σελ. 61.

μοιότυπες λεπτομέρειες των βιβλικών συναδέλφων τους. Πράγμα που μας υποχρεώνει για άλλη μια φορά να δούμε, ότι ο μύθος του Αδάμ και της Εύας δεν είναι τίποτε παραπάνω παρά ένα αυθεντικό κομμάτι του πανάρχαιου ελληνομεσογειακού μύθου, που έγινε "δάνειο" στα χέρια των Εβραίων πατριαρχών, ώστε να καλυφθεί με κάποια στοιχειώδη αξιοπρέπεια ο "πρόλογος" του μοναδικού φυλετικού τους βιβλίου.

Ποιά είναι όμως η προϊστορία των μεσογειακών αυτών ανθρώπων που επίμονα με τους μύθους τους έχουν σε όλα κάτι να πουν; Ποιοί είναι αυτοί οι άνθρωποι που με το μοναδικό αυτό τρόπο του μύθου διεκδικούν τόσο έντονη συμμετοχή και παρουσία στις περιπέτειες του μεσογειακού πολιτισμού;

Ποιά μακρόχρονη ανάγκη, και ποιές πιθανές περιπέτειές τους ώθησαν να καταγράψουν με τόσο κέφι και πάθος, το πανόραμα της κοινωνικο-θρησκευτικής τους προϊστορίας;

Πελασγοί-Αιγής και "το κουρελιασμένο υλικό των μύθων"

«Αν η λογική επεξεργασία δεν είναι ικανή να μεταβληθεί σε τεκμήριο τότε οι άνθρωποι αυτοί θησαυροί (του μύθου) κινδυνεύουν να μην γίνουν ποτέ βοήθημα στη ζωή μας».

Η. Τσατσόμοιρος

"Κουρελιασμένο υλικό" αποκάλεσε ο θαυμάσιος αυτός συγγραφέας τα αποκαΐδια του ελληνισμού που ως εκ θαύματος διασώθηκαν, πρώτα απ' τη μανία των εχθρών του κι' έπειτα απ' τη μανία του τιτάνα χρόνου που δρα ανελλιπώς εναντίον μας.

Είναι ικανά όμως αυτά τα "κλάσματα" του Ελληνισμού να μας δώσουν την εικόνα της ένδοξης προϊστορίας του;

«Πριν από εκατό χιλιάδες χρόνια στον ελληνικό χώρο και ιδιαίτερα στη Θεσσαλική λεκάνη που σχηματίζεται από ένα κλοιό βουνών, τον Όλυμπο, το Πήλιο, την Όσσα και τον Κίσσαβο υπήρχε μια τεράστια λίμνη, απομεινάρια της οποίας είναι η λίμνη Βοϊβηίδα ή Κάρλα. Η έκτασή της Βοϊβηίδας προτού αποξηρανθεί έφτανε τα 114 τ.χ. Γύρω απ' την τεράστια αρχική λίμνη ζούσαν άνθρωποι... είναι ▯

αυγή του Πολιτισμού. Έτσι ξεκινούν οι ανθρωπολόγοι και οι γεωλόγοι την ιστορία του ελληνικού χώρου».²⁵

Κανείς δε μπορεί να προσδιορίσει την αρχή της θρησκευτικής σκέψης, μα ίσως ο Θεσσαλικός χώρος και οι παραλίμνιοι οικισμοί του να φιλοξένησαν τη λατρεία του αρχέγονου Ωκεανού ή του Ουρανού. Κι αν είναι νωρίς για να μιλήσουμε για θρησκευτική σκέψη, μπορούμε αβίαστα να δεχθούμε ότι ο Θεσσαλικός κάμπος φιλοξένησε προϊστορικούς οικισμούς και έθρεψε την προγονική σκέψη για χιλιετηρίδες.

«Ανασκαφαί εις Θεσσαλίαν το 1958 απέδειξαν δι' αναμφισβητήτων τεκμηρίων την ύπαρξη παλαιολιθικού πολιτισμού ηλικίας 30-100 χιλιάδων ετών. Ενώ τα πιθανά ίχνη (εργαλεία χειροποίητα) ανεβάζουν ακόμη περισσότερο το όριο αυτό».²⁶

Τι έχουν να πουν όμως για πλησιέστερες σε μας περιόδους οι έρευνες;²⁷ Να ποια εικόνα διαμορφώνεται κάτω απ' τη μελέτη των συγκεντρωμένων στοιχείων για τον ελλαδικό χώρο.

Πριν από 25-30 χιλιάδες χρόνια, στο χώρο που σήμερα είναι τα καταγάλανα νερά του Αιγαίου, εκτείνονταν μια μεγάλη κοιλάδα τεμαχισμένη από δύο μεγάλες λίμνες. Η κοιλάδα αυτή (η Αιγής των γεωλόγων) καλυπτόταν από καταπράσινα δάση και χλοερούς λειμώνες, ήταν δε μια πραγματική Όαση μια κι ερχόταν κλιματολογικά με το εύκρατο κλίμα της σε πλήρη αντίθεση προς την υπόλοιπη ευρωπαϊκή ενδοχώρα, η οποία καλυπτόταν τότε από βαρύ περιοδικό παγετώνα.²⁸ Τον τελευταίο περιοδικό παγετώνα του οποίου τώρα διερχόμεθα την μεταπαγετώνιο περίοδο.

Κάποτε όμως ο παγετώνας άρχισε μετά παρέλευση χιλιετηρίδων να υποχωρεί. Ενδιαφέρουσα είναι η άποψη ότι η μικρότερη διάρκεια αυτού του τελευταίου παγετώνα και η ξαφνική υποχώρησή του οφείλεται στην τεκτονική καταβύθιση μεγάλου νησιωτικού συγκροτήματος στον Ατλαντικό Ωκεανό που πολλοί ταυτίζουν με τη θρυλική Ατλαντίδα, που σαν αποτέλεσμα είχε την απελευθέρωση του θερμού θαλάσσιου ρεύματος "Γκολφ στριμ" που μη εμποδιζόμενο πλέον απ' την, ας την πούμε Ατλαντίδα, συνέβαλε προωθούμενο ανεμπόδιστα μέχρι τη Βόρρειο θάλασσα στην αλλαγή του κλίματος και στην πρόωρη υποχώρηση του τελευταίου παγετώνα (Ηλιος Ζ' τόμος).

Η στάθμη των υδάτων μεταβλήθη δραματικά, (σε κλειστές θάλασσες έως και 140 μ.) εξαιτίας των τεράστιων ποσοτήτων πάγων που

²⁵ Αιγαίο βουνό. Η. Τσατσόμοιρος.

²⁶ Ιωάννης Δ. Πασσάς.

²⁷ Γ. Σινού, "Η Γεωγραφική ενότητα του Ελληνικού Μεσογειακού Χώρου".

²⁸ UNESCO: Η ιστορία της Ανθρωπότητας - προϊστορία, τόμος 1ος σελ. 22, Τζακέττα Χόουκς.

κατακρατούσε ■ παγετώνας. Αυτό έφερε και την καταστροφή της Αιγίδας με καταποντισμό των εδαφών της αφήνοντας για ανάμνηση μόνο τις περήφανες βουνοκορφές της που σήμερα αποτελούν τα πανέμορφα νησιά του Αιγαίου.

Αυτό έγινε σύμφωνα με τους γεωλόγους με διαδοχικά κύματα εισόδου των Ωκεάνιων υδάτων του Ατλαντικού, αλλά και του Εύξεινου Πόντου που ήταν επίσης ακατάπαυστα ο αποδέκτης της λιωμένης μάζας των πάγων.

Τεράστιες ποσότητες νερού κατέκλυσαν την κλειστή λεκάνη της Μεσογείου, όταν τα δύο φυσικά φράγματα στο Γιβραλτάρ και στα Δαρδανέλια υποχώρησαν, αφήνοντας τον όγκο του νερού δια μιας ή κατά περιοδικά σαρωτικά κύματα να κατακλύσουν τη φιλόξενη Αιγίδα που στα όρια του τελευταίου παγετώνα πρόσφερε καταφύγιο σε φιλοξενούμενους και αυτόχθονες για χιλιετηρίδες.

Φυσικά «Η καταστροφή αυτή στο σύνολό της δεν συνετελέσθη εν μία νυκτί. Άλλωστε ότι για την γεωλογία είναι στιγμή για τον άνθρωπο είναι δεκαετίες» Γράφει ο Ι. Δ. Πασσάς (Ηλιος Ζ' τόμος) συνεχίζοντας: «θολά και αφρίζοντα ύδατα ποταμών μεταβληθέντα εις ακατάσχετους χειμάρρους, κατακλύζουν την μέχρι τότε ευδαίμονα χώραν παρασύροντας καλύβες και πνίγοντας τα ποίμνιά των κατοίκων οι οποίοι έφευγαν πανικόβλητοι εκ των πεδιάδων εις τα ψηλότερα. Παραλλήλως από Βορρά και Νότον εισορμά η θάλασσα μεταβάλλουσα εις πόντον αχανή τας εκτεταμένας της Αιγίδος πεδιάδας... Αι λίμναι της εμεγενθύνθησαν... ενώθησαν... επεξετάθησαν και τελικώς εκ της ευδαίμονας εκείνης γης δεν απέμεινον ει μή μερικά νήσοι, αι βουνοκορφαί της απολεσθείσης χώρας, η μοναδική υπό τον ήλιο ανάμνησίς της».

Ο Πλάτωνας στον Κριτία συμπληρώνει την εικόνα της καταστροφής: «Πέρασαν από τότε εννέα χιλιάδες χρόνια (1) απ' τους πρώτους κατοίκους της χώρας μας, μόνο τα ονόματα των βασιλέων τους έχουν σωθεί και οι μεγάλες πράξεις τους (ό,τι περιέσωσε ο μύθος δηλαδή). Γιατί οι άνθρωποι οι οποίοι απέμειναν μετά την θεομηνία του κατακλυσμού ήσαν αγράμματοι, και ζούσαν στα βουνά. Δεν είχαν ιδέα για το ένδοξο προγονικό παρελθόν και τους θαυμαστούς νόμους των. Δεν ενδιαφέρονταν για το παρελθόν. Είχαν πολλές στερήσεις στη ζωή των και φρόντιζαν μόνο για την αυτοσυντήρησή των».²⁹

“Αρχαίες παραδόσεις που είχε συγκεντρώσει ο Καλλίμαχος ανέφεραν ότι οι Κυκλάδες και οι Σποράδες όφειλαν την προέλευσή

²⁹ Πλάτων Κριτίας, Κεφ. Γ' περίληψη.

τους σ' έναν τρομερό κατακλυσμό που δημιουργός του ήταν ο Ποσειδώνας «Θε νά διηγηθώ, πως ετούτος ■ δυνατός θεός μ' ένα χτύπημα της τρίαϊνας, που του είχανε φτιάξει οι Τελχίτες, έσκισε τα βουνά, τα ξερίζωσε απ' τα θεμέλιά τους και κάνοντάς τα να κυλήσουν στη θάλασσα, σχημάτισε μ' αυτά τα πρώτα νησιά. ...τα σφήνωσε μεσ' στην άβυσσο με ρίζες βαθιές για να τα κάνει να ξεχάσουν τη στεριά».³⁰

Οι κάτοικοι λοιπόν της Αιγίδος, όσοι σώθηκαν απέμειναν στις κορυφονησίδες του Αιγαίου ή κατέφυγαν εγκαίρως στις εκατέρωθεν ηπειρωτικές ακτές της Ελλάδας και της Ιωνίας (Μ. Ασίας).

Άνθρωποι της ίδιας βασικά κοινωνίας βρέθηκαν σε δύο χωριστές πλέον ηπείρους. Ακατάλυτοι δεσμοί αίματος, γλώσσας, ηθών και εθίμων ενώνουν τους πληθυσμούς στα παράλια των δύο ηπείρων που ξαναγεφυρώθηκαν με ατελείωτες μεταναστευτικές προσεγγίσεις, πολλές εκ των οποίων καταγράφηκαν εσφαλμένα ως εισβολή εχθρικών φυλών, που έφεραν για πρώτη δήθεν φορά τον πολιτισμό στη χώρα των Ελλήνων.

Με την πρωτοποριακή βελτίωση της θαλασσοπλοΐας οι τολμηροί "Αιγαίοι" κατάφεραν να γίνουν οι άριστοι θαλασσοπόροι και να ενωθούν με τη μητρική Ελλάδα.

Η καταστροφή άφησε ανεξίτηλες μνήμες. Κατακλυσμικά έπη όπως του Δευκαλίωνα ή του Γκιλγκαμές και του Νώε είναι προφανώς απόηχος των τραγικών συμβάντων αυτής της περιόδου. Η λέξη άλλωστε "Πόντος" που οι Έλληνες δώσανε στις κλειστές θάλασσες αυτό ακριβώς ενοεί. Πόντος: ποντίζω-βυθίζω.

Ποιοί ήταν όμως και πώς ονομάζοντο οι άνθρωποι του Αιγαίου με τις θρυλικές αυτές περιπέτειες; Όλα δείχνουν ότι "Πελασγοί" είναι ορθά το όνομα των μεσογειακών μας προγόνων που τα τελευταία 25.000 χρόνια έκαναν αισθητή την παρουσία τους στην κλειστή αυτή φιλόξενη θάλασσα της Μεσογείου, και ιδιαίτερα στο νότιο τμήμα της οροσειράς του "Αΐμου" που αργότερα ονομάστηκε "Ελλάς".

Ως πανάρχαιοι λοιπόν κάτοικοι της μεσογειακής αυτής γης³¹ φέρονται λαοί με διάφορα ονόματα των οποίων όμως το γενικότερο όνομα φαίνεται ότι ήταν "Πελασγοί". Όλοι αυτοί με τα ονόματα "Κάρες", "Λέλεγες", "Δρύοπες", "Θεσπρωτοί", "Δωδωναίοι", "Χάονες", "Παίονες", "Αθαμάνες", "Μύγδονες", "Μολοσσοί", "Φρύγες", "Δαναοί",

³⁰ Deschamps II 273.

³¹ "κάπ" απ' τη γη των Πελασγών σημειώνεται ακόμα στους Ελληνικούς χάρτες ως "Πελασγία" λίγα χιλιόμετρα βοριότερα της Λαμίας. Η παραφθορά σε "Πελαγία" που επήλθε αργότερα ίσως να δείχνει καθαρότερα απ' όλα τα άλλα τις Πελαγίσιες επιδώσεις των πρωτοπόρων αυτών θαλασσινών.

"Αχαιοί" που έγραψαν ιστορία στη Μεσόγειο δεν ήσαν παρά οι τοπικές ονομασίες ενός και μόνον λαού, του αρχέγονου Πελασγικού!

Ο Θουκυδίδης είναι ακριβής λέγοντας ότι οι Έλληνες και οι Πελασγοί αποτελούσαν το αυτό έθνος και κατά τον Στράβωνα οι Πελασγοί ήταν οι αδιαμφισβήτητοι κάτοικοι κάθε γωνιάς της ελληνικής γης απ' την Κρήτη, Κύπρο, νήσους Αιγαίου μέχρι την Μακεδονία και την "Θετταλία" όπως αποκαλεί την Θεσσαλία το κέντρο της Ολύμπιας λατρείας του Διός τον οποίο ονομάζει Πελασγικόν «τον δε Δία των Δωδωναίο αυτός ο ποιητής ονομάζει Πελασγικόν... Ζευ άνα Δωδωναίε Πελασγικέ».³² Ο Ησίοδος προσθέτει «Τό ισόθεον πελασγικόν έθνος τό έδωσεν επάνω εις τά δασωμένα βουνά ή μαύρη γή διά νά γίνει γένος τών ανθρώπων».

Ο Αισχύλος δείχνοντάς μας πώς θεωρούσαν στους κλασικούς χρόνους τους Πελασγούς οι Έλληνες, γράφει στις Ικέτιδες: «Εκείνου που κατοίκησε παλαιότατα τον τόπον αυτόν είμαι παιδί, εγώ ο Πελασγός, ο αρχηγός αυτής της χώρας κι από εμέ έχει λάβει το όνομά του το γένος των Πελασγών οι οποίοι καρπούνται την γην, από την οποίαν περνά ■ αδιάβατος Στρυμών».

Οι Πελασγοί όπως μας βεβαιώνει ο Ευσέβιος ήταν θαλασσοκράτορες προφανώς προ των Μινωϊκών Κρητών. Ο Αριστοφάνης γι' αυτό φαίνεται πως ερμηνεύει το όνομα Πελασγός ως Πελαργός υπονοώντας τις ασταμάτητες μεταναστευτικές και ταξιδιωτικές αρετές τους.

Πάμπολλες παραδόσεις το επιβεβαιώνουν, πως "η διασπορά των Ελληνοπελασγικών φυλών απ' το απόμακρο αυτό παρελθόν σ' όλη την έκταση των μεσογειακών ακτών, η οποία θαλασσοκρατούμενη απ' τους Κάρες και τους Κρήτες της εποχής εκείνης «θα μπορούσε να ονομασθεί Ελληνοπελασγική Λίμνη».

Οι Ελληνοπελασγοί ατρόμητοι ναυτικοί και ακαταμάχητοι εξερευνητές εγκατέστησαν αποικίες στα παράλια και των τριών ηπείρων Ασίας-Ευρώπης-Αφρικής που περιβάλλουν τη Μεσόγειο.

Εξέχοντες Έλληνες άποικοι αναγνωρίσθηκαν σαν Ήρωες πολιτισμού, βασιλιάδες ή ακόμα τιμήθηκαν σα θεοί όπως ο Δαίδαλος στην Αίγυπτο ή όπως ο Ιανός, ο Έλληνας ο γιος της Κρέουσας... και εγγονός του Ερεχθέα, ο αρχαιότερος βασιλιάς της Ιταλίας και κατοπινός θεός των Λατίνων, καθώς ο Ιταλός, γιος του Τηλεγόνου που έδωσε το όνομά του στην Ιταλία. Παρόμοια ο Αίγυπτος στην Αίγυπτο, ο Δαναός στη Λιβύη και ο Πέρσης στην Περσία. Η Τάρτησος μεγίστη πόλη της Ισπανίας ιδρύθηκε στο ισπανικό έδαφος από ελληνικά πελασγικά φύλα.

³² Στράβων, Γεωγραφικά 221.

Είναι πράγματι εκπληκτική η έκταση της διασποράς ή αλλιώς η εμβέλεια της Αρχαιοελληνικής παρουσίας. Μινωϊκός, Αιγαίο-Κυκλαδικός και Μυκηναϊκός πολιτισμός είναι μόνο μέρος του γνωστού σε μας καθαρά ελληνικού πολιτισμού του οποίου τα όρια της παρουσίας από τα συνεχή ευρήματα επεκτείνονται στα πέρατα του γνωστού κόσμου πέρα απ' τις Ηράκλειες Στήλες (Γιβραλτάρ) έως τη Θούλη (Της Γροιλανδίας) ή όπως βεβαίωσαν ευρήματα σε σπήλαια της Αγγλίας Μινωϊκών αγγείων που απερίφραστα δηλώνουν πως η θαλασσοκράτειρα Μινωική Κρήτη έφτασε εκεί με τα πλοία της, καθόσον Κρήτες μετέφεραν με τα πλοία τους κατ' ευθείαν απ' τις Ολλανδικές ακτές το Κεχριμπάρι (Ηλεκτρον).

Αλλά και στον Εύξεινο πόντο και στη Νότια Ρωσία, ανασκαφές έφεραν στο φως ερείπια πόλεων του Αιγαίου πολιτισμού κάτι που υποδεικνύει ότι εκστρατείες σαν την Αργοναυτική υπήρξαν πολλές, αλλά απλά αυτή μόνο διασώθηκε από τις αναφορές του μύθου.

Δε μας εκπλήσσει, λοιπόν ότι ευρήματα απ' τα πέρατα της γης αποκαλύπτουν ολοένα και εντονότερα την ελληνοπελασγική παρουσία στα πιο απομακρυσμένα μέρη της γης, απ' την Αμερική ως την Ιαπωνία (Δαυλός, 146 σελ. 8522). Απλά όλα είναι πιθανά όταν πίσω απ' τους άθλους αυτούς στέκει ο γενάρχης της Μεσογείου ο Πελασγός. Ενώ όμως επιχειρήσαμε να γνωρίσουμε εδώ ελάχιστα πράγματα απ' την πολυχιλόχρονη και πολυτάραχη παρουσία του μεσογειακού μας προγόνου, σημειώνουμε ότι δεν είναι αυτό που μας ενδιαφέρει τόσο στην παρούσα μελέτη, όσο το ποια είναι τελικώς η σχέση των εκτεταμένων θρύλων του (μύθων), με τους ήρωες της βίβλου με τους οποίους θα γνωριστούμε σε λίγο όσο καλύτερα γίνεται.

“Το έπος του Γκιλγκαμές”

«Ο Σερ Λέοναρτ Γούλλεϋ (Leonard Woolley)
στις ανασκαφές της ΟΥΡ βρήκε σημάδια
ενός κατακλυσμού που πρέπει να κατέστρεψε
μέρος της χώρας πολύ πριν ανακαλυφθεί
και η πιο στοιχειασκή μορφή γραφής»

Απέναντι απ' τη σημερινή Μοσσούλη στις ακτές του ποταμού Τίγρη της Μεσοποταμίας, ήταν η αρχαία ένδοξη πρωτεύουσα του Ασσυριακού κράτους Νινευή. Υπήρξε κέντρο αρχαίου πολιτισμού με λαμπρή

εξέλιξη και ισχυρή συμμετοχή στα γεγονότα της εποχής της. Το 612 π.Χ. κατεστράφηκε ολοσχερώς και με τα ερείπια της σκέπασε πολυτιμους θησαυρούς της αρχαιότερης γνωστής βιβλιοθήκης κεραμικής γραφής.

Το 1839 ο Αγγλος Ώστιν Ένρι Λάιαρντ (Austen Henry Layard) καθ' οδόν για τη μακρινή Κεϋλάνη, σταμάτησε για λίγες μέρες μπροστά στους εντυπωσιακούς Ασσυριακούς Τύμβους. Αποφάσισε ωστόσο την πρόχειρη ανασκαφή τους και οι τυχαίες αυτές ανασκαφές έφεραν στην επιφάνεια, ένα απ' τα πολυτιμότερα κεραμικά αρχεία της ανθρωπότητας.

Χιλιάδες σπασμένες πινακίδες γραμμένες σε μια άγνωστη γραφή και γλώσσα. Πράγμα ανέλπιστο, μια ολόκληρη βιβλιοθήκη με κεραμικά "βιβλία" ήρθε στην επιφάνεια απ' τα βάθη των χιλιετηρίδων. Είκοσι δύο χιλιάδες σπασμένα κεραμικά "τεύχη", μεταφέρθηκαν στο βρετανικό μουσείο και η εργασία αποκρυπτογράφησης που συνεχίζεται ακόμα, έφερε στο φως μια χαμένη λογοτεχνία.

Το ενδιαφέρον μας κορυφώνεται γι' αυτή τη θαυμαστή ανακάλυψη, όταν μαθαίνουμε ότι η σημαντικότερη ιστορία που μεταφράστηκε, παρουσιάζει σοβαρό ιστορικοθρησκευτικό ενδιαφέρον μια και αναφέρεται στα θέματα της βιβλικής "Γένεσις" πριν αυτή γραφτεί και σε αρχαιότερη μάλιστα σφηνοειδή γραφή!

Απ' την αρχαία αυτή βιβλιοθήκη θα δανειστούμε το "έπος Γκιλγκαμές", όπως αποκάλεσαν τη μεγάλη καλοδιατηρημένη μάλιστα ιστορία που συναρμολόγησαν απ' τα σπασμένα κεραμικά "τεύχη" της Νινευή, για να φωτίσουμε την επόμενη βιβλική αφήγηση του διάσημου κατακλυσμού του Νώε! Πολύ πριν από τη συγγραφή της βιβλικής "Γένεσις" οι Νινευήτες και οι πέριξ αυτών λαοί είχαν αποθησαυρίσει ένα "έπος" με ήρωα τον Γκιλγκαμές και τις περιπέτειές του στην αναζήτηση της αθανασίας. Ο ήρωάς μας, βρίσκει επιτέλους το μοναδικό άνθρωπο που είχε αποκτήσει το δώρο αυτό, τον ΟΥΤΝΑΠΙΣΤΙΜ, ο οποίος του αφηγείται ότι ο λόγος της αθανασίας του, είναι το ότι υπήρξε ο ήρωας που επέζησε ενός μεγάλου κατακλυσμού! Ας παρακολουθήσουμε όμως την αφήγηση του ίδιου απ' τα αποσπάσματα που αφορούν αυτόν και τη θρυλική του περιπέτεια.

Λέει λοιπόν ο ΟΥΤΝΑΠΙΣΤΙΜ, στον ήρωα μας ΓΚΙΛΚΑΜΕΣ:³³

«Ξέρεις την πόλη Σουρουπάκ που βρίσκεται στις όχθες του Ευφράτη; Η πόλη αυτή είναι πολύ παλιά και πιο παλιοί είναι οι θεοί της. Εκεί ήταν ο Ανού ο Κυρίαρχος του στερεώματος... και ■ Ενλίλ και ο Εά ήταν εκεί μαζί. Εκείνο τον καιρό ο κόσμος πλήθαινε πολύ,

³³ Απ' το βιβλίο το "Έπος του Γκιλγκαμές" του Ν. Κ. SANTARS

οι άνθρωποι γεννοβολούσαν και ο κόσμος μούγκριζε σαν άγριος ταύρος... οι μεγάλοι θεοί αναστατώθηκαν απ' τις κραυγές τους.

Ο Ενλίλ που άκουσε τις φωνές τους είπε στο συμβούλιο των θεών "οι βρυχηθμοί των ανθρώπων είναι ανυπόφοροι"... Τότε οι θεοί πρόθυμα αποφάσισαν να εξαπολύσουν τον κατακλυσμό. Αλλά ο Κύριός μου ο με προειδοποίησε "Άνθρωπε του Σουρουπάκ γιε του Ουμπάρα γκρέμισε το σπίτι σου και φτιάξε ένα πλοίο... Παράτησε την περιουσία σου και φρόντισε για τη ζωή σου. Περιφρόνησε τα αγαθά του κόσμου και σώσε τη ζωή σου. Σου λέω: Γκρέμισε το σπίτι σου και φτιάξε πλοίο. Κι' αυτά πρέπει να είναι τα μέτρα του πλοίου που θα φτιάξεις (ακολουθούν οδηγίες) και πάρε στο πλοίο σου σπόρους όλων των ζωντανών πλασμάτων.

Όταν ξημέρωσε όλη μου η οικογένεια μαζεύτηκε γύρω μου... τα παιδιά κουβαλούσαν πίσσα και οι άντρες έκαναν ό,τι μπορούσαν.

Την πέμπτη μέρα είχαν έτοιμη την καρίνα και τα πλευρά και ύστερα έφτιαξαν γρήγορα το σανίδωμα. Ο χώρος του ήταν ένα άκρ³⁴, κάθε πλευρά του πλοίου, λογαριαζόνταν σε εκατόν είκοσι κυβικά και το σχήμα του ήταν τετράγωνο. Κατασκεύασα έξι καταστρώματα το ένα κάτω απ' το άλλο, άθροισμα εφτά, το χώρισα σε εννέα τμήματα με διαχωρίσματα ανάμεσά τους, όπου χρειαζόταν έκανα χωρίσματα. Επιθεώρησα τα άρμενα τους έβαλα εφόδια μέσα.

Οι αχθοφόροι κουβαλούσαν τα ειδικά λαγήνια με το λάδι. Έρριξα πίσσα στην εστία και ασφαλτο και λάδι στο καλαφάτισμα και ακόμα πιο πολύ αποθηκεύτηκε στο πλοίο.

Έσφαξα ταύρο για τους ανθρώπους του πλοίου και κάθε μέρα έσφαζαν πρόβατα. Έδωσα στους εργάτες του πλοίου άφθονο κρασί θαρρείς και ήτανε νεράκι δυνατό, κρασί και κοκκινέλι και σκόρδο και άσπρο κρασί και το γιορτάσαμε όπως γιορτάζουν τη γιορτή της πρωτοχρονιάς (!)...

Φόρτωσα πάνω όλα τα ζωντανά, την οικογένειά μου, τους συγγενείς μου, τα κτήνη του αγρού, τα άγρια και τα ήμερα γιατί είχε πληρωθεί ο χρόνος που είχε ορίσει ο Σαμάς (είπε).

«Τη βραδιά που ο καβαλάρης της θύελλας θα σκορπίσει την καταστροφική του βροχή έμπα μέσα στο πλοίο σου και κατέβασε τις σκαλωσιές σου» Ο χρόνος είχε πληρωθεί, έφτασε η νύχτα.

Ο καβαλάρης της θύελλας έστελε τη βροχή. Κοίταξα τον καιρό, ήταν τρομερός. Κι έτσι μπήκα στο πλοίο κατέβασα τις σκαλωσιές.

³⁴ Ακρ: Μέτρο επιφανείας ισοδύναμο προς 5.200 τ.μ. Στην Νορμανδία με 8.172 τ.μ. Στην Αγγλία το αυτοκρατορικό άκρ περιέχει 4.840 τ. υάρδας. Ποικίλλει λοιπόν το μέγεθος του κατά τόπους έτσι: Ουαλλία 4.320 τ.μ., Γερμανία 5.534 τ.μ. κλ.π

Τώρα είχαν συμπληρωθεί και η σκαλωσιά και τα καλαφατίσματα κι έτσι έδωσα το τιμόνι στον Πουζούρ Αμουρί, τον πηδάλιούχο...

Τότε φάνηκε ο θεός της αβύσσου ■ Νερκάλ, έσπασε τους υδατοφράχτες των νερών του κάτω κόσμου... Ο θεός της θύελλας είχε μετατρέψει την ημέρα σε σκοτάδι και είχε συντρίψει τη γη σαν κύπελλο. Ολόκληρη μέρα η θύελλα λυσσομανούσε, παίρνοντας καινούργια ορμή καθώς προχωρούσε και ξεχύνονταν πάνω στους ανθρώπους σα θύελλα μαχών.

Άνθρωπος δεν μπορούσε να δει τον αδελφό του, ούτε και φαινόταν...

Αλλοίμονο οι παλιές ημέρες έγιναν σκόνη. Έξη μέρες κι έξη νύκτες φυσούσαν δυνατοί άνεμοι, χείμαρροι θύελλες και πλημμύρες συγκρούονταν... Όταν ξημέρωσε η έβδομη μέρα η θύελλα στο νότο κόπασε, η θάλασσα ηρεμούσε και ο κατακλυσμός ησύχαζε. Κοίταξα την επιφάνεια του κόσμου... Σιγή βασίλευε... όλη η ανθρωπότητα είχε γίνει λάσπη... Η επιφάνεια της θάλασσας έγινε επίπεδη και ■ κατακλυσμός ησύχασε. Άνοιξα μια χαραμάδα και το φως έπεσε στο πρόσωπό μου... και τότε κάθησα κάτω και έκλαψα(!)

Τα δάκρυα κυλούσαν στα μάγουλά μου, γιατί παντού δεν υπήρχε τίποτ' άλλο από νερά. Μάταια αναζητούσα με το βλέμμα τη γη... Μακριά όμως σε απόσταση εμφανίστηκε ένα βουνό και εκεί άραξε το πλοίο μου στο βουνό ΝΙΣΙΡ, το πλοίο μου σταμάτησε την άλλη μέρα δεν κουνιόταν. Πέρασε και τρίτη και τέταρτη και το πλοίο δεν κουνιόταν, την πέμπτη μέρα και την έκτη το πλοίο είχε ακινητοποιηθεί στο βουνό.

Όταν ξημέρωσε η έβδομη μέρα άφησα ένα περιστέρι ελεύθερο. Το περιστέρι πέταξε μακριά αλλά επειδή δεν βρήκε μέρος να σταθεί ξαναγύρισε. Ύστερα άφησα ελεύθερο ένα χελιδόνι και πέταξε κι αυτό μακριά αλλά δε βρήκε μέρος να σταθεί και ξαναγύρισε. Αφησα ύστερα ένα κοράκι και το κοράκι είδε ότι τα νερά είχαν αποτραβηχθεί, έφαγε, πέταξε γύρω μας, έκραξε και πια δεν ξαναγύρισε. Τότε τα άνοιξα όλα προς τους τέσσερις ανέμους, έκανα μια θυσία και έχυσα τη σπονδή στο βουνό... οι θεοί μυρίστηκαν τη γλυκειά μυρουδιά.»

Κανείς απ' όσους γνωρίζουν την αφήγηση του κατακλυσμού έστω και στοιχειωδώς, όπως αυτή αναφέρεται στα πρώτα κεφάλαια της "Γένεσις" δεν αμφιβάλλει ότι εδώ έχουμε τον ίδιο ακριβώς κατακλυσμό με άλλον ήρωα! Το ερώτημα και πάλι είναι ποιός αντέγραψε ποιόν;

Ας περιοριστούμε εδώ να τονίσουμε ότι μετά το πέρας της κατακλυσμικής αυτής εμπειρίας και οι δύο ήρωες προσφέρουν θυσία. Χαρα-

κτηριστική όμως παραμένει η συμπεριφορά των θεών και στις δύο αφηγήσεις απέναντι στην οσμή του ψημένου κρέατος. «καί προσέφερεν ὀλοκαυτώματα (ο Νώε) ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Καί ὡσφράνθη ὁ Κύριος ὁσμὴν εὐωδίας καὶ εἶπε Κύριος ἐν τῇ Καρδίᾳ αὐτοῦ ("Ὁ" διανοηθείς) Δέν θέλω πλέον καταρασθῆ». Γεν. Η' 21.

Και οι θεοί του Ουτναπιστίμ μαζεύονται κι αυτοί πάνω από τη θυσία για να απολαύσουν την υπέροχη αυτή οσμή. Η πρώτη υπέροχη εμπειρία της καλοψημένης σάρκας (η τσίκνα) έκανε βαθιά εντύπωση στους ανθρώπους, ώστε να μην τους μένει καμμιά απολύτως αμφιβολία ότι η υπέροχη αυτή ευωδία πρέπει να είναι ευχάριστα αποδεκτή κι απ' τους θεούς ακόμα. Ο βιβλικός θεός δε διαφέρει καθόλου απ' τους άλλους τριγύρω θεούς, καθώς αμέτρητες, φορές «ὡσφραίνεται ἀπ' τίς θυσίες ὁ Κύριος ὁσμὴν εὐωδίας».

Το περιστέρι του Δευκαλίωνα

Σύμφωνα με τον ελληνικό μύθο, ο κατακλυσμός ήταν το αποκορύφωμα των δεινών, που ο Πίθος της Πανδώρας έφερε στον κόσμο. Οι άνθρωποι έχασαν την ευγενική τους στάση. Η φιλοξενία τους χάθηκε και οι τιμές στους θεούς ξεχάστηκαν.

Ο Δίας επισκέφθηκε τους ανθρώπους και βρήκε τον ευσεβέστερό του βασιλιά Λυκάονα, ασεβή και αφιλόξενο. Αυτός αποπειράθηκε να περιπαίξει και τον ίδιο το Δία προσφέροντάς του βεβηλωμένο γεύμα από ανθρώπινα μέλη! Αυτό εξόργισε τον επισκέπτη θεό κι αφού τιμώρησε τον Λυκάονα και τον οίκο του, πήρε τη μεγάλη απόφαση να εξαλείψει το γένος των ανθρώπων. Ο συνεφορσυνάχτης Δίας κάλεσε τότε τον υγρό Νοτιά και «βαριά του δίνει προσαγή να πάει εκεί που ο Τιτάνας Ωκεανός γίνεται πλατύς και απέραντος, κι εκεί να συγκεντρώσει σύννεφα βαριά αδιάκοπα, φορτωμένα με τα νερά του μεγάλου Ωκεανού κι ύστερα δυνατά φυσώντας να τα σπρώξει γρήγορα στις στεριές, σε βουνά και κάμπους».

Η μεγάλη καταστροφή ερχόταν ο θυμός του Δία ασίγαστος, απόφασή του η καταστροφή όλου του ανθρώπινου γένους. Μα να που ο Προμηθέας, ο Δημιουργός του ανθρώπου χάλασε τα σχέδια του Δία. Μίλησε στο γιο του Δευκαλίωνα και τού 'δωσε σωτήριες συμβουλές.

Οι συμβουλές του Προμηθέα και το έργο του Δευκαλίωνα περιλαμβάνουν όλη τη γνωστή σειρά γεγονότων απ' την αφήγηση του Έπους Γκιλγκαμές-Νώε. Εδώ βέβαια το αντίστοιχο ελληνικό "Δευκαλιωνίς" έχει "ΧΑΘΕΙ", όσες όμως λεπτομέρειες απέμειναν σαν αναφορές

άλλων συγγραφέων στο έπος του κατακλυσμού, πείθουν για την αυθεντικότητα της αφήγησης.

Η "Δευκαλιωνίς" λοιπόν αναφέρεται σ' έναν λαό που πριν τον κατακλυσμό είχε ναυτικές επιδόσεις, μια και ο ίδιος ο Προμηθέας τους είχε ήδη χαρίσει μαζί με το δώρο της φωτιάς και της άμαξας, προ πολλού και τα μυστικά της ναυπήγησης.

«Ο Δευκαλίων ρίχτηκε στη δουλειά. Εκατοντάδες βελανιδιές και και πολλά πανύψηλα και ολόισια κυπαρίσια πέσαν στην γη απ' το κοφτερό τσεκούρι του Δευκαλίωνα κι ακολουθώντας τις οδηγίες του θεϊκού πατέρα του, έβαλε μπρος να φτιάξει μια τεράστια λάρνακα, μια μεγάλη κιβωτό, που να χωράει όχι μόνο την οικογένειά του αλλά και πάρα πολλά ζώα.»

Η γυναίκα του Πύρα, ο μεγάλος του γιος ο Έλληνας, ο μικρός του Αμφικτύωνας και οι κόρες του Μελανθώ και Πρωτογένεια, όλοι μαζί δούλεψαν ακούραστα. Το γιγάντιο έργο προχωρούσε.

«Ετοιμάστηκε ο σκελετός από χοντρούς κορμούς δέντρων, μπήκαν τα πλαϊνά και τα πατώματα. Με πολλή προσοχή άλειψαν τις ενώσεις των ξύλων με πίσσα. Στο τέλος βάλανε και τη σκεπή και την άλειψαν κι αυτή καλά με πίσσα. Τρόφιμα και προμήθειες πολλές πήραν τη θέση τους γι' αυτούς και τα ζώα... που υπάκουα ανέβαιναν στην κιβωτό δύο από κάθε είδος, άγρια και ήμερα, ερπετά και πετεινά κάθε είδους... Καθόλου δεν πείραζε όμως το ένα το άλλο γιατί έτσι σοφά τα είχε κανονίσει όλα ο μεγάλος Προμηθέας.»

Σαν τελείωσε κι αυτό, ο υγρός Νοτιάς έφερε βαριά τα μαύρα του σύννεφα. Αστραπές ξέσκιζαν τον ουρανό, προμήνυμα της μεγάλης οργής του Νεφεληγερέτη Δία! Ο Δευκαλίων μαζί με το μεγάλο του γιο Έλληνα τράβηξαν τη βαριά πόρτα και η οργή του Δία ξέσπασε.

Εννιά μέρες και εννιά νύχτες ο κατακλυσμός σάρωνε τα έργα των ανθρώπων και βαριά η οργή του Δία έπνιξε το ασεβές εκείνο γένος. Εννιά μέρες και εννιά νύχτες οι καταρράκτες του ουρανού γέμισαν κάμπους και ξέπλεναν βουνά. Ο τρομερός κατακλυσμός έριχνε ασταμάτητα τα νερά του απέραντου ωκεανού, χωρίς το κακό να λείει να σταματήσει. Μόνο τη δεκάτη μέρα (μια πλήρη δηλαδή περίοδο) το κακό σταμάτησε. Ένα τράνταγμα τους έδειξε πως η λάρνακα ακούμπησε σε στεριά.

«Ο Δευκαλίων άνοιξε το παράθυρο. Δεν έβρεχε πια. Όλα όμως γύρω ήταν μια απέραντη θάλασσα. Ο Δευκαλίων αναγνώρισε το μέρος, ήταν το δίκورφο του Παρνασσού που τώρα ήταν νησάκι. Πριν βγουν όμως έπρεπε να βεβαιωθούν πως ο καιρός δε θα ξαναχαλάσει. Ο Δευκαλίων άφησε τότε ένα περιστέρι. Όλοι ξέρανε εκείνα τα χρόνια, πως τα περιστέρια προβλέπουν με σιγουριά τον καιρό (!) Αν

λοιπόν το περιστέρι γυρνούσε φοβισμένο πίσω, αυτό θα σήμαινε πως ο κατακλυσμός θα συνεχιζόταν και δε θα 'πρεπε να βγουν απ' την κιβωτό. Το περιστέρι όμως κάθισε μια στιγμή στο παράθυρο κοίταξε λίγο τον καιρό κι ύστερα πέταξε χαρούμενο ψηλά στον Παρνασσό».³⁵

Δευκαλίων λοιπόν. Ο θρύλος ενός ναυτικού λαού που είχε μέγιστη την ανάγκη της πρόβλεψης των καταιγίδων. Ο ναυτικός αυτός λαός και ο ήρωάς μας Δευκαλίων, ήξερε καλύτερα απ' τον καθένα ότι "ο καιρός είναι φονιάς" των ναυτικών και πως στα χρόνια εκείνα κάθε μορφή πρόγνωσης του καιρού ήταν για το ναυτικό αυτό λαό όχι απλά πολύτιμη αλλά κυριολεκτικά σωτήρια. Το πέταγμα λοιπόν της περιστέρας και η ενστικτώδης της αίσθηση του καιρού στάθηκε γι' αυτούς απ' τους καλύτερους συμμάχους της πρόβλεψης των καταιγίδων! Έτσι μετά το "χαρούμενο" πέταγμα της, ο Δευκαλίων λευτέρωσε όλα τα ζώα που είχαν σωθεί μαζί του κι ανέστησε νέο γένος ανθρώπων στον τόπο του κατακλυσμού, όπου γενάρχες ήρωες και πατριάρχες με μακρά και ένδοξη ιστορία θα ήταν ο Έλληνας³⁶ κι ο εξίσου ένδοξος αδελφός του νομοθέτης και μέγας οραματιστής Αμφικτύων.

Ο κατακλυσμός αυτός δεν είχε μόνο τοπική διάδοση αλλά καθολική. Η ομορφιά της σύλληψής του, και η συγκινητική απόπειρα διάσωσης του ζωικού πλούτου, συγκίνησε την ανθρωπότητα όπου κι αν αυτός απαγγέλθη σαν επωδός και ύψιστο μνημείο ανθρωπιάς. Όλοι λοιπόν ήθελαν τον υπέροχο αυτό μύθο να εκτυλίσσεται στα δικά τους μέρη με την κιβωτό να αράζει σ' όλα τα ψηλά βουνά, δύσης και ανατολής, απ' την Έτνα της Σικελίας, μέχρι το Λίβανο, το Αραράτ και τον Όθρυ της Θεσσαλίας. Όπου μάλιστα ελέγετο ότι άραξε η κιβωτός του Δευκαλίωνα, ήταν ιερός τόπος προσκυνήματος μέχρι την επικράτηση του Χριστιανισμού.

Ίσως σε μερικούς να φαίνεται πλεονασμός η αναφορά μας στο μύθο του Δευκαλίωνα. Αλλά όπως θα δούμε το περιστέρι του Δευκαλίωνα συμπεριφέρεται πολύ "ελληνικά", όχι μόνο κουβαλώντας "κλάδον ελαίας", αλλά για τον πολύ ξεκάθαρο λόγο συμμετοχής του στην όμορφη αυτή ιστορία, δίνοντας έτσι οριστικά το "στίγμα" της

³⁵ Για το έπος του Δευκαλίωνα μπορείτε να συμβουλευτείτε τις εξής πηγές: Οβίδιος Ι, 317-Σχολιαστής στον Ορέστη του Ευριπίδη, 1095, Υγίνος Μύθος 153. Σέρβιος στις Εκλογές του Βιργίλιου VI 41. Σχολιαστής στον Πίνδαρο Ολυμπιονίκαι Θ 42. Πλούταρχος, "Πότερα των ζώων φρονιμότερα", 13. Το απόσπασμα αυτό είναι από τη βραβευμένη Μυθ. των Αδελφών Στεφανίδη.

³⁶ Έλλην: Πρόγονος των Ελλήνων. Εκ της νύμφης Ορσηίδος απέκτησε 3 γιους: Τον Δώρον (Δωριείς), Ξούθον (Ιωνες και Αχαιοί) και τον Αίολον (Αιολείς). Απολλόδωρος Βιβλ. Α'

αληθινής προέλευσης του κατακλυσμικού έπους που "ΧΑΜΕΝΟ" οριστικά μπορούμε μόνο απ' τα σκόρπια κομμάτια του να το ανασυντάξουμε. Δεκάδες "τόμοι", ολόκληρα επικά βιβλία, ποιήματα εξαίσιας ομορφιάς με το όνομα "Δευκαλιωνίς" ΧΑΘΗΚΑΝ στερώντας μας ακριβώς όλες εκείνες τις λεπτομέρειες απ' όπου αδιαμφισβήτητη θα πρόβαλλε η αλήθεια, ότι το αρχικό κατακλυσμικό έπος ήταν το δίχως άλλο δημιούργημα ενός φωτισμένου λαού, που έχασε έναν ολόκληρο πολιτισμό μεσ' στα λασπόνερά του.

Στα χέρια μας όμως έφτασε πολύ καλά προφυλαγμένο το αντίστοιχο τρισέλιδο (!) βιβλικό "έπος", που παρ' όλα αυτά ο ήρωάς του, εξακολουθεί να έχει το πολύ ελληνικό όνομα Νώε,³⁷ η δε γυναίκα της σημαντικότητας αυτής ιστορίας παραμένει παραδόξως ανώνυμη!

Πουθενά στο βιβλικό κείμενο, δεν αναφέρεται πρό του Νώε έστω και ο παραμικρότερος υπαινιγμός για ναυτικές γνώσεις -εμπειρίες ή άθλους. Εν τούτοις ο Νώε, ξεκινά τον κατασκευαστικό άθλο της κιβωτού, χωρίς να έχει δει προηγουμένως ούτε βαρκούλα!

Ο καθαρά λοιπόν στεριανός Νώε φαίνεται να φτιάχνει ένα γιγάντιο άγνωστο πράγμα του οποίου οι διαστάσεις (Γεν. ς' 15), σε πήχες³⁸ είναι: 30 πήχ. ύψος, 50 πήχ. πλάτος και 300!! πήχ. μήκος. Σε αντίστοιχα μέτρα είναι: 13,5 ύψος, 22,5 πλάτος και 135 μ. μήκος³⁹ Με «κατώγεια, διώροφα και τριώροφα». Αυτή τη γιγάντια κατασκευή, που απ' τις διαστάσεις της και μόνο τοποθετείται στο έσχατο όριο φαντασίας και πραγματικότητας, καλείται να φτιάξει ο στεριανός Νώε. Χωρίς η βιβλική προΐστορία να μας δίνει έστω και έναν αμφιλεγόμενο ναυτικό όρο, για να δικαιολογήσει την εντελώς ξαφνική ναυπηγική δυνότητα του ήρωα της!

Έχοντας υπόψη μας ότι "η υπερβολή είναι δείγμα υστερότητας", ας παρακολουθήσουμε την αφήγηση της βίβλου για να συλλέξουμε πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία σύγκρισης και σημαντικές ενδείξεις για το ποιος πραγματικά αντέγραψε ποιον στην τόσο διάσημη αυτή ιστορία της αρχαιότητας.

Αναφέραμε λοιπόν την αδυναμία του εβραϊκού μύθου να χειριστεί ναυτικούς όρους και ενώ αναφέρει σχεδόν αυτολεξί όλα όσα και η ασσυροβαβυλωνιακή έκδοση του κατακλυσμού, (έπος Γκιλγκαμές) αποφεύγει επιμελώς κάθε ναυτική ορολογία απ' το φόβο της λαθεμένης χρήσης του. Έτσι σημειώνουμε την ολοφάνερη παραδοξότητα να

³⁷ Νώε: Ποιητικό Νώι: εμείς οι δύο-αμφότεροι ημάς, ο ποιητικός τύπος του Νώε είναι επέκταση του νω που σημαίνει -εμείς οι δύο... βλ. Λεξ. Σταματάκου.

³⁸ 1 πήχης=45 εκατοστά του μέτρου.

³⁹ Η Αθηναϊκή τριήρης είχε 35 μέτρα μόνο μήκος και εθεωρήθει ένα κατασκευαστικό θαύμα.

παρακολουθούμε ένα ναυπηγικό άθλο, εκεί όπου δεν αναφέρεται ούτε "μισή" ναυτική λέξη, ούτε ένας "μικρός" ναυπηγικός όρος!

«Καί εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Νῶε, εἰσελθε σύ καί πᾶς ὁ οἶκος σου εἰς τὴν Κιβωτόν». Γεν. Ζ' 1.

Ξεσπιά κατόπιν ■ κατακλυσμός ακολουθώντας απαρέγκλιτα τα γνωστά βήματα των υπολοίπων αφηγήσεων, μόνο που η υπερβολή είναι παραπάνω από εμφανής. Εκατόν πενήντα (150) μέρες κυριάρχησαν τα νερά πάνω στη γη. (5 μήνες) έναντι εννέα και δέκα αόριστων ημερών που είδαμε στα άλλα δύο αντίστοιχα έπη (Γκιλγκαμές και Δευκαλίωνα).

Παραλαμβάνοντας μάλιστα την διάσημη αυτή αφήγηση δε διστάζουν χάριν έμφασης να κλείσουν τον ήρωά της με την οκταμελή του οικογένεια και το σύνολο της αντιπροσωπευτικής πανίδας στην κιβωτό για 375 μέρες συνολικά!

Όχι δέκα μέρες που αναφέρουν οι άλλες παραλλαγές του μύθου, αλλά 1 χρόνο και 10 μέρες, 8 άτομα με όλα τα ζωντανά της γης (έστω τα αντιπροσωπευτικά) περιφέρονται 5 μήνες επί των υδάτων του κατακλυσμού και ■ μήνες περιμένουν καρτερικά προσαραγμένοι μέσα σ' ένα σκάφος 135 μέτρων για να σωθούν απ' την καταστροφική "μεταμέλεια" της βιβλικής δημιουργού θεότητας!

Ας πάρουμε όμως καλύτερα τα πράγματα απ' την αρχή: «Και μετεμελήθη ὁ Κύριος ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔλυπήθη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, θέλω ἐξαλείψει τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους». Γεν. Σ' 6.

Δεν είναι εκπληκτικά παράλογο να αποδώσουμε τα παραπάνω λόγια σε οποιαδήποτε σοβαρή θεότητα; Ο θεός της βίβλου φαίνεται να λυπάται για το κορυφαίο δημιούργημά του και δεν έχει καμμία δυνατότητα σωτήριας επέμβασης... Εκτός απ' την πολύ απλή και βολική γενοκτονία, που θα συμπαρασύρει μαζί της απλά και όλα τα ζώα της γης!

Πώς όμως οι άνθρωποι έγιναν τόσο κακοί ώστε να καταδικαστούν απ' τον ίδιο τον "φιλεύσπλαχνο" θεό στην εσχάτη των ποινών, δηλαδή τον δια πνιγμού θάνατον; Να ο λόγος για τον οποίον ολόκληρη η ανθρωπότητα πρέπει να πεθάνει:

«Καί ὅτε ἤρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ πληθύνωνται ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς... ἰδόντες οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἦσαν ὡραῖαι, ἔλαβον εἰς ἑαυτοὺς γυναῖκας ἐκ πασῶν ὅσας ἔκλεξαν... Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦσαν οἱ γίγαντες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔτι ὕστερον, ἀφοῦ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθον εἰς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὗται ἐτεκνοποίησαν εἰς αὐτούς· ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ

δυνατοί, οί έκπαλαι άνδρες όνομαστοί. Και είδεν ό Κύριος ότι έπληθύνετο ή κακία τοῦ άνθρώπου επί τής γής, καί πάντες, οί σκοποί τών διαλογισμών τής καρδίας αύτοῦ ήσαν μόνον κακία πάσας τάς ήμέρας.». Γεν. Σ' 1-5.

Παρακολουθούμε λοιπόν έκπληκτοι, όπi ο άνθρωπος δεν αφανίστηκε στις λάσπες του κατακλυσμού επειδή μόνος του διεφθάρη και διάλεξε μόνος του την "οδόν της απωλείας"! Αλλά επειδή δέχθηκε γεννέτησια επίθεση απ' τους ίδιους τους "υιούς τοῦ θεοῦ" και μέσα απ' τον γεννητικό αυτό βιασμό μετεβλήθη σ' ένα εύσωμο "μηχανάκι" παραγωγής, ασταμάτητης καθημερινής κακίας!

Ερωτήσεις: Γιατί λοιπόν πεθαίνουν οι άνθρωποι, που εδώ ολοφάνερα είναι τα θύματα των θεϊκών υιών και των ανούσιων ορέξεών τους και δεν καταδικάζονται «έν τῇ γεννέσει» τους ακόμα, οι ανθρωποκτόνες ανώμαλες ορέξεις των ουρανίων αυτών όντων; Γιατί ο θεός καταδικάζει τα θύματα της δικής του ουσιαστικά ανικανότητας να ελέγξει τους αφύσικους πόθους των υιών του; Γιατί επιτέλους δεν συμπονά τους ανίσχυρους ουσιαστικά ανθρώπους που χτυπήθηκαν δόλια και άνισα απ' τους φθοροποιούς σεξουαλικούς πόθους των δικών του υιών; Γιατί μετανιώνει που έπλασε τους ανθρώπους και αποφασίζει τον ανελέητο αφανισμό τους, και δεν μετα-νοεί γιατί δεν πρόβλεψε σωστούς μηχανισμούς προστασίας απ' τις ουράνιες επιβουλές και τις διεστραμμένες σεξουαλικές ορέξεις, μερίδας ολόκληρης της δικήστου ουράνιας οικογένειας; Ποιά δυνατότητα αντίστασης μπορεί αλήθεια να είχαν οι απλοί άνθρωποι απέναντι σε πανίσχυρα ουράνια όντα;

Και το πολύ καυτό ερώτημα: Ποιός θεός και με τις πλέον ελάχιστες "θεϊκές προδιαγραφές" θα καταδίκαζε τον αδικοχτυπημένο άνθρωπο, αλλά θα σκότωνε ταυτόχρονα μαζί του όλες εκείνες τις ψυχούλες τα ζώα, για να μην πούμε τίποτε και για τα άπειρα δένδρα και φυτά της γης;

Για να μη συνεχίσω έτσι ατελείωτα, μου μένει μια ακόμα πικάντικη απορία: Έχουν άραγε ακόμα οι ουράνιοι υιοί την δυνατότητα να συνευρεθούν "παραγωγικά" με τις όμορφες θυγατέρες των ανθρώπων ή απ' την μηδενική παραγωγή μας σε γίγαντες, πρέπει να υποθέσουμε ότι η αυστηρή βιβλική θεότητα τους αφαίρεσε οριστικά τέτοιου είδους κεφάλτα προνόμια; Κι αν πράγματι έτσι έχουν τα πράγματα, τότε γιατί αυτή η σωτήρια "στέρψη συνεύρεσης" ανθρώπων και ουρανίων όντων δεν έγινε τότε, με την έγκαιρη θεϊκή επέμβαση και για τους ανθρώπους του κατακλυσμού, πριν ■ ολοκληρωτικός τους "βιασμός", σημάνει και τον "δίκαιο" θεϊκό αφανισμό τους;

Για να επανέλθουμε όμως. Μήπως απλά το κατακλυσμικό έπος είναι ένας θρύλος που γεννήθηκε μεσ' απ' τον πόνο ενός μεγάλου

φυσικού κατακλυσμού; Δεν σας φαίνεται ότι οποιαδήποτε "σοβαρή" θεότητα θα ντρεπόταν να δεχθεί όλους αυτούς τους αστείους λόγους σαν τις αιτίες ενός μεγάλου σαρωτικού κατακλυσμού;

Όλοι ξέρουμε σήμερα την ψυχρή και ανελέητη "μετατόπιση" δυνάμεων στη φύση και τις αντίστοιχες καταστροφές που ενώ τις αποκαλούμε θεομηνίες, κανένας θεός δε χρειάζεται να έχει οργισθεί, ούτε και να απολογηθεί για τις ανακατατάξεις των κοσμικών φυσικών δυνάμεων. Οι άνθρωποι όμως στην μακρινή αυτή εποχή βλέπουν τις καταστροφές αποκλειστικά σχεδόν σα θεϊκές κινήσεις και θεομηνίες (θεού μήνυμα) και προσπαθούν, μη έχοντας άλλη δυνατότητα ερμηνείας, να βρουν θεολογώντας το λόγο που εξόργισε τη σεβάσμια θεότητα μήπως και αποφύγουν έτσι την επανάληψη της οδυνηρής οργής της.

Εδώ βέβαια στη βίβλο, η αιτιολόγηση του καταστροφικού κατακλυσμού είναι όπως είδαμε το λιγότερο ατυχής, μιας και μας παρουσιάζει έναν θεό περίπου με παιδικές αναστολές και κρίση. Απ' τη μια δηλαδή "μετανιώνει" για την ανθρωπότητα και την πνίγει στις λάσπες του κατακλυσμού κι' απ' την άλλη αμέσως μετά ξαναμετανιώνει γι' αυτό που έκανε και υπόσχεται πως ποτέ πια δεν θα το ξανακάνει.

Πώς όμως η οικογένεια του Νώε απέφυγε την επίθεση των ουράνιων αυτών εραστών και σώθηκε; Σημαίνει άραγε αυτό ότι βρέθηκε σε πλεονεκτική θέση διότι είχε μόνο γιους και πως οι νύφες του δεν ήταν ιδιαίτερα όμορφες;

Γιατί πώς αλλιώς θα μπορούσε να αντισταθεί και να αποτρέψει τους θεϊκούς υιούς, αν αυτοί αποφάσιζαν να "διαλέξουν" και να "εισέλθουν" στα όμορφα θηλυκά μέλη της οικογένειάς του;

Μα ο Νώε είχε "πίστη" θα πει κάποιος... Πίστη όμως σε τί αφού καμιά λατρευτική εντολή δεν προϋπάρχει του Νώε, ώστε τηρώντας την ο Νώε να ασκήσει την πίστη του.

Ο Νώε όμως έχει τρεις γιους, που μαζί με τις υποχρεωτικά ασκημούλες ανώνυμες γυναίκες τους, γλιτώνουν απ' τον περίεργο προκατακλυσμιαίο κόσμο και μπαίνουν επιτέλους στο τεράστιο πλεούμενο όπου θα ζήσουν συνολικά 375 μέρες, ώσπου ο ίδιος ο θεός να τους προτρέψει να βγουν επιτέλους στον φρεσκοπλυμμένο μετακατακλυσμικό κόσμο της σωτηρίας τους.

Εδώ θα αναγκαστούμε να διαβάσουμε τις λεπτομερείς περιγραφές της βίβλου για να βεβαιωθούμε ότι η περιπέτεια του κατακλυσμού δεν ήταν μόνο *σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες* όπως όλοι σχεδόν οι θρησκευόμενοι νομίζουν. (ΓΕΝ. Ζ' 11 και Η' 14).

πᾶς ὁ οἶκος σου εἰς τὴν κιβωτόν... Ἦτο δὲ ὁ Νῶε ἑξακοσίων ἐτῶν (600) ὅτε ἐγείνεν ὁ κατακλυσμὸς τῶν ὑδάτων...

Ζ' 11 Το ἑξακοσιοστόν ἔτος τῆς ζωῆς τοῦ Νῶε, τὸν δεύτερον μῆνα, τὴν δεκάτην ἐβδόμη ἡμέρα τοῦ μηνός (17/2 λοιπόν) ταύτην τὴν ἡμέραν ἐσχίσθησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τῶν οὐρανῶν ἠνοίχθησαν... Τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας...

Ζ' 19 ...καὶ τὰ ὕδατα ὑπερεκραταιοῦντο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐσκεπάσθησαν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ ὑποκάτω παντός οὐρανοῦ (!) Δεκαπέντε πήχας (6,5 μ.) ὑπεράνω ὑψώθησαν τὰ ὕδατα ⁴⁰ καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινούμενων ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν πτηνῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν ζώων, καὶ πάντων τῶν ἐρπετῶν.. τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος...

Ζ' 24 ἔμενε δὲ μόνον ὁ Νῶε καὶ ὅσα ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῇ καὶ ἐκραταιοῦντο τὰ ὕδατα ἐπὶ τῆς γῆς ἑκατὸν πεντήκοντα ἡμέρας (150 μέρες ἢ 5 μήνες)...

Η' 4 καὶ ἐκάθησεν ἡ κιβωτός τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ ἐβδόμου μηνός (17/7 προσάραξε ἡ κιβωτός) ἐφάνησαν αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων. Καὶ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἦνοιξεν ὁ Νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ (ἄλλες 40 μέρες φτάνουμε στις 20/11 περίπου) καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρακα, ὅστις ἐξελθὼν ὑπήγαινε καὶ ἤρχετο ἑωσοῦ ἐξηράνθησαν τὰ ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς». ΓΕΝ. Η' 7.

"Εξηράνθησαν λοιπόν τα ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς" γύρω στις 20/11. Καὶ ἐδῶ ἀρχίζουν οἱ ἀντιφάσεις διότι ἐνῶ «ἐξηράνθησαν τὰ ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς» «ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν κατόπιν αὐτοῦ (τοῦ κόρακος δηλαδή) διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἐπαυσαν τὰ ὕδατα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς»(!) Μα αφοῦ ἐξηράνθησαν τὰ ὕδατα μόλις προηγουμένως, γιατί το περιστέρι πρέπει νὰ δει ἀν τὰ ὕδατα ἐπαυσαν; Ἡ βίβλος ὁμῶς ἐπιμένει:

«καὶ μὴ εὕρισκον ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τῶν ποδῶν αὐτῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν διότι τὰ ὕδατα ἦσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου πάσης τῆς γῆς»!

⁴⁰ Οποιαδήποτε μελέτη θὰ ἤθελε νὰ επαληθεύσει τὴν παραπάνω δήλωσιν, τῶν 6,5 μέτρων νεροῦ ὑπεράνω ὅλων τῶν βουνοκορφῶν τῆς γῆς(!) θὰ δυσκολευόταν πολὺ νὰ ἀνακαλύψει τίς τεράστιες αὐτὲς ποσότητες ὑδάτων στὸν πλανήτη μας. Καὶ μόνο ἀφελεῖς θὰ ἰσχυρίζονταν ὅτι τὰ ὄρη ὑψώθηκαν μετὰ τὸν ἐν λόγῳ κατακλυσμὸ.

(«ἤσαν» λοιπόν ή «ἐξηράνθησαν» τα ὕδατα;) «Και ἀνέμεινε ἔτι ἄλλας ἐπτά ἡμέρας καί πάλιν ἀπέστειλεν την περισσότεράν ἐκ τῆς κιβωτοῦ καί ἐπέστρεψεν πρὸς αὐτόν πρὸς τό ἑσπέρας καί ἰδοὺ ἦτο ἐν τῷ στόματι αὐτῆς φύλλον ἐλαίας ἀπεσπασμένον καί ἐγνώρισεν ὁ Νῶε ὅτι ἔπαυσαν τά ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς. Καί ἀνέμεινεν ἔτι ἄλλας ἐπτά ἡμέρας καί ἀπέστειλε την περισσότεράν καί δέν ἐπανέστρεψεν πλέον πρὸς αὐτόν. Κατά δέ τό

Η' 14 ἐξακοσιοστό πρῶτο ἔτος τοῦ Νῶε (ο Νῶε ἐγίνε 601 ἐτῶν μέσα στην κιβωτό) τήν πρώτην του πρώτου μηνός (1/1 του ἐπόμενου ἔτους πρωτοχροινιάτικα δηλαδή) ἐξέλιπον τά ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς καί ἐσήκωσεν ο Νῶε την στέγην τῆς κιβωτοῦ καί εἶδεν καί ἰδοὺ, ἐξέλιπεν το ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καί τήν εἰκοστήν ἐβδόμην ἡμέραν τοῦ δευτέρου μηνός (27/2) ἐξηράνθη ἡ γῆ». *Γεν. Ζ' ΚΗ'.*

Η περιπέτεια ἔληξε στις 27/2 ἐνῶ εἶχε ἀρχίσει ἓνα χρόνο καί 10 μέρες νωρίτερα δηλαδή στις 17/2 του περασμένου ἔτους σύνολο 375 μέρες ἀκριβῶς.

Ἔτσι με την ξεκάθαρη βιβλική παραδοχή ἔχουμε:

Ο Νῶε 600 ἐτῶν <i>ΓΕΝ. Ζ' 11</i>	17/2 ἀρχίζει ο κατακλυσμός
Ο Νῶε 600 ἐτῶν <i>ΓΕΝ. Η' 4</i>	17/7 ἐκάθησε η κιβωτός, προσάραξε
Ο Νῶε 600 ἐτῶν <i>ΓΕΝ. Η' 13</i>	1/1 πλέον το περιστέρι δέν ἐπέστρεψε
Ο Νῶε 601 ἐτῶν <i>ΓΕΝ. Η' 14</i>	27/2 λήξη του κατακλυσμοῦ, ἐξηράνθη η γῆ

Αμέσως μετά ἀπ' τα υπερβολικά αὐτά στοιχεῖα, η ἀφήγηση ἀποκαλύπτει την πλήρη σύγχυση του αντιγραφέα του διαόσημου στην ἀρχαιότητα κατακλυσμικοῦ ἔπους. Αφορμή της σύγχυσης του εἶναι η περισσότερά, που ἐνῶ τη δανεῖζεται ἀπόφια σαν ωραῖο στοιχεῖο της ἀρχικῆς ἀφήγησης, δε φαίνεται να ξέρει ἀκριβῶς το λόγο της ὑπαρξῆς της στην ὅλη υπόθεση. Ἔτσι ἐνῶ ἐδῶ καί 70 μέρες εἶναι προσαραγμένοι σε ξηρά γιατί «ἐφάνησαν αἱ κορυφαί τῶν ὀρέων» καί αφοῦ ο κόρακας πάει κι ἐρχεται «ἔωσοῦ ἐξηράνθησαν τά ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς» ξαφνικά η περισσότερά που στέλνει κατόπιν ο Νῶε «μή εὐρίσκουσα ἡ περισσότερά ἀνάπαυση τῶν ποδῶν αὐτῆς (!) ἐπέστρεψε πρὸς αὐτόν». Ο Νῶε ξαναστέλνει μετά ἀπὸ 7 μέρες την περισσότερά καί ἐπιτέλους την πρωτοχροινιά (1/1) πράγμα πολὺ περίεργο για ἓνα μοναχικό περιστέρι που ἐζῆσε 10 περίπου μήνες μέσα στην κιβωτό, δέν

επιστρέφει πια γιατί «έπαυσαν τά ὕδατα ἀπό τῆς γῆς». Ο Νώε ὅμως οὔτε τότε αποφασίζει να βγει ἀπὸ την κιβωτό. Περιμένει στην κιβωτό μέχρι τις 27/2 ἄλλες 57 περίπου μέρες, χωρίς να δείχνει καθόλου αποφασισμένος ν' ανοίξει την κιβωτό κι ας ἔφυγε το περιστέρι ανεπιστρεπτί πριν 2 περίπου μήνες. Ἐτσι το περιστέρι (παρά την αντίθετη γνώμη που είχαμε ὅλοι) δε φαίνεται να ἔπαιξε κανένα ἀπολύτως ρόλο στην ἀπόφαση του Νώε για ἔξοδο ἐπιτέλους ἀπ' την κιβωτό, ὅπου ἐπὶ ἓναν ολόκληρο χρόνο πρέπει να ἀσφυκτιοῦν ὅλα τα ζωντανά της γῆς! Πέρασαν 150 μέρες (5 μήνες) πάλης με τα νερά του κατακλυσμοῦ μέχρι την προσάραξή του. Ο Νώε ὅμως παραμένει πεισματικά κλεισμένος για 5,5 ἀκόμη μήνες ἀκινητοποιημένος και ἀγνοώντας για 2 ἐπὶ πλέον μήνες το μήνυμα της περιστερᾶς που δεν ἐπέστρεψε, ὥσπου η ἐντολή της θεότητος «ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ» (ΓΕΝ. Η' 15) ἀναγκάζει τελικά τον Νώε μετὰ ἀπὸ ἓνα χρόνο και δέκα μέρες να βγει ἐπιτέλους ἀπ' την υπερβολικά φιλόξενη κιβωτό του!

Εἶναι ολοφάνερο λοιπόν. Τόσο ο ἀφηγητῆς του ἔπους Γκιλγκαμές, ὅσο και του Νώε, δε γνωρίζουν τον ἀκριβή λόγο ὑπαρξης της περιστερᾶς στο τέλος του κατακλυσμοῦ που ἀφηγοῦνται.

Ο Ουτναπιστίμ δικαιολογεί την ὑπαρξη του περίεργου αὐτοῦ περιστεριού, διότι «μὴ βρίσκοντας τόπο να σταθεῖ» του ἔδωσε πληροφορίες για τη στάθμη των ὑδάτων. Χελιδόνια ὅμως και κοράκια συμπληρώνουν τη σύγχυση μια και ἐπιστρατεύονται κι αὐτά για τον ἴδιο ἀκριβῶς ἀόριστο λόγο. Στὴν ἀφήγηση ὅμως της βίβλου, η περιστερὰ οὔτε αὐτὸ το λόγο μπορεῖ να καλύψει, μια και το κοράκι προηγείται και το πράγμα μπερδεύεται τόσο ὥστε δύο ολόκληρους μήνες μετὰ το περιστέρι, ο Νώε εξακολουθεῖ να μένει κλεισμένος στην κιβωτό!

Μόνο στον ἐλληνικό μῦθο βρίσκουμε την ἀπλή, ξεκάθαρη και ουσιαστική συμβολή της περιστερᾶς. Να καθορίσει δηλαδὴ με το πέταγμά της, ὄχι την ὑπαρξη ἢ τη στάθμη του νερού, που ἐπιτέλους με μια ματιά ἔξω ἀπ' την κιβωτό εἶναι ἀμέσως ορατή, ἀλλὰ με το ἀλάθητο ἐνστικτό της και το χαρακτηριστικό της πέταγμα, να δείξει αν θα συνεχιστεῖ ἢ ὄχι η κατακλυσμική αὐτή κακοκαιρία, βοηθώντας ἔτσι το θαλασσογνώστη, καιροσκόπο και πολυμήχανο Ἕλληνα, να πάρει μαζί με τον πατέρα του Δευκαλίωνα την κεφαλαιώδη ἀπόφαση: Να ἀδειάσει τη σωσίβια αὐτή κιβωτό ἢ μήπως πρέπει να περιμένει νέο κύμα κατακλυσμικής κακοκαιρίας, που ἀναπάντεχα θα κατέστρεφε τους ὑπεράνθρωπους κόπους μιας τόσο γιγαντιαίας ἐπιχείρησης σωτηρίας;

Χελιδόνια λοιπόν, κοράκια και περιστέρια γίνονται ἓνα ἀταίριαστο σύνολο. Ἐνα δύσχρηστο εργαλεῖο στα χέρια του Ἀσσύριου Ουτναπιστίμ και του βιβλικού Νώε και μόνο στα χέρια του Ἕλληνα ἥρωα

Δευκαλίωνα το περιστέρι γίνεται ο απλός και φανερά λογικός βοηθός του στην ανάγκη εκτιμήσεως των καιρικών συνθηκών.

Στην απλή αλλά και αγωνιώδη ερώτηση: Πέρασε ή θα συνεχιστεί η κακοκαιρία; Απαντά κάνοντας αυτό που όλοι οι θαλασσοπόροι πρόγονοί του έκαναν από αμνημονεύτων χρόνων... αφήνοντας το πέταγμα της περιστεράς, να βοηθήσει αποφασιστικά την κρίση του.

Είναι όμως αληθινά έτσι; Έχουν τα περιστέρια διαπιστωμένα τέτοιες ικανότητες; Εντελώς συμπτωματικά βρέθηκα προ καιρού σε ένα κατάστημα αγοραπωλησίας περιστεριών, ήταν κάτι μάλλον σαν σύλλογος όπου οι "περιστεράδες" της περιοχής πίνουν το καφεδάκι τους εκεί συζητώντας και επιδεικνύοντας τα περιστέρια τους. Να τι απάντησαν στις ερωτήσεις μου: «Τα περιστέρια όταν "μυριστούν" κακοκαιρία αρνούνται να "σηκωθούν". Αν παρ' όλα αυτά τα "σπρώξουμε" τότε σηκώνονται, αλλά πετούν χαμηλά χωρίς να παίρνουν ύψος και κατεβαίνουν με την πρώτη ευκαιρία. Αν πάλι η κακοκαιρία έχει μόλις περάσει τότε σηκώνονται αμέσως και πετούν "φουρλιστά" μ' ένα χαρακτηριστικό "χαρούμενο" πέταγμα που μόνο με το "ξάνοιγμα" του καιρού το βλέπεις».

Το περιστέρι λοιπόν του Δευκαλίωνα είναι, το μόνο που μιλά σωστά τη γλώσσα του θαλασσοπόρου καιροσκόπου Έλληνα. Το περιστέρι του κατακλυσμού μιλά τόσο καθαρά την ελληνική γλώσσα της παρατήρησης, που ούτε ο Σύριος αλλά ούτε και ■ Εβραίος ήρωας μπορούν να καταλάβουν σωστά το ρόλο του στην ιστορία του κατακλυσμού. Η πτηνομαντία και η καιροσκοπία των Ελλήνων είχε από τότε μέσα της το σπέρμα της αληθινής πρόγνωσης.

Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, το περιστέρι αυτό, που πετά και στους τρεις μύθους κατακυρώνει με μοναδικό τρόπο το μύθο του κατακλυσμού υπέρ του θαλασσοπόρου Έλληνα, του μοναδικού αυθεντικού εμπνευστή του.

Το έπος του κατακλυσμού ολοφάνερα απηχεί τη συντριπτική απώλεια της Αιγηίδος, του μεγάλου αυτού μεσογειακού πολιτισμού, η καταβύθιση του οποίου όπως θα δούμε απέκοψε με οδυνηρό τρόπο τους Πελασγούς προγόνους μας, απ' την ένδοξη προϊστορία τους.

Ο πόνος αυτής της απώλειας αλλά και άλλων ίσως κατακλυσμών που έπληξαν τους κατοίκους της Μεσογείου, ανάγκασε προφανώς κάποιο μεγάλο πνεύμα της εποχής να συλλάβει το συγκινητικό μύθο-έπος της σωτηρίας λάρνακας-κιβωτού.

Ένα εισηγητικό έπος σωτηρίας απ' την ενδεχόμενη επανάληψη μιας τόσο μεγάλης τραγωδίας όπως ο κατακλυσμός, που κανείς δεν τον έζησε καλύτερα απ' τους κατοίκους του πολυπαθούς Αιγαίου.

Με την πρόοδο αυτής της εργασίας θα συνειδητοποιήσουμε σιγά-σιγά, ότι ο πρώτος στο χορό της νοημοσύνης Έλληνας, διεκδικεί εντελώς φυσιολογικά την "μεγάλη προστατευτική ψυχή" του τότε κόσμου, εκφράζοντάς την με έργα και λόγια προχωρημένης οικολογικής ωριμότητας και αρετών, αποτέλεσμα φυσικό άλλωστε της υπερμακρόχρονης πάλης του για την κατάκτηση μιας ισορροπημένης νοημοσύνης.

Η ανάμνηση λοιπόν μιας τόσο μεγάλης απώλειας, αναγκάζει τη Μεσογειακή ψυχή του να παράγει ένα απaráμιλλο "εισηγητικό έπος" για τη σωτηρία της πολύτιμης ανθρώπινης ζωής, αλλά και την συγκινητική μέριμνα για την παντοειδή πανίδα. Τα ευαίσθητα σπλάχνα του πολιτισμένου Έλληνα με τις προχωρημένες ναυπηγικές του γνώσεις, σπρώχνουν κάποιον μεγάλο ποιητή του προομηρικού παρελθόντος να περιγράψει με χιλιάδες ανεπανάληπτης ομορφιάς στίχους την δυνατότητα περιπετειώδους σωτηρίας, δίνοντας οδηγίες, διαστάσεις και άπειρες άλλες λειπτομέρειες ΧΑΜΕΝΕΣ πια οριστικά, σ' ένα ακόμα επικό αριστούργημα της εποχής εκείνης, εισηγούμενος την πιθανότητα σωτηρίας απ' την επανάληψη ενός τέτοιου καταστροφικού κατακλυσμού. Στο τέλος δεν ξεχνά να βάλει βεβαίως την αποφασιστική συμβολή της περισσότερας, που με το χαρακτηριστικό της πέταγμα απαντά με ευχέρεια στο τελευταίο καυτό ερώτημα: Έληξε ο κατακλυσμός ή όχι; Ερώτημα που δεν φαίνεται να απαντούν τα χελιδόνια και τα κοράκια των Χαλδαιο-Εβραϊκών μύθων.

Ένα περιστέρι λοιπόν φέρνει πίσω ανεπιστρεπτί, όχι μόνο τον "κλάδο ελαίας" αλλά ολάκερο το μύθο του κατακλυσμού, στη χώρα που τον γέννησε. Καταχωρεί τον σπουδαίο αυτό μύθο-έπος στο ενεργητικό του λαού εκείνου, που συγκεντρώνει όλα ανεξαιρέτως τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που απαιτεί απ' τους ήρωές του ο μύθος του κατακλυσμού.⁴¹

⁴¹ Τουλάχιστον δύο μεγάλοι κατακλυσμοί αναφέρονται απ' την ελληνική μυθολογία. Αυτός του "Ωγύγου" αρχαιότατου βασιλέως της Βιοιωτίας και της Αττικής (Απολλώνιος Γ' 117 και Ηρόδοτου "Ουρανία" ΜΘ). Και αυτός του Δευκαλίωνος όπως αναφέρεται από τον Πλάτωνα στον "Τίμαιο", τον Στράβωνα Α' 18.4, Απολλόδωρο Α' 47. κλπ.

Ο "Συντριμμένος ήλιος" της αρχαιότητας.

«'Αφ ὧν μή ὅτι γέ φιλοσοφία, ἀλλά καὶ γένος ἀνθρώπων ἦρξε»

Διογ. Λαέρτιος "Βίοι καὶ Γνώμαι" Α' 3.

(Εκ των οποίων (Ελλήνων) όχι μόνο η φιλοσοφία αλλά και το γένος των ανθρώπων άρχισε).

«Ό,τι σήμερα ξέρουμε για τον αρχαίο κόσμο... δεν μας επιτρέπει να υιοθετήσουμε αρνητική στάση ως προς την παράδοση που τόσο συχνά επαναλαμβάνεται στα πιο σεβάσμια χρονικά. Ότι σε μια περίοδο που σχεδόν ξεπερνά την φαντασία ένας πολιτισμός υψηλού επιπέδου, απ' τον οποίον κατάγονται όλοι οι πολιτισμοί, έλαμψε και τρεμόσβησε και σαν ένας συντριμμένος ήλιος έρριξε το σπασμένο φως του στα πιο σκοτεινά σημεία του πλανήτη μας». *J. J. Bahofen.*

«Μοναδική ορθολογική υπόθεση εξακολουθεί να είναι ότι πρέπει να υπήρξε ένα μεγάλο αρχικό έθνος... το οποίο είχε προχωρήσει σ' ένα πολύ υψηλό βαθμό τελειότητας στην επιστήμη και τις τέχνες και έστελνε αποίκους σ' όλα τα σημεία του κόσμου που τελικά ήταν οι δάσκαλοι που διέδιδαν την γνώση». *Σαλβαίν Μπαϊγύ.*

Ο χαμένος παράδεισος των μύθων και των θρύλων όλων των λαών έχει μια μοναδική αφετηρία: τον πρώτο ανθρώπινο πολιτισμό, που αν και χαμένος στα βάθη των χιλιετηρίδων, αφήνει τον γλυκύτατο αυτό απόηχο της επιτυχίας του να υμνεί την μεγαλειώδη πρώτη αυτή ανθρώπινη κοινωνική επιτυχία.

Δεν είναι καθόλου περίεργο να επιχειρείται ιδιαίτερα σήμερα από πολλούς και διαφόρους λαούς του κόσμου, να αποδειχθεί ότι των δικών τους προγόνων η δόξα είναι αυτή που δημιούργησε τον αρχικό αυτόν ευεργέτη πολιτισμό.

Πάνω σ' αυτή την κούρσα οικειοποίησης του χαμένου αυτού παραδείσου, γράφτηκαν και γράφονται οι πιο απίθανοι ισχυρισμοί⁴² και σταχυολογούνται και τα τελευταία ίχνη των επιχειρημάτων, για να στηριχθεί η πιθανή αυτή προγονική δόξα. Τι συμβαίνει όμως και ο ελληνικός θησαυρός των θρύλων και των μυθο-ιστορικών αναφορών του μένει αναξιοποίητος; Γιατί, αν κάποιος έχει κάθε λόγο να υποπτεύεται στα σοβαρά ότι δικός του ήταν ο χαμένος αυτός "παράδεισος" και στα συντρίμια του δικού του προγονικού ήλιου γεννήθηκαν οι σημερινοί πολιτισμοί, αυτός είναι αναμφίβολα ο Έλληνας.

⁴² Η Elisabeth G. Davis στο βιβλίο της "Το πρώτο φύλο" επιχειρεί με σοβαρότητα π.χ. να αποδείξει ότι οι Σκανδιναβοί ήταν οι εκπολιτιστές του κόσμου επειδή είναι ξανθοί και γαλανομάτες!

«Στον Όλυμπο... τον καιρό του Κρόνου... σαν θεοί ζούσαν έχοντας ανέγνοιαστη ψυχή χωρίς ολότελα κόπους και πόνο κι ούτε τα φοβερά γεράματα ήταν πάνω τους, και πάντα ίδιοι στα πόδια και στα χέρια χαίρονταν στα συμπόσια έξω απ' όλα τα κακά και πέθαιναν σαν δαμασμένοι απ' τον ύπνο κι όλα τα καλά τα είχαν και καρπό έφερνε η ζωοδότρα γη μόνη της πολύν και άφθονον κι αυτοί θέλοντάς το, ήσυχoi τα έργα τους ενέμοντο⁴³ μαζί με πολλά αγαθά. Αγνά πάνω στη γη πνεύματα ονομάζονται... προστάτες απ' τα κακά, φύλακες των θνητών ανθρώπων... γυρίζοντας όλη τη γη πλουτοδότες, πήραν... βασιλικό προνόμιο». *Ησιόδου Έργα και ημέραι 110-125.*

Η εικόνα του Ησιόδου για την παραδείσια θεσσαλική γη, με διοικητικό κέντρο τον επιβλητικό Όλυμπο είναι ανάγλυφη. Όλα δείχνουν ότι στην μακρινή αυτή εποχή, την εποχή δηλαδή του Κρόνου, η ελληνική γη ήταν κλιματολογικά ιδιαίτερα ευνοημένη.⁴⁴ Οι μεταποτισμένες ζώνες των βροχοπτώσεων πρέπει για χιλιετηρίδες ολόκληρες να ευνόησαν την ευρύτερη ελληνική περιοχή, φέρνοντας στα παραδαισένια δάση γύρω απ' τον Όλυμπο τέτοια αφθονία, ώστε οι πρώτοι γηγενείς (αυτόχθονες) αρχαιοπελασγοί πρόγονοί μας, να ευημερούν σε τέτοιο βαθμό που θεληματικά πλέον «θέλοντάς το», αποφάσισαν να μοιραστούν (δια-νέμουν) τα αγαθά του πολιτισμού τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Μαζί βέβαια με τα υλικά αγαθά και την τέχνη της επιβίωσης μοίρασαν στον κόσμο και το υπόλοιπο φως της γνώσης, ώστε να γίνουν εντελώς φυσικά ισόθεοι ευεργέτες και κήρυκες του πολιτισμού.

Προστάτες λοιπόν και φύλακες των θνητών ανθρώπων πάνω στη γη "γυρίζοντας όλη την γή" σαν τα πρώτα αγαθοποιά "πνεύματα", όργωσαν τις πρωτόγονες κοινωνίες όλου του κόσμου και έσπειραν το σπόρο του πολιτισμού, χαρίζοντάς τους τα αγαθά των πρώτων εφευρέσεών τους, κατευθύνοντάς τους στοργικά έξω απ' τα αδιέξοδα της μίζερης αμάθειας. Αυτοί δε, από αυθόρμητη ευγνωμοσύνη τους ανακήρυξαν θεούς και βασιλείς των.

Οι παραδόσεις όλων των λαών προσδιορίζουν το Μεσογειακό ελληνοπελασγικό κόσμο της Κρονίας περιόδου, σαν τους "λευκούς εκπολιτιστάς", που αφήνοντας ένα παραδαισένιο τόπο, στους πρόποδες ενός ψηλού βουνού έφθασαν στη χώρα τους και τους χάρισαν ειρηνικά τα δώρα του πολιτισμού.

⁴³ Νέμω=διανέμω-μοιράζω-παραχωρώ, μοιράζομαι με άλλους.

⁴⁴ Γλάτων, Τίμαιος 244.

Δεν είναι λοιπόν καθόλου περίεργο ότι συνεχώς πληθαίνουν οι αρχαίες και νεότερες ενδείξεις για μια παγκόσμια σχεδόν παρουσία των ελληνομεσογειακών εκπολιτιστών, σ' όλα τα πέρατα του αρχαίου κόσμου.⁴⁵

Έτσι έχουμε τους Αιγύπτιους να ομολογούν στο Σόλωνα μέσω του πλέον υπεύθυνου εκπροσώπου τους "ηλικιωμένου ιερέως" του Ναού της Ναϊθ (Αθηνάς) ότι από ΒΟΡΡΑ ήρθε σ' αυτούς ο πολιτισμός της Αθηνάς χίλια χρόνια μετά την εδραίωση του στην Ελλάδα: «Ο ιερέας λοιπόν του είπε: Δεν θα σου το αρνηθώ Σόλωνα. Θα σου τα πω όλα τόσο για χάρη σου όσο και για χάρη της πολιτείας σου, αλλά κυρίως για χάρη της θεάς (Αθηνάς) που προστάτευσε, ανέθρεψε κι εκπαίδευσε και το δικό σας και μετά το δικό μας τόπο αρχίζοντας από σας χίλια χρόνια πιο πριν... Η διάρκεια του πολιτισμού μας όπως λένε τα ιερά μας βιβλία είναι οκτώ χιλιάδες χρόνια. Θα σου μιλήσω λοιπόν με συντομία για τους νόμους και τα υπέροχα έργα των συμπολιτών σου που έζησαν πριν από εννέα χιλιάδες χρόνια».⁴⁶

Αλλά και ο Φίλωνας Βύλιος λέγει: «Ελθών δε Κρόνος εις Νότον χώραν άπασαν της Αιγύπτου έδωκε θεώ θωρ, ίνα βασιλεία αυτού γίνεταί» *FRAGMENTA Γ' Τόμος σελ. 596*. «Είναι η εποχή της επέκτασης των Ελληνικών φύλων προς Ιταλίαν, Αίγυπτον και Μέση Ανατολή». Γράφει ο Π. Κ. Ιωαννίδης στο πολύτιμο βιβλίο του *"10.000-2.000 π.χ. Η άγνωστη προϊστορία των Ελλήνων"*.

Σε ινδιάνικο αρχαίο κείμενο της Γουατεμάλας η "POPOL VOUM" λέει για τους πρώτους αποικιστές της Αμερικανικής Ηπείρου: «Εκεί που βγαίνει ο Ηλιος (συνεπώς Ανατολικά άρα Μεσόγειος) εγεννήθησαν οι πρώτοι άνθρωποι... (αυτοί) ήλθαν και εγκαταστάθηκαν στη χώρα μας».⁴⁷

Οι μυστηριώδεις πολιτισμοί των Μάγια, Αζτέκων και Ολμέκων, που έφτασαν σε ξαφνική ακμή μαρτυρούν ξένη επιρροή και εισαγόμενο πολιτισμό, όπως άλλωστε μαρτυρούν και οι παραδόσεις τους για τον "Λευκό άνθρωπο" που έφτασε στα μέρη τους και χάρισε τη γνώση. Πλήθος δε ελληνικών λέξεων παρέμειναν αψευδείς μάρτυρες της παρουσίας των Ελλήνων, στην μακρινή αμερικανική ήπειρο απ' την εποχή ακόμα του Κρόνου.

Λίγο πριν τυπωθεί το παρόν βιβλίο με τον πλέον επίσημο τρόπο απ' τις τηλεοπτικές ειδήσεις ανακοινώθηκε ότι: «όπως βεβαιώνουν Ευρωπαίοι και Αμερικανοί επιστήμονες ευρήματα στην Αμερικανική ήπει-

⁴⁵ Δαυλός 148/8668 (εξαίρετο μηνιαίο περιοδικό ελληνοπρεπούς ύλης).

⁴⁶ Πλάτων Τιμαίος 23, d, e.

⁴⁷ Ιωαννίδης, Προϊστ. σελ. 159.

ρο βεβαιώνουν ότι οι Έλληνες προηγήθηκαν του Κολόμβου στην ανακάλυψη της Αμερικής κατά 2.500 τουλάχιστον χρόνια»

Ο Αλεξάντερ Φον Χούμποζι ένας απ' τους πρώτους μελετητές των Αζτέκων, όταν διαπίστωσε τις σχέσεις των προκολομβιανών αμερικανικών λέξεων με την Ελληνική γλώσσα ανεφώνησε "Μα αυτά είναι καθαρά Ελληνικά".⁴⁸ Να εν συντομία λίγες τέτοιες λέξεις:

"Ιτζάμνο" (ίαμα):	θεός της ιατρικής	"Μελέ":	μελωδία
"Τεό":	θεός ή θεά	"Λαουή":	Λαός
"Αετό":	Αετός	"Αλιος":	Ηλιος
"Νου":	Νους	"Σελη":	Σελήνη
"Μανάω":	Μανθάνω	"Πουραμάνκο":	Πυραμίδες.

Από τη ΔΥΣΗ έρχονται κατά την ινδική παράδοση οι θεοβασίλεις της ευδαιμονίας και της προόδου. «Όταν το μεγάλο ΤΑΟ (εποχή των θεών) επικρατούσε στη γη, οι άνθρωποι ζούσαν ευτυχισμένοι. Ο κόσμος αποτελούσε μια κοινότητα. Οι κυβερνήτες του ήσαν άνδρες ικανοί, φωτισμένοι και δίκαιοι και οι πράξεις τους ήσαν ειλικρινείς. Την εποχή εκείνη επικρατούσε στη γη αρμονία... Ήταν η εποχή της ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ».⁴⁹

Σ' ένα άλλο κινέζικο κείμενο "Ι Τζίνγκ" σημειώνεται η κοιτίδα του εξαιρετικού εκείνου πολιτισμού: «Τ' ανάκτορα του (αυτοκρατορικού βασιλέα)... βρίσκονταν στη χώρα της Υπέρτατης Ευδαιμονίας της Δύσης κοντά σ' ένα βουνό, γύρω απ' το οποίο απλώνονται μεγαλοπρεπείς κήποι. Εκεί ζούσαν οι άνθρωποι, μια ζωή όλο εορτές και συμπόσια».⁵⁰

Όσο για το Βορρά και τους Υπερβορείους, είναι μεγάλο το πλήθος των αναφορών που έχουν διασωθεί και μαρτυρούν την αναγνώριση του ΝΟΤΟΥ, σαν την κοιτίδα και την αφετηρία του εκπολιτισμού τους. «Ο Φερένικος (σχόλια στον Πίνδαρο, Ολύμπια,3 282 c) προβάλλει τη γνώμη ότι οι Υπερβόρειοι κατάγονταν απ' τους Τιτάνες και ότι ο βασιλιάς του ο Αρίμασπος τους οδήγησε να εγκατασταθούν πέρα από το βορρά».

Ο υπερβόρειος αυτός θεόφιλος λαός που δεν έχει προσδιορισθεί ακόμα, έστελνε κάθε χρόνο τάματα στο Δήλιο ναό του Απόλλωνα για περισσότερο από χίλια χρόνια, τιμώντας τη μητρική γη των προγόνων του την Ελλάδα.

⁴⁸ Δαυλός 148/8668.

⁴⁹ ΗΟΥ WAI-LV, Ιστορία της κινεζικής φιλοσοφίας.

⁵⁰ Υ. Κγκ βιβλίο μεταμορφώσεων.

Δεν είναι ο ιδιαίτερος στόχος αυτού του βιβλίου, να επιμείνει στις λεπτομέρειες που φωτίζουν τη γιγάντια προϊστορική παρουσία των Ελλήνων. Αλλά όταν απ' όλα τα σημεία του γνωστού κόσμου, η Μεσόγειος προσδιορίζεται σαν το κέντρο του πολιτισμένου κόσμου, δεν υπάρχουν πολλές πιθανότητες να βρεθεί άλλος λαός να σηκώσει παντάξεια το βάρος αυτής της ολοφάνερης κληρονομιάς, εκτός απ' τους μοναδικούς στις τέχνες του πολιτισμού Έλληνες της αρχαιότητας, που με τον υπεργιγαντωμένο μύθο τους, αποδεικνύουν περίτρανα την ανεπιανάληπτη συνδρομή τους στην γέννηση των πολιτισμένων κοινωνιών όλου του κόσμου:

«Στο μύθο, την πιστή εικόνα της αρχαιότερης εποχής μπορεί κανείς να βρει τις απαρχές». Γ. Γ. Μπαχόφεν.

«Απ' τη Σιβηρία μέχρι τις νότιες θάλασσες, μύθοι, παραδόσεις, έθιμα και ταμπού έχουν εκπληκτική ομοιότητα. Συμπεράσμα: Η ΕΞΕΛΙΞΗ πραγματοποιήθηκε σ' ένα και μόνο κέντρο» E. G. Davis. Συμφωνούμε απόλυτα αλλά η ερώτηση παραμένει: Γιατί στο κέντρο αυτής της θαυμαστής "εξέλιξης", πρέπει να είναι κάποιος άλλος λαός και όχι ο Έλληνας που ιστορικά, μυθολογικά και πολιτισμικά, πληρεί στο ακέραιο όλες τις προϋποθέσεις;

Τι συμβαίνει όμως και ο αρχαίος αυτός γίγαντας, στέκει μουδιασμένος, σχεδόν αμέτοχος, στις διεκδικήσεις των δυνάμεων που έκτισαν το πολυτιμότεο παγκόσμιο παρελθόν; Στο παρόν βιβλίο θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε κάποιες απαντήσεις στα καυτά αυτά ερωτήματα.

Φορωνίς η Αργολική Βαβέλ

Το έπος "Φορωνίς" έχει ΧΑΘΕΙ. Τα λιγοστά στοιχεία που έχουν απομείνει, μας οδηγούν στην παρακάτω δική μας φιλόδοξη περιληπτική ανασύνταξή του.

Στην Αργολίδα ο μύθος και η παράδοση θέλει τον Φορωνέα να γεννιέται απ' την ένωση του Ινάχου με την νύμφη Μελία ή Αργεία. Το αρχικό αυτό ζευγάρι απέκτησε γρήγορα πλήθος απογόνους, τόσους ώστε ο Υπερμακρόβιος⁵¹ Φορωνέας να γίνει βασιλεύς ενός εκτεταμένου βασιλείου με πολυπληθείς υπηκόους, που ζούσαν ειρηνικά σκορπισμένοι στα παραδεισένια δάση της πατρίδας τους.

---

⁵¹ Άρα θεσμός και τίτλος και όχι ένα πρόσωπο.

Ο Γενάρχης τους και βασιλέας ο Φορωνέας συμβασίλευε ειρηνικά με το Δία στην εκτεταμένη αυτή χώρα και με τη σύμφωνη γνώμη του Κεραυνοκράτορα φέρνει το θεϊκό δώρο της φωτιάς στους ευτυχισμένους υπηκόους του, μαζί με πλήθος άλλα ευεργετήματα, ώστε να κάνει τη ζωή τους ακόμα πιο άνετη. Σ' όλη δε τη Φορωνίδα μιλούσαν όλοι την ίδια γλώσσα. Όσπου δυο θεοί η Ήρα και ο Ποσειδώνας μάλωσαν για την κηδεμονία του Αργούς με φοβερές όμως συνέπειες για την ειρηνική αυτή χώρα. Η κατακύρωση του Αργούς στην Ήρα προκαλεί την οργή του Ποσειδώνα που για τιμωρία φέρνει φοβερή ξηρασία. Στερεύουν ποτάμια και πηγές όλης της χώρας και το Άργος γίνεται "πολύδιψον". (Ταυσανίος Β' σ. 5)

Στα παλιά εκείνα χρόνια δεν είχαν κτιστεί πολιτείες αλλά κάτω απ' την απειλή του αφανισμού από λειψυδρία, ο βασιλιάς Φορωνέας συγκεντρώνει το εκτεταμένο και αραιοκατοικημένο του βασίλειο σ' έναν και μοναδικό τόπο, στον οποίο προφανώς υπάρχουν και τα τελευταία σωτήρια αποθέματα νερού.

Εκεί σ' αυτήν την ξαφνική και αναγκαστική συγκατοίκηση, γίνονται μια σειρά από πρωτοφανείς διαπιστώσεις και πρώτ' απ' όλα ότι η πολυθρύλητη ομογλωσσία των απογόνων του Φορωνέα δεν υπάρχει πια. Οι ολοφάνερες διαφοροποιήσεις στα μέλη του ίδιου γλωσσικού δένδρου είναι έντονα αισθητές, σε βαθμό που απομακρυσμένοι απόγονοι του Φορωνέα δεν είναι σε θέση να πετύχουν μια σαφή επικοινωνία. Η μακρόχρονη απομόνωση και η έλλειψη επικοινωνίας έφερε γλωσσικές αλλοιώσεις πρωτοφανείς, που μόνο αυτή η υποχρεωτική συγκατοίκηση έφερε έντονα στο φως. Οι προστριβές είναι αναπάντεχες. Η πρώτη αυτή πόλη της σωτηρίας και του καταφυγίου, αποδεικνύεται ασφυκτικά ανεπαρκής για ανθρώπους συνηθισμένους στη δασική άνεση.

Οι γλωσσικές τους διαφοροποιήσεις, η ένταση της λειψυδρίας και τα στενά όρια της πόλης, φέρνουν σε φυσικό επακόλουθο φοβερές ταραχές ανάμεσα στις ομάδες των γλωσσικών αποχρώσεων.

Το κακό γίνεται δυσβάστακτο η ασυνεννοησία μόνιμη κατάσταση. Η πολυγλωσσία και η διχόνοια, τα μαλώματα και οι ακαταλαβίστικες διεκδικήσεις, σε κάτι τόσο πολύτιμο όσο τα τελευταία αποθέματα νερού, πληθαίνουν τις αδικοπραγίες.

Έτσι η επιβλέπουσα αρχή του βασιλείου του Φορωνέα, ο Υπερβασιλέας Δίας στέλνει τον Ερμή να διευθετήσει το ζήτημα.

Ο Ερμής, ο θεϊκός απεσταλμένος "σκύβει" πάνω απ' το πρόβλημα. Η λύση του είναι φανερή και επείγουσα: διάλυση της αρχικής πολυγλωσσικής πόλης και ανακατανομή του πληθυσμού σε δορυφορικές περιφερειακές πόλεις γύρω απ' τα αποθέματα νερού. Βασικό κριτήριο,

τα καινούργια γλωσσικά πλέον δεδομένα της πολυγλωσσίας. Η ομογλωσσία των ομάδων, ήταν το βασικό κριτήριο του διαχωρισμού του πολυγλωσσικού πλέον λαού.

Αυτή είναι η ελληνική θετική και προσγειωμένη εκδοχή του "πολυγλωσσικού", όπως αυτή φαίνεται στα δικά μου τουλάχιστον μάτια, ανάμεσα απ' τα σκόρπια κομμάτια του ΧΑΜΕΝΟΥ έπους "Φορωνίς".⁵² Μ' αυτήν την απόπειρα ανασύνταξης το μόνο που διεκδικούμε, είναι η στοιχειώδης συμμετοχή των προγόνων μας σ' ένα τόσο βασικό θέμα του παρελθόντος, όπως η ερμηνεία του πολυγλωσσικού προβλήματος.

Όπως βλέπουμε, η εκδοχή αυτή της Φορωνίδος συμβαδίζει αξιοθαύμαστα με τις μοναδικές πιθανές συνθήκες κάτω απ' τις οποίες γλωσσικά ανόμοιες ομάδες, θα εσύροντο σε υποχρεωτική επαφή και συγκατοίκηση κάτω απ' τις αξεπέραστες επιταγές της "δίψας".

Αυτή λοιπόν η Αργολική εκδοχή της Ελληνικής "Βαβέλ", έχει να μας πει πολλά. Φανταστείτε όμως για λίγο το μέγεθος της απώλειας! Ένα ολόκληρο έπος με χιλιάδες προφανώς στίχους, που επραγματεύοντο, το θέμα της πολυγλωσσίας με αξεπέραστη χάρη και πλήθος πολύτιμων λεπτομερειών γι' αυτές τις πρώτες συνθήκες κοινωνικής ζωής, που αγγίζουν σαφώς την χαραυγή του πολιτισμού... ΧΑΘΗΚΕ.

Φαντασθείτε ένα ολόκληρο έπος!!!

Η βίβλος αναφέρει 188 λέξεις μόνο! Ναι, 9 εδάφια (Γεν. 1Α' 1-9) όλα κι όλα, των οποίων το νοήμον συμπέρασμα καταλήγει ότι οι πρώτοι άνθρωποι στην εντελώς πρώτη τους απόπειρα να χτίσουν κάτι, θέλησαν αυτό το κάτι να είναι πύργος και μάλιστα όχι ένας απλός πύργος, αλλά να γίνει τόσο ψηλός που να φτάσει κάποτε έως τον ουρανό!

Το γιγάντιο αυτό εγχείρημα που τίποτε παρόμοιό του δεν επιχείρησαν ποτέ κατοπινές γεννεές Εβραίων, είχε σαν λόγο έναρξης τη φυσιολογική ανθρώπινη επιθυμία να θέλουν για λόγους κοινωνικής ασφάλειας να μείνουν συγκεντρωμένοι σ' ένα τόπο, σε μια πόλη που στο κέντρο της όμως, θα αναλώνονταν στο κτίσημο ενός παρανοϊκά υψηλού κτίσματος!

Αυτή είναι η Εβραιοβιβλική εκδοχή της Πολυγλωσσίας που στο 1Α' κεφ. της "Γένεσις" λέγει «καί εἶπον ἔλθετε ὡς οἰκοδομήσωμεν εἰς ἑαυτούς πόλιν καί πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή νά φθάνη ἕως τοῦ οὐρανοῦ». Γεν. 1Α' 4. Κτίσμα λοιπόν που εκ του ασφαλούς δε θα έφτανε ποτέ στους "ουρανοὺς" μια και η κατάρρευσή του ήταν θέμα χρόνου, ώστε να μη χρειαστεί καθόλου η θεϊκή επέμβαση για να «ἐμποδισθῇ εἰς αὐτούς πᾶν ὅ,τι σκοπεύουσι νά κάμωσιν». Γεν. 1Α' 6.

⁵² *Ιδέ Εκδοτική Αθηνών, Ελληνική μυθολογία τόμος 2ος σελ. 60-62*

Ο Θεός συνομιλών εδώ με κάποιους λέγει (στον πληθυντικό) κάτι που οι ανθρωπολόγοι αδυνατούν να δεχθούν «**έλθετε ἄς καταβῶμεν καὶ ἄς συγχύσωμεν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν δια να μην ἐννοῇ ὁ εἷς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἄλλου**». Γεν. 11' 7.

Οι γλώσσες οικοδομούνται αργά και σταθερά πάνω στη μακρόχρονη φυλετική εμπειρία. Είναι απ' τις πλέον απαραίτητες, αλλά και αργοκίνητες κατακτήσεις της ανθρώπινης νοημοσύνης και ένα απ' τα βασικά της στηρίγματα! Μια αστραπιαία αλλαγή στη γλώσσα, θα ήταν ανάγκη να συνοδευτεί από τέτοιας εκτάσεως προσωπικές αλλαγές και αλλοιώσεις, που ένα παρόμοιο "θαύμα", θα παρήγαγε μόνο στραπές αλλόφρονων θυμάτων. Και εν τοιαύτη περιπτώση, εάν η θεότητα ήθελε να επέμβει στο συγκεκριμένο έργο της φιλόδοξης αυτής οικοδομής, για να επιτύχει τη διάλυση και διασπορά της τότε ανθρωπότητας, γιατί διάλεξε με τους συνεργούς της (ομιλεί στον πληθυντικό) την ακραία εχθρική κίνηση της πολυγλωσσικής σύγχυσης και δεν μετέβαλε απλώς την επιθυμία τους προς τη φυγή και τη διασπορά;

Μάλλον λοιπόν υπεραπλουστεύει ο εβραϊκός μύθος τους μηχανισμούς εμφάνισης της πολυγλωσσίας στον τότε γνωστό κόσμο. Απ' τη μια βάζοντας τους ανθρώπους να αντιστέκονται σύσσωμοι στη θεϊκή επιθυμία για διασπορά και απ' την άλλη, τη θεότητα να σπήνει κατά του ανθρώπου με πολύ ευκολία... ένα αξεπέραστο μνημείο εχθρότητας!

Βέβαια είναι προφανές ότι εδώ έχουμε κάτι παράλληλο προς τον ελληνικό μύθο των γιων του Αλωέα, κατ' άλλους του Ποσειδώνα, τους γιγαντόσωμους διδύμους Όττο και Εφιάλτη, που ήταν όμορφοι αλλά και γιγαντόσωμοι, που ορκίστηκαν πως σαν γίνουν άντρες «**θα ανέβουν στον ουρανό βάζοντας σκάλα τα βουνά. Πάνω στον Ολυμπο, την Οσσα, πάνω στην Οσσα το Πήλιο**» για να κάνουν δικές τους την Άρτεμη ο Όττο, την Ήρα ο Εφιάλτης. Αποτέλεσμα: να έχουμε έναν υπέροχο αγώνα ανάμεσα στις Ολύμπιες θεές και τους γιγαντόσωμους φιλόδοξους εραστές, που λήγει με την αλληλοεξόντωσή τους, μια και τους δύο αυτούς έξοχους ουρανοχτίστες δεν μπορούσε μήτε άνθρωπος, μα μήτε θεός να τους νικήσει. Γι' αυτό στο τέλος της ιστορίας η πανώρια θεά Άρτεμη, μεταμορφωμένη σε υπέροχο ελάφι στέκει ευάλωτη ανάμεσά τους παρασύροντας τους δύο επίδοξους πορθητές των ουρανών σε ταυτόχρονο ακοντισμό, που τους αλληλοτραυματίζει θανάσιμα καθώς η γρήγορη σαν αστραπή ελαφίνα Άρτεμη, δεν έστεκε πια ανάμεσά τους.

Ενώ όμως κατηγορηματικά αρνούμεθα την αιτιολόγηση της εβραιο-βιβλικής πολυγλωσσίας, ως ανήκουστα απάνθρωπη και κάθε άλλο παρά λογική ή θεϊκή, μια και περιορίζει τη θεότητα σε παράδοξες και ανερμήνευτα εχθρικές λύσεις, προκύπτει το σημαντικό ερώτημα: Πόθεν λοιπόν η αφορμή για το παράδοξο έστω και ολιγόλογον βιβλικόν “έπος” της σύγχυσης των γλωσσών, στην πρώτη ακριβώς μεγαλεπίβολη προσπάθεια ανασύνταξης των ανθρώπων, σε μια πόλη αμέσως μετά τον τρομερό κατακλυσμό;

Μια αβίαστη διασταύρωση των βιβλικών πληροφοριών περί κατακλυσμού με τον αντίστοιχο ελληνο-μεσογειακό ιστορικό-θρύλο-μύθο, δίνουν την εξής αναπάντεχα απλή εκδοχή.

Θυμηθείτε, ότι ενώ ο ένας γιος του ήρωα του κατακλυσμού Δευκαλίωνα είναι ο Έλληνας, ο ένδοξος πρόγονος όλων των Ελλήνων, ο άλλος γιος του έχει το περίεργο όνομα Αμφικτύων.⁵³ Κατά τα λεξικά: **Αμφί-κτύον** απ’ το αμφί+κτίζω: “Ο περίξ ή εγγύς κτίζων. Παρόμοιον του Περικτίονες: Οι περίξ οικούντες, γείτονες, οι περίοικοι” (ιδέ λεξικόν Σταματάκου). Γίνεται σαφές λοιπόν ότι το ιδιαίτερο αυτό όνομά του έχει σχέση με τον συν-οικισμό και την ιδέα της προστατευμένης περιτοιχισμένης πόλης. Και πράγματι ο Αμφικτύων θεωρείται ο ιδρυτής της αρχέγονης πόλεως των Αθηνών και ο θεμελιωτής του κατοπινού μεγαλείου της.

Ταυτόχρονα όμως έχει συνδεθεί, αυτός ο πρώτος μετακατακλυσμικός αρχηγός ένδοξης πόλης, με το θεό της αμπέλου τον Διόνυσο, τον οποίο φιλοξένησε στην πόλη του και δέχτηκε τη Διονυσιακή λατρεία μαζί με τα φοβερά επακόλουθα αρχικώς της άκρατης μέθης. Όπως αυτό φαίνεται στο μύθο του Αθηναίου Ικάρου, όπου “τρομαγμένοι πολίτες της Αττικής, θεώρησαν τη μέθη ως συμπτώματα θανατηφόρου δηλητηριάσεως και τον εφόνευσαν”.

Ο θεός όμως κατόπιν «εις αυτόν πρώτον (τον Αμφικτύωνα) **εδίδαξε την ανάμιξιν οίνου και ύδατος**».⁵⁴

Ο Αμφικτύων λοιπόν αφού επέζησε του κατακλυσμού, είναι αυτός που γίνεται ξακουστός ιδρυτής πόλεως (της πλέον φημισμένης μάλιστα πόλεως της αρχαιότητας των Αθηνών) και αυτός που δέχεται τα πρώτα δώρα της γλυκόπιστης αμπέλου, με τις πρώτες όμως οδυνηρές συνέπειες της ακατάσχετης μέθης.

⁵³ **Αμφικτύων**: “Παλιότεροι συγγραφείς παρήγαγαν το όνομα αμφικτύονες από τον ήρωα Αμφικτύωνα αλλά πρβλ. Ηρόδ. 7, 200 αναμφίβολα δεν διαφέρει από τις λέξεις αμφικτίονες ή παρικτίονες”. Liddell & Scott.

⁵⁴ **Περί Αμφικτύωνος**: Πausανίας I, 2, 6 / Απολλόδωρος I 7, 2, 6 / Ευσέβιος II, 30. **Περί Φορωνέως**: Πλάτων Τιμαίος 22α / Απολλόδωρος II 1-2 / Θεοκρίτου βουκολικά, Λυρικοί Αποσπ. 985 P.

Η βιβλική αφήγηση δεν είναι και πολύ διαφορετική. Μετά τον κατακλυσμό και στο πρόσωπο του κατακλυσμικού ήρωα Νώε, αναφέρονται για πρώτη φορά οι συνέπειες της άγνωστης μέχρι τότε οινοποσίας: «Καί ἤρχισεν ὁ Νῶε νά εἶναι γεωργός καί ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα· καί ἐπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καί ἐμεθύσθη, καί ἐγυμνώθη ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ... καί λαβόντες ὁ Σὴμ καί ὁ Ἰάφεθ τό ἔνδυμα... ἐσκέπασαν τήν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν». ΓΕΝ. θ' 20-23.

Έχουμε λοιπόν μια συγκαλυμμένη επανάληψη στοιχείων, που στην προσπάθεια προσαρμογής των μύθων, στις ανάγκες ενός απλού βιβλικού προλόγου, οι δανειζόμενοι μύθοι χάνουν κάθε ορατή σχέση με τον μυθικό κόσμο που τις γέννησε. Διότι η μόνη ερμηνεία της ξαφνικής πολυγλωσσίας μιας μετακατακλυσμικής πόλεως, μόνο στην αναπάντεχη ανακάλυψη του μεθυστικού οίνου, και της αρχικής άκρατης οινοποσίας μπορεί να αποδοθεί. Όπως ακριβώς δηλαδή ξεκάθαρα ισχυρίζεται ο ελληνικός μύθος, του ανθρώπου εκείνου που αφού μετείχε στον υπό συζήτηση κατακλυσμό, έφτιαξε την ένδοξη πόλη του και έκπληκτος υπέστη τις συνέπειες απ' την υπερβολική εντρύφηση στα πρώτα αυτά θαυμαστά δώρα του Διόνυσου ο οποίος αν και θεός, ήρθε πράγματι και σύγχυσε τη γλώσσα των ανθρώπων του αρχαιοκόμου Αμφικτίωνα.

Στο στόμα λοιπόν του χαρούμενου Διόνυσου και στους συνοδούς του ταιριάζει καλύτερα η φράση, «**ἔλθετε ἄς συγχύσωμεν τήν γλῶσσαν αὐτῶν**» ■ όχι σ' έναν φιλόφθονα βιβλικό θεό που πολύ αργότερα θα ανακαλύψει παραδόξως όλα τα μυστικά της αγάπης!

Κάποιο λοιπόν άγνωστο έπος εποχής παραφράζεται εδώ που θέλει την ανακάλυψη της οινοποσίας και τις ταλαιπωρίες της βραδύγλωσσης μέθης, στενά συνδεδεμένες με την ανοικοδόμηση μιας μεγάλης και διάσημης πολιτείας. Το μετακατακλυσμικό ξέσπασμα της διονυσιακής λατρείας δικαιολογεί άριστα την εκδοχή αυτή.

Είναι λοιπόν σαφές και στην πρόοδο αυτής της μελέτης θα γίνει ξεκάθαρα αντιληπτό, ότι τα πρώτα λιγοστά κεφάλαια της βίβλου (Γένεσ. Α'-ΙΑ') είναι απόφιο δάνειο εποχής, μια και όπως είδαμε τα βασικά της θέματα -**θεογονία-ανθρωπογονία-κατακλυσμός και πολυγλωσσικό**- δεν ξεφεύγουν ούτε κεραία απ' το κλίμα της εποχής. Όλα όσα η βίβλος διεκδικεί για θεόπνευστο δήθεν μονοπώλειο, έχοντας φτάσει ευτυχώς και δι' άλλης οδού στα χέρια μας, συγκρινόμενα μ' αυτήν, όχι μόνο δίνουν άφθονα στοιχεία εκπληκτικής ομοιομορφίας, αλλά διεκδικούν δυναμικά υπέρτερη αρχαιότητα, πληρότητα και αυθεντικότητα. Πάνω απ' όλα όμως, η σύγκριση αποδεικνύει περίτρανα ότι τα θέματα αυτά ήταν τα αγαπημένα φιλολογικά θέματα της εποχής εκείνης. Έτσι, μόνο όταν η βιβλική

αφήγηση φτάνει επιτέλους να αγγίζει τον πρώτο μεγάλο Εβραίο γενάρχη Αβραάμ, αρχίζει και γίνεται αυθεντικό εβραϊκό κείμενο. Πριν απ' αυτόν, τον πρώτο Εβραίο, απλά στη βίβλο συμπεριέλαβαν απόφια λογοτεχνία εποχής που ήταν διάχυτη στον τότε γνωστό κόσμο σαν οι επικρατέστερες απαντήσεις στις πλέον διαδεδομένες ερωτήσεις της εποχής εκείνης για τις αρχές και την προίστορία του κόσμου.

Η ελληνική μυθολογική φιλολογική και φιλοσοφική "λίμνη", ήταν ήδη χιλιετηρίδες νωρίτερα το μεγαλύτερο και λαμπρότερο απόθεμα ανθρωπίνης διανόησης, και κάθε σκεπτόμενος άνθρωπος της εποχής εκείνης ακόμα και στα πέρατα της γης, δεχόταν αποδεδειγμένα είτε το ήθελε είτε όχι, τα δροσερά κύματα στοχασμών και εικόνων που έστελνε ο μεσογειακός κόσμος, με τους μύθους, τους θρύλους και την ποίησή του και με γεννάρχη και πρωτεργάτη του τον ανήσυχο φιλομαθή, Έλληνα.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν επιτέλους την αυθεντική εβραϊκή ιστορία απ' την πρώτη και πραγματική αρχή της, τον Αβραάμ, προσέχοντας όμως από δω και πέρα λίγο περισσότερο τις άφθονες και περίεργες λεπτομέρειες της αφήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Αβραάμ ο "Χαλδαίος"

Ποιός είναι όμως ο "φίλος του θεού" (Γαλ. Β' 23) ο Αβραάμ; Ας ρίξουμε μια ματιά στο ιστορικό του διάσημου αυτού άνδρα.

Κατάγεται απ' την Ουρ των Χαλδαίων, σπουδαιότατη πόλη της αρχαιότητας στη Μεσοποταμία, της οποίας τα ερείπια βρίσκονται, και μελετώνται ακόμα με πολύ ενδιαφέρον κοντά στον Εφράτη ποταμό 200 περίπου χιλιόμετρα μακριά απ' τη Βαβυλώνα.

Ήταν περίπου 75 χρονών όταν δέχθηκε την πρώτη θεϊκή εντολή ν' αφήσει την πατρική γη και τους συγγενείς του και να πάει στη γη Χαναάν, εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, στη γη που θα του ανήκει πλέον από δω και στο εξής.

Ο Αβραάμ δε φαίνεται να ακολουθεί το νέο αυτό θεό χωρίς ανταλλάγματα. Ούτε η εκλογή της "πορείας" του είναι η τυπική ταπεινή και σκληρή "οδός της Αρετής". Απ' την αρχή της ιδιαίτερης σχέσης του Αβραάμ με τον "Κύριο" το βιβλικό αυτό θεό, τα ανταλλάγματα πέφτουν βροχή: «θέλω σέ κάμει ἔθνος μέγα» - εθνάρχη- «θέλω σε εὐλογήσει» - Ανταμοιβές - «θέλω μεγαλύνει τό ὄνομά σου» - Δόξα - «θέλω εὐλογήσει τους εὐλογούντας σε καί τους καταρώμενους σε θέλω καταρασθῆ» - προστασία - «καί θέλουσι εὐλογηθῆ ἕν σοι πᾶσαι αἱ φυλαί τῆς γῆς» - «καί πήγεν ὁ Ἀβραάμ». Ποιός δε θα πήγαινε ρωτάω εγώ;

Ας δούμε όμως τη συνέχεια.

Αφού με δυο λόγια η αφήγηση καλύπτει την εγκατάστασή του στη γη Χαναάν "ο Κύριος" ξεσπά σε νέες υποσχέσεις: «εἰς τό σπέρμα σου

θέλω δώσει τήν γῆν ταύτην» κληρονομιά. Στο δε «οἱ Χαναναῖοι κατώκουν τότε τήν γῆ ταύτην» ΓΕΝ. 1Β' 6 δε δίνει κανείς σημασία. Ο Αβραάμ απάντησε... «καί οἰκοδόμησε ἐκεῖ θυσιαστήριον» οριοθετώντας τη θεϊκή αντιπαροχή.

Ξαφνικά ■ Αβραάμ αφού έφτασε στη Χαναάν απειλείται από πείνα, «ἔγεινε πείνα ἐν τῇ γῇ». Μια πείνα που δεν την είχε προκαλέσει ο συγκεκριμένος θεός του Αβραάμ. Και αντί ο "Κύριος" και θεός του Αβραάμ να δει την ευκαιρία να εκπληρώσει λίγες απ' τις τρανταχτές υποσχέσεις του, κάνοντας ένα-δυο θαύματα τον αφήνει να ξενιτευεί στην Αίγυπτο αφήνοντας την νεο-αποκτηθείσα γη ξανά στους Χαναναίους που την κατείχαν, χωρίς να τους την έχει δώσει κανένας θεός από παλιά!

Έτσι μια και η πείνα ήταν βαριά, φτάνοντας στην Αίγυπτο λέει στη γυναίκα του Σάρρα, που ήταν ωραιότατη (ευειδής) «Ἰδοὺ γνωρίζω ὅτι εἶσαι γυνή εὐειδής. Θέλει συμβῆ λοιπόν ὥστε καθὼς σέ ἴδωσιν οἱ Αἰγύπτιοι, θέλουσιν εἰπεῖ Γυνή αὐτοῦ εἶναι αὕτη καί θέλουσι φονεύσει ἐμέ, ἐσέ δέ θέλουσι φυλάξει ζῶσαν, εἰπέ λοιπόν ὅτι εἶσαι ἀδελφή μου, διὰ να γίνῃ καλόν (!) εἰς ἐμέ ἐξ αἰτίας σοῦ καί νά φυλαχθῇ ἡ ζωή μου»! Γεν. 1Β' 10-13. Αυτά τα πολύ απλά και εύκολονόητα είπε ο Ηρώας μας... Η δε Σάρρα δε φαίνεται να έφερε την παραμικρή αντίρρηση "θυσιάστηκε" για να γίνει "καλόν" εις αυτόν.

Και πράγματι η κυρία Αβραάμ έγινε αμέσως ανάρπαστη... μια και «εἶδον οἱ Αἰγύπτιοι τήν γυναῖκα... καί οἱ ἄρχοντες τοῦ Φαραώ εἶδον αὐτήν καί ἐπήνεσαν (παίνεψαν) αὐτήν πρὸς τόν Φαραώ καί ἐλήφθη ἡ γυνή (η Σάρρα) εἰς τήν οἰκίαν τοῦ Φαραώ. Τόν δε Αβραάμ μεταχειρίσθησαν καλῶς δι' αὐτήν, (!) καί εἶχε πρόβατα καί βόας καί ὄνους καί δούλους καί δούλας καί ὄνους θηλυκὰς καί καμήλους»!

Συγκρατώ με δυσκολία τα σχόλια.. η συνέχεια είναι πιο ενδιαφέρουσα απ' οποιοδήποτε σχόλιο: «καί ἐπέφερεν ὁ Κύριος ἐπὶ τόν Φαραώ καί ἐπὶ τόν οἶκον αὐτοῦ πληγὰς μεγάλας ἐξ αἰτίας Σάρρας τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀβραάμ, ἐκάλεσε δέ ὁ Φαραώ τόν Ἀβραάμ καί εἶπε. Τί εἶναι τοῦτο τό ὅποῖο ἔκαμες εἰς ἐμέ; Διὰ τί δέν μ'εφανέρωσας ὅτι αὕτη εἶναι γυνή σου; Διὰ τί εἶπας Ἀδελφή μου εἶναι αὕτη; καί ἔλαβον αὐτήν (τη Σάρρα) εἰς ἑμαυτόν δια γυναῖκα;» Γεν. 1Β' 17-19.

Στο σημείο αυτό δε γνωρίζουμε αν υπήρχαν "Ιερά κείμενα" που χάθηκαν και παρουσίαζαν τον Αβραάμ με θεϊκή ευγλωττία να αποκαθιστά τη χαμένη του αξιοπρέπεια. Πάντως, σε μας το κείμενο παρεδόθει χωρίς την παραμικρή απάντηση στα καυτά ερωτήματα του θεόπληκτου αθώου Φαραώ.

Η συνέχεια είναι ακόμη πιο θαυμαστή. Ο αγανακτισμένος Φαραώ λέει: «Λάβε αὐτήν (την Σάρρα) κι ὕπαγε, καί διόρισεν ὁ Φαραώ

άνθρώπους εἰς αὐτόν και συμπροέπεμψαν αὐτόν (κοιμή ἐκφραση, τον ἔδιωξαν με συνοδία) καί τήν γυναῖκα αὐτοῦ καί πάντα ὅσα εἶχε» Γεν. 18' 19. «καί ὁ Ἀβραάμ ἦτο (πλέον) πλούσιος σφόδρα εἰς κτήνη, εἰς ἄργύριον καί εἰς χρυσίον». Γεν. 18' 12.

Ἔτσι ο Αβραάμ παρά την ταπεινωτική εσπευσμένη περιφρουρούμενη εκδίωξή του, αὐτός επιστρέφει με πλήρη επιτυχία στο θυσιαστήριο που εἶχε κτίσει πριν την πείνα, στη γη δηλαδή Χαναάν, την οποίαν του χάρισε ο θεός, αλλά, που αυθαίρετα κατοικούσαν πριν απ' αὐτόν... οι Χαναναίοι!

Μήπως δε διαβάζουμε την "Αγία Γραφή" τη βίβλο; Μήπως διαβάζουμε μια κίβδηλη μετάφραση των "Ιερών Γραφών"; Τί συμβαίνει;

Μήπως κάνουμε λάθος για το μυθικό αὐτό γίγαντα των Εβραίων τον αρχοντάνθρωπο της ερήμου Αβραάμ; Για κάντε μια επαλήθευση!

Ας συνεχίσουμε ὁμως την καθ' ὅλα αυθεντική περιγραφή της αξιοθαύμαστης αὐτῆς "προγονικῆς" προσωπικότητας κι ας αναρωτηθούμε.. Καλά εἶναι αὐτό που εἶναι- και χαλάλι του τα καλά του και τα κέρδη του, ὅπως κι αν τα απέκτησε. Ο θεός ὁμως, γιατί δεν ἔχει την παραμικρή αντίρρηση; Αντ' αὐτοῦ μάλιστα τον στολίζει με βροχή υποσχέσεις; Τί ἔχει κάνει μέχρι τώρα που να τις αξίζει; Ας μην το ψάξουμε... εἶναι νωρίς ακόμα, συνεχίζουμε. Αφού λοιπόν ο πλούσιος πλέον Αβραάμ χωρίζει με αριστοκρατική πραγματικά άνεση τη γη των Χαναναίων στα δύο, δίνει το δικαίωμα εκλογῆς πρώτα στον ανηψιό του Λωτ και μετά παίρνει κι αὐτός ὅλη την υπόλοιπη. Για τρίτο μερτικό Χαναναικό δε γίνεται πουθενά λόγος. Μετά απ' αὐτό, οι καταρράκτες των ουράνιων ευλογιών ξαναανοίγουν πάνω απ' τον Αβραάμ και ο Αβραάμ απαντά πάλι χτίζοντας ένα ακόμα θυσιαστήριο. Γεν. 18' 18.

Ολόκληρο το 18' κεφάλαιο της Γένεσις, εἶναι αφιερωμένο στην περιγραφή μιας μάχης που ξεσπά στα περίχωρα των Σοδόμων και Γομόρρων. Οι δύο αὐτές πόλεις αφού ηττήθηκαν, λαφυραγωγήθηκαν και ο Λωτ ο ανηψιός του Αβραάμ πάρθηκε απ' τους νικητές μαζί με ἄλλους κατοίκους των πόλεων αιχμάλωτος.

Ο Αβραάμ -που για πρώτη φορά αποκαλεῖται ἐδῶ "Εβραῖος" - το μαθαίνει εγκαίρως, « Ὑπῆγε δέ τις ἐκ τῶν δισσωθέντων καί ἀπήγγειλε τοῦτο πρό τόν Ἀβραάμ τόν Ἑβραῖον». Αξίζει ἐδῶ να σταθούμε λίγο για να δούμε ὅτι η πάντα αποκαλυπτικότερη μετάφραση των "Ο'" λέει στο αντίστοιχο ἐδάφιο: «ἀπήγγειλεν (τις) Ἀβραάμ τῷ περάτῃ»⁵⁵ "Περαστικό" δηλαδή ἢ "Πάροικο" ονόμασαν τον Χαλδαῖο της περιοχῆς τους οι Χαναναῖοι. Ἔτσι το "Εβραῖος" οπωσδήποτε δεν εἶναι φυλετικός

⁵⁵ Περᾶτης: Αἰ' το εβραϊκό "Ἰβρεί" που σημαίνει διαβάτης ἢ περιπλανώμενος.

προσδιορισμός. Κι αν αφαιρέσουμε και το "Σημίτης" που προέρχεται από το "δανεισμένο" έπος του κατακλυσμού, μένουμε εντελώς φυσιολογικά στον αληθινό φυλετικό προσδιορισμό του πρώτου αυτού, εκ Χαλδαίας γενάρχη Αβραάμ (συγκρατήστε αυτή τη λεπτομέρεια είναι πολύτιμη)! Ο Περάτης (Εβραίος) λοιπόν αυτός Χαλδαίος, αρματώνει 318 δούλους και καταφέρνει να ελευθερώσει το Λωτ μαζί με άλλους Σοδομο-Γομορίτες. Έτσι κύριος της κατάστασης συναντιέται με τους ηττημένους Βασιλείς των Σοδόμων και των Γομόρων. Αυτοί, αφού τον ευχαριστούν ζητούν μόνο τους ανθρώπους τους χαρίζοντάς του όλα τα λάφυρα. Η απάντηση εδώ του Αβραάμ ξαφνιάζει: «Δέν θέλω λάβει από πάντων τῶν ἰδικῶν σου ἀπό κλωστής ἕως λωρίου ὑποδήματος διὰ νά μήν εἴπης ἐγώ ἐπλούτισα τόν Ἀβραάμ». Γεν. 14' 23. Πού 'σαι Φαραώ να τον ακούσεις. Μάλλον λοιπόν τα λάφυρα που απέμειναν δεν ήταν αξιόλογα. Και λέω απέμειναν διότι μόλις λίγο πριν είχε αφήσει σ' έναν σπουδαίο δικό του "Ιερέα", ό,τι πολυτιμότερο είχαν τα λάφυρα (Κι ας λέει ότι έδωσε μόνο το 10% (δέκατο). Δεν ξέχασε βέβαια να πληρώσει απ' αυτά και τους ανθρώπους που πήραν μέρος στην επιχείρηση, ό,τι απέμεινε ο μεγάλος Αβραάμ μάλλον δεν το χρειαζότανε. Η δόξα της διάσωσής του ήταν πιο χρήσιμη. Διάσωση που σημειωτέον έγινε κάτω από συνθήκες ακραίου "ηρωισμού", μια και τους αιφνιδίασε καθώς «ῥῥμησε κατ' αὐτῶν τήν νύκτα». Γεν. 14' 15.

Μετά απ' αυτά η βίβλος λούζει τον Αβραάμ με καινούργιο ποταμό υποσχέσεων. Αλλά ο Αβραάμ έχει τις επιφυλάξεις του, μια και γέρος πια «έκατονταετής» δεν έχει δικό του γιο με την εκλεκτή του Σάρρα η οποία είναι "πολυδιαπιστωμένη στείρα". Ο Κύριος όμως είναι κατηγορηματικός. Θα αποκτούσε γιο τώρα στα εκατό του και στα 90 της η Σάρρα.

Το "θαύμα" γίνεται στην κατάλληλη θα λέγαμε ηλικία, διότι αφού η στειρότητα της Σάρρας εξυπηρέτησε τα κερδοφόρα σχέδια του Αβραάμ με "το κόλπο της αδελφής" τώρα θα φέρει και δόξα με τη θεραπεία της.

Η βίβλος βέβαια κάνει τα πράγματα ακόμα πιο δύσκολα, μια και παρουσιάζει και τον Αβραάμ να μην πιστεύει ούτε και στη δική του πια ικανότητα. Έτσι όταν άκουσε την επαγγελία έπεσε κάτω ξερός απ' τα γέλια: «καί ἔπεσεν ὁ Ἀβραάμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καί ἐγέλασε καί εἶπεν εἰς ἄνθρωπο ἑκατονταετῇ θέλει γεννηθῆ τέκνον; Καί ἡ Σάρρα γυνή ἐνενήκοντα ἐτῶν θέλει γεννήσει;». Γεν. 17' 17.

Το επεισόδιο λήγει με το θεό να επιμένει ότι θα ευλογήσει τον Αβραάμ οπωσδήποτε με κάθε είδος ευλογίας και με γιο της Σάρρας και όχι κάποιας παλακίδας που θα γίνει γιος της Σάρρας!

Μεσολαβούν τα συναρπαστικά γεγονότα, όπου ο ανηψιός του Αβραάμ ο Λωτ, η γυναίκα του και οι δύο κόρες του, σώζονται απ' τα αμαρτωλά Σόδομα και Γόμορα, τα οποία δε μπόρεσε να σώσει συθέμελα ο Αβραάμ κι ας κατέβασε με τη διαπραγματευτική του δυνατότητα (απ' ευθείας με τον "Κύριο") τη σωτηρία της πόλεως στους δέκα δικαίους. Οι δίκαιοι τελικώς ήταν τέσσερις, όχι... τρεις μάλλον ένας, δεν ξέρω θα σας γελάσω. Η αφήγηση λέει ότι η κυρία Λωτ εκρίθη δukaία μόνο για λίγο έξω απ' την πόλη, όπου τελικώς γύρισε να δει νοσταλγικά του αλησμόνητους Σοδομίτες κι έγινε... τ' αλατιού (στήλη άλατος).

Σε λίγο οι κόρες του Λωτ πάνω στο βουνό όπου αγκομαχώντας καταφεύγουν γεμάτες απ' τη σωτήρια δικαιοσύνη σε μια φιλόξενη σπηλιά, ξελογιάζουν ερωτικά τον φρεσκοσωσμένο πατέρα τους, ■ οποίος αδιαμαρτύρητα μεθάει κάθε βράδυ, γιατί κάτι μέσα του τούλεγε ότι το ποτό μέχρι αναισθησίας ταίριαζε πολύ στην περίπτωση του.

Αυτά βέβαια τα λέει η ίδια η βίβλος και όχι εμείς. Παραμένει μόνο η εύλογη απορία μας. Πού εύρισκαν οι φρεσκοσωσμένοι αυτοί "δίκαιοι" τόσο ποτό για τόσο διάστημα πάνω στο βουνό, μια και οι κόρες απέκτησαν και οι δύο απογόνους απ' την ανήκουστη αυτή συνεύρεση. Τελικά πόσοι ήταν αλήθεια οι δίκαιοι που σώθηκαν;

Πρέπει εδώ να παραδεχθούμε ότι οι Σοδομίτες πρέπει να ήταν φανταστικά ανήθικοι για να εξοργίσουν το θεό του Αβραάμ έως του συθέμελου αφανισμού τους. Ενώ στην περίπτωση Λωτ, μια απλή έστω και διπλή αιμομιξία δεν προκάλεσε όχι θεϊκό θυμό, αλλά ούτε το παραμικρό θλιμμένο σχόλιο! Οι βασανιστικές απορίες παραμένουν: Πόσοι ήταν οι δίκαιοι που σώθηκαν από τα Σόδομα; Και γιατί θεωρήθηκαν δίκαιοι αφού κάνουν σαφώς επαίσχυντες πράξεις;

Το κόλπο της "αδελφής"

Ολ' αυτά μας προσπερνούν χωρίς δυστυχώς κανένα σχόλιο απ' την καθόλα ομιλητική Χαλδαϊκή θεότητα. Άλλωστε τι να πει, αφού οι παραδοξότητες δεν έχουν τέλος. Στο Κ' κεφάλαιο κι' απ' το πρώτο κιόλας εδάφιο μας περιμένει καινούργια έκπληξη: «Καί ἐκίνησε ἐκεῖθεν ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν γῆν τὴν πρὸς μεσηβρίαν, καὶ κατοίκησεν... ἐν Γεράροις καὶ εἶπεν ὁ Ἀβραάμ περὶ Σάρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφή μου εἶναι»! Γεν. Κ' 1.

Η ιστορία επαναλαμβάνεται! Γιατί;

Τί σπρώχνει τον Αβραάμ σ' αυτήν την αταίριαστη πράξη; Και μάλιστα σε προχωρημένη πλέον τώρα ηλικία; Έχουν μεσολαβήσει βροχή οι υποσχέσεις, έχουν γίνει διαθήκες και ■ "Κύριος" σαφώς ■ απεριφράστως υποσχέθηκε να παραμερίσει την στείρότητα της. Δεν είναι λοιπόν αταίριαστο το «**ἀδελφή μου εἶναι**» του Αβραάμ, μετά την θεϊκή υπόσχεση ότι η Σάρρα θα γίνει «**μήτηρ ἐθνῶν**»; Τσάμπα πήγε η περπομή που έκανε στα 99 του, αυτός και όλος ο οίκος του ως «**διαθήκη ἐπὶ τῆς σαρκός**». *Γεν. ΙΖ' 13.*

Τρεις θεϊκοί άγγελοι δεν την μάλωσαν γιατί "γέλασε" όταν κρυφάκουγε τη θεϊκή αυτή υπόσχεση; Η μήπως φταίει που δεν είπαν κουβέντα στον Αβραάμ όταν για τον ίδιο ακριβώς λόγο αυτός έσκασε στα γέλια;

Δεν είδαν μήπως με τα μάτια τους την καταστροφή των "ανήθικων" Σοδόμων; Δεν φοβούνται τον ίδιο αυτό θεό των υποσχέσεων, αφού ξέρουν ότι η ανηθικότητα ξεσηκώνει την πύρινη οργή του;... και ξαφνικά και πάλι τα ίδια... ξέρετε... αδελφή μου είναι! και χωρίς μάλιστα να συντρέχει πείνα αυτή τη φορά. Αλλά ας είναι, ας δούμε τί θα μάθουμε ακόμα.

Επαναλαμβάνουμε ότι, ούτε πείνα αλλά ούτε κανένας άλλος εμφανής λόγος δεν υποχρεώνει τον Αβραάμ, αυτή τη φορά, να πάει να παροικίσει στους Γεράρους και να πει «**περί Σάρρας της γυναικός αυτού Αδελφή μου είναι**». Και εκεί στους Γεράρους της Φιλισταίας έχουμε την επανάληψη της γνωστής απ' την Αίγυπτο ιστορίας με το "κόλπο της αδελφής". «**Ἐστειλε δέ ὁ Ἀβιμέλεχ (συγκρατήστε τ' όνομα) ὁ βασιλεὺς τῶν Γεράρων καὶ ἔλαβε τὴν Σάρραν καὶ ἦλθεν ὁ θεός πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ κατ' ὄναρ τὴν νύκτα καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ ἐσύ ἀποθνήσκεις ἐξ αἰτίας τῆς γυναικός τὴν ὁποίαν ἔλαβες, διότι εἶναι νενυμφευμένη με ἄνδρα (Ι) ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ δὲν εἶχε πλησιάσει εἰς αὐτήν**». *Γεν. Κ' 2.* Καθόλου περίεργο για τα 90 της χρόνια! Το περίεργο είναι ότι ο Αβιμέλεχ στήνει στον ύπνο του ολόκληρη συζήτηση με το νυχτερινό επισκέπτη και υπερασπίζεται τον εαυτό του με τρόπο που δε θυμίζει καθόλου όνειρο, γιατί τα επιχειρήματά του είναι τελείως "ξύπνια" λέγοντας ότι ο Αβραάμ ο ίδιος του είπε «**ἀδελφή μου εἶναι**» και η Σάρρα το επιβεβαίωσε «**ἀδελφός μου εἶναι**». Γιατί λοιπόν πεθαίνω εγώ που είμαι το θύμα; Ο "Κύριος" όμως ενώ του αναγνωρίζει ελαφρώς τα δίκια του, εν τούτοις δε σχολιάζει τι είπαν και τί δεν είπαν οι προστατευόμενοί του Σάρρα και Αβραάμ... και για να τελειώνει η έντονη και η "ξύπνια" συζήτηση στο ατελείωτο αυτό "όνειρο". Ο θεός το κάνει ξεκάθαρο «**ὁ ἄνθρωπος εἶναι προφήτης**». *Γεν. Κ' 7.* Αν θες να ζήσεις πρέπει να προσευχηθεί για σένα: «**καὶ ἐάν δέν**

ἀποδώσεις... αὐτήν... ἔξευρε ὅτι ἐξάπαντος θέλεις ἀποθάνει, σύ καί πάντα ὅσα ἔχεις». Γεν. Κ' 7.

Το μήνυμα ἦταν ξεκάθαρο - Ο Αβιμέλεχ το πρῶί το συζητάει μ' ὅλο τον οἶκο του στους οποίους ἔχει πέσει «σφοδρός φόβος» γιατί ὅλους τους απειλεῖ θανατικό.

Ο Αβιμέλεχ ο βασιλιάς καλεῖ ἐπειγόντως τον Αβραάμ για ἐξηγήσεις, με την ἐλπίδα ὅτι οἱ νυχτερινές ἀπειλές μποροῦν να ἀποδειχθoύν παρεξήγηση. Διότι πῶς μπορεῖ να εἶναι γυναίκα του να την ἀποκαλεῖ ἀδελφή του και ταυτόχρονα να εἶναι αθῶος; Ο Αβιμέλεχ ξεσπά σε ἐρωτήσεις "Τί μας ἔκανες", "Σε τί σε ἐβλαψα, ὥστε ἔφερες σε μένα και στο βασίλειό μου ἀμαρτία μεγάλη. Αὐτό το πράγμα που μου ἔκανες δεν ἔπρεπε να γίνεῖ: «ἐπροξες εἰς ἐμέ πράγμα τό ὅποῖον δέν ἔπρεπε νά πραχθῇ» "Τί σου 'ρθε και τό κανες"; «Τί εἶδες ὥστε νά πράξης τό πράγμα τοῦτο;» Ρωτάει σασπισμένος τον Αβραάμ, Και να το μυστικό της υπόθεσης. Το καταθέτει μάλλον μ' ἓνα κρυφό γελάκι ο "αθῶος" κατὰ τὰ ἄλλα Αβραάμ λέγοντας... «Καί ὅμως ἀληθῶς ἀδελφή μου εἶναι(1) θυγάτηρ τοῦ πατρός μου ἀλλ' οὐχί θυγάτηρ τῆς μητρός μου καί ἔγινε γυνή μου». Γεν. Κ' 12. Κόκκαλο ο βασιλιάς Αβιμέλεχ που νόμισε ὅτι ο γρίφος δε λύνεται με τίποτα. Τώρα ἀντιλαμβάνεται ὅτι δεν ἤξερε τίποτε για τους τόσο λεπτούς διαχωρισμούς της χαλδαικῆς συγγένειας!

Τώρα, αν τα εἶπε ἔτσι ἀκριβῶς και στην ἄλλη περίπτωση του Φαραώ και μπερδέψε ολόκληρο Φαραώ, γιατί να μπορέσει να τα ξεμπερδέψει ο μικρούλης βασιλιάς των Φιλισταίων; Μήπως μπορεῖτε να τα ξεμπερδέψετε εσεῖς σήμερα; Για δοκιμάστε θα βγάλετε πολύ ωραία συμπεράσματα. Εγώ πάντως θα σας διευκολύνω λίγο γράφοντας τα ἀμέσως ἐπόμενα λόγια του Αβραάμ, που ὅλως παραδόξως μας δείχνουν ὅτι ἡ "γυναικάδελφη" Σάρρα εἶχε μέχρι τώρα τηρήσει μια συγκεκριμένη συμφωνία, προσέξτε την: «καί ὅτε μέ ἔκαμεν ὁ θεός νά ἐξέλθω ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου εἶπον προς αὐτήν (την Σάρρα). Ταύτην τήν χάριν θέλεις κάμει εἰς ἐμέ, εἰς πάνταν τόπον ὅπου ἐάν ὑπάγωμεν, λέγε περί ἐμοῦ, οὗτος εἶναι ἀδελφός μου». Γεν. Κ' 13.

Δεν ξέρω αν το θεωρήσετε κακία μου, ἀλλά εἶμαι υποχρεωμένος να πω ὅτι ο Αβραάμ εἶναι νομάς, ποιμένας, που μετακινεῖται σχεδόν ἀσταμάτητα. Ἀκόμα και το ὄνομα "Εβραῖος" που του πρωτοέδωσαν οἱ Χαναναῖοι (Γεν. 14' 13) ὅπως εἶδαμε αὐτό ἀκριβῶς σημαίνει "πάροικος και περαστικός".

Ἐχοντας κάνει λοιπόν αὐτή τη συγκεκριμένη συμφωνία, δεν εἶναι καθόλου δύσκολο να υποθέσουμε ὅτι ο Αβραάμ "συμπεθερεύει" "εἰς πάντα τόπον ὅπου ἐάν ὑπάγει" διότι ἡ Σάρρα εὐπειθῶς τηρουμένων των υποσχέσεων "λέγει περί αὐτοῦ οὗτος εἶναι ἀδελφός μου".

Και ρωτώ: Πέστε μου τί λείπει απ' την παραπάνω διευκρίνηση του Αβραάμ, ώστε να θεωρηθεί, ευθεία ομολογία, για το τί πραγματικά κάνουν η Σάρρα και ο Αβραάμ "εἰς πάντα τόπον ὅπου ἐάν ὑπάγουν";

Προσπαθώντας να καταπιούμε τα δεδομένα αυτού του Αβρααμικού αδιεξόδου, καταλήγουμε ότι η μόνη συμπερασματική διέξοδος, είναι πως η αβρααμική συνοδός θεότητα που αργότερα θα γίνει η κυρίαρχη εβραϊκή θεότης δεν έχει ακόμα επί των ημερών του Αβραάμ διαμορφώσει στις "λεπτομέρειές της", την ηθική εκείνη που με τρανταχτή φωνή και σχετική σαφήνεια θα δώσει στον άλλο Χαλδαίο γίγαντα το Μωϋσή! Διαφορετικά δεν εξηγείται όλη η φιλική διάθεση, αλλά και η θεϊκή σύμπραξη στον "πανέξυπνο" τρόπο πλουτισμού του δαιμόνιου Προφήτη. Διότι συνεχίζοντας θα δούμε ότι τίποτ' απ' όλα αυτά δεν γίνεται εις μάτην. «Καί ἔλαβεν ὁ Ἀβιμέλεχ πρόβατα καί βόας καί δούλους καί δούλας καί ἔδωκεν εἰς τόν Ἀβραάμ. Καί πρὸς τήν Σάρραν εἶπεν: Ἰδοὺ ἔδωκα χίλια ἀργύρια⁵⁶ πρὸς τὸν ἀδελφὸ σου» (μπερδεύτηκε ο άνθρωπος). Γεν. Κ' 14-16.

Μπορείτε μήπως να καταλάβετε τί γίνεται; Βλέπουμε έναν εξαπατημένο βασιλιά να γεμίζει δώρα, και να ακριβοπληρώνει τον πρωτάκουστο Χαλδαίο-Αβρααμικό γρίφο. Γιατί;

Τί συγκρατεί το βασιλιά απ' το να φερθεί εξουσιαστικά και όπως αξίζει στον αδίστακτο δολοπλόκο που έχει μπροστά του; και ξεσπάει συγκρατημένα και ελαφρά μόνο στη Σάρρα... Τόσο ελαφρά που δεν καταλαβαίνουμε τι της λέει: «Ἰδοὺ αὐτός (ο Αβραάμ) εἶναι εἰς σέ σκέπη τῶν ὀφθαλμῶν σου πρὸς πάντας τοὺς μετὰ σου καί πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους (;) Οὕτως αὐτὴ (η Σάρρα) ἐπεπλήχθη». Την μάλωσαν (επέπληξαν) τη Σάρρα, αλλά μην προσπαθείτε να καταλάβετε τι ακριβώς της είπαν, διότι προφανώς κάποιος κατοπινός αντιγραφέας διέγραψε λέξεις με νόημα όπως σαφώς αφήνει να φανεί η μετάφραση των "Ο'" που θα σχολιάσουμε εκτενέστερα αργότερα. Για την ώρα ας περιοριστούμε στο καταπληκτικό τέλος της Ιστορίας. «Προσευχήθη δέ ὁ Ἀβραάμ πρὸς τὸν Θεόν καί ἐθεράπευσεν ὁ θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ καί τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καί τὰς θεραπαίνας αὐτοῦ καί ἐτεκνοποίησαν. Διότι ὁ Κύριος εἶχε κλείσει διάλου πᾶσαν μήτραν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀβιμέλεχ ἐξ αἰτίας Σάρρας τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀβραάμ». Γεν. Κ' 17.

Νομίζω λοιπόν, ότι πρέπει να σοβαρευτούμε. Η περίπτωση αυτού του ανθρώπου δε φαίνεται να υπακούει στους νόμους καμιάς θρησκευτικής σκέψης. Είναι ολοφάνερο, ότι ο Αβραάμ σκέφτεται και κάνει πράγματα που ξεφεύγουν εντελώς από τα συνηθισμένα.

---

⁵⁶ "Ο'" «Ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου ταῦτα ἔσται σοι».

Πράγματι αν ήθελε να ανασυνθέσει κανείς το πορτραίτο του γενάρχη Αβραάμ, είναι αδύνατο να αγνοήσει όλες αυτές τις λεπτομέρειες και να μη ρωτήσει: Τι ακριβώς κάνει επτέλους ο Αβραάμ; Ποιές είναι τέλος πάντων οι περίεργες αρετές του, ώστε να γίνει ο εκλεκτός του βιβλικού "Κυρίου";

Όσο και να ψάξει κανείς εκτός απ' την υπερδιάσημη "θυσία" του γιού του Ισαάκ, την οποία θα σχολιάσουμε παρακάτω, δε θα βρει τίποτα που να δικαιολογεί την θεϊκή εύνοια που τόσο κραυγαλέα εισπράττει ο Αβραάμ.

Είναι καιρός λοιπόν να θέσουμε το θέμα διαφορετικά, πιο καθαρά και να ρωτήσουμε: Μήπως δεν προωθεί ο θεός τον Αβραάμ, αλλά ο Αβραάμ προβάλλει, προωθεί και επιβάλλει έναν τιμωρό θεό, που είναι σε θέση να χτυπήσει με «πληγές μεγάλας» όποιον "πειράξει" τον προφήτη του;

Μια προσεκτικότερη αναδρομή ξανά στη δράση του προφήτη απ' τη Χαλδαία, με κριτικότερη αυτή τη φορά διάθεση, όχι μόνο μας δίνει πρόσθετες ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες αλλά αφαιρώντας μας κάθε σατυρική διάθεση, μας εισάγει σταδιακά σ' έναν παράξενο κόσμο "σκοτεινών σκέψεων" ανάμεσά στις οποίες ο Αβραάμ φαίνεται να κινείται με αξιοθαύμαστη άνεση!

Ένας απίθανος "Θεραπευτής"

Στα 75 του ο Αβραάμ είναι ήδη ένα άτομο με μακρόχρονη ωριμότητα και δράση. Το γεγονός ότι σ' αυτήν την ώριμη ηλικία ο θεός του τον "εκαμε" να εξέλθει εκ του οίκου του και εκ της συγγενείας του, θυμίζει περισσότερο αναγκαστική φυγή και "έξοδο", παρά ανάληψη αποστολής ανώτερων πνευματικών υποχρεώσεων, μια και πουθενά δεν φαίνεται φορέας ή κήρυκας κάποιας καινούργιας ιδέας έστω και της πλέον ασήμαντης.

Ο Τρόπος που δρα απ' τα 75 του έως τα 100 του, είναι ασφαλώς ενδεικτικός της προσωπικότητάς του και των ιδεών του.

Η γυναίκα γι' αυτόν, όπως ο ίδιος ομολογεί, είναι, εκ συμφώνου αντικείμενο κάλυψης και πλουτισμού, με μια πρωτοφανή ηθική ελευθερία. Αν το συνδυάσουμε και με τη θρησκευτική τρομοκρατία που ασκεί τεχνιέντως στη θρησκευτικότητα και το ηθικό δέος των θυμάτων του, τότε προβάλλει ένας Αβραάμ, όπως δεν τον είδαν οι άνθρωποι, ποτέ μέχρι σήμερα.

Για να γίνω σαφέστερος θα αναφερθώ και πάλι στον τρόπο χειρισμού του θέματος «**άδελφός ή αδελφή μου είναι**» όπως αυτό προβάλλει ανάμεσα στα μελιστάλακτα βιβλικά θεολογικά επίθετα, για να ξεκαθαριστούν μερικά πράγματα. Ο Αβραάμ λοιπόν ανεβαίνοντας φτωχός και πεινασμένος (λόγο πείνας) στην Αίγυπτο, έχει μαζί του δύο συγκεκριμένα πλεονεκτήματα.

1ον. Μια όμορφη Χαλδαία καλλονή για γυναίκα. Αν αυτή ήταν η Σάρρα στα 65 της ή κάποια άλλη με δροσερότερη ηλικία δεν έχει σημασία και

2ον, ένα "θεό", ικανό να τιμωρεί με αρρώστιες πληγές ή θανατικό, τους παραβάτες της άγνωστης και περίεργης χαλδαϊκής ηθικής!

Έτσι ο Αβραάμ φαίνεται να έχει τα πρώτα άριστα αποτελέσματα στην Αίγυπτο «**παινεύοντας**» την "αδελφή του" Σάρρα ως Χαλδαία καλλονή μέσω τρίτων στο Φαραώ «**καί ἐπήνεσαν αὐτήν πρὸς τὸν Φαραώ**». Αφού λοιπόν η εξαπάτηση του Φαραώ ολοκληρώνεται και σαν τυχερός "κουινιάδος" έχει πάρει του κόσμου τα δώρα «**πρόβατα-βόας-όνους-δούλους-δούλες και όνους θηλυκός και καμήλους**», τότε η δύναμη που συντροφεύει τον Αβραάμ, σπέρνει τον πανικό με «**πληγὰς μεγάλας ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ**». Ασφαλώς κάποια "βοήθεια" απ' την Σάρρα, που κατοικεί πια στον «**οἶκο τοῦ Φαραώ**» με πλήρεις ελευθερίες, ως μια πλέον "εκ των γυναικών" του Φαραώ, θα ήταν ευπρόσδεκτη και οπωσδήποτε σύμφωνη με τη δίκαια οργή της θεότητας!

Τα απανωτά "χτυπήματα υγείας" που βρίσκουν το τιμωρημένο "θύμα", το κάνουν να τα χάσει απ' τις απρόσμενες "μεγάλες πληγές" που χτυπούν ασταμάτητα.

Η "Χαλδαία, γνωστός τόπος παραγωγής δυνατών φίλτρων-βοτάνων, καθώς και ξακουστών μάγων-μαγγανευτών, έχει εξοπλίσει με ικανότατα εφόδια το εκτελεστικό χέρι της "δίκαιας" θεϊκής οργής, που με πλήρη άνεση και μέσα απ' το σπίτι του θύματος έχει απεριόριστο πεδίο δράσης. Άλλωστε και ο "αδελφός της Αβραάμ" ο "κουινιάδος" του βασιλέως, δεν έχει καθόλου λιγότερες ίσως ελευθερίες μέσα στο θεϊκό στόχο, την οικία δηλαδή του Φαραώ. Οι πληγές λοιπόν μπορούν να συντηρηθούν με αξιοθαύμαστη άνεση. Ο Φαραώ μάταια θα εφαρμόσει τις δικές του θεραπευτικές μεθόδους προσπαθώντας να απαλλαγεί απ' τις "μεγάλες πληγές" που ξαφνικά γέμισαν τον οίκο του. Χαμένος και παραπαίοντας θα στραφεί απεγνωσμένα σε κάθε πιθανή διέξοδο, έτοιμος να "αποδώσει" οποιοδήποτε αντίτιμο, αρκεί να μάθει την αιτία του κακού και να σώσει απ' την "κατάρρα" και τη θεϊκή αυτή οργή τον εαυτό του και τους πολυπληθείς αγαπημένους του οίκου του.

Τότε και μόνο τότε, μαθαίνει το λόγο της θεϊκής οργής. Ο οργισμένος θεός είναι αυτός του καινούργιου Χαλδαίου κουνιάδου του, και της όμορφης καινούργιας Χαλδαίας γυναικός του Σάρρας! Ο "λόγος" της τόσης του ταλαιπωρίας (πληγές μεγάλας), του αποκαλύπτεται κατά τον προσφιλή Αβρααμικό τρόπο τη "νύκτα" από βλοσυρούς απεσταλμένους αυτής της θεότητας. Έκπληκτος μαθαίνει, ότι έχει παραβεί τον αρχαιότερο ηθικό κώδικα που τον σέβονται όλοι οι γνωστοί λαοί της γης. Παραβίασε έστω και εν αγνοία του τα θεϊκά δεσμά του ανδρόγυνου... Η καινούργια γυναίκα του, είναι νόμιμη (προφανώς με αποδεικτικά) σύζυγος του παρεπιδημούντος Χαλδαίου Αβραάμ.

Όλα τώρα είναι πιο ξεκάθαρα, υπάρχουν οι πληγές γιατί υπάρχει και η τρομερή αιτία, δίκαια κάποιος θεός είναι θυμωμένος! (Ας σημειώσουμε εδώ ότι όλοι οι θεοί την εποχή εκείνη, δικοί και ξένοι, ήταν καθόλα σεβαστοί. Μόνο οι Εβραίοι αποτέλεσαν πολύ αργότερα εξαίρεση σ' αυτόν τον κανόνα). Ο εξευμενισμός λοιπόν αυτού του θεού με κάθε τρόπο και η απαραίτητη φυσικά "επανόρθωση" είναι η μόνη διέξοδος, και "ευτυχώς" η μοναδική ελπίδα θεραπείας απ' της "βαριές πληγές" που θερίζουν τον οίκο του.

Η σκηνή του συμβιβασμού και η απάντηση στη δικαιολογημένη απορία περί "αδελφής" ή "γυνής" μας παραδίδεται καλύτερα στο παλάτι του Αβιμέλεχ και όχι του Φαραώ, που οι αγανακτισμένες ερωτήσεις του θεόπληκτου βασιλέα φαίνεται να παραμένουν αναπάντητες. Εκεί στο παλάτι του Φιλισταίου βασιλιά η ευφιέστατη απάντηση περί αδελφής μόνο απ' τη μεριά του πατρός, (ετεροθαλούς) δείχνει ότι ο Αβραάμ είναι άριστα προετοιμασμένος και πως το θύμα είναι σαφώς ο μόνος παραβάτης, μια και ο ισχυρισμός περί γυναικός και αδελφής είναι τουλάχιστον κατά τη χαλδαϊκή ηθική, κατά το ήμισυ αληθής. "Και όμως αδελφή μου είναι, θυγάτηρ του πατρός μου αλλ' ουχί θυγάτηρ της μητρός μου και έγινε γυνή μου". Το θύμα τα χάνει, η εύσχημη αυτή δικαιολογία ενώ διατηρεί κάποια τυπικά προστατευτικά προσχήματα για τους θύτες του, ταυτόχρονα του ξεκαθαρίζει μερικά πράγματα:

- 1ον: Ότι σύμφωνα με την πρωτάκουστη και εύκαμπτη χαλδαϊκή λογική, θεωρείται ο μόνος παραβάτης και συνεπώς, δίκαια θεόπληκτος.
- 2ον: Ότι το θανατικό που τον απειλεί είναι ο θυμός της συγκεκριμένης αυτής θεότητας και μόνο έναν πιθανό τρόπο έχει για να ξεφύγει. Πρέπει να επανορθώσει αποζημιώνοντας τον "παθόντα" για να προσευχηθεί, ώστε να λήξει η "θεϊκή ομηρία" στην οποία έχει περιέλθει.
- 3ον: Ότι ασφαλώς το ύψος της επανόρθωσης, (απόδοσης) καθορίζεται απ' την έκταση της οργής του θεού που έπληξε τον οίκο του. Κάθε

άλλη αντίδραση-οργή-θυμός-αδιαφορία, δε θα ήταν καθόλου φρόνιμη, μια και το θύμα μαζί με ολόκληρο τον οίκο του διατελεί υπό πλήρη και ολότελα αληθινό θεϊκό πειθαναγκασμό!

Στην περίπτωση του Φαραώ, η θεϊκή οργή -με όποια μορφή κι αν αυτή εκδηλώθηκε- πρέπει να είχε λάβει διαστάσεις ανάλογες με τις οικονομικές του δυνατότητες. Πρέπει το "κακό" απ' την "οργή του θεού" και το θεϊκό χέρι της Σάρρας, να έκανε θραύση σ' όλη την έκταση της τεράστιας βασιλικής οικογένειας. Έτσι η αρρώστια μεγάλη, οι ασθενείς πολλοί και η πληρωμή του θεραπευτή ανάλογη. Τα πρόβατα-βόδια-γαϊδούρια-καμήλες-δούλοι-δούλες που τον τίμησαν σαν "κουνιάδο" συμπληρώνονται από άγνωστης ποσότητας «αργύριον (ασήμι) και χρυσίον» Γεν. ΙΓ' 2, για να προσευχηθεί ο άνθρωπος του φιλεύσπλαχνου αυτού θεού, ώστε να πάψουν οι πληγές που προκάλεσε μόνο του το θύμα, με την καινούργια και πρωτάκουστη αυτή περίπτωση ανηθικότητας που προκαλεί πληγές και χρειάζεται ασήμι και χρυσάφι για να γίνει καλά! Ποιός όμως μπορεί να κατηγορήσει ευθέως τον Αβραάμ; Αυτός απεναντίας είναι ο άξιος θεραπευτής, που ναι μεν χρειάζεται ασημικά και χρυσά σκεύη για να παρασκευάσει τα σωτήρια θεραπευτικά του φίλτρα, δεν παύει όμως να είναι ένας αξιοθαύμαστος, απίθανος Χαλδαίος θεραπευτής! Όσο για τις πληγές, κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει ένα θεό γι' αυτές. Θεός είναι, όποτε θέλει οργίζεται. Εξ ου και το «**ἀγνωσταί αἱ βουλαὶ τοῦ Κυρίου**»!

Έτσι με τη Σάρρα ξανά πίσω χωρίς κανένα πρόβλημα - μια και σαν διαπιστωμένη στείρα είναι ιδανική για παρόμοιες περιπέτειες- και "πλούσιος σφοδρά (καθ' υπερβολήν)" διώχνεται με συνοδεία απ' την Αίγυπτο «**συμπροέπεμψαν αὐτόν και την γυναῖκα αὐτοῦ και πάντα ὅσα εἶχε**». Γεν. ΙΒ' 20.

Ο Αβραάμ ανέβηκε στην Αίγυπτο φτωχός και πεινασμένος επιστρέφει στη Χαναάν διωγμένος αλλά πλούσιος. Άλλωστε τώρα πια για λόγους που μόνο αυτός και ο "Κυριός" του μπορούν να καταλάβουν, η Χαναάν ανήκει νόμιμα πλέον, όχι στους παμπάλαιους κατοίκους της Χαναναίους, αλλά στο διωγμένο από παντού Χαλδαίο θεραπευτή πληγών Αβραάμ.

Δηλήμων, φαίνεται πως είναι αυτός που θέτει εξοντωτικά, ολέθρια διλήμματα. Αυτός που βλαπτικά θέτει τους άλλους στη δύσκολη θέση μεταξύ δύο εξ ίσου επικίνδυνων καταστάσεων.

Πονηρός (πονέω) θα πει ουσιαστικά, αυτός που για ίδιον όφελος προξενεί πόνο στους άλλους «**προξενῶν ἄλγος ἢ βάσανα**». Ο Αβραάμ λοιπόν με τον πονηρό και δηλήμονα αυτό τρόπο δράσης, φαίνεται να έχει ανακαλύψει ότι όταν ο άλλος πονάει πληρώνει πιο εύκολα και πιο

πολλά απ' οποιονδήποτε. Ο Αβραάμ σύμφωνα με τη βιβλική μαρτυρία, πρέπει να είχε εξαπατήσει σωρεία εύπορων θυμάτων, ώσπου η ιστορία να καταγράψει τις δύο σπουδαιότερες περιπτώσεις Φαραώ-Αβιμέλεχ. Οι δύο αυτές περιπτώσεις πρέπει να αποτέλεσαν τις ενδοξότερες και αποδοτικότερες των περιπτώσεων του απίθανου αυτού θεραπευτή!

Βαθιά ανάσα και συνεχίζουμε.

Φαίνεται λοιπόν ότι αυτός ήταν ο τρόπος ζωής και πλουτισμού για τον πανέξυπνο θεραπευτή! Ο ΔΟΛΟΣ!

Δεν είναι λίγοι αυτοί που έχουν εντοπίσει την ανήθικη συμπεριφορά του Αβραάμ και την αμοιβή που προκύπτει απ' τη γριφώδη συγγένεια θύματος και θύτη. Κανείς όμως δεν πρόσεξε μέχρι τώρα τις πληγές που γεμίζουν τον οίκο του γαμπρού-θύματος, όταν η νύφη Σάρρα θρονιάζεται με όλη την άνεσή της στα πλούσια σπίτια των θυμάτων της. Και λέω θρονιάζεται διότι ο "αδελφός" της ο Αβραάμ, είχε σύμφωνα με την αφήγηση, όλη την άνεση χρόνου να στήσει ολόκληρο νοικοκυριό στην Αίγυπτο με τα δώρα του πλούσιου "κουινιάδου" του Φαραώ! Προσέξτε την έκφραση: «και είχε (ο Αβραάμ) πρόβατα και βόας και όνους και δούλους και δούλας και όνους θηλυκάς και καμήλους». Πράγμα που σημαίνει, ότι η Σάρρα πέρασε ολόκληρη την περίοδο της πείνας στο παλάτι του Φαραώ, έως ότου τα δώρα του Φαραώ άρχισαν να στερεύουν προς τον καλό της αδελφό-σύζυγο Αβραάμ. Έτσι, δικαιολογημένα η αφήγηση μας τον παρουσιάζει να απολαμβάνει οργανωμένο νοικοκυριό με ζώα πολλά και δούλους και δούλες, πριν η θεότητα θυμώσει και οι μεγάλες πληγές αρχίσουν να χτυπούν τον ανυποψίαστο Φαραώ.

Έτσι προκύπτει ώριμο το ερώτημα: γιατί η ευαίσθητη συνοδεύουσα θεότητα δεν οργίστηκε νωρίτερα παρά μόνο αφού ο Αβραάμ γέμισε δώρα απ' το γάμο "πώληση" της γυναίκας-αδελφής του Σάρρας; Στην ερώτηση αυτή δε νομίζω να βρεθεί κανείς να αποπειραθεί μια αξιοπρεπή απάντηση!

Με έκπληξη λοιπόν διαπιστώνουμε ότι μέχρι σήμερα κανείς δε φαίνεται να πρόσεξε, ότι η εμπορική πώληση της συζύγου, όσο ανήθικη κι αν φαίνεται, δεν είναι παρά μόνο η κορυφή του παγόβουνου διότι τα πραγματικά "δεινά" και η πραγματική ανηθικότητα πηγαίνει πολύ μακρύτερα απ' την ανήθικη μεταχείριση της συζύγου, μια και περνά στην περιοχή της καταδολίευσης, του πειθαναγκασμού και της στυγνής μαγγανείας.

Είναι εκπληκτικό το πόσες ανθρώπινες αναστολές χρειάζεται να υπερπηδήσει κανείς για να συμπεριφερθεί με τη δόλια άνεση του Αβραάμ. Ο παγιδοποιός -ανθρωποκυνηγός δηλήμων Αβραάμ είναι

πέρα και μακρύτερα απ' ο,τιδήποτε μπορούμε να φαντασθούμε εμείς οι απλοί άνθρωποι. Βέβαια, δεν πρέπει να μείνει έξω απ' το "θαυμασμό" μας και η "νύφη της συμφοράς" Σάρρα, που με το πληθωρικό της ταλέντο φέρει σε πέρας τις δύσκολες αυτές αποστολές. Επί του σημείου κατάπληξη μου προκαλεί η ακριβέστατη ελληνική ρήση: **«Σάρρα μάρα και το κακό συναπάντημα»**. Να είναι άραγε τόσο παλιά αυτή η παροιμία, ώστε η λαϊκή μας σοφία να αποδεικνύεται εντελώς ακριβής, μια και όποιος συναντούσε τη Σάρρα είχε όντως πολύ "κακό συναπάντημα";

Ο διευρημένος ρόλος της "αδελφής" Σάρρας, διαφαίνεται στην αντίστοιχη περίπτωση του βασιλέα Αβιμέλεχ πολύ καλύτερα, όπου η μετάφραση των Εβδομήκοντα ("Ο'") λέει για ένα ολόκληρο θίασο γυναικών που αμείβονται απ' το βασιλιά για τις υπηρεσίες τους με χίλια δίδραχμα: **«τῇ δέ Σάρρα εἶπεν (ο Αβιμέλεχ) ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῇ ἀδελφῇ σου; (αδελφό της αποκαλεί τον Αβραάμ) ταῦτα (τα δίδραχμα) ἔσται σοι εἰς τὴν τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ»**. Γεν. Κ' 16, μετάφ. "Ο'". Δύο χιλιάδες δραχμές λοιπόν έδωσε ο βασιλιάς για τη Σάρρα και για τις κοπέλλες που είχε μαζί της. Τα επίμαχα αυτά λόγια στη συνηθισμένη μας βίβλο έχουν αλλοιωθεί, και από **«πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ»** (πληθυντικός θηλυκού) έγιναν **«πάντας τούς μετὰ σοῦ»** εξαφανίζοντας το σαφή υπαινιγμό για ομάδα γυναικών που αμείβονται απ' τον Αβιμέλεχ με τα χίλια δίδραχμα του βασιλιά για τις "υπηρεσίες" που προσέφεραν στο παλάτι του.

"Διωγμένος" απ' την γεννέτειρά του, ο προφήτης απ' την ΟΥΡ της Χαλδαίας διώχνεται με στρατιωτική συνοδεία τώρα ■ απ' την Αίγυπτο: **«Ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου, λάβε αὐτήν καὶ ὑπάγε»** φέρεται να λέει αηδιασμένος ο βασιλιάς Φαραώ: **«καὶ διώρισεν ο Φαραώ ανθρώπους εἰς αὐτόν, καὶ συμπροέπεμψαν αὐτόν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα εἶχε»**. Γεν. ΙΒ' 20. Οι "Ο'" προσθέτουν **«Ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου ἔναντί σου. Λαβὼν ἀπότρεχε»**⁵⁷

Τόσο ο Φαραώ όσο και ο Αβιμέλεχ, νιώθουν ότι έχουν να κάνουν μ' έναν επικίνδυνο δολοπλόκο, εν τούτοις ξέρουν ότι οι πληγές του οίκου τους δε θα θεραπευτούν αν δε φερθούν με πολύ σεβασμό στον περίεργο αυτόν άνδρα. Έτσι η μοναδική ενσπικτώδης αντίδραση τους είναι να διώξουν μακριά απ' το παλάτι τους τον "προφήτη" με τις πληγές και να είναι και πολύ ευχαριστημένοι που γλίτωσαν απ' τις πληγές τις μεγάλες **«και πονηρές»** ("Ο' Γεν. ΙΒ' 17) έστω κι αν αυτό τους κόστισε ζώα, δούλους, δίδραχμα, χρυσίον ή αργύριον.

⁵⁷ Αποτρέχω: απέρχομαι τρέχων-απομακρύνομαιδρομαίως (απότρεχε: τρεχάλα).

Ο διωγμένος από παντού πατριάρχης είχε λοιπόν ένα μοναδικό τρόπο πλουτισμού και επιβίωσης, πρωτάκουστο, ευφύεστατο, λειτουργικό, ανέξοδο, αποτελεσματικό, σίγουρο και προ πάντων αποδοτικό, με λίγα λόγια, αβρααμικό. Ο Γενάρχης αυτός, άφησε προφανώς με λεπτομέρειες γραμμένα τα διάσημα κατορθώματά του προς όφελος των απογόνων του. Απ' τις αναλυτικές όμως πρώτες αυτές αναφορές, απέμειναν αργότερα απ' τους συντηρητικούς αντιγραφείς μόνο τα λίγα αυτά εδάφια, ευτυχώς αρκούντως αποκαλυπτικά, ώστε αβίαστα να ανασυνθέτουν και σήμερα ακόμα το χρονικό και το σκεπτικό της πρωτάκουστης θεϊκής σκευωρίας, που ο πρώτος στην εβραϊκή γενεολογία γενάρχης φέρεται και ως ο ένδοξός της εφευρέτης.

Θα ήταν λίγο πρόωρο να πούμε ότι ολοκληρώσαμε άποψη γύρω απ' τη μεγάλη αυτή βιβλική μορφή, το γίγαντα της αρνητικής ευρηματικότητας, τον άνθρωπο, του οποίου οι άθλοι διαμόρφωσαν τη νοοτροπία ενός ολόκληρου λαού, και καθόρισαν οριστικά τη μακρόχρονη ιστορία των απογόνων του.

Είναι ένας άνθρωπος, που οι δαιμόνιες συλλήψεις του μόνο με τη νοοτροπία του σημερινού αδίστακτου εμπορικού πλουτισμού μπορεί να συγκριθούν. Είναι ένας άνθρωπος που βλέπει ολοκάθαρα ότι: η πίστη στις οικογενειακές αξίες και ο θεϊκός φόβος, όταν ξεπεραστούν σου δίνουν καταπληκτική άνεση και ευκινησία ανάμεσα στους υπόλοιπους ανθρώπους, που γίνονται εύκολη και δυσκίνητη λεία γιατί κουβαλούν επιμελώς το βάρος των ηθικών και θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Είναι ένας "κυνηγός" ψημένος στους σκληρούς αγώνες της επιβίωσης. Η "παγίδα" είναι γι' αυτόν η κρυφή χαρά των στοχασμών του και η αποδοτικότερη σοφία του. Κοπώντας τους απλούς ανθρώπους γύρω του αντιλαμβάνεται αμέσως, ότι η ηθικοθρησκευτικότητά τους είναι εξαργυρώσιμο κεφάλαιο στα χέρια εκείνων που ξέρει να "παίζει" μαζί τους. Αποφασίζει ότι "η νίκη και όχι ο τρόπος" είναι αυτό που μετράει. Όχι λοιπόν κατά μέτωπο επίθεση αλλά ύπουλο-δόλιο-τεχνικό ανέλπιστο χτύπημα, πολύ χαμηλότερα απ' τον ηθικό ορίζοντα των άλλων. Αλλά προσοχή δε χτυπούμε ποτέ εμείς, μόνο ο θεός έχει αυτή τη δύναμη, άλλωστε, ότι δεν έκανε ποτέ κανένας άνθρωπος βρες τρόπο να βάλεις έναν προσωπικό, δικό σου θεό, να το κάνει για σένα!

Μήστρα και οι κερδοφόρες μεταμορφώσεις.

Εννέα διαφορετικά αποσπάσματα παπύρων από συλλογές του Βερολίνου-Καϊρου και Οξφόρδης, συνδιάστηκαν τώρα τελευταία για να μας δώσουν την παρακάτω χαριτωμένη θεσσαλική ιστορία της "Μήστρας".⁶⁸

Η Μήστρα λοιπόν είχε έναν πατέρα χτυπημένο απ' τη θεϊκή οργή της Δήμητρας με "ακόρεστη πείνα". Αυτό συνέβη όταν ο Ερεσίχθων (έτσι λέγαν τον πατέρα της) έκοψε τα δένδρα του ιερού άλσους της θεάς, για να χτίσει μεγαλύτερη τραπεζαρία για τα προσφιλή του φαγοπότια.

Όταν ο συνεχώς πεινασμένος Ερεσίχθων "που καταφρονεί του θεούς συστηματικά" κατατρώνει την περιουσία του, κάνει, μια συμφωνία σωτηρίας με την κόρη του, η οποία είχε το ξεχωριστό χάρισμα "να μεταμορφώνεται σ' όποιο ζώο ήθελε". Έτσι: το πρωί έπαιρνε τη μορφή ενός ζώου, μιας φοράδας ή μιας γελάδας ας πούμε-κι ο πατέρας την έδενε και την έφερνε στην αγορά για να την πουλήσει. Επειδή στα χρόνια εκείνα δεν είχε επινοηθεί ακόμα το χρήμα, έπαιρνε γι' αντάλλαγμα άλλα μικρότερα ζώα που μόλις γύριζε σπίτι του τα έσφαζε και τα έτρωγε. Έτσι, ικανοποιούσε την πείνα του για την ημέρα εκείνη.

Τη νύχτα, η Μήστρα μέσα στον ξένο σταύλο όπου την είχε κλείσει ο νέος της κύριος, ξανάπαιρνε την ανθρώπινη μορφή της και γύριζε κρυφά στο πατρικό της σπίτι. Το άλλο κιόλλας πρωί, ο πατέρας της μπορούσε πάλι να την πουλήσει ως άλλο ζώο.

Ο Σίσυφος όμως, ο πονηρότερος όλων κατά τον ελληνικό μύθο, έμαθε τις χάρες της Μήστρας και τη ζητά για τον γιό του σε γάμο απ' τον πατέρα της. Ο πατέρας της δε πονηρά σκεπτόμενος, δέχεται το γάμο και τα πλούσια δώρα που του προσφέρουν "πλήθος πρόβατα, γίδες και βόδια". Ο Σίσυφος όμως πριν τη δώσει στο γιό για νύφη της ζητά να παίξει το ίδιο κερδοφόρο παιγνίδι γι' αυτόν. Η Μήστρα δέχεται, αλλά το άλλο πρωί τον εγκαταλείπει και γυρίζει ξανά στο πατρικό της.

Ο Σίσυφος ζητά ξανά την κόρη πίσω. Ο πατέρας αρνείται λέγοντας ότι έχασε τα δικαιώματά του, γιατί αντί για νύφη την πούλησε σ' άλλον, έτσι, πάτησε τη συμφωνία. Ο Σίσυφος επιμένει πως τα δικαιώματα στην Μήστρα τα έχασε αυτός, (ο πατέρας της) όταν δέχτηκε τα δώρα του γάμου, έτσι η Μήστρα ανήκει στο δικό του σπίτι, και εκεί πρέπει να ξαναγυρίσει. Αληθινά μπερδεμένη υπόθεση. Τόσο μπερδεμένη, που για τη γριφώδη αυτή πλοκή του ποιός ανήκει σε ποιόν φαίνεται να στήθηκε ολόκληρος ■ Μύθος.

⁶⁸ Μήστρα: Οβίδιος μεταμορφώσεις Β, 738 / Ησίοδος απόσπ. 43 / Ελλ. Μυθ. εκδ. Αθηνών, 3ος τόμος 123.

Η Μήστρα βγάζει όμως τελεσίδικα τη δική της απόφαση. Κι αφού εκθέτει ένα ολόκληρο σκεπτικό γυρίζει οριστικά στον πατέρα της που μπορεί να συνεχίσει το οικογενειακό του παιχνίδι επιβίωσης, με τις κερδοφόρες μεταμορφώσεις της.

Εδώ έχουμε την ιστορία της Μήστρας⁵⁹ που περιέχει τα καταπληκτικής ομοιότητας στοιχεία με τη Σάρρα, που από γυναίκα μεταμορφώνεται σε αδελφή και με το αζημίωτο πηγαίνει σε διάφορα σπίτια πλουσίων και επιστρέφει χωρίς την παραμικρή συνέπεια μια και είναι βολικότατα στείρα. Μετά από πολλές συζητήσεις, όπως είδαμε, πίσω στον "οίκο" της ξαναπαίρνει την τιμητική αρχική μορφή της συζύγου χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα. Ο δε Αβραάμ, όχι μόνο έχει εξασφαλίσει τη μερίδα επιβίωσης απ' τις "ανώδυνες" μεταμορφώσεις της, αλλά μπορεί χωρίς τον παραμικρό δισταγμό να επαναλάβει τις κερδοφόρες μεταμορφώσεις της αρκεί, να υπάρχει πλούσιος "αγοραστής".

Αξιοσημείωτο παραμένει το γεγονός ότι η "πείνα", αναφέρεται σαν η αναγκαστική αφετηρία και στις δύο περιπτώσεις.

Ίφικλος Μελάμποδας και στειροθεραπεία.

Εντελώς συνέχεια του μυθού της Μήστρας φαίνεται να αποτελούσε απ' το παρελθόν ακόμα η ιστορία του Ίφικλου. Ο θεσσαλικός αυτός μύθος μας μεταφέρει πληροφορίες για μια περίεργη στειρότητα και τη γιατριά της.

Ο παππούς του Ιάσονα ο Φύλακτος κυνήγησε με το μαχαίρι του στο χέρι το γιό του Ίφικλο προσποιούμενος «τάχα πως θα τον έσφαζε». Τελικά όμως το υψωμένο μαχαίρι κατεβαίνει όχι βέβαια πάνω στο παιδί, αλλά μπήγεται σε μια αγριαπιδιά πίσω του, όπου και ξεχνιέται, με τα χρόνια δε το σκεπάζει με τη φλούδα της.

Ο μικρός όμως Ίφικλος έχει πάθει δυνατό κλονισμό απ' τη μακάβρια αυτή προσποιητή σφαγή του. Μεγαλώνοντας μένει "ανίκανος" χωρίς κανείς να μπορεί όμως να μαντέψει το γιατί της στειρότητάς του.

Κάποτε ο μεγάλος μάντης Μελάμποδας, φυλακίζεται στη χώρα του Ίφικλου για έναν περίπου χρόνο, απ' όπου όμως βγαίνει, επειδή προς μεγάλη έκπληξη όλων μαντεύει την πτώση της οροφής της φυλακής του.

⁵⁹ *μήστρω-ος*: αυτός που έχει την ικανότητα να προξενεί κακό, να βλάπτει. Liddell & Scott

Όταν λοιπόν βεβαιώθηκαν πως είχαν κοντά τους ένα, μεγάλο μάντη, πατέρας και γιος ζήτησαν να βρει τρόπο γιατρίας για τη στειρότητα του Ίφικλου. Ο μάντης Μελάμποδας δέχτηκε, έναντι γενναίας αμοιβής και φυσικά, την ελευθερία του.

Μόλις η συμφωνία έκλεισε, ο Μελάμποδας θυσίασε ένα βόδι στο Δία. Το κόβει έπειτα σε κομμάτια και καλεί όλα τα πουλιά του ουρανού να έλθουν να πάρουν τη μερίδα τους. Όταν αυτά μαζεύονται, ■ μάντης που είχε το ξεχωριστό χάρισμα να καταλαβαίνει τη γλώσσα των πουλιών, τα ρωτά μήπως ξέρουν πως μπορεί να θεραπευτεί η ανικανότητα του βασιλιά Ίφικλου.

«Τα πουλιά σωπαίνουν γιατί δεν έχουν τι να πουν, έπειτα όμως θυμούνται έναν γυπαετό τόσο γέρο, που δε βαστούσε πια να πετάξει και γι' αυτό έλειπε τώρα απ' ανάμεσά τους, μήπως αυτός... ήξερε, να συμβουλέψει τι έπρεπε να γίνει; Πράγματι, όταν τον κουβαλούν φανερώνει στο Μελάμποδα και την αφορμή του κακού. Να βγάλουν λοιπόν το μαχαίρι απ' την αγριαπιδιά, να ξύσουν λίγο απ' τη σκουριά του να την ανακατέψουν σε άφθονο νερωμένο κρασί και να πίνει απ' αυτό ■ Ίφικλος για δέκα συνεχείς μέρες».

Ο Ίφικλος ακολούθησε τη συνταγή και θεραπεύτηκε. Ο δε Μελάμποδας απέκτησε τα περίφημα βόδια του Ίφικλου κατά πως είχε συμφωνήσει.

Ας δούμε όμως την αντίστοιχη τελετή θεραπείας της στειρότητας, όπως αυτή εκτυλίσσεται στον οίκο Αβραάμ. Στο ΙΕ' της "Γένεσις" βλέπουμε τον Αβραάμ να παραπονιέται για την παρατεταμένη στειρότητα του οίκου του λέγοντας στον Κύριο: «Τί θέλεις δώσει εἰς ἐμέ ἐνῶ ἐγὼ ἀπέρχομαι ἄτεκνος;... Ἴδού δὲν ἔδωκας εἰς ἐμέ σπέρμα... καὶ Ἴδού ἔγεινε λόγος Κυρίου πρὸς αὐτόν λέγων... ἐκείνος ὅστις θέλει ἐξέλθει ἐκ τῶν σπλάχνων σου αὐτός θέλει σε κληρονομήσει καὶ ἔφερε αὐτόν ἔξω... καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὅστις σε ἐξήγαγεν ἐκ τῆς Οὐρ τῶν Χαλδαίων, διὰ νὰ σοι δώσω τὴν γῆν ταύτην... Λάβε μοὶ δάμαλην τριῶν ἐτῶν, καὶ κριὸν τριῶν ἐτῶν καὶ τριγῶνα, καὶ περισσότερά. Καὶ ἔλαβε εἰς αὐτόν ταῦτα καὶ διέσχισεν αὐτά εἰς τὸ μέσον καὶ ἔθεσε ἕκαστον τμήμα ἀπέναντί του ὁμοίου αὐτοῦ τὰ πτηνὰ ὅμως δὲν διέσχισε. Κατέβησαν δὲ ὄρνια ἐπὶ τῶν πτωμάτων καὶ ὁ Ἀβραάμ ἔδιωξε αὐτά... Τὴν ἡμέρα δὲ ἐκείνη ἔκαμε διαθήκην ὁ Κύριος πρὸς τὸν Ἀβραάμ λέγων. Εἰς τὸ σπέρμα σου ἔδωκα τὴν γῆν ταύτην». Ἡ θεραπεία συνετελέσθη, ἡ στειρότητα τοῦ οἴκου Αβραάμ εἶχε θεραπευθεῖ.

Παρακολουθούμε ὅτι τὸ σκηνικὸ θεραπείας τῆς στειρότητας τοῦ Αβραάμ, στήνεται με πανομοιότυπο τρόπο ὅπως στὴν περίπτωση τοῦ Μελάμποδα, μόνο που ὅπως στὴν περίπτωση τοῦ Νῶε με το περιστέρι

έτσι και στην περίπτωση αυτή, ο Αβραάμ αγνοεί το λόγο ύπαρξης των ορνίων στη διαδικασία και ενώ τα συμπεριλαμβάνει στην αφήγηση τα διώχνει τελικά θέλοντας ίσως έτσι να παραμερίσει τα πολύ μυθολογικά στοιχεία στη διαδικασία της θεραπείας. Βέβαια τίποτε δεν αποκλείει οι διαφοροποιήσεις αυτές να είναι υστερότερες μια και όλη η τελετή είναι σχεδόν ακατανόητη, διότι τη μια μετρά τα άστρα, άρα είναι νύχτα και μεσ' τη νύχτα δεν πετούν τα όρνια και την άλλη γίνεται αμέσως απόγευμα. Αντιφάσεις που δείχνουν κατοπινές επεμβάσεις για να αλλοιωθούν κάποια στοιχεία.

Εν πάση περιπτώσει ■ οίκος Αβραάμ θεραπεύεται με έναν τύπο θυσίας που προσελκύει όρνια, μοναδική θυσία με όρνια στα βιβλικά χρονικά χωρίς καμιά εμφανή δικαιολογία που βέβαια θυμίζει έντονα την τελετή στείροθεραπείας του μυθικού Μελάμποδα.

Εδώ βέβαια αξίζει να πούμε, ότι ενώ μέχρι και τα μωρά ξέρουν ποιός είναι ο Αβραάμ ελάχιστοι ξέρουν έστω και το παραμικρό για τον μεγάλο Θεσσαλό προφήτη Μελάμποδα. Το αρχαίο έπος "Μελαμποδιάς" που αποδίδεται στον Ησίοδο αλλά που φαίνεται να είναι προγενέστερο του Ομήρου ΧΑΘΗΚΕ και δεν είναι δυνατόν να αποκατασταθεί στην αρχική του μορφή. Περιείχε δε τις ιστορίες του Κάλχα, του Τειρεσία και κυρίως του Μελάμποδα απ' τον οποίον πήρε και το όνομα.

Αυτό το χαμένο έπος και τα εκατοντάδες άλλα που είχαν την ίδια τύχη, φαίνεται πως έδιναν τροφή στις απίθανες συλλήψεις του επιτήδειου αυτού Χαλδαίου πατριάρχη. Διαφορετικά δεν εξηγούνται τόσες πολλές παράλληλες λεπτομέρειες, μεταξύ ελληνικού μύθου και βιβλικών εικόνων.

Βέβαια, το να συμβαίνει και το αντίθετο, περνά εύκολα απ' το μυαλό όσων θεωρούν τη βίβλο και τους πατριάρχες της, ό,τι πιο θεϊκό συνέβη ποτέ στη γη. Απλά πρέπει να υπενθυμίσουμε, ότι ■ Αβραάμ είναι σχετικά χθεσινός και ασήμαντος ιστορικά, για να δανείσει την ιστορία του στον γιγαντωμένο εδώ και χιλιετηρίδες ελληνισμό, που αποδεδειγμένα είχε καταλάβει κάθε γωνιά της Μεσογείου και ολόκληρου του τότε, γνωστού κόσμου.

Σημαντική επίσης λεπτομέρεια είναι η παράλληλη σχέση του Μελάμποδα και του Αβραάμ, με την φαρμακεία. Στην ελληνική μυθολογία ο Μελάμποδας είναι «ο πρώτος θνητός εις τον οποίον οι θεοί εχάρισαν την ικανότητα να θεραπεύει τας ασθενείας και να προβλέπει τα μελλούμενα». Εκτός λοιπόν από στείροθεραπευτής ■ Μελάμπους ήταν και μεγάλος φαρμακοθεραπευτής, όπως τουλάχιστον δύο φορές ο μύθος μας τον παρουσιάζει μια φορά θεραπεύοντας τον Ίφικλο και τη δεύτερη τις κόρες του Προΐτου που τιμωρημένες από

τον Διόνυσο υπόφεραν απ' τις συνέπειες της άκρατης οινοποσίας. Ο Μελάμποδας τις εθεράπευσε δηλητηριάζοντας πιθανότατα την πηγή απ' την οποία αυτές έπιναν νερό και ελούοντο, «έκτοτε η πηγή εκείνη απέκτησε την ιδιότητα να καθιστά ανυπόφορον τη γεύσιν και την οσμήν του οίνου σε εκείνον που εγεύετο το ύδωρ της». Έκτοτε η πηγή αυτή παρέμεινε γνωστή με το όνομα "πηγή μισάμπελος".

Θεράπευσε λοιπόν ο Μελάμποδας με κάποιον τρόπο, τη σοβαρή εξάρτηση απ' τον οίνο που προφανώς προκαλούσε και τη διαταραγμένη συμπεριφορά των θυγατέρων του Προίτου; Ίσως! Όλ' αυτά βέβαια σχνοφαίνονται μονάχα πίσω απ' τις ελάχιστες πληροφορίες που έφτασαν σε μας, απ' τα σγκώδη, καλογραμμένα έπη της ελληνικής αρχαιότητας, που δυστυχώς και "όλως τυχαίως" ΧΑΘΗΚΑΝ για πάντα⁶⁰

Ο Μελάμποδας ήταν λοιπόν μεγάλος θεραπευτής, που πρώτος χρησιμοποίησε αραιωμένα δηλητήρια για το σκοπό αυτό. Έθεσε από τότε τα δηλητήρια στην υπηρεσία της θεραπείας, όπως άλλωστε και μέχρι σήμερα εξακολουθούν να εννοούν οι όροι, "φάρμακα" και "φαρμάκια": «Ο Μελάμπους είναι πάνω απ' όλα ένας γιστρός της ψυχής και του σώματος, που χρησιμοποιεί τη μαντική του τέχνη για ν' ανακαλύψει τις αιτίες των ασθενειών, αλλά και τα φάρμακα που θα τις θεραπεύσουν» (ΕΛΛ. Μυθολογία Εκδοτική Αθηνών, τομ. 3ος, σελ. 231).

Σάρρα μια δεύτερη Πανδώρα

Όσο όμως κι αν ψάξουμε στους μύθους των ελληνοθρεμμένων μεσογειακών ακτών, για να βρούμε κάτι παρόμοιο με τις θλιβερές εμπνεύσεις του Αβραάμ, που με την εκπαιδευμένη ηρωίδα του Σάρρα όχι μόνο καταθέλγει, αλλά καταδολιεύει και καταπληγιάζει τα αθώα θύματά του, δε θα βρούμε τίποτε καλύτερο απ' το διάσημο μύθο της Πανδώρας, που με τα εκπληκτικής ομοιότητας στοιχεία του, δε μας αφήνει καμιά αμφιβολία για τις αληθινές πηγές έμπνευσης του Αβραάμ.

Ο μύθος της Πανδώρας αρχίζει σα μια μισάνθρωπη θεϊκή ιδέα του Δία. Όλα ξεκίνησαν απ' τη δράση του φιλόανθρωπου Προμηθέα, όταν στα άγνωστα βάθη της Μεσογειακής ιστορίας, στις απώτατες αρχές της πανανθρώπινης ίσως ιστορίας, οι ανίσχυροι δούλοι των θεών, οι "θνητοί" των πεδιάδων, ευλογήθηκαν αναπάντεχα από έναν ανέλπιστο

⁶⁰ Μελάμποδας: Ομηρος λ. 287. / Ησίοδος Αποσ. 37, 13 και 261. / Απαιλόδωρος 1, 98 και 2, 27 / Στράβων 8, 3, 19 / Ευστάθιος 1684, 60 Σχολ. στο Θεόκριτο 3, 43-45α

σύμμαχο και ευεργέτη, τον σπλαχνικό φιλόανθρωπο τιτάνα Προμηθέα. Αυτός «ο βαθύγνωμος γιος της πολυστόχαστης Θέμιδος... καταφρονώντας την οργή των θεών, πέρα απ' το δίκιο χάρισε δώρα στους θνητούς». (Προμ. Δεσ. 19, 32) Ήταν μια πράξη ηρωικής επίγνωσης και ασυμβίβαστης φυλάνθρωπιας. Ο ίδιος βροντοφωνάζει αμετανόητα φιλόανθρωπος: «Το 'θελα κι έφταιξα ναι, δεν τ' αρνιέμαι... Έσβησα απ' τους θνητούς το φόβο του θανάτου... ■ ακόμα τη φωτιά τους έχω δώσει κι έχουν τώρα τη λαμπρή φλόγα οι θνητοί και τέχνες πλήθος απ' αυτήν θα μάθουν» (Προμ. Δεσ. 260, 279)... Εγώ το δρόμο δύσκολης στους θνητούς χάραξα τέχνης και λαμπερά φανέρωσα της φλόγας τα σημάδια, Μ' ένα λόγο στο λέω... στους θνητούς όλες οι τέχνες απ' τον Προμηθέα». Πρ. Δ. 510 και 1519.

Ο σπλαχνικός αυτός "αθάνατος" τιτάνας τους προμήθευσε με απέραντη αγάπη μια ατελείωτη σειρά από ολύμπια δώρα (θεϊκά) που μαζί με τη φωτιά, που κατ' επανάληψη κλέβει απ' τα Ολύμπια φυλακτήρια, καταφέρει να εξανθρωπίσει τις άθλιες σπηλαιόβιες κοινωνίες των δύσμοιρων "θνητών" (φιλάσθενων-ολιγοβίων-αναλωσίων) ανθρώπων, που κατοικούσαν στα υγρά δάση και στις ανήλιαγες σπηλιές, στην γης τα βάθη: «αστόχαστα ανακάτευαν τα πάντα (οι θνητοί) κι ουδέ πλινθόχτιστα ξέρουν να χτίζουν ηλιόφωτα καλύβια, ουδέ την τέχνη τα ξύλα να δουλεύουν με υπόγεια ζούσαν σ' ανήλιαγες σπηλιές στην γης τα βάθη, καθώς τ' αλαφροκίνητα μερμήγκια. Μήτε να ξεχωρίσουν κάτεχαν με σίγουρο σημάδι το χειμώνα, μηδέ την άνοιξη την ανθισμένη, μηδέ το καρποφόρο καλοκαίρι αλλά έτσι δίχως κρίση και στην τύχη ήταν η κάθε πράξη τους» λέει ο Προμηθέας. Προμ. Δεσ. 460-475

Έτσι ο ορεσίβιος αυτός θεός και το ιερατείο του, που πρέπει ασφαλώς να υποθέσουμε ότι τον εκπροσωπεί, εκπολιτίζει τους "δούλους" των θεών (τους άμισθους "φύλακες εργάτες" των θεϊκών κήπων) φέρνοντας πρωτοφανή αναστάτωση στο κυρίαρχο ιερατείο της πανάρχαιας Ολύμπιας θεοκρατίας του Δία.

Τα φάρμακα, τα βότανα και οι γνώσεις της σποράς και θερισμού, η χρήση του τροχού και τα χαλινάρια των ίππων, μαζί με τις γνώσεις ναυπηγικής και αλιείας καθώς και τις ποικίλες χρήσεις φωτιάς και μετάλλων που τους χάρισε αφειδώς το επαναστατημένο Ολύμπιο ιερατείο του Προμηθέα, ελευθερώνουν, αναβαθμίζουν και χειραγωγούν τόσο τις ανίσχυρες μάζες των ανθρώπων της πεδιάδας, ώστε τα δώρα αυτά του πολιτισμού δεν είναι ανάγκη να τα εκλιπαρούν πια απ' το καταπιεστικό ιερατείο του Δία, αλλά τα κατέχουν γιατί τα γνωρίζουν και τα παράγουν πλέον οι ίδιοι, στα δικά τους γόνιμα χώματα και φροντίζουν την πολύτιμη οικογένειά τους, ανεξάρτητα απ'

την καταδυναστευτική "αγάπη" των ορεσίβιων θεών και ιερέων, του μεγάλου Δία. Η αναπάντεχη αυτή αλλαγή στις σχέσεις θεών και ανθρώπων, "θνητών" και "αθανάτων" δεν θα έμεινε φυσικά αναπάντητη, ούτε βέβαια απιμώρητη απ' τον πανίσχυρο "αφέντη" Δία!

Κι εδώ ακριβώς ο μύθος (αναφορά) κατέγραψε και την ενδιαφέρουσα και αναπάντεχη αντίδραση του θεοκράτορα Δία, που εμείς έχουμε βέβαια κάθε λόγο να την ελέγξουμε σαν την απάνθρωπη δόλια απάντηση των ιερέων του Διός, στην απελευθερωτική εξέλιξη των ανθρώπων της πεδιάδος, κι όχι σαν απλή αναφορά (μύθο) χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο.

Να πως διέσωσε την πανάρχαια αυτή σύγκρουση των δύο ιερατείων Διός και Προμηθέως, ο μεγάλος ποιητής Ησίοδος απ' τα λόγια που του «είπαν οι Μούσες, οι θεές, Ολυμπιάδες κόρες.. καθώς εκείνος έβασκε τα πρόβατά του κάτω απ' τον πάνσεπτο Ελικώνα». *Θεογ. 20-24.*

«Βαθιά την δάγκωσε ο θυμός την καρδιά του ψηλοβρόντη Δία, σαν είδε ανάμεσα στους ανθρώπους την ανταύγεια της φωτιάς» (*Θεογ. 567*).

...«γιατί τον εξαπάτησε ο στρεψίνοος Προμηθέας. Γι αυτό σχεδίασε για τους ανθρώπους βάσανα πικρά (ο Δίας) κι έκρυψε τη φωτιά αλλ' αυτήν πάλι ο ευγενικός γιος του Ισπετού κλεμμένη απ' το νοητή Δία την έφερε (ξανά) στους ανθρώπους... κρυφά απ' τον κεραυνόχαρο Δία. Και σ' αυτόν χολωμένος είπε ο συννεφοσυνάχτης Δίας: «Γιέ του Ισπετού που γνώση απ' όλους έχεις πιο πολλή, (Το ιερατείο του Προμηθέα δεν είχε λοιπόν μόνο φιλόανθρωπη αγάπη αλλά και την απαραίτητη γεννεσιουργό αιτία αυτής της ιδιότητας τη γνώση) χαίρεσαι που 'κλεψες τη φωτιά και μου ξεγέλασες το νου, (όμως) για σένα μεγάλο κακό και για τους μελλούμενους ανθρώπους σ' αυτούς εγώ αντάλλαγμα για τη φωτιά κακό θα δώσω, που όλοι θα χαίρονται βαθιά τους μ' αγάπη αγκαλιάζοντας το κακό τους». *Έργα και Ημέραι 45-59.*

Τί ακριβώς έχει στο νου του ο Δίας και ποιό είναι αυτό το "κακό" που ανυποψίαστοι θα κρατούν οι άνθρωποι με "αγάπη στην αγκαλιά τους";

«Έτσι είπε θυμωμένος ο Δίας με τις άφθαρτες σκέψεις. από τότε πια έχοντας στη μνήμη πάντα δόλο... Ευθύς αντίρροπο της (κλεμμένης) φωτιάς έφτιαξε κακό για τους ανθρώπους, γιατί από γη (χώμα) έπλασε ο ξακουστός κουτσός (ο Ήφαιστος) πλάσμα ίδιο σεμνής παρθένας, που την έζωσε και την στόλισε μ' άσπρο φόρεμα... πέπλο πλουμιστό θαύμα ιδέσθαι. Κι όταν αντί καλού έφτιαξε το όμορφο αυτό κακό... θαύμασαν οι αθάνατοι θεοί και οι θνητοί άνθρωποι, όταν είδαν τον οξύ δόλο που ξεπέρναγε τους ανθρώπους» (στο κείμενο: ως εΐδον δόλον αΐπύν, άμήχανον άνθρωποισιν).

Πώς όμως το ολέθριο αυτό είδος γυναίκας που μετά “δόλου» κατασκεύασε ο Δίας και το ιερατείο του, θα μετέτρεπαν την ομορφιά της σε ακατανίκητο όπλο μαρτυρικής τιμωρίας; Οι λεπτομέρειες της θεϊκής αυτής παγίδας είναι συνταρακτικές και περιγράφουν όλη την άνεση και την υπεροχή του προμελετημένου και καταστόλιστου δόλου, που κάτω απ’ τη γλυκιά μεταμφίεσή του, με απόλυτη ευχέρεια και σίγουρα, στοχεύει ψυχρός οξύς κι’ ανενδίαστος ακριβώς στο κέντρο των απαλότερων ανδρικών πόθων.

Η γυναίκα-δόλος έπρεπε «να μοιάζει στην όψη τις αθάνατες θεές, παρθένες ωραίας μορφή πολυσγάπητης και την Αθηνά (πρόσταξε ο Δίας) το έργο να της μάθει, στον πολυστολισμένο ιστό να υφαίνει και χάρη να της περιχύσει στο κεφάλη η χρυσή Αφροδίτη και το μαρτυρικό πόθο και τους καημούς που κόβουν τα μέλη και μέσα (της) να βάλει αδιάντροπη σκέψη κι απατηλό τρόπο» (Έργα και Ημέραι 63-68).

Στο κείμενο υπάρχουν πιο ενδιαφέρουσες λέξεις: «Έν δέ θέμεν κύνεόν⁶¹ τε νόον καί επίκλοπον⁶² ήθος».

Η πεντάμορφη λοιπόν αυτή γυναίκα, το όμορφο αυτό κακό, έχει κάτω απ’ την φανταχτερή θηλυκότητά της ένα ανήκουστο θράσος, μια “σκυλίσια”, δόλια ξεδιαντροπιά⁶³ (“κύνεον νούν”). Η ληστρική διάθεσή της, το “επίκλοπον ήθος” της ήταν τόσο καλά κρυμμένο κάτω απ’ τον απατηλό τρόπο της, που αποτελούσε πια το “θεϊκότερο” και απειλητικότερο τέχνασμα (θεϊκού πειθαναγκασμού) ενάντια στο οποίο δεν υπάρχει καμμία ελπίδα σωτηρίας.

Οι στολισμοί όμως και τα παραπλανητικά της εφόδια δεν σταματούν εδώ, διότι εκτός από ποθητή και “προκομμένη” (υφάντρα), ο δόλος μετέτρεψε αυτόν τον θηλυκό εξολοθρευτή σε “σεβαστή παρθένα” που και η θεά “Πειθώ” της χαρίζει χρυσά περιδέραια στο μαλακό λαιμό της ώστε τα ψέματά της να πείθουν και να ξεγελούν και τους πιο μυαλωμένους: «και έζωσε και τη στόλισε η θεά γλαυκομάτα Αθηνά και γύρω οι θεές χάριτες και η δέσποινα Πειθώ χρυσά περιδέραια στο μαλακό λαιμό της έβαλε και γύρω οι ομορφόμαλλες Ωρες την στεφάνωσαν με ανοιξιάτικα λουλούδια κι όλα τα στολίδια στο σώμα της ταίριαξε η Παλλάδα Αθηνά και μες στα στήθη της περατάρης Αργοφονιάς (Ερμής) ψέματα και ξεγελαστικά λόγια (στο κείμενο: “αίμύλιους⁶⁴ λόγους”) και απατηλό τρόπο... κι ονόμασε αυτή

⁶¹ Κύνεος: Σκυλήσια αναίσχυντος.

⁶² Επίκλοπος: επιρρεπής εις την κλοπήν, κλεπτικός, πανούργος δόλιος απατεών.

⁶³ Κερενυί Ελ. Μυθ. σελ. 206.

⁶⁴ Αίμυλος: κολακευτικός, ελκυστικός, ο καλοπιάνων, δόλιος πανούργος, χαριτολογών.

Αιμυλία: ■ θελκτικός τρόπος, ■ δολερός τρόπος

Αιμυλομήτης: ο κολακευστικά, ελκυστικά, τεχνάσματα μετερχόμενος.

τη γυναίκα Πανδώρα, γιατί όσοι έχουν στον Όλυμπο δώρατα, δώρο της έδωσαν κακό για τους ψωμοφάγους ανθρώπους και όταν τον οξύ αντίκητο δόλο πραγμάτωσε στον Επιμηθέα έστειλε ... το δώρο και ο Επιμηθέας δε σκέφτηκε πως του είπε ο Προμηθέας ποτέ δώρο να μην πάρει απ' τον Ολύμπιο Δία, αλλά να το ξαναστείλει πίσω, μήπως στους θνητούς κακό κανένα γίνει. Αυτός όμως μόλις το πήρε, όταν είχε πια το κακό μόνο τότε το κατάλαβε». (Ησίοδ., "Έργα και Ημέραι" 65-90).

Μια, πανολύμπια συνωμοσία κατά του άμοιρου "θνητού" ανθρώπου ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια μας, όπου οι θεοί και οι θεές του Ολύμπου που στην κατοπινή ιστορία τους διαγράφουν μια ολόλαμπρη φιλόανθρωπη τροχιά (όπως η θεά Αθηνά) εδώ στις απώτατες αυτές απαρχές του μύθου, φαίνεται σύσσωμοι να συμφωνούν στον καταδυναστευτικό ρόλο του εκδικητή Δία. Ο μύθος κατέγραψε ολοφάνερα την ευκολία με την οποία το ιερατείο του Ολύμπου, ομόφωνα υιοθετούσε απάνθρωπες αποφάσεις προκειμένου να ανακτήσει τη χαμένη εξουσία πάνω στη "φτωχή μάζα" των θρησκοπαθούντων ανθρώπων των δασών, που μόλις ανέκαμψαν απ' τη μιζέρια, νέα δεινά τους έφερε αντί για δώρα ένας εχθρός που με πάθος και λαχτάρα έκλειναν στην αγκαλιά τους. Η όμορφη συμφορά με τ' όνομα Πανδώρα, η θεόσταλη ποθητή παγίδα που γονάπισε ξανά τη θνητή ανθρωπότητα μπροστά, στις απαιτήσεις των ανελέητων Ολύμπιων "θεών" (ιερατείου) της εποχής εκείνης.

Ο μύθος κατέγραψε πως σ' αυτή την ταραγμένη εποχή, η συμφορά δεν άργησε να χτυπήσει τ' "αδέλφια" του Προμηθέα.

Το αδίστακτο χέρι της Πανδώρας, χτύπησε ανελέητα καθώς είχε εντολή να κάνει και πλήγισε ανεπανόρθωτα τους ευλογημένους απ' τον Προμηθέα ανθρώπους. Ο Ησίοδος λίγο ασαφής, λίγο πλαγίως, λέει λίγα κι' αφήνει πολλά περισσότερα να εννοηθούν: «Αλλά η γυναίκα (η Πανδώρα) με τα χέρια της το μεγάλο κούπωμα του πιθαριού βγάζοντας τα σκόρπισε κι αυτή στους ανθρώπους έφερε πικρά βάσανα (θυμηθείτε εδώ πόσο ομόηχα χτυπά το «πληγάς μεγάλας» της άλλης Πανδώρας της Σάρρας). Μόνη εκεί η ελπίδα (ελπίδα γιατρείας και πάλι απ' το Δία;) στον άσπαστο οίκο της έμεινε μέσα κάτω απ' τα χείλη του πιθαριού κι έξω δεν πέταξε, γιατί το κούπωμα πρόλαβε του πιθαριού και την κράτησε κατά τις βουλές του συννεφοσυνάχτη Δία. Και τ' άλλα αμέτρητα βάσανα στους ανθρώπους πλανιούνται κι είναι γεμάτη ■ γη κακά και γεμάτη η θάλασσα και οι αρρώστιες στους ανθρώπους τη μέρα, κι άλλες την νύχτα μόνες τους έρχονται φέρνοντας κακά στους θνητούς σιωπηλές, γιατί τους πήρε τη φωνή ο Νοητής Δίας. Έτσι δεν είναι τρόπος να ξεφύγεις το νου του Δία».

Καταθλιπτικό! Τρόμος και φόβος, αρρώστιες και γιατρέματα, τρομοκρατούν τους ανθρώπους που τόλμησαν να δεχθούν κλεμμένα δώρα από επαναστάτες θεούς. Ο Δίας απάντησε με πανούργο δόλο κάνοντας και πάλι τους θνητούς δούλους του, απελπιστικά ανήμπορους! Αφού οι θεόσταλτες Πανδώριες αρρώστιες "θέρισαν", τους ανθρώπους αυτοί αν και εξυπνότεροι τώρα κατανόησαν το μήνυμα και υποτάχθηκαν ήσυχα και πάλι στη θεοκρατική εξουσία μουρμουρίζοντας απελπισμένα, "δεν είναι λοιπόν τρόπος να ξεφύγεις από το νου του Δία"! Ο Ησίοδος παρά τη θεοσέβειά του μας ψιθυρίζει εμπιστευτικά το μυστικό του, πως κάποιοι "άλλοι" κι όχι οι "θεοί" είναι κρυμμένοι πίσω απ' όλα τούτα τα αναπάντεχα δεινά, των δύσμοιρων ανθρώπων: «Κι αν θέλεις, άλλο λόγο θα σου στρογγυλέψω καλά και συνετά· κι εσύ βάλ' τον στο νου σου. Πως μαζί είναι γεννημένοι οι θεοί και οι θνητοί άνθρωποι»! (*Εργα και Ημέραι 94-105*).

Τί να πω; Είναι ή δεν είναι μεγαλείο η ελληνική αμφισβήτηση; Αυτή και μόνη η πανάρχαια Ησιόδιος "εμπιστευτική" τοποθέτηση που θέλει "ομογενείς" θνητούς και αθάνατους τα λέει όλα! Δυο ξεχωριστές ράτσες ανθρώπων που η μία κυριάρχησε απλά επί της άλλης!... και ο δόλος ήταν ανέκαθεν το καλύτερο όπλο στα χέρια των ισχυρών.

Έχετε άλλη ερμηνεία εσείς;

Μερικοί λένε πως δεν είναι απαραίτητο όλα να έγιναν ακριβώς έτσι. Άλλοι είναι σίγουροι πως δεν είναι αυτή η μοναδική εικόνα που μεταφέρουν σε μας τα λόγια του εξάιρετου αυτού προγόνου μας, που "σπούδασε" το παρελθόν στο "Μουσείο" του Ελικώνα. Σίγουρο όμως είναι ότι, ο μύθος της Πανδώρας είναι τόσο αρχαίος, όσο και ο Δίας του Μεσογειακού κόσμου και ακόμα πιο σίγουρο είναι, ότι ο Αβραάμ (που δρα στην ολοζώντανη περιφέρεια της Μεσογείου τη Χαναάν) αποφασισμένος να κάνει με τη Σάρρα, ότι ακριβώς ο Δίας με την Πανδώρα, είχε το άφθονο υλικό του μύθου για να επιλέξει ακόμα και τις λεπτομέρειες της θεϊκής ομηρίας, του ανήθικου "οξύ δόλου", όπως τον αποκαλεί ο Ησίοδος, με τον οποίο θα ανάγκαζε εκ του ασφαλούς τα θύματά του να ακριβοπληρώσουν το θεραπευτή των "θεϊκών" πληγών τους. Γιατί όπως και να το δούμε, αν κάποιος είναι πράγματι διαθέσιμος να κάνει με τη γυναίκα του όλα όσα κάνει ο Αβραάμ με τη Σάρρα, θα ήταν απορίας άξιον, αν δεν μπορούσε να δει μέσα στον πλούτο των εικόνων του μύθου της Πανδώρας, τον ολοφάνερο μηχανισμό μετατροπής μιας όμορφης γυναίκας σε ακαταμάχητο όπλο δόλου. Τη μεταμόρφωση μια αξιοπρόβητης σαγηνευτικής αλλά και εντελώς αναίσχυντης (σκυλόνοης: σκυλόμυαλης) και κλέφτρας καλλονής, σε πολυτιμότεο καταδολιευτή συνεργάτη!

Και για να μην αφήσουμε περιττές πικρές απορίες... για όσους δεν το ξέρουν αναφέρουμε ότι η διαμάχη Δία και Προμηθέα ενώ άρχισε τόσο οδυνηρά για το θνητό των ανθρώπων γένος κατέληξε, ύστερα από “τρεις χιλιάδες χρόνια” σε μια μεγαλειώδη συμφιλίωση των δύο αντίπαλων θεών αφήνοντάς μας άφωνους απ’ το θρησκευτικό πανόραμα των Ελλήνων και το μεγαλείο των θρησκευτικών τους αναζητήσεων, που βασικά υπήρξε και ο κυριότερος μοχλός ανύψωσης της λαμπρής μεσογειακής τους ευφυίας. Βέβαια στα χρόνια της ωριμότητάς του κέρδισε τον τίτλο του ένδοξου θεομάχου εισηγούμενος με όλους τους τρόπους και σε όλους του τόνους -από σαφείς φιλοσοφικές τοποθετήσεις (Επίκουρος) έως σαπρικές θεατρικές υποδείξεις (Αισχύλος)- την οριστική κατάργηση των θεών! Αντικαθιστώντας την τελετο-λατρεία, την αμφίβολη δηλαδή γνώση -θέωση του ιερατείου, με τη σεβάσμια φυσιογνωσία, όπου η έρευνα αντικαθιστά την θρησκευτική υπνηλία (θρησκευτική γαλήνη την αποκαλούν οι θρησκευόμενοι) και οι ερωτήσεις, αντικαθιστούν την υποταγή σε εντολές.

Ο Έλληνας υπέδειξε πρώτος απ’ όλους, ότι ήρθε ο καιρός να μετακινηθούν οριστικά τα σεβάσματα απ’ τα χέρια των ιερατείων στη μοναδική αληθινή θεϊκή τους έδρα, την πανμήτηρα φύση, τη μοναδική άδολη πηγή θεογονοσύας. Έτσι ο Έλληνας όχι μόνο προηγήθηκε όλων των υπολοίπων λαών, γιατί πρώτος παραμέρισε τις λαϊκές θρησκοληψίες, αλλά έγινε δυστυχώς έκτοτε ο στόχος όλων των πανίσχυρων εκείνων ιερατείων, που με πικρία και έκπληξη διαπίστωναν ότι το “ποτάμι” με τις λαϊκές μάζες, που με τόση βουλιμία κατανάλωναν τις παντοειδείς μαγικές συνταγές ζωής για χιλιετηρίδες τώρα, στέρευε, απ’ το γιγάντιο φράγμα λογικής που μεθοδικά έστηνε ο Έλληνας, συγκρατώντας του ξέφρενους “θνητούς” απ’ το γλυκόπικρο κατήφορο της μαγικοθρησκευτικής ζωής τους. Οι λυσαλέες επιθέσεις των μάγων, έμελε να κατασυντρίψουν το πρώτο αυτό ευεργετικό “φράγμα γνώσης” του Έλληνα και να σταματήσουν την απελευθερωτική του δράση. Γι’ αυτούς, οι λαοί υπάρχουν μόνο για να τους μοσχοπουλάς τα πάσης φύσεως ψευτογιατροσόφια ■ όχι να τους μοιράζεις με Προμηθεϊκή αφθονία τη γνώση, τη γιατρεία και τον εξανθρωπισμό.

“Ο Αβραάμ καίει τα Σόδομα”

Στο πολύ περίεργο ερώτημα: Γιατί ο θεός έκαψε αυτοπροσώπως δύο ολάκερες πόλεις; Μόνο εξ ίσου περίεργες απαντήσεις μπορούν να

δοθούν. Όποιος όμως διαβάσει αμέριμνα τη βίβλο, νιώθει ότι έχει γνωριστεί μ' ένα θεό που αρχικά είχε πάρα πολύ εύκολες τις καταστροφικές αποφάσεις. Έτσι, βλέπουμε με σχετική ευκολία να καταστρέφει ολοσχερώς τον κόσμο με κατακλυσμό, να συγχέει την ομογλωσσία των κατοπινών ανθρώπων και στη συνέχεια να κατακαίει δύο πόλεις για να τονίσει την "καυτή" ανάγκη για καλοσύνη και ηθική!

Όλα αυτά βέβαια, είναι ιστορίες που μόνο παιδική αφέλεια μπορεί να τις δεχθεί αβασάνιστα. Διότι, ποιος μπορεί στ' αλήθεια να ισχυριστεί ότι από τότε που ■ δύο πόλεις αυτές κήκαν απ' το ίδιο το χέρι του θεού, η ηθική και η καλοσύνη κέρδισαν πραγματικά έδαφος; Ή μήπως ο θεός δοκιμάζει το φόβο της φωτιάς ως τρόπο προώθησης των παραπάνω αρετών, αγνοώντας ότι ο φόβος του αφανισμού δεν είναι ο μοχλός που προάγει τη ηθική και την καλοσύνη;

Και για να το ξεκαθαρίσουμε αυτό. Ο φόβος δεν προάγει απολύτως τίποτε, εκτός από την υποταγή. Μια ιδιότητα, που εξοντώνει την προσωπικότητα και αφανίζει τους πολύτιμους μηχανισμούς της αμφιβολίας και της έρευνας. Μια ιδιότητα που ισοπεδώνει τα άτομα και συνθλίβει την ποικιλία, παράγοντας ομοιόμορφους, πολτοποιημένους και υποταγμένους αποδέκτες εντολών. Κι όμως ο θεός καίει δύο πόλεις, επειδή λέει ήταν ανίστα ανήθικοι και κακοί. *ΓΕΝ. ΙΓ. 13.*

Με την ανθρώπινή του σοφία ο Σωκράτης απαντά καίρια επ' αυτού: «ουδείς εκών κακός». Τουτέστιν κανείς δεν είναι εκούσια ή θεληματικά κακός ή αλλιώς κανείς δεν είναι "άρρωστος" με τη θέλησή του! Διότι η κακία τί άλλο μπορεί να είναι εκτός από αρρωστημένα κοντόφθαλμος ωφελιμισμός; Αρα το φάρμακο είναι η φλόγα της γνώσης και η επίγνωση των πράξεών μας σε βάθος και σε έκταση. Γι' αυτό και στον Απολλώνιο ναό ήταν γραμμένο το "γνώθι σαυτόν" και το "μέτρο και η αρμονία" ήταν η παθιασμένη έρευνα των Ελλήνων.

Έτσι, ο πύρινος εξολοθρεμός, δεν μπορεί να είναι θεϊκή ενέργεια οποιουδήποτε θεού, αλλά πράξη δόλιας υπονόμευσης εντελώς ανθρώπινη, που στην περίπτωση μας, έχουμε κάθε λόγο να θεωρούμε τον διεκδικητή Αβραάμ σαν ηθικό αυτουργό και οργανωτή του πύρινου αφανισμού, που επιφέρει ο θεός του στους "ασήμαντους αυτούς αμαρτωλούς", που για κακή τους τύχη κατέχουν το ωραιότερο κομμάτι της γης, που τώρα όμως ανήκει με θεϊκές διαδικασίες στον προφήτη Αβραάμ.

Ναι, ο προφήτης διεκδικεί δυναμικά τη γη τους, με θεϊκή «αίώνια κατάσχεση». *ΓΕΝ. ΙΖ' 8.* Διεκδικεί την ξένη γη από Δύση έως Ανατολή και από Βορρά έως Νότο. *Γεν. ΙΓ' 15.*

Δεν είναι λοιπόν περίεργο, ότι χιλιάδες άλλες αρχαίες και σύγχρονες ανά τον κόσμο πόλεις που θα μπορούσαν να θεωρηθούν εξ

ίσου κακές και ανήθικες, αφήνονται ανενόχλητες να ολοκληρώσουν τον "αμαρτωλό" τους κύκλο, και καίγονται ακριβώς μόνον αυτές, που κατέχουν την θεϊκά κληρονομημένη γη του Αβραάμ;

Τελικά, το ότι ο θεός του Αβραάμ δεν ξαναέκαψε από τότε πόλεις μ' αυτόν τον τρόπο, σημαίνει άραγε ότι οι άνθρωποι βελτιώθηκαν αρκετά ώστε να αποφεύγουν ανάλογες εκρήξεις θεϊκής οργής; Ή μήπως ο θεός έκτοτε βελτίωσε τις αντιδράσεις του απέναντι στην ανθρώπινη ανηθικότητα; Βεβαίως ούτε το ένα ούτε το άλλο συνέβη.

Απλά τα Σόδομα δεν τα έκαψε κανένας θεός!

Ας δούμε λοιπόν, γιατί καίγονται δύο πόλεις ακριβώς δίπλα στον άνθρωπο που ανέλαβε "να ευλογήσει" όλους τους ανθρώπους της γης, ενώ ταυτόχρονα διεκδικεί τη γη τους.

Πίσω λοιπόν απ' τα πολλά θεϊκά λόγια, πρέπει να δούμε τα πράγματα απλά με τον Αβραάμ να σχεδιάζει ν' αποκτήσει τη γη των Χαναναίων, προκειμένου να εγκατασταθούν σ' αυτήν ανενόχλητα τα πολυπληθή του ποίμνια και να κληρονομήσουν το ωραίο αυτό κομμάτι γης οι μελλοντικοί του απόγονοι. Δικαίωμα απόκτησης και οικειοποίησης αποκτά βάζοντας την βολικότατη συνοδό-θεότητα να του χαρίσει αυτή τη γη και μάλιστα φορτικά και κατ' επανάληψη! Ο ίδιος ο θεός λέει: «**Θέλω σ' εύλογήσει καί θέλω μεγαλύνει τό ὄνομά σου καί θέλεις αἰσθαι εἰς εύλογίαν καί θέλω εύλογήσει τούς εύλογοῦντάς σε... καί θέλουσι εύλογηθῇ ἐν σοι πᾶσαι αἱ φυλαί τῆς γῆς**». Γεν. 18' 2-3. Ένας υπερβολικά ευλογημένος άνθρωπος θα λέγαμε, που πρόκειται να καταντήσει μια πολύ μεγάλη "ευλογία" για όλους τους ανθρώπους υποχρεωτικά. Αλλά για να γίνει αυτό χρειάζεται απαραίτητως κι αυτονόητα μια χώρα όπου ο ευλογημένος αυτός προφήτης και οι απόγονοί του, θα μπορούν ανενόχλητοι να παράγουν και να προωθούν τις ευλογίες τους σ' όλα τα πέρατα της ανευλόγητης γης.

Ο θεός λοιπόν, για εντελώς αδιευκρίνιστους λόγους θεωρεί τον Αβραάμ τον ιδανικό άνθρωπο μέσω του οποίου όλοι εμείς "οι άλλοι λαοί", υποχρεωτικά θα ευλογηθούμε. Το σκεπτικό είναι άκρως ενδιαφέρον, διότι ο άνθρωπος που αναλαμβάνει την υπέροχη αυτή αποστολή να σκορπίσει θεϊκές ευλογίες σ' όλα τα πέρατα της γης, είναι ακριβώς αυτός και το ευλογημένο σπέρμα του που αφανίζει πόλεις, χωριά και κρατίδια ολόκληρα της περιοχής, με τους πλέον απίθανους τρόπους, σε μια εισβολή ανελέητη κι ανεπανάληπτη, που ταραίζει έκτοτε και μέχρι σήμερα, την "ευλογημένη" αυτή περιοχή όσο καμμία άλλη στον κόσμο. Ομολογουμένως δεν πρέπει να είναι καθόλου λίγοι αυτοί που με πόνο ψυχής έκτοτε "ευχήθηκαν" να μην είχε πατήσει ποτέ το ευλογημένο του "πόδι" σ' αυτόν τον τόπο ο "ευλογημένος" αυτός προφήτης. Όσο για τις ευλογίες στα πέρατα της γης; Δε φαίνεται να

ήρθε ακόμα ο καιρός που οι λαοί θα καταλάβουν, πόσο ακριβά πλήρωσαν τις ευλογίες του ιστορικά πρώτου αυτού Εβραίου προφήτη!

Μετά λοιπόν απ' όσα είδαμε να σκιαγραφούν τον Αβραάμ, τον θεωρούμε σαφώς ως τον κυριότερο ύποπτο ηθικής τουλάχιστον αυτουργίας, για το ολοκαύτωμα των Σοδόμων, που αφανίζονται ακριβώς τη στιγμή που στην περιοχή τους ■ Αβραάμ ξεδιπλώνει τις μαύρες φτερούγες του.

Τα στοιχεία που κατέχουμε εναντίον του ίσως θεωρηθούν λιγοστά. Μα δεν θα περίμενε βέβαια κανείς να βρει περισσότερα για ένα τόσο συγκεκριμένο έγκλημα όπως ο εμπρησμός ολόκληρων πόλεων. Εν τούτοις και τα λίγα αυτά στοιχεία που διεσώθηκαν μέσ' από το πλέγμα των γρίφων της αβρααμικής παρουσίας, είναι αρκετά για να φωτίσουν καθαρά άγνωστες λεπτομέρειες, ενός μαζικού εγκλήματος για το οποίο ποτέ μέχρι σήμερα δεν διατυπώθηκαν οι παραμικρές υποψίες κατηγορητηρίου και ένοχης ευθύνης.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν την έρευνά μας, απ' το σημείο της βιβλικής αφήγησης που δείχνει τον Αβραάμ να επιστρέφει πλούσιος απ' το μεγάλο κόλπο της Αιγύπτου...

Περληηπτικά επαναλαμβάνουμε: “πάντρεψε” τη Σάρρα με το Φαραώ έναντι γενναίας αμοιβής, πλήγισε τον οίκο του με το θεϊκό χέρι της Σάρρας και απέσπασε μπόλικο ασήμι και χρυσάφι για να επιτύχει την άρση των πληγών απ' τον οίκο του τρομοκρατημένου πάμπλουτου ηγεμόνα.

«**Ἀνέβη δέ Ἀβραάμ ἐξ Αἰγύπτου (πίσω στη Χαναάν) αὐτός ἡ γυνή αὐτοῦ καί πάντα ὅσα εἶχε... καί ὁ Ἀβραάμ ἦτο (πλέον) πλούσιος σφόδρα εἰς κτήνη εἰς ἀργύριον (ασήμι) καί εἰς χρυσίον... καί ὁ Λωτ ἀκόμη ὁ συμπορευόμενος μετὰ τοῦ Ἀβραάμ, εἶχε πρόβατα καί βόας καί σκηνάς καί δέν ἐχώρει αὐτούς ἡ γῆ διὰ τὸ κατοικῶσιν ὁμοῦ διότι ἦσαν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά».** Γεν. 12' 1-6. Ο Λωτ φαίνεται, ότι επωφελήθηκε τα μέγιστα απ' την αναπάντεχη κουμπαριά του Αβραάμ-Φαραώ. Ή ίσως κι αυτός ο ίδιος, χρησιμοποιώντας το ίδιο ή παρόμοιο κόλπο, γυρνάει απ' την Αίγυπτο όπου πήγε πεινασμένος με τέτοια πλούτη, που δεν τους χωράει κυριολεκτικά ο τόπος. Μετά δε από προστριβές ανάμεσά τους λόγω συνωπισμού των κοπαδιών τους, αποφασίζουν να μοιραστούν τον ξένο τόπο χωρίζοντάς τον στα δύο. Ο Λωτ, διαλέγει «**πᾶσαν τὴν περὶχωρον τοῦ Ιορδάνου**» η οποία «**ἐποτίζετο ὅλη ὡς παράδεισος, ὡς ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου... καί μετεσκήνωσεν ὁ Λῳτ... καί κατώκησεν μετὰξὺ τῶν πόλεων τῆς περικύρου καὶ ἔστησε τὰς σκηνὰς αὐτοῦ ἕως Σοδόμων. Οἱ δὲ ἄνθρωποι τῶν Σοδόμων ἦσαν κακοὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ σφόδρα, ἐνώπιον τοῦ Κυρίου».** Γεν. 12' 11-13.

"Ο Αβραάμ καίει τα Σόδομα"

Η παραπάνω αφήγηση κάνει πλήρως σαφές, ότι τα Σόδομα-Γόμορα κατέχουν μια ζηλευτή παραδείσια έκταση, με πλούσια βοσκοτόπια κατά μήκος του ποταμού Ιορδάνη. Αυτή ακριβώς την επιθυμητή γη, κατέχουν οι "κακοί **και** αμαρτωλοί" αντίπαλοι του νέου ιδιοκτήτη της περιοχής Αβραάμ.

Οι χώρες της βίβλου.

Οι διεκδικήσεις του Αβραάμ για ολόκληρη την περιοχή γίνονται παραπάνω από ορατές, καθώς επαναλαμβάνονται και διευκρινίζονται συνεχώς «Καί εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Ἀβραάμ (προσέξτε διευ-

κρίνηση) ἀφοῦ διεχωρίσθη ὁ Λωτ ἀπ' αὐτοῦ. "Υψωσον τώρα τους ὀφθαλμούς σου καί ἰδέ ἀπό τοῦ τόπου ὅπου εἶσαι πρὸς ἄρκτον (Βορρά) καί μεσημβρία (Νότο) καὶ ανατολήν καὶ δύσην διότι πᾶσαν τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν βλέπεις εἰς σέ θέλω δώσει αὐτὴν καί εἰς τὸ σπέρμα σου... (καὶ του δίνει μια σημαντική συμβουλή) Σηκωθείς διόδευσον τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς καί εἰς τὸ πλάτος αὐτῆς διότι εἰς σέ θέλω δώσει αὐτὴν». Γεν. 1Γ' 15-18.

Ἐτσι λοιπὸν γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχει στα κληρονομικά ἐγγράφα του Εβραίου Αβραάμ, καμμία κληρονομικὴ ἀσάφεια, ἡ θεότητα τονίζει ξανά, τώρα που ἐφυγε ὁ ἀνηψιὸς του Λωτ ὅτι: Σε σένα καὶ μόνο σε σένα καὶ στους ἀπογόνους σου ἀνήκει ἡ περιοχή, καὶ μάλιστα ολόκληρη μὴ ἐξαιρουμένης ἀσφαλῶς καὶ αὐτῆς που μόλις τώρα πολὺ-πολὺ ἀρχοντικά ὁ Αβραάμ παραχώρησε στο γιο του ἀδελφοῦ του τὸν Λωτ, που δυστυχῶς γι' αὐτόν ὁ θεός, σαφέστατα δὲν του ἀναγνωρίζει κανένα δικαίωμα κληρονομιάς, δίνοντας καὶ τὰ τέσσερα σημεῖα του ὀρίζοντα στὸν Αβραάμ μόνο καὶ στὸ σπέρμα του!

Μετά ἀπ' αὐτὸ τὸ κληρονομικὸ ξεκαθάρισμα με τὸν Λωτ, ὁ Αβραάμ διοδεύει (περιδιαβαίνει) ἀσφαλῶς τὴ χώρα κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος κατὰ τὴ θεϊκὴ ἐντολή, γιὰ νὰ δει ἀπὸ κοντὰ τὴ γῆ που με τόσο πόθο ἐπιβουλεύεται. Μα θὰ πει κάποιος γιὰτὴν "ἐπιβουλεύεται", ὁ θεός του τὴν ἔδωσε, το λέει ξεκάθαρα καὶ κατ' ἐπανάληψη στὴ βίβλο!

Μα μήπως δὲν εἶναι λοιπὸν τὸ ἴδιο ξεκάθαρο, ὅτι ἓνας θεός που φέρνει τὸν προφήτη του καταμεσῆς μίας εὐφορῆς γῆς καὶ του τὴ χαρίζει, ἀδιαφορώντας γιὰ τοὺς νόμιμους προκατόχους τῆς, εἶναι ἀνυπόφορα ἀδίκος καὶ συνεπῶς πολὺ λιγότερο θεός ἀπ' ὅτι ὅλοι εμεῖς δυστυχῶς φανταστήκαμε;

Πῶς καταφέρει ὅμως ἀλήθεια καὶ ἀποσπᾶ τὴ θεϊκὴ συγκατάθεση ὁ σπουδαῖος αὐτός προφήτης ἀκατάπαυστα καὶ μάλιστα με ὅλες τὶς ἐπιθυμητὲς λεπτομέρειες; Στὴ μετάφραση τῶν ἐβδομήκοντα⁸⁵ ("Ο'") που ἔχω στα χέρια μου καὶ δίκαια θεωρεῖται «*ἡ βᾶσις πασῶν τῶν ἄλλων παλαιῶν ἐκκλησιαστικῶν μεταφράσεων καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐπισήμως Βίβλος τῆς Ορθοδόξου Ανατολικῆς Ἐκκλησίας*» διαβάζουμε: Γεν. 1Ε' 1. «Μετά δέ τὰ ρήματα ταῦτα ἐγεννήθη ρῆμα Κυρίου πρὸς τὸν Ἀβραάμ». Στις νεώτερες δὲ συνηθισμένες σὲ ὅλους μας μεταφράσεις τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἐδάφιο ἀποδίδεται «ἔγεινε δέ λόγος Κυρίου πρὸς τὸν Ἀβραάμ». Γεν. 1Ε' 1. Μεταξὺ τῶν δύο διατυπώσεων καταλαβαίνουμε ὅτι ἡ πρώτη «ἐγεννήθη ρῆμα Κυρίου» ἀποδίδει καλύτερα τὴν προφητικὴ πραγματικότητα. Διότι ἡ πραγματικότητα εἶναι ὅτι, ὅποιος λόγος

⁸⁵ Ἡ μετάφραση τῶν "Ο'". Μετάφραση ἐλληνιστί τῆς Π. Διαθήκης ἐπὶ Γτολεμαίου Β' τοῦ φιλαδέλφου (285-296 π.Χ) στὴν Αλεξάνδρεια.

"γεννιόταν" στο κεφάλι του Αβραάμ και ήταν προς το συμφέρον του, αυτός ο λόγος του φαινόταν τόσο ωραίος, ώστε ταυτόχρονα του φάνταζε πολύ θεϊκός!

Αν βέβαια οποιοσδήποτε Μεσογειακός θεός (ο Απόλλωνας ας πούμε) μοίραζε ξένη γη με την ίδια αυθαίρετη άνεση στους δικούς του πιστούς, θα χαρακτηριζόταν μια για πάντα και χωρίς περιστροφές ως θεός άρπαγας, βάρβαρος εισβολέας και σφετεριστής που δεν σέβεται τα αυτονόητα δικαιώματα κατοχής της γης. Δικαιώματα, που από γεννεές τώρα είχαν δημιουργήσει οι κάτοικοι των περιοχών αυτών. Γιατί αλήθεια, δεν μπόρεσαν ούτε να υποπτευθούν τα ίδια για το θεό του Αβραάμ, τα εκατομμύρια των θρησκευόμενων χιλιάδες χρόνια τώρα; Ίσως επειδή αυτός δεν είναι σαν τους άλλους τους ψεύτικους θεούς της Μεσογείου. Ο θεός του Αβραάμ είναι ■ ένας ο μοναδικός αληθινός θεός... και συνεπώς μπορεί να φέρεται όσο... άδικα θέλει! Αυτή κι αν είναι θρησκευτική λογική.

Αφού λοιπόν του **"γεννήθηκαν"** οι θεϊκές αυτές ιδέες περί δικαιωμάτων επί ξένης γης, ο Αβραάμ υπακούει ασφαλώς στη θεϊκή εντολή και **"διοδεύει"**, περιδιαβαίνει, τη γη των Χαναναίων που μόλις απέκτησε με θεϊκά συμβόλαια. Οι ανύποπτοι Χαναναίοι, δεν μπορούν ούτε κατά διάνοια να υποθέσουν ότι ο ευγενέστατος αυτός κύριος που απλόχερα φιλοξενήθηκε στα μέρη τους, είναι ένας ύπουλος κι αδίστακτος διεκδικητής της προγονικής γης τους. Και πως κάτω απ' το καλοσυνάτο χαμόγελό του κρύβεται ένας δαιμόνιος νους, που ερευνά για τα τρωτά και αδύνατα σημεία της μικρής ειρηνικής τους κοινωνίας και μεθοδεύει την ομηρία ή τον αφανισμό τους.

Τα Σόδομα, έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι ο Αβραάμ τα επισκέφθηκε τελικά ως ρακένδυτος επαίτης. Δεν διεσώθηκαν παρόμοιες αφηγήσεις, αλλά ο Ιεζεκιήλ μας δίνει μια εικόνα της ιστορίας αυτής που πολύ καιρό μετά φαίνεται να γνωρίζει, ενώ ταυτόχρονα μας πληροφορεί για τους λόγους της θεϊκής οργής: **"αυτή ἦτο ἡ ἀνομία (των) Σοδόμων, ὑπερηφάνεια πλησμονή (υπερεπάρκεια-περίσσευμα) ὄρου καὶ ἀφθονία τρυφηλότητος αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς. Τὸν πτωχὸν δὲ καὶ τὸν ἐνδεὲς δὲν ἐβοήθει καὶ ὑψοῦντο καὶ ἐπραττον βδελυρὰ ἐνώπιόν μου. Ὅθεν, καθὼς εἶδον ταῦτα, ἀφάνισα αὐτούς"**.⁶⁵

Ιεζεκ. ΙΕ' 49.

Η μετάφραση των **"Ο"** γίνεται σαφέστερη λέγοντας ότι οι Σοδομίτες **"καὶ χεῖρας πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβάνοντο"**

⁶⁵ Συνεχίζει λίγο παρακάτω ο Ιεζεκιήλ λέγοντας **"Ὑ λοιπόν (Ιερουσαλήμ) κατεστάθης βδελυρωτέρα ἐκείνων (των Σοδόμων) ἐκεῖναι δικαιοτέραι σου"** Ιεζ. ΙΕ' 54. Αλλά αν και βδελυρωτέρα η Ιερουσαλήμ πλέον των Σοδόμων επί εποχής Ιεζεκιήλ ο θεός δεν διανοείται να ρίξει πυρ εξ ουρανού!

Στην εικόνα που μας δίνει ο Ιεζεκιήλ βλέπουμε μια συνηθισμένη ευημερούσα πόλη, όπου η αφθονία οίνου και άρτου θεωρήθηκε θανάσιμο αμάρτημα και η τρυφή ζωή, βδέλυγμα ασυγχώρητο! Βέβαια είχαν την ιδιοτροπία οι προκομμένοι και εύποροι Σοδομίτες, να μη βοηθούν τους αναξιοπαθούντες επαίτες, προσφέροντάς τους αντ' αυτού προφανώς δουλειά που υπήρχε άφθονη στα μέρη τους κι όχι ελεημοσύνη. Αυτό όμως το «είδε» ο θεός με τα μάτια του μεταμφιεσμένου Αβραάμ και αποφάσισε τον αφανισμό τους!

Οι πέντε παραποτάμιες πόλεις του Ιορδάνη για τις οποίες γίνεται εδώ λόγος δικαίως χαρακτηρίσθηκαν απ' τον Αβραάμ ως «παράδεισος». Είχαν πράγματι υπερεπάρκεια αγαθών με πλούσια γεωργική παραγωγή, αμπελώνες και πλήθη από κοπάδια κτηνοτροφιών. Μια ανθηρώτατη δηλαδή οικονομία και ασφαλώς πολύβουη αστική διασκέδαση. Στο Δευτερονόμιο διαβάζουμε γι' αυτό: «Ἐκ τῆς ἀμπέλου τῶν Σοδόμων εἶναι ἡ ἀμπελος αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν τῆς Γομόρρας ἡ Σταφυλή αὐτῶν... οἵτινες (Σοδομο-Γομορρίτες) ἔτρωγαν τό πάχος τῶν θυσιῶν αὐτῶν καὶ ἔπινον τόν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν» Δευτ. 18' 32 και 38 βαριά δηλαδή αμαρτήματα!

Πράγματι η παραδεισένια αυτή πεντάπολη και τα πλούσια βοσκοτόπια της που τόσο πολύ ορέχτηκε ο Αβραάμ είχε μια οργανωμένη κοινωνική ζωή όπου ■ μόχθος των κατοίκων της απέδιδε τους απολαυστικούς καρπούς του. Το γέλιο και η διασκέδαση ήταν η φυσιολογική αμοιβή των κόπων τους.

Αυτά όμως είναι άγνωστα μεγέθη για τον σκηνίτη Αβραάμ που διασκεδάζει μόνο εφευρίσκοντας τρόπους υποσκελισμού και φθονερού δόλου. Μπρος του είχε μια κοινωνία οργανωμένη, που αν έπασχε ανίατα από παρακμιακά ανεξέλεγκτα πάθη δε θα μπορούσε να παινευτεί για την άψογη οργάνωσή της με βασιλείς στρατό, νόμους και σεβάσματα. Τα Σόδομα-Γόμορρα και οι υπόλοιπες πόλεις δεν πάσχουν από απαχαινωτικά πάθη. Δεν μπορούν να διατηρούν τις αγροτοκαλλιέργειες και τους πλούσιους φημισμένους αμπελώνες τους σε υποδειγματικά "παραδείσια" ύψη και ταυτόχρονα να πάσχουν αθεράπευτα από παρακμιακή σήψη, ώστε κανείς ανάμεσά τους να μην αξίζει να συνεχίσει τη ζωή του.

Αλλά οι Σοδομο-Γομορρίτες είχαν και έναν ακόμα λόγο να δουλεύουν τον παράδεισό τους ακατάπαυστα. Δώδεκα χρόνια τώρα ήταν φόρου υποτελείς σε μια άλλη δύναμη τεσσάρων βασιλέων. «Δώδεκα ἔτη δούλευαν εἰς τόν Χολλοδόγομωρ ἐν δέ τῇ δεκάτῃ τρίτῃ απεστάτησαν καὶ ἐν τῇ δεκατετάρτῃ ἔτει ἦλθεν ὁ Χολλοδογόμωρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ... καὶ ἐπάταξαν πάντα τόν τόπον». Γεν. 14' 4.

Ξέρουμε ότι οι εμπόλεμες καταστάσεις κάθε άλλο παρά ευκαιρία για ακολασίες είναι... Ακριβώς όπως διαβάσαμε, ο Αβραάμ κατηγορεί για ακόλαστους και αθεράπευτα κακούς, ακούραστους δουλευτές, νοικοκυραίους που εκτός που διατηρούν τους αγρούς και τις φυτείες τους σε ζηλευτά παραγωγικά ύψη, ετοιμάζονται ταυτόχρονα να αποτινάξουν δυναμικά το δωδεκαετή ζυγό υποτελείας που κάποιος ισχυρός «ελαμήτης βασιλιάς» με τους συμμάχους του ο Χοδολλογόμορ τους έχει επιβάλλει. Τα Σόδομα λίγο πριν καούν απ' το θεό του Εβραίου προφήτη χάνουν αυτή τη μάχη της ανεξαρτησίας τους, διότι οι αντίπαλοι έχουν μαζί τους ισχυρότατους συμμάχους βασιλείς που ένας μάλιστα εξ αυτών φέρεται ως "βασιλέας εθνών". Έτσι διαπιστώνουμε ότι ο Αβραάμ δεν ήταν ο μόνος που είχε βάλει στο μάτι την παραδεισένια αυτή γωνιά του Ιορδάνη. Αν κάποιος αντιληφθεί το γενικότερο τοπίο της Παλαιστίνης με τις κατάξερες άγονες και άνυδρες γωνιές της που συχνά διακόπτονται από αληθινή έρημο, θα καταλάβει τη ζήλια του Αβραάμ για την παραδεισένια παραποτάμια λωρίδα γης και θα καταλάβει και το "γιατί" του "γεννήθηκε" η ιδέα της "θεϊκής κατάσχεσης".

Η μάχη της ανεξαρτησίας που χάνεται γίνεται προφανώς κοντά στα Σόδομα σε μια κοιλάδα με το όνομα "Σιδδίμ".

Οι πέντε πόλεις «Σόδομα-Γόμορρα-Αδαμα-Σεβωείμ και Σηγώρ» νικούνται και λαφυραγωγούνται άγρια απ' τους μακρινούς επιδρομείς-αντιπάλους, που αδειάζουν τα πλούτη των πόλεων και τις αποθήκες σπηρών και ζωοτροφών: «Έτράπησαν δέ εις φυγήν οί βασιλεῖς τῶν Σοδόμων καί τῶν Γομόρρων καί ἔπεσον ἐκεῖ οί δέ ἐναπολειφθέντες ἔφυγον εἰς τό ὄρος. Καί ἔλαβον πάντα τα ὑπάρχοντα τῶν Σοδόμων καί τῶν Γομόρρων καί πᾶσαν αὐτῶν τήν ζωοτροφίαν καί ἀνεχώρησαν. Ἐλαβον δέ καί τόν Λώτ υἱόν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ ὅστις κατῴκει ἐν Σοδόμοις». Γεν. 14' 10-12. Στη συνέχεια γνωρίζουμε ότι ο Αβραάμ χτυπώντας νυχτιάτικα κάποια οπισθοφυλακή αυτής της ισχυρότατης στρατιωτικής δύναμης αιφνιδιάζει και απελευθερώνει τον ανηψιό του Λωτ με τη γνωστή μας πλέον συνέχεια.

Έχουμε λοιπόν μια ολοκληρωμένη εικόνα των καταστάσεων της περιοχής πριν απ' την οριστική καταστροφή των πόλεων απ' τη φωτιά. Αυτό όμως που ο νικητής Χοδολλογόμορ απέφυγε να κάνει στην ηττημένη πεντάπολη των Σοδόμων με ολόκληρο το στρατό του, θα το αποτελειώσει ένας και μόνο άνθρωπος, γιατί τώρα έχει πολύ περισσότερους λόγους να το κάνει. Ναι, τώρα παρά ποτέ! Έκανε το λάθος να μπλεχτεί στις στρατιωτικές ταραχές της περιοχής, ελευθερώνοντας τον ανηψιό του με τη νυχτερινή του επιδρομή. Απέκτησε έτσι έναν εχθρό πολύ ανωτερό του. Δε χρειάζεται να είσαι

προφήτης όπως ο Αβραάμ για να δεις καθαρά ότι την επόμενη φορά που θα κατηφορίσει ο ισχυρός Ελαμίτης βασιλιάς για να εισπράξει τους φόρους απ' τη νικημένη πεντάπολη δε θα διστάσει καθόλου να πάρει κι ένα προφητικό κεφάλι επί πλέον.

Τώρα όμως που η νυχτερινή επιδρομή είναι ακόμα άγνωστο πόθεν ήρθε, θα βόλευε αφάνταστα αν ο Χοδολλογόμορ μάθαινε ότι οι πόλεις που αποτελούν το μήλον της Έριδος στην περιοχή δεν υπάρχουν πια. Μαζί τους θα εξέλειπε και κάθε λόγος επιστροφής του ισχυρού αυτού βασιλιά στην "ευλογημένη" από τον Αβραάμ, αυτή περιοχή της Χαναάν.

Τί λέτε λοιπόν. Λύνονται ή δεν λύνονται όλα τα καυτά προβλήματα του Αβραάμ με τον αφανισμό των πόλεων;

1ον: Δεν θα ξαναρθεί ο Χολλοδογόμορ σαν στρατοκράτης για να διαφεντέψει τη γη του Αβραάμ, χαλώντας του συνεχώς τα επεκτατικά του σχέδια.

2ον: Ο Αβραάμ θα κρατήσει το κεφάλι στους ώμους του μια και δε θα μαθευτεί ποτέ ότι αυτός ήταν ο δράστης της νυχτερινής επίθεσης για την απελευθέρωση του Λωτ. Αλλά κι αν ακόμα μαθευτεί, αυτό από μόνο του δεν θα είναι ικανός λόγος για να ξαναφέρει το Χολοδογομόρ και το στρατό του, πίσω στην αφανισμένη πεντάπολη των Σοδόμων.

3ον: Μαζί με όλα τα άλλα, με τον αφανισμό των πόλεων "καθαρίζει" και η περιοχή για ιδιοκατοίκηση πλέον απ' το διορατικό μας προφήτη και ...

4ον: Με τον εμπρησμό των πόλεων θα τακτοποιηθεί και το πρόβλημα διεκδικήσεων με τον ανάξιο ανηψιό του το Λωτ που ενώ πήρε τα καλύτερα εδάφη φαίνεται ανίκανος να βάλει στο χέρι τον πλούτο της περιοχής. Έτσι η σωστή απόφαση είναι μία. *Να αφανίσει ο θεός του Αβραάμ λόγω κακίας και ξέφρενης ανηθικότητας τις παραδεισένιες αυτές παραποτάμιες πόλεις του Ιορδάνη!*

Ο Αβραάμ ο προφήτης απ' τη Χαλδαία ο άνθρωπος που με θεϊκή εντολή θεωρεί την ξένη γη δική του. Δε διστάζει καθόλου να πάρει τη σωστή για τα συμφέροντά του απόφαση. Ο θεός του θα χτυπήσει τα Σόδομα και η οργή του θα αφανίσει τα Γόμορρα. Ο πλούτος των πόλεων αυτών μόνο εμπόδια και αναταραχές υπόσχονται για τη γη της θεϊκής κληρονομιάς του. Οι θεϊκές άλλωστε υποσχέσεις είναι πλέον τόσο αυξημένες και μεγαλεπίβολες που πρέπει ν' αρχίσει οπωσδήποτε να τις πραγματοποιεί. Ο θεός του γίνεται ολοένα και πιο συγκεκριμένος στην παραχώρηση εδαφών. «Έκαμε διαθήκην ὁ Κύριος πρὸς τὸν Ἀβραάμ λέγων. Εἰς τό σπέρμα σου ἔδωσα τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ

ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου (Νεῖλο) ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου». *Γεν. 1Ε' 1α*. Φαντασθῆτε τὴν ἔκτασιν! Ὁ θεὸς ἔφτασε νὰ υποσχηθῇ στὸν προφῆτη τοῦ ακριβῶς ὅλη τὴ γνωστὴ στὸν Αβραάμ περιοχὴ τῶν περιπλανήσεών του. Διότι κατὰγεται ἀπ' τὴν Οὐρ τοῦ Εὐφράτη στὴν Ανατολή καὶ ἐμπορεύτηκε τὶς χάρες τὶς Σάρρας Νοτιο-Δυτικὰ στὴν Αἴγυπτο. Ἐ, λοιπὸν ὅλη αὐτὴ τὴν ἀπέραντη περιοχὴ ἐκτάσεως χιλιάδων χιλιομέτρων διεκδικεῖ ὁ θεὸς τοῦ Αβραάμ γιὰ τὸ **"σπέρμα"** τοῦ προφῆτη του... Τὶ καλὸς θεὸς πράγματι!

Οφείλουμε νὰ παραδεχθούμε ὅτι ■ Ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶναι τυχαῖος. Οἱ διαστάσεις τῶν διεκδικήσεών του υπερβαίνουν κατὰ πολὺ ἐκεῖνες τῶν ἰσχυρότερων βασιλέων τῆς περιοχῆς του. Καὶ βέβαια ὁ θεὸς του δὲν του χαρίζει μόνο γῆ. Εἶναι σαφέστατος προσδιορίζοντας μάλιστα 10 ολόκληρες φυλές ποὺ κατοικοῦν τὴν παραπάνω ἔκτασιν ὡς τὰ μελλοντικὰ θύματα τῶν ἀπελείψεων ἀπαλλοτριώσεών του: **«τούς Κεναίους, καὶ τούς Κενεζαίους, καὶ τοὺς Κεδωναίους, καὶ τοὺς Χαϊτταίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς Ραφσεῖμ, καὶ τοὺς Αμορραίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς (Ευαίους "Ο'") Γεργεσαίους, καὶ τούς Ἰεβουσαιούς»**. *Γεν. 1Ε 2α*.

Με ἐπιμέλεια ἀπαριθμεῖ τοὺς λαοὺς-στόχους δείχνοντας ἀρίστη γνώση τῆς περιοχῆς ὁ Αβραάμ. Δέκα (10) καὶ κατὰ τὴν μετάφραση τῶν "Ο'" ἑντεκα (11) εἶναι οἱ λαοὶ ποὺ ἐν ἀγνοίᾳ τοὺς, θὰ χάσουν τὴ γῆ τοὺς, γιὰτί ἔτσι τὸ θέλησε ἕνας ἀγνωστος θεός. Οἱ Χαναναῖοι εἶναι μέσα στους θεόδοτους στόχους. Τίποτε λοιπὸν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναχατίσει τὸν προφῆτη ἀπ' τὸ νὰ εκπληρώσει τὴ θεϊκὴ αὐτὴ **"κατάσχεση"**. *Γεν. 1Ζ' β*.

Εἶναι πράγματι νὰ σε πιάνει δέος μπρὸς στὶς ἀξιώσεις ἐνὸς τέτοιου υπερφίαλου Χαλδαίου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀθεράπευτα μεγαλομανὴς διεκδικεῖ ἰδιοκτησίᾳ ἔτσι ἀπλὰ σ' ὅλη τὴ γῆ ποὺ ἔτυχε νὰ δει, νὰ πατήσῃ ἢ νὰ βρεθεῖ!

Με τὰ μυστικὰ του ὅπλα καὶ τὶς σιωπηρὲς παγίδες τοῦ δόλου του, αἰσθάνεται ἀήττητος, ἱκανὸς νὰ κατακτήσῃ μὲ τοὺς ἀπογόνους τοῦ ὅλον τὸν Κόσμον!

Ἀς σημειώσουμε ὅμως ἐδῶ προσγειωμένα, ὅτι ἡ τεράστια αὐτὴ ἔκτασις ἀπ' τὸν Εὐφράτη ἕως τὸ Νεῖλο, δὲν κατακτήθηκε ποτέ ἀπ' τὸ σπέρμα -φυσικοὺς ἀπογόνους- τοῦ υπερ-φιλόδοξου προφῆτη καὶ ἡ ἱστορία βγάζει ψεύτικη τὴν υπόσχεση τοῦ Αβρααμικοῦ θεοῦ δείχνοντάς μας ὅτι καὶ οἱ θεοὶ καμμιὰ φορὰ υπερβάλλουν.

Τελικῶς ὅμως, δ' ἄλλης οδοῦ ὁ Αβραάμ καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸν θεότητα ἀπλῶσαν τὶς μαύρες φτερούγες τοὺς καὶ σκέπασαν ὄντως πολὺ μεγαλύτερη ἔκτασις ἀπ' τὴν προαναφερθεῖσα. Ὅχι βέβαια γιὰ νὰ δώσει στὸ σπέρμα τοῦ ἀνεστῇ χώρου, γῆ καὶ χλοερούς λειμῶνες γιὰ τὰ

αιγοπρόβατά του αλλά για να μοιράσει την ατελείωτη παραγωγή πηχτού θεϊκού φόβου στους αμέρμινους λαούς.

Οι ασυνήθιστοι σχεδιασμοί του Αβραάμ μας δίνουν την εικόνα μιας σύγχρονης αδίστακτης πολυεθνικής εταιρίας με τον Μέγα πρώτο ιδρυτή της να καταστρώνει στο μακρινό αυτό παρελθόν σχέδια για παγκόσμια κυριαρχία. Εξοπλισμός; Τα ανέξοδα εφόδια του αδίστακτου δόλου. Στόχος; Οι αφελείς θρησκευτικοί φόβοι των λαών! Έργο; Η συντήρηση του θεϊκού φόβου με κάθε μέσον. Μαζικός εγκλωβισμός στη στάνη της θεϊκής ομηρίας, ορδές θεοφοβούμενων όπου θα καλλιεργείται μόνο η νοημοσύνη ευπηθούς προβάτου. Φόβος-υποταγή και οι απαραίτητοι βιοπορισμοί θα είναι όλα όσα τους επιτρέπονται! Οι αμφιβολίες, οι ερωτήσεις και η κριτική σκέψη αποτελούν τη μέγιστη ασέβεια, που αν δεν επισύρουν την άμεση ποινή και τιμωρία γίνονται στίγμα ντροπής δακτυλοδεικτούμενο στην ομόθυμη κοινωνία των πιστών, όπου όλοι θα γνωρίζουν ότι ο απαγορευμένος καρπός της πίστης είναι οι ασεβείς αιχμηρές ερωτήσεις.

Τι συνέβη όμως την τελευταία μέρα που τέσσερις τουλάχιστον πόλεις όπως θα δούμε κατακαίονται; Είναι η τελευταία φορά που βλέπουν το φως του λαμπερού ήλιου πλάι στα δροσερά νερά του φιδόδρομου Ιορδάνη.

Τρεις άνθρωποι έρχονται στον καταυλισμό του Αβραάμ «**τρεις άνδρες**» που είναι όμως ντυμένοι αλλιώς και μιλούν χαμηλόφωνα με εξουσιαστική αξιοπρέπεια, που θυμίζει αγγέλους.

Είναι μια κατάλληλη καλοκαιρινή μέρα. Ο Αβραάμ τους περιμένει. Δεν κάθεται στο βάθος της δροσερής σκηνής του, αλλά αδημονεί στημένος στην πόρτα της και τον χτυπά ο καυτός μεσημεριάτικος ήλιος. «**Ἐκάθητο (ο Αβραάμ) ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς εἰς τό καύμα τῆς ἡμέρας καί ὑψώσας τούς ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἶδε καί ἰδού τρεῖς ἄνδρες.**». *Γεν ΙΗ' 1.*

Το μύθο με τη μεγάλη διάδοση που θέλει δύο ή τρεις θεούς να κρίνουν ή να διεκδικούν μια πόλη έχει δανειστεί ολοφάνερα οπροφήτης μας. Και αφού κρίνει και κατακρίνει τις πόλεις δεν ξεχνά να γεμίσει τιμές και υποσχέσεις τον οίκο του μια και οι «**τρεις άνδρες**» άγγελοι τις χαρίζουν αφειδώς στον εκλεκτό του Κυρίου. Ας τα δούμε όμως όλα αυτά καλύτερα από κοντά: «**Ἔδραμεν (ο Αβραάμ) εἰς προϋπάντησιν αὐτῶν καί προσεκύνησεν ἕως ἐδάφους.**».

Τίποτα δεν είναι τυχαίο. Ο Αβραάμ προδιαθέτει το ακροατήριο του οίκου του για τις τιμές που αξίζουν οι τρεις παράξενοι αυτοί άνδρες. Γιατί δεν πιστεύω να νομίζει κανείς ότι ο Αβραάμ προσκυνούσε έως εδάφους όλους τους άνδρες που περνούσαν απ' την περιοχή του;

Άλλωστε τους προσφωνεί: "Κύριέ μου" για να μην υπάρχει καμμιά αμφιβολία για το τι ακριβώς υπαινίσσεται: «καί εἶπε Κύριέ μου... μή παρέλθης... ἕς φερθῇ παρακαλῶ ὀλίγον ὕδωρ καί νήψατε τοὺς πόδας σας, καί ἀναπαύθητε ὑπὸ τὸ δένδρον καί ἐγὼ θέλω φέρεи ὀλίγον ὄρτον... ὁ δὲ εἰπὼν κάμε οὕτως, καθὼς εἶπας. καί ἔσπευσεν ὁ Αβραάμ εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς Σάρραν καί εἶπε σπεῦσον ζύμωσε τρία μέτρα σεμιδάλεως.. Ὁ δὲ Ἀβραάμ, ἔδραμεν εἰς τοὺς βόας, καί ἔλαβε μοσχάριον ἀπαλὸν καί καλὸν καί ἔδωκεν εἰς τὸν δοῦλον, ὁ δὲ ἔσπευσε να ἐτοιμάσῃ αὐτό ἔπειτα ἔλαβε βούτυρον καί γάλα καί τὸ μοσχάριον τὸ ὁποῖον ἠτοίμασεν, καί ἔθεσεν ἔμπροσθεν αὐτῶν (τῶν ἀγγέλων!) αὐτός δὲ ἴστατο πλησίον αὐτῶν ὑπὸ τὸ δένδρον καί αὐτοὶ ἔφαγον». Γεν. 18. Αὐτά τα παραθέτω για να ξέρετε τι τρων οι ἄγγελοι... μάλλον τι ἐτρώγαν ..., διότι η ωραία αὐτή συνήθεια να συντρώγουν ἄνθρωποι καὶ ουράνιοι επισκέπτες (θεοὶ ἢ ἄγγελοι) υποχώρησε βαθμιαία ἀπ' ὅλες τις θρησκευτικές αναφορές. Πάντως η παραπάνω περίπτωση εἶναι ἀπ' τις πλέον πληρέστερες καὶ γι' αὐτὸ ἐξαιρετικά πολύτιμη, διότι δείχνει ὅτι οἱ τρεῖς ἄγγελοι ἔφαγαν πολὺ-πολὺ ἀνθρώπινα.

Ἐνα μοσχάρι ὅσο τρυφερό κι ἀν εἶναι χρειάζεται κάποιες ὥρες για να σφαχτεῖ, γδαρθεῖ, ψηθεῖ (ετοψιαστεῖ), ἀκόμα καὶ για ἀγγέλους. Ὅλο λοιπὸν αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ τρεῖς ουράνιοι επισκέπτες εἶναι καθισμένοι στη σκιά τοῦ δένδρου καὶ περιμένουν υπομονετικά να ψηθεῖ τὸ μοσχαρακι για να φάνε χωρὶς να βγάλουν μιλιὰ! Ἐτσι για τις πολὺτιμες αὐτές ὥρες τὸ βιβλικὸ κείμενο δεν καταγράφει οὔτε μια θεϊκὴ κουβέντα. Δεν γίνεται καμμιὰ ἀπόπειρα να καταδειχθεῖ ὅτι η πάνσοφη συμπαντικὴ θεότητα ἐκμεταλλεύτηκε τις ἀτέλειωτες αὐτές στιγμές της πολὺτιμης αὐτῆς ἀμεσης ἐπαφῆς με τὸν προφήτη της ὥστε να του χαρίσει δύο φιλοσοφημένα θεϊκοὺ βάρους λόγια. Ἀντιθέτως, η μαρτυρικὴ σιωπὴ συνεχίζεται καὶ κατὰ τὴν διάρκεια που οἱ τρεῖς ἄνδρες ξεψαχνίζουν τὸ μυρωδάτο μοσχαρακι με τὸ βουτυράκι τοῦ το γαλατάκι τοῦ καὶ τὸ σιμιγδαλένιο τοῦ ψωμί. Κι ἀς στέκει πλάι τους ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα ὀρθιος -τιμῆς ἐνεκεν- σαν καλὸς υποτακτικὸς ολόκληρος υπερήλικας προφήτης. Αὐτοὶ τρων χωρὶς να μιλοῦν καὶ πίνουν γάλα, μια καὶ ἀπαγορεύεται να δίνεις κρασί σ' ἀγγέλους ἐν ὥρᾳ υπηρεσίας! Εγὼ ἔτσι κατάλαβα. Εσεῖς τί λέτε;

Εδὼ θα ἐπρεπε να δικαιολογηθῶ λίγο. Μερικοὶ ἴσως νομίσουν ὅτι προσπαθῶ να γελοιοποιήσω πρόσωπα καὶ καταστάσεις. Λάθος μεγάλο, τὸ ἀντίθετο ἀκριβῶς συμβαίνει. Ἐπιμόνως προσπαθῶ να ἀποφύγω τὴ σατυρικὴ διάθεσή μου, διότι κατανοῶ ἀπολύτως τὴ σοβαρότητα ὅλων αὐτῶν τῶν καταγγελιῶν. Ταυτόχρονα ὁμως διαπιστώνω ὅτι εἶναι ἀδύνατο να ἀσκήσει κανεὶς κριτικὴ σε τέτοιες σκηνές χωρὶς να

προκαλέσει γέλιο. Παράδειγμα οι άγγελοι του Αβραάμ τρώνε τόσο καλά που καταλαβαίνεις πως είναι επόμενο να τους ταΐζουν ολοένα και λιγότερο οι κατοπινές αφηγήσεις, ώστε σταδιακά αυτό να εκλείψει. Διότι οι κατοπινοί αιώνες θα κάνουν μοιραία τους ανθρώπους να αναρωτιούνται: γιατί οι άγγελοι είναι τόσο πεινασμένοι; Σκάβουν άραγε εκεί πάνω; Αρέσουν στ' αλήθεια τα φαγητά μας στους ουράνιους κατοίκους ή μήπως έχουν κι εκείνοι ουράνιες λιχουδιές όπως ουράνιο - γάλα-μέλι-πιλάφι μαζί με τα γνωστά "ουρί" του παραδείσου; Μήπως λοιπόν πρέπει να τους δώσουμε και κάτι για το δρόμο... και δε συμμαζεύεται!

Το να φιλεύεις αγγέλους ήταν μια πολύ συγκινητική εικόνα προκαλούσε όμως δύσκολες ερωτήσεις και πολύ πιο δύσκολες ήταν οι απαντήσεις. Έτσι οι άγγελοι έπαψαν να τρώνε κατά την διάρκεια των θαυμάτων! Τρώγαν ίσως πριν ή μετά θαύματος! Πως λοιπόν να μην προκαλέσουν μειδίαμα ελαφρότητας οι περιγραφές που θέλουν τους αγγέλους να περιμένουν αμίλητοι με τις ώρες να ψηθούν οι λιχουδιές που θα φάνε, καθισμένοι στη σκιά του δένδρου, αφού βεβαίως έπλυναν πρώτα τα πόδια τους απ' τις σκόνες της πεζοπορίας τους στα ουράνια μονοπάτια;

Οποιαδήποτε λοιπόν απόπειρα ανάλυσης καταλήγει αυτόματα σε αθέλητη σάτυρα. Όχι πως δεν ταιριάζει στην περίπτωση απλά νομίζω ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρότερο, από μια καλή ευκαιρία για πολύ γέλιο.

Ο Αβραάμ λοιπόν τμὰ καθ' υπερβολή τους υψηλούς καλεσμένους που σιωπηλοί απολαμβάνουν το γεύμα τους ενώ "αὐτός ἴστατο πλησίων αὐτῶν... καὶ αὐτοὶ ἔφαγον". Μετά το γεύμα οι κουβέντες είναι μετρημένες και επί του σημείου, όπως κι αλλού είδαμε, περί της θεραπείας της υπέργιαρης στείρας Σάρρας και της θαυματουργικής συλλήψεως του Ισαάκ.

Κατόπιν «**Σηκωθέντες δέ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες (άγγελοι) διευθύνθησαν πρὸς τὰ Σόδομα καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐπορεύετο μετ' αὐτῶν**».

Η συζήτηση που ακολουθεί είναι επιεικώς περίεργη, με τον άνθρωπο Αβραάμ να προσπαθεί να σώσει τις πόλεις απ' τον οργισμένο θεό με όσο γίνεται χαμηλότερη απώλεια δικαίων. Έτσι ενώ άρχισαν απ' τους πενήντα. Δέκα είναι το τελικό διαπραγματεύσιμο όριο. Όχι εννέα, ούτε οκτώ. Τί να κάνουμε και οι πόλεις και οι δίκαιοι έχουν όπως βλέπετε την οριακή τους τιμή.

Εν πάση περιπτώσει πίσω απ' τα πολλά λόγια, εμείς είδαμε τον Αβραάμ να περιμένει αυτή την επίσκεψη των τριών ανδρών-αγγέλων, και στη συνέχεια βλέπουμε και το Λωτ να τους περιμένει εναγωνίως και μάλιστα στο πλέον κατάλληλο μέρος της πόλεως την πύλη εισόδου

των Σοδόμων. Το πολύ όμως περίεργο και ανερμήνευτο είναι ότι ενώ ξεκίνησαν τρεις "άνδρες" όπως μέχρι τώρα συνεχώς αποκαλούνται -εδώ όμως στα Σόδομα φθάνουν μόνο δύο- αφού πρώτα ενδιαμέσως πάρουν πλέον οριστικά τον τίτλο του αγγέλου.

Κανείς όμως δεν μας λέει τι έγινε ο τρίτος άγγελος! «Ἦλθον δέ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς τὰ Σόδομα τὸ ἑσπέρας καὶ ἐκάθητο ὁ Ἀὐτὸς παρὰ τὴν πύλην τῶν Σοδόμων. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀὐτὸς ἐσηκώθη εἰς συνάντησιν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ πρόσωπον εἰς ἐδάφους» *Γεν. 19' 1*. Τί έγινε λοιπόν ο τρίτος άγγελος ξαναρωτάμε εμείς:

Ακολουθεί η ίδια περιποίηση των δύο αγγέλων απ' το Αωτ. Αυτή τη φορά το πλύσιμο των ποδιών που τους προτείνει ο Αωτ είναι κατανοητό διότι τους "είδαμε" όντως να διασχίζουν πεζοί την απόσταση μέχρι τα παρακείμενα Σόδομα: «καὶ ἔκαμε εἰς αὐτοὺς συμπόσιον». Πριν όμως καλά-καλά τελειώσουν συμποσιαζόμενοι κάτι τρομερό συνέβη: «οἱ ἄνδρες τῶν Σοδόμων περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν νέοι καὶ γέροντες ὅπας ὁ λαός ὁμοῦ πανταχόθεν καὶ ἔκραζον πρὸς τὸν Ἀὐτ. Ποῦ εἶναι οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σε τὴν νύκτα; ἔκβαλε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ γνωρίσωμεν⁶⁷ αὐτούς». *Γεν. 19' 4-5*. Μαζεύτηκαν -προσέξτε- νέοι, γέροι, όλος ο λαός, από κάθε γωνιά της πόλεως (πανταχόθεν). Έτρεξαν όλοι (όπας ο λαός ομού) δεν έλειπε λοιπόν κανείς όλη η πόλη ήταν εκεί. ΜΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ; Οι άνθρωποι αυτοί, που ακόμα κλαίνε τους νεκρούς τους, με λεηλατημένο ολάκερο το βιος τους, οι περισσότεροι λαβωμένοι απ' τη βαριά ήττα που υπέστησαν απ' το χέρι του ανελέητου εισβολέα Χοδόλλογόμορ.... να έχουν χρόνο και διάθεση για περιθωριακούς πόθους; Και μάλιστα σύσσωμος, ολόκληρος ο πληθυσμός, χωρίς να καταφέρουν να αντισταθούν στο τρελό αυτό κάλεσμα της "αδικίας" έστω δέκα (10) μόνο άτομα που με την απουσία τους απ' την "αδικη" αυτή σύναξη θα έσωζαν κατά την αβρααμική λογική την πόλη ολόκληρη απ' τον οριστικό αφανισμό της; **Μα είναι ποτέ δυνατόν;** Χήρες, ορφανά, τραυματίες, παιδιά που μόλις έχασαν τους προστάτες τους, γονείς που μόλις έχασαν στην μάχη τα παιδιά τους... Μια σακατεμένη πόλη απ' το βαρύ χέρι του πολέμου να μην έχει τίποτ' άλλο να σκεφτεί, παρά τους δύο άνδρες που μπήκαν στο σπίτι του Εβραίου Αωτ και μάλιστα νύχτα; Όπως γίνεται σαφές η περιγραφή είναι άκρως ατυχής και ασύνδετη με τα περιρρέοντα την υπόλοιπη αφήγηση στοιχεία. Και η προσπάθεια ενοχοποίησης μας ολόκληρης πόλης, παραπάνω από άθλια!

Όπως λοιπόν καταλαβαίνουμε θα ήταν πολύ προτιμότερο να κατηγορηθούν και να καούν έτσι απλά ως κακοί, παρά να επιχειρηθεί η

⁶⁷ Το βιβλικό κείμενο σαφώς εννοεί εδώ τη σεξουαλική "γνωριμία".

τόσο τραβηγμένη ενοχοποίησή τους. Η αφήγηση αυτή γέρνει υπερβολικά από μόνη της έτοιμη να καταποντιστεί απ' το βάρος των αυθαίρετων υπερβολών. Είναι κυριολεκτικά εξόφθαλμη η απόπειρα οικτρής ενοχοποίησης του πληθυσμού της πόλεως προκειμένου να αποκτήσει ο θεός του Αβραάμ την απαραίτητη ιερή αγανάκτηση πριν τους κάψει!

Ας είναι. Αυτή η πόλη κρίθηκε οριστικά απ' το περιστατικό αυτό. Τα Σόδομα καίγονται γιατί στον επιτόπιο έλεγχο του θεού αποδεικνύεται πόσο ένοχα είναι. Διότι ο θεός ο ίδιος είπε, πριν ακόμα επισκεφθεί τα Σόδομα «θέλω λοιπόν καταβῆ καὶ θέλω ἰδεῖ ἂν ἔπραξαν ολοκλήρως κατὰ τὴν κραυγὴν τὴν ἐρχομένην πρό ἐμέ καὶ θέλω γνωρίσει ἂν οὐχί». *Γεν. 18' 21*. Έτσι λοιπόν τώρα ήρθε εἶδε (μια και δεν ήταν απόλυτα σίγουρος) και με το δίκιο του τώρα αγανακτισμένος πια θα τους κάψει!

Αυτά για τα Σόδομα. Οι υπόλοιπες όμως πόλεις γιατί κατακαίονται; Τίποτε παρόμοιο δεν μας περιγράφεται για τα Γόμορρα και τις δύο επί πλέον πόλεις που καίγονται μαζί τους. Δεν ήταν αυτές άξιες επιτόπιας έρευνας;

Αλήθεια όμως τι μπορεί να συνέβη έξω απ' το σπίτι του Λωτ όπου οι κάτοικοι της χαροκαμένης πόλης μαζεύτηκαν και με απειλητικό τρόπο ζητούν να δουν τους δύο επισκέπτες; Το περιστατικό μόνο υπό το φως όλων των στοιχείων της πρόσφατα χτυπημένης απ' τον πόλεμο πόλης μπορεί να ερμηνευθεί.

Οι κάτοικοι των Σοδόμων είναι τσακισμένοι απ' την πρόσφατη ήττα τους απ' τα στρατεύματα του Χοδολλογόμορ και την ανελέητη λαφυραγώγησή τους. *Γεν. 14' 12, 11*. Μια πρώην πλούσια πόλη που έχασε μια σοβαρή αναμέτρηση με εκατοντάδες θύματα ανάμεσα στον άρρενα κυρίως πληθυσμό, αδυνατεί να περιφρουρήσει τα εναπομείναντα εφόδιά της απ' τους πάσης φύσεως αδίστακτους νυχτερινούς πλιατσικολόγους. Προσπαθεί να αμυνθεί ρωτώντας και ελέγχοντας ανήσυχα όλους τους ξένους που μπαίνουν στην πόλη τους. Έτσι συμπεραίνουμε ότι έχει τους δικούς του λόγους ο Λωτ καθώς περιμένει υπομονετικά τους δύο “αγγέλους”, έξω απ' την πύλη της πόλεως, ώστε να εξασφαλιστεί η είσοδός τους στην πόλη. Μήπως λοιπόν αυτός ■ σημαντικός για την ασφάλεια της πόλης έλεγχος είναι τελικώς ο λόγος που έξω απ' το σπίτι του Λωτ, όπου κατέληξαν οι δύο ξένοι ακούγονται φωνές απαιτήσεων «πού είναι οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρός σέ τὴν νύκτα;» Το ερώτημα δεν είναι καθόλου περίεργο και απευθύνεται σ' έναν ξένο και πάροικο της πόλεώς τους. Μέσ' στην αναρχία της ήττας, έχουν κάθε λόγο να υποπτεύονται τους ξένους, που έρχονται απ' τα πέριξ και θεωρούν τις χτυπημένες απ' τον πόλεμο πλούσιες αυτές πόλεις, ιδανικό τόπο για νυχτερινό πλιάτσικο.

Οι ομόφυλοι του Λωτ φαίνεται ότι πρωτοστάτησαν στη νυχτερινή αυτή δράση. Ο Σοφονίας φαίνεται να γνώριζε κάτι σχετικό καθώς ολοφάνερα ομολογεί λέγοντας: «θέλει εἶσθε ὥς (ὅπως) τὰ Σόδομα καί... τὰ Γόμορρα... τό υπόλοιπον τοῦ λαοῦ μου θέλει λαφυραγωγήσει αὐτούς καί τό υπόλοιπον τοῦ ἔθνους μου θέλει κατακληρονομήσει αὐτούς». Σοφ. Β' 9. Καμιά γνωστή σε μας βιβλική αφήγηση δεν αναφέρει ότι τα Σόδομα λαφυραγωγήθηκαν ποτέ ἀπ' τους Εβραίους. Αρα ο Σοφονίας σίγουρα ἤξερε κάτι που δεν ἔφτασε ποτέ ἕως εμάς.

Αντί λοιπόν να βλέπουμε σεξουαλικά αλλοπαρμένους ἄνδρες πρέπει να δούμε μια ομάδα ἀνθρώπων που διαμαρτύρονται ἔντονα για την ὑποπτη φιλοξενία που παρέχει σε ομόφυλούς του ο Λωτ. Μια και κατά την ομολογία του Σοφονία οι Εβραῖοι ρήμαξαν τα Σόδομα στην λαφυραγωγήση ἢ ἄλλως πλιάτσικο.

Ο μηχανισμός της σπύλωσης ὅμως, ἄφησε το παροιμιώδες παράπτωμα του Σοδομισμού ἐκεῖ που υπήρχε ἀπλά η ἀγωνία της επιβίωσης και η ἔγνοια να διαφυλάξουν ἀπ' τον "παράδεισό" τους ὅτι εἶχε ἀπομείνει. Σαν κάτι να ἐσπρωχνε ἀλήθεια το μικρό ἐκεῖνο ὄχλο, που εἶχε μαζευτεῖ ἔξω ἀπ' το σπίτι του ὑποπτου αὐτοῦ ξένου και του ἔλεγε μέσα του, ὅτι πολύ μεγαλύτερο κακό ■ ἀπ' τα στρατεύματα του Χοδολλογόμορ μπορεί να τους βρεῖ αν δεν προσέξουν τις κινήσεις αὐτοῦ του συγκεκριμένου Εβραίου. Και το ἐνστικτό τους δεν εἶχε καθόλου ἀδικο! Η σκηνή των ἐξοργισμένων πολιτῶν που κατά την ἀφήγηση επιχειροῦν να σπάσουν την πόρτα, για να συνευρεθεῖ δῆθεν σεξουαλικά (μια ολόκληρη πόλη με δύο ἀγνωστους) εἶναι ἀπό κάθε ἀποψη ἐκνευριστικά τραβηγμένη. Και ρωτάμε πως αὐτοί οι ἄνθρωποι διατηροῦσαν το ἐμπόριο των περίφημων κρασιῶν τους, ἀφού τρέχουν να ξεκάνουν σεξουαλικά τους πρώτους ἀγνώστους που την επισκέφθηκαν; Οι ἐξοργισμένοι πολῖτες ἀπειλοῦν το σπίτι του Λωτ διότι προφανώς εἶναι πλέον πεπεισμένοι ὅτι το σπίτι αὐτό εἶναι ἄντρο συνομωτῶν που ἀπειλεῖ την ἀκεραιότητα της πόλης τους. Αλλά οι φιλοξενοῦμενοι του Λωτ δεν εἶναι τυχαῖοι ἄνθρωποι εἶναι ἄνδρες πολυτάλαντοι εκπαιδευμένοι στη Χαλδαϊκή τέχνη και ἐξοπλισμένοι ἀνάλογα. Αφού τραβοῦν τον Λωτ μέσα στο σπίτι τα ἐπιδέξια δάχτυλά τους δουλεύουν ταχύτατα και η ἀνάλογη σκόνη⁶⁸ βγαίνει ἀπ' την κρύπτη του ζωστήρα τους και μ' ἓνα τίναγμα των χειρῶν τους χτυποῦν τους ἐξοργισμένους μπροστάρηδες με... ἀορασίας «Ἐκτείναντες δέ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας αὐτῶν... τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἐκτύπησαν μέ ἀορασίαν». Γεν. 19' 10. Το τσούξιμο στα μάτια με τις ἐπώδυνες συνέπειες που η χαλδαϊκή σκόνη προκάλεσε

⁶⁸ Θυμηθεῖται το σημεῖο αὐτό όταν θα δούμε ποια εἶναι πιθανότατα η "σκόνη" αὐτή.

φέρνει τον αναμενόμενο πανικό και αναβάλλουν σαστισμένοι την οργή τους για την επαύριο. Την επαύριο όμως είναι ήδη πολύ άργα. Αυτή η νύχτα θα είναι και η τελευταία για τις τέσσερις απ' τις πέντε πολύπαθες πόλεις στις όχθες του Ιορδάνη.

Είδαμε λοιπόν ότι ο θεός εξετάζει προσεκτικά την μία πόλη. Καίει όμως δύο και κοντά σ' αυτές του ξεφεύγει και καίγονται ακόμα δύο! Την πληροφορία μας τη δίνει το Δευτερονόμιο ΚΘ' κεφάλαιο και 23 εδάφιο: **«κατά τήν καταστροφή των Σοδόμων καί τῶν Γομόρρων τῆς Αδαμά καί Σεβωείμ τούς ὁποίους κατέστρεψεν ὁ Κύριος ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ καί ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ».. Σόδομα-Γόμορρα-Αδαμα και Σεβωείμ καίγονται. Τα Σόδομα και τα Γόμορρα είναι οι δύο πόλεις που κατηγορούνται. Μόνο η μία ελέγχεται, αλλά καίγονται τέσσερις! Γιατί; Το Δευτερονόμιο σημειώνει λίγο παρακάτω με νόημα την απάντηση της βίβλου σε παρόμοια ερωτήματα: «Τά κρυπτά ἀνήκουσιν εἰς τόν Κύριον τόν θεόν ἡμῶν τά δέ ὀποκεκαλυμμένα εἰς ἡμᾶς καί εἰς τά τέκνα ἡμῶν διαπαντός διά να ἐκτελῶμεν πάντας τούς λόγους του νόμου τούτου». Δευτ. ΚΘ' 29. Καταλάβετε; αν δεν το καταλαβάτε ξαναδιαβάστετο! Ξανά και ξανά... δεν πειράζει επιμένετε. Εχετε μπροστά σας την πεμπτουσία της θρησκευτικής σκέψης! Η Μετάφραση των εβδομήκοντα ("Ο") το αποδίδει πιο σπιτά: **«Τά κρυπτά κυρίῃ τῷ θεῷ ἡμῶν, τά δέ φανερά ἡμῖν καί τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τόν αἰῶνα»**. Διαβάζοντάς το, δεν νοιώθετε κάποιος να σας κλέβει στη μοιρασιά μπροστά στα μάτια σας; Εγώ τουλάχιστον μπορώ να κοιτώ την παραπάνω δήλωση μέχρι... μελαγχολίας!**

Ποιά είναι τα κρυπτά όμως εδώ που πρέπει εμεῖς να αγνοούμε και να περιοριζόμαστε και μάλιστα "διαπαντός" στην επιφάνεια των πραγμάτων και μόνο στά φανερά; Μήπως τα "κρυπτά" εδώ εκτός των άλλων είναι ότι ■ τρίτος άνδρας-άγγελος είναι ο απαραίτητος εμπρηστής των υπολοίπων πόλεων; Ή μήπως ο Λωτ νομίζετε ότι εντελώς αθώα, παρεπιδημεί βοσκός ων μέσα στην πόλη; Ποιός θα μας πει τι δουλειά έχει αλήθεια ο ισόβιος αυτός σκηνίτης, ο κατ' επάγγελμα βοσκός και κτηνοτρόφος, που **«μετεσκήνωσεν... καί ἔστησε τάς σκηνάς αὐτοῦ ἕως Σοδόμων»** (Γεν. ΙΓ' 12) να κατοικεί τώρα μέσα απ' τα τείχη πόλεως, σε σπίτι(;) εντός των τοιχών; Γιατί παράτησε **«τάς σκηνάς αὐτοῦ»**;

Στην πρόοδο αυτής της έρευνας θα διαπιστώσουμε μετά βεβαιότητος ότι στις βιβλικές περιγραφές όπου έρχεται και χτυπά η καταστροφή στο κέντρο της πάντα -σαν κουκούτσι- υπάρχει ένας Εβραίος, που απ' την προωθημένη αυτή θέση είναι δυνατόν να επιβάλλει καίρια τις πληγές του θεού του. Κορυφαίο επ' αυτού παράδειγμα είναι άλλωστε

η Σάρρα και στη συνέχεια θα δούμε ακόμη πολύ περισσότερα. Να λοιπόν ■ ο Λωτ παράτησε τις ποιμενικές του σκηνές και έζησε μέσα στην πόλη. Άγνωστο για ποιο χρονικό διάστημα, η πόλη αυτή πρέπει να ήταν το επόμενο μεγάλο κόλπο του "μεγάλου» θείου του Αβραάμ. Ο πλούτος αυτής της πόλεως θα έπεφτε στα χέρια τους σαν ώριμο φρούτο! Ποτέ όμως δεν θα μάθουμε ποιο ευφύεστατο σχέδιο θεϊκής ομηρίας είχε έτοιμο ο πανούργος προφήτης. Γιατί ο Χολλοδογόμορ ανακόπτει αναπάντεχα τα δικά τους σχέδια νικώντας αιφνιδιαστικά και σηκώνοντας τον πλούτο και των πέντε πόλεων, μπλέκοντας και τον Προφήτη μας στις πολεμικές τους διενέξεις με την απελευθέρωση του Λωτ. Πράγμα που αναγκάζει τον προφήτη μας να περιοριστεί σε μάλιστα νυχτερινού πλιάτσικου. Ωσπου το τελικό σχέδιο αφανισμού των πόλεων τον απαλλάσσει από όλα τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν γύρω απ' τις πάλαι ποτέ παραδεισένιες αυτές πόλεις.

Ας επιστρέψουμε όμως στην αφήγηση και στην περιορισμένη αορασία που χτύπησε τους Σοδομίτες. Το γεγονός ότι μόνο «**τούς όντας εις τήν θύραν**» πατάσσει με αορασία επιβεβαιώνει τους συλλογισμούς μας, για τη χρήση χαλδαϊκών όπλων. Διαφορετικά θα κινδυνέψουμε να δεχθούμε ότι ο θεός σπλαχνίστηκε τους υπόλοιπους και δεν τους τύφλωσε, για να τους κάψει με πυρ και θείον υγιέστατους λίγες ώρες αργότερα!

Με τα μάτια λοιπόν ερεθισμένα και προσωρινά ανίκανος και τρομαγμένος ο λιγοστός όχλος έξω απ' το σπίτι του Λωτ διαλύεται.

Οι συζητήσεις που ακολουθούν μέσα στο σπίτι του Λωτ, την παράξενη αυτή νύχτα τραβούν την προσοχή μας, γιατί είναι γεμάτες νόημα. Οι άνδρες-άγγελοι ρωτούν το Λώτ (λες και δεν θα 'πρεπε να ξέρουν). «**έχεις εδώ άλλα τινά; γαμβρόν ή υιούς ή θυγατέρες ή όντινα άλλον έχεις έν τή πόλει, έξάγαγε αύτούς έκ τοῦ τόπου διότι ήμεϊς καταστρέφομεν ("Ο'" εκτρισμαί) τόν τόπον τοῦτον**». Γεν. 19' 12. Μα για σταθείτε. Τώρα δα δεν μας είπε emphaticότατα το θείο κείμενο, χωρίς κανέναν να μπορεί να το πει καλύτερα, ότι «**περιεκύκλωσαν την οίκίαν νέοι και γέροντες(;) όπας ό λαός όμοῦ ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ**»; Δε σημαίνει αυτό ότι η πόλη ολόκληρη χωρίστηκε σε δύο συγκεκριμένες ομάδες. Στους καλούς μέσα στο σπίτι και στους κακούς έξω απ' αυτό; Πως λοιπόν ξαφνικά δίνεται το δικαίωμα στους γαμπρούς του Λωτ να διασωθούν; Μήπως λοιπόν αυτό ξεκάθαρα σημαίνει ότι τόσο οι γαμβροί όσο και το μεγαλύτερο πλήθος της πόλεως δεν ήταν έξω απ' το σπίτι του του Λωτ ποθοπλάνταχτοι για σεξουαλικές κακίες; Μήπως αυτό σημαίνει ότι τόσο οι γαμβροί του Λωτ όσο και πλήθος άλλου κόσμου δεν πήραν χαμπάρι απ' το μικρό περιστατικό διαμαρτυρίας έξω

απ' το σπίτι του Λωτ; Σαφώς και είναι έτσι, αλλιώς δε θα βλέπαμε το Λωτ να βγαίνει με κίνδυνο της ζωής του νυχτιάτικα να τους ειδοποιήσει και να εισπράττει ειρωνικά χαμόγελα ■ απ' τους δυο Σοδομίτες γαμβρούς του: «**ἐξῆλθε ὁ Λῶτ καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς μέλλοντας νὰ λάβωσι τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπε, σηκώθητε ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου διότι καταστρέφει ὁ Κύριος τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐφάνη εἰς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ ὡς ἀστεϊζόμενος**» Γεν. 19' 14.

Ο Λωτ κάνει εδώ ένα πολύ σημαντικό λάθος. Εμπιστεύεται το θεϊκό σχέδιο σε ξένους έστω και αρραβωνιαστικούς. Αυτό θα του στοιχίσει πολύ ακριβά όπως θα δούμε. Αλλά και η βιβλική αφήγηση διαπράττει μέγα ατόπημα, συμπεριλαμβάνοντας στις εξιστορήσεις της την έξοδο του Λωτ προς αναζήτηση των γαμβρών του. Τη νύχτα ακριβώς που όλη η πόλη «**πανταχόθεν, ἅπας ὁ λαὸς ὁμοῦ, νέοι καὶ γέροι**», είχαν με τη στάση τους ήδη κριθεί, η βίβλος με πολύ αφέλεια ομολογεί ότι οι γαμβροί του Λωτ δεν πήραν είδηση! Και ρωτώ ξανά: Ήταν ή δεν ήταν όλοι έξω απ' το σπίτι του Λωτ; Αν δεν ήταν παρόντες, όπως αφήνει να εννοηθεί η ιδιαίτερή τους ειδοποίηση, τότε γιατί η βίβλος ισχυρίζεται τόσο εμφαντικά, ότι σύμπασα η πόλη ήταν έξω απ' το σπίτι του Λωτ αδικοπραγούντες αισχρά, από μικρού έως μεγάλου;

Γιατί λοιπόν αυτές οι κραυγαλέες αντιφάσεις περνούν απαρατήρητες; Γιατί πρέπει να δίνουμε αυτή την ελαφρόμυαλη ασυλία σ' όλες τις ταπεινωτικές για τη νοημοσύνη μας αντιφάσεις της βίβλου; Ποιος μας υποχρεώνει με την ευπιστία μας να διευκολύνουμε το ατιμωτικό έργο σπύλωσης των Χαναναίων; Γιατί δεχόμαστε με τόση μακαριότητα, να κυλά ακριβώς κάτω από τη μύτη μας, η δύσοσμη αυτή θεολογική σκευωρία που επιχειρούν τόσο αντιφατικά οι δόλιοι βιβλικοί ισχυρισμοί; Δεν είναι φανερό ότι, αν τόσο εύκολα και ανεξέλεγκτα υιοθετούμε την κατασπίλωση ενός λαού, αύριο το ίδιο εύκολα θα έρθει και η σειρά μας, από τους ίδιους αυτούς εφευρέτες της ιστορικής παραχάραξης; Αν ό,τι σεβόμαστε δεν το ελέγχουμε, δεν είναι φυσιολογικό να μας ελέγχουν τελικά "αυτοί" που τόσο ανεξέλεγκτα σεβόμαστε;

Χωρίς αμφιβολία η έλλειψη ελέγχου, είναι μια κορυφαία πράξη υποταγής.

Στην παραπάνω περίπτωση, απλά το εβραϊκό αυτό "ιερό" σύγγραμμα τα θέλει όλα δικά του. Απ' τη μια να δείξει ότι δεν υπήρχαν ούτε 10 δίκαιοι και απ' την άλλη να επισημάνει το θανάσιμο σφάλμα του Λωτ, ώστε η πατριαρχική ιστορία να μη ξανακάνει ποτέ το λάθος να ειδοποιήσει ή να αναμίξει αλλοφύλλους στα όποια σχέδιά διάσωσης.

Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι το μεγαλύτερο μέρος της πόλεως κοιμάται ως συνήθως, αγνοώντας ολότελα ότι δύο-τρεις άνδρες με αγγελικό πρόσωπο οπλισμένοι με την "οργή" του Αβρααμικού θεού, θα

"εκτρίψουν"⁸⁹ ("Ο'") την πόλη εξυπηρετώντας, τα "ευλογημένα επεκτατικά σχέδια του προφήτη και θα παραδώσουν στις φλόγες την "αμαρτωλή" πόλη τους. Σπλώνοντας ταυτόχρονα ανεπανόρθωτα την υπόληψη και τ' όνομά τους δια παντός!

Οι ετοιμασίες όμως αργούν να προχωρήσουν και οι "άγγελοι" βγάζουν κυριολεκτικά σηκωτούς το Λωτ με την οικογένειά του έξω απ' την πόλη. Η "οικοσκευή" φαίνεται αργούσε, αλλά οι άνδρες βιάζονται να εκμεταλλευτούν τη νύχτα.

Η συζήτηση εκεί έξω έχει πολύ ενδιαφέρον, εκτός απ' το πολύ μυθολογικό "μη κοιτάξεις πίσω σου", η υπόλοιπη συζήτηση είναι πολύ προσγειωμένη. Ο "θεός" λέει στο Λωτ να τραβήξει για τα βουνά κατ' ευθείαν για να σωθεί «**διασώθητι εἰς τό ὄρος**». Ο Λωτ όμως έχει τις αντιρρήσεις του και ζητά άκουσον-άκουσον να σωθεί η μικρούλα πόλη- απ' τις πέντε η τελευταία- για νά 'χει κι αυτός κάπου να πάει να σωθεί πολιτισμένα! **«καί εἶπεν ὁ Λωτ πρὸς αὐτούς (τους αγγέλους). Μὴ παρακαλῶ Κύριε... Ἴδού ἡ πόλις αὕτη (η Σηγώρ) εἶναι πλησίον ὥστε νά καταφύγω ἐκεῖ καί εἶναι μικρά, ἐκεῖ παρακαλῶ να διασωθῶ»** και περιέργως επαναλαμβάνει: **«δεν εἶναι μικρά;»** Μικρούλα δεν είναι; Τι την θες, άστην αυτήν να μας κάνει παρέα στη σωτηρία μας, που να τρέχω με τρεις γυναίκες στα όρη στα βουνά!

Περιέργως το αίτημα εισακούεται **«καί εἶπεν πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος (οι άνδρες-άγγελοι) Ἴδού ἐπήκουσά σου (Ο' ἐθαύμασά σου) καί εἰς τό πρᾶγμα τοῦτο, νά μήν καταστρέψω τήν πόλιν περί τῆς ὁποίας ἐλάλησας (αλλά) τάχυνον, διασώθητι ἐκεῖ διότι δέν θέλω δυνηθῆ νά κάμω οὐδέν ἕωσοῦ φθάσης ἐκεῖ»**. Όλα αυτά γίνονται νύχτα και ο Λωτ φεύγει για την κοντινή Σηγώρ, σώζοντάς την απ' την προσχεδιασμένη καταστροφή. Και **«ὅτε ὁ Λωτ εἰσῆλθεν (χωρίς καμία απώλεια) εἰς τήν Σηγώρ... ἔβρεξεν ὁ Κύριος... θεῖον καί πῦρ... και κατέστρεψε τάς πόλεις»**. Γεν. 19' 23.

Μήπως καταλάβατε γιατί γλίτωσε η πέμπτη πόλη τη φωτιά; Είχε αρκετούς δικαίους ή μήπως για να μη ταλαιπωρηθεί ο ανεψιός του μεγάλου προφήτη; Ή μήπως επειδή ήταν μικρούλα και χαριτωμένη; Γιατί λοιπόν ενώ έχουν κατηγορηθεί μόνο δύο (Σόδομα-Γόμορρα) καίγονται τελικά τέσσερις πόλεις;

Ξέφυγε κάτι παραπάνω απ' την οργή του θεού κι έκαψε δύο πόλεις επί πλέον; Τι νόημα έχουν οι συζητήσεις περί 10 δικαίων και για επιτόπια θεϊκή έρευνα όταν τίποτε απ' όλα αυτά δε βλέπουμε να

⁸⁹ **εκτρίβω**: παράγω πυρ δια ισχυράς τριβής!

Lider Scott: τρίβω ισχυρώς, και δια της ισχυράς τριβής παράγω πυρ.

εφαρμόζεται πια; Μια πόλη σώζεται για άσχετους λόγους απ' τη σαφώς προσχεδιασμένη καταστροφή της και τρεις καίγονται χωρίς να τις κατηγορήσει ή να τις εξετάσει κανείς. Μα ήταν όλοι τους ίδιοι-θα πει κάποιος- κι ο θεός δεν μπήκε στον κόπο να τις εξετάσει, μια και είναι παντογνώστης! Ναι, μα αφού είναι παντογνώστης γιατί εξετάζει τόσο προσεκτικά τα Σόδομα; Και εκείνη η μικρούλα η Σηγώρ, γιατί διεσώθη; Έτσι απλά επειδή ήταν μικρούλα; Μήπως αυτό σημαίνει ότι ο θεός της εποχής εκείνης μπόρεσε να ανεχτεί την αδικία αλλά μόνο σε μικρούλες πόλεις; Καλό κι αυτό. Στ' αλήθεια δεν φαίνεται άλλος λόγος για τη σωτηρία της εκτός απ' τό ότι ο Λωτ το ζητάει και μάλιστα ευγενικά, είπε "παρακαλώ". Αν όμως τα παρακάλια του Λωτ σώζουν μια άδικη καταδικασμένη πόλη γιατί στήθηκε όλη εκείνη η συζήτηση περί δέκα δικαίων ως ο μόνος όρος και όριο σωτηρίας μιας πόλης; Μα για να φανεί ότι οι Αβραάμ όχι μόνο δεν εμπλέκεται στη μεγάλη αυτή συμφορά με την οποία ο δικός του θεός χτυπά τις πόλεις, αλλά απεναντίας κατέβαλε υπεράνθρωπες προσπάθειες για να βρει τρόπο να τις σώσει! Μόνο που δυστυχώς... δεν τα κατάφερε! Ούτε μπορούμε να τον κατηγορήσουμε που δε ζήτησε έτσι στα ίσια και ευγενικά -λέγοντάς παρακαλώ όπως ο Λωτ- ώστε να εξαιρεθεί ακόμη μια πόλη για να σώσουμε τελικά δυο. Που να ξέρει ο προφήτης ότι αυτό θα συμβεί τελικά με τη Σηγώρ και μάλιστα εκτός σχεδίου και την τελευταία στιγμή. Και ίσως χάρηκε μάλιστα πάρα πολύ όταν ο Λωτ αλλάζοντας με τα παρακάλια του τα αρχικά σχέδια βρίσκεται ανεπανόρθωτα μπλεγμένος.

Απ' την άλλη μεριά πάλι... μήπως ξέρετε γιατί ένας θεός που έχει όλο το χρόνο του κόσμου στη διάθεσή του, βιάζεται να βάλει φωτιά σε μια πόλη πριν απ' το ξημέρωμα; Γιατί η φωτιά... φαίνεται καλύτερα τη νύχτα, θα πει κάποιος! Λάθος-λάθος-λάθος! Μάλλον γιατί ακόμα και οι "θεοί", νύχτα καίνε (εκτρίβουν) ευκολότερα μια πόλη!

Μήπως τώρα για πρώτη φορά μπορούμε επί τέλους να καταλάβουμε τη θεϊκή βιασύνη στις κρίσιμες αυτές ώρες όταν απευθυνόμενος στο Λωτ λέει: «**Τάχυνον διεσώθητι ἐκεῖ διότι δέν θέλω δυνηθῆ νά κάμω οὐδέν ἑωσοῦ φθάσης ἐκεῖ**» στη Σηγώρ; Γιατί τόση βιάση μεσ' τη νύχτα; τι έχει άραγε "να κάνει" ο θεός πριν κατεβάσει την θεϊκή του φωτιά από τον ουρανό; Να την ανακατέψει με θείο;

«**Καί ἔβρεξε ὁ Κύριος ἐπὶ τὰ Σόδομα καί Γόμορρα θεῖον καί πῦρ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Καί κατέστρεψε τάς πόλεις ταύτας καί πάντα τὰ περίχωρα** (τα περίχωρα είναι δύο επί πλέον πόλεις) **καί πάντας τούς κατοίκους τῶν πόλεων καί τα φυτά τῆς γῆς...** ὁ δέ Ἀβραάμ σηκωθείς ἔνωρίς το πρωί ἦλθεν εἰς τον τόπον... καί βλέψας ἐπὶ τὰ Σόδομα καί Γόμορρα καί ἐφ' ὅλην τήν γῆν τῆς περιχώρου εἶδεν καί ἰδού

ἀνέβαινε καπνός ἀπὸ τῆς γῆς ὡς καπνός καμίνου οὕτω λοιπόν... ὁ θεός κατέστρεψε τὰς πόλεις». Γεν. 19' 24-28.

Ἡ αφήγηση λοιπόν δείχνει τον Αβραάμ να σηκώνεται πρωί για να παρακολουθήσει αμίλητος κι ανέκφραστος ἀπὸ κάποιο ὕψωμα τὸ θέαμα. Τὸ ολοκαύτωμα τῆς θεϊκῆς οργῆς που δὲν ἀνέχεται σεξουαλικές κακίες καὶ καίει τὶς πόλεις που δὲ βοηθοῦν τὸν «πτωχὸν καὶ τὸν ἐνδεή».

Τώρα βέβαια ὁποῖος πει ὅτι ἡ καταστροφή αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ καὶ τὶς θεϊκές ΚΑΤΑΣΧΕΣΕΙΣ τοῦ τύπου «εἰς σέ θέλω δώσει τὴν γῆ ταύτην».... «καὶ θέλω δώσει εἰς σέ... πᾶσαν τὴν γῆν Χαναάν, εἰς κατοσχεσὶν αἰώνιον» Γεν. 12' & Απαντούμε ὅτι, αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ ἐντελῶς μία σύμπτωση!

Αλήθεια, τι νὰ σκέφτεται ἄραγε ὁ Αβραάμ ἀγναντεύοντας ἀπ' τὸ ὕψωμα τὴ φλογερὴ δύναμη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ "Κυρίου" ἢ καλύτερα τοῦ "Κυρίου τῶν δυνάμεων";

Ἐπεσε λοιπόν φωτιά ἀπ' τὸν ουρανὸ καὶ ἔκαμε στάχτη τέσσερις πόλεις οἱ δύο ἀπ' αὐτές Αἰδαμα καὶ Σεβωείμ χάρηκαν που κήκων "αθόρυβα" καὶ γλίσωσαν ἐτσι τουλάχιστον ἀπ' τὸ αἰώνιο στίγμα τῆς ντροπῆς που χιλιάδες χρόνια τώρα ἔμεινε πάνω στους ἀδικοχαμένους Σοδομο-Γομορρίτες.

Ὁ Αβραάμ που σηκώθηκε νωρὶς γιὰ νὰ ἀπολαύσει τὸ θέαμα, μας βοηθάει νὰ καταλάβουμε τουλάχιστον δύο πράγματα: Πρῶτον, ἤξερε τὸν ἀκριβὲς χρόνο που ἡ φωτιά θα... πέσει ἀπ' τὸν ουρανὸ. Καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ φωτιά τὸ πρωὶ ἦταν ἤδη σε πλήρη ἐξέλιξη ἄρα τὸ λαμπάδιασμα ἐγίνε στο πολὺ βαθύ χάραμα! Αλήθεια, πὼς τὸ ἤξερε ὅτι τὸ συγκεκριμένο πρωινό, θα πρόσφερε ἀνεπανάληπτο θέαμα ὑψηλά ἀπὸ τὸ λόφο; Μα... ὁ ἄνθρωπος ἦταν... προφήτης!

Ἀν εσεῖς θέλετε ἀλήθεια νὰ βάλετε φωτιά σε μία πόλη θα διαλέγατε ἄλλη ὥρα; Δὲν εἶναι περίεργο που ὁ θεὸς τοῦ Αβραάμ διαλέγει καὶ αὐτὸς τὴν κοινὴ ὥρα τῶν κοινῶν ἐμπρηστών;

Τί νὰ σκέφτεται λοιπόν αὐτὸς ■ παράξενος ἄνθρωπος που ἐρχεται ἀπ' τὰ βάθη τῆς Χαλδαίας κάθως στέκει στο ὕψωμα καὶ ἀγναντεύει τὴν καυτὴ ἀνάσα τοῦ θεοῦ του;

Συγκρατεῖστε τὴν εἰκόνα!

Τὸ πρωινό, ὁ προφήτης καὶ τὸ ἔργο του!

Καθὼς ἡ ομίχλη τῶν στοχασμῶν του, που καιρὸ τώρα τύλιγε τὶς ἀνύποπτες αὐτὲς πόλεις, ἀποτελειώνει τὸν καυτὸ ὅλεθρο τῶν αποφάσεών του, ἓνας ἄλλος προφήτης μουνμουρίζει τὰ μόνο λόγια

που θα μπορούσαν να "ντύσουν" αυτή την εικόνα! «Έστησα παγίδα εἰς σέ, μάλιστα, καί ἐπιάσθης... καί σύ δεν ἐγνώρισας... Ὁ Κύριος ἤνοιξε τήν ὀπλοθήκην αὐτοῦ καί ἐξήγαγεν τά ὅπλα τῆς ὀργῆς αὐτοῦ διότι τό ἔργον τοῦτο εἶχε ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων ἐν τῇ γῇ τῶν Χαλδαίων... θέλω ἀνάψει πῦρ εἰς τάς πόλεις καί θέλει καταφάγει πάντα τα πέριξ... καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεός τά Σόδομα καί τα Γόμορρα καί τά πλησιόχωρα αὐτῶν».⁷⁰ Σαφέστερος δεν θα μπορούσε να γίνει πράγματι κανείς!

Ο Λόγος ἐδῶ του Ιερεμία αφορά τη Βαβυλώνα, που πιάστηκε κι αυτή στο πύρινο δόκανο του προφητικού πυρπολισμού αιώνες αργότερα, καθὼς ευθέως το ομολογεί ο συνεχιστής τους αβρααμικού Ιερατίου Ιερεμίας. Μάλιστα βεβαιώνοντάς μας ὅτι ἡ Βαβυλώνα κήκε ὄχι γιατί "έπεσε πυρ" ἀλλά γιατί "ἀνάψε πυρ" στις πόλεις "καθὼς (ὅπως) στά Σόδομα"! Σαφέστερη ομολογία ἀπ' αὐτήν, πράγματι δεν περιμέναμε να βρούμε.

Κατά τ' ἄλλα έπεσε πυρ ἐξ ουρανοῦ!

Τι θα πούμε ὅμως για τη δῆθεν τρομακτική και εξωκόσμια αὐτή καταστροφή που φαίνεται πράγματι να ἄφησε παράξενες εντυπώσεις; Γιατί ἡ πυρκαγιά δεν ἀναχαιτίσθηκε ἀπ' τους κατοίκους πριν κάψει ολοσχερῶς τέσσερις ολάκερες πόλεις; Εντάξει δεν ἦταν θεϊκή τρομερή ὅμως πρέπει να ἦταν. Ποια ἐξήγηση ὑπάρχει γι' αὐτό;

Θυμάστε τὴν Κοιλάδα Σιδδὶμ;

Εἶναι ἡ κοιλάδα που ἡ πεντάπολη των Σοδόμων ἔχασε τὴ μάχη, υπερασπιζόμενη τὴν ἀνεξαρτησία της ἀπέναντι στον ἰσχυρό Ελαμίτη βασιλέα Χολλοδογόμορ. Ε, λοιπόν γι' αὐτὴν τὴν κοιλάδα ἡ ἀσίγαστη παρατηρητικότητα του περιοδεύοντος ἢ "διοδεύοντος", Αβραάμ κατέγραψε κάτι πολὺ ἐνδιαφέρον, που διαφεύγει ἀπ' τὴν προσοχή του ἀπλοῦ ἀναγνώστη. Στὴ Γένεση ΙΔ' 10 διαβάζουμε τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτή λεπτομέρεια που σίγουρα δεν στέκει καθόλου τυχαία, ἔτσι ἀπλὰ μόνη και ξεκομμένη ἀπ' τὴν ὅλη διήγηση: «Ἡ δέ κοιλάς Σιδδὶμ ἦτο πλήρης φρεάτων ἀσφάλτου». Μια ἀκόμα ἐνδιαφέρουσα παρατήρηση εἶναι γραμμένη στα ἐδάφια Γένεσις ΙΑ' 3: «Ἡ δέ ἄσφαλτος ἐχρησίμευεν εἰς αὐτούς ἀντὶ πηλοῦ» ἀναφερόμενη σε μία ἴσως πανάρχαια συνήθεια, να χρησιμοποιοῦν οἱ ντόπιοι σα συνδετικό υλικό ἀνάμεσα στους πλίνθους κάποια ποσότητα πίσσας για μεγαλύτερη ἴσως μόνωση ἀπ' τὴν υγρασία και καλύτερη στερέωση.

Ο Αντρέ Μπονάρ στο δεύτερο βιβλίο του στὴν 171 σελίδα πρὸς μεγάλη μου ἐκπληξὴ επιβεβαιώνει με τα λεγόμενά του Ηρόδοτου τα

⁷⁰ Ιερεμίας Ν' 24-25, 32,40.

παραπάνω στοιχεία: "Ο Ηρόδοτος λέει πως στην εποχή που αυτός πέρασε απ' τη Βαβυλώνα το περπείχισμά της είχε καταδαφιστεί απ' τον Δαρείο. Έμειναν όμως κάτι υπολείμματα. Ηθελε να μάθει πως ήταν καμωμένο. Του εξηγούν πως είχε χπιστεί με τούβλα και πως κάθε τριάντα στρώσεις είχε βάλει μέσα στο κατράμι (πίσσα) που χρησίμευε για συνδετικό, μια στρώση πλεκτά καλάμια, τα σημάδια απ' αυτά τα καλάμια τυπωμένα πάνω στην πίσσα είναι και σήμερα ακόμα ορατά στα ερείπια του τείχους». *Ηρόδοτος Α 179*.

Αν τώρα τα νέα αυτά στοιχεία συνεκτιμηθούν μας δίνουν μια καλύτερη εικόνα για τη μορφολογία της περιοχής και τον αρχαίο αυτό τρόπο δόμησης με την εύφλεκτη ασφαλτο (πίσσα) σε ευρύτερη χρήση. Τότε μπορούμε πιο εύκολα να φανταστούμε τα "οπλα" που χρησιμοποιήθηκαν εναντίον της άμοιρης πεντάπολης των Σοδόμων.

Έτσι η πυκνοδομημένη πόλη, με τις πολλές πλινθόκτιστες οικίες, τα άφθονα αποθηκευμένα εύφλεκτα υλικά, χόρτα, ζωοτροφές, άφθονες χορτοσκεπές ξύλινους οικιακούς εξοπλισμούς, σε συνδυασμό με πισσωμένους αχυρόπλινθους τοίχους, αρκούσαν για να κάνουν παρανάλωμα του πυρός τις πόλεις αυτές, αν η φωτιά ξεκινούσε σε λίγα, σωστά επιλεγμένα μέρη. Αν ταυτόχρονα κάποια φρεάτια ασφάλτου υπήρχαν καταμεσής της περιοχής τους -όπως στην κοντινή κοιλάδα Σιδδίμ- και κάποιος φρόντιζε να πιάσουν κι' αυτά φωτιά τότε καταλαβαίνουμε ότι η πυρκαγιά αυτή θα εξελισσόταν σε καταστροφή πολλών εβδομάδων αφού οι εκρήξεις αερίων και τα πετρελαϊκά αποθέματα που αντιπροσωπεύουν τέτοια φρεάτια επιφάνειας είναι θεωρητικά ανεξάντλητα. Ενώ ταυτόχρονα, εξηγούν την βαριά οικολογική καταστροφή που υπαινίσσονται άλλα βιβλικά εδάφια.

Ο Halley γνωστός υπέρμαχος των βιβλικών θέσεων, μας δίνει μια ακόμα πολύ ενδιαφέρουσα ερμηνεία για την καταστροφή... και την εξ αποστάσεως ενεργό συμμετοχή του Αβραάμ: «Κάτω απ' το βουνό Ουσδόμ (όπου ο Halley τοποθετεί τα Σόδομα) υπάρχει ένα στρώμα άλατος πάχους 50 μέτρων πάνω από το στρώμα αυτό βρίσκεται ένα άλλο στρώμα αργιλασβέστου ανάμικτου με ελεύθερο θείο... Ο Θεός (εμείς θα λέγαμε άνετα, ο Αβραάμ) τον κατάλληλο χρόνο άναψε τα αέρια (!). Εγινε τότε μια μεγάλη έκρηξη. Το αλάτι και το θειάφι, καυτά και κόκκινα, εκτοξεύθηκαν προς τον ουρανό με αποτέλεσμα "να βρέξει" κυριολεκτικά "θεϊον καί πῦρ"». *Halley σελ. 112-113*. Ήταν σαφώς όλα πιθανά και μέσα στις δυνατότητες του παρατηρητικότητας αυτού υπονομευτή "περάτη", να διαλέξει τα μέσα και τους τρόπους που ο "θεός" του θα ρήμαζε τα Σόδομα. Το πολύ-πολύ πινάζοντας τον παρακείμενο λόφο θείου στον αέρα πάνω απ' την πόλη, να έχανε έναν

αφελή δούλο, που έλαβε τη θεϊκή εντολή να θυσιάσει στον “Κύριο” εκείνο το πρωί πλάι στις... εύφλεκτες εξόδους αερίων!

Ο “πιστός”, είναι τόσο ιδιόμορφα αφελής, που ενώ εύκολα δέχεται το “θεό” να ανατινάξει έναν ολόκληρο λόφο θειάφι πάνω στους “ασεβείς” Σοδομίτες... δεν του περνά καθόλου απ’ το μυαλό πως και ο “ευσεβής” προφήτης του... θα ήταν εξίσου πρόθυμος να κάνει το ίδιο!

Αλλά για να μη φανούμε ■ εμείς με τη σειρά μας υπερβολικοί, πρέπει να συγκρατήσουμε την περιγραφή της καταστροφής στις πραγματικές της διαστάσεις. Διότι ενώ ήταν πράγματι μια καταστροφική πυρκαγιά που κατέστρεψε τέσσερις απ’ τις πέντε πόλεις, απέχει όμως πολύ απ’ το να ήταν πυρ εξ ουρανού, που τιμώρησε μέχρι ενός τους “αμαρτωλούς” Σοδομίτες. Η εβραίο-βιβλική αυτή αφήγηση, μέσα στο κυνήγι των εντυπωσιασμών που ασυγκράτητα επιδίδεται, δεν τόχει σε τίποτε απ’ τη μια να ισχυρίζεται: «καί κατέστρεψεν ο θεός τας πόλεις ταύτας και πάντα τα περίχωρα και πάντας τους κατοίκους των πόλεων και τα φυτά της γης» Κι απ’ την άλλη αιώνες μετά στην εποχή του Σολωμόντα, να παραδέχεται απλά «Ἦσαν δέ ἐτι ἐν τῇ γῇ Σοδομίται»⁷¹

Η υπερβολή είναι πάντοτε παρούσα στις βιβλικές ιστορίες, για να προωθεί την εντύπωση της δήθεν θεϊκής δράσης.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο λαός της πεντάπολης υπέστη τις απώλειες της μεγάλης αυτής πυρκαγιάς, απ’ την οποία όμως βαθμιαία επανήλθε και ξαναέχτισε τα σπίτια του (που τα ξαναγκρεμίζουν οι εκλεκτοί απόγονοι του Αβραάμ καθώς φαίνεται στο Β’ Βασ. ΚΓ’ 7.)

“Τρεις θεοί μια μέρα”

Αντιγράφω απ’ την ελληνική μυθολογία του Deschamps την ιστορία του υπέργηρου Υριέα και το πως ο μύθος τον θέλει να γίνεται πατέρας στα στερνά, του όχι απλά απ’ την ηλικιωμένη αγαπημένη του στείρα γυναίκα αλλά απ’ την νεκρή ήδη γυναίκα του!

«Στη Βοιωτία... ο Υριεύς γιός του Ποσειδώνα και της Ατλαντίδας Αλκυόνης, είχε δεχτεί μεγαλόπρεπα μια μέρα στο παλάτι του της Τανάγρας τρεις μεγάλους θεούς: Το Δία, τον Ποσειδώνα και τον Ερμή. Σ’ αντάλλαγμα αυτής της φιλοξενίας οι αθάνατοι υποσχέθηκαν να δώσουν ένα παιδί στα στερνά άκληρα γέρατά του Υριέα. Γονιμοποίησαν το δέρμα του βοδιού που τους είχε θυσιάσει και φιλέψει και διέτα-

⁷¹ Α’ ΒΑΣ ΙΔ’ 24-ΙΕ’ 12-ΚΒ’ 46 και Β’ ΒΑΣ ΚΓ’ 7.

ξαν τον κύριο του σππιού (τον Υριέα) να το χώσει μέσα στη γη και να μη το βγάλει παρά ύστερα από εννιά μήνες. Υστερα από εννιά μήνες, γεννήθηκε ο Ωρίων». ⁷² Ο Greivs προσθέτει τη λεπτομέρεια του μύθου, ότι το γονιμοποιημένο δέρμα απ' τους τρεις θεούς θάφτηκε στον τάφο της νεκρής γυναίκας του και ο Κακριδής αναφέρει ότι ■ Υριέας δεν ήθελε στα νιάτα του παιδιά, όταν μετάνοιωσε γι αυτό, ήταν ήδη γέρος αλλά οι θεοί τον σπλαχνίσθηκαν και ξεπέρασαν με το παραπάνω μυθικό τρόπο τα στείρα γηρατιά του ακόμα και με την πεθαμένη γυναίκα του!

Μήπως οι παραπάνω λεπτομέρειες του μύθου, έστω και στα μηδαμινά του αποσπάσματα που έφτασαν σε μας, σας θυμίζουν την επίσκεψη τριών αγγέλων στον Αβραάμ και την κατηγορηματική διαβεβαίωση μετά το πλούσιο γεύμα, ότι η Σάρρα στείρα και υπέργηρη θα συλλάβει τον πολύτιμο διάδοχό τους Ισαάκ;

Ο θάνατος του Κραγαλέα!

Τρεις θεοί παρουσιάστηκαν στον γέρο Κραγαλέα, ο Απόλλωνας, η Αρτεμις και ο Ηρακλής και ζητούσαν, αυτός ο απλοϊκός βοσκός να κρίνει σε ποιον απ' τους τρεις θα ανήκει η Αμβρακία, η πόλη της Ηπείρου. Μίλησαν και οι τρεις θεοί με τη σειρά... ο Κραγαλέας δεν δίστασε να αποφασίσει, ότι η πόλη ανήκε δικαιοματικά στον Ηρακλή. Ο Απόλλωνας τότε θυμωμένος άγγιξε με το χέρι του τον άτυχο βοσκό και τον απολίσωσε εκεί που στεκόταν. Ωστόσο η πόλη ανήκε έκτοτε στον Ηρακλή. ⁷³

Κέα-Ηλιδα και Αρκαδία.

Στους μύθους της Αρκαδίας έχουμε την αφορμή του κατακλυσμού του Δευκαλίωνα και ολόκληρη η Αρκαδία καταστρέφεται απ' τους κεραυνούς του Δία.

Άλλη περίπτωση καταστροφής άσωτης πόλης είναι όταν ο Δίας επισκέφθηκε τους ανθρώπους για να δοκιμάσει την πίστη τους. Έτσι πήγε στην Κέα τον καιρό που την κατοικούσαν οι Τελχίνες, ασεβείς και άγριοι άνθρωποι που δεν έδειξαν κανένα σεβασμό στο θεό εκτός απ' την κόρη του βασιλιά Δάμωνα, την Δεξιθέα, που την είπαν έτσι σαν

⁷² Descharme II 217.

⁷³ Ελλην. Μυθ. 3ος Τόμ. σελ. 349.

δέχθηκε το Δία ευλαβικά. Γι' αυτό και ο Δίας όταν κατέστρεψε ολόκληρη την πόλη και τον πληθυσμό της Κέας, έσωσε μόνο τη Δεξιθέα.

Η Ήλιδα, η πόλη του Σαλμωνέα, που παρομοίαζε τον εαυτό του με τον Δία, είναι ακόμα μια πόλη που αφανίστηκε απ' το θυμό του θεού.

Ο Δίας την έκαψε ολόκληρη μαζί με τον προκλητικό Σαλμωνέα, που προσπαθούσε να αναπαραστήσει τις αστραπές και τις βρονές του Δία. Οι αληθινοί όμως κεραυνοί του Δία, αφάνισαν την πόλη μαζί με τον προκλητικό βασιλιά της...

Τρεις τουλάχιστον πόλεις έχουμε εδώ στον ελληνικό μύθο που καταστρέφονται με "πυρ εξ ουρανού". Καταστρέφονται βέβαια χωρίς τις περιττές λεπτομέρειες περί δικαίων και αδίκων, που προβληματίζουν θεολογικά ακόμα και τον πιο απροβλημάτιστο.

Η Κέα, η Ήλιδα και η Αρκαδία, κήκαν από "θεϊκή οργή". Αυτή απλά ήταν η ερμηνεία των προγόνων μας, για το ξαφνικό χαμό ολόκληρων πολιτειών στο καταστρεπτικό παρανάλωμα φωτιάς από κεραυνούς ή άλλες αιτίες, που κατέστρεψαν ολοσχερώς τρεις ολόκληρες πόλεις.

Μη κοιτάξεις πίσω σου.

Δεν πρέπει να ξεχνούμε πως το «μή εγγίξης», «μη φάγεις», «μή ανοίξεις», «μή γυρίσεις» και τα συναφή, κάνουν το παιχνίδι με την ανθρώπινη αδυναμία ακόμα πιο ενδιαφέρον, είναι δε ένα στοιχείο πολύ αγαπητό σ' όλους τους μύθους της γης. Βέβαια, δε μας είναι καμιά περίπτωση γνωστή που ένας παρόμοιος όρος δεν ετέθη, μόνο και μόνο για να παραβιαστεί. Θα έχουμε ελπίζω την ευκαιρία να δούμε πολλές ακόμα τέτοιες περιπτώσεις στη συνέχεια της έρευνάς μας.

Τίποτε βεβαίως δεν αποκλείει το ενδεχόμενο, η πληθώρα της συγκεκριμένης αυτής απαγορευτικής εντολής στο μύθο, να παραπέμπει απλά στην εποχή όπου οι αφέντες της γης οι "αθάνατοι" ("θεοί"), εκμεταλλεύοντο την απλή επί ποινή θανάτου απαγόρευση, για να διασφαλίσουν τα σημαντικά τους προνόμια, απ' τις ορέξεις των "θνητών", που φοβισμένοι ευπειθώς τους υπηρετούσαν.

Έτσι την εποχή, που ορεσίβιοι "θεοί" και τρωγλοδίτες "θνητοί" συνυπάρχουν όπως ακριβώς το θέλει ο ελληνικός μύθος⁷⁴. Η εκμετάλλευση των "θνητών" εκ μέρους των "θεών", γινόταν πιθανότατα με την απλή θεϊκή διαβεβαίωση, ότι η συγκεκριμένη τροφή, πράξη, ή τοποθεσία, είναι γι' αυτούς δυστυχώς θανατηφόρα.

⁷⁴ Ησίοδος-Θεογονία. Προμηθέας δεσμώτης.

Τίποτε δεν αποκλείει μάλιστα, οι "θεοί" με πολύ προθυμία να βοηθούσαν και στην επαλήθευση της φοβερής αυτής θανατηφόρας απειλής, με όλα τα μέσα που ως ανώτεροι "θεοί", προφανώς διέθεταν. Μέχρις ότου βεβαίως, επιτέλους κάποιοι φιλόανθρωποι "θεοί" όπως Προμηθέας - Αθηνά - Δήμητρα κ.λπ βγάλουν έξω απ' τους "θεϊκούς κήπους" τα μυστικά της θεϊκής ολύμπιας καλοπέρασης και τα δώσουν στους δύσμοιρους τρωγλοδίτες "θνητούς".

Οι "θεοί" των Ελλήνων, πρέπει να είχαν τεράστια χρονικά περιθώρια ύπαρξης, ώστε να μεταμορφωθούν από απειλητικοί, αδιάλλακτοι εξουσιαστές, σε φιλόανθρωπους διαλλακτικούς και εκπολιτιστές.

Ναι, η μάχη με τους θεούς κερδίστηκε μόνο στην Ελλάδα. Ναι, μόνο οι θεοί των Ελλήνων κατέβασαν τελικά και μοιράστηκαν με τους ανθρώπους αληθινή σοφία απ'τον Όλυμπο. Όλοι οι άλλοι "θεοί", παρέμειναν βολεμένοι στα ουράνια ύψη τους και απειλούν ακόμα τους "θνητούς" με το πολύ βολικό: «**Μη φάγεις, μή ανοίξεις, μη γυρίσεις, μη εγγίξεις**». Το μη κυτάξεις πίσω σου είναι πολύ βολικό, για να μη βγαίνουν ψεύτες οι "θεοί".

Απολαύστε τώρα το μύθο του Ορφέα και της Ευρυδίκης που ταιριάζει σε πολλά απ' τα προαναφερθέντα και θα μας ξεκουράσει λίγο κι απ' τη συνεχή ένταση των επιχειρημάτων.

Ορφέας και Ευρυδίκη

Ο Ορφέας, ο ασύγκριτος αυτός τραγουδιστής-κιθαρωδός, κάποια μέρα αφού γνώρισε το μεγάλο του έρωτα, την Ευρυδίκη, απολάμβανε το πανέμορφο τοπίο στο πέραςμα των Θεσσαλικών Τεμπών, ένα απ' τα αγαπημένα μέρη του ελληνικού μύθου και αξεπέραστης ομορφιάς μέχρι σήμερα (εκεί που σήμερα βρίσκεται η Αγία Παρασκευή)

Ακουμπώντας λοιπόν ο Ορφέας σ' ένα αιωνόβιο πλάτανο, έπαιζε την κιθάρα του ενώ η αγαπημένη του χόρευε και έτρεχε τραγουδώντας χαρούμενα, δίπλα στο θεϊκό Πηνειό. Κάτω απ' τη σκιά των αιώνιων δένδρων, ο Ορφέας και η Ευρυδίκη απολάμβαναν τη φύση, τον έρωτα και την τέχνη έτσι όπως μόνο η ελληνική ψυχή μπορούσε να το κάνει.

Ξαφνικά όμως όλα έγιναν συντρίμια. Η Ευρυδίκη πάτησε αναπάντεχα ένα φίδι, που τη δάγκωσε στο πόδι... σε λίγο... όλα είχαν τελειώσει. Τρελός απ' τον πόνο ο πολυτάλαντος ήρωάς μας, μετά από εννιά μέρες και εννιά νύχτες αβάσταχτου πόνου πήρε την παράτολμη απόφαση: να κατέβει στον Άδη να ζητήσει την αδικοχαμένη αγαπημένη του, απ' τον Πλούτωνα και την Περσεφόνη!

Με μοναδικό όπλο τη λύρα του πέτυχε το ακατόρθωτο. Μετά από υπέροχη πλοκή και περιπέτειες, ο Ορφέας έφτασε στον Άδη και συγκίνησε συθέμελα τον κάτω κόσμο με την γλυκιά φωνή και με τη λύρα του. Ομόφωνα οι κρπές του κάτω κόσμου, ο σοφός Μίνωας, ο νομοθέτης Ραδάμανθης και ο δίκαιος Αιακός, αλλά και το θεϊκό ζευγάρι του κάτω κόσμου Πλούτωνας και Περσεφόνη, έδωσαν την συγκατάθεσή τους να εκπληρωθεί, το πρωτοφανές αίτημα ζωντανού στον Άδη. Να πάρει δηλαδή την αδικοχαμένη του αγάπη την Ευρυδίκη, από τον κόσμο των σκιών, πίσω στο φως του ήλιου, με τον όρο να μη κοιτάξει πίσω του.

Ο Ορφέας δέχτηκε το δίχως άλλο. Ο όρος δε φαινόταν τόσο βαρύς. Αλλά όσο στην αρχή φαινόταν εύκολος, τόσο βαρύς και δυσβάσταχτος αποδείχθηκε στο μακρύ ταξίδι. Η βασανιστική σιωπή της αγαπημένης του τον γέμιζε με ασυγκράτητη αμφιβολία, μεσ' στα σκιερά δαιδαλώδη μονοπάτια της επιστροφής από το μουχλιασμένο Άδη.

Ο Ορφέας λίγο πριν ολοκληρώσει τον άθλο του, λίγο πριν τη νίκη, ηττήθηκε απ' την ανήσυχη φύση του.

Η αγωνία τον νίκησε, για μια μόνο στιγμή, η παρορμητική του αγάπη, τον έκανε να γυρίσει για να ξεδιψάσει το βλέμμα του στη γλυκιά μορφή της αγαπημένης του. Η θεϊκή όμως ανοχή τελείωσε και η Ευρυδίκη χάθηκε για πάντα, με μιας σαν οπτασία, στους καταχνιασμένους δαίδαλους του Άδη. Απ' την εποχή ακόμα του μύθου η ανοχή των θεών τελείωνε ακριβώς εκεί που άρχιζαν οι ανθρώπινες ανησυχίες.

Και την εποχή εκείνη (όπως και σήμερα άλλωστε) οι θεοί δεν ήθελαν να καλοκοπάζεις τις ευλογίες που σου δίνουν. Μέγιστο αγαθό του πιστού, η τυφλή υποταγή στις θεϊκές οδηγίες. Σκληρή τιμωρία περίμενε όποιον έκανε συνήθειά του, να εξετάζει ανυπόμονα τα δώρα του θεού. Έπρεπε να γίνει συνείδηση, ότι η υπομονή των θεών τελειώνει εκεί ακριβώς που αρχίζει η ανθρώπινη περιέργεια.

Ο Ορφέας έχασε την Ευρυδίκη, αλλά κέρδισε με τα τραγούδια της παρορμητικής ψυχής του την αθανασία και η αξεπέραστη τέχνη της λύρας του, άνοιξε έναν ακόμα δρόμο για να διεκδικείς το ακατόρθωτο και να απαλύνεις με την υπέροχη τέχνη του, τους δύσκαμπτους νόμους των θεών. Λέγεται μάλιστα ότι εφονεύθη από τους "θεούς" διότι απεκάλυπτε στους ανθρώπους τις γνώσεις των θεών.

Ο Ορφέας τιμωρήθηκε γιατί παρασύρθηκε απ' αυτό το "κάτι", που τραβά τους ανυπότακτους ήρωες πέρα απ' τα στενά όρια των εντολών, των φραγμών και των ορίων. Αυτό το "κάτι", που κάνει τον άνθρωπο μια απρόβλεπτη μηχανή παράτολμης έρευνας.

Η αγάπη αυτή του Έλληνα για την έρευνα, έκανε την Ελλάδα να γράψει την ωραιότερη ιστορία που έγραψε ποτέ λαός και έρευνα

μπορεί να γίνει μόνο στα αρχεία του παρελθόντος ■ όχι ονειροπολώντας τα μέλλοντα.

Δυστυχώς χιλιάδες χρόνια μετά, τα πράγματα δεν έχουν αλλάξει και πολύ. Οι άνθρωποι κοιτούν μέχρι αλλοιθωρισμού, μόνο κι αποκλειστικά “μπροστά”! Με πείσμα, πίστη και πολύ κουράγιο αποφεύγουν με πολύ επιτυχία να κυττάξουν “πίσω”, γιατί φοβούνται πως “κάτι” πολύ αγαπημένο τους θα χαθεί, αν παραβούν αυτή τη θεάρεστη ισόβια υποταγμένη δυσκαμψία.

Ζούμε ακόμα δυστυχώς στην εποχή του “μην κοιτάξεις πίσω”! Λαοί ολόκληροι είναι πρόθυμοι να κοιτάζουν μόνο εκεί που πρέπει, “μπροστά” δηλαδή, ποτέ “πίσω! Στο τι θα γίνει. Όχι στο τι έγινε. Μπροστά είναι η ληθαργική ΛΗΘΗ. Πίσω είναι ο ανεπίτρεπτος ξεχασμένος Α-ΛΗΘΗ-Σ κόσμος της μνήμης και της σύγκρισης! Μπροστά λοιπόν με την ΛΗΘΗ για να επαναλάβουμε τα ΛΑΘΗ! Μην κοιτάτε πίσω, εκεί είναι η απαγορευμένη μνήμη (Α-ΛΗΘΕΙΑ) που διδάσκει απ’ τα λάθη ■ αποφεύγοντας την ΛΗΘΗ φτάνει στην απαγορευμένη για μας Α-ΛΗΘΕΙΑ!⁷⁵

Μόνο η ελληνική γλώσσα μπορεί να παίξει τόσο υπέροχα με τις λέξεις αποκαλύπτοντάς μας πως ΛΗΘΗ-ΛΑΘΗ και Α-ΛΗΘΕΙΑ είναι ένας ενιαίος μηχανισμός προόδου. Δώρο των πανέξυπνων προγόνων μας ενσωματωμένο στο ανεπανάληπτο θαύμα της ελληνικής γλώσσας.

Ζούμε ανάμεσα στα απομεινάρια των μαχών του παρελθόντος. Ο μόνος τρόπος για να αναγνωρίσουμε σωστά τις δυνάμεις που κυριαρχούν σήμερα στη ζωή μας, τους αληθινούς εξουσιαστές μας δηλαδή, είναι να μάθουμε επιτέλους για τις “μάχες” που χάθηκαν. Θυμηθείτε την υπέροχη συμβουλή του Ησιόδου απ’ τα βάθη του μύθου: «**Η μνημοσύνη εξουσιάζει τους λόφους της ελευθερίας**». Είναι του συρμού να πιστεύει κανείς, ότι η πρόοδος έρχεται αν έχεις όνειρα και σπουδαία οράματα για το μακρινό μέλλον.

Εμείς Απαντούμε: “Όνειρα” και “οράματα” παράγουν ακόμα οι “θεοί”. Αυτά που έχετε μην είστε καθόλου σίγουροι πως είναι δικά σας. Μόνο η μνήμη και η έρευνα της ιστορίας, μπορεί να σας βεβαιώσει ότι θα χτίσετε κάτι δικό σας, στους λόφους της ελευθερίας. Διότι η πραγματική πρόοδος έρχεται μόνο με αληθινή ηρωική πάλη με τους εφιάλτες του παρελθόντος ■ όχι ακολουθώντας τα θεόδοτα όνειρα του μέλλοντος. Η μνήμη είναι η κρυστάλλινη κιβωτός του πολιτισμού!

Ακριβώς αυτό άλλωστε έκαναν και αυτοί που πρώτοι εδραίωσαν τον πολιτισμό. Δανείστηκαν απ’ το “μύθο”, την πολυχλιετή δηλαδή ιστορία τους, τα πολυτιμότερα στοιχεία του, για να στήσουν τη δόξα των

⁷⁵ *Αλήθεια*: (Δωρικός τύπος) αλαθείς από λήθω, λήθομαι, λέληθαμι. Liddell & Scott

κλασικών χρόνων και αγνόησαν επιδεικτικά όλα τα θεόδοτα "μη κοιτάξεις πίσω σου".

Η καινούργια θρησκεία του άκρατου βιοπορισμού, αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο θρησκευτικό ρεύμα όλων των εποχών. Κανείς όμως απ' τους ενθουσιώδεις σπαδούς της αποκλειστικής αυτής καταστρεπτικής "πίστης" δεν αντιλαμβάνεται, ότι η ξύλινη νοημοσύνη του επιτηδευματία, δεν του εξασφαλίζει τελικά, όλα όσα του υπόσχεται.

Καλοί οι βιοπορισμοί μας και σεβαστοί, αλλά δυστυχώς νομιμοποιούνται σε βαθμό που θέτουν εκτός νόμου τις πιο ανθρώπινες αναζητήσεις μας.

Η ταμειακή μηχανή στη θέση του πολυδιάστατου εγκεφαλικού μόχθου είναι μια ελεεινή υποτίμηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Και η ολοήμερη, ολοχρόνια χρηματοθηρία, το βαρύ τίμημα της άγνοιάς μας για την πραγματική τιμή και όψη των πραγμάτων.

Όσο οι απαιτήσεις μας θα γίνονται ποιοτικότερες τόσο καλύτερα θα αντιλαμβανόμαστε ότι το "χρήμα" από μόνο του, πολύ απέχει απ' το να είναι η οριστική λύση των "πόθων μας"! Οι ιεροπρεπείς και αναντίρρητοι ολοχρόνιοι αποκλειστικοί βιοπορισμοί μας, η **βιοποριστική νοημοσύνη** όπως την αποκαλώ εγώ, είναι δυστυχώς η καταστρεπτικότερη σύγχρονη εφαρμογή του "μη κοιτάξεις πίσω σου" που και σήμερα βλοσυρά οι εξουσιαστές "θεοί" μας προστάζουν υποσχόμενοι όλους τους ανεκπλήρωτους πόθους μας! Επιτέλους, ο πολιτισμός είναι το ανθεκτικότερο σκεύος μεταφοράς των αγαθών καρπών του μόχθου και οι "πάρωπίδες" της αποκλειστικής μελλοντομανίας μας τελικώς υπονομεύουν ακόμα και αυτήν την υλική μας ευημερία.

Ποιοί είναι τελικά οι Σοδομίτες;

Αν συγκεντρώσουμε τα στοιχεία της αφήγησης που μόλις προσπεράσαμε θα δούμε γι' αυτούς μια πολύ οικεία εικόνα. Έτσι οι Σοδομίτες-Χαναναίοι είναι φημισμένοι Αμπελοκαλλιεργητές (Δευτ. ΑΒ' 32 με καστρότοιχους και πύλες (Γεν. ΙΘ' 1) με βασιλείς και στρατό (Γεν. ΙΔ' 10) με κρασί, συμπόσια (Γεν. ΙΘ' 3) δίδραχμα και σπονδές. (Δευτ. ΑΒ' 38).

Ελπίζω να μη εκπλαγείτε ακούγοντας ότι οι κατασπλωμένοι αυτοί άνθρωποι είναι πέρα από κάθε αμφιβολία Έλληνες ή Ελληνοπελασγοί, Αιγαιοκρήτες-Φιλισταίοι, ή Φαλαιστίνιοι ή Παλαιστίνιοι.

Στη βίβλο βεβαίως αναφέρονται ως Χαναναίοι κι όχι ως Φιλισταίοι. Ο προσεκτικότερος όμως αναγνώστης, θα δει ότι οι Χαναναίοι και Φιλισταίοι για το βιβλικό κείμενο, είναι δύο ονομασίες που προσδιο-

ρίζουν τον ίδιο ακριβώς λαό. Χρησιμοποιούνται δε συχνά οι δύο αυτές διαφορετικές ονομασίες, για να προσδιορίσουν η μία, "Φιλισταίοι ή Φιλισταία", το λαό που κατοικεί την Μεσογειακή παραλία της πεντάπολης της Γάζας και η άλλη η ευρύτερη ονομασία "Χαναναίοι ή Χαναν" τον ίδιο ακριβώς λαό που κατοικεί στην παραποτάμια πεντάπολη του Ιορδάνη ποταμού. Η βίβλος επιβεβαιώνει αυτή την άποψη κλείνοντας στη γη των Χαναναίων και τις δύο πενταπόλεις: «καί ἦσαν τὰ ὄρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος, καθὼς ὑπάγει τίς εἰς Γέραρα ἕως Γάζης, (παραθαλάσσια) καί καθὼς ὑπάγει τίς εἰς Σόδομα (παραποτάμια) Γόμορρα, Ἄδama καὶ Σεβωείμ ἕως Λασά» (Γεν. 1' 19) και αλλού συμπληρώνεται η εικόνα "Οἱ Χαναναῖοι κατοικοῦσι παρά τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ὀχθὰς τοῦ Ἰορδάνου". Αριθμοί 12' 29.

Και ο Σοφονίας πολλά χρόνια μετά επιβεβαιώνει λέγοντας: "Χαναν γῆ τῶν Φιλισταίων". Σοφ. Β' 5. Ἔτσι "Φιλισταίοι και Χαναναίοι" είναι ένας και ο αυτός λαός. Το ότι είναι πολύ παλαιότεροι άποικοι της περιοχής, φαίνεται ευκολότατα κι απ' το βιβλικό κείμενο μια και όταν ο Αβραάμ με τις καυτές του ιδέες έρχεται εκεί, οι Χαναναίοι έχουν ήδη φτιαγμένο τον παράδεισό τους, αφού βέβαια κατέλαβαν από πολύ ενωρίτερα τις γονιμότερες και ομορφότερες γωνίες της περιοχής, τόσο τα δροσερά παράλια του Ιορδάνη, όσο και τα μόνα ομαλά χαμηλά παράλια της μεσογειακής ακτής. Ἔτσι με πικρία ο Αβραάμ σημειώνει όταν καταφθάνει στη γη που τόσο πόθησε «οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ». Γεν. 12' 6.

Οι Σοδομίτες λοιπόν, είναι Φιλισταίοι-Χαναναίοι ή Φαλαιστίνιοι-Παλαιστίνιοι, όπως και οι Χετταίοι Ετεοί-Αιγαίοι-Αιγαιοκρήτες ή Ετεοκρήτες που κατοικούν λίγο βορριότερά τους. (βλέ Άννα Δημητρίου: «Πελασγοί η καταγωγή των Ελλήνων»). Το μεγάλο λεξικό Ἡλίου στον 18ο τόμο σελ. 232 αναφέρει «Φιλισταίοι: Αρχαίος λαός αναφερόμενος εις την Παλαιάν Διαθήκην και εις αιγυπτιακούς παπύρους. Παλαιά περί αυτών δοξασία: ότι ήσαν λαός σημιτικής καταγωγής απεδείχθη εσφαλμένη, εξηκριβώθη δε ότι επρόκειτο περί Ελληνοπελασγών οἵτινες αφορμηθέντες εκ Κρήτης εγκατεστάθησαν τελικώς εις την Παλαιστίνην.» Ο ίδιος ο ποταμός Ιορδάνης⁷⁶ φέρεται έχων ελληνικό όνομα που μνημονεύεται στην Οδύσσεια: «εκεί τα πλοία σκόρπισαν κι άλλα στην Κρήτη πήγαν που οι Κυδωνιάτες⁷⁷ κατοικούν στους όχτους του Ιορδάνου». Ομήρου Οδύσσεια γ' 309.

⁷⁶ Ιόρδανος: "αμφί ρέεθρα".

⁷⁷ Κύδωνες: Μνημονεύονται στα Ομηρικά έπη ("Οδύσσεια") γ' 175 και "Ιλιάδα" β' 645) ως κάτοικοι της Κρήτης οι οποίοι μαζί με τους Αχαιούς-Ετεοκρήτες, Δωριείς και Πελασγούς, αποτελούσαν τον πληθυσμό της μεγαλονήσου. Οι Κύδωνες κατοικούσαν

Κρήτες λοιπόν, που έφτασαν εδώ στον Ιορδάνη προωθημένοι στην ενδοχώρα είτε αρχικά απ' την παραλιακή Φιλισταία ή όπως άλλοι ερευνητές θέλουν ανηφορίζοντας μέσω Αιγύπτου, προς την Παλαιστίνη. Μαζί τους έχουν φέρει εδώ στον Ιορδάνη και σ' ολόκληρη την Παλαιστίνη τον πολιτισμό και την προκοπή της Μινωικής Κρήτης, με την ελιά, το λάδι, το κλίμα κι όλα τα οπωροφόρα της χώρας τους κάνοντας τον Ιορδάνη μια παραδεισένια γωνιά. Γη ονομαστή «**ρέουσα γάλα και μέλι**» που επιπροσθέτως σημαίνει κτηνοτροφία (γάλα) και μελισσοκομία (μέλι), η δε αφθονία των αγαθών φθάνει απ' τους προκομμένους αυτούς Χαναναίους σε παροιμιώδη ύψη.

Οι Κρήτες λοιπόν κατοικούν στις όχθες του Ιορδάνου την εποχή του Αβραάμ, που έχουν προκοπή και Ομηρική αξιοπρέπεια. Ακόμα κι αν δεν συμπτύξουμε έστω και κατ' ελάχιστο τις βιβλικές χρονολογίες. Οι Κρήτες αυτοί έχουν συγκαιρινό πολιτισμό, τον έξοχο Μινωικό πολιτισμό της Κρήτης, που η δόξα του κάνει ακόμα τους αρχαιολόγους να σαστίζουν μη μπορώντας να εκτιμήσουν το μεγαλείο του.

Η Κνωσός, που είναι το κέντρο αυτού του πολιτισμού στέκει ακόμα ως το μεγαλύτερο και εντυπωσιακότερο μνημείο αρχαίου πολιτισμού από κάθε άποψη.

Λίγα στοιχεία για τα παλάτια της Κρήτης θα μας δώσουν μια ιδέα και ένα μέτρο σύγκρισης ανάμεσα στους Κρήτες-Χαναναίους και τους Χαλδαιο-Συριο-Εβραίους επικριτές των.

Κρήτες, Χαναναίοι και Φιλισταίοι

Δεν έχουμε λοιπόν παρά να ρίξουμε μια ματιά στη Μινωική Κρήτη, για να δούμε τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμένο τόπο καταγωγής των κατασπλωμένων Ιορδανο-Χαναναίων.

Οι Κρήτες και ■ σύγχρονος αλλά και ο αρχαιότερος του Αβραάμ Μινωικός πολιτισμός, είναι οι συνεχιστές του μεγάλου χαμένου πολιτισμού της Αιγίδος.

Η Κρήτη η ίδια εξακολουθεί να βυθίζεται, καθώς το ανατολικό άκρο της παρακολουθεί ακόμα την βραδία καταβύθιση της Αιγαιακής λεκάνης, που ακόμα συνεχίζεται. Το δυτικό της άκρο αντίστοιχα ανυψώνεται σταθερά, υπενθυμίζοντας ότι σε πολύ παλαιούς καιρούς ήταν συνδεδεμένη με έναν ορεινό, ισχυρό βραχίονα που έφτανε ως το

ανατολικότερο άκρο της Πελοποννήσου (ακροτήριο Μαλέα) του οποίου τα Κύθηρα και Αντικύθηρα είναι τα απομεινάρια της καταβύθισής του.

Συνεχιστές του ελληνοπελασγικού στοιχείου οι Κρήτες είχαν από χιλιετηρίδες τώρα περισώσει μια σημαντική μυθολογική φλόγα μαζί με τα απομεινάρια του Αιγαιο-Κυκλαδικού πολιτισμού.

Με το χρόνο ανακτούν όμως μέρος της χαμένης τους δύναμης και στο αποκορύφωμά τους γίνονται ■ πλέον πολυσυζητημένος και εκλεπτισμένος αρχαίος πολιτισμός. Ο θρυλικός Μινωϊκός πολιτισμός. Κατακτούν τις θάλασσες σε δυσπερίγραπτη έκταση, καθαρίζουν τη Μεσόγειο απ' την πειρατία και επιβάλλουν ειρηνικά το εμπόριο στις πιο απίθανες γωνιές της γής: «Κτήσασθαι δε (ο Μίνως) και δύναμιν ναυτικήν μεγάλην... και πρότερον των Ελλήνων θαλασποκρατήσαι» Διοδ. Σικελιώτης, V 78,4.

Τα παλάτια της Κρήτης (Κνωσός-Φαιστός-Μάλια-Ζάκρος) με την απίστευτη αρπότητά τους και τη λειτουργική τους αρχιτεκτονική, προβάλλουν έναν απίστευτο πλούτο γνώσεων, που προβληματίζει ολοένα και περισσότερο τους ειδικούς.

Τα πολυόροφα οικοδομήματα της Κνωσού με έκταση 20.000 τ.μ. ικανά να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες μια πόλεως 80.000 κατοίκων με τους πέντε ίσως και έξη ορόφους τους, καθηλώνουν με την ομορφιά και το μεγαλείο τους. Σ' όποιον έτυχε να δει, κάποια απ' τις πιθανές αναπαραστάσεις του κτιριακού αυτού συγκροτήματος, δε μένει η παραμικρή αμφιβολία για το απίστευτο ύψος του πολιτισμού της Μινωικής Κρήτης. Υδραγωγεία, αρδευτικά έργα δεκάδων χιλιομέτρων, τέλειο αποχετευτικό σύστημα, είδη υγιεινής που θυμίζουν σύγχρονες ανέσεις με λεκάνες, νιπτήρες, μπανιέρες, πισίνες, ακόμα και μια πρωτότυπη κεντρική θέρμανση.

Μεγαλόπρεπες σκάλες εισόδου δεκατεσσάρων μέτρων (Φαιστός). Υπέροχες κιονοστοιχίες, κλιματιζόμενοι χώροι με πολύθυρα, φωταγωγούς και τελειώτατα κλιμακοστάσια να συνδέουν τους επάλληλους ορόφους με εντελώς σύγχρονη οικοδομική αντίληψη, χαρίζοντας λειτουργικότητα στους πλέον των 1.500 χώρων και δωματίων.

Τα θέατρα, οι σχολές, τα ωδεία και οι αθλοπαιδίες, με τους μεγαλόπρεπους διαδρόμους για τις ιερές τους πομπές προς τη μεγάλη μητέρα "θεά φύση", γέμιζαν απ' τα θορυβώδη γλέντια όπου η γυναικεία συμμετοχή εντυπωσιάζει. Η βαθιά μητριαρχούμενη Μινωική κοινωνία ακολουθεί τη μητρωνυμία⁷⁸ τιμώντας με έναν ιδιαίτερο τρόπο τη μητέρα. Η γυναικεία παρουσία τονίζεται έντονα σε αναπαραστάσεις χορών και αγωνισμάτων, όπου αγόρια και κορίτσια συμμετέχουν

⁷⁸ Μητρωνυμία αντί της πατρωνυμίας αντί πατρώνυμο είχαν το μητρώνυμο.

εξίσου. Κυνηγούν, πυγμαχούν, τρέχουν και αλματοδρομούν: "Τα αθλήματα στα οποία έπαιρναν μέρος άνδρες και γυναίκες, συνδυάζονται με τις ιερές τελετουργίες, και έδιναν την ευκαιρία για εντονότερη κοινωνική κίνηση και ψυχαγωγία. Εικόνα των αγωνισμάτων (πάλη, πυγμαχία, άλμα, δρόμος) δίνουν οι τοιχογραφίες οι λίθινες παραστάσεις και οι σφραγιδόλιθοι. Κύριο γνώρισμα των αγωνισμάτων, η ευκινησία και η επιδεξιότητα. Η ταυρομαχία ήταν το θεαματικότερο, μα και το πιο επικίνδυνο άθλημα".

Εντυπωσιακά εικονίζονται στις ριψοκίνδυνες ταυρομαχίες (ταυροκαθάψια)⁷⁹ αγόρια και κορίτσια που εκτελούν ανατριχιαστικά επικίνδυνα άλματα στη ράχη επιτεθέμενων ταύρων. Άλματα που μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να ξαναεπιχειρήθηκαν πουθενά στον κόσμο.

Οι Κρήτες ζουν στις 100 και πλέον ατείχιστες πόλεις τους σε απόλυτη αρμονία και παροιμιώδη Μινωική ειρήνη. Είναι άνθρωποι που δε φαίνεται πουθενά ότι επιβλήθηκαν με τη δύναμη των όπλων τους, παρά με τα θέλγητρα των υλικών αγαθών και την αίγλη του πολιτισμού τους.

Ο Αβραάμ αδυνατεί να δεχθεί την ιδιόμορφη αυτάρκεια αυτού του λαού. Τα πολυήμερα γλέντια τους, τα τραγούδια και τα γέλια τους αντηχούν μερόνυχτα ολόκληρα ίσως στις ήσυχες νύχτες του Ιορδάνη. (Μέχρι σήμερα οι Κρήτες έχουν τετραήμερα γαμήλια γλέντια). Στον ήσυχο λόφο, απ' όπου κατασκοπεύει τους Κρήτες της Χαναάν καταστρώνοντας σχέδια "κατάσχεσης" της γης τους πλάθει την φανταστική ιστορία της ανήθικης πόλης που αφανίζεται απ' τη θεϊκή οργή, δανειζόμενος απ' τους διάσημους ελληνομεσογειακούς μύθους (τη μοναδική παιδεία της εποχής) το απαραίτητο υλικό.

Κρήτες λοιπόν, πρέπει να είναι οι Χαναναίοι Σοδομίτες του Ιορδάνη, που στην εποχή του Αβραάμ εκτός απ' την ομηρική αξιοπρέπεια έχουν νόμους και προκοπή τέτοια που έφερε τους συγκαιρινούς και κατοπινούς Μινωίτες σε επίπεδα ανεπανάληπτου μεγαλείου. Αυτοί είναι οι Χαναναίοι, που σαν σπουδαίοι αμπελοκαλλιεργητές εντυπωσιάζουν λίγο αργότερα τους εισβολείς απογόνους του Αβραάμ, καθώς αυτοί επιστρέφουν απ' την Αίγυπτο για να διεκδικήσουν τη γη των "πατέρων" τους. Γη που "κατάσχεσε" γι αυτούς ο θεός τους, καίγοντας

⁷⁹ Ταυροκαθάψια: Λέει το Νεώτερο εγκυκλοπαιδικό Λεξικό "Ήλιου" στο 17ο τόμο στη σελίδα 598: Κατά τον διεξαγόμενο αγώνα τέσσαρες συνήθως νέοι, ταυροκαθάπται καλούμενοι, κατεδίωκον έφιπποι ταύρον, άγριον, έπρεπε δε να συλλάβουν τούτον εκ των κεράτων χρησιμοποιούντες, σχοινιά, βρόγχους (θηλιά- "λάσσο") καθήμενοι δε επί του τραχήλου ή της ράχεως του ζώου, να εκτελέσουν διάφορους ακροβατικας ασκήσεις"... Σας θυμίζουν τίποτε όλα αυτά...;

τους αμαρτωλούς, θαυμάσιους όμως αμπελοκαλλιεργητές Χαναναίους!

Η βιβλική περιγραφή λέει γι αυτούς και τα περίφημα σταφύλια τους: «καί ἔκοψαν ἐκεῖθεν (οἱ κατάσκοποι) κλῆμα μετά ενός βότρυος σταφυλῆς, καί ἐβάσταζον αὐτό δύο ἐπὶ ξύλου... καί εἶπον Ἦλθομεν εἰς τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέστειλας ἡμᾶς καί εἶναι τῷ ὄντι γῆ ῥέουσα γάλα καί μέλι... ὁ λαός ὅμως ὁ κατοικῶν ἐν τῇ γῇ εἶναι δυνατός καί αἱ πόλεις περιτειχισμέναι, μεγάλαι σφόδρα... καί οἱ Χαναναῖοι κατοικοῦσι παρά τὴν θάλασσαν καί τὰς ὁχθὰς τοῦ Ἰορδάνου». Αριθ. 13-23-27-29.

Εξ αφορμῆς τῆς διάσημης αὐτῆς βιβλικῆς ἀφήγησης, θὰ 'θελα νὰ ξανααναφερθῶ στα Τοπόλια Χανίων Κρήτης ὅπου ἐκτός ἀπ' το ὠραιότερο φαράγγι ποὺ εἶδα ποτέ μου, εἶδα καὶ τὰ μεγαλύτερα τσαμπιά σταφυλιού ποὺ μπορεῖ νὰ φανταστεῖ ἄνθρωπος, -ένα τσαμπὶ μὴ ἀγκαλιά! "Ἑφτάκιλα" σταφύλια, τὰ ονομάζουν οἱ Κρήτες χαμογελώντας καὶ ξεχωρίζουν τὸν "Σιδερίτη" (μαύρο) καὶ τὸν "Κρυστάλι" (ἄσπρο) σαν τὰ ἀντιπροσωπευτικότερα τοῦ εἶδους.

Ἀλλὰ τὰ σχόλια τῆς υπεραϊωνόβιας γιαιῆς μας Ολγας, ἔχουν ἐδῶ ἰδιαίτερη βαρύτητα: "Τὸ μυστικὸ εἶναι τὸ θειάφισμα" λέει μ' ἓνα στόμα μαζί με τὸ γιο τῆς Μανόλης: "Τὸ δε θειάφι τὸ προμηθευόμασταν οἱ ἴδιοι ἀπ' τὸν Αἶ Λια (κοντινὸ ὕψωμα στὰ Ἐννιά Χωριά) ὅπου ὑπάρχει σαν φυσικὸ ορυκτὸ ἀνάμεσα στὸ γύψο... τὸ "τριπλό" θειάφισμα εἶναι τέχνη" ἐπαναλαμβάνει με νόημα ὁ οἰκοδεσπότης μας Μανόλης προσφέροντάς μας ἓνα θεσπέσιο 50χρονο παλιὸ κρασί(!) ἀπ' τὰ ἑφτάκιλα σταφύλια τοῦ σαν τὴν καλύτερη ἐπιβεβαίωση τῆς οἰνοποιητικῆς τοῦ τέχνης!⁶⁰

Ἀνέφερα τὰ παραπάνω, σὰ μὴ ἐπιπρόσθετη ἴσως ἐπιβεβαίωση ὅτι τὰ γιγάντια σταφύλια τῶν Χαναναίων, εἶναι Κρητικὸ μυστικὸ ποὺ στὸν πιθανὸ τρόπο προέλευσής τοῦς εξακολουθοῦν ἀκόμα νὰ παράγονται καὶ νὰ ἐντυπωσιάζουν. Διότι πράγματι, ἓνα-δύο 7κιλά τσαμπιά εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ κουβαλήσει κανεὶς μόνος τοῦ, χωρὶς νὰ τὰ καταστρέψει. Ἀξία ἐπίσης ἔχει τὸ γεγονὸς, ὅτι στὸν τρόπο παραγωγῆς τῶν ἐντυπωσιακῶν αὐτῶν σταφυλιῶν, τὰ Τοπόλια ὑπάρχει (ἢ τουλάχιστον ὑπῆρχε) ἀφθονο θειάφι ὅπως ἀκριβῶς ὑπῆρχε καὶ πλάι στὰ Σόδομα ἀφθονο ἀπ' τὴ Νεκρὰ θάλασσα, γιὰ τοὺς διάσημους ἐκείνους Κρητοχαναναίους αμπελοκαλλιεργητές.

⁶⁰ Τὸ υπέροχο αὐτὸ κρασί, τὸ γευτήκαμε ἀλησμόνητα κάτω ἀπὸ μὴ παμπάλαια ἀψίδα, (700-1000 ἐτῶν) ποὺ ἀντὶ νὰ γκρεμίσει, ἐνσωμάτωσε στὸ ἀρχοντικό τοῦ, καὶ χῶρισε μὲ ἓνα τέτοιο υπέροχο κειμήλιο ἐξυπνα τὴν σαλοτραπεζαρία τοῦ! Κάτω ἀπ' τὴν ἀψίδα αὐτή, μας φίλεψε μὴ υπέροχη οἰκογένεια ἀπογόνων τοῦ "Κύδωνα" καὶ πιθανότατα ομόφυλοι τῶν καταστυλωμένων Ἰορδανο-Χαναναίων!

Αυτοί είναι λοιπόν οι Κρητοχαναναίοι Σοδομίτες, που είδαμε στο αντίστοιχο φιλμ όπου οι Χολιγουντιανοί παραχαράκτες της σύγχρονης ιστορίας αντάξιοι συνεχιστές του γοητευτή Αβραάμ, παρουσίασαν⁸¹ τους καθόλα αξιοπρεπείς αυτούς ανθρώπους να σέρνονται παθιάρικα ημίγυμνοι ακόμα και στους τοίχους και να έχουν ζωγραφιστά μάτια, στις παλάμες και στα βλέφαρά τους!

Λωτ ο επικηρυγμένος!

Τι απέγινε όμως ο Λωτ;

Μαύρη μοίρα τον περίμενε, γιατί όπως είπαμε έκανε το τραγικό λάθος να προδώσει τα θεϊκά σχέδια σε αλλόφυλους. Έτσι, αφού καταλήγει στη Σηγώρ μαζί με τις δύο κόρες και τη γυναίκα του, η αφήγηση κάνει αιφνίδια στροφή και θέλει την κα Λωτ να αλατοποιείται παραδόξως, μετά τη σωτηρία της και την είσοδό της στη σωτήρια πόλη Σηγώρ!

Την αποκαλούμε δε κα Λωτ, όχι για κανένα άλλο λόγο αλλά μόνο διότι το όνομα μιας τόσο τραγικής ηρωίδας πεισματικά παραμένει άγνωστο. Ενώ αντίθετα αποτελεί γενική πεποίθηση των ερευνητών, ότι το τραγικό ή πρωτότυπο τέλος αυτής της γυναίκας, θα έκανε αυτόματα το όνομά της αθάνατο ανάμεσα στους απογόνους της. Εν τούτοις αν και "στήλη άλατος" η κα Λωτ παραμένει πεισματικά ανώνυμη!

Γνώμη μας είναι ότι πράγματι βρήκε τραγικό θάνατο η γυναίκα αυτή. Είτε μέσα στις φλόγες της πυρκαγιάς, που δεν πρόλαβε να αποφύγει, είτε κυνηγημένη απ' το εξαγριωμένο πλήθος της Σηγώρ,⁸² που μαθαίνει απ' τους διασωθέντες γαμβρούς του Λωτ την τραγική ομολογία τους για την αληθινή αιτία της συμφοράς.

Ο Λωτ ομολόγησε ευθέως σ' αυτούς, ότι ο δικός του θεός σκοπεύει να κάψει την πόλη και μάλιστα τη συγκεκριμένη αυτή νύχτα.

Ο Λωτ λοιπόν, κυνηγημένος απ' τους εξαγριωμένους θεόπληκτους Χαναναίους, αυτή τη φορά από κάποιο πραγματικό θαύμα γλιτώνει μεσ' στην αναταραχή και το γενικό πανδαιμόνιο και κρύβεται σε μια σπηλιά στα όρη, στα βουνά, που τόσο ήθελε να τ' αποφύγει. Μοναδικό θύμα της άτακτης φυγής του η γυναίκα του. Επικηρυγμένος με τη βαρύτατη κατηγορία του εμπρησμού τεσσάρων πόλεων, δεν τολμά να εμφανιστεί πουθενά και ζει μαύρη ζωή απομονωμένος με τις δύο κόρες

⁸¹ Στο αντίστοιχο χολιγουντιανό φιλμ "Η Βίβλος".

⁸² Έτσι ερμηνεύεται και το γεγονός ότι η γυναίκα του Λωτ βρίσκει το θάνατο αφού μπαίνουν πρώτα στη Σηγώρ και όχι προηγουμένως.

του σε μια ανήλιαγη σπηλιά, όπου και ενδεχομένως στη διάρκεια της παρατεταμένης εκείνης παραμονής, να υποκύπτει στ' αλήθεια στο αμάρτημα της αιμομικτικής συνεύρεσης με τις δύο του κόρες: « Ἀνέβη δέ ὁ Λῶτ ἀπὸ Σηγῶρ καὶ κατώκησεν ἐν τῷ ὄρει καὶ μετ' αὐτοῦ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ, διότι ἐφοβήθη νὰ κατοικήσῃ ἐν Σηγῶρ καὶ κατώκησεν ἐν σπηλαίῳ, αὐτός καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ». Γεν. 19' 30.

Βεβαίως εδώ η αφήγηση το παρουσιάζει όσο απαλά γίνεται, κάτι σαν εκδρομή στα βουνά... Αλλά δεν αποφεύγει να πει ότι αιτία για τον μακρόχρονο αυτό εγκλεισμό στο σπήλαιο, ήταν ο φόβος και η καταδίωξη των κατοίκων της Σηγώρ. Και η συνέχεια ακόμη πιο πιεράτη. Στην τραγική "φυλακή" της σπηλιάς, οι κυνηγημένοι απ' όλους τους κατοίκους της περιοχής, παραπαίνουν σε ανηθικότητα σαφώς μεγαλύτερη απ' την υποτιθέμενη των Σοδόμων: «καί εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα (κόρη) πρό την νεωτέρα... ἐλθέ ἄς ποτίσωμεν τον πατέρα ἡμῶν οἶνον κι ἄς κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ». Γεν. 19' 32.

Αυτά είπαν οι δυο "παρθένες" δείχνοντας ήθος και χαρακτήρα "δικαίων"! Άλλωστε ο ίδιος ο πατέρας τους λίγο πριν, κατά την αφήγηση τουλάχιστον, με πολύ ευκολία είχε προτείνει στους δήθεν ποθοπλάνταχτους Σοδομίτες που διαμαρτύροντο έξω απ' το σπίτι του: «έχω δύο θυγατέρας αϊτινες δεν ἐγνώρισαν ἄνδρα, νά σᾶς φέρω λοιπόν αὐτάς ἔξω καί κάμετε εἰς αὐτάς ὅπως φανῇ εἰς ἐσᾶς ἄρεστόν». Γεν. 19' β. Θα περίμενε κανείς μεγαλύτερο θάρρος και υπεράσπιση απ' τον Λωτ. Τη στιγμή μάλιστα που αποδεδειγμένα φιλοξενούσε και συμποσιάστηκε με τη "θεϊκή αντιπροσωπεία" αυτοπροσώπως! Αλλά οι γυναίκες στους πατριαρχικούς αυτούς χρόνους, δε φαίνεται να είναι παρά το προστατευτικό "σώμα" των πατριαρχών, σε κάθε ευκαιρία.

Τώρα λοιπόν οι δύο "άβγαλτες" αυτές κόρες, σκέφτονται τρόπους για να κοιμηθούν με τον πατέρα τους με την πολύ αποκαλυπτική δικαιολογία: «άνθρωπος δέν είναι επί τῆς γῆς διὰ νά εἰσέλθῃ πρὸς ἡμᾶς κατὰ τὴν συνήθειαν πάσης τῆς γῆς». Γεν. 19' 31. Μήπως είναι ολοφάνερο ότι η χονδροειδής αυτή δικαιολογία προστέθηκε πολύ αργότερα, για να προσφέρει αδέξια ένα σκεπτικό δικαιολογίας, στην ανατριχιαστική αυτή περίπτωση πατριαρχικής αιμομιξίας; Άνδρες υπήρχαν πολλοί, οι καταζητούμενες όμως κόρες του Αωτ ήταν αδύνατον να τους πλησιάσουν! Μια καλή ευκαιρία για θεάρεστο εγκρατή βίο πήγε εντελώς χαμένη! Δεν είναι λοιπόν φανερό ότι ψεύδονται αφού ένα μόλις εδάφιο πριν φαίνεται ολοκάθαρα ότι μόνες τους και από φόβο εγκαταλείπουν τη μικρή Σηγώρ που είναι γεμάτη άνδρες;

Δε βγαίνει τώρα μόνο του και αβίαστα το συμπέρασμα των όσων προηγουμένως αναφέραμε; Πως δηλαδή η παραμονή του Λωτ στα βουνά και στις σπηλιές, είναι υποχρεωτική για άγνωστα μεγάλο χρονικό διάστημα, διότι ήταν οι πλέον καταζητούμενοι εμπρηστές ολόκληρης της περιοχής;

Κατήγοροί τους, οι διασωθέντες προφανώς γαμβροί του, που ευθαρσώς διέδωσαν την τραγική κατηγορία ότι ο Λωτ ήξερε για τον εμπρησμό πολύ πριν αυτός εκδηλωθεί.

Έτσι αποκλεισμένος και κυνηγημένος με μοναδικό ίσως κρυφό τροφοδότη του τον θείο του Αβραάμ, συντηρείται στο σπήλαιο κρυφά και έχει ψηλά στα βουνά, αρκετό κρασί για να μεθά απ' τις κόρες του, πριν από κάθε συνεύρεση: «ἐπότισαν λοιπόν καὶ τὴν νύκτα ἐκείνη τὸν πατέρα ἐαυτῶν οἶνον, καὶ σηκωθεῖσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐνόησεν οὔτε πότε πλαγίασεν αὐτὴ καὶ πότε ἐσηκώθη. Καὶ συνέλαβαν αἱ δύο θυγατέρες τοῦ Λῶτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν». Γεν. 19' 35-36. Η αφήγηση και πάλι ελαφροπατά εσκεμμένα. Το πρόβλημα των Εβραίων ηρωίδων είναι ότι, ή δεν θα πιάνουν καθόλου παιδί και θα γίνεται ολόκληρη φασαρία για τη θεραπεία τους απ' την επίμονη στειρότητα ή όπως εδώ, θα είναι υπεργόνιμες και θα αρκεί μια μόνη φορά για να αποκτήσουν και οι δύο τους ταυτόχρονα τους ποθητούς απογόνους. Όλοι όμως γνωρίζουμε ότι κάτι τέτοιο μόνο με "θαύμα" θα μπορούσε να επιτευχθεί. Λέτε λοιπόν να ευλογήθηκαν με "θαύμα" ακόμα και σ' αυτήν την αιμομικτική περίπτωση! Εμείς απλά λέμε, ότι όλα αυτά είναι αποτέλεσμα της ανύπαρκτης εβραϊκής ηθικής.

Για τα παραπάνω, όσο κι αν ψάξει κανείς δεν θα βρει την παραμικρή αντίδραση του Λωτ στο ακραίο αυτό περιστατικό διαστροφής.

Εντάξει ο Λωτ ήταν πράγματι μεθυσμένος. Οι κόρες του όμως δεν ήταν! Τελικά ξέρετε... πόσοι ήταν οι δίκαιοι που σώθηκαν απ' τη φλογερή οργή του θεού κατά της ανηθικότητας;

Έχω την εντύπωση ότι ο λεγόμενος Σοδομισμός ό,τι κι αν αυτός θέλουν να περιλαμβάνει, δεν είναι βαρύτερο παράπτωμα απ' αυτό της εκούσιας μεθοδευμένης και κατ' εξακολούθηση αιμομικτικής συνεύρεσης στην οποία επιδόθηκαν οι δύο ενήλικες θυγατέρες του Λωτ, με την σιωπηρή συγκατάθεση του "ακούσιου" μέθυσου Λωτ.

Και τελικά, βεβαίως και δεν μπορούμε να μη ρωτήσουμε: Γιατί ο θεός της βίβλου επεμβαίνει δυναμικά για να δώσει ένα μάθημα ηθικής τάξης αφανίζοντας μέσα σε πύρινη κόλαση τέσσερις πολυπληθείς πολιτείες, των οποίων την ανηθικότητα ούτε ή ίδια η "ιερή" αφήγηση δεν καταφέρνει να τεκμηριώσει; Ενώ όταν κατά τη ίδια αυτή αφήγηση, η ανηθικότητα των ημετέρων ξεπερνά κάθε φαντασία, ο ίδιος αυτός θεός παραμένει απλά σιωπηλός χωρίς την παραμικρή ένδειξη οργής;

Όλα δείχνουν ότι ο θεός του Αβραάμ τουλάχιστον για την εποχή αυτή δεν μπορεί να διακρίνει με σαφήνεια τη διαφορά μεταξύ "δικαίων" και "αδίκων"! Ή στη σωστότερη του ερμηνεία: το κακό και το ανήθικο, είναι στα χέρια των ημετέρων όπλο και μέθοδος προώθησης δολίων σχεδίων ατιμωρητί. Ενώ για τους εκτός ημών, αιτία πληγών και θανάτου. Βολικό ε! Εδώ γνωστός κωμικός⁸³ θα μας κοίταγε κατάματα και θα έλεγε χαμογελαστός κουνώντας το κεφάλι "it's good to be king"! Πράγματι είναι πολύ βολικό να είσαι πάντα εσύ ο βασιλιάς!

Ο Λωτ, η κυρία του και οι ελαφρών ηθών κόρες τους, έπρεπε σαφώς να καταστραφούν μαζί με τις "ανήθικες πόλεις". Αν βεβαίως δεχθούμε ότι η ηθική τάξη ωφελείται και προωθείται με πυρ εξ ουρανού ανακατεμένο με κάτι λίγο θείον.

Το "μη γυρίσης πίσω σου" και η "στήλη άλατος", μεταφέρουν δια μέσου των αιώνων την απόπειρα μυθολογικής συγκάλυψης, ενός ολοκαυτώματος όπου ανύποπτοι πολίτες μιας ολόκληρης πεντάπολης, παραδίνονται στις φλόγες του αδίστακτου Εβραίο-Χαλδαίου Αβραάμ. Μας μεταφέρουν πίσω στην πολύ κατοπινή εποχή αυτής της καταστροφής, όταν πλέον προσπαθούν να συνδυάσουν τους θρύλους αυτής της ιστορίας, με τους πολύ περίεργους τοπικούς σχηματισμούς της πλέον παράξενης θάλασσας του κόσμου, που βρίσκεται λίγο νοτιότερα απ' τον υποτιθέμενο τόπο της αδικοχαμένης πεντάπολης: Της Νεκράς Θάλασσας. Εκεί εκβάλλει ο ορμητικός Ιορδάνης και που ακόμα ονομάζεται όχι μόνο αλμυρά, αλλά και ασφατική θάλασσα, διαβάζουμε γι αυτήν: «Η Νεκρά Θάλασσα αποτελεί μοναδικό φαινόμενο στον κόσμο καθώς, βρίσκεται στο βάθος μιας κοιλάτητας 392 μέτρων κάτω απ' την επιφάνεια της Μεσογείου και εξ αιτίας πολύ δυνατής εξάτμισης, συγκεντρώνεται πολύ περισσότερο αλάτι απ' ότι σ' άλλες θάλασσες μέσα σ' αυτό το τόσο αλμυρό νερό όπου κανένα ζώο ούτε φυτό μπορεί να ζήσει, υπάρχει μεγάλη ποσότητα χλωρίου, μαγνησίου, σόδα, άσφαλτος και θειάφι».⁸⁴ Να λοιπόν: μέχρι σήμερα η άσφαλτος (πίσσα) της περιοχής επιβεβαιώνεται σα φυσικό προσόν της περιοχής και το θείον (θειάφι) δεν υπήρχε απολύτως καμία ανάγκη να πέσει απ' τον ουρανό μια και οι φυσικοί μηχανισμοί παραγωγής του από ατελείωτες τώρα χλιετηρίδες, είχαν χαρίσει άφθονο στην περιοχή!

Έτσι τα φυσικά φαινόμενα της περιοχής, με τους άφθονους αλάτινους παράξενους σχηματισμούς που σίγουρα ανέκαθεν υπήρ-

⁸³ *Mell Brucks.*

⁸⁴ *Λευτέρης Δεληθανάσης "ο κόσμος της βίβλου".*

χαν, δέθηκαν μαζί με το θειάφι μυθολογικά με τους θρύλους για την καταστροφή και την ανώνυμη ίσως και ανύπαρκτη γυναίκα του Λωτ. Αυτό είναι το μυθολογικό πέπλο που σίγουρα παραμέρισε σε πολύ κατοπινούς χρόνους, άλλες ενδιαφέρουσες άγνωστες λεπτομέρειες της τραγικής αυτής ιστορίας. Μια αγαπημένη βιβλική μέθοδος συγκάλυψης των αληθινών γεγονότων, που ταυτόχρονα φέρνει στο νου μας, ανάλογες ιστορίες, όπως η ομηρική αναφορά στο καράβι των Φαιάκων, που πέτρωσε έξω απ' το ίδιο του το λιμάνι χτυπημένο απ' τον Ποσειδώνα γιατί μετέφερε τον τιμωρημένο, πολυπλόκητο Οδυσσέα στην Ιθάκη! Λέγεται, πως ακόμα δείχνουν το καράβι αυτό στους επισκέπτες του νησιού!

Μας θυμίζει επίσης τον "πετρωμένο γάμο", στη λίμνη του Λαγκαδά, όπου πράγματι ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει απ' τη βόρεια μεριά της λίμνης, αυτό που η λαϊκή φαντασία παρομοίασε θαυμάσια με μια πετρωμένη γαμήλια πομπή, παράξενα κοραλιογενή απομεινάρια μιας εποχής όπου αυτοί οι σχηματισμοί αυτοί ήταν ακόμα στον πυθμένα της λίμνης!

Κίνυρας-Σμύρνα και Άδωνις

Ο πλούσιος βασιλιάς της Κύπρου Κίνυρας, είχε μια πεντάμορφη κόρη που αρνιόταν πεισματικά τις χάρες του έρωτα. Πολλοί ήρωες και πριγκηπόπουλα έφυγαν λυπημένα, χωρίς να καταφέρουν να αποκτήσουν την πεντάμορφη κόρη του, Σμύρνα.

Η θεά όμως του Έρωτα Αφροδίτη, προσβεβλημένη απ' τη στάση της που δεν της πρόσφερε τις απαιτούμενες τιμές, έστειλε στη Σμύρνα για τιμωρία ερωτικό πάθος για τον ίδιο της τον πατέρα: «Το πάθος όλο και φούντωνε, αποφάσισε να το φανερώσει όλα στην παραμόνα της την Ιππολύτη. Η ασυνείδητη γριά της υποσχέθηκε να βρει τρόπο». Έτσι η Σμύρνα έσμιξε με τον ίδιο τον πατέρα της, χωρίς εκείνος να το ξέρει, στο θεοσκότεινο κοιτώνα του. Πέρασε όμως καιρός. Η Σμύρνα είχε μείνει έγκυος. Όταν ο εξαπατημένος πατέρας έμαθε την ντροπή του, θέλησε να τιμωρήσει τη θυγατέρα του και την καταδίωξε με γυμνό σπαθί. Οι θεοί όμως άκουσαν τις σπαρακτικές παρακλήσεις της καταδιωκόμενης, θεόπληκτης Σμύρνας και την μεταμόρφωσαν σε δένδρο. Την Σμύρνα!

Ο Κίνυρας, ο αιμομίκτης πλούσιος βασιλιάς της Κύπρου, μετά απ' αυτή την ντροπή αυτοκτόνησε.

Ύστερα από εννιά μήνες, το "δένδρο" άνοιξε και βγήκε ένα παιδί μοναδικής ομορφιάς ο Άδωνις.⁸⁵ Θαμπωμένη η Αφροδίτη το έκλεισε σ' ένα κιβώτιο και το εμπιστεύτηκε στην Περσεφόνη, με την εντολή "να μην το ανοίξει". Η εντολή βέβαια, ως συνήθως έφερε το αντίθετο αποτέλεσμα, και η Περσεφόνη άνοιξε το κιβώτιο, είδε το πεντάμορφο μικρούλη Άδωνη κι αρνιόταν την επιστροφή του στην Αφροδίτη. Έτσι ξέσπασε "καβγάς" μεγάλος που έφτασε στο Δία, τον ύστατο δικαστή, για να βρει μια "Σολωμόντια" λύση για τις δύο γυναίκες που διεκδικούσαν το όμορφο μωρό τον Άδωνη.

Ο Δίας όρισε, τέσσερις μήνες του χρόνου ο θαυματουργικά γεννημένος Άδωνης θα τους περνούσε ψηλά στον Όλυμπο, μετά, "χώρισε στη μέση" τον υπόλοιπο χρόνο του Άδωνη που θα τον περνούσε μαζί με τις "δύο μητέρες" του, την Αφροδίτη και την Περσεφόνη.

Ο μύθος του Άδωνη,⁸⁶ περιέχει όλες τις παραδοξότητες της οικογένειας του Λωτ που με τόση "φυσικότητα" περιλαμβάνονται στην ιστορία των Σοδόμων. Βεβαίως, δεν γνωρίζουμε που αρχινά και που τελειώνει η απόπειρα μυθικής επικάλυψης, της θλιβερής αυτής βιβλικής ιστορίας. Και ουσιαστικά, δεν είναι αυτό που εδώ μας ενδιαφέρει. Εδώ ενδιαφέρει η σύγκριση της ελληνικής αναφοράς στο μύθο, καθώς αυτός προσπαθεί να ερμηνεύσει τα άνομα πάθη και να επισημάνει τις συνέπειες. Απ' τη μια με τον πατέρα να αυτοκτονεί συντετριμμένος αφού παρ' ολίγο να σκοτώσει την κόρη του με τα ίδια του τα χέρια, και απ' την άλλη, από εκεί δηλαδή που θέλουν να στέκει όλη η "αλήθεια" της εβραϊκής θεότητας, οι "δίκαιοι", δράστες των άνομων παθών στέκουν αδιάφοροι και απαθείς. Ακολουθώντας προφανώς το παράδειγμα της εκλεκτής τους θεότητας, που ενώ μόλις τώρα κατά την αφήγηση κατέκαψε τέσσερις πόλεις για δήθεν απρεπή, σεξουαλικά πάθη, στις χονδροειδείς σεξουαλικές παρεκτροπές των ημέτερων δεν καταδέχεται να πει ούτε κουβέντα! Εξυπηρετώντας απλά και εξώφθαλμα, την ιστορική αναγκαιότητα της επαίσχυντης καταγωγής των εχθρών του Ισραήλ Αμωνιτών και Μωαβιτών, απογόνων του Λωτ απ' τα δύο παιδιά που (ο Λωτ) απέκτησε με τις ίδιες του τις κόρες!

⁸⁵ Ρ. Γκρέιβς 160.

⁸⁶ Οβίδιος *Μεταμορφώσεις* 10, 524 / Οππιανός, *Αλιευτικά* 3, 405 / Σέρβιος σχ. στον Βιργίλιο / *Αινειάδα* 5, 72 / Απολλόδωρος 3, 184.

"Άγαρ η κακοποιημένη δούλα".

Ο θεός βέβαια του Αβραάμ, δεν είναι ο μεγαλειώδης δημιουργός που είναι απρόσιτος και αποτραβηγμένος στην απεραντοσύνη του Σύμπαντος, ούτε καν η ιδέα της παγκοσμιότητας του ταιριάζει, διότι απλά είναι ένας πολύ οικογενειακός-προσωπικός θα λέγαμε θεός. Το "πανταχού παρών" στην εποχή αυτή του Αβραάμ εκπληρώνεται με έναν εντελώς ιδιαίτερο τρόπο, μόνο με ο,τιδήποτε απασχολεί τον υπερευνοημένο του προφήτη. Καμία απ' τις οικογενειακές του έγνοιες δεν αφήνουν το θεό αυτό αδιάφορο, τις ζει μαζί του όλες και του συμπαραστέκεται σαν αληθινός "φίλος". Βέβαια, ίσως θα μπορούσε να δώσει λίγη απ' την προσοχή του και στη γειτονική Μινωική Κρήτη, που την περίοδο αυτή είναι σε πλήρη άνθηση και αποτελεί το στολίδι του Μεσογειακού πολιτισμού, με τα παλάτια της Κνωσσού και της Φαιστού ολοκαίνουργια και τον υπέροχο πολιτισμό της σε πλήρη ακμή. Αλλά όχι! Ο μοναδικός θεός όλου του κόσμου, προτιμά για εντελώς ακατανόητους λόγους να κάνει "συντροφιά" στις ερημιές μόνο στον σκηνίτη μαχητή του δόλου Αβραάμ και να του συμπαραστέκεται ακούραστα σε κάθε μικρό ή μεγάλο του πρόβλημα. Έτσι, θεός και προφήτης μπλέκονται σε καινούργιες περιπέτειες και μας δίνουν κι άλλα δείγματα της ποιοτικά ανεπανάληπτης συνεργασίας τους.

Το καινούργιο τους πρόβλημα λέγεται Άγαρ: μια μικρή κοπελίτσα απ' την Αίγυπτο ("παιδιάσκη Αιγυπτία" "Ο'") δούλα της Σάρρας και του Αβραάμ που με εντολή της κυρίας της την αντικαθιστά στα συζυγικά της καθήκοντα, διότι όλα καλά κι' όλα ωραία... Ο Αβραάμ όμως πως θα σκορπίσει τις "ευλογίες" του στον κόσμο αφού δεν έχει παιδί; Έτσι με μια πρόχειρη θα λέγαμε σκέψη, διαλέγει την ομορφούλα Άγαρ για να ξεπεράσει το εμπόδιο της στειρότητας της Σάρρας και να αποκτήσει το θρυλικό διάδοχο που θα διαφυλάξει τις πολύτιμες πατριαρχικές ιδέες και θα επιτύχει την πολυπόθητη φυλετική εξάπλωση. Λάθος όμως μεγάλο αποδείχθηκε η εκλογή της Άγαρ στο κυνήγι του διαδόχου. Λάθος που ο προφήτης δεν θα διστάσει στιγμή να διορθώσει, χαρίζοντάς μας άφθονες λεπτομέρειες για τον τρόπο σκέψης του, μέσα στο κατά τ' άλλα "τρισευλογημένο" οικογενειακό του περιβάλλον.

Ποιά είναι όμως αυτή η παιδούλα απ' την Αίγυπτο, που έχει βρει κυριολεκτικά το διάβολό της με τους κυρίους της Αβραάμ και Σάρρα; Σίγουρα είναι μια απ' τις "δούλες" εκείνες που ■ Αβραάμ εισπράττει ως "συμπεθερικά" δώρα στα διάφορα μέρη όπου "το κόλπο της αδελφής" αποδίδει καρπούς.

Έτσι, η παιδούλα Άγαρ βρίσκεται χωρίς τη θέλησή της στο στενό οικογενειακό περιβάλλον του Αβραάμ και αναλαμβάνει τη "νυχτερινή

συντροφιά” του ογδονταπεντάχρονου πλέον Αβραάμ. Η Άγαρ είναι γεμάτη υγεία και ο προφήτης που τόσα σχέδια έκανε για το μέλλον έχει επιτέλους την Άγαρ έγκυο στον πρώτο του γιο. Η Σάρρα όμως αντιδρά ζηλόφθονα: **«καί εἶπεν ἡ Σάρρα πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἐξ αἰτίας σου ὀδικοῦμαι, ἐγὼ ἔδωκα τὴν δούλη μου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ ἀφοῦ, εἶδεν ὅτι συνέλαβεν ἐγὼ καταφρονήθην, ἐνώπιον αὐτῆς ὡς κρίνη ὁ Κύριος μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ».** Γεν. 16' 5.

Έγκυος λοιπόν η Άγαρ ακόμα, είχε τα πρώτα προβλήματα απ' την ζήλια της κυράς της, που δε δέχεται να περιβάλλεται η δούλη της με την προσοχή και τις περιποιήσεις, που αρμόζουν σε οποιοδήποτε έγκυο θηλυκό του κόσμου. Έτσι η Σάρρα αισθάνεται καταφρονημένη και λέει στον Αβραάμ, κάτι που μόνο αυτός καλύτερα απ' τον καθένα μπορεί να καταλάβει: θα **«κρίνει ὁ Κύριος μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ»!** Βαριά κουβέντα είπε η Σάρρα, αλλά ο Αβραάμ ξέρει ότι **«ἡ κρίσις τοῦ Κυρίου»** μεσ' από το “θεϊκό χέρι” της Σάρρας δε θα διστάσει καθόλου. Έτσι νιώθει τον άμεσο κίνδυνο που εμφανίζεται ανάμεσά τους. Ξέρει ότι η “αδελφή του” Σάρρα, δεν αστειεύεται έτσι το **«ὡς κρίνη ὁ Κύριος μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ»**, στ' αυτιά του ηχεί σα μια ξεκάθαρη προειδοποίηση και φυσικά ανταποκρίνεται με σεβασμό στη γυναίκα που χρόνια τώρα “αδελφωμένοι” πέρασαν τόσα πολλά μαζί: **«ὁ δὲ Ἀβραάμ εἶπε πρὸς τὴν Σάρραν ἰδοὺ ἡ δούλη σου καμε εἰς αὐτὴν ὅπως (σου) εἶναι ἀρεστόν (“Ο’” ὡς ἂν σοί ἀρεστόν) καὶ μεταχειρίσθῃ ἡ Σάρρα αὐτὴν κακῶς καὶ ἐκείνη (ἡ Ἀγαρ) ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτῆς... ἐν τῇ ἐρήμῳ».** Γεν. 16' 6. Η βίβλος έχει συντμήσει σε μία μόνο φράση τη βάρβαρη κακομεταχείριση της εγκύου Άγαρ, αλλά παρ' όλα αυτά είναι ολοφάνερο ότι τόσο ■ Αβραάμ κι άλλο τόσο η Σάρρα, δε διαστάζουν στιγμή να κακοποιήσουν τη δούλα που είχε την κακή τύχη να είναι έγκυος στον πρώτο γιο του παράξενου αφέντη της Αβραάμ. Η κοπελίτσα απελπισμένη και στο έσχατο όριο της αντοχής της απέδρασε (“Ο’” “ἀπέδρα”) στην καυτή έρημο!

Αν βέβαια κάποιος νομίζει ότι βλέπουμε παντού υπερβολές, μπορεί να μας εξηγήσει πόση κακοποίηση μπορεί να αντέξη μια έγκυος παιδούλα, πριν ζητήσει καταφύγιο στην... καυτή έρημο!

Την πρώτη αυτή φορά που η Άγαρ ξεφεύγει στην έρημο να σωθεί απ' την οργισμένη κακοποίηση της κυρίας της, τη σώζει η γεμάτη νόημα θεϊκή συμβουλή ενός “αγγέλου” (απεσταλμένου) που αφού τη βρίσκει ημιθανή στην καυτή έρημο της λέει: **«ἐπέστρεψον πρὸς τὴν κυρία σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς».** Γεν. 16' 8. Έτσι η έγκυος Άγαρ, με την πολύ “θεϊκή” αυτή υπόδειξη, έκατσε και ένας θεός ξέρει πόσο ξύλο έφαγε ταπεινωμένη **«ὑπὸ τὰς χεῖρας»** της ζηλόφθονης Σάρρας. Διότι αν κοντά στο **«μεταχειρίζετο αὐτὴν κακῶς»** και

μάλιστα «ὅπως τῆς ἦταν ἀρεστόν» προσθέσουμε και το «ταπεινώση ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς», θα ἦταν θαύμα αν και ο τελευταῖος ἀπὸ μας δεν ἔβλεπε μια ἀγρία κακοποίηση ἐγκύου και μάλιστα με την συγκατάθεση θεοῦ και ἀγγέλων. Ἀς συνεχίσουμε ὁμως.

Πράγματι η ἐπιλογή της Ἄγαρ ἦταν πράξη πολὺ ἐπιπόλαιη. Τον Ἀβραάμ πρέπει να τον παρέσυραν πότερο τα φυσικά της προσόντα, παρά η ψύχραιμη σκέψη για ἀπόκτηση ἱκανοῦ ἀπογόνου. Ἐτσι τώρα διαπιστώνει ὅτι ο γιος του, ο πρωτότοκός του, αὐτός που θα κληρονομήσει την πατρική περιουσία δεν μπορεῖ να εἶναι ο γιος της Αἰγύπτιας Ἄγαρ. Ἀπλούστατα, ο Ἀβραάμ δε σκοπεύει να ἐξαπλωθεῖ με τις “εὐλογημένες ἰδέες” του στα πέρατα του κόσμου με μελαμψοὺς ἀπογόνους! Ούτε σκοπεύει τα πλούτη που ἀπέσπασε ἀπ’ την Αἴγυπτο με τις “χάρες” της “ἀδελφῆς” Σάρρας να τα δει να ἐπιστρέφουν ξανά σ’αυτήν, μέσω της Αἰγύπτιας δούλας και μητέρας του πρωτότοκου γιου του! Ἀλλά το σπουδαιότερο ἀπ’ ὅλα. Δεν μπορεῖ να ἐμπιστευτεῖ τα σπάνια φυλετικά του χαρίσματα και τις μοναδικές του ἰδέες περὶ “θεοῦ”, “πληγῶν” κι ἀνθρώπων, παρά μόνο στις ἀνεπανάληπτες υψηλές φυλετικές προδιαγραφές των αυθεντικῶν Χαλδαίων. Ἡ Ἄγαρ και ο μελαμψὸς γιος της, ἀπορρίπτονται οριστικά και ἐμφανίζεται ἐπιτακτικότερο και πάλι το πρόβλημα των ἀπογόνων. Ο Ἀβραάμ ὁμως ο ἄνθρωπος που χαίρεται να λύνει δύσκολα προβλήματα, ἔβαλε πάλι το θεό του να δώσει κι ἐδῶ μια ἐνδιαφέρουσα λύση. Ἡ Σάρρα, παρ’ ὅλο που εἶναι πια στεῖρα και γρια... αὐτή θα κάνει το πολυπόθητο παιδί του.

Βέβαια η ἰδέα του ἦρθε κάπως καθυστερημένα, ἀλλά δεν πειράζει, γι’αὐτό υπάρχουν και οι οικογενειακοὶ θεοὶ για να λύνουν τέτοια δύσκολα και περίεργα προβλήματα. Ἐδῶ ο ἐλληνικὸς μύθος, ἔχει δώσει πλήθος ἀπὸ παρόμοιες λύσεις, χωρὶς μάλιστα να διαθέτει ἔστω και ἓναν ἀληθινὸ θεό, ὄχι ο Ἀβραάμ που ἔχει τον ἓναν και μοναδικό θεό, “φίλο” του και συνεργό του, σ’ ὅ,τι ■ αν αποφασίσει! Ἐτσι γεννιέται η ἰδέα της ἐγκυμοσύνης της γριας στεῖρας Σάρρας. Ο Ἀβραάμ ἔχει το μοναδικὸ χάρισμα να μετατρέπει τα πιο φοβερά μειονεκτήματα, σε θριαμβικές νίκες και τις θλίψεις του σε μοναδικές ἀπίες εὐτυχίας. Ο ἄνθρωπος αὐτός, παίζει με τη ζωὴ το “θεό” και τους ἀνθρώπους με την ἀνεση και την “ἐλευθερία ἐνός αυθεντικοῦ μεγαλοφυοῦς μάγου!.. Ἀλήθεια, πως ο “προφήτης” μας πείθει τους πάντες ὅτι ἐδῶ πρόκειται για το θέλημα ἐνός θεοῦ;

Ενδιαφέρον ἔχει να δούμε τον τρόπο με τον ὁποῖον ἐκδηλώνεται η ασίγαστη συνεργασία θεοῦ και προφήτη. Ο ἑακουστός αὐτός θεοῦρ-

γός,⁸⁷ έχει ένα μοναδικής θεατρικότητας τρόπο για να αποσπά τις θεϊκές δηλώσεις της αρεσκείας του.

Τον προφητικό εκστασιασμό! Τον αρχαιότερο τρόπο επικοινωνίας των μάγων με... άγνωστες δυνάμεις! Πέφτοντας σε έκσταση, με όλα όσα αυτό περιλαμβάνει, ο Αβραάμ λέει με τον ιδιαίτερο τρόπο του εκστασιαζόμενου όλα όσα θέλει να ακουστούν. Έτσι με έντρομο ύφος, αλλοιωμένη φωνή, και άλλες ίσως εντυπωσιασκές αλλοιώσεις στη συμπεριφορά του, πείθει τους πάντες μεσ' στο ημίφως, πως κάτι το θεϊκό κατέβηκε απ' τον ουρανό και τον κατέλαβε.

Η βιβλική περιγραφή των εντυπωσιακών αυτών παραστάσεων μεσ' στο ημίφως του δειλινού δεν αφήνει καμία αμφιβολία για την προχωρημένη αυτή "τέχνη" των αβρααμικών προφητικών εκστασιασμών: «Περὶ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἐπέπεσεν ἑκστασις ἐπὶ τὸν Ἀβραάμ· καὶ ἰδοὺ, φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπτε ἐπ' αὐτόν. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος..... Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσε λαλῶν μετ' αὐτοῦ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ». Γεν ΙΕ' 12, ΙΖ' 22 καὶ ΛΕ' 13.

Το περίεργο αυτό «ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ» (Γεν. ΛΕ' 13) προϋποθέτει αβίαστα ὅτι ὁ θεὸς "κατεβαίνει" πάνω του καὶ ομιλεῖ "δια στόματος προφήτου" κάθε φορά που ὁ "θεὸς" πρέπει νὰ πει κάτι!

Δύο γενιές ἀργότερα αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ τρόπος επικοινωνίας θεοῦ καὶ προφήτη εφαρμόζεται ἀκόμα καὶ ὁ θεὸς "κατεβαίνει" καὶ "ανεβαίνει" πάνω στὸν προφήτη τοῦ Ιακώβ ὅπως θὰ δούμε με τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο (Γεν. ΛΕ' 13).

Μπορεῖ πράγματι ὁ προφήτης μας νὰ ἐβγαίνει ἀπ' τοὺς εκστασιασμούς του, φοβισμένος, κατάκοπος καὶ καταϊδρωμένος, («φόβος... σκοτεινὸς... μέγας»!) Κανείς ὁμως δὲ μπορεῖ νὰ μας κάνει νὰ ἀμφιβάλλουμε, ὅτι αὐτὸς ὁ προφητικὸς οἶστρος, εἶναι ἕνας πολὺ βολικὸς τρόπος θρησκευτικῆς μονοκρατορίας!.. Ὅτι ἀκριβῶς αὐτὸς, ὁ ἴδιος κι ἀπαράλλακτος, υπερεμφατικὸς θεατρικὸς εκστασιασμός... ἦταν ἀνέκαθεν τὸ "καλύτερο ὄπλο" τῶν μάγων! Ἀν ὁ θεὸς θέλει κάτι, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνθλίβει με "φόβους μεγάλους καὶ σκοτεινοὺς" κανέναν προφήτη!..

Έτσι ὁ Αβραάμ ὁ ἀκούραστος Χαλδαῖος, μετὰ ἀπὸ τόσα αξιοθαύμαστα, ἔβαλε τὸν προσωπικὸ τοῦ θεοῦ νὰ κάνει καλὰ τὴ Σάρρα που παρὰ τὸ "πολυδιαπιστωμένο" πρόβλημα στειρότητας καὶ τὸ προχωρημένο τῆς ηλικίας τῆς, εξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ ἰδανικὸ πρόσωπο γιὰ τὸ "θαῦμα" τοῦ διάσημου "στειροθεραπευτῆ".

⁸⁷ Θεουργός: Ὁ δια μαγικῶν τρόπων τὰ θεῖα επικαλούμενος.

Η σκηνοθετημένη εγκυμοσύνη απαιτεί ένα άτομο με αποδεδειγμένη υποκριτική ευχέρεια και η Σάρρα μετά από μακροχρόνια συνεργασία σε "σκληρότερα" θέματα είναι τέτοιο.

Οι τρεις άγγελοι λοιπόν -χαλάλι τους το μοσχάρι με το σιμιγδαλένιο ψωμί το βούτυρο και το γάλα που έφαγαν- καθ' οδόν προς τα τρισκατάρατα Σόδομα, δεν ξεχνούν να αναγγείλουν τη θεϊκή σύλληψη του Ισαάκ. Κι εδώ όμως, όπως σε κάθε Αβρααμικό "θαύμα", παρέμεινε κάτι το παράδοξο απ' την αρχική αφήγηση για να μας κρούει τον κώδωνα της αμφιβολίας και της ερευνητικής διάθεσης. Εδώ το αξιοπερίεργο είναι ότι, αν και πέρα για πέρα θεϊκή η επαγγελία της θαυμαστής γέννησης του Ισαάκ, αναγγέλλεται με μεγαλύτερη απ' τη γνωστή σε όλους κανονική διάρκεια! αντί των ■ φυσιολογικών μηνών το παιδί θα έρθει σε 12 ακριβώς μήνες! Είναι δηλαδή μια "θεϊκή" σύλληψη με τρίμηνη προθεσμία.

Έτσι οι τρεις "άγγελοι" «άφού έφαγαν είπαν... ποῦ εἶναι Σάρρα ἡ γυνή σου; Ὁ δέ εἶπεν ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ καί εἶπεν, ἐξάπαντος θέλω ἐπιστρέψει πρὸς σέ κατὰ τόν αὐτόν τοῦτον καιρόν τοῦ ἔτους καί ἰδοὺ Σάρρα ἡ γυνή σου θέλει ἔχει υἱόν». Γεν. 18' 10. Για όσους απορούν κι αυτοί μαζί μου, για το μπόλικο και εκλεκτό φαΐ που ετοιμάζει ο Αβραάμ στους φιλοξενούμενους του αγγέλους, εξηγούμε ότι οι τρεις αυτοί "άνδρες" έρχονται όντως από μακριά. Έτσι για κάποιο δικό τους λόγο (οι ετήσιες μάλλον ασχολίες) δεν τους βολεύει να "επιστρέψουν" σε εννέα (9) μήνες απ' την αναγγελία της σύλληψης, αλλά ακριβώς, "αυτήν ταύτην" την ίδια εποχή του επόμενου χρόνου. Έτσι η σύλληψη και η εγκυμοσύνη της Σάρρας πρέπει παραδόξως να αρχίζει να μετριέται με τρίμηνη καθυστέρηση -αν δεν θέλουμε να υποθέσουμε ότι η εγκυμοσύνη της Σάρρας λόγω θεϊκής επέμβασης, προηγούμενης στειρότητας και μεγάλης ηλικίας κράτησε, 12 μήνες!

Αλλά όπως και να το δούμε είναι ένα θαύμα με τρίμηνη αναστολή. Μάλιστα προς αποφυγή κάθε παρεξήγησης ο άνδρας-άγγελος επαναλαμβάνει λίγο παρακάτω. «Εἶναι τί ἀδύνατον εἰς τόν Κύριον; Ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ θέλω ἐπιστρέψει πρὸς σε κατὰ τόν αὐτόν τοῦτον καιρόν τοῦ ἔτους καί ἡ Σάρρα θέλει ἔχει υἱόν». Γεν. 18' 14.

Δικαιολογημένα τώρα μπορεί να ρωτήσει κανείς: "Μα επιτέλους από που έρχονται αυτοί οι περίεργοι άγγελοι, που περιδρομιάζουν σαν κουρασμένοι ταξιδιώτες; Πριν απαντήσουμε πρέπει να υπενθυμίσουμε μερικά πράγματα και πάλι για την καταγωγή του Αβραάμ. Πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι ο Αβραάμ δεν είναι ντόπιος, αλλά Χαλδαίος, από την ΟΥΡ, απ' όπου μαζί με τους στενούς συγγενείς του ξεκίνησε να μετοικήσει στη γη Χαναάν.

Στην αρχή της αβρααμικής ιστορίας, διευκρινίζεται ότι την μετοικεσία αυτή την ξεκίνησε αρχικώς ο πατέρας του Αβραάμ, ο Θάρα Γεν. 1Α' 31.: «Καί ἔλαβε ὁ Θάρα, Ἀβραάμ τόν υἱόν αὐτοῦ καί Λώτ τον... ἐγγονόν αὐτοῦ... καί ἐξῆλθον ὁμοῦ ἀπ' τῆς Οὐρ τῶν Χαλδαίων διά νά ὑπάγωσιν εἰς τήν γῆν Χαναάν καί ἦλθον ἕως Χαρράν καί κατώκησαν ἐκεῖ». Γεν. 1Α' 31.

Η Χαρράν λοιπόν, ο ενδιαμέσος σταθμός ανάμεσα στην ΟΥΡ της Χαλδαίας και στην Χαναάν, φιλοξενεί ακόμα τους καθαρόαιμους συγγενείς (Σε μια 600 περίπου χιλιομέτρων, απόσταση λίγων ημερών με άλογα ή καμήλες).

Σ' αυτούς, τους πολυπληθείς εν τω μεταξύ συγγενείς, αναφέρονται τα ευχάριστα γεννητούρια που μαθαίνει ο Αβραάμ στο Γεν. ΚΒ' 20-24 όπου αναφέρεται και η γέννηση της Ρεβέκκας.

Σ' αυτούς αργότερα θα στείλει το δούλο του ο Αβραάμ φορτωμένο με δώρα για να βρει νύφη για τον Ισαάκ και θα γυρίσει χαρούμενος με τη Ρεβέκκα. Σαφέστερα δε για τον αναγνώστη είναι τα λόγια της Ρεβέκκας, όταν αργότερα στέλνει κι αυτή το γιο της Ιακώβ για να τον σώσει απ' την οργή του εξαπατημένου Ησαύ: «**Φύγε πρὸς Λάβαν τόν ἀδελφόν μου εἰς Χαρράν**».

Και τέλος, εκεί πρέπει να πήγαν ως συγγενικά δώρα, τα λάφυρα που ο Αβραάμ έδωσε στον ιερέα που εμφανίζεται απ' το πουθενά, τον Μελχισεδέκ, όταν γυρίζει ελευθερωτής του Λωτ απ' την οπισθοφυλακή των ισχυρών στρατευμάτων του Χοδολογόμορ. Βλέπουμε ότι η πατρική παροικία της Χαρράν δεν έπαψε ποτέ να συμπαραστέκεται στους παρεπιδημούντες τη γη Χαναάν.

Οι Άγγελοι (αγγελιοφόροι) λοιπόν είτε αναγγέλλουν τη θεραπεία της Σάρρας, είτε έρχονται να κάψουν τον παράδεισο της Ιορδανικής πεντάπολης, δεν μπορεί παρά να είναι άτομα εντελώς άγνωστα και από αρκετά μακριά. Θα ήταν εντελώς λάθος, αν κάποιος θα μπορούσε να ψιθυρίσει: "Αυτόν τον άγγελο κάπου τον έχω ξαναδεί"!

Έτσι, οι τρεις άνδρες που έρχονται μεσ' στο καταμεσήμερο και πλένουν τα πόδια τους και γευματίζουν κουρασμένοι κάτω απ' τη σκιά του δένδρου. Είναι πραγματικοί άγγελοι (αγγελιοφόροι), απ' την πατρική παροικία της Χαρράν. Έρχονται να απαλλάξουν τον Αβραάμ απ' την δυσάρεστη εμπλοκή του στις στρατιωτικές αναταραχές της περιοχής του, καίγοντας την πεντάπολη των Σοδόμων, που αποτελεί το μήλον της έριδος.

Απ' τη μεγάλη λοιπόν και πολυπληθή αυτή παροικία, θα έρθει πάνω στο χρόνο και το μωρό που θα αναλάβει το βάρος της αβρααμικής κληρονομιάς! Θα είναι βέβαια ένα πραγματικό Χαλδαιόπουλο, από κοντινούς συγγενείς ικανούς να διαφυλάξουν το Ιερό Μυστικό της

θεάρεστης αυτής υιοθεσίας. Η δεύτερη αυτή επίσκεψη των ανδρών της Χαρράν ή "επιστροφή" όπως αναφέρεται δε μας περιγράφεται, για εντελώς άλλωστε κατανοητούς λόγους. Αλλά η βίβλος σαφώς τονίζει, ότι σ' ένα χρόνο ακριβώς η υπόσχεση των τριών ανδρών περί "επιστροφής των" ετηρήθη προς μεγάλη χαρά του ζεύγους που περίμεναν πως και πως τους χαρούμενους "πόνους" της γέννας: «καί ἔκαμεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Σάρραν ὡς ἐλάλησεν», επέστρεψε δηλαδή αυτόν τούτον τον καιρόν του έτους: «καί ἐγέννησεν εἰς τόν Ἀβραάμ υἱόν ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ κατὰ τον καιρόν τόν ὁποῖον εἶπεν πρὸς αὐτόν ὁ θεός. Καί ἐκάλεσεν ὁ Ἀβραάμ τό ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γεννηθέντος εἰς αὐτόν (και για να παραμεριστούν οι αμφιβολίες ξανα-τονίζεται) τόν ὁποῖον ἡ Σάρρα ἐγέννησεν εἰς αὐτόν, Ἰσαάκ». Γεν. ΚΑ' 1-3.

Ο Ισαάκ, το πολυπόθητο παιδί ήρθε επιτέλους μετά από περίεργη 12μηνη περίπου αναμονή και κατάλληλη σκηνοθετημένη προετοιμασία. Η Σάρρα "μητέρα" πια, είχε κάθε λόγο να ανησυχεί. Ο Ισμαήλ ήταν τώρα 13 περίπου χρόνων. Πιο μελαμψός παρά ποτέ αποτελούσε μια διαρκή απειλή για την πατρική περιουσία μια και ως πρωτότοκος δικαιωματικά του ανήκε. Ένα δύσκολο πρόβλημα έπρεπε να βρει λύση. Η Σάρρα δε διστάζει τώρα πια ούτε στιγμή. Ο Ισαάκ, ο γιος της, που με τόση θεϊκή καύχηση κρατά στην αγκαλιά της είναι ολίγων μόνο μηνών, όταν η Σάρρα διατάζει: «Δίωξον τὴν δούλην ταύτην καί τόν υἱόν αὐτῆς, διότι δέν θέλει κληρονομήσει ὁ υἱός τῆς δούλης ταύτης μετά τοῦ υἱοῦ μου, τοῦ Ἰσαάκ». Γεν. ΚΑ' 10. Οι δισταγμοί του Αβραάμ παραμερίζονται με θεϊκή εντολή, διότι όπως είπαμε, όλου του κόσμου οι απρέπειες γίνονται θεάρεστο έργο αρκεί, να τις ζητήσει προσωπικά ο πανάγαθος, έτσι λέει στον Αβραάμ αφού μάλλον "εγεννήθη" ξανά ο κατάλληλος «λόγος Κυρίου εἰς τόν Ἀβραάμ». «Ἄς μή φανῇ σκληρόν εἰς τούς ὀφθαλμούς σου περί τοῦ παιδίου και περί τῆς δούλης σου κατὰ πάντα ὅσα εἶπε πρὸς σέ ἡ Σάρρα ἄκουε τους λόγους αὐτῆς». Γεν. ΚΑ' 12.

Σάρρα, Αβραάμ ■ ο θεός τους, έχουν βάλει στο σημάδι την δύστυχη δούλα, που άλλο κακό δεν είχε κάνει, απ' το να ταπεινώσει την κυρία της με την καρπερή υγεία της και τον κύριό της με την ακατάλληλη Αιγυπτιακή ράτσα της. Η υπομονή μπορεί να είναι θεάρεστη, αλλά θα ανακαλυφθεί πολύ αργότερα. Για την ώρα η εξόντωσή της είναι αποφασισμένη και μάλιστα μαρτυρική, τόσο η δική της, όσο και του 13χρονου παιδιού της, του μελαμψού πρωτότοκου που πρέπει να πεθάνει.

Για το μοιραίο πρωινό, η βίβλος μας περιγράφει τα ηθικά περιθώρια ενός ανθρώπου που ο βιβλικός θεός αποκαλεί "φίλο" του: «Σηκωθείς δέ ὁ Ἀβραάμ ἐνωρίς τό πρωί ἔλαβεν ἄρτους καί ἄσκόν ὕδατος καί

έδωκεν εἰς τὴν Ἄγαρ ἐπιθέσας αὐτὰ ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς καὶ τὸ παιδίον καὶ ἀπέπεμψεν αὐτήν». Γεν. ΚΑ' 14

Ούτε ένα γαϊδούρι δεν άξιζε η παιδίσκη Άγαρ και ο πρώτος του απ' αυτήν γιος. Έτσι, στη νεαρή μητέρα που αποσβολωμένη παρατηρεί την αναπάντεχη μοίρα της, ο Αβραάμ κρεμά στον ώμο της δυο ψωμιά κι ένα ασκί νερό και τους διώχνει να πεθάνουν στην έρημο. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία, απαιτεί πράγματι πάρα πολύ θεολογικό "βίτσιο".

Διότι εγώ επιμένω, πως ο νεαρούλης (δεκατριάχρονος Γεν. 12' 3 καί ΚΑ' 5) Ισμαήλ μπορούσε σίγουρα να κουβαλήσει κι ένα δεύτερο σωτήριο "άσκόν ύδατος". Βέβαια είχαν τη θεϊκή συγκατάθεση, συνεπώς η εκδίωξη φαντάζει απόλυτα νόμιμη, αλλά ο θεός δε φαίνεται πουθενά να περιορίζει σε έναν τόν "άσκόν ύδατος" των δύο καταδικασμένων. Ούτε είπεν ο θεός, ότι θα έβλαπταν καθόλου δύο καμηλιέρηδες να πάνε την Άγαρ -που δεν μας κάνει πια- και τον γιο της, πέρα απ' την έρημο ή ακόμα και στην ποθητή πατρίδα της την Αίγυπτο και να γυρίσουν πίσω ώστε να μη χάσουμε και τις πολύτιμες καμήλες μας!

Θα μπορούσα να σταθώ ατελείωτα στο δροσερό αυτό πρωινό, όπου τόσα πρόσωπα διεκδικούν λάθος θέση στην ιστορία. Να περιγράψω με ατέλειωτες λεπτομέρειες το άπειρον "κάλλος" και την "ανθρωπιά" τέτοιων βιβλικών εικόνων! Θα ξέφευγα όμως αισθητά απ' το αντικείμενο αυτής της έρευνας. Έτσι περιορίζομαι να πω ότι πρόκειται, για μια στυγερή και καθόλα προμελετημένη δολοφονική απόφαση που ο Αβραάμ με ηθικό αυτουργό τη Σάρρα επιβάλλει στον 13χρονο μικρούλη αθώο γιο του και την δούλα μάνα του! Οποιοδήποτε νομικό καθεστώς θα κατεδίκαζε παμψηφεί την άσπλαχνη αυτή ενέργεια του Αβραάμ αυτό το πρωινό. Διότι όπως και να το κάνουμε και τώρα, αλλά και πριν από χιλιάδες χρόνια, διώξιμο στην έρημο χωρίς νερό μόνο σίγουρο θάνατο μπορούσε να σημαίνει: « Ἡ δέ (Άγαρ) ἀναχωρήσασα περιεπλανᾶτο ἐν τῇ ἐρήμῳ... καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ (ενός και μοναδικού) ἀσκοῦ, ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω ἐνός θάμνου καὶ ἐλθοῦσα ἐκάθησεν μακρὰν... διότι εἶπε: Να μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου... καὶ ὕψωσε τὴν φωνὴν αὐτῆς καὶ ἔκλαυσεν». Γεν. ΚΑ' 15-16. Τάδε έφη αβρααμική πατρότης!

Ισαάκ η "θυσία" που δεν έγινε!

Ο Αβραάμ ετιμήθη απ' την ιστορία για μία και μόνη πράξη: τη θυσία του γιου του. Αυτού του μοναδικού γιου που απέκτησε θαυματουργικά η θεϊκά γιατρεμένη Σάρρα.

Οι συνθήκες κάτω απ' τις οποίες παρ' ολίγον θα εθυσιάζετο ο γιος του μεγάλου προφήτη, μας παραδίδονται στο ΚΒ' κεφάλαιο της Γένεσης. Η εντολή είναι σαφής, και προφανώς την άκουσαν όλοι και πάγωσαν, μια και ο θεός ομιλεί δια στόματος Αβραάμ αφού πρώτα κατέβηκε όπως είδαμε επάνω του!: *Γεν. 12'22. «Υπάγε εις τόν τόπον Μοριά, καί πρόσφερε αὐτόν (τον Ισαάκ) ἐκεῖ εἰς ὀλοκαύτωμα, ἐπὶ ἑνός τῶν ὁρέων τό ὁποῖον θέλω σοί εἰπεῖν». Γεν. ΚΒ' 2.*

Κατ' ευθείαν, την επομένη το πρωί οι ετοιμασίες άρχισαν και περιγράφονται με λεπτομέρειες. Ενώ δε μας περιγράφεται η παραμικρή, μα και η πλέον ελάχιστη λεπτομέρεια των γονικών αντιδράσεων. Η Σάρρα, η θρυλική μητέρα, απουσιάζει εντελώς απ' την αφήγηση και η εφαρμογή της τρομερής εντολής, εκτελείται απ' τον πατέρα Αβραάμ με στρατιωτική ψυχρότητα! Μόνο που η προσωπικότητα του Αβραάμ, δεν μας εμπνέει πια καμμία εμπιστοσύνη.

Είναι μάλιστα τόσο έτοιμος για τη θυσία ώστε, για να μη βρεθεί προ απροόπτου σκίζει πρωί-πρωί τα ξύλα της θυσίας και τα κουβαλά μαζί του πείθοντας με τον τρόπο αυτό και τον τελευταίο θλιμμένο παρατηρητή, ότι ξεκινά πράγματι για τη θυσία.

Δεν ξέρουμε γιατί, αλλά η μεγάλη αυτή θυσία θα γίνει καλύτερα δεκτή από το θεό, πάνω ψηλά σ' ένα βουνό τρεις μέρες μακριά κι όχι μπροστά στα έκπληκτα μάτια του πολυπληθούς αβρααμικού οίκου. Μάλιστα ο Αβραάμ με πολύ σύνεση, για ν' αποφύγει και τυχόν επίμονους περίεργους, αφήνει άγνωστο το όνομα της βουνοκορφής όπου θα γίνει η θυσία. Αντί αυτού παίρνει όμως μαζί του δύο παιδαρέλια ("Ο" δύο παῖδας) που θα γίνουν οι αψευδείς μάρτυρες των τραγικών στιγμών της θυσίας. Αμ, δέ... ο Αβραάμ πριν απ' τον τόπο της θυσίας απομακρύνει και τους δύο τελευταίους μάρτυρες λέγοντάς τους: «Σεῖς καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δέ καί τό παιδάριον θέλομεν ὑπάγει... (και με πολύ άνεση) τά ξύλα τῆς ὀλοκαυτώσεως ἐπέθεσε ἐπὶ τόν Ισαάκ τόν υἱόν αὐτοῦ... καί ἐπορεύοντο οἱ δύο ὁμοῦ». *Γεν. ΚΒ' 5-6 καί θ.*

Ούτε λοιπόν και τα δυο παιδαρέλια παρευρέθησαν στην κοσμοξάκουστη αυτή "θυσία". Η εντολή του αφέντη Αβραάμ τα καθηλώνει πλάι στη γαϊδουρίτσα τους, μακριά απ' το σημείο όπου θα εκτυλιχθεί η σπαραξικάρδια θυσία.

Ο σπλαχνικός πατέρας φορτώνει μάλιστα στον Ισαάκ τα ξύλα της θυσίας του(!) και... επορεύοντο «ὁμοῦ» και μόνοι!

Έτσι, η σκηνή της υπέρτατης αυτής θυσίας, με τις συνταρακτικές λεπτομέρειές της, δεν έχει άλλους μάρτυρες εκτός απ' τον ίδιο τον Αβραάμ, με το γνωστό πλέον σε μας ήθος, και τον μικρό Ισαάκ που ως γιος και κληρονόμος του οφείλει υποταγή, και σιωπή. Σιωπή, που εξασφαλίζεται άνετα, γιατί αυτός είναι ο γιος που κληρονομεί την τεράστια πατρική περιουσία. Σιωπή όμως, που παραδόξως βλάπτει τελικά, την ιστορία της θυσίας. Αφού ο Ισαάκ το παρακάνει επιδεικτικά και δεν αναφέρεται ούτε μια φορά στο συνταρακτικό αυτό περιστατικό της ζωής του, που σίγουρα έζησε πιο έντονα απ' όλους, καθώς δεμένος πάνω στο θυσιαστήριο βλέπει... αγγέλους να σταματούν το μαχαίρι ακριβώς πάνω του και το κριάρι να κατεβαίνει απ' τον ουρανό για να τον αντικαταστήσει στη θυσία! Ούτε μια ελαφρά νύξη δεν κάνει ο Ισαάκ, ο ήρωας αυτής της θυσίας, για τη συγκλονιστική αυτή στιγμή καθ' όλη τη διάρκεια της μεγάλης του ζωής. Γιατί; Μήπως δεν τη θυμόταν; Μα ήταν αρκετά μεγάλος ώστε να θέτει σπαραξικάρδιες ερωτήσεις καθ' οδόν για τη θυσία *Γεν. ΚΒ' 7*. Ή μήπως δεν το έζησε ποτέ έτσι, ώστε να είναι περήφανος γι' αυτό στην υπόλοιπη ζωή του;

Μήπως λοιπόν ήταν κι αυτό μια καλή σκηνοθεσία όπως κι όλα τ' άλλα, απ' τον πρωτομάστορα Χαλδαίο που ήξερε να μοιράζει συγκινήσεις και άλλο δεν έκανε στη ζωή του, απ' το να γράφει σενάρια εντυπωσιασμού και να τα εκτελεί με τον οικογενειακό του θίασο;

Αναρωπιέστε ακόμα γιατί; Απλούστατα, δίνοντας το τελείως ανώδυνο γι αυτόν παράδειγμα υπέρτατης υπακοής. Τα οφέλη ήταν αμέτρητα! Δαπάνη; Λίγος δρόμος κι ένα κριάρι, αν θυσιάστηκε τελικά κι αυτό!

Αυτός λοιπόν ο εκπληκτικός εφευρέτης του θεϊκού φόβου, με την παρ' ολίγον θυσία του μονάκριβου παιδιού του, όχι μόνο έγινε "εν μία νυχτί" το ασύγκριτο πρότυπο πίστης, αλλά... έσπερνε με πολύ επιτυχία τον τρόπο και την απόλυτη υποταγή στον πολυάριθμο πλέον οίκο του. Γιατί κανείς ασφαλώς δεν θα ήθελε να είναι ο επόμενος, που θα πρέπει να αποδείξει ότι "**φοβάται το θεόν**" και να υποστεί την δοκιμασία της θυσίας του δικού του παιδιού!

Η φήμη του σαν προφήτη θεού, ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Το ότι είναι ο μόνος άνθρωπος που απεκάλεσε ο βιβλικός θεός "φίλο" του τα λέει νομίζω όλα. Το ότι ήταν βέβαια και "μέγας" από οικονομική άποψη, αυτό σε μας είναι πλέον εντελώς κατανοητό.

Ο άνθρωπος αυτός δεν μπορούσε παρά να είναι "μέγας", όχι μόνο από οικονομική άποψη αλλά και από μια άλλη άποψη, που δεν ταιριάζει καθόλου, με όλα όσα παγκοσμίως ήθελαν να ξέρουμε γι' αυτόν.

Ο Άνθρωπος αυτός εξυμνήθηκε παγκοσμίως, γιατί θυσίασε το γιο του χωρίς να τό 'χει κάνει ποτέ. Απλά το αποκορύφωμα του πανούργου αυτού Χαλδαίου είναι αυτή η παρ' ολίγον θυσία.

Αυτή η θυσία που δεν έγινε ποτέ!

Μια γυναίκα που γίνεται αδελφή. Μια αδελφή που ξαναγίνεται γυναίκα. Μια στείρα και γρια που καταφέρνει και γεννά. Μια θεότητα που χαρίζει γη άλλων, κάνοντας "κατάσχεση" και ρίχνοντας πληγές και φωτιά στη μια πλευρά της "ανηθικότητας", αλλά άφθονο χρήμα και ευλογίες στην άλλη πλευρά της ανηθικότητας, μαζί με μια θυσία που τελικά δεν έγινε, είναι λίγα απ' τα όπλα ενός προφήτη που καταφέρνει να γίνει "μέγας" εκμεταλλευόμενος τα πρωτοφανή σενάρια που γράφει και εκτελεί με πιστά μέλη της οικογενείας του.

Ένας άνθρωπος που είχε εφεύρει έναν ομιλητικό θεό, του οποίου το φόβο είχε μεταβάλλει σε πετυχημένη κερδοφόρο επιχείρηση. Ένας αξέχαστος γενάρχης που μας άφησε ένα σαφές μήνυμα, πως: η ανθρώπινη ευπιστία, είναι εξαργυρώσιμο αγαθό στα χέρια του ανθρώπου εκείνου που ξέρει ασταμάτητα να "πλάθει" το φόβο του θεού!

Η θυσία του Αβραάμ έγινε διάσημη, χωρίς να χυθεί σ' αυτήν ούτε μια σταγόνα αίμα! Έκτοτε όμως εκατομμύρια άνθρωποι όλων των εποχών κάτω απ' το βάρος της υπέρτατης αυτής θυσίας, πείσθηκαν να κάνουν όλα όσα τελικώς ο Αβραάμ δεν έκανε!

Ατέλειωτες σειρές πιστών θυσίασαν τα εντελώς αυτονόητα συμφέροντά τους μαζί με τα παιδιά τους, χωρίς ποτέ κανέναν θεό να καταδεχθεί να σταματήσει τους ποταμούς του θυσιαζόμενου αίματος που χύθηκαν για χάρη του. Οι "ιερές μάχες" μπάζωναν ασταμάτητα με τα κορμιά των πιστών, όλους τους τρόπους που το αδίστακτο ιερατείο ήθελε να πατήσει το "πόδι" του, χωρίς ποτέ να σταματήσουν εγκαίρως απ' τον ίδιο αυτόν θεό, του Αβραάμ, για να γλιτώσουν τη ζωή τους και να ονομαστούν "φίλοι θεού" όλοι όσοι με την ίδια ακριβώς πίστη ολόψυχα υπάκουσαν στη θεϊκή θέληση για θυσία των μονάκριβων παιδιών τους!

Το σκεπτικό είναι φοβερά απλό! Πρώτος απ' όλους ο οξυδερκής Αβραάμ εξασφαλίζει γι' αυτόν και τους απογόνους του, τη χρησιμότητα άνευ όρων και υπεράνω ορίων υποταγή στη θεϊκή θέληση, με την εκπληκτική κι ανώδυνη παραδειγματική θυσία του υιού του.

Άμεσα τα οφέλη και τώρα και στο μέλλον, γι' αυτούς που έχουν το "ταπεινό" προνόμιο να εκφράζουν αυτή τη φοβερά ακραία θεϊκή θέληση.

Ο Αβραάμ ήταν φίλος με το θεό και γλίτωσε τη θυσία του γιου του!.. Άρα... Σκεφτείτε πόσο καλοί και υπάκουοι φίλοι πρέπει να γίνουμε

λοιπόν εμείς μ' αυτόν τον καλό θεό, για να μην υποστούμε το μαρτύριο της θυσίας των... παιδιών μας!

Θρησκεία το μεγαλείο σου!

Θυσία "αλά ελληνικά"

Κάποτε ένα σύννεφο κατέβηκε απαλά στον εξώστη ενός υπέροχου παλατιού στον Ορχομενό, πλάι στη λίμνη Κωπαΐδα. Μια αιθέρια ύπαρξη που ταξίδευε με το σύννεφο, η "Νεφέλη", κατέβηκε με χάρη και μαγεμένη απ' το υπέροχο αρχοντικό το περιεργαζόταν με θαυμασμό.

Άξαφνα, ο νεαρός βασιλιάς Αθάμας βγήκε αναπάντεχα στον εξώστη και αντίκρουσε την αιθέρια κόρη. Κι αυτή καλοκοίταξε το ωραίο παλικάρι. Έτσι αρχινά ένας υπέροχος μύθος, που θέλει καρπό της ένωσης της Νεφέλης και του Αθάμαντα, τον γνωστό ήρωα της ελληνικής μυθολογίας το Φρίξο και την αδελφή του Ελλη.

Στην αρχή όλα εξελίχθηκαν κατ' ευχήν, ώσπου η αιθέρια Νεφέλη επέστρεψε στα ουράνια καθήκοντά της και μια άλλη κόρη πήρε τη θέση της ως μητριά και σύζυγος, η Ινώ. Η Ινώ όταν απέκτησε δικά της παιδιά άρχισε να φέρεται εχθρικά στα παιδιά της Νεφέλης και τα πράγματα χειροτέρεψαν όταν διάδοχος του θρόνου δεν ορίσθηκε δικός της γιος, αλλά ο Φρίξος, ο γιός της πολυαγαπημένης Νεφέλης.

Η Ινώ, αποφάσισε να ανατρέψει αυτή τη διαδοχή με κάθε τρόπο. Κατάφερε μ' ένα πανούργο τρόπο να προκαλέσει πείνα και σιτοδεία σ' ολόκληρο το βασίλειο του συζύγου της του βασιλέα Αθάμαντα! Το πως ακριβώς το πέτυχε, θυμηθείτε θα το δούμε παρακάτω σε μια ενδιαφέρουσα καμπή της πατριαρχικής ιστορίας.

Μπρος λοιπόν στην πρωτοφανή αυτή εξέλιξη και με τη σοβαρή απειλή πείνας, η Ινώ κατάφερε να παρουσιάσει με ψεύτικο Δελφικό χρησμό, ως απαίτηση των θεών τη θυσία του Φρίξου.

Ο πατέρας του Φρίξου ■ Αθάμας συγκλονίστηκε: «Αυτό δε θα γίνει ποτέ φώναξε, προτιμώ να πεθάνω εγώ παρά ο γιος μου».

Το θέμα ήρθε στην αγορά κι ο κόσμος έδειξε την αγάπη του για τον Φρίξο, η απόφαση ήταν ξεκάθαρα όχι στην παράλογη θεϊκή απαίτηση!

Αλλά, μια δυνατή γυναικεία φωνή, ανέτρεψε ξαφνικά και αναπάντεχα το ευνοϊκό για το Φρίξο κλίμα.

Ήταν η παντρεμένη Βιαδίκη, η νεαρή θεία του, που τον κατηγορήσε για ανήθικες και παράνομες ερωτικές επιθέσεις σε βάρος της. Ήταν η θρασύδειλη εκδίκηση που έπαιρνε απ' τον ωραίο νέο, που δεν ανταποκρίθηκε στις δικές της επίμονες ερωτικές προτάσεις.

Δυστυχώς, πολλοί πείσθηκαν ότι ο Φρίξος είχε προκαλέσει τη θεϊκή οργή και η άκαρπη γη ήταν γι αυτούς η καλύτερη απόδειξη της θεϊκής τιμωρίας.

Ο βασιλιάς της χώρας λοιπόν ο Αθάμας, έπρεπε να θυσιάσει το γιο του το Φρίξο, κατά πως νόμιζαν ότι όριζε το μαντείο των Δελφών.

Μια θεομηνία, ένας ψεύτικος χρησμός και μια ψευτοατιμασμένη, ήταν αρκετά για να δείξουν σα θεϊκό θέλημα, αυτό που ήταν εξ ολοκλήρου κατασκεύασμα ανθρώπινου πάθους.

Ο Αθάμας συντεντριμμένος αποφάσισε να ακολουθήσει τη μοίρα του για τη σωτηρία του λαού του και την εκπλήρωση της θεϊκής εντολής.

Ο ίδιος ο Φρίξος δέχθηκε την άδικη εξέλιξη καρτερικά, νομίζοντας πως η άκαρπη και κατάξερη γη του Ορχομενού, δεν μπορούσε να είναι τίποτε άλλο παρά έκφραση μεγάλης θεϊκής οργής. Άλλωστε κι ο χρησμός ήταν ξεκάθαρος. Έπρεπε ο Αθαμας να θυσιάσει το γιο του για τη σωτηρία της πόλεως.

Όταν ξημέρωσε η άλλη μέρα, θλιβερή πομπή ανηφόρισε στη κορφή του Λαφύστιου. Στον τόπο της θυσίας μπροστά στο ναό του Δία, ετοίμασαν τη φωτιά για τη θυσία και το μαχαίρι υψώθηκε... μα έμεινε μετέωρο.⁸⁹ Ταυτόχρονα όλο το πλήθος βλέπει ένα ολόλευκο σύννεφο να κατεβαίνει στην κατάλληλη στιγμή. Επάνω του φαίνεται μια αιθέρια γυναίκα «είναι η μητέρα φωνάζει η Έλλη» που με αβάσταχτο πόνο έζησε όλη αυτή την άδικη ιστορία, "έρχεται η Μητέρα" φωνάζει γεμάτη ελπίδα. Όλοι κοιτάζουν κατάπληκτοι, την υπέροχη αυτή παρουσία που στο πλάι της στέκει ολόχρυσο κριάρι. Με την ουράνια επέμβασή της, δίνει σίγουρα άλλη τροπή στην παρ' ολίγο άδικη θυσία. Το κριάρι που έφερε μαζί της, μεταφέρει τα δύο παιδιά στη ράχη του πετώντας μακριά απ' το εχθρικό περιβάλλον. Οι παρευρισκόμενοι ικανοποιημένοι βλέπουν στην επέμβαση της ουράνιας Νεφέλης ότι κι ο θεός δεν θέλει πια να θυσιαστεί ο γιος του βασιλιά τους.

Αυτή είναι πολύ περιληπτικά, η διάσημη αρχή της ιστορίας του Φρίξου. Η παρ' ολίγο θυσία του εξ αφορμής της οργανωμένης πλεκτάνης φαίνεται πως τελικά κόστισε τη ζωή της αδελφής του Ελλης που πέφτοντας στη θάλασσα απέκτησε την αθανασία. Τις παραπάνω λεπτομέρειες δανείστηκα απ' την έξοχη ελληνική μυθολογία των αδελφών Κωνσταντινίδη.

⁸⁹ Άλλη παραλλαγή λέει πως: "Ο Αθάμας κλαίγοντας γοερά οδήγησε το Φρίξο στην κορυφή του βουνού. Ήταν έτοιμος να κόψει το λαιμό του παιδιού όταν ο Ηρακλής, που έτυχε να βρίσκεται στα περίε, έφτασε τρέχοντας και του άρπαξε το μαχαίρι της θυσίας απ' τα χέρια: "Ο πατέρας μου ο Ζευς εξήγησε ο Ηρακλής απεχθάνεται τις ανθρωποθυσίες". (Ρ. Γκρέιβς 70δ).

Έχουμε εδώ όλα τα στοιχεία της θυσίας του Ισαάκ, με τη μόνη διαφορά ότι ο ελληνικός μύθος, εκτός του ότι επισημαίνει σημαντικότερα πράγματα, καυτηριάζοντας την ευκολοπιστία και συνιστώντας τη δημιουργική αμφιβολία, στεφανώνεται ένδοξα από μεσογειακές ανθρώπινες αντιδράσεις, όπου φανερά οι ήρωες δεν γίνονται αναντίρρητα, βουβά εκτελεστικά όργανα, κανενός θεού.

Παρόμοια είναι και η ιστορία του Μενοικέα του αρχοντόπουλου της Θήβας. Κάποτε πολιορκημένοι και σε απελπιστική κατάσταση οι κάτοικοι της Θήβας ακούνε τον προφήτη τους Τειρεσία, πως μοναδική κίνηση σωτηρίας γι' αυτό είναι η θυσία του παλικαριού απ' τον πατέρα του, τον άρχοντα Κρέοντα, για να ικανοποιηθούν περίπλοκες θεϊκές παλιές απαιτήσεις!

«Σαν άκουσε ο Κρέων του Τειρεσία την μαντεία, πήγε να σπάσει η καρδιά του απ' τη στεναχώρια του, θα προτιμούσε να θυσιάσει ο ίδιος τη ζωή του. Γι' αυτό προτού μαθευτεί απ' το λαό η μαντεία του Τειρεσία ο Κρέων είπε στον γιό του δίνοντάς του αρκετό χρυσάφι για το δρόμο, να βγει κρυφά απ' την πολιορκημένη πόλη και να φύγει μακριά σ' άλλη χώρα ακολουθώντας όποιον δρόμο νόμιζε καλύτερον. Το αρχοντόπουλο δεν έφερε αντίρρηση στον πατέρα του, όμως, σαν έμεινε μόνος ένιωσε ντροπή, να σωθεί αυτός και ν' αφήσει στο χαμό τους δικούς του κι ολόκληρη τη χώρα του, και καθώς ποτέ του δεν ήταν δειλός, αποφάσισε να κάνει το χρέος του. Ανέβηκε στις επάλξεις του τείχους και... με το δικό του χέρι έχυσε το αίμα του που έτρεξε απ' την κορφή του πύργου ως τα νερά κάτω της Δίρκης για να γίνει του θεού το θέλημα. Και δεν έλειψαν ακόμα και εκείνοι, που πίστεψαν ότι στο τέλος και ■ ίδιος ■ πατέρας του Μενοικέα κατάλαβε και υπάκουσε στην θεϊκή προσταγή».⁸⁹

Υπάρχει ένα ολόκληρο πλήθος παρόμοιων "θυσιών" στον ελληνικό μύθο. Όλες ανεξαιρέτως δίνουν ένα έντονο ανθρώπινο χρώμα στις αντιδράσεις των ηρώων τους. Και οι "ιστορίες" αυτές εκτυλίσσονται σ' έναν υπέροχο ελληνοπρεπές φόντο, όπου "θεοί" και άνθρωποι αντιμέτωποι προσπαθούν να ζυγίσουν καλά, την αξία των αποφάσεών τους! Η ιστορία του Ερεχθέα και της κόρης του Χθόνης και η θυσία της Ιφιγένειας είναι απ' τη σειρά αυτή των θυσιών, που γίνονται ή δεν γίνονται, γιατί αντικαθιστώνται από κάποια θεόσταλτα ζώα όπως το ελάφι της Άρτεμης που αντικαθιστά την Ιφιγένεια⁹⁰ αλλά πάντα μέσα σ' ένα κλίμα πέρα για πέρα ανθρώπινο.

⁸⁹ Ελληνική Μυθολογία, εκδ. Αθηνών, τόμ. 3ος, σελ. 214 / Σοφοκλής, Αντιγόνη, υπόθεση (Σαλουισπιος) / Ευριπίδης, "Φόνισσαι", 843-1103 και σχόλια 53 / Απολλόδωρος 3, 69-73.

⁹⁰ Ευριπίδης "Ιφιγένεια εν Αυλίδι".

Ο Αβραάμ όμως, δε διαλέγει τυχαία το ύψιστο αυτό γονικό δΐλλημα της θυσίας. Θέλει να εξασφαλίσει μια για πάντα την υποταγή και την απόλυτη εξάρτηση απ' τις θεϊκές προσταγές, πράγμα που απαιτεί παράλυση ακόμα και των βασικών γονικών ενστίκτων και οδηγεί με απόλυτη ακρίβεια στη τέλεια αφομοίωση του πιστού από την πίστη. Αποτέλεσμα πολύ επιθυμητό απ' όσους κηρύττουν ή παράγουν θεϊκό φόβο.

Αβραάμ ένας επικίνδυνος ψεύτης!

Ο Αβραάμ ο περιπλανώμενος Χαλδαίος προφήτης, μπορεί να μην ήταν κήρυκας οποιασδήποτε ιδέας ικανής να ευλογήσει αληθινά τους άλλους, αλλά ήταν αστείρευτη πηγή απίθανων ιδεών που ευλογούν πραγματικά κι απόλυτα αυτόν, τον οίκο και το σπέρμα του! Ο δούλος του λέει γι αυτόν με θαυμασμό, καθώς μας δίνει την αληθινή έννοια της Αβρααμο-βιβλικής ευλογίας: «καί εἶπεν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ δούλος τοῦ Αβραάμ καί ὁ Κύριος εὐλόγησε τόν κύριόν μου σφόδρα καί ἔγεινε μέγας (μέγας σε τί;) καί ἔδωκε εἰς αὐτόν πρόβατα καί βόας καί ἀργύριο (ασήμι) καί χρυσίον καί δούλους καί δούλας καί καμήλους καί ὄνους... (ὁ Κύριος) ἔδωκεν εἰς αὐτόν πάντα ὅσα ἔχει». Γεν. ΚΔ' 35-36.

Ο Μέγας λοιπόν Αβραάμ «ὁ ἡγεμών ἐκ θεοῦ» ὅπως αποκαλείται αλλού (Γεν. ΚΓ' 6) μετρά την "ευλογία" εντελώς φυσικά, με ασήμι και χρυσάφι κι απ' αυτά ■ "Κύριος" του εξασφάλισε τόσα πολλά, ώστε δικαιολογημένα να θεωρείται απ' τους ανθρώπους γύρω του δικούς και ξένους "Μέγας" και "ἡγεμών". Στην προηγούμενη έρευνά μας, περιορίστηκαμε να αναζητήσουμε τους τρόπους που ο Αβραάμ ευλογεί τον εαυτό του και τους συνανθρώπους του. Εδώ θα δούμε τι έκανε ένας βασιλιάς, για να απαλλαγεί επιτέλους απ' τις πληγερές "ευλογίες" αυτού του προφήτη.

Είδαμε τον Αβραάμ να είναι ο άνθρωπος που σκορπά θεϊκές πληγές και φόβο, καλύπτοντας με περίτεχνα ψεύδη τις αληθινές του προθέσεις.

Ναι, ο Αβραάμ ο προφήτης είναι ένας δεινός ψεύτης. Τα ψέματά του οποίου ακριβοπληρώνουν τα παγιδευμένα θύματά του. Ένας βασανιστικός ψεύτης και ένας δεινός ανθρωποκυνηγός, που είχε νικήσει κατά κράτος όλους τους ισχυρούς της περιοχής, σ' έναν πόλεμο που μόνο ο ίδιος ήξερε τους άνανδρους κανόνες του.

Ο Αβιμέλεχ ο βασιλιάς, ένα απ' τα θύματά του, κατήντησε να τον φοβάται και να τον θαυμάζει μαζί. Γνωρίζει για τον Αβραάμ ότι είναι ο άνθρωπος που ζει και πλουτίζει εφευρίσκοντας επικίνδυνα ψεύδη. Αποφασίζει λοιπόν να τον σταματήσει. Με την απειλητική παρουσία του αρχιστρατήγου του, καταφέρει να του αποσπάσει τον πλέον αποκαλυπτικό όρκο! «Κατ'ἐκεῖνο τόν καιρόν ὁ Ἀβιμέλεχ, (ο Φιλισταίος βασιλιάς) μετά τοῦ Φιχόλ ἀρχιστρατήγου τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἶπε πρὸς τόν Ἀβραάμ λέγων.. Τώρα λοιπόν ὁμοσε (ορκήσου) πρὸς ἐμέ... ὅτι δέν θέλεις ψευσθῇ πρὸς ἐμέ, οὔτε πρὸς τόν υἱόν μου, οὔτε πρὸς τοὺς ἐγγόνους μου» Γεν. ΚΑ' 22, 23. Αυτός κι αν είναι φόβος έως τρίτης γενεάς! Μόνο ένα πράγμα φοβάται ο Αβιμέλεχ ο βασιλιάς, τα μοναδικά ■ ανεπανάληπτα ψέματα αυτού του ανθρώπου. Ξέρει ότι είναι τρόπος ζωής για τον προφήτη ■ ότι απ' αυτά κινδυνεύουν όχι μόνο ο ίδιος και το βασίλειό του, αλλά οι γιοι κι εγγονοί του ακόμα. Επιτέλους ένας διορατικός βασιλιάς με απόλυτη ευθύτητα αποκαλεί τον Αβραάμ επαγγελματία και ισόβιο ψεύτη και με τη διακριτική παρουσία του απειλητικού αρχιστρατήγου του "Φιχόλ", απαιτεί τον δεσμευτικό όρκο του ευφυέστατου αυτού ψεύτη. Επιτέλους ένα απ' τα θύματα του Αβραάμ κάνει αυτό που πρέπει, με τον τρόπο που πρέπει. Απειλεί και δεσμεύει τον Αβραάμ με όρκο!

Ο προφήτης νιώθει την απειλητική στρατιωτική παρουσία. Καταλαβαίνει ότι τουλάχιστον σ' αυτόν τον έξυπνο βασιλιά των Φιλισταίων αποκαλύφθηκε πλήρως. Δεν αρνιέται την εξευτελιστική κατηγορία γιατί καταλαβαίνει ότι τουλάχιστον με τον Αβιμέλεχ τα ψέματα του τελείωσαν οριστικά! Δεν έχει κανένα λόγο πια να αρνηθεί αλλά ούτε και τα περιθώρια να τον αποφύγει. Χωρίς λοιπόν να αρνηθεί τον τίτλο του ψεύτη αποφασίζει να ορκιστεί ο προφήτης του θεού της βίβλου, ότι θα σταματήσει τα ανεπανάληπτα κερδοφόρα και απολύτως ανήθικα ψέματά του! «καί εἶπεν ὁ Ἀβραάμ. Ἐγὼ θέλω ὁμόσει (ορκισθῇ)». Γεν. ΚΑ' 24. Και ορκίστηκε ο αργυρολόγος Αβραάμ ότι δε θα ξαναπεί σ' αυτόν και στους απογόνους του τα πανάκριβά ψέματά του που συνοδεύονταν απ' τις ανάλογες πληγές και τις κερδοφόρες θεραπευτικές τελετές.

Ορκίστηκε γιατί δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς, και τήρησε απ' ότι γνωρίζουμε τον όρκο του, διότι η παραμικρή καταγγελία για καινούργια Αβρααμικά ψέματα, θα τον έθετε στην πολύ δυσάρεστη θέση του επίορκου και «ὁ Φιχόλ ὁ Ἀρχιστράτηγος» δεν θα ἔρχόταν να συζητήσει, αλλά να πάρει το κεφάλι ενός βέβαιου παρανόμου, ενός επαίσχυντου επίορκου.

Είναι η μόνη υποχώρηση και η σχετική ταπείνωση που δέχεται ο ανεπανάληπτος αυτός προφήτης, στη μακρά πορεία της καταδολίευσης των ισχυρών της περιοχής.

Ο φόβος του επίορκου, φαίνεται πως στάματησε τα ακριβά ψέματα του Αβραάμ, όχι όμως για πολύ. Κάποιος άλλος έμελλε να σπάσει αυτόν τον όρκο συνεχίζοντας τη μοναδική αυτή οικογενειακή παράδοση.

Πριν εγκαταλείψουμε όμως τον Αβραάμ για να παρακολουθήσουμε την ενδιαφέρουσα εξέλιξη των απογόνων του, πρέπει να φωτίσουμε λίγο ακόμα το πορτραίτο του ασυνήθιστου αυτού ανθρώπου. Πώς είναι αλήθεια δυνατόν να δεχθούμε ότι ο άνθρωπος αυτός ψεύδεται σχεδόν ασταμάτητα με ό,τι λέει ή κάνει; Μήπως γινόμαστε υπερβολικοί κατηγορώντας για απρεπή συμπεριφορά ένα πρότυπο παγκοσμίου αποδοχής; Πώς είναι δυνατόν να υπάρχει τέτοια μανία παραπλάνησης και ασύστολης ανατροπής των πιο σταθερών δεδομένων της ζωής μας, από έναν και μόνο άνθρωπο;

Είναι περίπου σα να λέμε ότι ο μεγάλος αυτός προφήτης δεν είναι παρά ένας αξεπέραστος συνειδητός επαγγελματίας ψεύτης. Διαφορετικά πως μπορεί να εξηγηθεί η αστείρευτη παραγωγή θεϊκής παραπλάνησης που τόσο εντυπωσιακά αντιπροσωπεύει η ασυνήθιστη συμπεριφορά του Αβραάμ; Από πού όμως αντλεί αυτός ο άνθρωπος τον ασυνήθιστο αυτόν τρόπο σκέψης του και πώς ή πού, διαμόρφωσε τις περίεργες αυτές προδιαγραφές του χαρακτήρα του;

Για να καταλάβουμε όλα αυτά που δύσκολα ένας απλός καθημερινός νους μπορεί να τα χωρέσει, πρέπει και πάλι να θυμηθούμε ότι ο άνθρωπος αυτός είναι Χαλδαίος. Ο άνθρωπος αυτός κατάγεται από την ΟΥΡ της Χαλδαίας, που σημαίνει ότι ανήκει στην ιδιαίτερη εκείνη κατηγορία των ανθρώπων που έκαναν την Χαλδαία γνωστή σαν τη σημαντικότερη χώρα αποκρυφισμού, μαγείας, και διάσημο κέντρο πάσης φύσεως μελλοντολόγων θεραπευτών.

“Σοφία” απ’ την ΟΥΡ της Χαλδαίας

Η ΟΥΡ η γενέτειρα του ήρωά μας ένα απ’ τα κυριότερα κέντρα εμπορίου στις όχθες του πλωτού ποταμού Ευφράτη, είναι η πόλη όπου τα αγαθά από Ανατολή και Δύση, ανταμώνουν για τις ετήσιες πράξεις ανταλλακτικού εμπορίου. Οι κάτοικοι της μεσοποτάμιας αυτής χώρας μπροστά σ’ αυτήν την ατελείωτη παρέλαση αγαθών, πρέπει να βρήκαν χίλιους τρόπους για να εκμεταλλευτούν τη χρυσή αυτή ευκαιρία. Όλα

δείχνουν ότι πράγματι δεν έκασαν με σταυρωμένα χέρια. Ανάμεσα στον πρωτοφανή αυτόν πλούτο συναλλαγών, όχι μόνο δεν αδράνησαν αλλά μπροστά σε όλη αυτή την παρέλαση της λαχταριστής πραγμάτειας, από Δύση και Ανατολή, ανέπτυξαν ένα δικό τους τρόπο παροχής υπηρεσιών για να εξασφαλίζουν και τη δική τους μερίδα στις χαρές του πλουτισμού. Ανέπτυξαν σε πρωτοφανή ύψη, όλες τις γνωστές και άγνωστες μορφές γοητείας, δελεασμού και παραπλάνησης, που σε τελική ανάλυση ονομάστηκαν Μαγεία.

Ανοίξτε οποιοδήποτε σοβαρό λεξικό ή εγκυκλοπαίδεια, κάτω απ' τις λέξεις **Μάγος-Μαγεία** ή **Χαλδαίος**⁹¹ και θα βρεθείτε αντιμέτωποι με τις ατελείωτες αυθεντικές χαλδαιικές "αρετές": τη γοητεία, μαγγανεία, προφητολογία, χειρομαντεία, ονειρομαντεία, αστρολογία μαζί με τα απαραίτητα σύνεργα φίλτρων και μαγγανευμάτων (μαγο-μαγειρεύματα) γιατί η Χαλδαία -αυτό είναι απόλυτα αποδεκτό πέρα από κάθε αμφιβολία- είναι η κατ' εξοχήν χώρα παραγωγής όλων αυτών των μελλοντολογικών παραπλανήσεων.

Πρέπει εδώ να συνειδητοποιήσουμε του άρρηκτους δεσμούς οποιασδήποτε σχεδόν μαγείας με την μελλοντολογία. Ο,τιδήποτε είναι μαγεία, περιέχει πάντα σε κάποιο βαθμό το σπέρμα της θαυμαστής σε όλους γνώσης των εξελίξεων.

Δεν μπορείς να τραβήξεις την προσοχή κανενός, αν δεν προσφέρεις κάτι πραγματικά αξιοθαύμαστο. Οι Μάγοι δεν άργησαν να συνειδητοποιήσουν ότι το μεγαλύτερο "θάμβος" των κερδοφόρων εντυπωσιασμών, πέρα απ' τα μικρά κι ανώδυνα "τρυκ" το προσφέρει η μελλοντολογία με όλες τις πιθανές αποχρώσεις της. Έτσι η μαγεία ξέφυγε απ' τα απλά κόλπα του μικροκαταφερτζή και αγγιστρώθηκε σφιχτά πάνω στο διαπιστωμένο ανθρώπινο πάθος για γνώση των εξελίξεων.

Μια ματιά στο άμεσο ή απώτερο μέλλον ήταν τώρα στα χέρια τους, ένα ανταλλάξιμο αγαθό, στη χώρα όπου το ποτάμι της πολυπόθητης πραγμάτειας περνούσε ασταμάτητα.

Όταν μελλοντολογείς όμως, τρία πράγματα μπορεί να συμβαίνουν. Πρώτον: να ξέρεις αληθινά τι πρόκειται να συμβεί στο μέλλον! Πράγμα ολότελα αδύνατον, αν και εξαιρετικά ποθητό! Δεύτερον: να ψεύδεσαι ασύστολα, παίζοντας με τις πιθανότητες χάριν εντυπωσιασμών και φυσικά με το αζημίωτο και τρίτον να μελλοντολογείς, όχι απλά παίζοντας πια με πιθανότητες, αλλά φροντίζοντας κρυφίως και δραστήρια για την εντυπωσιακή επαλήθευσή σου!

⁹¹ "Μεγάλη ελληνική εγκυκλοπαίδεια" Δρανδάκη.

Προσέξτε αυτό το τρίτο είδος, του υποχρεωτικά αδίστακτου προχωρημένου επαγγελματία μελλοντολόγου (προφήτη-μάντη) απαιτεί πράγματι έναν χαρακτήρα ανθρώπου τέτοιον, που ■ καθημερινός ανθρώπινος νους με τίποτα δε το χωράει, αλλά που εκφράζει όμως τέλεια και δικαιολογεί ικανοποιητικά τη συμπεριφορά του "δικού μας" προφήτη, του μεγάλου Χαλδαίου μελλοντολόγου Αβραάμ!

Ό,τι λέει, ή κάνει λοιπόν ο μέγας αυτός Χαλδαίας, όπως κι αλλού έχουμε πει, δεν είναι τίποτε λιγότερο ή περισσότερο, απ' αυτό που η γενέτειρά του Χαλδαία του έμαθε να κάνει. Να ψεύδεται δηλαδή με το αζημίωτο! Ιδέες; Άφθονες, που τις αντλεί απ' τον ατέλειωτο σε έκταση, χρώμα και ένταση ελληνομεσασγειακό μύθο, που κατακλύζει ολόκληρο τον τότε γνωστό κόσμο. Βέβαια δεν είναι οι ιδέες που ενδιαφέρουν τόσο εδώ, όσα είναι ο περίεργος και αδίστακτος τρόπος σκέψης που χρησιμοποιεί ένας τέτοιος αποφασισμένος για όλα δόλιος μάγος. Γι' αυτόν είναι απλά μια κερδοφόρα ιδέα, το να "παίζει με την αφελή πίστη και τις καυτές ανάγκες των άλλων. Προλέγοντας (προφητεύοντας) την ασθένεια (πληγή) που ο ίδιος προκαλεί, είναι θαυμάσια σε θέση να πουλήσει θεραπεία με το διπλό όφελος της αμοιβής και του σωτήρα! Για το σκοπό αυτό, τα αραιωμένα δηλητήρια-ναρκωτικά (όπως ο Μανδραγόρας) είναι η ιδανική λύση, γιατί ζώα και άνθρωποι "θεραπεύονται" αμέσως μόλις αποσύρει απ' τη διατροφή των θυμάτων του τα πληγηρά αυτά μαγγανο-χαλδαιικά μυστικά "όπλα"! Από δω λοιπόν απ' τη γενέτειρά του Χαλδαία φέρνει μαζί του ο Αβραάμ το εργαλείο του "ένοπλου δόλου", που απ' τη μια κόβει βαθιά σα θεϊκή κατάρα κι' απ' την άλλη το ίδιο γιατρεύει γλυκά τις πληγές σα θεϊκή ευλογία!

Ο Αβραάμ δε γεννήθηκε απλά στην ΟΥΡ, στην καρδιά δηλαδή την πρωτεύουσα της Χαλδαίας, (*Γεν. 1Α' 27-28 και 31*) αλλά ανδρώθηκε και έδρασε στην πολυσύχναστη αυτή πόλη της πρωτοποριακής παντοειδούς μαγείας, περιστοιχισμένος από ταλαντούχους επαγγελματίες θαυματοθεραπευτές μελλοντολόγους.

Μέχρι τα εβδομηνταπέντε του είχε όλο τον καιρό δικό του, για να αφομοιώσει, να καλλιεργήσει, ίσως και να διαπρέψει στο μαγικό αυτόν "πολιτισμό" της γενέτειράς του και ασφαλώς να διαμορφώσει τον κατάλληλο χαρακτήρα για τις πιο παράτολμες προφητο-μαγγανο-θεραπευτικές πράξεις.

Φαίνεται όμως ότι ο Αβραάμ μοιράστηκε τελικώς την παράξενη μοίρα της πόλης που τον γέννησε, όταν αυτή παρακμάζει στην εποχή του, λόγω μιας ανέλπιστης καταστροφικής αλλαγής στην κοίτη του Ποταμού Ευφράτη.

Ο Ευφράτης παρακάμπτοντας ξαφνικά την πόλη ΟΥΡ, κυλούσε τώρα στην καινούργια κοίτη του, εννιά με δέκα χιλιόμετρα μακριά απ' την πόλη που έθρεψε και ανέδειξε για εκατονταετηρίδες. Απόσταση ικανή όμως να μεταφέρει το βασικό λόγο ακμής και ύπαρξης της πόλης, σε άλλη μεριά του υδάτινου αυτού εμπορικού δρόμου του Ευφράτη.

Ο Θάρα ο πατέρας του Αβραάμ, μαζί με τους δυο γιους του, Αβραάμ και Νάχωρ (ο αδελφός του έχει το όνομα του παππού τους Ναχώρ) και το γιο του θανόντος υιού του Αράν τον Λωτ, φεύγουν βορειοδυτικά και φτάνουν στη Χαρράν. Από εκεί ο ήρωάς μας, ο μεγάλος γιος του Θάρα ο Αβραάμ, συνεχίζει με τον ανηψιό του Λωτ Νοτιοδυτικά και φτάνει στην ονειρεμένη χώρα της ανατολικής Μεσογείου, τη χώρα που κάθε αυθεντικός Χαλδαίος θα θεωρούσε παράδεισο ευκαιριών!

Ο ειρηνικός λαός της Χαναάν, με τα χαρούμενα αφελή θρησκευτικά του ήθη και έθιμα, μοιάζει με αφύλακτο απρύγνητο αγρό. Στα ευκίνητα μάτια του πολυδοκιμασμένου αυτού αετονύχη, δολοπλόκου Χαλδαίου, η Χαναάν μοιάζει με την ευτυχομένη χώρα των χαζών. Η γη "η ρέουσα γάλα και μέλι", είναι γεμάτη απ' τα αγαθά του ανθρώπινου μόχθου και οι άνθρωποι αυτής της γης έχουν όχι μόνο τη φοβερή αφέλεια της φιλοξενίας, αλλά επιπλέον είναι και απονήρευτοι σαν αρνιά! Ενώ είναι πανέτοιμοι για ηρωισμούς και πόλεμο, δεν ξέρουν τίποτε για τα σιωπηλά όπλα του χαλδαϊκού δόλου!

Έτσι ερμηνεύεται η σιγουριά με την οποία αμέσως ο Αβραάμ διεκδικεί τη γη και τ' αγαθά τους. Ξέρει με μια ματιά και εκ των προτέρων, ότι οι πρόσχαροι αυτοί φιλειρηνικοί Χαναναίοι, είναι ανίσχυρα θύματα μπροστά στην καλογυμνασμένη παραπλανητική καλόγλωσση πειθώ του. Η υπεροχή του είναι ολοφάνερη! Μπορεί πράγματι να τους "ευλογήσει" όλους! Κι όσους δεν καταφέρει να ευλογήσει... ο ίδιος αυτοπροσώπως θα το κάνουν σίγουρα οι ένδοξοι απογονοί του!

Όταν λοιπόν ο Αβραάμ φτάνει στη Χαναάν, τότε συναντώνται δύο διαφορετικοί κόσμοι. Απ' τη μια η αρχοντική παχυλή αφέλεια του λεβεντοθρεμμένου Μεσογειακού κόσμου, κι απ' την άλλη η γλυκόλαλη ανατολίτικη έρπουσα, αθόρυβη υστεροβουλία. Η μάχη είναι σίγουρα χαμένη για τους ανυποψίαστους βραδυκίνητους ολόθρησκους Χαναναίους. Ο Αβραάμ, έχοντας αποκόψει όλες τις συνήθειες ανθρωπίνες αναστολές, πολλά χρόνια πριν φτάσει στη χώρα των τροφαντών αυτών θυμάτων, δεν έχει παρά να απλώσει τα χέρια του και να... "ευλογήσει" τα θύματά του. Η υπεροχή του ήταν θέμα χρόνου και τρόπου. Ο Αβραάμ σαν καλός προφήτης μελλοντολόγος, δεν έπαυε να εξαγγέλλει κάτι που τόχει ήδη σίγουρο, ότι μετά από πολλές

κατάλληλες "ευλογίες" ολόκληρη αυτή η γη κι ό,τι υπάρχει πάνω της στο μέλλον θα ανήκει σ' αυτόν και στο σπέρμα του! Πράγματι ήταν θέμα χρόνου!

Ο Αβρααμικός λοιπόν δόλος, δεν ήταν μια, περιστασιακή ικανότητα. Ήταν μια δοκιμασμένη πανάρχαια βιοποριστική τέχνη, από φημισμένη χώρα προέλευσης, μια περισπούδαστη ιδιότητα, που περιελάμβανε τη μακροχρόνια φυλετική σοφία, των γλυκόλαλων κρυψίνων Χαλδαίων!

Χιλιάδες χρόνια μετά, η ανάλυση δυσκολεύεται ακόμα να παρακολουθήσει, τον αξιοθαύμαστο κατά τ' άλλα τρόπο σκέψης ενός καταδολιευτή μάγου. Γι αυτό και χιλιάδες χρόνια μετά ο Αβραάμ όχι μόνο δεν κατηγορήθηκε για τις αξιόποινες ουσιαστικά πράξεις του, αλλά εξακολουθεί δυστυχώς να περιβάλλεται με τιμές και υψηλή εκτίμηση! Αποδεικνύοντας ότι εξακολουθούμε να είμαστε το ίδιο αφελείς, ακριβώς όπως τότε! Διότι ακόμα και σήμερα, όχι μόνο περιβάλλεται με όλες εκείνες τις "θεάρεστες" πράξεις και ιδιότητες που ισχυρίστηκε πως είχε, αλλά περιλαμβάνεται επισήμως στα θρησκευτικά δικά μας ελληνικά σεβάσματα και διδάσκεται σαν το αξιοσέβαστο πρότυπο μεγάλου ανδρός στα αθώα μαθητόπουλά μας! Ως «**ύψιστη ήθικη προσωπικότης... καί υπόδειγμα ἀρετής**» περιγράφεται συνεχώς σ' όλα τα υπεύθυνα μορφωτικά έντυπα! Κι όλα αυτά όχι απ' τους δικούς του απογόνους, αλλά από μας, που υπήρξαμε τα πρώτα του τραγικά απονήρευτα αθώα θύματα! Αυτό είναι δυστυχώς το μεγαλείο του δόλου. Μακροχρόνια παραπλάνηση και σχεδόν οριστική βλάβη και αλλοίωση στην αίσθηση της πραγματικότητας.

Κάτι συμβαίνει αναμφίβολα με την κρίση μας. Κάτι συμβαίνει και με τις δυνάμεις εκείνες που καθ' ισχυρισμόν τουλάχιστον, περιφρουρούν τις βασικές αξίες του πολιτισμού. Ναι, κάτι πολύ περίεργο πρέπει να συμβαίνει με τις δυνάμεις εκείνες που ερευνούν τα πολύ σημαντικά ιστορικο-κοινωνικά δεδομένα του κόσμου μας. Το ιστορικό του Αβραάμ που γεμάτοι έκπληξη παρακολουθήσαμε, πρέπει να μας βάλει σε σοβαρές σκέψεις όσον αφορά την αξιοπιστία της κρίσης μας. Χιλιάδες χρόνια μετά, εμείς τα θύματά του, αποσπίουμε εγκάρδιους φόρους τιμής χωρίς να είναι ορατή πουθενά η δύναμη εκείνη που θα υψώσει μια σοβαρή φωνή αφύπνισης για να υποδείξει τις καθόλα φανερές ομολογίες των αληθινών του πράξεων. Οι ιστορικοί αρέσκονται να αναλύουν μέχρι ανοησίας, τις μάχες και τις στρατιωτικές προελάσεις των λαών. Αδυνατούν όμως φαίνεται να παρακολουθήσουν τη γέννηση, προώθηση και επικράτηση ιδεών, ακόμα κι όταν αυτές τόσο φανερά περιγράφονται και ομολογούνται, όπως στην περίπτωση του Χαλδαιοβιβλικού γενάρχη Αβραάμ.

Η παγκόσμια έρευνα γύρω απ' τον άνθρωπο Αβραάμ, έχει δυστυχώς να επιδείξει μηδαμινές επιδόσεις, αν και τα στοιχεία που τον περιβάλλουν όπως είδαμε ούτε λίγα είναι, ούτε αξιοκαταφρόνητα!

Μερικοί αρέσκονται να χωρίζουν την τέχνη της παραπλάνησης, σε λευκή και μαύρη μαγεία, ανάλογα από το αν αποσκοπεί απλά να εντυπωσιάσει, (λευκή) ή να βλάψει και να θανατώσει τα θύματά της (μαύρη)!

Αφήνω σε σας να καθορίσετε το χρώμα των αβρααμικών καταδολιεύσεων! Κι αν εξακολουθείτε να έχετε δυσκολίες, μην κουράζεστε, ό,τι δεν πρόλαβε να κάνει ■ Αβραάμ για να σας πείσει, θα το δείτε να συμπληρώνεται ολοκάθαρα στα χέρια των αντάξιων απογόνων του!

Εγώ συμπληρώνω μόνο ότι ο άνθρωπος αυτός, εβραϊστί' λέγεται «Άμπραμ» ή «Άμπρα-χαμ» και η δημοφιλέστερη γνωστή σε όλους μας έκφραση μαγεία είναι: «Άμπρα κατ' άμπρα». Να είναι άραγε σύμπτωση που όλες οι λεπτομέρειες της "μαγείας" ταιριάζουν τόσο τέλεια στο προφίλ αυτού του αξέχαστου Χαλδαίου;

Φρόνυτ-Οιδίποδας και Αβραάμ

Κάποτε ο πολύς Φρόνυτ, ο διάσημος Εβραίος ψυχαναλυτής, ξετίναξε κυριολεκτικά έναν Έλληνα ήρωα τραγωδίας τον Οιδίποδα, του οποίου υπενθυμίζουμε οι μιαρές πράξεις δεν ήταν ψυχρή και υπολογισμένη επιλογή του, αλλά ακραίες ατυχείς συμπτώσεις κι ανέλπιστες κακοτυχίες, για τις οποίες ο ίδιος εξέφρασε τη συντριβή του με ανεπανάληπτο τρόπο, χαρίζοντάς μας ένα αξεπέραστο φιλολογικό αριστούργημα.

Αναρωτιέμαι, αυτός ο περισπούδαστος "φωστήρας" της ψυχοπαθητικής έρευνας, τι θα είχε να πει μπροστά στον ορειμαγδό των στοιχείων που αφορούν τους ομόφυλούς του γενάρχες, με πρώτον και καλύτερο τον "Μέγα Αβραάμ";

Ο Εβραίος Φρόνυτ ανέλυσε τις πράξεις του Έλληνα ήρωα Οιδίποδα. Εμείς γιατί διστάζουμε να αναλύσουμε τις πράξεις του Εβραίου Αβραάμ;

Παραδίδουμε λοιπόν την αβρααμική προσωπικότητα όπως μόλις τώρα παρουσιάστηκε, στην κρίση των ανθρώπων που έχουν τα εφόδια να κάμουν λεπτούς ψυχολογικούς διαχωρισμούς και να διαβλέπουν απ' τις πράξεις, την ποιότητα της κρίσης και της προσωπικότητας. Είμαι βέβαιος ότι με τα παραπάνω στοιχεία, οι εκτιμήσεις και οι αναλύσεις του (που προσωπικά με πολύ ενδιαφέρον θα διάβαζα) δεν θα ήταν

καθόλου ευχάριστες και οπωσδήποτε διόλου κολακευτικές. Για το περήφανο αυτό "πρότυπο βιβλικού ανδρός" που το σεβάστηκαν ως τέτοιο, δεν ξέρω γιατί, γενεές ατέλειωτες για μια σειρά χιλιετηρίδων.

Ο Αβραάμ που περιγράψαμε εδώ, δεν έχει καμμία σχέση με τον αρχοντάνθρωπο της ερήμου, που με τις προσωπικές του αρετές και το μεγαλείο του χαρακτήρα του αναγκάζει τη θεότητα να τον δεχθεί κάτω απ' την υψηλή της προστασία κι εύνοια. Ας μου δείξει επιτέλους κάποιος, έστω και το παραμικρό σ' αυτή την διεύθυνση απ' την αφήγηση που καλύπτει ολόκληρη τη ζωή και τη δράση του.

Ειλικρινά λυπάμαι το δύσμοιρο εκείνον που θα αναλάβει την υπεράσπιση του Αβραάμ. Διότι δεν αμφιβάλω πως δε θα είναι λίγοι αυτοί που θα θεωρήσουν κακόβουλη διαστρέβλωση όλα τα παραπάνω, κι ας είναι καθαρότατες βιβλικές ομολογίες.

Η παραμικρή όμως έρευνα στην συνολική συμπεριφορά του Αβραάμ, οδηγεί αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για άνθρωπο του οποίου η ζωή και η δράση, σαφέστατα δεν έχουν την παραμικρή σχέση με κανένα ηθικό και πνευματικό μεγαλείο.

Ο Αβραάμ που περιγράψαμε εδώ, φαίνεται καθαρά ότι έχει δημιουργήσει εσκεμμένα και μεθοδικά έναν αρνητικό πολιτισμό! Η δολιότητά του φαίνεται σαν ουράνια αρετή και η σύλληψη και εκτέλεση τέτοιων ιδεών σαν δείγμα ύψιστης ευφυΐας.

Αρκετά όμως καρπώθηκαν κι αυτός και οι άξιοι συνεχιστές του τις ανεπιφύλακτες τιμές των αφελών της γης. Ήρθε ο καιρός (νομίζω) της γόνιμης συζήτησης, της ελεύθερης αμφισβήτησης και της συνολικής επανεκτίμησης της μεγάλης αυτής βιβλικής μορφής, που τόσες χιλιάδες χρόνια τώρα πατάει βαριά νικητής πάνω στο στήθος της πεσμένης ανθρωπότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ισαάκ η δεύτερη γενιά του δόλου

Ο Αβραάμ ο “μέγας”, που μόνο ευλογίες άκουγε απ’ το θεό, ένα πράγμα δεν τόλμησε να κάνει ποτέ του. Να επιστρέψει ή έστω να επισκεφθεί τη Χαρράν την πατρική παροικία. Το γιατί, μπορείτε ίσως τώρα να το υποθέσετε και μόνοι σας.

Ο φόβος του αυτός, μας αποκαλύπτεται όταν ψάχνει να βρει νύφη για το γιό του Ισαάκ. Ο προφήτης πήρε στα σοβαρά την οδυνηρή περιπέτειά του με την αλλόφυλη Άγαρ και τον μελαμψό πρωτότοκό του Ισμαήλ. Έτσι, χωρίς περιστροφές αποφασίζει υπέρ της υπεροχής της Χαλδαϊκής ράτσας και ζητά απεγνωσμένα τρόπο να αποκτήσει νύφη απ’ τον οίκο της συγγενείας του στη μακρινή Χαρράν. Χωρίς όμως να αφήνει τον γιο του Ισαάκ να πάει ο ίδιος εκεί. Ορκίζει λοιπόν τον αρχιδούλο του λέγοντας: «Θέλω σέ όρκίσει εἰς Κύριον... ὅτι δέν θέλεις λάβει γυναῖκα εἰς τόν υἱόν μου ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων μεταξύ τῶν ὁποίων ἐγώ κατοικῶ, ἀλλ’ εἰς τόν τόπον μου (Χαρράν) καί εἰς τήν συγγένειάν μου θέλεις ὑπάγει». *Γεν. ΚΔ΄ 3,4*. Ο αρχιδούλος του τον ρωτά απορημένος. Πώς θα δεχθεί η νύφη να έρθει, χωρίς να δει το γαμβρό τον Ισαάκ; Γι’ αυτό λέει στον Αβραάμ: «Ίσως δέν θελήσῃ ἡ γυνή (ἡ νύφη) νά μοι ἀκολουθήσῃ εἰς τήν γῆν ταύτην (Χαναάν) πρέπει νά φέρω τόν υἱόν σου (Ισαάκ) εἰς τήν γῆν ἐκ τῆς ὁποίας ἐξῆλθες. Καί εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἀβραάμ πρόσεχε, μή φέρῃς τόν υἱόν μου ἐκεῖ» *Γεν. ΚΔ΄ 5,6*. και προσθέτει παρακάτω με ολοφάνερο το άγχος του, «μόνο τόν υἱόν μου μή φέρῃς ἐκεῖ». *Γεν. ΚΔ΄ 8*.

Γιατί λοιπόν τόσος φόβος;

Αυτοί οι φόβοι του Αβραάμ δεν απασχόλησαν μέχρι τώρα κανέναν, και δικαιολογημένα άλλωστε, αφού τα αμέτρητα εκατομμύρια των αναγνωστών της βίβλου, είναι οπαδοί της βίβλου πολύ πριν την πάρουν στα χέρια τους και ο οπαδός άλλη χαρά δεν έχει απ' την μελιστάλακτη κατάφραση και την κατανυκτική σύμπνοια, με ό,τι λέγει ο "Κύριος" ο προφήτης του και το "άγιο" του βιβλίου!

Το άγχος όμως του Αβραάμ θα ήταν εντελώς ανεξήγητο, αν όλα όσα είπαμε γι' αυτόν δεν αληθεύουν. Οι φόβοι όμως του Αβραάμ είναι στα δικά μας μάτια εντελώς δικαιολογημένοι. Το ιστορικό που άφησε πίσω του ο Αβραάμ φεύγοντας από τη Χαρράν, πρέπει να ήταν ανάλογο της Ιστορίας που έγραψε και έξω απ' αυτήν. Έτσι έχει κάθε λόγο να αποφύγει να επισκεφθεί τον τόπο, απ' όπου ο Κύριος τον "έκαμε" να φύγει.

Αυτό όμως που επιπλέον καίει εδώ τον Αβραάμ είναι, μην τύχει και επισκεφθεί ο γιος του την περιοχή των συγγενών του! Αναρωτιέστε ακόμα γιατί; Μα θυμηθείτε, απλά ο Ισαάκ κατάγεται απ' την Χαρράν «οι άγγελοι-άνδρες» τον έφεραν στη Σάρρα δώδεκα μήνες (όχι εννιά) μετά τη γατριά-σύλληψη-υπόσχεση και τον εμπρησμό των Σοδόμων!

Ο Αβραάμ, εντελώς φυσιολογικά φοβάται κάποιες πιθανές σπαρταρικές αποκαλύψεις, που ενδεχομένως προκληθούν απ' την παρουσία του υιοθετημένου παιδιού του απ' το αληθινό γονικό του περιβάλλον. Έτσι οι φόβοι του εκδηλώνονται καθώς εναγωνίως ορκίζει τον υπηρέτη του και τον προστάζει «*πρόσεξε μή φέρης τόν υιόν μου έκεϊ*».

Οι συναντήσεις του δούλου όμως στην Χαρράν δεν ήταν μοιραίες ούτε γι' αυτόν, ούτε για τον σκοπό του να ανεύρει νύφη για το γιό του Πατριάρχη. Ήρθε λοιπόν πίσω με την όμορφη Ρεβέκκα. Το νέο αυτό ζευγάρι Ισαάκ-Ρεβέκκα, έμελλε να πατήσει τον όρκο του πατέρα. Ναι καλά διαβάσατε, ο γιος ακολούθησε κατά πόδας τον πατέρα κι όχι οποιοσδήποτε γιος, αλλά αυτός ο διάσημος ο παρ' ολίγον θυσιασθείς Ισαάκ: «*καί κατώκησεν ὁ Ἰσαάκ ἐν Γεράροις. Ἠρώτησαν δέ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περί τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν, ὁδελφή μου εἶναι*». Γεν. 27, 6, 7.

Ακούγεται απίθανο κι όμως ο Ισαάκ με το που αναλαμβάνει δράση, θέτει πρώτα απ' όλα το οικογενειακό κόλπο σε εφαρμογή. Το μήλο κάτω απ' τη μηλιά! Οι ίδιες δικαιολογίες, που καθησυχάζουν τη συνείδηση και ρίχνουν στάχτη στα μάτια! Πως τάχα θα τον σκοτώσουν για την όμορφη γυναίκα του. Γεν. 27, 7. Λες και στη Φιλιισταία, αλλά και στην Αίγυπτο, κανείς δεν παντρευόταν όμορφη γυναίκα για τον παραπάνω φόβο.

Το ίδιο ακριβώς ψέμα! Που ωστόσο αυτή τη φορά αποδεικνύει ότι όσο η Ρεβέκκα ήταν "αδελφή" του Ισαάκ, άλλο τόσο και η Σάρρα ήταν έστω και ετεροθαλής αδελφή του Αβραάμ.

Ένα τόσο, πετυχημένο όμως οικογενειακό ψέμα, δεν μπορούσε να χαθεί χωρίς τουλάχιστον να αποπειραθεί η επανάληψή του. Οι καιροί όμως έχουν αλλάξει και οι όροι του παιχνιδιού δεν ήταν οι ίδιοι.

Κατ' αρχάς ο πατέρας του Αβραάμ, που όργωσε μάλλον όλα τα γνωστά βασίλεια της περιοχής, πέρασε κι από δω. Κι ο βασιλιάς των Γεράρων ο γνωστός μας Αβιμέλεχ, είναι όπως θυμάστε ένα απ' τα παλιά του θύματα.

Η γυναίκα του Ρεβέκκα, δεν είναι πια στείρα ώστε να αποφευχθούν απρόβλεπτες συνέπειες. Χώρια που αν δεχθούμε τη ροή της βιβλικής αφήγησης η Ρεβέκκα είναι ήδη μητέρα δύο παιδιών.

Το χειρότερο όμως απ' όλα είναι ότι αυτός ο Ισαάκ, δεν είναι σαν τον πατέρα του. Αυτός «**ἀγάπησε τὴν Ρεβέκκα**» Παρ' όλα αυτά... Η απόπειρα πρέπει να γίνει! Δεν πετάς μια τέτοια οικογενειακή συνταγή επιτυχίας, επειδή δε σου 'ρθαν όλα βολικά!

Ο βασιλιάς όμως, Αβιμέλεχ μόλις ξανάκουσε το «**ἀδελφή μου εἶναι**» τον έπιασαν τα διαόλια του και αποφάσισε να μην την ξαναπατήσει. Έστησε λοιπόν καραούλι αυτοπροσώπως! «**Ἄβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς τῶν Φιλισταίων κύψας ἀπὸ τῆς θυρίδος, εἶδε καὶ ἰδοὺ ὁ Ισαάκ ἐπαιζε μετὰ Ρεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ**». Γεν. ΚΣ' 8. Δεν πιστεύω να νομίζει κανείς, ότι ο βασιλιάς των Γεράρων δεν έκανε άλλη δουλειά απ' το να σκύβει μεσ' απ' τις αυλόπορτες, για να δει πόσοι παίζουν με τις "αδελφές" τους; Απλά ο άνθρωπος ήξερε τι τον περιμένει, αυτόν και τους άλλους ευκατάστατους της περιοχής. Έτσι προσπαθεί να προλάβει το κακό κατασκοπεύοντας ο ίδιος τον πονηρό Εβραίο.

«**Εἶναι ὅμως συγκινητικό**», λένε εδῶ οι θρησκευόμενοι -που ψάχνουν απεγνωσμένα να βρουν κάτι θετικό στους πατριάρχες -ο Ισαάκ έπαιζε με την αγαπημένη του γυναίκα.⁹² Ναι έπαιζε μαζί της, μέχρι βέβαια κάποιος... να του την ζητήσει σε γάμο!

Ο Αβιμέλεχ, γνωρίζοντας ότι ο νόμος του επίορκου δεν μπορεί να εφαρμοστεί από πατέρα σε γιο κι αφού αποκαλύπτει την απάτη επαναλαμβάνει αγανακτισμένος την ίδια σκηνή που είχε με τον πατέρα. «**Τί εἶναι τοῦτο τό ὅποῖον ἔκαμες εἰς ἡμᾶς; Παρ' ὀλίγον ἤθελε κοιμηθῆ τις ἐκ τοῦ λαοῦ μετὰ τῆς γυναικὸς σου καὶ ἤθελες φέρει ἐφ' ἡμᾶς ὀνομίαν**». Γεν. ΚΣ' 10 Και μη χειρότερα!

⁹² Όσο κι αν φαίνεται περίεργο. Αυτή ακριβώς είναι η περιβόητη σκηνή που με τόσο κολακευτικά λόγια αναφέρεται (κατὰ τὴ γαμήλιο τελετὴ) ως απόδειξη τῆς τρυφερότητας των πατριαρχῶν(!) ἀπέναντι στο γαμήλιο σύντροφό τους! Τι ειρωνία...

“Βρε τι είναι τούτοι”, θα σκεφτόταν ο Αβιμέλεχ ο βασιλιάς ο οποίος δεν ξέχασε το **“φόβο θανάτου”** Γεν. Κ' 7 και πληγών Γεν. Κ' 17, 18. που πέρασε αυτός κι ολόκληρος ο οίκος του, απ' τον πατέρα του Ισαάκ.

Πριν όμως σχολιάσουμε την πράξη του Ισαάκ, ας τονίσουμε ότι ο βασιλιάς των Φιλισταίων με όσα αγανακτισμένος λέει, μας λύνει την εξής σημαντική απορία: Κινδύνευαν στ' αλήθεια να φονευθούν όπως συνεχώς ισχυρίζονται ο Ισαάκ και ο Αβραάμ, απλά και μόνο επειδή έλαχε να είναι σύζυγοι πολύ ωραίων γυναικών;

Τα λόγια του βασιλιά είναι πολύ ξεκάθαρα, θεωρεί **“ανομία”**, όχι μόνο το να απισπάσεις δια της βίας μια παντρεμένη γυναίκα, αλλά ακόμα κι αν αυτό συμβεί κάτω από δόλια απόκρυψη της συζυγικής της ιδιότητας. **“Άνομη”** λοιπόν χαρακτηρίζουν την πράξη που ο Ισαάκ προωθεί και ενθαρρύνει, πράγμα που σημαίνει, ότι η έγγαμος γυναίκα απολαμβάνει σοβαρή νομοθετημένη προστασία. Και φυσικά απ' αυτό δε φαίνεται πουθενά να εξαιρούνται οι όμορφες. Κατακραυγή λοιπόν και τιμωρία, αντιμετωπίζει όποιος παραβιάζει τον ιερό θεσμό του γάμου.

Μήπως όμως δεν είχε πει τα ίδια και στον πατέρα του τον Αβραάμ, όταν πριν λίγα χρόνια επιχείρησε ακριβώς το ίδιο; Να τι είχε πει τότε: **«Τί έπραξας εἰς ἡμᾶς; Τί ἁμάρτημα ἔπραξα εἰς σέ ὥστε ἐπέφερες ἐπ' ἐμέ καί εἰς τό βασίλειόν μου, ἁμαρτίαν μεγάλην. Ἐπραξας εἰς ἐμέ πρᾶγμα τό ὁποῖον δέν ἔπρεπε νάπραχθῇ. Τί εἶδες (τι σκέφτηκες-τι σου ῥθε) ὥστε νά πράξεις τό πρᾶγμα τοῦτο;»**. Είναι αυτά λόγια ανθρώπων, που θα σκότωναν τον πρώτο τυχόντα για να του πάρουν την όμορφη γυναίκα του;

“Ανομία” λοιπόν και **“ἁμαρτία μεγάλη”** χαρακτηρίζουν τα πλέον επίσημα χείλη της Φιλισταίας, την παγίδα με την οποία οι δυο γενιές των πατριαρχών, πλουτίζουν εξαπατώντας δήθεν από φόβο για τη ζωή τους τους πλούσιους μονάρχες της περιοχής!

Βέβαια, την πρώτη φορά ο Αβραάμ δικαιολογήθηκε με επιτυχία (παίζοντάς το επαρχιώτης) ισχυριζόμενος δηλαδή, ότι δεν γνώριζε τους ανθρώπους της περιοχής και τις συνήθειες του τόπου, λέγοντας **«ἐγὼ εἶπον, βέβαια δέν εἶναι φόβος θεοῦ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ»**. Γεν. Κ' 11. Βεβαίως, φόβος θεού λοιπόν, **“ἦτο ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνο”**. Αλλού δείχνουν όλα ότι ευρίσκοντο τελικώς οι αθεόφοβοι. Διότι ακόμα κι αν επιστρατεύσουμε όλη την αφέλεια μας και πιστέψουμε τους φόβους του Αβράαμ, ότι δεν γνώριζε τίποτε για τις συνήθειες και τους νόμους των Φιλισταίων, διαβάζοντας ότι **«παρώκησε δε ὁ Ἀβραάμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φιλισταίων ἡμέρας πολλάς»** (Γεν. ΚΑ' 34) καταλαβαίνουμε ότι τόσο ο Αβραάμ όσο και ο Ισαάκ ψεύδεται κι ότι ο φόβος τους είναι εφεύρημα που εξυπηρετεί τις δόλιες παγίδες τους.

Δεν είναι δυνατόν να αγνοεί τους Φιλισταίους-Χαναναίους και τα έθιμά τους, αφού ανάμεσά τους μεγάλωσε. Πώς τολμά λοιπόν να επαναλάβει το ίδιο κόλπο της "αδελφής", στην ίδια πόλη και στους ίδιους ακριβώς ανθρώπους; Είναι αλήθεια τόσο αφελής; Όχι, η πιθανότερη απάντηση βρίσκεται στη σκέψη, ότι ενώ ο Ισαάκ ως κληρονόμος της οικογενειακής σοφίας, ήξερε με λεπτομέρειες τον οικογενειακό τρόπο παγίδευσης και πλουτισμού, δεν έμαθε όμως ποτέ -κι αυτό για ευνόητους λόγους- ότι ηρωίδα πριν από την Ρεβέκκα της ανήθικης αυτής παγίδας, ήταν η ίδια η μητέρα του Σάρρα και μάλιστα εδώ ακριβώς στους Γεράρους, στον ίδιο μάλιστα βασιλιά Αβιμέλεχ!

Και εδώ θα ήταν πολύ χρήσιμο να πούμε δυο λόγια για το τι πιθανότατα συνέβη τελικά στον οίκο του βασιλιά Αβιμέλεχ, τότε, που η Σάρρα δια της γνωστής πλέον μεθόδου εισχώρησε σαν "νύφη" στο παλάτι, την πρώτη εκείνη φορά που ■ Φιλισταίος βασιλιάς μπλέκεται στα δίκτυα του Αβρααμικού δόλου. Για την περίπτωση εκείνη λέγει η βίβλος πως: «ὁ Κύριος εἶχε κλείσει διόλου πᾶσαν μήτραν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀβιμέλεχ». Στους "Ο'" όμως υπάρχει μια λεπτομέρεια που δείχνει καλύτερα, πως περίπου έγινε αυτό. Ακριβώς στο ίδιο εδάφιο λέει: «συνέκλεισεν ὁ Κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ». Γεν. Κ' 18. Εξωτερικά λοιπόν συνέβη "κάτι" στη "μήτρα" των γυναικών του παλατιού. Κάτι που "έξωθεν" εμπόδιζε την πράξη της συνεύρεσης.

Το τί μπορεί να πανικόβαλε τις γυναίκες του βασιλικού οίκου δεν διαφαίνεται απ' το υπόλοιπο της συγκεκριμένης αφήγησης. Μια άκρως όμως ενδιαφέρουσα και αποκαλυπτική ιδέα για τα υλικά που χρησιμοποιεί γι αυτές και για παρόμοιες περιπτώσεις η Χαλδαιο-μαγγανική τέχνη, μας δίνει το έντονο ενδιαφέρον που δείχνει για κάποια παράξενα φυτά, μια άλλη δραστήρια ηρωίδα του πατριαρχικού πάνθεου η Ραχήλ. Πρόκειται για τα περίφημα φαρμακευτικά βότανα, με τις εκπληκτικές αλλά άγνωστες για τον πολύ κόσμο ιδιότητες τους πανίσχυρους Μανδραγόρες (*Mandragora officinalis*).

Ας μεταφερθούμε λοιπόν λίγο στην πατριαρχική ιστορία, για να γνωριστούμε με τους Μανδραγόρες και το ενδιαφέρον που δείχνουν γι αυτούς ιδιαίτερα οι ήρωες της βίβλου.

Θα δούμε λοιπόν τη Ραχήλ, να ζητά παρακλητικά ■ επίμονα απ' την αδελφή της Λεία τους Μανδραγόρες της. Ανταλλάσσοντας μάλιστα για χάρη τους, το προνόμιο να "κοιμηθεί" με τον κοινό τους σύζυγο Ιακώβ: «Καὶ ὑπῆγεν ὁ Ρουβὴν, ... καὶ εὗρηκε μανδραγόρας ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἔφερεν αὐτοὺς πρὸς τὴν Λεῖαν τὴν μητέρα αὐτοῦ, εἶπε δέ ἡ Ραχήλ πρὸς τὴν Λεῖαν, Δός μοι, παρακαλῶ ἀπὸ τούτων μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ σου. Ἡ δέ εἶπε πρὸς αὐτήν. Μικρὸν πρᾶγμα εἶναι, ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; καὶ θέλεις νὰ λάβῃς καὶ τούτους μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου;

Και ἡ Ραχήλ εἶπε. Λοιπὸν ἄς κοιμηθῇ μετὰ σοῦ ταύτην τὴν νύκτα, δια-
τους μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ σου, καὶ ἦλθεν ὁ Ἰακώβ τὸ ἑσπέρας ἐκ
τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐξελεύσῃ ἡ Λεία εἰς συνάντησιν αὐτοῦ εἶπε. Πρὸς
ἐμέ θέλεις εἰσελθεῖν, διότι σέ ἐμίσθωσα πρὸντι μέ τους μανδραγόρας
τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς». Γεν. Α' 14-16.

Οἱ μανδραγόρες λοιπὸν εθεωροῦντο πολύτιμοι ἀπ' ὅλους μέσα
στην πατριαρχικὴ οἰκογένεια, ἀπὸ μικροῦ (Ραυβὴν) ἕως μεγάλου καὶ ἡ
παραπάνω "μίσθωση" το ἐπιβεβαιώνει ἀπόλυτα.

Ενδιαφέρον ἔχει ἐδῶ νὰ τονίσουμε, ὅτι ἡ Λεία λέγοντας στη Ραχήλ
«ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου» μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι εἶναι σεξουαλικά
παραμελημένη, γι' αὐτὸ καὶ δέχεται ν' ανταλλάξει τὶς χαρὲς τῆς
συνεύρεσης, που κατ' ἀποκλειστικότητα σχεδὸν ἀπολαμβάνει ἡ
ομορφότερη ἀδελφὴ τῆς Ραχήλ, δίνοντας ἀπὸ τους μανδραγόρες τοῦ
γιου τῆς. Ἀπ' τὴν μεριά τῆς ἡ Ραχήλ, ἔχει κάθε λόγο νὰ θέλει (ὅπως θὰ
δοῦμε) ὁπωσδήποτε τους Μανδραγόρες.

Τί εἶναι ὁμῶς ὁ μανδραγόρας;

"Ναρκωτικὸ φυτό" ἀπαντᾷ ἀπλὸ το λεξικὸ Σταματάκου. «Γνωστὸ
ἀπ' τους ἀρχαίους χρόνους δια τὰς ἰσχυρὰς υπνωτικὰς καὶ ἀντισπα-
σμικὰς ἰδιότητάς του» συμπληρώνει ἡ Μεγ. παγκόσμια ἐγκυκλο-
παίδεια. «Εἶδος υπνωτικοῦ καὶ ναρκωτικοῦ φυτοῦ» προσθέτει ἡ
ἐγκυκλοπαίδεια Ἐλευθερουδάκη

Τὸ ἐγχειρίδιό βοτανολογίας τοῦ Ἰγνατίου Ζαχαρόπουλου σελ. 179
βοηθώντας μᾶς περισσότερο λέει ὅτι ὁ Μανδραγόρας περιέχει τὶς ἐξῆς
ἐνδιαφέρουσες ουσίες. "Σκοπολαμίνη Υοσκυσμίνη... καὶ Ἀτροπίνη".
Δώστε λίγο προσοχή καθὼς γνωρίζομαστε με τὸν μανδραγόρα. Δὲν
εἶναι ἓνα ἀπλὸ ἀθῶο φυτό. Στὰ χέρια μάλιστα τῶν πατριαρχῶν, γίνεται
ἓνα φοβερό ὄπλο που προάγει ἀποτελεσματικὰ τὶς πληγὲς τοῦ
παράξενου θεοῦ τους!

Ἡ Ἀτροπίνη καὶ ἡ σκοπολαμίνη που ἐν ἀφθονία περιέχονται στὸν
μανδραγόρα, εἶναι ἰσχυρὰ δηλητήρια, που ἐνῶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπάλειψη
προκαλεῖ τοπικὴ νέκρωση (ἀναισθητικὸ μούδιασμα λόγω τῆς ατρο-
πίνης) ἡ λήψη δια τοῦ στόματος, ἀναλόγως τῆς δόσεως (λόγω τῆς
σκοπολαμίνης) προκαλεῖ ἐλαφρὰ ἢ βαθιὰ νάρκωση ἕως καὶ βέβαιον
θάνατον! Τὸ λεξικὸ "Ἡλιος" 3ος τόμος σελ. 915 λέει γιὰ τὴν Ἀτροπίνη:
"Πανάρχαιο φάρμακον. Οἱ παλαιοὶ χωρὶς νὰ γνωρίζουν βεβαίως τὴν
ατροπίνην, ἐχρησιμοποιοῦν (γιὰ τὶς πρῶτες ἀπόπειρες νάρκωσης)
ἐκχυλίσματα μανδραγόρα" παρ' ὅλα αὐτὰ σε μεγαλύτερες δόσεις
"εἶναι ἰσχυρόν δηλητήριον, λαμβάνεται δι' ἐκχυλίσεως τῶν φυτῶν
ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρίσκεται... Διαλύεται εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ...(!)
Χρησιμοποιεῖται ἐπίσης εἰς τὴν παρασκευὴν ἐμπλάστρων καὶ
αλοιφῶν".

Δεν πρέπει να αμφιβάλλουμε ότι πρόκειται για δυνατό ναρκωτικό, αλλά, και ισχυρότατο τοπικό αναισθητικό με σοβαρή αντισπασμική δράση. Πράγματι βεβαιώνουν οι γιατροί, με τους μανδραγόρες και την τοπική "νέκρωση" (πασσίπονο μούδιασμα) που επιφέρει, έγιναν δυνατές οι πρώτες χειρουργικές επεμβάσεις στην αρχαιότητα από τους πρώτους Έλληνες γιατρούς. "Χυμός Μανδραγόρα ετρίβετο σαν τοπικό αναισθητικό πριν από την εγχείρηση στους αλεξανδρινούς χρόνους" επιβεβαιώνει ο Αντρέ Μπονάρ⁸³ 3ος τόμος σελ. 277. Χωρίς φυσικά να έχουμε εξαντλήσει το κεφάλαιο του μανδραγόρα, συμπεραίνουμε νομίζω αβίαστα ότι, δεν είναι τυχαίο που τα ισχυρά αυτά ναρκωτικά δηλητηριώδη βότανα βρίσκονται στα χέρια των δραστήριων αυτών μαγγανιστών εκ Χαλδαίας! Κι αν πράγματι η Σάρρα που κατοικούσε πλέον μεσ' στο παλάτι του βασιλιά Αβιμέλεχ, ήθελε να τρομάξει τις ανυποψίαστες γυναίκες της βασιλικής αυλής με μια ανεξήγητη "νέκρωση" ή "κλείσιμο", των επίμαχων μελών τους ή με κάποιο ξαφνικό μούδιασμα (αναισθητική επάλειψη), σίγουρα θα εύρισκε τρόπο να το πετύχει. Πως; Αφθονο μανδραγοροζούμι στο ζεστό νερό που προορίζεται για τοπική καθαριότητα... ανάμιξη με διάφορα αρωματικά υγρά επάλειψης κλπ και το αποτέλεσμα δεν θα διέφερε καθόλου απ' αυτό που η βίβλος στη μετάφραση των "Ο'" με την τόσο αφυπνιστική διευκρίνηση τονίζει: «Συνέκλεισε Κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ Αβιμέλεχ ἔνεκα Σάρρας τῆς γυναικὸς (ἀδελφῆς;) τοῦ Ἀβραάμ». Παρατηρούμε ότι η λεπτομερής αυτή διευκρίνιση της "πληγῆς του Κυρίου" «ἔξωθεν», όχι μόνο είναι εντελώς πρωτότυπη αλλά και εξώφθαλμα διαφωτιστική! Γιατί όπως και να το κάνουμε κανένας θεός και κανένα θεϊκό βιβλίο δεν θάπρεπε να νιώθει την ανάγκη να διευκρινίσει ότι ο θεός «ἔκλεισε ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν». Εκτός κι αν ήθελε πράγματι να μας βάλει σε σκέψεις για το πως πραγματικά αυτό έγινε!

Είναι παραπάνω από κατανοητό ότι κανένας "θεός" δεν κρατά τέτοιες υποσημειώσεις για τον τρόπο που εφάρμοσε μια πληγή! Οι σκανδαλώδεις αυτές διευκρινιστικές λεπτομέρειες για τον ακριβή τρόπο δράσης της "θεϊκής πληγῆς", έχουν αποδέκτες τις μελλοντικές γενιές των Εβραίων ηρώων, που θα σπουδάσουν έτσι τους ενδιαφέροντες τρόπους εφαρμογῆς των πατριαρχικών κατορθωμάτων.

⁸³ Αντρέ Μπονάρ, 1888-1960. Παρά τις ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες στο 3τομο έργο του "Ο Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός", ο Μπονάρ αποτελεί την κλασική περίπτωση "ανθελληνιστή-ελληνολάτρη", που ενώ ο ανθελληνισμός του σπάζει κόκκαλα, εμείς... περιμένουμε να μας ξεναγήσει στον θαυμαστό κόσμο των προγόνων μας!

Τώρα καταλαβαίνετε, γιατί η επίμαχη λέξη "έξωθεν", που τόσο πολύ "σκαλώνει" στην έρευνα εξαφανίζεται από τη συνηθισμένη βίβλο που έχετε σπίτι σας!

Έτσι η τρομοκρατημένη φαντασία των ανύποπτων γυναικών, με λίγο "σπρώξιμο" μπορούσε με πολύ άνεση να αποδώσει τα άγνωστα αυτά συμπτώματα της εξωτερικής νέκρωσης (μούδιασμα των μελών τους) σε θεϊκή οργή και "κλείσιμο έξωθεν" της γονιμότητάς τους.

Εάν μάλιστα σ' όλα αυτά προσθέσουμε και την πολύ συγκεκριμένη απειλή "θέλεις ἀποθάνει σύ και πάντα ὅσα ἔχεις", που λέγεται νυχτιάτικα κατ' ευθείαν στο βασιλιά, καταλαβαίνουμε την έκταση της δόλιας υπονόμευσης και των πληγών που σκορπαίνουν πανικό κι απειλούν να αφανίσουν με τους πιο περίεργους (θεϊκούς!) τρόπους τον οίκο του Αβιμέλεχ! Μοναδικό όπλο επιβολής των "πληγών", στο "δίκαιο" χέρι της "αδελφής" Σάρρας, οι "θεϊκοί" χυμοί του "αθώου" ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑ!

Βεβαίως όλα αυτά τότε, στις αρχές, που ο Αβραάμ ήταν στις δόξες του και με την "αδελφή" του Σάρρα και τις κερδοφόρες πληγές του, αναστάτωνε τη ζωή του Φιλισταίου άρχοντα Αβιμέλεχ... Όμως τώρα ο ίδιος αυτός βασιλιάς, σαν από κακό αστείο της μοίρας... σαν κακόγουστη φάρσα... έχει μπροστά του το γιο εκείνου, που τον απείλησε με άγνωστα θεϊκά όπλα και αναγκάστηκε να ακριβοπληρώσει τα περίεργα ψέματά του για να γλιτώσει απ' την αναπάντεχη εκείνη θεϊκή παγίδα!

Ο Αβιμέλεχ φοβάται πια ότι έχει να κάνει με μια "ράτσα" αδίστακτων ανθρώπων, και δεν ξέρει καθόλου που μπορούν να φτάσουν στον αγώνα τους για πλουτισμό και επιβίωση.

Αν οικογένειες ολόκληρες, παγιδεύονται απ' αυτούς με τέτοιο ασύστολο τρόπο και δέχονται ύπουλα πληγές και δηλητηριάσεις, γιατί θα δίσταζαν οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι, να παγιδέψουν με παρόμοιο "θεϊκό τρόπο" πηγάδια, αποθέματα νερού, σποράς και τροφίμων; Τώρα ειδικά που το "κόλπο της αδελφής" αποκαλύφθηκε, ίσως είναι ικανοί για όλα. Ο Αβιμέλεχ διαισθάνεται τον κίνδυνο. Μόνη διέξοδός του φαίνεται πως είναι να μην τα βάλει με τους περίεργους και ακατανόητους αυτούς αντιπάλους, αλλά να δώσει περιθώρια επιβίωσης στον οίκο του Ισαάκ, βάζοντάς τον σ' ένα είδος προστατευμένης απομόνωσης. «Συνέταξε (μάζεψε) δέ Αβιμέλεχ παντί τῷ λαῷ αυτοῦ λέγων ("Ο") ὅστις ἐγγίσῃ τόν ἄνθρωπον τοῦτον ἢ τήν γυναῖκα αὐτοῦ, θέλει ἐξάπαντος θανατωθῇ». Γεν. Κς' 11.

Προφανώς, μαζεύοντας και μιλώντας στο λαό του ο βασιλιάς Αβιμέλεχ, πετυχαίνει δύο πράγματα. Να γνωστοποιήσει την αληθινή σχέση Ισαάκ-Ρεβέκκας σ' όλους. Και ταυτόχρονα να χαρίσει στον

Ισαάκ ένα ευνοϊκό κλίμα επιβίωσης, μήπως και ξεχάσει έτσι τις παράδοξες υπονομευτικές του τάσεις.

Φαίνεται όμως ότι ο βασιλιάς δεν κατάφερε τίποτα και με τον καιρό βρίσκει ξανά το μπελά του με τον ιδιόμορφο αυτό φιλοξενούμενό του, διότι, ενώ αυτός, ο Ισαάκ: «ἐπροχώρει αὐξανόμενος ἕωσοῦ ἔγεινε μέγας» (ἄλλος μέγας) (Γεν. Κς' 13) ὅλοι οι ἄλλοι κτηνοτρόφοι στην περιοχή του φαίνεται να υποφέρουν «καὶ ἀπέκτησε (ο Ἰσαάκ) πρόβατα καὶ βόας καὶ δούλους πολλούς. Ἐφθόνησαν δὲ αὐτόν οἱ Φιλισταῖοι. Καὶ πάντα τὰ φρέατα τὰ ὅποια ἔσκαψαν οἱ δοῦλοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ... ἐνέφραξαν ταῦτα οἱ Φιλιστιῖοι καὶ ἐγέμισαν αὐτὰ χῶμα»... Γεν. Κς' 13-15. Ο Αβιμέλεχ δεν φαίνεται να ξέφυγε απ' αυτό που φοβόταν. Κάτι συνέβαινε με το νερό. Χοντρός καβγάς είχε ξεσπάσει γύρω απ' το πολύτιμο για τους κτηνοτρόφους νερό των πηγαδιών. Η αφήγηση δεν μας αφήνει να ξεχωρίσουμε τι ακριβώς συμβαίνει. Ένα όμως είναι σίγουρο. Τα ζώα του Ισαάκ αυξάνουν, ενώ των υπολοίπων μειώνονται.⁹⁴ Σε σκέψεις μας βάζουν οι απaráδεκτες κινήσεις των Φιλισταίων κτηνοτρόφων. Ξεσπούν όχι απλά σφραγίζοντας τα φρεάτια ή διεκδικώντας τα, ἄλλα επιχωματώνοντάς τα οριστικά! Είναι στην περιοχή τους, στο βασίλειό τους, μπορούν να διώξουν τον Ισαάκ -όπως και το κάνουν- και να διεκδικήσουν το πολύτιμο νερό! Αυτοί όμως τα μπαζώνουν οριστικά σαν ακατάλληλα και επικίνδυνα ἔστω και για μελλοντική χρήση. Τα φρέατα λοιπόν είναι η αιτία της δικής τους καχεξίας ή της συνεχιζόμενης απώλειας ζώων! Πράγμα που ενώ δεν καλοφαίνεται στην αφήγηση, είναι όμως η μόνη ερμηνεία για την εντελώς παράλογη κίνηση των κτηνοτρόφων απέναντι στα πολυτιμότερα για την περιοχή εκείνη φρεάτια ύδατος.

Ο Αβιμέλεχ έκρινε ότι ήλθε ο καιρός να διώξει τον Ισαάκ, έτσι το «Ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν» του το λέει εξ αφορμής αυτών των ταραχών. Ο Ισαάκ αναγκάζεται και υποχωρεί. Οι καβγάδες όμως συνεχίζονται, οι αγανακτισμένοι κτηνοτρόφοι κλείνουν εξαγριωμένοι ὅλα τα πηγάδια που ανοίγει ο Ισαάκ στην περιοχή τους. Ο φόβος προφανώς τους έχει ζώσει. Ο Αβιμέλεχ αντιλαμβάνεται το λάθος του και φοβάται ότι έχει αποκτήσει έναν εχθρό απρόβλεπτο, που κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει τα ύπουλα χτυπήματά του! Και ξαφνικά, ο φιλότιμος και δραστήριος αυτός βασιλιάς θυμάται... θυμάται ότι τον πατέρα αυτού του ασίγαστου εχθρού τον Αβραάμ, τον είχε οριστικά σταματήσει μ' έναν συγκεκριμένο τρόπο. Με ὄρκο, με ὄρκο όμως που είχε αποσιπάσει όχι από τίμιο ανδρικό φιλότιμο αλλά με την επιβλητική στρατιωτική

⁹⁴ Καχεξία κατατρέχει τα ζώα των ανταγωνιστών του, που αγοράζοντάς τα, ο Ισαάκ τα "θεραπεύει" και ενώ τα δικά του κοπάδια αυξάνουν, των άλλων αφανίζονται.

παρουσία του αρχιστρατήγου του Φιχόλ. Έτσι αποφασίζει να εξουδετερώσει και τον Ισαάκ με τον ίδιο ακριβώς τρόπο!

Παίρνει τότε λοιπόν μαζί του τον αρχιστράτηγό του "Φιχόλ" και μάλλον ικανή στρατιωτική συνοδεία και καταφέρνει να αποσπάσει και από τον γιο Ισαάκ "όρκο" όπως ακριβώς κάποτε κι απ' τον πατέρα του τον Αβραάμ! «καί εἶπομεν Ἄς γίνη τώρα ὅρκος μεταξύ ἡμῶν (των φιλοσταίων) καί σοῦ (Ισαάκ) κί ἄς κάμωμεν συνθήκην... ὅτι δέν θέλεις κάμει κακόν εἰς ἡμῶς (I) καθώς ἡμεῖς δέν σέ ἡγγίσσαμεν... καί ἐσηκώθησαν ἑνωρίς τό πρῶτ καί ὤμοσε ὁ εἷς πρόν τόν ἄλλον». Γεν. Κς' 28-30.

Έτσι ένα πρωί τελειώνει η ιστορία μας με τον δραστήριο αυτόν Αιγαιοκρήτη Φιλοσταίο βασιλιά να κερδίζει την ησυχία του και τον Ισαάκ αφού αναστάτωσε την περιοχή να κάθεται επιτέλους φρόνιμα τουλάχιστον όσον αφορά τους Γεράρους. Ο Ισαάκ καθηλώνεται προφανώς γιατί γνωρίζει κι αυτός όπως ο πατέρας του πως αν θεωρηθεί επίορκος οι εντελώς συνοπτικές διαδικασίες της τιμωρίας του θα του κοστίσουν απροειδοποίητα το κεφάλι, και κανένας θεός δεν θα τον σώσει τότε απ' τα χέρια του γιγαντόσωμου αρχιστράτηγου των Γεράρων "Φιχόλ".

Στην ερώτηση: "Γιατί ο βασιλιάς ενός ισχυρού βασιλείου με οικονομική και στρατιωτική οργάνωση ολοφάνερα φοβάται έναν μοναδικό άνθρωπο μια μικρή αν θέλετε οικογένεια, τον οίκο του Ισαάκ-Αβραάμ του Χαλδαίου και πασχίζει με εύνοια και διακριτική απειλή να αποσπάσει συνθήκη και όρκο ειρήνης;" Μπορείτε τώρα να απαντήσετε κι εσείς! Όπως προφανώς σκεφτότανε κι απαντούσε από τότε κι ο ίδιος ο βασιλιάς Αβιμέλεχ: ένας στρατός μπορεί να μην καταδεχθεί να κάψει, να δηλητηριάσει, και να αφανίσει δόλια, συθέμελα μια ολόκληρη πόλη ή χώρα! ένας "απλός" άνθρωπος όμως μπορεί. Το ζήτημα είναι... πόσο ύπουλος, δόλιος και Χαλδαίος καταδέχεται να γίνει κανείς!

Υπενθυμίζουμε εδώ απλά ότι ο πατριαρχικός αυτός ήρωας ο Ισαάκ είναι η πρώτη γενιά "απ' το σπέρμα του Αβραάμ", που ενώ ανέλαβε την υπέροχη θεϊκή αποστολή να "ευλογήσει όλες τις φυλές της γης" κανένας τριγύρω δε φαίνεται ευχαριστημένος απ' τις ευλογίες που σκορπά απλόχερα ο πατριάρχης Ισαάκ. Τόσο απλόχερα μάλιστα που τελικώς πρέπει να σκόρπισε το φόβο απ' άκρη σ' άκρη της γης Χαναάν σε ιστορίες που ασφαλώς δεν έφτασαν ως εμάς ■ αυτό το λέμε διότι παρακάτω θα δούμε τον Ιακώβ το γιο του Ισαάκ και διάδοχο της θεϊκής "ευλογίας και κατάρας" να επικαλείται με σωτήρια αποτελέσματα (μπραστά σε απειλητικούς διώκτες του) τον "φόβο του Ισαάκ". Γεν. 44' 42. Μάλιστα τον ορκίζουν καλού κακού «εἰς τόν φόβον τοῦ πατρός αὐτοῦ Ἰσαάκ». Γεν. 44' 53. Πράγμα που ολοφάνερα σημαίνει ότι ο Ισαάκ αντί για ευλογίες σκόρπισε τόσο φόβο και πληγές στην υπόλοιπη

Χαναάν που «ὁ φόβος τοῦ Ἰσαάκ» έγινε καταφύγιο σωτηρίας για τους απογόνους του.

Δυστυχώς η παραπλανητική αγαθότητα, η δόλια υπονόμηση η στυγνή ομηρία και οι απειλές θανάτου, είναι οι μόνες ευλογίες που προεξέχουν έντονα σαν τα κύρια χαρακτηριστικά αυτών των ανθρώπων. Περιέργως όμως και για άγνωστους λόγους, δοξάστηκαν σε παγκόσμια κλίμακα σαν γίγαντες ήθους και αξιοπρέπειας, παραμερίζοντας μάλιστα τους πάνδοξους προγόνους των μεσογειακών λαών!

Παρά τον ωκεανό όμως των γλυκών λόγων και των θρησκευτο-θεϊκών ωραιοποιήσεων στην κατοπινή και σημερινή βιβλική αφήγηση, δεν έγινε τελικώς μπορετό να καλυφθεί η μαύρη, στέρα και αιχμηρή πραγματικότητα της ζωής των πατριαρχών, που σαν απειλητικοί ύφαλοι παίζουν ακόμα κρυφτούλι με την ήρεμη επιφάνεια της θάλασσας των μελιστάλακτων βιβλικών λόγων! Αλήθεια πόσες "καραβιές" ανθρωπίνης αξιοπρέπειας να χάθηκαν άδοξα σε τούτα εδώ τα ύφαλα;!

Η πατριαρχική "οικογένεια"

Λέτε να υπάρχει και συνέχεια; Μα ασφαλώς, η ιστορία των διάσημων "πατριαρχών" δεν σταματά ούτε στα περαπέρω να πετροβολά την ευαισθησία μας.

Εξακολουθούν να μην είναι λίγα τα περιστατικά που αναγκάζουν κάποιον συνεχώς ν' αναρωπείται: "Ποιά είναι επιτέλους τα γεγονότα εκείνα που συγκινούν την θεότητα κι ανεβάζουν τα άτομα αυτά στα ύψη της ουράνιας ευαρέσκειας;"

Πατριάρχες γίνανε απ'την ευκαιρία που είχαν να τεθούν επικεφαλής κάποιου οικογενειακού Χαλδαιοσυριακού δένδρου.⁹⁵ Θεάρεστοι όμως κι ευλογημένοι γιατί έγιναν;

Ας δούμε επί τροχάδην μερικά ακόμα οικογενειακά επιτεύγματα των "εκλεκτών" αυτών ηρώων. Οι φαγωμάρες μεσ' στα σπίτια του Αβραάμ-Ισαάκ-Ιακώβ, είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της κοινωνικότητάς τους. Για τον οίκο του Αβραάμ, θυμηθείτε τους ατελείωτους καβγάδες της Σάρρας με την Άγαρ και την παρ' ολίγο εν ψυχρώ εκτέλεσή της μαζί με το γιο της και γιο του Αβραάμ Ισμαήλ, απ' τον δολοφονικό καύσωνα της Ερήμου. Στην οποία έρημο εκδιώχθηκε πεζή με το παιδί, φορτωμένη ένα ασκί νερό και ψωμιά. Μια καυτή θανατική

⁹⁵ Χαλδαιικού... Γεν. ΙΑ' 28-31-ΙΕ' 7.

Συριακού... ΔΕΥ. Κς' 5-Γεν. ΚΕ' 20-ΚΗ' 5-ΛΑ' 20.

καταδίκη απ' την οργή της Σάρρας, που εκφράζεται με τα λόγια «δίωξον τήν δούλην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς διότι δέν θέλει κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς δούλης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ». Γεν. ΚΑ' 10. Η κληρονομιά λοιπόν είναι ο λόγος κι όχι η κακή συμπεριφορά της Άγαρ, όπως μερικοί αρέσκονται να φαντάζονται.

Στον οἶκο του Ισαάκ γίνεται πραγματικά το "σώσε". Απ' τα δίδυμα παιδιά τους, που ας σημειωθεί τα απέκτησαν μετά από εικοσαετή στειρότητα και πολλές... "δεήσεις" ο Ισαάκ και η Ρεβέκκα αγαπούν ■ καθένας κι από ένα: «καὶ ὁ μὲν Ἰσαάκ ἠγάπα τὸν Ἡσαῦ... ἡ δὲ Ρεβέκκα τὸν Ἰακώβ». Γεν. ΚΕ' 28. Η Ρεβέκκα είναι Σύρια και αποκαλεί επιμόνως ένα απ' τα δίδυμα παιδιά της "υἱὸν αὐτῆς" Γεν. ΚΖ' 5 και δικαιολογημένα ίσως μια και τα δίδυμα Ησαύ-Ιακώβ δεν έχουν τίποτε ὅμοιο. Ο Ησαύ είναι δασύτριχος μέχρις αστείότητος, και ■ Ιακώβ ἄτριχος. Διαφορά που δεν υπερασπίζεται καθόλου το κυριότερο γνώρισμα των "διδύμων" δηλαδή την ομοιότητα! Ανάμεσα ὁμως σε τόσα περίεργα ας δεχθούμε και τα πολύ περίεργα αὐτά δίδυμα.⁹⁸

Η ευσεβής Ρεβέκκα, που με τόσο κόπο πάρθηκε απ' τον "οἶκο της συγγενείας" του Αβραάμ έχει τεράστια προβλήματα με τις δύο νύφες της και γυναίκες του Ησαύ που είναι Χετταίες κι όχι "παπούτσι απ' τον τόπο σου" όπως επέμενε ο πατριάρχης για τον γιο του Ισαάκ. Ἐτσι οι Χετταίες νύφες είναι «πικρία ψυχῆς» Γεν. ΚΖ' 46 για τη Ρεβέκκα που ξεσπά λέγοντας «Ἀηδίασα τὴν ζωὴν μου ἐξ αἰτίας των».

Η Ρεβέκκα εξαπατά θρασύτατα το σύζυγό της και προφήτη του οἴκου, Ισαάκ, κλέβοντας με το χονδροειδές τέχνασμα της προβιάς την ευλογία του Ισαάκ, για το "γιοῦ της" Ιακώβ, στερώντας την φυσικά απ' τον ἄλλο της "γιοῦ", τον Ησαύ.

Μια ευλογία, που κατά εξαιρετικά περίεργο τρόπο διατηρεῖ τις θεϊκές της χάρες ακόμα και κλεμμένη! Η σκηνοθετημένη αὐτή κλοπή ευλογίας απ' τη Ρεβέκκα, αποκτά εξαιρετικό ενδιαφέρον αν τη δούμε σαν ενισχυτικό των συλλογισμῶν που μέχρι τώρα κάναμε, αναγορεύοντας τους πατριάρχες σε "στοχαστές του προμελετημένου δόλου". Ἐτσι βλέπουμε τη Ρεβέκκα να μην αφήνει τίποτα στην τύχη, προκειμένου να εξασφαλίσει αὐτό που θεωρεῖ σίγουρη κληρονομιά, αλλά και τιμητική προγονική και ιστορική διάκριση.

Ἐτσι έχουμε απ' τη μια, το γερασμένο ετοιμοθάνατο πατριάρχη που αν και προφήτης στηρίζεται πιότερο στις αισθήσεις του παρά στις

⁹⁸ Για την προέλευσή τους, παραπέμπουμε απλά στο σκεπτικό που αναπτύξαμε για τη γέννηση και του Ισαάκ (συμπληρώνουμε μόνο ὅτι η Ρεβέκκα είναι απ' την "Παδὴν Ἀράμ" ενώ ο Αβραάμ ἔχει συγγενεὶς στην "Χαράν"). Ἐτσι δυο μωρά από τις δύο διαφορετικές αὐτές παροικίες θα ἔλυνε το πρόβλημα της εικοσαετούς στειρότητας της Ρεβέκκας με τις γνωστὲς συνέπειες της παντελοῦς ανομοιοτήτας των διδύμων.

φωτισμένες του προφητικές ικανότητες, προκειμένου να ξεχωρίσει σε ποιον απ' τους δυο γιους του θα δώσει την πολύτιμη ευλογία του και βάζει τα δυνατά του να μην εξαπατηθεί απ' τη Ρεβέκκα. Απ' την άλλη όμως η Ρεβέκκα καλύπτει επιμελώς όλα, μα όλα τα ενδεχόμενα ώστε να αποσπάσει τη μαγική ευχή του προφήτη για το "γιο" της Ιακώβ.

Ο γέρο Ισαάκ εξαπατάται στη γεύση, απ' το κατσικάκι που του μαγειρεύει σαν κυνήγι του Ησαΰ. «καί ἔκαμεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ (Ρεβέκκα) ἔδεσμα καθὼς ἠγάπα ὁ πατήρ αὐτοῦ». Ο δε Ιακώβ λέγει με κάθε σεβασμό στον πατέρα του ψευδέστατα: «σηκώθητι λοιπόν κάθισον καί φάγε ἐκ του κυνηγίου μου». προσποιούμενος τον αδελφό του τον κυνηγό Ησαΰ: «καί εἶπεν ὁ Ἰσαάκ πρὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ πόθεν τοῦτον τέκνον μου, ὅτι εὗρηκας τόσον ταχέως;» κι ■ Ιακώβ απαντά «Κύριος ὁ θεός σου(;) ἔφερε αὐτό ἔμπροσθέν μου». Η έκφραση είναι πολύ περίεργη διότι εκτός που λέει ψέματα, ότι το "κατσικάκι μάντρας" που μαγείρεψε σαν κυνήγι η μαμά Ρεβέκκα το κυνηγούσε στα βουνά, λέει και την περίεργη έκφραση "ὁ θεός σου" πράγμα που δείχνει τουλάχιστον για την περίπτωση αυτή, ότι ο Ιακώβ δε συμμερίζεται ολότελα τις γονικές πεποιθήσεις και ■ "Κύριος" δεν ήταν οικογενειακός θεός, ώσπου να αναγνωρισθεί μάλλον δι' επιθέσεως των χειρῶν και προφορικής ευλογίας ο αξιότερος των απογόνων του, εξ' ού και η μάχη της διαδοχής ως κληρονόμου και διαδόχου φορέα της θεότητας που παρακολουθούμε: «καί εἶπεν ὁ Ἰσαάκ πρὸς τὸν Ἰακώβ, πλησίασον τέκνον μου διὰ νά σέ ψηλαφήσω ἄν ἦσαι αὐτός ὁ υἱός μου Ἡσαΰ ἢ οὐχί... καί ἐψηλάφησεν αὐτόν καί εἶπεν, ἡ μέν φωνή εἶναι φωνή Ἰακώβ αἱ δέ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαΰ». Εξαπατήθηκε και η αφή του γερο-προφήτη, διότι η προνοητική Ρεβέκκα δεν άφησε τίποτα στην τύχη: «Μέ τά δέρματά τῶν ἐριφίων ἐσκέπασε τᾶς χεῖρας αὐτοῦ», αλλά «καί τά γυμνά τοῦ τραχήλου αὐτοῦ» Ἐτσι ο γερο-Ισαάκ «δέν ἐγνώρισεν αὐτόν, διότι αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἦσαν ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαΰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καί εὐλόγησε αὐτόν καί εἶπεν. Ἵσύ εἶσαι αὐτός ὁ υἱός μου Ἡσαΰ; ὁ δέ εἶπε. Εγώ»! Λέει ψέματα ἡ μου φαίνεται; Προηγούμενως στην ίδια αγωνιώδη ερώτηση του ετοιμοθάνατου πατέρα του: «τίς εἶσαι τέκνον μου» ο Ιακώβ απαντά ψεδόμενος με την άνεση σχεδόν μια θεατρικής στάκας: «καί εἶπεν ὁ Ἰακώβ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ: Ἐγώ εἶμαι ὁ Ἡσαΰ ὁ πρωτότοκός σου». Το θέατρο όμως της απάτης συνεχίζεται. Ο Ισαάκ έχει ακόμα τις αμφιβολίες του, χρησιμοποiei λοιπόν το τελευταίο του όπλο προφανώς γιατί ξέρει ότι ο δόλος και το ψέμα είναι οικογενειακός τους τρόπος ζωής και η προμελέτη το φυσικό τους ταλέντο: «καί εἶπεν πρὸς αὐτόν ὁ Ἰσαάκ ὁ Πατήρ αὐτοῦ, πλησίασον τώρα τέκνον μου καί φίλησόν με, καί ἐπλησίασεν... καί ὠσφράνθη τήν ὀσμή τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ καί εὐλόγησεν αὐτόν καί

εἶπεν ἰδοὺ ἡ ὁσμή τοῦ υἱοῦ μου... Νά ἦσαι κύριος τῶν ἀδελφῶν σου καί... (το σημαντικότερο) κατηραμένος ὅστις σέ καταρᾶται καί εὐλογημένος ὅστις σέ εὐλογεῖ» Γεν. ΚΖ.

Ο Ἰσαάκ εξαπατήθη καὶ κατὰ τὴν ὁσφρηση, ἡ σκηνοθεσία τῆς πονηρῆς μητέρας καὶ συζύγου, πρόβλεψε κι αὐτὴ τὴν κίνηση τοῦ προφήτη! Διότι: «λαβοῦσα ἡ Ρεβέκκα τὰ καλύτερα φορέματα Ἡσαὺ τοῦ μεγαλυτέρου υἱοῦ αὐτῆς τὰ ὅποια εἶχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐνέδυσε με αὐτὰ τὸν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς».

Ἔτσι τὰ μυρωδάτα ρούχα τοῦ Ἡσαὺ ἐντυσαν τὸν Ἰακώβ καὶ ἐπὶ τέλους ὁ προφήτης εξαπατήθηκε καὶ δίνει τὴ "μαγικὴ" εὐλογία τοῦ στὸν Ἰακώβ. Που ἀν τὸν δεῖτε ντυμένο με τὰ μυρωδάτα ρούχα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ καὶ ἀμπαλαρισμένο σὲ χέρια καὶ σβέρκο με τὴν προβιά τοῦ φρεσκοσφαγμένου κατσικιοῦ, νὰ παίζει ὅλο αὐτὸ τὸ θέατρο λέγοντας με θάρρος συνεχῶς ψέματα στὸν ετοιμοθάνατο πατέρα τοῦ, θὰ καταλάβετε ὅτι ὅλα ὅσα εἶδαμε κι ὅλα τὰ κατορθώματα που θὰ δούμε ἀκόμα ἀπ' τὴν εκπληκτικὴ αὐτὴ Χαλδαιο-Συριακὴ οικογένεια, κινούνται μέσα στὸ ἴδιο ἠθικο-πνευματικὸ πλαίσιο. Ὅπου ὁ δόλος τὸ ψέμα καὶ ἡ υποκριτικὴ τέχνη, τίθενται στὴν υπηρεσία τῶν ἀρνητικῶν στοχασμῶν τοὺς γιὰ νὰ εξασφαλίσουν τὰ μέσα ἐπιβίωσης πλουτισμοῦ καὶ ἐπικράτησης τῶν καθ' ὅλα ἀθεόφοβων αὐτῶν πατριαρχῶν.

Βέβαια υπάρχουν οἱ στέρμονες δικαιολογίες τῶν θεολογούντων που παραδόξως κατανοοῦν ὅλο αὐτὸ τὸ αἰσχρὸ κυνήγι τῆς εὐλογίας, ἐπειδὴ λέγεται ὅτι ὁ Ἡσαὺ ἔχασε τὰ πρωτοτόκια γιὰ ἓνα πιάτο φακῆς. Γεν. ΚΕ' 30. Εγὼ ἀπαντῶ: ὅτι ἀν τὰ κερδισμένα πρωτοτόκια, σὲ ἀναγκάζουν νὰ κατέβεις τόσο χαμηλά, τότε πραγματικὰ δὲν ἀξίζουν πάνω ἀπὸ ἓνα πιάτο φακῆς.

Βεβαίως τὰ πρωτοτόκια τὴν ἔχουν τὴν ἀξία τοὺς καὶ μάλιστα σὲ γῆ. Εἶναι τὰ δικαιώματα στὴ γῆ τῶν Χαναναίων, που μεταβιβάζονται με τὴ συγκεκριμένη διαδικασία τῆς εὐλογίας καὶ τῶν πρωτοτοκίων. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι ἡ μοιραία φακὴ, ἀναφέρεται πολὺ ἔξω ἀπ' τὴ φυσικὴ ροὴ τῆς ἀφήγησης, μας ξεκαθαρίζει ὅτι ἀνήκει στὰ υστερότερα ἐκεῖνα εφευρήματα που με τὴ μυθολογικὴ τοὺς πλοκὴ ἐπιστρατεύονται με καθυστέρηση, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν καὶ νὰ συγκαλύψουν καταστάσεις.

Ἔτσι τὸ μοῖρασμα τῶν δικαιωμάτων σ' ἓνα κρίσιμο γεῦμα μεταξὺ τῶν δικαιούχων, ■ ἓνα στοίχημα ἀνάμεσά τοὺς, γιὰ τὴ δύναμη τῆς ἀποχῆς ἢ τῆς καταβρόχθησης τῶν τροφῶν, ἀποτελεῖ συχνή μυθολογικὴ εἰκόνα, τὴν ὁποία βλέπουμε νὰ ἐπιστρατεύουν γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν κλοπὴ τῆς μεταβίβασης ἀπ' τὸν Ἰσαάκ στὸν Ἰακώβ κι ὄχι στὸ δικαιούχο Ἡσαὺ.

Αυτό μας θυμίζει την περίπτωση του γιγαντόσωμου Ίδα, που αφού έκλεψε μαζί με τον αδελφό του Λυγκέα και τα ξαδέλφια του, τους διάσημους Διόσκουρους ένα κοπάδι βόδια απ' τη γειτονική Αρκαδία, κάθισαν λοιπόν να το μοιράσουν διαγωνιζόμενοι στην ταχύτητα καταβρόχθησης ψημένου βοδινού κρέατος. Χώρισαν λοιπόν τις τέσσερις μερίδες και αποφάσισαν ότι όποιος έτρωγε πρώτος την μερίδα του θα έπαιρνε τα μισά, κι όποιος ερχόταν δεύτερος τ' άλλα μισά. Έτσι κι έγινε, ο τεράστιος Ίδας καταβρόχθησε πρώτος τη μερίδα του και στη συνέχεια και τη μερίδα του αδελφού του Λυγκέα. Τα δύο αδέλφια κέρδισαν έτσι όλο το κοπάδι και γύρισαν στην πατρίδα τους.⁹⁷

Ας δούμε όμως και τα τέλος της παγίδευσης του γέρου Ισαάκ, μεσ' στο ίδιο του το σπίτι απ' τη γυναίκα του και το γιο του. Όταν ο Ησαΰ ο δικαιούχος έρχεται τελικώς απ' το κυνήγι, βρίσκει τον πατέρα του χορτάτο απ' το κατσικάκι του Ιακώβ και η έκπληξη και των δύο είναι έντονα αποτυπωμένη στα παρακάτω λόγια: «καί ἐξεπλάγη ὁ Ἰσαάκ ἐκπληξην μεγάλη σφόδρα καί εἶπεν. Ποῖος εἶναι λοιπόν ἐκεῖνος ὅστις... μοι ἔφερε καί ἔφαγον... καί εὐλόγησα αὐτόν; καί εὐλογημένος θέλει εἶσθε;» και απαντά ο ίδιος καταλαβαίνοντας ότι τον παγίδεψαν «Ἦλθεν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου καί ἔλαβε τήν εὐλογίαν σου».

Το "μετά δόλου" λοιπόν, πάει κι έρχεται στις πράξεις των πατριαρχών. Είναι ολοφάνερο ότι είναι γι' αυτούς ένα "σπορ" στο οποίο εξασκούνται ακατάπαυστα μέσα κι έξω απ' το περιβάλλον τους, γιατί ήξεραν ότι αυτός "ὁ δόλος" είναι το βασικό οικογενειακό τους προσόν και η ιδιότητα γύρω απ' την οποία περιστρέφονται όλοι οι μηχανισμοί της επικράτησής τους.

Δέκα μόλις εδάφια παρακάτω με έκπληξη παρακολουθούμε τον εξαπατημένο Ισαάκ όχι μόνο να μη συνετίζει τον Ιακώβ για το θέατρο απάτης που 'παιξε εις βάρος του, αλλά να επιβεβαιώνει ότι η "μετά δόλου" αποκτηθείσα ευλογία αποτελεί θεάρεστο κατόρθωμα, παραχωρώντας του επί πλέον την «εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ» τουτέστιν «νῶ κληρονομήσης τήν γῆν... τήν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ θεός εἰς τόν Ἀβραάμ». *Γεν ΚΗ 4.*

Καταλαβαίνουμε λοιπόν γιατί ο Ησαΰ είναι πυρ και μανία «καί ἐμίσει ὁ Ἡσαῦ τόν Ἰακώβ διὰ τήν (κλεμμένη μετά δόλου) εὐλογία... καί εἶπεν θέλω φονεύσει Ἰακώβ τόν ἀδελφόν μου» θα τον σκοτώσω, ήταν η αντίδραση του Ησαΰ στις σκευωρίες του Ιακώβ. Και η πρωταίτιος της αδελφικής διχόνοιας η μάνα τους (!) Ρεβέκκα, αναγκάζεται να φυγαδεύσει τον ευνοούμενο γιο της Ιακώβ λέγοντάς του: «Φύγε

⁹⁷ Απολλόδωρος III 135.

πρός Λάβαν τόν ἀδελφόν μου εἰς Χαρράν» αλλιώς «Ἡσαΐ ὁ ἀδελφός σου θέλει σε φονεύσει». Γεν. ΚΖ' 43.

Ιακώβ ο λαγόκαρδος

Ο Ιακώβ φεύγει για τη Χαρράν κυνηγημένος απ' την οργή του αδελφού του Ησαΐ, αλλά ευλογημένος απ' τον Ισαάκ. Στο πρόσωπό του θα παρακολουθήσουμε την τρίτη γενιά των πατριάρχων. Πράγματι ο θεός έρχεται στον ύπνο του Ιακώβ και αφού πρώτα λέγει ποιος ακριβώς θεός είναι, του υπόσχεται όλα όσα έδωσε στον Αβραάμ-Ισαάκ κι ακόμα περισσότερα. Για τις υποσχέσεις του δε αυτές δε θέτει κανένα όρο.

Δε συμβαίνει όμως το ίδιο κι απ' τη μεριά του νεοφώτιστου πατριάρχη, διότι αφού ξυπνά και ονομάζει το μέρος όπου είδε το όνειρο "πύλη του ουρανού", απαντά στις θεϊκές προσφορές με τα εξής βαθυστομάστα λόγια: «*Ἄν ὁ θεός εἴναι μετ' ἐμοῦ καί με διαφυλάξῃ ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ εἰς τήν ὁποίαν ὑπάγω καί μοι δώσῃ ἄρτον νά φάγω καί ἐνδύματα νά ἐνδυθῶ καί ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ εἰς τόν οἶκον τοῦ πατρός μου τότε (Ι) ὁ Κύριος θέλει εἶσθε θεός μου*». Γεν. ΚΗ' 20. Μη διατάζετε ξαναδιαβάστε το. Πράγματι αξίζει να το συγκρατίσει κανείς. Δε νομίζω ότι υπάρχει σε οποιοδήποτε άλλο βιβλίο θρησκείας στον κόσμο, πιο ξεκάθαρη τοποθέτηση όρων αποδοχής μιας θεότητας! Όπως κι αν το διαβάσετε το ίδιο νόημα θα βγει. Ο φόβος του θεού είναι για τους άλλους. Οι πατριάρχες δε δίνουν τίποτε πουθενά, πριν βεβαιωθούν ότι θα πάρουν πολύ περισσότερα. Πιστεύω τα παραπάνω "παζάρια" του προφήτη με τη θεότητα να ξυπνήσουν μερικούς απ' το λήθαργο της ευπιστίας και να δουν ότι στον ίδιο θεό που εμείς υποκλινόμαστε άνευ όρων, οι Πατριάρχες έθεταν σκληρούς όρους αποδοχής! "Βεθήλ" ονόμασε ο Ιακώβ το μέρος όπου ευθαρσώς είπε πως δέχεται το θεό των πατέρων του "μόνο, εάν, και όταν" αυτός αποδειχθεί ικανός για συγκεκριμένες αντιπαροχές! Για φαντάσου! Κι εμείς που τα νομίζαμε αλλιώς!

Βέβαια, η ερμηνεία των παράξενων αυτών συμφωνιών του Ιακώβ με τον "Κύριο" έχουν εντελώς άλλο νόημα. Ο Ιακώβ άπειρος ακόμα στα οικογενειακά μυστικά της Χαλδαϊκής τέχνης, δεν ξέρει "Αν" πράγματι τα ιδιαίτερα αυτά "όπλα" του οικογενειακού τους θεού, μπορούν να του φανούν τόσο χρήσιμα στους βιοποριστικούς καημούς του. Έτσι εντελώς ψύχραιμα συμφωνεί να υιοθετήσει την οικογενειακή αυτή νοοτροπία μόνο "Αν" και "Όταν" αποδειχθεί η πραγματική συνεισφορά της σε προσωπική προστασία και εξασφάλιση υλικών αγαθών!

Ο Ιακώβ φτάνει τελικά στους συγγενείς του, όπου έχουμε την ευκαιρία να δούμε κι εδώ το "δόλο" να έχει τον πρώτο λόγο. Πριν όμως απ' αυτό βλέπουμε πως η βιβλική αφήγηση αποφασίζει να αναβαθμίσει την εικόνα του ήρωά της. Από θρασύδειλο άτριχο και γιδοτομαροσκέπαστο ψεύτη, που μας τον έδειξε πριν λίγες μόλις μέρες, σε χειροδύναμο άνδρα που μπρος στα έκπληκτα μάτια της καλής του παραμερίζει μόνος του, έναν τεράστιο πηγαδόλιθο που μόνο πολλοί μαζί ποιμένες μπορούσαν να το κάνουν. (Γεν. ΚΘ' 10).

Συγκρατήστε αυτό το περιστατικό, γιατί μόνο αργότερα θα αντιληφθούμε την ανάγκη αυτής της βιβλικής επισήμανσης στην δήθεν τεράστια δύναμη του Ιακώβ. Ο Ιακώβ και η όμορφη Ραχήλ ερωτεύονται εκεί στο πηγάδι του άθλου. Ο Ιακώβ ένα μήνα μετά ζητά τη Ραχήλ σε γάμο. Η συμφωνία κλείνει στα επτά χρόνια δουλειάς του Ιακώβ προς τον Πατέρα της Ραχήλ Λάβαν.

Τα επτά χρόνια δουλειάς είναι πολλά, δεν μας εκπλήσσουν όμως διότι ξέρουμε πολύ καλά πλέον ότι οι όμορφες γυναίκες ήταν πολύ ακριβές την εποχή εκείνη -θυμηθείτε τι πήρε ο Αβραάμ για τη γυναίκα του Σάρρα όταν την πήγε νύφη στο φαραώ. «**Ἡ Δέ Ραχήλ ἦτο εὐειδής καί ὠραία τήν ὥσιν (σφόδρα "Ο'")**» Κούκλα δηλαδή, σε χτυπητή αντίθεση με την αδελφή της Λεία η οποία ήταν λίγο "γκαβή" «**Της μεν Λείας οἱ ὀφθαλμοί ἦσαν ἀσθενεῖς**». Γεν. ΚΘ' 17. Τα χρόνια πέρασαν και ο Ιακώβ παντρεύτηκε με δόλο του Λάβαν, όχι την όμορφη Ραχήλ αλλά τη Λεία. Το ανακάλυψε το πρωί που η γυναίκα του δεν μπορούσε να δει... ότι ξημέρωνει! Πώς έγινε; Τότε ο γαμπρός φαίνεται μετά την τελετή, δεν σήκωνε το πέπλο να φιλήσει τη νύφη κι έτσι ο Ιακώβ δεν ήξερε πια είναι κάτω απ' το "αμπαλάρισμα". Μόνο... το πρωί είδε ότι πήρε δεύτερο πράμα! Ο Ιακώβ τρελάθηκε. Μια φορά εξαπατήθηκε πατριάρχης κι αυτό απ' το σόι του! Το πρωί «**εἶπε πρό τόν Λάβαν. Τί τοῦτον τό ὁποῖον ἔπραξε εἰς ἐμέ, δέν σε ἐδούλευσο διὰ τήν Ραχήλ; διὰ τί μέ ἠπάτησας;**» Το σόι απ' τη Χαναάν έως την Χαρράν σε μεγάλες δόξες, η απάτη πάει σύννεφο, αλλά και οι δικαιολογίες, μεγαλείο: «**καί εἶπεν ὁ Λάβαν. Δέν γίνεται οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν νά δίδωται ἡ μικροτέρα (Ραχήλ) πρό τῆς πρεσβυτέρας (Λεία)**». Κάτι βέβαια που εντελώς τυχαία είχε ξεχάσει να του το πει τα περασμένα επτά χρόνια!

Άλλα επτά χρόνια δουλειάς στοίχισε στον Ιακώβ η απόκτηση της μικρότερης αδελφής Ραχήλ κι όταν οι δύο γυναίκες βρέθηκαν κάτω απ' την ίδια "στέγη" μισήθηκαν δια βίου Γεν. ΚΘ' 31 και επιδόθηκαν σ' έναν αγώνα παραγωγής τέκνων, για να κερδίσουν την εύνοια του Ιακώβ βάζοντας στον αγώνα αυτόν και τις δύο παλακίδες τους. Σύνολο; Τέσσερις γυναίκες και δεκατρία παιδιά, δώδεκα αγόρια και ένα κορίτσι, η πεντάμορφη Δείνα.

Τα πράγματα όμως έφτασαν στο απροχώρητο όπως ήταν άλλωστε φυσικό. Πολλοί κατεργαρέοι δεν μπορούν να συγκατοικήσουν αρμονικά, επ' αόριστο. Έτσι ο Ιακώβ ένα πρωί άκουσε τους γιους του Λάβαν να λένε: «ὁ Ἰακώβ ἔλαβε πάντα τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πατρὸς ἡμῶν». Γεν. 44' 1. Και πράγματι ■ αυτοεξόριστος πατριάρχης δεν έκατσε με σταυρωμένα χέρια, κατάφερε να κερδίσει τα περισσότερα κοπάδια του πεθερού του, μετατρέποντάς τα με ένα είδος επιλεκτικής γονιμοποίησης σε τύπο ζώων "παρδαλά-σπικτά" που διακαιωματικά, μετά από μια αφελη συμφωνία που έκλεισε ο Λάβαν θα ανήκαν στον Ιακώβ. Η συνταγή του πως αυτό επιτεύχθη- είναι ξεκάθαρα μαγική και φαίνεται να γράφτηκε μόνο για να κοροϊδέψει όποιους θα ήθελαν να την επαναλάβουν μια και ισχυρίζεται πως βάζοντας μισοξημένες ράβδους Λεύκας και Καρυδιάς μεσ' στο τρεχούμενο νερό προς στα ζώα που ζευγαρώνουν τότε αυτά αποκτούν, παρδαλά-σπικτά μικρά!⁹⁸

Το περίεργο είναι ότι το "θαύμα" της μεταμόρφωσης αυτής παρά την ολοφάνερη περίπλοκη, μαγική του συνταγή, εκτελείται οπ' τη θεότητα του Ιακώβ που φιλοδοξεί έτσι να δείξει ότι ανταποκρίνεται στους όρους αποδοχής που έθεσε με πολύ θράσος ο Ιακώβ όταν στη Βαιθήλ παζάρεψε την αποδοχή του! Τότε που είπε εκείνα τα περισπούδαστα Αν και όταν.. τότε θα είσαι θεός μου! Γεν. 28-29.

Τι καλές αλήθειες οι εποχές τότε που ακόμα μπορούσες να κλείνεις συμφωνίες με τους θεούς! Ο Ιακώβ επιμένει να κάνει συνεργό του το θεό σ' ό,τι θα επακολουθήσει και λέει προς τις γυναίκες του: «εἶδον κατ' ὄναρ... καί μοι εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ κατ' ὄναρ, Ἰακώβ καί εἶπα Ἰδοὺ ἐγὼ καί εἶπεν (ὁ ἄγγελος) Ὑψωσον τῶρα τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καί ἰδέ τους τράγους καί τους κριοὺς τους ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καί τὰς αἴγας ὅτι εἶναι παρδαλοί· διότι εἶδον ὅσα κάμνει εἰς σέ ὁ Λάβαν (ὁ ἄγγελος γίνεται θεός και λέει) ἐγὼ εἶμαι ὁ θεός τῆς Βαιθήλ ὅπου εὐχήθης εὐχήν». Γεν. 44' 11-13. Πείθει λοιπόν τις γυναίκες του πως ό,τι θα ακολουθήσει είναι θεϊκή εντολή και θέληση, διότι του είπε: «σηκώθητι τῶρα ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καί ἐπίστρεψον εἰς τὴν γῆν τῆς συγγενείας σου», οι γυναίκες του (και κόρες του Λάβαν) καταλαβαίνουν το θεϊκό μήνυμα: «Ὁ θεός ἀφήρεσεν τὸ ποιμνιον τοῦ πατρὸς σας καί ἔδωκεν εἰς ἐμέ». Γεν. 44' 9 (θυμηθείτε τον κανόνα: πάντα χτυπάει ο θεός ποτέ εμείς). Οι κόρες του Λάβαν ξέρουν με ποιανού το μέρος είναι το μελλοντικό τους συμφέρον... και επαυξάνουν, με πολύ κατανόηση, «Ὅθεν πάντα τὰ πλούτη τὰ ὅποῖα ἀφήρεσεν ὁ θεός ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἶναι ἡμῶν καί τῶν τέκνων ἡμῶν, τῶρα λοιπόν κάμε ὅσα σοί εἶπεν ὁ θεός» (Γεν. 44' 16) και

⁹⁸ Γεν. Α' 37-39, Αυτόλυκος και Ιακώβ, R. Greivs, 67 β. γ. 135β.

ακολούθησε χαμός. Θεϊκός χαμός «καί απήγαγε (έκλεψε) πάντα τὰ κτήνη αὐτοῦ (του Λάβαν) καί πάντα τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ... καί ἡ Ραχήλ ἔκλεψε τὰ εἶδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς». *Γεν. 31' 18-19.*

Ο τρόπος που ο θεός "κάνει" ἐδῶ τώρα τον Ιακώβ, να εγκαταλείψει τους συγγενείς του, πρέπει να μας δώσει μια ιδέα για τον τρόπο που "έκανε" και τον Αβραάμ να εγκαταλείψει στα εβδομηνταπέντε του τους δικούς του συγγενείς, τους οποίους δεν ξανατόλμησε να επισκεφθεί αλλά ούτε και τον Ισαάκ άφηνε να πάει.

Τώρα στην τρίτη γενεά απ' τον Αβραάμ, οι προστατευόμενοι αυτής της θεότητας εξακολουθούν να απαγάγουν και να κλέβουν με επαγγελματική άνεση. Βέβαια θα πει κάποιος, ■ θεός δε φταίει, αν ο Ιακώβ παραφέρθηκε. Ας είναι έτσι. Μήπως όμως ξέρει να μας πει, γιατί ο άγγελος ήρθε στον ύπνο του Ιακώβ τώρα που ο Λάβαν, οι γιοί του και τα παλικάρια του έλειπαν; Διότι όταν έρχεται το όνειρο και ξεσπά η λεηλασία της πεθερικής περιουσίας, ὅπως τυχαίως ■ «Λάβαν εἶχεν ὑπάγει διὰ νά κουρεύσῃ τὰ πρόβατα αὐτοῦ». *Γεν. 31' 19.* Κυριολεκτικά ο Λάβαν, ο άνθρωπος πήγε για μαλλί... και βγήκε κουρεμένος, επειδή ■ Άγγελος-θεός ήξερε πολύ καλά πότε πρέπει να δει όνειρο ο προφήτης του.

Ο Ιακώβ, σήκωσε τα πάντα κι έφυγε. Τρεις μέρες μετά το μαθαίνει ■ Λάβαν που καταδιώκει τα φυγά Ιακώβ και τον φτάνει εφτά μέρες αργότερα. Η θέση του Ιακώβ είναι μειονεκτική αλλά και του Λάβαν δεν είναι ευχάριστη, καταδιώκει ως κλέφτες τον γαμπρό του και ανηψιό του, που έχει τις κόρες του και τα εγγόνια του.

Ο Λάβαν έχει μαζί του τα αδέλφια του, τους γιους του και προφανώς άνδρες αρκετούς, αλλά κι ο Ιακώβ δεν είναι ολότελα μονάχος. Έχει μαζί του το θεό του Αβραάμ, ο οποίος το κατάλληλο βράδυ πριν διώκτης και διωκόμενος συγκρουστούν, επισκέπτεται τον Λάβαν και τον προειδοποιεί, ότι δεν θα 'ταν φρόνιμο να τα βάλει με τον Ιακώβ «φυλάχθητι μή λαλήσῃς σκληρὰ πρὸς τὸν Ἰακώβ» *Γεν 31' 24* τον προειδοποίησε ■ θεός νυχτιάτικα, που προφανώς αυτό σημαίνει πως ο νυχτερινός επισκέπτης εξήγησε με σαφήνεια ότι τον Ιακώβ συνοδεύει ένας φοβερός θεός, ικανός να επιβάλλει πολύ συγκεκριμένες πληγές, και πως έγινε γνωστός σ' όλη τη Χαναάν ως ο φόβος του Αβραάμ και του Ισαάκ και πως δε θα ήταν καθόλου ευχαριστημένος αν αυτός ο θεός των πληγών, τον έβαζε στο σημάδι του. Μετά απ' αυτό ο διώκτης Λάβαν καταλαβαίνει, περιορίζεται μόνο σε παράπονα και ζητά πίσω τουλάχιστον τα κλεμμένα πολύτιμα ιερά του αγάλματα και απορημένος ρωτά: «ἀλλὰ διατί ἔκλεψας τοὺς θεοὺς μου;».

Τα κλεμμένα εἶδωλα προφανώς από απόφισ χρυσάφι έχουν την αξία τους: «Ἡ δὲ Ραχήλ εἶχε λάβει τὰ εἶδωλα καὶ ἔβαλε αὐτὰ εἰς

σαμάριον καμήλου καί ἐκάθητο ἐπ' αὐτά καί ἐρευνήσας ὁ Λάβαν ὄλην τὴν σκηνήν, δέν εὔρεν αὐτά. Ἡ δέ (Ραχήλ) εἶπε πρὸς τὸν πατέραν αὐτῆς... δέν δύναμαι νὰ σηκωθῶ ἔμπροσθέν σου ἐπειδὴ ἔχω τὰ γυναικεῖα, καί αὐτός ἐρευνήσεν ἀλλὰ δέν εὔρηκε τὰ εἰδωλα καὶ ὠργίσθη ὁ Ιακώβ»! Γεν. 34-35. Ὁ Ιακώβ αναθαρρημένος αφού εἶδε πως δε βρέθηκαν τα κλεμμένα εἰδωλα μιας καὶ ἦταν στην ἰδιοφυή, κρυψώνα της Ραχήλ, βάζει καὶ τις φωνές, λέγοντας κάτι που εμάς μας ενδιαφέρει πολύ: «Ἐάν ὁ θεός τοῦ πατρός μου ὁ θεός τοῦ Αβραάμ καὶ ὁ φόβος τοῦ Ισαάκ δέν ἦτο μετ' ἐμοῦ, βέβαια κενόν ἦθελες μέ εξαποστείλει».

Γεν. 31:42.

Ὁ Λάβαν καταλαβαίνει καλά γιὰ ποιον "θεό" ἀλλά καὶ γιὰ ποιο "φόβο" γίνεται ἐδῶ λόγος. Καὶ ἡ ἀπόφασή του εἶναι ἡ σωστή. Ἀν καὶ βλέπει ὅτι ἡ περιουσία του κάνει φτερά, ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ καὶ συνθήκη με ὅρκο ὅτι δέν θα τον βλάψῃ "ὁ φόβος" τοῦ Ισαάκ στο μέλλον: «ὁ δέ Ιακώβ ὤμοσεν (ορκίστηκε) εἰς τὸν φόβον τοῦ πατρός αὐτοῦ Ισαάκ». Γεν. 31:53.

Ἀπ' τὴ ροή τῆς ἀφήγησης συμπεραίνουμε ὅτι ὁ Ισαάκ ἀπέκτησε φοβερό ὄνομα στην περιοχή ἀπὸ ἐνέργειες που ἡ ἀφήγηση δέν μας ἀποκαλύπτει. Ὁ Ισαάκ πρέπει νὰ ἀπέκτησε πολὺ κακὴ φήμη πληγιάζοντας ἀδέξια καὶ ἀπροκάλυπτα τοὺς Χαναναίους σκορπώντας τὸ φόβο που με ἐπιτυχία ἔκλυε Ιακώβ ἐδῶ επικαλεῖται. Ἐτσι ἡ βιβλική ἀφήγηση γιὰ λόγους που μόνο οἱ Εβραῖοι "σοφοί" ἀντιγραφεῖς γνωρίζουν μας παρουσιάζει μόνο τὴν ἀρχή καὶ τὸ τέλος τῆς μακρᾶς ζωῆς τοῦ Ισαάκ... Ἐνῶ οἱ ἐνδιάμεσες λεπτομέρειες τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσης του που δημιουργήσαν τὸν παραπάνω χρῆσιμο «Φόβο τοῦ Ισαάκ», ἀπουσιάζουν ἐντελῶς.

Μήπως ἐδῶ γίνεται παραπάνω ἀπὸ φανερό ὅτι ἔκλυε φόβος τοῦ θεοῦ εἶναι πάρα πολὺ χρῆσιμος, ἀκριβῶς σ' αὐτοὺς που τον καλλιεργοῦν; Θα ἦταν υπερβολὴ ἂν ἐδῶ με λίγη περίσκεψη λέγαμε ὅτι: ὁ φόβος εἶναι τὸ ἀρχαιότερο καὶ ἰσχυρότερο ὄπλο που ἀπειλῆσε ποτὲ τὴ νυσταγμένη νοημοσύνη μας; Γι' αὐτό καὶ οἱ θεοὶ με φόβο μας ἀπειλοῦν ἀπὸ τότε που γεννήθηκαν! Κοιτάξτε τὸν Ιακώβ, ορκίζεται στο φόβο τοῦ Ισαάκ, τοῦ τελευταίου δηλαδὴ προφήτη αὐτῆς τῆς οὐγενειακῆς θεότητος. Τοῦ οὐγενειακοῦ θεοῦ ἐκείνου, που αφού πρῶτα ἐπὶ δύο γενεές σκόρπισε παντοῦ πληγές καὶ θάνατο, τώρα ὁ φόβος του καὶ μόνο, εἶναι ἱκανός νὰ βγάλῃ τὸ μελλοντικὸ του προφήτη ἀπ' τὴ δεινὴ θέσῃ του καταδιωκόμενου κλέφτη!

Ὁ Ιακώβ ορκίζεται στο φόβο τοῦ προφήτη πατέρα του, υπενθυμίζοντας ἔτσι τοὺς πρόσφατους οὐγενειακοὺς ἀθλοὺς. Καὶ ὁ Λάβαν κατανοώντας τὴν ἀπειλή... ἀπλὰ υποχωρεῖ. Λέτε λοιπὸν ὁ Ιακώβ νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τὴ χειροπιαστὴ χρησιμότητα τοῦ θεϊκοῦ φόβου; Γιατί ὁ

προφήτης αυτός να διστάσει στο μέλλον να σκορπίσει θεϊκό φόβο και θάνατο; Αφού ο θεϊκός φόβος όσο μεγαλύτερος είναι, τόσο πιο χρήσιμος αποδεικνύεται σ’ αυτούς που τον παράγουν!

Ο πλούσιος πια Ιακώβ ξεκινά για το ταξίδι της επιστροφής στη Χαναάν. Να ‘στε βέβαιοι πως όταν θα φτάσει τελικά εκεί και σκορπίσει τις “ευλογίες” του, πολλοί θα είναι αυτοί που θα πέσουν νεκροί απ’ τον προφητικό του δόλο: «καί ἀπῆλθεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ (προς Χαναάν) καὶ συνήντησαν αὐτόν οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ καὶ ὅτε εἶδεν αὐτοῦς ὁ Ἰακώβ (μόνο ο Ιακώβ τους εἶδε) εἶπεν, Στρατόπεδον θεοῦ εἶναι τοῦτο». Γεν. 28’ 1. Το περιστατικό είναι τελείως ξεκάρφωτο, χωρίς να συνδέεται με καμμιά πιθανή προέκταση της Ιστορίας. Και ούτε μας αφήνει να υποθέσουμε τι ἤθελε ένα ολόκληρο στρατόπεδο αγγέλων καταμεσής του δρόμου!

Προφανώς ο νέος αρχηγός, μόλις άρχισε να ναιώθει τις μεγάλες ευθύνες μιας πολυπληθούς αρχηγείας. Ξεκίνησε με τον γνωστό οικογενειακό τους τρόπο να ανορθώνει το κύρος του, περιγράφοντας πράγματα και θεϊκές καταστάσεις που μόνο αυτός, ο κατ’ εξοχήν εκλεκτός του θεοῦ αντιλαμβάνεται. Ο προφήτης Ιακώβ αρχίζει να γεννιέται! “Ο θεός” του έδωσε όλα τα “Αν” που του ζήτησε. Έτσι κι αυτός δέχεται το θεό κι αναλαμβάνει το προφητικό του έργο. Ο νέος προφήτης είναι εδώ, πλούσιος και γεμάτος χαλδαϊκές αρετές. Λίγο πιο κάτω μάλιστα η αφήγηση μας συγκλονίζει, δείχνοντάς μας έναν Ιακώβ που ξεπερνά σε μεγαλείο όλους τους προηγούμενούς του!

Ο Ιακώβ και η “πάλη” της ντροπής

Θυμηθείτε ότι ο Ιακώβ επιστρέφει μετά από πολλά χρόνια απουσίας στο πατρικό του, απ’ όπου έφυγε κυνηγημένος απ’ την οργή του αδελφού του Ησαύ: «Καὶ ἀπέστειλεν δέ ὁ Ἰακώβ ἄγγελους (μηνυτάς) ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ... καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι (μηνυταὶ) λέγοντες... ἰδοὺ αὐτός (ο Ησαύ) ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ’ αὐτοῦ». “Ο” Γεν. 28’ 3-6.

Παρέθεσα τα εδάφια απ’ την μετάφραση των “Ο” διότι θα έπρεπε ίσως εδώ παρενθετικά να αναφερθούμε στον όρο “άγγελος” όπως αυτός φαίνεται να εννοείται στα βιβλικά επεισόδια που παρακολουθούμε.

Είναι φανερό λοιπόν απ' το παραπάνω απόσπασμα και από πλήθος παρόμοιων ότι "άγγελος"⁸⁹ είναι ο αγγελιοφόρος κι όχι ένα ουράνιο θείκό κατ' ανάγκη πλάσμα. Εδώ οι "άγγελοι" του Ιακώβ έχουν αποστολή να μηνύσουν τον ερχομό τους στον αδελφό του Ησαΰ. Έτσι είναι άγγελοι (αγγελιοφόροι) του Ιακώβ προς τον Ησαΰ.

Όταν λοιπόν η βίβλος αναφέρεται στους "αγγέλους" του Κυρίου που έρχονται ας πούμε, να κάψουν τα Σόδομα ή τους "αγγέλους" που μιλούν βράδυ (συνήθως) στο Φαραώ, στον Αβιμέλεχ ή και στο Λάβαν όπως μόλις είδαμε, απειλώντας ή θέτοντας όρους θεραπείας απ' τις "μεγάλες πληγές" που τους έζωσαν, αντιλαμβάνεστε ότι δεν είναι διόλου υπερβολή να υποθέσουμε ότι είναι "άνδρες-άγγελοι του Κυρίου", δηλαδή αγγελιοφόροι βλοσυροί επιφορτισμένοι με θείκό σχέδιο δράσης ή μήνυμα. Έτσι στη βιβλική αφήγηση οι άγγελοι με τις φτερούγες, μπλέκονται συχνά σ' ένα αξεδιάλυτο σύνολο με τους άνδρες αγγελιοφόρους του Κυρίου. Όπως άλλωστε φαίνεται ξεκάθαρα απ' το λιγότερο νοθευμένο κείμενο της μετάφρασης των εβδομήκοντα ("Ο'") που παραθέσαμε, όπου οι άγγελοι του Ιακώβ φέρνουν άγγελμα ότι ο Ησαΰ έρχεται με αδιευκρίνιστες προθέσεις μαζί με τετρακόσιους άνδρες να τον συναντήσει, και κατατρομάζουν τον ήρωά μας.

Ο Ιακώβ τα χάνει, η αγωνία για τη ζωή του κορυφώνεται. Πιστεύει ότι ο Ησαΰ κρατά το μίσος κι έρχεται με τετρακόσιους καβαλαρέους εναντίον του. Πίσω του ένας εξαγριωμένος πεθερός απ' τον οποίο έκλεψε δόλια τα πάντα. Μπροσ του ένας δασύτριχος αγριάνθρωπος "αδελφός", απ' τον οποίο έκλεψε επίσης μετά δόλου την πατρική ευλογία και τα πρωτοτόκια! «έφοβήθη δέ ὁ Ἰακώβ καὶ ἦτο ἐν ἀμηχανία». Γεν. 18' 7 Ο Ιακώβ τα χάνει, πανικοβάλλεται, ξέρει ότι απειλές για θείκό φόβο μπορεί να "πλουλήσει" σε ξένους, μα εδώ είναι ο αδελφός του, που ξέρει για την οικογενειακή τους θεότητα σχεδόν όσα κι ο ίδιος. Ο "θεός του" λοιπόν, είναι αδύνατον να του φανεί χρήσιμος σ' αυτή την αναμέτρηση.

Ο φόβος τον κατατρώνει. Παρά την ταραχή του όμως ξεχωρίζει τριάντεσσερα κοπάδια απ' τα πολυπληθή του ζώα και τα στέλνει να προϋπαντήσουν τον αδελφό του, μήπως και τον εξευμενίσουν με τα δώρα: «Τό δῶρο λοιπόν ἐπέρασεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. αὐτός δέ ἔμεινε τὴν νύχτα ἐκείνη ἐν τῷ στρατοπέδῳ». Γεν. 18' 21. Ανήσυχος όμως παραδέχεται: «φοβοῦμαι αὐτόν (τον Ησαΰ) μήπως ἐλθὼν πατάξῃ ἐμέ καὶ τὴν μητέρα ἐπὶ τὰ τέκνα». Γεν. 18' 11. Χωρίζει λοιπόν ανθρώπους και

⁸⁹ ἄγγελος: αγγελιοφόρος, απεσταλμένος, μαντατοφόρος «δι' ἀγγέλων ὁμιλεῖν τινί» Ηροδ. 5. 92,6.

ζώα, σε δύο μεγάλες ομάδες με την ελπίδα ότι απ' την οργή του αδελφού του, αυτή τη νύχτα της οργής θα ξεφύγει τουλάχιστον η μία. Στον πανικό του μέσα, νομίζουμε ότι έκανε όλα όσα ένας υπεύθυνος αρχηγός έπρεπε να κάνει. Μένοντας μαζί τους αυτή τη νύχτα του χαμού... Αμ' δε! Πατριάρχης και ηρωισμοί δε συμβιβάζονται! Ο Ιακώβ ξέρει ότι αν οι προθέσεις του αδελφού του είναι εχθρικές, η επίθεση κατά την προσφιλή οικογενειακή ηρωική τους παράδοση θα γίνει νύχτα. Γεν. 14' 15.

Αυτή η νύχτα λοιπόν σημαίνει ζωή ή θάνατο και κανένας "οικογενειακός θεός" δεν μπορεί να τον βοηθήσει στην οικογενειακή άλλωστε αυτή διένεξη!

Τότε βλέπουμε τον Ιακώβ μέσ στην ίδια αυτή νύχτα, να κάνει κάτι που μόνο ένας απόγονος του Αβραάμ θα μπορούσε να σκεφτεί: «Σηκωθείς δέ τήν νύκτα εκείνη (την ίδια δηλαδή κρίσιμη νύχτα) έλαβε τας δύο γυναῖκας αὐτοῦ καί διέβη τό πέρασμα... καί διεβίβασεν αὐτούς τον χείμαρρον. διαβίβασε και τό ὑπάρχοντα αὐτοῦ ὁ δέ Ιακώβ ἔμεινε μόνος». Γεν. 18' 22.

Ο Ηρωϊκός Ιακώβ κάνει κάτι πρωτάκουστο. Κρύβει πρόχειρα και εγκαταλείπει την οικογένειά του μεσ' στη νύχτα στα χέρια του πιθανού τους φονιά! Αυτός δε... "ἔμεινε μόνος"! Ολο το κρίσιμο αυτό βράδυ ο Ιακώβ ἔμεινε μόνος, τριγυρνώντας πιθανότατα σε κάποια κακοτράχαλα βράχια, απ' όπου ξεγοφιάστηκε να παρακολουθεί με αγωνία την εκδήλωση της επίθεσης στους "ακέφαλους" ανθρώπους του οίκου του! Αυτός δε, η κεφαλή, κι ο αρχηγός τους, επιστρέφει το πρωί κουτσαίνοντας, μόνο όταν βεβαιώθηκε ότι η φοβερή νύχτα έχει περάσει. Πέρασε χωρίς τη φονική επίθεση του αδελφού του και συνεπώς τώρα έβλεπε πως υπάρχουν ακόμα ελπίδες! Ποιές είναι όμως οι δικαιολογίες του ήρωά μας Ιακώβ, γι αυτήν την ανεξήγητη αλλά και τόσο τραγική απουσία του;

Τί θα πει ο Γενάρης μας, στους ξέπνους απ' την αγωνία δικούς του, που χωρίς τον πατέρα αρχηγό και προφήτη τους, ένιωθαν σα χαμένοι, αναγκασμένοι να περάσουν τη χειρότερη νύχτα τη ζωής τους; Η απάντηση του Ιακώβ δείχνει πολλά, συγκρατήστε την. Είναι μια απάντηση μεγαλείο, μια δικαιολογία πραγματικά μοναδική, είναι ένα μνημείο παραπλάνησης, ευστροφίας και ευρηματικότητας! "Ένας άνθρωπος... όχι... ένας άγγελος... μάλλον... ένας θεός με κράτησε μακριά σας όλη νύχτα"! Ναι ο Ιακώβ ήταν "μόνος" και συνεπώς μόνο αυτουνού τη μαρτυρία έχουμε όταν λέει πως: «'Επάλασε (πάλευε) μετ' αὐτοῦ ἄνθρωπος ἕως τό χάραμα τῆς αὐγῆς. Ἰδὼν δέ ὅτι δέν ὑπερίσχυσε κατ' αὐτοῦ (!) ἤγγισεν τήν ἄρθρωσιν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ καί μετατοπίσθη ἡ ἄρθρωσις τοῦ μηροῦ τοῦ Ἰακώβ ἐνῶ ἐπάλασε μετ'

αὐτοῦ. Ὁ δὲ (ἄγγελος) εἶπεν, Ἄφες με νὰ ἀπέλθω, διότι ἐχάραξεν ἡ αὐγή (ἢ ■ ἄγγελος δὲν ἄντεχε τὸ φῶς τῆς μέρας· ἢ ὁ Ιακώβ ἐπρεπε ἐπιτέλους νὰ ἐπιστρέψει) καὶ αὐτός (ὁ Ιακώβ) εἶπε δὲν θέλω σε ἀφήσει νὰ ἀπέλθεις, ἐάν δὲν με εὐλογήσης». Γεν. 18' 24-26. Τί νὰ πρωτοσκολιάσεις; Ὅτι τὸ περιστατικὸ τῆς πάλης, ἐνὸς θνητοῦ μ' ἓναν ἀθάνατο δὲν ξαναεμφανίζεται στὴν βίβλο, παρὰ μόνο τώρα που το ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη ὁ λαγόκαρδος αὐτὸς προφήτης; Ὅτι ἡ πάλη αὐτοῦ τοῦ τύπου εἶναι ολότελα ξένη πρὸς τὴ γενικὴ βιβλικὴ θεματογραφία; Ἡ ὅτι ἀκριβῶς αὕτὴ ἡ πάλη εἶναι τὸ ἀγαπημένο θέμα τῶν ἐλληνικῶν μύθων, τοὺς ὁποῖους ὅπως θα διαπιστώσετε δανείζονται ἀσύστολα οἱ πατριάρχες κάθε φορὰ που ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα σενάριο στήριξης;

Δεν εἶναι περίεργο που τὸν ἀντίπαλό του τὸν ἀποκαλεῖ, πρῶτα "ἄνθρωπο" μετὰ τὸν ἀναβαθμίζει σὲ "ἄγγελο" (που τὸν ξεγοφιάζει μ' ἓνα ἀγγιγμα) καὶ λίγο ἀργότερα ἀναφωνεῖ "εἶδον τὸν θεόν"; Πάλι, τὸ ὅτι πράγματι ὁ ἄγγελος-θεὸς τὰ βρῆκε σκούρα, σὲ μιὰ ολονύχτια πάλη με τὸ χειροδύναμο Ιακώβ...; Ἀμ' τὸ ὅτι τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐνόχλησε τὸν ἀρχάγγελο-θεό-ἄνθρωπο; καὶ τὸ προβάλλει σαν λόγο λήξεως τῆς ἀτέλειωτης ἀνιστῆς ολονύχτιας πάλης; Μήπως πάλι, φαίνεται καὶ σὲ σὰς ἐντελῶς περιττό, νὰ ζητήσῃ ὁ οὐράνιος παλαιστής θεὸς ἀπ' τὸν Ιακώβ νὰ τὴν ἀφήσῃ ἀπ' τὰ ἀτσαλένια μπράτσα του, ἀφοῦ ἀνὰ πάσα στιγμὴ μπορούσε νὰ τὸν ἀγγίξῃ στὸ γοφὸ καὶ νὰ τὸν νικήσῃ με τὸ μαγικό-αγγελικὸ δάχτυλό του;... Θα μπορούσα νὰ συνεχίσω ἔτσι θαρρῶ ἀτελείωτα, ἀλλὰ νομίζω πως ἔγινε ἤδη σαφές αὐτὸ που θέλω νὰ τονιστεῖ!

Μετὰ λοιπὸν τὴν ἀπαίτηση τοῦ Ιακώβ γιὰ εὐλογία ὁ Ἄγγελος "εὐλόγησεν αὐτόν ἐκεῖ" καὶ μετονομάσθη ὁ Ιακώβ σὲ Ισραὴλ «διότι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ (!) καὶ μετὰ ἀνθρώπων θέλεις εἶσθε δυνατός». Γεν. 18' 28. Ἐτσι λοιπὸν ὁ πατριάρχης μας δὲν πέρασε μιὰ νύχτα κρυμμένος στὰ γύρω υψώματα ἐγκαταλείποντας μιὰ τόσο κρίσιμη νύχτα τοὺς δικούς του! Ὅχι! Ἀπεναντίας πάλευε με τὸν ἴδιο τὸ θεὸ αυτοπροσώπως(!) γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ μιὰ πολύτιμη γιὰ ὅλους εὐλογία καὶ συνεπῶς με πολὺ υπερηφάνεια μπορούσε τώρα νὰ λέει: «εἶδον τὸν θεόν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον καὶ ἐφυλάχθην ἡ ζωὴ μου... καὶ ἀνέτειλε ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῶν»... Γιατί ὅλα δείχνουν ὅτι τελικῶς ὁ Λαγόκαρδος πατριάρχης ἀποκοιμήθηκε λίγο πρὶν ἀπ' τὸ ξημέρωμα ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴν ἀγωνία καὶ τὸ τρελὸ καρδιοχτύπι! Ξύπνησε καθὼς «ἀνέτειλε ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτοῦ»... Ὅπως θα λέγαμε... ■ ὕστερα ξύπνησε.

Ἡ ἱστορία μας τελειώνει, με τὸν Ιακώβ νὰ κατεβαίνει κουτσαίνοντας ξεγοφιασμένος ἀπ' τὴ νυχτερινὴ "πάλη τῆς ντροπῆς" που "ὀνειρεύτηκε" στὸν ἄβολο ὕπνο του, πάνω στὰ κακοτράχαλα βράχια. Αναθάρρεψε

μόνο όταν στο φως της μέρας είδε πως οι τετρακόσιοι του Ησαύ, δεν ήρθαν για σφαγή. Τα δύο αδέλφια ανταμώνουν μετά από 20 ολόκληρα χρόνια και οι βραδινοί φόβοι του "χειροδύναμου" Ιακώβ είναι πια παρελθόν. Τον αναφέρω δε, ως χειροδύναμο, για να σας υπενθυμίσω εδώ, την ανάγκη που είχε η αφήγηση να τον παρουσιάσει ως χειροδύναμο αποκυλιστή του πηγαδόλιθου, μια και λίγο υστερότερα θα παλέψει με τόν... ίδιο το θεό σ' έναν ολονύκτιο αγώνα με μια περίεργη μάλιστα... νικητήρια ισοπαλία!

Πραγματικά είναι να απορεί κανείς. Χιλιάδες σελίδες γράφτηκαν μέχρι σήμερα για την "πάλη" αυτή του Ιακώβ με τον Άγγελο-θεό και χιλιάδες αντίστοιχες απίθανες ερμηνείες έχουν προταθεί με σοβαρότητα. Όλα λοιπόν έχουν γραφτεί για την πάλη του Ιακώβ, εκτός απ' αυτό που η ίδια η αφήγηση λέει. Ότι ο Ιακώβ νικημένος απ' τους φόβους του, παράτησε τους δικούς του και πήγε να "παλέψει", "μόνος" του για περισσότερη... ασφάλεια!

Βέβαια, το γιατί ο θεός του Ιακώβ, δεν διάλεξε μια άλλη νύχτα να παλέψει με τον χειροδύναμο προφήτη του, παρά διάλεξε απ' τις τόσες και τόσες νύχτες, που σαν ποιμένας είχε εύκαιρες, αυτή τη συγκεκριμένη νύχτα του χαμού, ώστε να κρατηθεί καλού κακού μακριά απ' τον κίνδυνο της αδελφικής εκδίκησης... αφήνω εσάς να μου το πείτε!

Πριν περάσουμε στα κατοπινά κατορθώματα των πανούργων πατριάρχων, θα 'πρεπε ίσως εδώ να θυμήσουμε, όπως προαναφέραμε άλλωστε, ότι οι μάχες θνητών με αθανάτους, πέρα από κάθε αντίρρηση, δεν ταιριάζουν καθόλου στη βιβλική εβραϊκή σκέψη αφού ο θεός της είναι φοβερός απρόσιτος κι ανίκητος. Και μόνο αν τον δεις πρέπει να πεθάνεις. *ΕΞ 17 2α*

Οι θεομαχητές και οι θεοπαλαιστές, είναι ράτσα ελληνική. Γνωρίζουμε ότι μόνο η ελληνική θρησκευτική σκέψη διατήρησε, απ' τη χαραυγή ακόμα του μύθου, το δικαίωμα για τον άνθρωπο να αυξάνει με τις ηρωικές πράξεις του, το βάρος της ανθρώπινης ύπαρξης, ώστε από θεοκεντρικό τρόπο ζωής και σκέψης, να περάσει πρώτος αυτός απ' όλους στην ανθρωποκεντρική θρησκευτικότητα.

Να λοιπόν μερικά απ' τα στέλνιμα παράλληλα μυθολογικά δάνεια των πατριάρχων απ' την πλημμυρισμένη ελληνομεσογειακή μυθολογική θάλασσα.

Οι θεομάχοι Έλληνες

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι μόνο η Ελληνική θρησκευτική σκέψη, εξασφάλισε για τον άνθρωπο τόσο ελευθερία κινήσεων και αποφάσεων, ώστε να μπορεί να ορθώσει αντιρρήσεις ή και να παλέψει ενάντια στην θεϊκή θέληση.

Η σύγκρουση ηρώων με θεούς και θεϊκές αποφάσεις, είναι για την ελληνική σκέψη μια εντελώς παθανή εξέλιξη. Η περίπτωση δε του ήρωα που παλεύει ισάξια ή και νικηφόρα με έναν θεό για να υπερασπίσει τη "θέση" του ή να κερδίσει την εύνοιά του, είναι απ' τα κεντρικότερα και προσφιλέστερα θέματα του ελληνικού μύθου. Άλλωστε αυτό ακριβώς είναι ένα απ' τα κυριότερα μηνύματά του. Πως η ελευθερία των ανθρώπινων κινήσεων μπορεί να δικαιωθεί, ακόμα και πέρα από τη θέληση των "θεών". Μια επαναστατική εντελώς "ελληνική" θέση που απ' τους πανάρχαιους ακόμα χρόνους του μυθολογικού ελληνισμού, έθετε τις βάσεις για ζωή, έρευνα κι ελευθερία έξω και μακριά απ' τα ολισθηρά μονοπάτια των θεών.

Αρκεί να θυμηθούμε μια έξοχη ομηρική εικόνα, όπου ο δοξασμένος ήρωας της Τροίας ο ξακουστός Αίαντας απ' την Λοκρίδα, ο γιος του Ουλέα, μετά από ναυάγιο (απ' το θυμό της Αθηνάς) όπου έχασε τους δοξασμένους του συντρόφους, έξω ακριβώς απ' τις ακτές της ποθητής πατρίδας του, στέκει ολομόναχος πάνω σ' ένα γυμνό βράχο καταμεσής της θάλασσας και ακατάβλητος υψώνοντας τη γροθιά του φωνάζει με τη βροντερή φωνή του "Θε νο ξεφύγω παρά τη θέληση των θεών!" *Οδύσσεια δ' 503.*

Αυτά τα πανάρχαια ομηρικά λόγια, αυτή η ασυμβίβαστη τελευταία κραυγή του ήρωα, πριν καταποντιστεί μαζί με το σωτήριο βράχο του στην αγκαλιά της μαύρης θάλασσας απ' την οργή του Ποσειδώνα, θα γίνει η πεμπουσία του θεομάχου Έλληνα ήρωα, που θέριεψε στη μεσογειακή ατρόμητη ψυχή του κι έγραψε τις πιο παράτολμες ιστορίες θάρρους, λεβεντιάς και απaráμιλλης δόξας, παραμερίζοντας τους "θεούς" για να διαβούν ανεμπόδια οι θεομάχοι ήρωες!

Ναι ο Έλληνας υπήρξε ■ πρώτος και ο καλύτερος θεομαχητής της πανανθρώπινης ιστορίας και συχνά καυχότανε γι' αυτό.

"Μαίανδρος" Η λαβή των θεομάχων

Το σύμβολο της ήττας των θεών!

Η λαβή που καταβάλλει θεούς.¹⁰⁰

Ένας που νίκησε μια θεά και την παντρεύτηκε, είναι ο βασιλιάς της Φθίας ο Πηλέας. Κάποτε στο φως του φεγγαριού είδε μια πανώρια θεά να χορεύει μαζί με τις κόρες των νερών (Νηριήδες: κατοπινές νεράιδες). Ήταν η θεά Θέτιδα που η προφητεία του Προμηθέα την ανάγκαζε να παντρευτεί θνητό! ώστε να μη γεννηθεί αυτός που θα ανέτρεπε τον παντοδύναμο Δία.

Ο Πηλέας τυραννιόταν απ'τη θεϊκή ομορφιά, αλλά πως μπορούσε αυτός θνητός ν' αποκτήσει τη Θέτιδα που ήταν μια θεά; Ρώτησε όμως γι' αυτό τον σφωτάτο Χείρωνα που κατοικούσε ψηλά στο Πήλιο. «Εκείνος τον ορμήνεψε στο ίδιο μέρος σαν τη δει, τη νύχτα να χορεύει, να την αρπάξει όσο γίνεται σφιχτά στην αγκαλιά του». Να μην αφήνει τη λαβή όσο εκείνη ■ αν άλλαζε μορφές: «κι ας γίνει φίδι, λιοντάρι ή φωτιά, νερό για να ξεφύγει». Ο Πηλέας στο πάθος του για τη θεά ξεπέρασε και νίκησε καρτερικά όλες τις θυμωμένες μεταμορφώσεις της, κρατώντας την με μια λαβή σφιχτά στην αγκαλιά του.

Το υπέροχο αυτό θέμα απεικονίζεται έξοχα στο εσωτερικό ερυθρόμορφης κύλικας¹⁰¹ του 500 π.Χ. που τώρα βρίσκεται στο μουσείο του Δυτικού Βερολίνου. Η έξοχη αυτή απεικόνιση παρουσιάζει τον Πηλέα, να αψηφά τα φίδια της θεϊκής μεταμόρφωσης που τον δαγκώνουν παντού, καθώς και το λιοντάρι που ωρύεται γαντζωμένο στην πλάτη του. Ο Πηλέας νικά την πεντάμορφη θεά χρησιμοποιώντας τη "Χερώνιο λαβή", τον μαίανδρο, το διάσημο αρχαιοελληνικό σύμβολο της ήττας των θεών!

Σημειώνουμε εδώ ότι ο συσχετισμός της λαβής αυτής, η μια χούφτα γαντζωμένη μεσ' στην άλλη, που σαφώς σχηματίζει το γραμμικό διάσημο ελληνοπρεπές σύμβολο του μαίανδρου, είναι εδώ ολοφάνερος. Δε βλέπω όμως πουθενά να σχολιάζεται έτσι αυτός ο παραλληλισμός που τόσο τιμά τον παγκόσμια γνωστό ελληνικό μαίανδρο, που απλά είναι γνωστός μόνο, ως ένα πανέμορφο διακοσμητικό γραμμικό εφεύρημα και όχι ως η λαβή των θεομάχων Ελλήνων, ως η λαβή που καταβάλλει θεούς.

Τα λεξικά πράγματι επιμένουν στη στερεότυπη άποψη, πως μαίανδρος είναι "το διακοσμητικό σχήμα που υπενθυμίζει τους

¹⁰⁰ Το σχήμα του Μαίανδρου μπορείτε να δείτε στο εξώφυλλο αυτού του βιβλίου.
¹⁰¹ Κύλιξ ή κύλικας: Ποτήρι ή κρασοπότηρο.

ελιγμούς του ποταμού της Καρίας Μαϊάνδρου, όπου πρωτοευρέθη και εκ του οποίου έλαβε το όνομα". Μπορεί να πήρε το όνομα απ' τον ποταμό πλησίον του οποίου πρωτοευρέθη, αλλά είναι ολότελα ανόητο να πιστεύουμε ότι τα σπανταχού της γης ελληνοπρεπή αυτά ευρήματα, απεικονίζουν με πάθος τις χάρες και τους "ελιγμούς" ενός άγνωστου εν πολλοίς ποταμού της Ασιατικής Καρίας.¹⁰²

Ο Πηλέας καταβάλλει τη Θέτιδα με τη "μαϊάνδριο (χειρώνιο) λαβή"! Εσωτερικό ερυθρόμορφου κύλικα που χρονολογείται γύρω στο 500 π.Χ. Δ. Βερολίνο. Staatliche Museum.

¹⁰² Καρία: Αρχαία χώρα της Μ. Ασίας. Ευρίσκεται απέναντι των νησιών Σάμου Ρόδου. Η χώρα έλαβε το όνομά της απ' τους Κάρας (Λέλεγες) που ξεκίνησαν απ' τα νησιά του Αιγαίου. Εθεωρούντο ο σπουδαιότερος λαός των ανατολικών ακτών του Αιγαίου.

όλους και μεσ' στη νύχτα των καιρών τέντωσε με σιγουριά το "τόξο του" αφήνοντας το χρυσό του "βέλος", να ξεφύγει και να σκίσει το βαρύ πέπλο του χρόνου, κάνοντας έτσι την ερχόμενη αυγή να έχει το χρώμα των Ελλήνων.. Αυτός... ο άγρυπνος φύλακας των καιρών, πρώτος άρχισε το τραγούδι του σαν το γλυκόλαλο πρωινό αηδόνι!...

Μεσ' στην μακρόσυρτη νύχτα της ανθρωπότητας "κάποιος" κουβαλούσε ακάματος του θρύλους και τις ιστορίες μας, τις διαμαντένιες μνήμες και τα πάθη μας κι έδειξε σ' όλους μας, πως μπορούμε να μετέχουμε σ' αγώνες που πρώτοι τους ξεκίνησαν οι μακρινοί γονείς μας! ΌΜΗΡΟΣ! Ένας παγκόσμιος, αιώνια φωτεινός λογοτεχνικός φάρος! Ένας μεγάλος Έλληνας!

Ηρακλής, Ίδας και Απόλλωνας

Ο Ηρακλής είναι ο κατ' εξοχήν θεομαχητής ήρωας. Κάποτε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο του Μενέλαου, μαθαίνει από έναν άλλο θεό της θάλασσας τον Νηρέα -κατ' άλλη εκδοχή τον Τρίτωνα- πως θα βρει το δρόμο για τη χώρα των Εσπερίδων. Με την μαιάνδριο λαβή ■ ολομόναχος σφίγγει στα μπράτσα του το θεό απαιτώντας τις κρυμμένες του γνώσεις. Ο θεός καταβάλλεται και δείχνει το δρόμο για τη μυστική χώρα. Τη χώρα με τους καρπούς της "αιώνιας νιότης"... της αιωνιότητας, με τους ολόγλυκους ελληνικούς καρπούς της υστεροφημίας, που ■ Έλληνας Ηρακλής καλύτερα απ' τον καθένα κατέκτησε σε παγκόσμια κλίμακα. Όχι με δόλους και μαγγανίες, αλλά με αρετές, άθλους και τη θεόμαχη "μαιάνδριο λαβή" του!

Κατά βάση οι άθλοι του Ηρακλή είναι κόντρα σε θεϊκές οντότητες και καταστάσεις. Παλεύει με τον θεοποταμό Αχελώο και του αποσπά νικηφόρα το κέρας της Αμάλθειας (ατέλειωτης αφθονίας). Παλεύει και σκοτώνει τους ανίκητους Τιτάνες που απειλούν τον Όλυμπο. Μια από τις σημαντικότερες φορές που νίκησε ανώτερες απ' αυτόν θεϊκές δυνάμεις, είναι όταν έσπασε τα άσπαστα δεσμά του Προμηθέα, νικώντας έτσι την ανίκητη δύναμη του Διός και ελευθερώνοντας τον φιλόανθρωπο θεό απ' την ατελείωτη απομόνωση (εξορία) και το μαρτύριο μακριά στον Καύκασο. Ο Ηρακλής παλεύει και με τις σκοτεινές δυνάμεις των γηρατειών και του θανάτου. Σε μια μάλιστα περίπτωση, ξυλοκόπησε το Χάροντα αφού πρώτα του έσπησε καρτέρι για χάρη της Άλκηστης, που με άφθαστο θάρρος και αυτοθυσία, δέχθηκε να πεθάνει στη θέση του άνδρα της χαρίζοντάς του έτσι τη ζωή της! Κάποτε που ο ίδιος ο "Ήλιος" απείλησε τη ζωή του ήρωά μας ο Ηρακλής, δε δίστασε

να σηκώσει το "τόξο" του εναντίον του. Κι ο Ήλιος θαύμασε τον Ηρώα κι απέσυρε την καυτή του ανάσα. Αν σε μερικούς αυτό θυμίζει το βιβλικό Νεβρώδ, ο οποίος «ἦν γίγας κυνηγός ἐναντίον Κυρίου τοῦ θεοῦ».¹⁰⁵ Μπωρούμε να πούμε ότι αυτό είναι μια άλλη απόδειξη πως το βιβλικό κείμενο πρό του Αβραάμ βρίθει μυθολογικῶν αναφορῶν. Στην προκειμένη δε περίπτωση, ενδεχομένως ο Νεβρώδ να υπήρξε ίσως ο πρώτος που ουσιαστικά κυνήγησε και απείλησε την συγκεκριμένη χαλδαϊκή θεότητα και τους πρώτους καταδολιευτές προφῆτες της.

Κάποτε άλλοτε ο Ηρακλής, όταν του αρνήθηκαν χρησμό στο μαντείο των Δελφῶν, δε δίστασε να αρπάξει το μαντικό τρίποδα του Απολλώνιου ναοῦ, απειλώντας μάλιστα ότι θα στήσει δικό του μαντείο. Όταν ο ίδιος ο Απόλλωνας θέλησε να του πάρει τον τρίποδα, ξέσπασε τέτοιος καβγάς που ο Δίας αναγκάστηκε να τους χωρίσει ρίχνοντας έναν καπνερό κεραυνό ανάμεσά τους: «Μαχομένου δέ αὐτῷ Ἀπόλλωνος ὁ Ζεὺς ἵησι μέσον αὐτῶν κεραυνόν».¹⁰⁶

Μια άλλη όμως πάλη του Ηρακλή με το θεό του πολέμου Ἄρη, καταλήγει σε εντελῶς παράλληλο αποτέλεσμα με τον θεοπαλαιστή Ιακώβ. Ο Ηρακλής «χτυπᾷ το θεό με τη λόγχη του στο μηρό και τον πληγωμένο Ἄρη ἔφεραν στον Ὀλυμπο οἱ ἡνίοχοί του».¹⁰⁷

Ένας άλλος ήρωας που αξίζει να αναφερθεί είναι ο Ίδας, του οποίου η ιστορία απαντά ελληνικά στον αστείο ισχυρισμό της βίβλου: Ότι ο Αβραάμ δίκαιος παρέδωσε την όμορφη γυναίκα του Σάρρα στον Φαραώ για να μην κινδυνέψει η πολύτιμη ζωή του ίδιου!

Ο Ίδας στον αντίστοιχο ελληνικό θρύλο αρνείται να παραδώσει την εκλεκτή της καρδιάς του Μάρπισσα ακόμα κι όταν τη διεκδικεί ένας υπέρλαμπρος θεός, ο κατάξανθος σαίτευτής Απόλλωνας.

Ο ισχυρότερος αντεραστής, ο ίδιος ο θεός Απόλλωνας ζητά να πάρει την αγαπημένη του Μάρπισσα, καθώς ο Ίδας έφτασε στη Μεσσηνία. Ο Ίδας όμως δεν υποχώρησε ούτε και δίστασε στιγμή. Απειλητικός τέντωσε το τόξο του ενάντια στο θεό. Έλεγαν πως τό τόξο του δε λάθευε ποτέ! Ο Δίας όμως φρόντισε να συγκρατήσει το χέρι του ήρωα την κρίσιμη αυτή στιγμή. Άφησε την εκλογή στη διάθεση της νύφης. Είχε έρθει ο καιρός που "κανείς" δεν μπορούσε να παραμερίσει αμαχητί έναν ήρωα! Όσο... "θεός" κι αν νόμιζε πως ήταν! Η Μάρπισσα διάλεξε για μνηστήρα της το "θνητό" θεομάχο Ίδα: «Της λιγνοστράγαλης της Μάρπισσας... και του Ίδα, απ' τους παλιούς που στάθηκε στη γη

¹⁰⁵ Ο' Γεν. Ι' 9.

¹⁰⁶ Απολλόδωρος II 130.

¹⁰⁷ Κ. Κερενιϊ, σελ. 401.

ο πιο αντρείωμένος. Κι άσκωσε αντίκρυ στον Απόλλωνα τον Φοίβο το δοξάρι».¹⁰⁸

Ο Ίδας μαζί με τους άλλους θεομάχους ήρωες στον ελληνικό μύθο, σηματοδοτεί το τέλος της μακροχρόνιας ανεμπόδιστης εκμετάλλευσης των "θνητών" απ' τους "θεούς". Όλοι οι Ολύμπιοι δε θ' αργήσουν να αντιληφθούν ότι με τα "βέλη" του ο Έλληνας, είναι ■ πρώτος που αναχαπίζει την ακατάσχετη βουλιμία των θεών του.

Ας επιστρέψουμε όμως στους βιβλικούς ήρωες που σε αντίθεση με τους θεομάχους Έλληνες, αυτοί όχι μόνο δε θεομαχούν όπως έκανε δήθεν ο Ιακώβ, (και μάλιστα την ίδια ακριβώς νύχτα που το βιβλικό κείμενο ομολογεί ότι «έφοβήθη καί ἦτο ἐν ἀμηχανίᾳ»), αλλά απεναντίας, προάγουν μεθοδικά το θεϊκό φόβο και χρησιμοποιούν τα πανάρχαια πληγερά όπλα των μάγων για να επαναφέρουν την ανθρωπότητα με την απειλή των πληγών και του φόβου, στην υποταγή της θρησκευτικότητας.

"Δείνα" και οι 12 πατριάρχες του δόλου

Είδαμε μέχρι εδώ μερικά δείγματα βιβλικής πατριαρχικής αρετής έως τρίτης γενιάς. Όχι μόνο στην πολιτεία τους με τους άλλους ανθρώπους αλλά και στο ίδιο το οικογενειακό τους περιβάλλον και στις μεταξύ τους σχέσεις. Μήπως όμως μετά την επανεγκατάστασή τους στη γη Χαναάν έδωσαν δείγματα πολιτισμένης συμπεριφοράς; Φυσικό ίσως επακόλουθο της τόσο κοντινής σχέσης με το θεό -το μοναδικό κι αληθινό θεό του σύμπαντος κόσμου- εδώ και τέσσερις ολόκληρες γενεές;

Δυστυχώς οι ελπίδες να βρούμε κάτι που να ανατρέπει την αρνητική εικόνα και να δικαιολογεί επί τέλους την τόση προσήλωση του θεού σ' αυτή την ιδιαίτερη οικογένεια σβήνουν οριστικά καθώς οι δώδεκα πλέον γιοι του Ιακώβ αναλαμβάνουν δράση. Όπως θα δούμε οι "δώδεκα άρχοντες" που γέννησε ο Ιακώβ μόνο μία "αρετή" είχαν να επιδείξουν, το δόλο. Γιατί σ' αυτήν είχαν στηριχθεί και οι τρεις πρώτοι του γένους των: Αβραάμ-Ισαάκ-Ιακώβ. Πώς λοιπόν οι δώδεκα φύλαρχοι του εβραϊκού δένδρου να παραβλέψουν τη τόσο καλά αμειβόμενη τέχνη του δόλου; Τώρα μάλιστα, που είναι βέβαιοι ότι όσο μεγαλύτερο "φόβο" σκαρπούν τριγύρω, τόσο η φήμη των αναπάντεχων "πληγών", τους είναι χρήσιμη στις κατοπινές τους αναμετρήσεις.

¹⁰⁸ Ομήρου Ιλιάδα Ι 558.

Απ' το πλήθος των αρχαιοελληνικών αγγειογραφικών αναπαραστάσεων σαφώς διαφαίνεται ότι η λαβή αυτή, η χειρώνιος λαβή ή χειρώνιο πλέγμα ή όπως αλλιώς κι αν αποκαλείτο η συγκεκριμένη αυτή λαβή στο παρελθόν, αποτελούσε το ιδιαίτερο ίσως και ιεροπρεπές έμβλημα των θεομάχων Ελλήνων ηρώων!

Το μεγαλειώδες σχηματικό σύνθημα ότι και οι θεοί ηττώνται! Η γραφική παράσταση της θεϊκής ήττας!

*Ο Ηρακλής καταβάλλει τον Τρίτωνα με την "μαιάνδριο λαβή". Αγγειογραφία του 550 π.Χ.
Αρχαιολογικό Μουσείο Ταρκυνία.*

Την "**μαιάνδριο λαβή**" όπως δικαίως πλέον θα την αποκαλούμε, τη χρησιμοποιεί κατ' επανάληψη ο κατ' εξοχήν θεομάχος Ηρακλής, όπως φαίνεται ξεκάθαρα απ' την αριστουργηματική απεικόνιση της πάλης του Ηρακλή με τον Τρίτωνα σε αγγειογραφία του 550 π.Χ. (Μουσείο Ταρκυνίας, που όμως μπορεί να θαυμάσει κανείς και στον 3ο τόμο Ελλ. Μυθο του Ρ. Γκρεϊβς σελ. 217) όπου βλέπουμε τον Τρίτωνα να πασχίζει

μάτια ν' ανοίξει τα κλειδωμένα με την μαιάνδριο λαβή δάχτυλα του ανίκητου ήρωα, μπροστά από το στήθος του!

Την ολοφάνερη σχέση διακοσμητικού μαιάνδρου και μαιάνδριας λαβής μπορεί κανείς εύκολα να διαπιστώσει στο σύμπλεγμα Πηλέα και Θέπιδας¹⁰³ όπου η αξία της εν λόγω λαβής στο κέντρο της παράστασης υπερτονίζεται στεφανωμένη ολόγυρα απ' τον σχηματοποιημένο πλέον μαιάνδριο συμβολισμό. Επίσης δεν πρέπει να είναι τυχαίο ότι πλήθος αγγειογραφιών που υπαινίσσονται θεϊκή ήττα, στεφανώνονται συχνά από μαιάνδρο!

Μπορεί σαν λαός (δια λόγους) να πάσχουμε από ολική αμνησία, δεν υπάρχει όμως λόγος να αφαιρούμε επίμονα αξία απ' τους συμβολισμούς των προγόνων μας επιμένοντας με πάθος σε τυχάρπαστες ερμηνείες που κάποιοι εντελώς αβασάνιστα πρότειναν.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι δεν είναι καθόλου τυχαία η ευρύτατη διάδοση κατά την αρχαιότητα του παραπάνω μαιανδρικού συμβολισμού. Αποτελούσε ένα διαχρονικό δώρο των μυθολογικών χρόνων, στους κλασικούς και νεότερους χρόνους των μεσογειακών απογόνων του Έλληνα. Ένα υπέροχο σχηματικό σύνθημα, της ήττας των θεών. Μια γραμμική παραγγελία των προγόνων μας, για μάχη ενάντια στο αδύνατο! Μια υπέροχη σχηματική υπενθύμιση ότι στα δύο σου χέρια κρατάς το μυστικό της θεϊκής ήττας κι αν μόνο τα δικά σου δεν επαρκούν, τότε ένωσέ τα με άλλους σ' ένα αρμονικό αδιάσπαστο σύνολο ελληνοπρεπούς, ειρηνικής, νικηφόρας, μαιανδρικής αλυσίδας.

Ένα σύμβολο νίκης επί των "θεών", που το χαρίζει ο ελληνικός μύθος στην πανανθρώπινη ελπίδα της τελικής απελευθέρωσης απ' τη δουλεία των αρχαίων "θεών".

ΌΜΗΡΟΣ: "Πρωτέας και Μενέλαος"

Άλλος που νίκησε με παρόμοιο τρόπο ένα θεό ήταν ο Μενέλαος, που στο γυρισμό του για την πατρίδα πέρασε τα μύρια όσα απ' ότι φαίνεται ως ένας άλλος Οδυσσέας. Δυστυχώς όμως το αντίστοιχο επικό σύγγραμμα που κατέγραψε τις περιπέτειες του Μενελάου ΧΑΘΗΚΕ και δεν θα ξέραμε τίποτε γι αυτές, αν ο Όμηρος δεν ενσωμάτωσε στην Οδύσσεια του αναφορές γύρω απ' τις περιπέτειες αυτές του Μενελάου.

¹⁰³ Ελ. Μυθ. 3ος τόμ. σελ. 141

Ο αξεπέραστος Όμηρος, στην Οδύσσεια περιγράφει την ξεχωριστή αυτή ιστορία τόσο υπέροχα, που λίγω θέλω για να σας την παραθέσω ατόφια! Καλύτερα όμως πάρτε στα χέρια σας την Οδύσσεια (την σχολική των παιδιών) και διαβάστε στη δ' ραψ. στ. 355-500.

Είκοσι μέρες "κολλημένος" από άπνοια σ' ένα μικρό νησί, πείθουν το Μενέλαο πως είναι έργο κάποιου θυμωμένου θεού που τον κρατά στο νησί δεμένο.

Η θεοκόρη, Ειδοθέα όμως τον λυπήθηκε ■ αφού τον πλησίασε στην παραλία του 'πε σπλαχνικά πως άδικα χάνει το χρόνο του ψαρεύοντας σ' αυτό το ερημονήσι κι ο Μενέλαος γυρίζει και της λέει:

«πως δεν το θέλει η γνώμη μου να χάνω τον καιρό μου,
μα στους θεούς αμάρτησα που κατοικούν στα ουράνια.
Μον' έλα τώρα να μου πεις -ολα οι θεοί τα ξέρουν,
Ποιός έτσι μ' έδωσε θεός και μου 'κλεισε το δρόμο.
... είπα κι η λατρευτή θεά μ' απάντησε έτσι πάλε,
"Μετά χαράς σου ξένε αυτά θα σου τα πως όπως είναι.
Εδώ συχνάζει ένας θεός και του πελάγου γέρος,
άψευτος απ' την Αίγυπτο προφήτης ο Πρωτέας"».

Η Ειδοθέα η κόρη του Πρωτέα κατευθύνει τον Μενέλαο πείθοντάς τον πως:

«καρτέρι σtaίνοντας μπορείς να τονε 'πιάσεις,
αυτός το δρόμο θα σου πει του ταξιδιού το μάκρος...
Όταν ο ήλιος ανέβει στα μεσουράνια σπάνω
βγαίνει απ' το κύμα ο άψευτος της θάλασσας ο γέρος
απ' του Ζεφύρου την πνοή θολούρα σκεπασμένος
και πάει σε κουφωτές σπηλιές τον ύπνο του να πάρει...
... Σαν δείτε πως κοιμήθηκε τη δύναμη σας όλη
να βάλτε τότε και γερά να τον κρατάτε πάντα
κι ας πολεμά να λυτρωθεί κι ας θέλει να γλιτώσει.
Σ' όλα θα μεταμορφωθεί, για να ξεφύγει απ' όσα
στον κόσμο βρίσκονται θεριά, και σε νερό θ' αλλάξει
και σε θεόκαυτη φωτιά. Μα εσείς γερά βαστάτε.
καί πιο πολύ να σφίγγετε. Κι όταν πια ερωτήσει
... αφήστε τότε το στανιό, το γέρο λευτερώστε
και ρωτήσέ τον ποιος θεός βαστά μαζί σου πάθος
και πως θα βρεις το γυρισμό στο ψαροθρόφο κύμα
Έτσι είπε και στη θάλασσα (η θεά) βουτάει την κυματούσα».

Αυτόν το θεό της θάλασσας νίκησε ■ Μενέλαος, ακολουθώντας τις συμβουλές της θεοκόρης Ειδοθέας. Υπομονετικά έστησε καρτέρι στο θεό της θάλασσας τυλιγμένος μαζί με τους συντρόφους του μέσα σε τομάρια φώκιας, που η βαριά ψαρίλα τους εξόντωνε, καθώς ■ ήλιος καυτός μέχρι το καταμεσήμερο τους τυραννούσε άσπλαχνα. Όσπου, ο Πρωτέας να βγει απ' τη θάλασσα στεφανωμένος φύκια. Ο Μενέλαος πάλεψε με πείσμα μαζί του, αυτός και τρεις ακόμα άνδρες του αψηφώντας τις μεταμορφώσεις του γέρου της θάλασσας:

«σκούζοντας τον επιάσανε με τα γερά τα χέρια
Μα ο γέρος δεν τις ξέχασε τις δολερές του τέχνες
και πρώτα, πρώτα γίνεται πυκνόμαλλο λιοντάρι
κι έπειτα δράκος, πάρδαλη, τρανός μεγάλος κάπρος
γίνεται γάργαρο νερό και φυλλωμένο δέντρο,
κι εμείς γερά τον σφίγγουμε με θάρρος στην καρδιά μας
Στο τέλος σαν σπόκαμε ο πονηρός ο γέρος
τότε έτσι με δυο λόγια του με ρώτησε και μου πε:
«Με ποιον θεό μου σκάρωσες το δόλο γιε τ' Ατρέα,
και στις παγίδες μ' έπιασες με το στανιό; Τι θέλεις;»¹⁰⁴

Έτσι μαθαίνει ο Μενέλαος ποιος είναι ■ λόγος που τον κρατά στο νησί. Με πάλη και με νίκη απέναντι σ' έναν καλοκάγαθο θεό της θάλασσας, που τα μυστικά της τέχνης του η ίδια του η κόρη τα δίνει στους ανθρώπους! Διαβάστε το, είναι ό,τι ωραιότερο έχει γραφεί ποτέ!

Πριν προσπεράσουμε τα υπέροχα αποσπάσματα του Ομήρου θα ήταν ασέβεια να μη σταθεί το βιβλίο αυτό λίγο με σεβασμό στη μνήμη του μεγάλου Έλληνα. Να αποθαυμάσουμε μόνο για λίγο αφουγκραζόμενοι την υπέροχη ολότελα γήινη μελωδία με τ' όνομα Όμηρος.

Στρατιές μεγάλων ανδρών έχουν καθηλωθεί από δέος μπροστά στο "γλυκοχάραμα" της πρώιμης λογοτεχνίας του. Ο "ηλιακός αυτός άνεμος" που φυσά και μας θερμαίνει ακατάπαυστα έχει ενταχθεί απαρέγκλιτα στα φυσικά δώρα της ανθρωπότητας. Αρκεί ν' ανοίξουμε τα πνευματικά μας φτερά για να έρθει η γλυκιά θερμή ανάσα της ρωμαλέας ψυχής του, να μας στηρίξει στο αδέξιο πέταγμα μας.

Είναι κάτι σαν την πρώτη νότα μεσ' στην απόλυτη ησυχία της "ροδοδάκτυλης αυγής". Πριν ακόμα φέξει, κάποιος φαίνεται πως πέρασε τη νύχτα άγρυπνος αφουγκραζόμενος τους ανεπαίσθητους τριγμούς της αλλαγής του "χρόνου". Τυφλός ων είδε καλύτερα απ'

¹⁰⁴ Ομήρου Οδύσσεια δ' 460-470.

Το ξεκίνημα των ανδραγαθιών τους είναι όντως εφάμιλλο των περιγραφών που μέχρι τώρα παρακολουθήσαμε μόνο που τώρα δίπλα στο δόλο φιγουράρουν οι νεογέννητες αρετές του θράσους, της ωμής δολοφονίας, και της καταλήστευσης.

Αν νομίζετε ότι για τους παραπάνω χαρακτηρισμούς παρασύρθηκα από προσωπικά αισθήματα αντιπάθειας, κάνετε λάθος. Θα δείτε ότι και ο πιο συντηρητικός, θα έλεγε περισσότερα.

Ας δούμε όμως από κοντά την επόμενη πράξη του δράματος "οι πατριάρχες του δόλου" όπως αυτό ξετυλίγεται εντελώς αβίαστα, μπροστά στα έκπληκτα μάτια μας.

Όπως είπαμε ■ Ιακώβ πλούσιος και ευκατάστατος επέστρεψε στη Χαναάν με τους γιους και τις γυναίκες του. Συνολικά απόκτησε δώδεκα γιους και μια θυγατέρα την όμορφη Δείνα. Η επανεγκατάστασή του στη Χαναάν μετά από 20 χρόνια απουσίας φαίνεται προβληματική. Οι Χαναναίοι έχουν και πάλι τις ωραιότερες γωνιές της χώρας. Έτσι ο Ιακώβ, σε κάποια μεριά της Χαναάν: «Οικοδόμησε εἰς αὐτόν οἰκίαν (Ὁ οἰκίας) καὶ διὰ τὰ κτήνη αὐτοῦ ἔκαμε σκηνάς διὰ τοῦτο ἔκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Σοκχώθ». *Γεν. 17*. Προς στιγμήν φαίνεται λοιπόν ότι ο Ιακώβ διάλεξε τον τόπο της μόνιμης διαμονής του μια και για πρώτη φορά κάποιος πατριάρχης επιτέλους χτίζει "οικίας" και στάνες για τα ποίμνιά του. Ίσως λοιπόν ο πατριάρχης αυτός δεν ακολουθήσει το επαναλαμβανόμενο οικογενειακό τους μοτίβο της παρενόχλησης των πλούσιων γειτόνων τους με δόλους, πληγές και παγίδες! Ίσως αφού έχτισε σπίτια και στάνες, να ζήσει κι αυτός όπως όλος ο υπόλοιπος κόσμος με τα δώδεκα παιδιά του να ποιμένουν τα κοπάδια τους και την όμορφη κόρη του να τον καλοκοιτάζει και ίσως σιγά-σιγά υποχωρήσει κι αυτό το οικογενειακό τους πάθος να υπονομεύουν τη ζωή και τον πλούτο των άλλων. Δυστυχώς όμως, αυτά είναι σενάρια για συνηθισμένους ανθρώπους που θέλουν απλά να κατοικήσουν τη γη κι όχι για πατριάρχες που θέλουν οπωσδήποτε να την κληρονομήσουν. Προς τι άλλωστε η σπουδή της χαλδαϊκής τέχνης αν μ' αυτήν δεν πρόκειται να παγιδεύσουμε κανέναν; Έτσι δεν προλαβαίνουμε να δούμε τον Ιακώβ να εγκαθίσταται στο ολοκαίνουργιό του σπίτι και τον βλέπουμε να εξορμά εντελώς απροκάλυπτα για νέες πατριαρχικές περιπέτειες. Παρατά το νεόχτιστο σπιτικό του και τις στάνες του, παίρνει τους δικούς του, τα υπάρχοντά του, και... στήνει το δικό του μεγάλο κόλπο!

«καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψεν ὁ Ἰακώβ... ἦλθεν εἰς Σαλήμ¹⁰⁹ πόλιν Συχέμ τὴν ἐν τῇ γῇ Χαναάν καὶ κατασκήνωσεν ἐμπροσθεν τῆς πόλεως. Καί

¹⁰⁹ Κατοπινὴ Ἱερουσαλήμ. Που "ἐδῶ" τῶρα κατοικεῖται ἀπὸ Χαναναίους.

ηγόρασε τήν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ὅπου ἔστησε τήν σκηνήν αὐτοῦ παρά τῶν υἱῶν τοῦ Ἑμμώρ πατρός τοῦ Συχέμ δι’ ἑκατόν ἀργύρια». *Γεν. ΑΓ’ 18-20*. Γιατί το κάνει αυτό ο Ιακώβ; Πολλές φορές μέχρι τώρα έχω τονίσει ότι το βιβλικό κείμενο κατέγραψε ελαφρώς συγκαλυμμένα τα πατριαρχικά ανδραγαθήματα, μόνο για να τα έχουν πρόχειρα οι φιλόδοξοι μιμητές των επερχόμενων γενεών και πως οι περιπέτειές τους, δεν έχουν σχέση με οποιαδήποτε αξιοσέβαστη θρησκευτική ιδέα! Ε, λοιπόν η ωμή εξέλιξη του περιστατικού αυτού το αποδεικνύει πέρα από κάθε αμφιβολία.

Γιατί το κάνει λοιπόν αυτό ο Ιακώβ, παρὰ το νεόχπιστο σπῆτι του κι αγοράζει ένα κομματάκι γῆς μπροστά από μια πόλη και ζει ξανά σαν σκηνίτης;

Οι προηγούμενες περιγραφές δε μας αφήνουν περιθώρια για αγαθές σκέψεις. Οι πατριάρχες του δόλου δεν κάνουν τίποτε στην τύχη. Οι κάταικοι αυτής της πόλης κινδυνεύουν θανάσιμα! Η συνέχεια αυτής της ιστορίας το αποδεικνύει περίτρανα.

Το δόλωμα ὅπως κάθε φορά είναι γυναίκα. Αυτή τη φορά είναι ὄντως ἡ μοναδική διαθέσιμη γυναίκα τῆς οικογένειας ἡ νεαρή κι ὀμορφη Δείνα. Ἀς τὴν παρακολουθήσουμε: «καὶ ἐξηλθεν Δείνα ἡ θυγατέρα τῆς Λείας τὴν ὅποian ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἰακώβ, δια να ἴδῃ τὰς θυγατέρας τοῦ τόπου. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν Συχέμ ὁ υἱὸς τοῦ Ἑμμώρ ὁ Εὐαῖτος¹¹⁰ ὁ ἄρχοντας τοῦ τόπου, (ὁ ἄρχων τῆς γῆς), ἔλαβεν, αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ’ αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν». *Γεν. ΑΔ’ 1-2*.

Ὅπως εἶπαμε τίποτε δεν είναι τυχαίο ἡ πόλη λέγεται Συχέμ. Ὁ νέος που τιμητικά φέρει τ’ ὄνομα τῆς πόλεως καὶ ὁ ὁποῖος «ἐταπείνωσε αὐτήν» ὄχι ὁμως ἐβίασε, ἀλλὰ «ἐκοιμήθη μετ’ αὐτῆς», είναι ὁ γιος τοῦ Ἑμμώρ καὶ ὁ οικοπεδούχος ἀπ’ τὸν ὁποῖον «ηγόρασαν μερίδα ἀγροῦ δι’ ἑκατόν ἀργύρια». Με λίγα λόγια ὁ νεαρός Συχέμ με τὸν πατέρα τοῦ Ἑμμώρ είναι οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου καὶ διαφεντεύουν μια ολόκληρη πόλη. Τὸ σχέδιο αὐτῇ τη φορά, δεν ἔχει ἓνα φαραώ ἢ ἓνα Φιλισταίο βασιλιά ἀλλὰ ἓναν ἄρχοντα καὶ μια ολόκληρη πόλη, που μια ὀμορφη γυναίκα καὶ οἱ πληγές ἐνός θυμωμένου θεοῦ, θα ἀφανίσουν για πάντα.

Τὸ πόσο βιαστής δεν ἦταν τὸ ἀρχοντόπουλο ὁ Συχέμ, τὸ ἀντιλαμβάνόμαστε ἀμέσως παρὰ κάτω. «Καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ (τοῦ Συχέμ) προσεκολλήθη εἰς τὴν Δείναν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰακώβ καὶ ἠγάπησε τὴν κόρην καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν καρδίαν τῆς κόρης (καὶ ἡ κόρη ἐρωτεύθηκε τὸν Συχέμ ἢ ταυλάχιστον ἦταν σύμφωνη με ὅσα εἶπε) καὶ εἶπεν ὁ Συχέμ πρὸς Ἑμμώρ τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων. Λάβε μοι τὴν κόρην ταύτην εἰς γυναῖκα. Καὶ ἤκουσεν ὁ Ἰακώβ ὅτι ἐμίανε τὴν Δείνα

¹¹⁰ *Ευαῖων· Ευδαίμων, γενικῶς ευτυχής.*

τήν θυγατέρα αὐτοῦ». Ὅχι εβίασε ἀλλά «ἐμίανε» (συγκρατήστε τον ὅρο, θα δούμε ἀμέσως παρακάτω πῶς και γιατί) και: «ἀγανάκτησαν οἱ ἄνδρες καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ὅτι ἔπραξεν αἰσχρὰ εἰς τὸν Ἰσραὴλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰακώβ, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε να γείνη». Γεν. 14' 3-7. Τί συμβαίνει ἀλήθεια; Γίνεται σαφές, ὅτι δὲν μιλάμε για βόρβαρο βιασμό, ἀλλά για παράβαση κάποιων θεϊκῶν απαιτήσεων και προϋποθέσεων που ἡ παράλειψή τους ἐμίανε τη Δείνα, κατὰ τη Χαλδαιο-Εβραϊκὴ βεβαίως πάντοτε ἠθική.

Ο Συχέμ κι ἡ πατέρα του, ἐξακολουθοῦν να μην καταλαβαίνουν τι εἶναι ἀκριβῶς αὐτὰ που ἐμίανε την ὁμορφη Δείνα καὶ συνεχίζουν τα παρακάλια, και τις προσφορές: «Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἐμμὼρ λέγων. Ἡ ψυχὴ τοῦ Συχέμ τοῦ υἱοῦ μου προσηλώθη εἰς τὴν θυγατέρα σας, δότε αὐτὴν εἰς αὐτόν παρακαλῶ εἰς γυναῖκα· και συμπεθερεύσατε μεθ' ἡμῶν... Εἶπε δὲ ὁ (ερωτευμένος) Συχέμ. Ἄς εὕρω χάριν ἐμπροσθέν σας καὶ ὅ,τι εἶπητε εἰς ἐμέ θέλω δώσει, ζητήσατε παρ' ἐμοῦ ὅσην προΐκαν θέλετε καὶ ὅσα χαρίσματα, καὶ θέλω δώσει αὐτὰ καθὼς ἠθέλετέ μοι εἶπεῖ μόνο δότε μοι τὴν κόρην εἰς γυναῖκα». Γεν. 14' 8-12.

Ἡ Δείνα εἶχε κάνει καλὴ “δουλειά”, ο νέος που πέρασε ἀξέχαστες στιγμές δίπλα στην πανέμορφη κόρη με τις ξεχωριστὲς ἐρωτικές χάρες, εἶναι ἑτοιμος να δώσει τα πάντα για να την κάνει γυναῖκα του χωρὶς ωστόσο να μπορεῖ να ἀντιληφθεῖ ἀκόμα, τι εἶναι αὐτὸ ἀκριβῶς το τόσο μιὰρό και βρώμικο που “ἐμίανε” την ἀγαπημένη του. Ἡ ἀπορία του λύνεται με την ἀπόκριση των δώδεκα ἀδελφῶν της: «Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ πρὸς τὸν Συχέμ καὶ πρὸς τὸν Ἐμμὼρ μετὰ δόλου, καὶ ἐλάλησαν... καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς (μετὰ δόλου) Δὲν δυνάμεθα να κάμωμεν τό πρῶγμα τοῦτο νὰ δώσωμε τὴν ἀδελφήν ἡμῶν εἰς ὄνθρωπον ἀπερίμητον διότι τοῦτο εἶναι ὄνειδος εἰς ἡμᾶς». Γεν. 14' 13-14. Με τη σιωπηρὴ κατεύθυνση του πατέρα τους, οἱ δώδεκα ἐγίναν σαφέστεροι, ἐξηγώντας ποιὸ ἀκριβῶς εἶναι το “ὄνειδος” και ἡ αἰτία του μiasμοῦ της ἀδελφῆς τους. Ο νέος που “ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς”, ο Συχέμ δηλαδὴ ο Χαναναῖος, “ἐταπείνωσεν αὐτὴν” διότι ἀπλὰ το ἀρχοντόπουλο αὐτὸ ἦταν “ἄνθρωπος ἀπερίμητος”!¹¹¹

Πατέρα και γιος ἀκούν προφανῶς ἀπορημένοι, θαυμάζοντας, για την περίεργη αὐτὴ θεϊκὴ ἐντολή, που οἱ καινουργιοφερμένοι αὐτοὶ ξένοι (εβραῖοι-περάτες) τηροῦν με ἀπαράβατη εὐλάβεια. Ἦξεραν ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ὅτι ο ἔρωτας δυο νέων και ἡ τρυφερὴ τους ἔνωση, κάθε ἄλλο παρὰ ταπείνωση, ὄνειδος και μιὰρότητα μπορεῖ να

¹¹¹ Περπομή: Επώδυνη κοπή και ἀφαίρεση της ἐπιδερμίδας που καλύπτει τὸ ἄκρον του ἀνδρικοῦ μορίου.

προκαλέσει. Αλλά τούτη η εντολή κι αυτό το έθιμο εξηγεί αρκετά καλά το θυμό και την έξαψη των ξένων. Έτσι, η πρόταση που τους γίνεται παραπέρα φαίνεται απόλυτα σύμφωνη με τη βαθιά πίστη αυτών των ανθρώπων σ' αυτή τη σαρκική λεπτομέρεια (περιτομή) που αποδεδειγμένα άλλωστε έχουν όλοι οι άρρενες της φυλής τους.

Η πρόταση λοιπόν (η μετά δόλου) είναι η εξής: «ἐπὶ τοῦτο μόνο θέλουμε συμφωνήσει μέ σᾶς. Ἐάν σεῖς γείνετε ὡς ἡμεῖς περιτέμνοντες πᾶν ἀρσενικόν μεταξύ σας. Τότε θέλομεν δώσει τάς θυγατέρας ἡμῶν εἰς ἐσᾶς καί τάς θυγατέρας σας θέλομεν λάβει εἰς ἡμᾶς καί θέλομεν κατοικήσει μέ σᾶς καί θέλομεν γείναι εἷς λαός». Γεν. ΛΔ' 15-16. Που να ήξεραν οι δύσμοιροι, πως μόνο αυτό δεν επρόκειτο να γίνει. Να γίνουν δηλαδή, ένας λαός. «Ἐάν ὅμως δέν μᾶς ἀκούσητε» συνεχίζουν οι δώδεκα και περιμένουμε κάποιες παλικάρισιες επιτέλους απειλές... «Ἐάν ὅμως δέν μᾶς ἀκούσητε νά περιτμηθῆτε τότε θέλομεν λάβει την θυγατέρα ἡμῶν καί θέλωμεν ἀναχωρήσει». Γεν. ΛΔ' 17.

Τέλεια σκηνοθεσία, ήρθαμε δηλαδή εδῶ αγοράσαμε το οικόπεδό σας, ταπεινώσατε την αδελφή μας απερίτμητοι όντες, αλλά εμεῖς παρά του ότι μας εμολύνετε (εμιάνετε) την αδελφή μας, καταπατώντας το ήθη μας, εμεῖς μεγαλόκαρδα και ήσυχα θα αποχωρήσουμε. Γιατί, παρά την πρώτη μας έξαψη, τελικά είμαστε φιλήσυχοι άνθρωποι. Και απλά θα φύγουμε. Τι ειρηνική διευθέτηση! Αλλά μόνο επειδή η απάντηση αυτή είναι "μετά δόλου".

Θα σας αφήσω να απολαύσετε τη συνέχεια της αφήγησης ακέραια, γιατί είναι όντως ανεπανάληπτες χρυσές σελίδες ένδοξου πατριαρχικού δόλου: «καί ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐτῶν εἰς τόν Ἐμμῶρ καί εἰς τόν Συχέμ τόν υἱόν του καί δέν ἐβράδυνεν ὁ νέος νά κάμῃ το πράγμα, διότι ὑπεραγάπα τήν θυγατέραν τοῦ Ἰακώβ καί ἦτο ὁ ένδοξότερος παντός τοῦ οἴκου τοῦ πατρός αὐτοῦ. Καί ἦλθεν ὁ Εμμῶρ καί ὁ Συχέμ ὁ υἱός αὐτοῦ εἰς τήν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καί ἐλάλησαν πρός τούς ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι εἰρηνικοί μεθ' ἡμῶν ὥς κατοικήσωσιν λοιπόν ἐν τῇ γῇ καί ὥς ἐμπορεύωνται ἐν αὐτῇ, διότι ἡ γῇ, ἰδοῦ εἶναι ἀρκετά εὐρύχωρος δι' αὐτούς, τάς θυγατέρας αὐτῶν ὥς λάβωμεν εἰς γυναῖκας καί τάς θυγατέρας ἡμῶν ὥς δώσωμεν εἰς αὐτούς. Ἐπὶ ταύτῃ μόνον θέλουσι συμφωνήσει μέ ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι διό νά κατοικήσωσι μεθ' ἡμῶν, ὥστε νά γείνωμεν εἷς λαός, ἐάν περιτμηθῇ πᾶν ἀρσενικόν μεταξύ ἡμῶν καθῶς αὐτοί περιτέμνονται. Τά ποίμνια αὐτῶν καί τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καί πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν δέν θέλουσιν εἶσθαι ἰδικά μας; μόνο ὥς συμφωνήσωμεν με αὐτούς καί θέλουσι κατοικήσει μεθ' ἡμῶν. Καί εἰσήκουσαν τοῦ Ἐμμῶρ καί Συχέμ, πάντες οἱ ἐξερχόμενοι

ἐκ τῆς πύλης τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ περιετμήθη πᾶν ἄρσενικόν, πάντες οἱ ἐξερχόμενοι δια τῆς πύλης τῆς πόλεως αὐτοῦ». *Γεν. 18-25.*

Το πως πείσθηκαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ κάνουν κάτι τόσο ἐπώδυνο καὶ ξένο πρὸς τὶς συνήθειές τους, ὅπως ἡ περιτομή, παραμένει δυσδιάκριτο καὶ ἀξιοσφοδρῆς ἀπορίας.

Ὁ Συχέμ εἶχε σοβαρὸ λόγο, τὴν παθιασμένη ἀγάπη τοῦ γιὰ τὴν ὁμορφὴ Δείνα, ἡ ὁποία κατοικεῖ ἤδη στὸ σπίτι τοῦ. *Γεν. 18-26.* Οἱ συμπολίτες τοῦ Συχέμ ὅμως δὲν φαίνεται νὰ το ἔκαναν μόνο γιὰ τὴν συγκινητικὴ τοῦ ἱστορία. Ἀλλὰ οὔτε ἐπειδὴ τὸν τιμοῦσαν ὅπως δὴποτε σὰν τὸν "ἐνδοξότερο" ἥρωά τους. *Γεν. 18-19.* Φαίνεται λοιπὸν ὅτι κάποια υλικά ἀνταλλάγματα παραμέρισαν καὶ τὶς δικές τους τελευταίες ἀντιρρήσεις.

Τὰ ἀνταλλάγματα αὐτὰ μόνο νὰ τὰ υποθέσουμε μποροῦμε ἀπ' τὴν πολὺ περίεργη ἐρώτηση τοῦ Συχέμ πρὸς τοὺς συνταπίτες τοῦ: «Τὰ ποίμνια αὐτῶν (τῶν Εβραίων) καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν (!) καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν δὲν θέλουσιν εἶσθαι δικὰ μας;». *Γεν. 18-23.* Τίνι τρόπο τὰ ὑπάρχοντα ὅλα τοῦ οἴκου Ἰακώβ θὰ ἦταν δικὰ τους με τὴ συμπεθέρευση καὶ μόνο;

Μόνο νὰ υποθέσουμε μποροῦμε τὰ μεγάλα λόγια καὶ τὶς παχυλές υποσχέσεις προίκας καὶ κοινοκτημοσύνης, ποὺ "μετὰ δόλου" οἱ πατριάρχες θὰ παρουσίασαν ὡς μέρος τῶν ἰδιαίτερων ἐθίμων τους, ἀπέναντι σὲ κάθε μορφὴ συμπεθερισμοῦ. Ξέρουμε δὲ πόσο εὐκόλες μποροῦν νὰ εἶναι τέτοιες υποσχέσεις, ὅταν γνωρίζουμε ἐκ τῶν προτέρων ὅτι δὲ θὰ χρειαστεῖ νὰ τηρηθοῦν. Δὲ θὰ χρειαστεῖ νὰ τηρηθοῦν ποτέ, διότι οἱ "συμπεθέροι" θὰ εἶναι...νεκροί!

«Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ (λόγο περιτομῆς) δύο ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ ὁ Συμεὼν καὶ ὁ Λευὶ ἀδελφοὶ τῆς Δείνας, ἔλαβον ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς (ἀκίνδυνα) καὶ ἐφόνευσαν πᾶν ἄρσενικόν καὶ τὸν Ἑμῶρ καὶ τὸν Συχέμ τὸν υἱόν αὐτοῦ ἐφόνευσαν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ ἔλαβον τὴν Δείνα ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχέμ καὶ ἐξῆλθον οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ (οἱ υπόλοιποι) ἦλθον ἐπὶ τοὺς πεφονευμένους ("Ὁ" ἐπὶ τοὺς τραυματίας) καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν ἐπειδὴ εἶχαν μιάνει τὴν ἀδελφήν αὐτῶν. Ἔλαβον τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς βόας αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν καὶ ὅ,τι ἦτο ἐν τῇ πόλει καὶ ὅ,τι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ πῦσαν τὴν περιουσίαν αὐτῶν καὶ πάντα τὰ παιδιὰ αὐτῶν(!) καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἠχμαλώτισαν καὶ πᾶν ὅ,τι εὗρίσκετο ἐν ταῖς οἰκίαις διήρπασαν». *Γεν. 18-25-29.* Με λίγα λόγια ξεκλήρησαν καὶ καταλήστευσαν τὴ δύσμοιρη πόλιν καὶ ἐρεῦνησαν καὶ τοὺς πέριξ ἀγρούς γιὰ τίποτε ξεχασμένα ἐργαλεῖα καὶ ζῶα!

Το μαζικό αυτό έγκλημα καταχωρείται άνετα στις κορυφές της παγκόσμιας απρόκλητης εγκληματικότητας.

Δεν υπάρχει τίποτε, που και η πλέον άρρωστη φαντασία θα μπορούσε να προσθέσει ώστε να κάνει την παραπάνω περίπτωση χειρότερη. Όλα είναι εδώ. Ο πλανευτής έρωτας, η θεατρική οργή, τα φθονερά γλυκόλογα, οι δόλιες υποσχέσεις, η θρησκευτική παγίδευση, η θανάσιμη θεϊκή ομηρία, η ταπεινωτική αυτοαχρήστευση, η ύπουλη κι ανανδρική δολοφονία ανήμπορων αθώων, η σκύλευση των πτωμάτων, το θρασύδειλο πλιάτσικο, η ληστρική μεθοδική διαρπαγή των ξένων περιουσιών. Αλλά και η βάνανυση υποδούλωση των αλλόφρονων γυναικόπαιδων, με την προφανή παρασιωπούμενη σκληρή μοίρα της ισόβιας σκλαβιάς ή της κερδοφόρας μεταπώλησής τους... Όλα όσα ο καλός θεός της βίβλου θα ήθελε για τους "εκλεκτούς" του, είναι πράγματι εδώ και με το παραπάνω.... Τι "ευλογίες" θεέ μου!

Αυτοί λοιπόν είναι οι πατριάρχες που με την προτροπή του θεού τους αποφάσισαν να αναμορφώσουν (ευλογήσουν) τον κόσμο; Ναι, αυτοί ακριβώς είναι! Μιλούν πολύ εύκολα για "ευλογίες", οι δράστες ενός δόλιου απρόκλητου στυγερού εγκλήματος που όμοιό του δεν έχει καταγράψει κανένα άλλο βιβλίο θρησκείας!

Εξακολουθώ όμως να αναρωτιέμαι. Πώς τόσοι άνθρωποι δέχθηκαν αυτήν την τόσο ξένη και επώδυνη ιστορία της περιτομής; Δεν μας δίδονται καθόλου στοιχεία για την έκταση της πόλης, σίγουρα όμως αρκετές δεκάδες οικογενειών χρειάζονται για να αποτελέσουν μια μικρή εύπορη πόλη. Μια προσεκτικότερη δε ματιά στα λιγοστά στοιχεία, φανερώνει ότι μέσα στα λάφυρα της πόλης δεν υπάρχουν καμήλες, θα μου πείτε, τι σχέση έχει αυτό; Ίσως όμως και να έχει. Διότι έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι με τις καμήλες που διαθέτουν οι ευφειρέτες της παραπλάνησης παρουσιάζονται ως "έμποροι": Πράγμα ψευδέστατο, μια και οι καμήλες του οίκου Ιακώβ, δεν είναι αποδεικτικό εμπορικής δράσης αλλά προϊόν κλοπής απ' τον οίκο του πεθερού του Λάβαν απ' τη μακρινή Χάρον. *Γεν. ΛΑ' 17-18 και ΑΒ' 7*. Άλλωστε την ιστορία του πλουτισμού τους, την παρακολουθήσαμε βήμα-βήμα και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η ιδιότητα του εμπόρου δεν εμφανίζεται πουθενά.

Έτσι το γεγονός ότι ο νεαρός άρχοντας Συχέμ μιλώντας στους άνδρες της πόλεως τους λέει: «οἱ ἄνθρωποι αὐτοί εἶναι εἰρηνικοὶ μεθ' ἡμῶν ὥς κατοικήσωσι λοιπὸν ἐν τῇ γῇ καὶ ὥς ἐμπορεύωνται ἐν αὐτῇ» δείχνει σαφώς ότι ο οίκος Ιακώβ τους παρουσιάστηκε μαζί με τ' άλλα ψέματα, ως κοσμογυρισμένοι σοβαροί πετυχημένοι έμποροι!

Έτσι, μαζί με τις υποσχέσεις για πλούσιο συμπεθεριό, πρέπει να συγκαταλέγονται και φουσκωμένες ιστορίες εμπορικού πλουτισμού και δελεαστικές ευκαιρίες γρήγορου κέρδους, που κατάφεραν να μετατοπίσουν και τις τελευταίες αντιρρήσεις! Εν πάση περιπτώσει, γεγονός παραμένει ότι η αφήγηση θέλει ολόκληρη την πόλη πιασμένη στο δόκανο του πατριαρχικού δόλου των δώδεκα.

Ας ανακεφαλαιώσουμε τώρα την απίστευτη αυτή ιστορία.

Ο Ιακώβ αφού εγκαταστάθηκε στη Χαναάν με καινούργια σπίτια και σταύλους, τα παρατά και χωρίς καμιά εμφανή αιτία, πάει στην πλούσια πόλη Συχέμ κάνοντάς την ολοφάνερα τον επόμενο πατριαρχικό θεϊκό στόχο. Τρόπος δράσης, ο ίδιος, ο πατροπαράδοτος. Αυτός ο ίδιος τρόπος που είναι ο βασικός οικογενειακός μηχανισμός πλουτισμού, και η μοναδική τους αβρααμική πνευματική κληρονομιά: Ο ΔΟΛΟΣ, στη μελέτη του οποίου προφανώς εντρυφούν οικογενειακά ίσως, μάλιστα και από γραπτά αρχεία που διέσωσαν τα "ευφυή" ανδραγαθήματα του παππού -Ισαάκ και του μεγάλου προπάππου -Αβραάμ.

Πλουτισμός λοιπόν με δόλο και θεϊκή ομηρία. Το δόλωμα όπως πάντα μια γυναίκα. Μέθοδος: Η διείσδυση μέσα στο σπίτι του θύματος όπου θα ξεσπάσουν (για κάποιο λόγο) οι μεγάλες θεϊκές πληγές.

Στο φόντο όλης αυτής της ανάλυσης βλέπουμε τώρα τη Δείνα, τη μόνη διαθέσιμη γυναίκα της οικογένειας, να βάζει στόχο της να ξετρελάνει ερωτικά όχι οποιονδήποτε αλλά αυτόν το συγκεκριμένο νεαρό άρχοντα. Η Δείνα τα καταφέρνει περίφημα. Ξέρουμε άλλωστε πόσο ακαταμάχητη μπορεί να γίνει μια νέα όμορφη και αποφασισμένη για όλα γυναίκα! Έτσι εκπληρώνει πλήρως το σκοπό της. Ο νεαρός είναι τρελά ερωτευμένος μαζί της. Αυτός όμως ■ νεαρός, είναι που χαλά και τα απλά αρχικά σχέδια της συνταγής. Δεν είναι χούφταλο φαραώ, ούτε μπουχτισμένος Αβιμέλεχ, είναι νεαρός ένδοξος ήρωας και κλέβει κι αυτός ερωτικά την καρδιά της Δείνας.

Η Δείνα αργεί να "επιφέρει" τις θεϊκές πληγές, διστάζει ή μετάνιωσε. Ο νεαρός με τη σύμφωνη γνώμη της Δείνας, "κατά τήν καρδίαν αὐτῆς", σπεύδει να τη ζητήσει σε γάμο, δίνοντας άφθονα ανταλλάγματα. Τα πράγματα εξελίσσονται γρήγορα χωρίς την επιδιωκόμενη σειρά. Τα αδέλφια της εκνευρίζονται, υποδέχονται τον νεαρό και του παρουσιάζουν το προγραμματισμένο σκηνικό της δήθεν μιαιρότητας που επήλθε σ' όλους απ' την απερίτητη συνεύρεσή τους. Ο νεαρός άρχοντας τάζει αφειδώς. Οι δώδεκα σταθμίζουν σαν έμπειροι κηνυγοί ευκαιριών τα νέα δεδομένα. Στόχος τους ήταν ο πλούσιος οίκος του Συχέμ. Αλλ' αυτός είναι ήδη έτοιμος για όλα. Δεν χάνεις τίποτα να επεκτείνεις το αρχικό σχέδιο ομηρίας και στην υπόλοιπη πόλη! Έτσι κι αλλιώς, αυτός ο νεαρός ήρωας τους φαίνεται να επηρεάζει αποφασι-

στικά ολόκληρη την πόλη. Άφθονες μάλιστα υποσχέσεις για εύκολες συμπεθερικές περιουσίες και μπόλικες φανταστικές εμπορικές ευκαιρίες, ίσως πείσουν και τους διστακτικότερους.

Το δόκανο του δόλου κλείνει γύρω από ολάκερη την πόλη. Θα περιτμηθούν όλοι, διότι η θεϊκή απαίτηση -για φαντάσου- είναι: όλοι να περιτμηθούν την ίδια μέρα! Η περιτομή μιας ολόκληρης πόλης αρχινά και προφανώς με τη βοήθεια των εμπείρων σ' αυτά του οίκου Ιακώβ, τελειώνει μέσα σε μια μέρα.

"Την τρίτη ημέρα" όλοι έχουν τα χειρότερα συμπτώματα του επώδυνου αυτού ακρωτηριασμού. Οι περιτετμημένοι Εβραίοι το ξέρουν καλά, πως τώρα, την τρίτη μέρα είναι "έν τῇ πόνῃ". Αυτή θα είναι και η μέρα της δόλιας θεϊκής οργής. Οι μεγάλες πληγές που δεν ήρθαν απ' το διστακτικό χέρι της Δείνας, θα έρθουν ακόμη βαρύτερες απ' τα χέρια των δώδεκα αδελφών της. Ο ερωτευμένος Συχέμ, ο ευγενής άρχοντας Εμώρ ■ ολόκληρη η πόλη Συχέμ, θα δεχθεί την αναίτια οργή μιας θεότητας που μέχρι τώρα έγραψε ιστορία σκορπώντας τρόμο, πληγές και θάνατο. Έναν θάνατο που τα γουρλωμένα έκπληκτα μάτια των Συχεμοτών, δεν μπόρεσαν ποτέ να φανταστούν. Πέθαναν μεσ' στην ντροπή, πρώτα χτυπημένοι απ' την προδοτική ανημπόρια και μετά απ' το εβραϊκό λεπίδι.

Το παλικάρι, ο "ένδοξότερος τοῦ οἴκου", ο ήρωας Συχέμ, το ερωτευμένο αρχοντόπουλο της πόλης, δολοφονήθηκε ανήμπορο σασπισμένο σφίγγοντας ανάμεσα στα πόδια του την πληγή που του άνοιξε ένα άγνωστο όπλο, ■ γυναικείος δόλιος έρωτας και ο θεός της αγαπημένης του με τις πολύ περίεργες απαιτήσεις.

Η στυγερή αυτή μαζική δολοφονία συγκλόνισε τον τόπο. Φρίκη και αποτροπιασμός πρέπει να ξαπλώθηκε στις γύρω πόλεις και χωριά. Έγινε ντόρος για αντίποινα. Ο Ιακώβ καταλαβαίνει ότι κέρδισαν πολλά απ' τη πόλη και τα λάφυρα, αλλά δεν μπορούν να μείνουν πια εκεί. Επένδυσαν "έκατά άργύρια" και κούρσεψαν μια πόλη. Το κόλπο της θεϊκής οργής τους απέδωσε πολλά. Αλλά, όλα δείχνουν ότι οι αυτοσχεδιασμοί της τελευταίας στιγμής που αποπειράθηκαν οι δώδεκα εκπαιδευμένοι στο δόλο νεαροί πατριάρχες, τελικά τους εξέθεσαν επικίνδυνα στη δημόσια κατακραυγή. Ο κανόνας "ποτέ δεν χτυπούμε εμείς αλλά μόνο ■ θεός" παραβιάστηκε και η απληστία για γρήγορο κέρδος αποκάλυψε δημόσια ποιανού το χέρι φέρνει τελικά πληγές και θάνατο. Ο Ιακώβ βλέπει ότι δε μπορεί να κάνει αλλιώς. Ξεσκεπάστηκαν... πρέπει να φύγουν απ' τη Χαναάν ξανά το ταχύτερο. Η θεότητα που μέχρι τώρα δεν καταδέχτηκε ούτε να "ξεροβήξει" για το "ασήμαντο αυτό έγκλημα" τώρα που οι προστατευόμενοί της κινδυνεύουν, ξαναβρίσκει ευτυχώς και πάλι τη λαλιά της. Λέει λοιπόν

στον Ιακώβ: «Σηκωθείς ανάβηθι εἰς Βαιθήλ καὶ κατοίκησον ἐκεῖ καὶ κάμε ἐκεῖ θυσιαστήριον». Γεν. 18¹. Μετά απ’ όλα αυτά... αυτό που τώρα έλειπε κατά τη θεϊκή κρίση ήταν... ένα ακόμα θυσιαστήριο!

Δεν μένει λοιπόν καμμιὰ αμφιβολία. Τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα. Ο Ιακώβ λέει στους γιους του σταθμίζοντας, όχι την έκταση του διεστραμένου εγκλήματος στο οποίο άλλωστε πρωτοστάτησε, αλλά τις πιθανότητες αντιποίνων: «Εἰς ταραχήν μέ βάλατε κάμνοντάς με μισητόν μεταξύ τῶν κατοίκων... τῶν Χαναναίων¹¹² καὶ Φερεζαίων ἐγὼ δέ ὀλίγους ἀνθρώπους ἔχω καὶ ἐκεῖνοι θέλουσι συναχθῆ ἑναντίον μου καὶ θέλουσί με πατάξει». Γεν. 18² 3α. Ούτε λόγος για μεταμέλεια! Και τα παιδιά του του απαντούν -με το χέρι κάποιου που ολοφάνερα μετά από χρόνια και καιρούς αποπειράται να ψελλίσει μια άστοχη δικαιολογία υπέρ των καταδολιευτῶν πατριαρχῶν: «Ἐπρεπε λοιπόν τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν νὰ μεταχειρισθῶσιν ὡς πόρνην;» Μα την μεταχειρίσθηκε ■ Συχέμ τη Δείνα ως πόρνη; Το παλικάρι απ’ τον καημό του και τον έρωτά του γι αυτήν, έκανε πράγματα που μόνο ένας παράλογος έρωτας μπορούσε να κάνει! Μια δικαιολογία λοιπόν εντελῶς αταίριαστη ακόμη και με τα ἴδια τα δικά τους αφηγηματικά στοιχεία. Αλλά και πιάτερο αταίριαστη, γιατί αναφέρεται από ανθρώπους που ξεδιάντροπα συνεχῶς ομολογοῦν, πως εκ συμφώνου χρησιμοποιούσαν ανέκαθεν τις γυναῖκες του οἴκου τους, ως μέσον κάλυψης και πλουτισμοῦ. Γεν. 13³.

Τέταρτη γενιά τώρα, παρακολουθούμε τους πατριάρχες στην αδιανόητα άνομη πορεία τους. Δύο ερωτήσεις μας βασανίζουν έντονα. Γιατί τελικῶς τους διάλεξε ο θεός; Και γιατί ποτέ δε λέει ούτε ένα λόγο σωφρονισμοῦ σε ὅτι κι αν κάνουν, ὅσο περίεργο, παράνομο και διεστραμμένα εγκληματικό κι αν είναι; Υποτίθεται ὅτι, μετά το τελευταίο αυτό ωμό ἐγκλημα, κάποιος θα σκέφτηκε ἔστω και εκ των υστέρων να βάλει δυο λόγια θεϊκοῦ σωφρονισμοῦ, ἔτσι ἐπειδὴ πρόκειται για βιβλίο θρησκείας. Λάθος, ἐπειδὴ ακριβῶς δεν ἐπρόκειτο για τέτοιο βιβλίο, ο “θεός” για τους σπουδαίους αυτούς ἀνθρώπους ἔχει υποσχέσεις, ευλογίες και μόνο και άνευ ὀρων προστασία. Αφού λοιπόν τους λέει να φύγουν μακριά απ’ τον τόπο του εγκλήματος. Αυτός, σπέρνει τον τρόπο στους ἐπίδοξους διώκτες: «Μετά ταῦτα ἀνεχώρησαν καὶ ἔπεσε τὸς δόλος τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν καὶ δεν κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν ■ ἰῶν τοῦ Ἰακώβ». Γεν. 18⁴ 5.

Πολιτείες ολόκληρες συνταραγμένες απ’ το συμβάν, μαζεύτηκαν για να τιμωρήσουν σκληρά ένα τόσο ελεεινό ἐγκλημα. Αλλά εκεί που ὅλοι μαζί συζητούσαν, οι σκόρπιες πληροφορίες δέθηκαν σκιαγραφώ-

¹¹² Οι κάτοικοι της Συχέμ ήταν λοιπόν κι αυτοί Χαναναίοι!

ντας το πολύ παράξενο ιστορικό αυτών των περιέργων ανθρώπων. Κατάλαβαν ότι έχουν να κάνουν μ' έναν εντελώς αλλιώτικο αντίπαλο. Έναν αντίπαλο με ασυνήθιστο "θεό" και όπλα ικανά να προκαλέσουν ανέλπιστες πληγές και θάνατο. Ο "Τρόμος του θεού" τους λοιπόν με τα εκπληκτικά όπλα του αθόρυβου δόλου, σταμάτησαν τους διώκτες Χαναναίους. Οι φοβερές ιστορίες πληγών και καταστροφών με τις οποίες οι άνθρωποι αυτοί εφαινότο συνδεδεμένοι, έδειξαν στους επίδοξους διώκτες πως είναι ίσως προτιμότερο να τους αφήσουν να φύγουν τώρα που φαίνεται να υποχωρούν στη μακρινή Ανατολή απ' όπου ήρθαν: "καί δέν κατεδίωξαν όπίσω αύτῶν". Γι' άλλη μια φορά το σκεπτικό του δόλου δικαιώνει τους εφευρέτες του. Το τρίπτυχο δόλος-φόβος-προστασία λειτούργησε σαν πραγματικός προστάτης θεός! "Ο φόβος των Εβραίων" γεννιέται ιστορικά ανάμεσα στους λαούς της Χαναάν. Έκτοτε θα τους ακολουθεί σαν μια επίμονη αχλή δέους και φόβου όπου κι αν αυτοί εμφανίζονται.

Ο δε "Κύριος" κατά την προσφιλή προφητική μέθοδο του Αβραάμ που μέχρι τώρα δεν έχει αλλάξει, ξανακατεβαίνει πάνω στον προφήτη μας τον Ιακώβ όχι για να του πει ν' αλλάξει το θανατηφόρο δόλιο τρόπο σκέψης του αλλά: «εύλόγησεν αυτόν καί εἶπε... αὐξάνου καί πληθύνου... καί τήν γῆν τήν ὁποίαν ἔδωκα εἰς τόν Ἀβραάμ καί εἰς τόν Ἰσαάκ εἰς σέ θέλω δώσει... τήν γῆν ταύτην. Καί ἀνέβη¹³ ὁ θεός ἀπ' αὐτοῦ». Γεν. 28, 12, 13.

Η βιβλική θεότητα είναι μόνιμα υπέρ των κατασχέσεων της γης των Χαναναίων και ενώ έρχεται σε τόσο στενή επαφή με τον προφήτη της, μια και κατεβαίνει κυριολεκτικά επάνω του, δε φαίνεται να την απασχολούν διόλου οι ηθικές προεκτάσεις των πράξεων τους. Απεναντίας τους ευλογεί ακατάσχετα σε ό,τι κι αν κάνουν, δείχνοντας μάλιστα ικανοποιημένη απ' τις εξελίξεις. Όσο για το γιατί έγιναν όλα αυτά, η βίβλος δε διστάζει να δηλώσει με παρρησία ότι μετά απ' όλα αυτά: «Τα ὑπάρχοντα αὐτῶν ἦσαν τόνον πολλά, ὥστε δέν ἠδύνετο νά κατοικήσωσιν ὁμοῦ καί δέν ἠδύνετο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν νά χωρέσῃ αὐτούς ἐξ αἰτίας τῶν κτηνῶν αὐτῶν». Γεν. 28, 7.

Ο χαρακτηρισμός "εφευρέτες ενός αρνητικού πολιτισμού" τώρα δεν ακούγεται καθόλου υπερβολικός. Διότι όπως και να γίνει, είναι πάρα πολύ βολικό να καταγίνεσαι με τις πλέον φριχτές πράξεις για υλικά οφέλη, να σκορπάς πληγές, να αφαιρείς ζωές να παίρνεις το έτοιμο βιος των άλλων, κι από πάνω όχι μόνο να σε προστατεύει ο "τρόμος του θεού" αλλά να σε γεμίζει με ευλογίες και υποσχέσεις.

¹³ Στο Γεν. 12, 22 ο "Κύριος" ανεβακατεβαίνει πανομοιότυπα πάνω στον Αβραάμ! Γίνεται λοιπόν φανερό ότι από Αβραάμ έως Ιακώβ, για τρεις δηλαδή συνεχείς γενιές, ο τρόπος επικοινωνίας θεού-προφήτη ήταν αυτή η θεατρική θεοκατάληψη.

Ο δόλος λοιπόν ενώ είναι μια άρτια αβρααμική εφεύρεση, γενιά τη γενιά καλλιεργήθηκε και εμπλουτίσθηκε απ' την εφευρετικότητα των απογόνων του, ώσπου έγινε τέχνη. Μια αρνητική αρετή! Μια ιδιότητα χαμερπής, ύπουλη, σιωπηλή, θανατηφόρα. Ένα πανούργο όπλο. Οι αγαθοί κάτοικοι της γης όση δύναμη ■ αν έχουν είναι αδύνατον ν' αντισταθούν αποτελεσματικά. Μπροστά σε τόση αποφασιστική πονηριά είναι ανίσχυρα θύματα, διότι απλά είναι αγαθοί! Και νομίζω ότι έγινε πλέον σαφές ότι τα πρώτα κεφάλαια της βιβλικής ιστορίας προσδιορίζουν με σαφήνεια ότι, οι αγαθοί βρίσκονται όντως απ' την άλλη μεριά. Δεν ξέρω αλλά στα δικά μου τουλάχιστον μάτια, αγαθοί φαίνονται και ο εξαπατημένος φαραώ, αλλά και ο βασιλιάς Αβιμέλεχ. Μήπως το αρχοντόπουλο ο Συχέμ δεν είναι αγαθός, καθώς αποκαλύπτει τον πλούτο της πόλης του τάζοντας με αφέλεια πλούσια ανταλλάγματα για την αγάπη που τον σκότωσε; Άλλωστε η ίδια η βίβλος παραδέχεται ότι οι προστατευόμενοι της βιβλικής θεότητας απαντούν σαν καλογυμνασμένοι κυνηγοί ευκαιριών "μετά δόλου" και ο δόλος αυτός δεν αποσκοπούσε στην αγανακτισμένη τους εκδίκηση, διότι η αφήγηση η ίδια δεν αφήνει περιθώρια παρανοήσεων για τη ληστρική του χρήση! Αγαθοί οπωσδήποτε κι ολότελα αθώοι, είναι και οι κάτοικοι της Συχέμ. Το μόνο τους παράπτωμα ήταν ακριβώς αυτή η υπερβολική αγαθότητά τους. Βρέθηκαν έτσι εντελώς απροετοίμαστοι μπρος στα πανούργα όπλα των αναίτιων εχθρών τους που ενώ τους υποσχέθηκαν συμπεθερικές χαρές και προκοπή, για λόγους που κανενός ανθρώπου το μυαλό δεν θα μπορούσε να βάλει, πρώτα τους έρριξαν ανήμπορους κι έπειτα απρόσμενα κι αναπάντεχα τους θέρισαν με ταπεινωτικό θάνατο και κοφτερό λεπίδι.

Ακόμα και σε μια απλή ουδέτερη ανάγνωση είναι σαφές. Οι αγαθοί βρίσκονται όχι απ' τη μεριά των ηρώων της βίβλου, αλλά απ' την άλλη μεριά. Και παρακαλούν, φοβούνται, πληρώνουν και πεθαίνουν.

Το να είσαι ηθικός, θεοφοβούμενος και ταυτόχρονα εύπορος, είναι για τους βιβλικούς αυτούς ήρωες μια καθαρή πρόκληση, στην οποία δεν μπορούν ν' αντισταθούν! Τέσσερις γενιές τώρα και η εκλεκτή αυτή ομάδα Εβραίων ηρώων, διαπρέπουν σ' ένα τρόπο ζωής ανάξιο να τιμηθεί απ' οποιανδήποτε σεβάσμια θρησκευτική σκέψη. Τι στο καλό λοιπόν συνέβη και για χλιετηρίδες τώρα ο θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ φιγουράρει ακατέβαστα στο υψηλότερο βάθρο θεότητας;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

“Χαλδαίος” Μάγος και Μαγγανισμός

Η γνωριμία μας με τον κόσμο των πατριαρχών ήταν ανυπολόγιστα χρήσιμη. Μας παρουσιάστηκε ένας ολόκληρος κόσμος, όπου η αξιοπρέπεια και οι ηθικές αρετές είναι ολότελα άγνωστες. Μάλιστα οι παραπάνω ιδιότητες θεωρούνται σαφώς χαρακτηριστικά γνωρίσματα μόνο για θύματα.

Αυτό όμως που φαίνεται πραγματικά περίεργο, είναι το γιατί η βίβλος αποκαλύπτει τα συγκλονιστικά αυτά στοιχεία; Θα ήταν τουλάχιστον αφελές να δεχθούμε τη συνηθισμένη μωρόπλαστη θεολογική απάντηση, πως οι ανατριχιαστικές αυτές λεπτομερείς αναφορές δείχνουν ιστορική αντικειμενικότητα και αξιοπρόσεκτη ειλικρίνεια! Η ερμηνεία είναι μία: Η βίβλος κατέγραψε προσεκτικά την ιστορία της φυλετικής εφεύρεσης έτσι δεν είναι είναι καθόλου τυχαία που όλες αυτές οι παραδοξότητες παρέμειναν γραμμένες στο βιβλίο των εβραϊκών γενεαλογιών. Έπρεπε να γίνει έτσι. Έπρεπε να είναι σε θέση οι κατοπινές γενεές των ηγετών τους, κάτω απ' το ομορφοστρωμένο μυθολογικό θεολογικό πέπλο, να μπορούν να μελετούν τις λεπτομέρειες της αποδοτικής στρατηγικής του δόλου. Το βιβλίο αυτό δεν γράφτηκε για μένα και για σένα. Γράφτηκε σαφώς για να αποτελέσει τη γραπτή παρακαταθήκη των εβραϊκών φυλετικών άθλων. Μάλιστα, τόσο χρήσιμες πρέπει να θεωρήθηκαν όλες αυτές οι απαράδεκτες λεπτομέρειες, που είναι αμέσως ορατές σε όποιον αποφασίσει να αφαιρέσει έστω και για λίγο τον “αλλοιθωρισμό” που προκαλούν τα

θαμπωμένα γυαλιά της πίστης. Κατά βάση παρέμειναν λοιπόν χονδροειδώς ανιχνεύσιμες όλες οι λεπτομέρειες εκείνες, που θα μπορούσαν να διδάξουν και να αναστήσουν ένδοξα ηγετικά βλαστάρια, ικανά να συνεχίσουν την αβρααμική συνταγή φυλετικής επιβίωσης.

Άλλωστε, έτσι ακριβώς και έγινε. Θα δούμε στην εβραϊκή ιστορία τα βλαστάρια του δόλου όχι μόνο να είναι ατελείωτα, αλλά χρησιμοποιώντας την τεράστια αυτή δεξαμενή γνώσεων δόλου και παγίδας, να φτάνουν στην ολοκλήρωση κάνοντας το δόλο επιστήμη ικανή να απλωθεί σε παγκόσμιο πλέον επίπεδο "ευλογώντας" τελικά... όλες τις φυλές της γης.

Εντελώς δικαιολογημένα λοιπόν ψηλαφούμε μέχρι σήμερα τις λεπτομέρειες της πατριαρχικής δράσης. Διότι αν κρίνουμε αυτή την "σχολή του δόλου" μόνο απ' τα αποτελέσματα της, θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι αποδείχθηκε εξαιρετικά αποδοτική εξασφαλίζοντας όχι μόνο φυλετική επιβίωση, αλλά άνετη επικράτηση, πόρους ζωής, συγκέντρωση αγαθών, άφθονο χρήμα και προπάντων εξουσία. Όσο για μας, είναι πράγματι θα έλεγα πολύ τραγικό, σήμερα, χιλιάδες χρόνια μετά, να συντηρούμε με τη στάση μας την ατελείωτη ουρά των αφελών, που αβασάνιστα αποδέχονται ως θαυμάσιες τις αλλόκοτες αυτές βιβλικές ιστορίες και να εξακολουθούμε να μη βλέπουμε, πως ανασυνθέτοντας με ελάχιστη κριτική διάθεση τα ίδια τα βιβλικά δεδομένα, έχουμε εμπρός μας ολοζώντανα τα περιπετειώδη κατορθώματα ενός πρωτοπόρου Χαλδαίου μάγου, που στις ημέρες του υπήρξε μέγας και τρανός και άφησε τεράστια κληρονομιά στους απογόνους του, την απρόβλεπτη ευελιξία και την αδίστακτη κερδοσκοπία. Μια ελευθερία κινήσεων και αποφάσεων τέτοια, που μόνο η ανυπαρξία σεβασμάτων (α-θρησκεία) και έλλειψη αμετακίνητων κανόνων συμπεριφοράς (ανηθικότητα) μπορούν να σου χαρίσουν! Μπροστά σ' αυτήν την πατριαρχική ευελιξία οι γύρω λαοί με την υπερβολική προσκόλλησή τους σε κανόνες συμπεριφοράς, ηθικής και δικαίου, έμοιαζαν με καλοθρεμμένα θηράματα που ήταν αδύνατον να ξεφύγουν απ' το ευέλικτο "σκυλί" του δόλου, και το αδίσταχτο "κραταιό χέρι" των απογόνων του Αβραάμ του Χαλδαίου.

Μήπως όμως και σήμερα τα βαριά και αμετακίνητα σεβάσματα μας δεν είναι εκείνα που εγγυώνται και πάλι την αμετάκλητη θυματοποίησή μας; Ο μεγάλος Καζανζάκης όλο αυτό το αποκαλούσε ευφυώς διαδικασία "αποπροβάτωσης".

Και πράγματι μόνο η ευφυία προβάτων μπορεί να δικαιολογήσει την πολυχιλιόχρονη αμετακίνητη δόξα, των θεοποιημένων αυτών εγκλημάτων της δολόφρονης χαλδαικής θεουργίας.

Το γιατί με τον όρο **Χαλδαίος** επιμένουμε να υπονοούμε κάτι λιγότερο ή περισσότερο απ' το συνηθισμένο μάγο, μας το δείχνει ένα βιβλικό περιστατικό στα βιβλίο του Δανιήλ. Εκεί απ' τα πολλά παράδοξα που συνέβαιναν τότε έχουμε κι ένα βασιλιά, (τον Ναβουχοδονόσορα) που ζητά από τους ειδικούς του "κλάδου" να του υπενθυμίσουν ένα "ταραγμένο όνειρο" που είδε και το ξέχασε! Και μετά βέβαια να του πουν και την ερμηνεία! Προς τούτο: «**Εἶπεν ὁ βασιλεὺς νῦν καλέσωσι τοὺς μάγους τοὺς ἐπαιδοὺς καὶ τοὺς γόητας καὶ τοὺς Χαλδαίους**» Δαν. Β' 2 και αλλού «**τότε εἰσῆλθον οἱ μάγοι οἱ ἐπαιδοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ μάντιες**». Δαν. Δ' 7.

Ο όρος λοιπόν "Χαλδαίος" ακόμα στην εποχή του Δανιήλ εκατονταετηρίδες ολόκληρες μετά την εποχή των πατριαρχών, ήταν σαφώς δηλωτικός συγκεκριμένης ιδιότητας. Ήταν το συνώνυμο ενός επαγγελματία προφήτη, ενός μάντη ονείρων, ενός προικισμένου μάγου, με τη στενή κατανοητή τέχνη του μαντο-μαγο-θεραπευτή. Του αετονύχη δηλαδή εκείνου που με τις εξωαισθητήριοιες δῆθεν ευαισθησίες, εξακολουθεί ακόμα και στις σημερινές μας κοινωνίες να πλουτίζει με φίλτρα-σκόνες-μαγικούς λόγους (ξόρκια) λύσιμο-δέσιμο δυνάμεων και τα ατέλειωτα συναφή τερτίπια, με προϋπόθεση βέβαια πάντοτε της τέχνης του αυτής, τους πετυχημένους εντυπωσιασμούς και την αφελέη πίστη των άλλων.

Σ' αυτή την ιδιαίτερη κατεύθυνση αναπτυσσόμενη η Χαλδαία, δεν ήταν τυχαίο ότι κάποτε, ■ αρχαίος αυτός ανατολίτικος "πολιτισμός", απόκτησε το καύχημα της Ανατολής τη Βαβυλώνα. Πόλη θαυμαστή που μαζί με άλλα στοιχεία "πολιτισμού" που συγκέντρωσε δεν έπαψε ποτέ να είναι κέντρο αστρολογίας και σχολή πάσης φύσεως μαντο-μαγικών επιδόσεων. Ο Ησαΐας την αποκαλεί: «**Βαβυλώνα τά ένδοξο καύχημα τῶν Χαλδαίων**» *Ησαΐας 19' 19* και συμπληρώνει λέγοντας γι' αυτούς: «**Τοὺς Χαλδαίους τοὺς καυχόμενους εἰς τό πλοῦτα**». *Ησαΐας 47' 14*. Πράγμα που αποκαλύπτει ότι η Χαλδαίοι ήταν λαός που με τα πλοία του, ήταν σε θέση να μοιραστεί άνετα τις γνώσεις (και στην προκειμένη περίπτωση, τους μύθους) του τότε γνωστού κόσμου.

Αλλά και μέχρι σήμερα το "Χαλδαίος" είναι συνώνυμο του μάντη και του "αστρολόγου που προμαντεύει την τύχη του ανθρώπου εκ των αστερισμών" διότι "οι Χαλδαίοι κυρίως ἐνησχολοῦντο καὶ ηυδοκίμουν περὶ τα τοιαῦτα". *Λεξ. Σταματάκου*. Ο Δρανδάκης κάτω απ' τη λέξη "Χαλδαίος" γράφει: «*Το όνομα Χαλδαίος απέβαλε καθ' ολοκληρίαν την εθνική του σημασία και απέκτησε επαγγελματικήν έννοιαν, αποδιδόμενον εις πάντα μάγον ή αγύρτην οποιασδήποτε εθνικότητας.* (Ιωσ. Ιουδ. Πολ. 2,7, 3),....». «*Γένος μάγων τους αποκαλεί ο Ησύχειος*».

Έτσι ο Αβραάμ ο Χαλδαίος, πριν εγκαταλείψει την γενέτειρά του την πόλη Ουρ της Χαλδαίας, μοιράζοταν όπως είδαμε ένα ιδιόμορφο Ανατολίτικο πολιτισμό που ως ήτο φυσικό είχε υπεράφθονα ερεθίσματα μαγείας, φαρμακείας και τελετουργικής πρόγνωσης και θεραπευτικής.

Εκεί όπως είπαμε απέκτησε τις γνώσεις και την απαραίτητη τέχνη του δόλου, που με τόσο κερδοφόρο τρόπο χειρίζεται σ' όλη τη μακρά ζωή του. Εκεί ανάμεσα σ' όλους αυτούς τους ομόφυλούς του επαγγελματίες μελλοντολόγους, απέκτησε το εκπληκτικό χάρισμα να βλέπει βαθιά μέσα στο μέλλον. Οραματιζόμενος την αναπόφευκτη αναρρίχηση του σπέρματός του στο υψηλότερο βάθρο εξουσίας ανάμεσα σ' όλες τις φυλές της γης, ώστε απ' τη θέση της προωθημένης αυτής διείσδυσης και με πλήρη άνεση να "ευλογεί" ανεμπόδιστα τους πάντες και τα πάντα!

Ο μεγάλος αυτός οραματιστής ήξερε καλύτερα απ' όλους, ότι σε αντίθεση με κάθε μορφή καταπιεστικής εξουσίας η μετά δόλου ευλογία είναι η μοναδική μορφή εξουσίας που μπορεί ατελεύτητα να εξαπατά τις μάζες και να "ευλογεί" με το αζημίωτο κι ανενόχλητα τους αφελείς λαούς του κόσμου!

Ανέφερα παραπάνω τόν όρο "φαρμακεία" διότι είναι χρήσιμο να συνειδητοποιήσουμε ότι οι "μεγάλες πληγές" που είδαμε να επιβάλλει το "θείκό" χέρι της Σάρρας με πλήρη άνεση "εκ' των ένδο" μέσα δηλαδή από το σπίτι του θύματος, δείχνει πλήρη εξοικείωση με Χαλδαϊκά υλικά σκόνες-φίλτρα και ελαφρά ή δυνατά δηλητήρια, ικανά να προκαλέσουν πληγές ή θάνατο. Ο μανδραγόρας που βρίσκουμε στα χέρια των πατριαρχών, πρέπει να ήταν μέρος μόνο απ' το πλούσιο χαλδαικό οπλοστάσιο. Το απaráμιλλο ζευγάρι Αβραάμ-Σάρρα, ήξερε να βρίσκει να παράγει και να χειρίζεται το μικρό αλλά κυριολεκτικά "θαυματουργό" χημικό οπλοστάσιο, με επαγγελματική άνεση και αξιοθαύμαστη υποκριτική ευχέρεια, μακριά από οποιεσδήποτε ηθικές και συναισθηματικές αναστολές. Η συνέχεια θα μας δικαιώσει πλήρως, δείχνοντάς μας πέρα από κάθε αμφιβολία ότι πρόκειται για μάγους-μαγγανιστές με όλη τη σημασία του όρου!

Μερικοί ίσως νομίζουν ότι μάγος είναι ένας φανερά κακός άνθρωπος, που βλοσυρός κι απομονωμένος σ' ένα σκοτεινό πύργο βράζει φίλτρα και φορά τριγωνικό ψηλό σκούφο! Αυτή είναι η παραμυθική-κινηματογραφική άποψη περί μάγου.

ΜΑΓΟΣ όμως κατά την προσγειωμένη άποψη είναι "ο μετερχόμενος το έργον του γόητος". Σας θυμίζει αυτό καθόλου την επίμονη "ευλογία" του Αβραάμ; Διότι ΓΟΗΤΕΥΩ θα πει: "ασκώ μαγικήν επήρειαν, μαγεύω, σαγηνεύω. Προκαλώ ευάρεστον εντύπωσιν δια των λόγων ή

των ενεργειών μου ή της εμφάνισέως μου" και ΓΟΗΣ "ο αποκοιμίζων τη διάνοιαν των άλλων, μάγος, υπνωτιστής, θαυματοποιός, απατεών, ψευδολόγος" θυμηθήτε τον "μετά δόλου" λόγο των πατριαρχών.

Τι είναι όμως η ΜΑΓΓΑΝΕΙΑ; "μαγεία, θαυματοποιία γοητεία, απάτη, παρά τοις αρχαίοις εσήμαινεν ό,τι και η λέξη *φαρμακεία*, ιδία (ιδιαιτέρως) δε την παρασκευήν μαγικών φίλτρων την αυτήν έννοιαν έχει και σήμερα"¹¹⁴

ΜΑΓΓΑΝΕΥΩ: "Εξαπατώ, γοητεύω, μαγεύω, ματιάζω, μετέρχομαι τεχνάσματα ή και μαγγανευτικά μέσα, θέλγητρα, φίλτρα".

ΜΑΓΓΑΝΟΝ: "παν μέσον δια του οποίου εξαπατά τις ή μαγεύει, γοητεύει".¹¹⁵

Μαγγανευτής-μάγος λοιπόν, είναι ο άνθρωπος εκείνος που καλύπτει τέλεια τα όπλα και τις κακές προθέσεις του πίσω από θέλγητρα εντυπωσιασμού και "μαγειρεύει" τα υλικά του δόλου. Είναι ένας πανούργος άνθρωπος της έντεχνης, ένοπλης παραπλάνησης κι αλλοίμονο σ' αυτόν που αγνοεί τη δολερή του τέχνη.

Όλα αυτά τα αναφέρω για τον πολύ απλό λόγο όπi κι εγώ με έκπληξη παρακολουθώ την εξέλιξη αυτής της έρευνας που βλέπω να ανταποκρίνεται όλο ένα και περισσότερο στην αρχική σύλληψη της αποκωδικοποίησης των πατριαρχικών λόγων και πράξεων! Όλα τα στοιχεία κατά μήκος της γενεαλογικής Εβραϊκής γραμμής απ' τον εφευρέτη και πρώτο διδάξαντα Αβραάμ, που πραγματοποίησε εξαγωγή Χαλδαϊκού "πολιτισμού" στη γη των Χαναναίων μέχρι και την τέταρτη γενιά των δώδεκα πατριαρχών που παρακολουθήσαμε. Το σκεπτικό της πανούργας Χαλδαιο-μαγγανικής ομηρίας με ελαφρές αλλά ενδιαφέρουσες τροποποιήσεις είναι πάντοτε παρόν και η μαγγανο-φαρμακεία δρα σαν αποτελεσματικό όπλο στα χέρια των αδίσταχτων κατόχων της.

Το εκπληκτικότερο δε όλων, αυτό που συνεχώς πρέπει να θυμόμαστε, είναι πως όλα αυτά που με τις ανατριχιαστικές τους λεπτομέρειες μας άφησαν άναυδους, δεν είναι οι ιστορίες άθλιων και ιστορικά αξιοκατάκριτων υπανθρώπων, αλλά οι καταγεγραμμένες πράξεις των ένδοξων θρησκευτικών ηρώων της βίβλου. Ο θεός της οποίας είναι αδιάλειπτα παρών μόνο για να οργίζεται με τους παθόντες και να ευλογεί αφειδώς τους εκλεκτούς αυτούς αδιανόητους ανθρωποθύτες.

Ας συνεχίσουμε όμως την περιήγησή μας στο θαυμαστό κόσμο της μαγείας όπως η βίβλος τον παρουσιάζει και που παραδόξως κατάφεραν να μας τον προσφέρουν σαν αξιαγάπητο κόσμο θρησκείας!

¹¹⁴ Λεξ. Ηλίας.

¹¹⁵ Λεξ. τ. Σταματάκου.

Άποψη που δυστυχώς υιοθετήθηκε για ακατανόητα μεγάλο χρονικό διάστημα, ενώ δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια φυλετική παρακαταθήκη εβραϊκών μαγικο-μαγγανικών προγονικών άθλων, που δυστυχώς, έγινε το ιερό εφελτήριο για νέα άλματα περιπλοκότερου δόλου, από νέους πολυτάλαντους Εβραίους "ήρωες". Ένας απ' αυτούς που επάξια παραλαμβάνουν τη σκυτάλη της Χαλδαϊκής τέχνης, είναι και ο επόμενος ήρωάς μας, ο Ιωσήφ.

Ο Ιωσήφ "πάει" στην Αίγυπτο

Ο θρύλος του ξενιτεμένου αδελφού που προκόβει στα ξένα, ζωντανεύει με τον Ιωσήφ, τον προτελευταίο γιο του Ιακώβ. Οι ονειρομαντικές του ικανότητες φαίνεται να ενοχλούν τ' αδέρφια του, γιατί φοβούνται ίσως, ότι θα πάθουν ό,τι και τ' άλλα αδέρφια του Ισαάκ, αν τελικά με την ξεχωριστή του αυτή ικανότητα κερδίσει οριστικά την εύνοια του πατέρα τους. Υπενθυμίζω ότι ο Αβραάμ έδωξε όλα τα άλλα παιδιά του δίνοντάς τους μόνο "χαρίσματα". Γεν. κε' 6. Τη δε κληρονομιά όλη την έδωσε στον πολύ συνεργάσιμο Ισαάκ. Έτσι τ' αδέρφια του Ιωσήφ γνωρίζοντας ότι ο νεώτερός τους αδελφός είναι υποψήφιος μοναδικός κληρονόμος μια και εκδηλώνει ιδιαίτερες Χαλδαϊκές αρετές. Ξεφορτώνονται σύμφωνα με την αφήγηση τον μικρό αδελφό τους, απαφεύγοντας τελευταία στιγμή το φόνο του, πουλώντας τον σε караβάνι Ισμαηλιτών με προορισμό την Αίγυπτο. Σύμφωνα δε πάντοτε με την αφήγηση σκηνοθετούν το δήθεν χαμό του, βουτώντας στο αίμα ζώου το ρούχο του, εξαπατώντας με επιτυχία τον "προφήτη" πατέρα τους Ιακώβ!

Το περιστατικό εκτός του ότι δείχνει το "υπέροχο" οικογενειακό τους κλίμα, τονίζει και την επιδεικτική αδιαφορία των πατριαρχών απέναντι σε οποιαδήποτε θεότητα που δήθεν παρακολουθεί: «πάντα τὰ ἐν τῷ κρυπτῷ γενόμενα». Φαίνεται δε με την πράξη τους αυτή να επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα ότι ο θεός είναι μεν τιμωρός, αλλά μόνο για τους άλλους. Ουδέποτε, παρόμοιος φόβος άμεσης θεϊκής τιμωρίας φώλιασε στις καρδιές αυτών, που γενιές τώρα λανσάρουν επιδεικτικά το σπουδαίο αυτό εφεύρημά τους, τις πληγές και το φόβο του θεού τους.

Ο Ιωσήφ τον οποίον παρακολουθεί κατά πόδας η αφήγηση στην Αίγυπτο, στην κοσμοπολίτικη αυτή γωνιά του κόσμου, αναδεικνύεται ικανότατος υπηρέτης. Ανεβαίνει με τις ξεχωριστές του ικανότητες στην υψηλότερη βαθμίδα υπηρεσίας του αφέντη του που φέρει το

Ξεχωριστό όνομα Πετεφρή: «καί ὁ Πετεφρῆς ὁ αὐλικός τοῦ Φαραῶ ὁ ἔρχων τῶν σωματοφυλάκων, ἄνθρωπος Αἰγύπτιος ἠγόρασεν αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν... καί ἦτο ὁ Κύριος μετὰ τοῦ Ἰωσήφ... καί εὐώδωνε ὁ Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ πάντα ὅσα ἔκαμνε... καί κατέστησεν αὐτόν ἐπιστάτην ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ... καί παρέδωκεν (ὁ Πετεφρῆς) πάντα ὅσα εἶχεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἰωσήφ καί δὲν ἤξευρεν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ οὐδὲν πλὴν τοῦ ἄρτου τὸν ὅποιο ἔτρωγεν». Γεν. 45' 5-6.

Επιστάτης λοιπόν και γενικός διαχειριστής έγινε ο Ιωσήφ στον οἶκο του Πετεφρή.

Σε λίγο όμως βλέπουμε να ανακόπτεται η ομαλή αυτή εξέλιξη του Ιωσήφ στον πλούσιο και διάσημο οἶκο του αυλικού Πετεφρή, διότι προς μεγάλη μας έκπληξη, βλέπουμε έναν απόγονο του Αβραάμ να δείχνει σεβασμό και εκτίμηση στον ευεργέτη του, με το να αρνείται τις επίμονες ερωτικές προτάσεις της "ευδιάθετης" κυρίας του, που ως συνήθως παραμένει ανώνυμη. Η κυρία Πετεφρή λοιπόν, χαλωμένη απ' την άρνηση του όμορφου Ιωσήφ, τον κατηγορεί για επίδοξο βιαστή της και έξαλλος ο σύζυγός της κλείνει τον Ιωσήφ στη φυλακή.

Η περιγραφή της "ερωτικής περιπέτειας" που οδήγησε τον Ιωσήφ στην φυλακή, είναι βέβαια τόσο διάσημη σαν ιστορία στην αρχαιότητα που τελικά και χωρίς να επικαλεστούμε την περίεργη ανωνυμία της ηρωίδας, συμπεραίνουμε ότι είναι απ' τις ιστορίες εκείνες που δανείζονται οι υστερότεροι "καθαρογραφιάδες" της βίβλου, για να συγκαλύψουν ή να συγχύσουν επαρκώς τα πραγματικά γεγονότα, ώστε να παραμείνουν ανιχνεύσιμα μόνο γι' αυτούς που ενημερωμένοι θα ψάξουν για τα αληθινά γεγονότα. Ας κάνουμε μια μικρή ενημερωτική παρεμβολή, για την ιστορία της επιθετικής κυρίας Πετεφρή και επανερχόμεθα.

Η γυναίκα του Πετεφρή.

Να τι λέει ο 1ος τόμος "Ελληνική μυθολογία", από την "Εκδοτική Αθηνών", σελ. 91: «Ένα απ' τα πιο αγαπητά λογοποικικά θέματα της αρχαίας μυθολογίας είναι το θέμα της γυναίκας του Πετεφρή» και δίνει αμέσως άφθονα παραδείγματα όπου "η ωραία κυρία" ορέγεται τον όμορφο νεαρό ήρωα χωρίς όμως να βρίσκει ανταπόκριση και φθονώντας τον του κάνει κακό, κατηγορώντας τον άδικα ως ανήθικο.

Ήδη ο Ομηρος (Ζ 160) αναφέρει την ίδια ιστορία για το Βελλεροφόντη το διάσημο καβαλάρη του Πήγασου, που φιλοξενούμενος στο

παλάτι του βασιλιά Προΐτου βρίσκεται στη δυσάρεστη θέση να αρνείται τις επίμονες προτάσεις της Άντειας της γυναίκας του Προΐτου. Έτσι η ιστορία καταλήγει στην εκδικητική συκοφάντηση του ήρωα Βελλεροφόντη, απ' τον ανικανοποίητο έρωτα της γυναίκας του βασιλιά Προΐτου.

«Κι η Άντεια, του Προΐτου η αρχοντογέννητη γυναίκα εξετρελάθη μαζί του να χαρεί τον έρωτα κρυφά, μα ο μυαλωμένος Βελλεροφόντης δεν εσύγκλινε, τι ήταν αγνή η ψυχή του κι είπε η γυναίκα τότε ψέματα στο βασιλιά τον Προΐτο: "Προΐτε, για πέθανε για σκότωσε το γιο του Γλαύκου τώρα, που στο κλινάρι μου βουλήθηκε ν' ανέβει αθέλητά μου". Είπε, κι ο ρήγας αγανάχτησε τέτοιο κακό ν' ακούσει»¹¹⁶

Πολλοί άλλοι ήρωες ελληνικών μύθων περνούν ακριβώς τα ίδια απ' τον παράνομο πόθο των ερωτευμένων γυναικών. Έτσι έχουμε: το "Φρίξο με τη Δημαδίκη",¹¹⁷ το "Φοίνικα με τη Φθία",¹¹⁸ "Μυρτίλο και Ιπποδάμεια στην Ολυμπία",¹¹⁹ τον "Ευνόστου με τη ξαδέλφη του Όννα",¹²⁰ "Τένη και Φιλονόμη",¹²¹ "Κνήμονα και Δημρινέτη",¹²² "Κρηθήδα και Πηλέα", "Φαίδρα και Ιππόλυτο"¹²³ για να αναφέρουμε τους χαρακτηριστικότερους. Ο Ι. Θ. Κακριδής συνεχίζει: «Πόσο παλιό είναι το θέμα της γυναικός του Πετεφρή τουλάχιστον στους τόπους γύρω απ' την ανατολική Μεσόγειο, φαίνεται απ' την ιστορία του "Μπάτα" που διαβάστηκε σε Αιγυπτιακό πάπυρο του 13ου αιώνα προ Χριστού. Εκεί είναι η γυναίκα του αδελφού που δοκιμάζει να παρασύρει τον ήρωα σε παράνομο έρωτα ■ όταν αυτός αποκρούει την πρότασή της τον διαβάλλει στον άντρα της».

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι μεγάλο μέρος της αρχικής βιβλικής αφήγησης κατελήφθη απ' τη μετέπειτα προσθήκη της ερωτικής περιπέτειας του Ιωσήφ και δικαιολογημένα είναι λίγα τα εναπομείναντα εδάφια, που μπορούν να μας βοηθήσουν να αντιληφθούμε τον τρόπο δράσης του Ιωσήφ στην Αίγυπτο, που αν και μόνος του, σίγουρα εξακολουθεί να σκέφτεται και να ενεργεί ακολουθώντας το κοινό φυλετικό σενάριο επιτυχίας.

¹¹⁶ Ομήρου Ιλιάδα, ραψωδία Ζ. 160, μετάφραση: Ν. Καζαντζακί και Ι. Θ. Κακριδής.

¹¹⁷ Σχολ. στον Πίνδαρο Πυθία 4, 288.

¹¹⁸ Απολλόδωρος 3, 175.

¹¹⁹ Σχολ. Ευρ. Ορέστης 992.

¹²⁰ Πλούταρχος, Ελληνικά 40,300.

¹²¹ Τζέτσης σχ. Λυκάφρονος 232.

¹²² Ηλίοδωρος Αιθιοπικά 1,9.

¹²³ Γρέιβς 70,2.

Ονειρομάντης αλλά και ονειροποιός

Όλα στην αφήγηση φαίνονται φυσιολογικά έως τη στιγμή που ο Ιωσήφ ενώ είναι ριγμένος στη φυλακή απ' τον εξαγριωμένο Πετεφρή τον "ἄρχοντα τῶν σωματοφυλάκων", αυτός ■ ίδιος ο Πετεφρής, του παραδίδει για φύλαξη(!) στη φυλακή δύο αυλικούς που έπεσαν σε ξαφνική δυσμένεια. Ο ένας είναι ο αρχαιονοχός κι ο άλλος ο αρχιαρτοποιός του βασιλέως! Ο Ιωσήφ αναλαμβάνει τη φύλαξη αυτών των δύο σημαντικών αυλικών ενώ και ο ίδιος είναι φυλακισμένος! Έτσι αποκτά την αντιφατική και εν πάση περιπτώσει περίεργη διπλή ιδιότητα του φυλακισμένου δεσμοφύλακα! Ιδιότητα περίεργη και ανερμήνευτη, για έναν δούλο που αποπειράθηκε να βιάσει τη κυρία του. Το πιο περίεργο δε απ' όλα, είναι ότι ο ίδιος ο παρ' ολίγο απμασθείς σύζυγος αναθέτει τα τόσο σημαντικά αυτά καθήκοντα φύλαξης των σπουδαίων αυτών αυλικών ακριβώς σ' αυτόν τον επίδοξο βιαστή της γυναίκας του, που ■ ίδιος οργισμένος φαίνεται να έρριξε στη φυλακή! Οι ανηφάσεις αυτές δεν είναι τυχαίες, είναι απομεινάρια κατοπινής επέμβασης στο κείμενο, ώστε να κρατηθεί ο Ιωσήφ μακριά απ' την αληθινή εξέλιξη των γεγονότων. Να χάσουμε τα ίχνη της δράσης του πανέξυπνου Εβραίου και η άμεση συμμετοχή του στις εξελίξεις να μην είναι εύκολα ορατή!

Στα "χέρια" λοιπόν του Ιωσήφ, και υπό την επιτήρησή του στη φυλακή, την ίδια νύχτα ταυτόχρονα, οι δυο σπουδαίοι αυλικοί βλέπουν "ταραγμένα όνειρα" στα οποία συμπτωματικά ■ Ιωσήφ έχει εκπληκτική ερμηνευτική δεινότητα. Οι ερμηνείες στα σημαντικά αυτά όνειρα, θα ξεκινήσουν διαδικασίες ένδοξης αναβάθμισης για τον Ιωσήφ που ξέρει πολύ καλά πόσο πολύτιμες θεωρούνται οι ονειροματικές αυτές ικανότητες. Σημαντική βοήθεια στην αναρρίχησης του στα υψηλότερα Αιγυπτιακά αξιώματα, θα του δοθεί από ένα τρίτο "ταραγμένο" όνειρο που απαραίτητα πρέπει να δει ο Φαραώ, ώστε να κλιθεί ο φημισμένος ονειροερμηνευτής Εβραίος Ιωσήφ, καθ' υπόδειξην του εντυπωσιασμένου βασιλικού αρχαιονοχού.

Ας δούμε όμως τα πράγματα καλύτερα με τη σειρά. Θα περίμενε κανείς ν' ακούσει ότι ο εκλεκτός του θεού Ιωσήφ, εξασφαλίζει τη βασιλική εύνοια με τα όνειρα αλλά και τις ερμηνείες που στέλνει ■ "καλός θεός"! Όπως όμως θα καταλάβετε, η ιδιόμορφη πατριαρχική δράση πλουτισμού, που μέχρι τώρα παρακολουθήσαμε δεν μας επιτρέπει να διατηρήσουμε αυτή τη γλυκιά παραμυθική διάθεση.

Στην περίπτωση του ο Ιωσήφ, ξέρει πολύ καλά ότι ο θεός του δρα μόνο αν και ο ίδιος "βάλει ένα χεράκι"! Δεν είναι τυχαία ο αγαπημένος γιος του πατριάρχη Ιακώβ. Είναι ο επιμελής ταλαντούχος αποδέκτης της προγονικής σοφίας. Άλλωστε, δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι είναι

γιος της αγαπημένης Ραχήλ, που όχι μόνο επέδειξε ξεχωριστό υποκριτικό ταλέντο, κλέβοντας τα λατρευτικά ολόχρυσα ειδώλεια του πατέρα της, κρύβοντάς τα στην "ευφυέστατη" κρυψώνα της, αλλά δείχνει να ασχολείται με τη Χαλδαϊκή σοφία έμπρακτα, προσφέροντας μάλιστα υψηλά ανταλλάγματα, για να εξασφαλίζει τους χρησιμότερους προς τα σκοπό αυτό Μανδραγόρες, τους οποίους η ίδια φαίνεται να κάνει συχνή χρήση και γι' αυτό τους αποζητά με τόση ένταση. Δεν είναι λοιπόν ο Ιωσήφ ένας απλός και αβοήθητος υπηρέτης. Κρατά καλά στο "χέρι" του τα θαυμαστά μυστικά της οικογενειακής κληρονομιάς με την τόσο ένδοξη προϊστορία. Ο Ιωσήφ ξέρει να χειρίζεται άριστα τα "υλικά παραγωγής ονείρων" και όλα δείχνουν ότι ο Ιωσήφ έκανε μ' αυτά "θαύματα"!

Το γεγονός ότι και τα τρία όνειρα που βοήθησαν την άνοδο του Ιωσήφ είναι "ταραγμένα", είναι σαφώς δηλωτικό ότι κάτι το ξεχωριστό προκάλεσε τα όνειρα αυτά και η συγκεκριμένη νύχτα των ονείρων, δεν ήταν σαν τις άλλες.

Τουλάχιστον δύο απ' τα τρία πρόσωπα που έπесαν "θύματα" ταραγμένων ονείρων όπως είδαμε, ήταν υπό την απόλυτη εξουσία του Ιωσήφ και συνεπώς ήταν άμεση η δυνατότητα χρήσης των Χαλδαιικών ονειροποιών υλικών, από τον Ιωσήφ. Βέβαια παραμένει το ερώτημα, ήταν τελικά συγκρατούμενός τους ο Ιωσήφ όπως ισχυρίζεται η αφήγηση ή όχι; Αν ήταν στη φυλακή, όλες οι παραπάνω υποθέσεις δυσκολεύονται να βρουν την εφαρμογή τους. Αλλά αν όπως είπαμε προηγουμένως, το ερωτικό στοιχείο της γυναίκας του Πετεφρή είναι "μυθολογικά δάνειο" για να καλυφθεί η πραγματική δράση του Ιωσήφ, τότε και η τιμωρία της φυλακής που δήθεν ακολουθεί, μένει μετέωρη και συνεπώς ανύπαρκτη, μια και η ερωτική του περιπέτεια είναι κατοπινό εφεύρημα. Πραγματικά όλα μπαίνουν σε μια φυσική και εξηγήσιμη σειρά, απ' τη στιγμή που θα αφαιρεθεί το ολοφάνερο αυτό στοιχείο δραματοποίησης. Αν δούμε λοιπόν τα πράγματα χωρίς την περίφημη και διάσημη ιστορία πάθους της κυρίας προς τον Εβραίο δούλο και τη φυλάκισή του, όλα παίρνουν μια πολύ κατανοητή εξέλιξη.

Για καλύτερη όμως κατανόηση των εξελίξεων στην Αίγυπτο του Ιωσήφ, πρέπει να μεταφερθούμε στην προϊστορία της υπόθεσης αυτής, στον προηγούμενο δηλαδή άθλο των πατριαρχών, τη σφαγή της πόλεως Συχέμ. Όπως θα θυμάστε η Χαναάν ήταν τότε ανάστατη. Ο Ιακώβ έφυγε να γλιτώσει απ' την οργή των κατοίκων, που δίστασαν να τους καταδικώσουν φοβούμενοι τις ύπουλες πληγές του θεού τους. Οι ήρωές μας έφυγαν στην περιοχή των συγγενών τους για προστασία. Οι Χαναναίοι, μετά από τα τόσα δεινά που τους έφερε η "ευλογία" του

σπέρματος του Αβραάμ, βρίσκουν επιτέλους την ησυχία τους. Έφυγε η οικογένεια που ελυμαίνετο κυριολεκτικά την περιοχή τους, που ενώ αποκαλούσαν τους εαυτούς των "ξένους και πάροικους" *Γεν. ΚΓ' 4* (δηλαδή περάτες: εβραίους), συμπεριφέρθηκαν σαν απόλυτοι κυρίαρχοι και δικαιούχοι ολάκερης της Χαναάν. Η σφαγή όμως της Συχέμ πρόδωσε το αληθινό τους πρόσωπο. Η φυγή στη μακρινή ανατολική παροικία των συγγενών τους ήταν αναπόφευκτη κατάληξη. Οι δώδεκα είχαν τώρα πολλά να σκεφτούν. Κατάλαβαν ότι η ωμή και απροκάλυπτη βία εξαγριώνει τους γύρω λαούς, και φανερώνει τις αληθινές προθέσεις του θεού τους. Έχουν λοιπόν πολύ καλά σημειώσει μια ακατάλληλη υπέρβαση της αρχικής οικογενειακής συνταγής, που θέλει το δόλο να δρα ήσυχα, υπόγεια και μεθοδικά, μέχρι το τέλος. Το θύμα πρέπει να σου παραδίδεται μόνο του χωρίς καμιά καχυποψία.

Ο χρυσός κανόνας! Δηλαδή "ο απομηχανής θεός" των Εβραίων ήταν: Μόνο ο θεός χτυπάει, ποτέ εμείς! Κι αυτός ο κανόνας είχε παραβιαστεί! Οι δώδεκα, -ο Ιωσήφ και τ' αδέρφια του- σπούδασαν με την ησυχία τους ξανά τη Χαλδαιική τέχνη του γλυκόλαλου δόλου εδω κοντά στους συγγενείς τους και το λάθος της Συχέμ δεν πρόκειται να επαναληφθεί, τουλάχιστον μέχρι να γίνουν έθνος δυνατό και πολυάριθμο. Η Χαναάν όμως είναι τώρα πλέον ακατάλληλη περιοχή για την "ευλογημένη δράση" τους. Πού θα εφαρμόσουν λοιπόν τις κερδοφόρες "ευλογίες" τους τώρα που η Χαναάν είναι ανάστατη; Δεν απλώνεται όμως η θεϊκή κληρονομιά... "απ' τον Νείλο έως τόν Εύφράτη"; *Γεν. ΙΕ' 18*. Απ' τον Ευφράτη προσέρχονται (κατάγονται) εκεί ξέρουν τη τέχνη των Χαλδαίων... Οι Χαναναίοι τη μάθανε μ' όλους τους επώδυνους τρόπους! Δε μένει λοιπόν παρά μία και μοναδική εκλογή. Ο Νείλος! Ναι, αν όλα όσα είπαμε μέχρι τώρα ευσταθούν στο Νείλο και στην πλούσια Αίγυπτο έπρεπε να εμφανιστούν οι επόμενες εβραϊκές ευλογίες.

Όπως άλλωστε και γίνεται. Το «έγεινε δέ πείνα ἐν τῇ γῇ» έχει χρησιμοποιηθεί κατ' επανάληψη για να δικαιολογεί τις δόλιες μετακινήσεις τους. Ούτε βέβαια μπορούν να παραδεχθούν γραπτώς ότι στη Χαναάν δεν τους σηκώνει πια το "κλίμα". Έτσι αν στη Χαναάν δεν μπορούν να επιστρέψουν και προς τον Ευφράτη έχουν λόγους να μην πάνε. Λέτε να είναι τυχαίο που η επόμενη δόλια ιστορία πλουτισμού εξελίσσεται στην Αίγυπτο; Όχι, η Αίγυπτος είναι αναπόφευκτα ο επόμενος προσεκτικός στόχος της πατριαρχικής "ευλογίας". Ο οίκος Ιακώβ όμως δεν έχει πια γυναίκες διαθέσιμες, η Δείνα εξαφανίζεται απ' την αφήγηση, προφανώς δυσχερησμένη που της σκότωσαν το όμορφο θύμα της τον Συχέμ, που όμως της είχε κλέψει την καρδιά. Άλλωστε ήταν κόρη της παραμελημένης Λείας κι όχι της αγαπημένης πολυτάλαντης Ραχήλ.

κι αυτό ίσως να εξηγεί τις αδεξιότητές της. Έτσι ο ομορφότερος (Γεν. Αθ' 6) και ο πλέον ταλαντούχος ο Ιωσήφ, πωλείται στην Αίγυπτο με μεγάλη προσοχή όχι σ' οποιονδήποτε, αλλά σε κάποιον που μπορεί να εξυπηρετήσει τέλεια τα σχέδια της οικογενειακής μαγγανείας. Στον πλησιέστερο δηλαδή αυλικό του Φαραώ τον Πετεφρή τον... "αρχιμάγειρο"! Ο' Γεν. Αθ' 1 και ΜΑ' 12.

Ναί καλά διαβάσατε αρχιμάγειρας κι όχι αρχισωματοφύλακας του βασιλέως ήταν κατά τη μετάφραση των εβδομήκοντα ("Ο'") ■ Πετεφρής! Πράγμα εξαιρετικά βολικό για την δόλια τέχνη των πληγών του θεού τους. Όχι, μη μπερδεύεστε, απλά το επισημαίνω για να δει ο αναγνώστης ότι ο λόγος του θεού, που ούτε "κεραία" (τόνος) δεν έχει αλλοιωθεί κατά την αφελή μας πίστη, είναι διάτρητος απ' τις άπειρες επεμβάσεις των καλοθελητών αντιγραφών της. Και μόνο η σύγκριση της νόμιμης ορθόδοξης βίβλου των "Ο'" με τη γνωστή μας και καθιερωμένη βιβλική μετάφραση, δίνει ένα εξωφρενικό σύνολο παραλλαγών, όπου ονόματα ιδιότητες και καταστάσεις, περιγράφονται εντελώς διαφορετικά. Πολλές μάλιστα από τις διαφορές αυτές, έχουμε την ευκαιρία να τις δούμε στην παρούσα μελέτη. Αλλά όχι μόνο διαφοροποιήσεις, αλλά και παραλείψεις εδαφίων είναι συχνές και σαν να μην έφταναν αυτά, ολόκληρα βιβλία υπάρχουν στη μία νόμιμη από θρησκευτική άποψη βίβλο που παραλείπονται στην άλλη. Αυτά όμως είναι πράγματα που ίσως μας απασχολήσουν εκτενέστερα σε μια άλλη μελέτη, γιατί έχει πράγματι φοβερό ενδιαφέρον το πως η μια, μεγάλη ή μικρή θρησκευτική παράταξη, ανέχεται τις τόσο κραυγαλέες διαφοροποιήσεις της άλλης!

"Αρχιμάγειρας" λοιπόν στη μία βιβλική μετάφραση ο Πετεφρής, "άρχων τῶν σωματοφυλάκων" στην άλλη. Μήπως εσείς μπορείτε να αποφασίσετε τι απ' τα δύο ήταν τελικά ο Πετεφρής; τον οίκο του οποίου έφτασε να διοικεί "εν λευκῷ" ο πανέξυπνος υπηρέτης του ο Ιωσήφ; Σα βοηθός αρχιμαγείρου, όλα φαίνονται πολύ ευκολότερα για την "τέχνη" του Ιωσήφ. Αλλά κάτι μου λέει, ότι και η άλλη ιδιότητα του αρχισωματοφύλακα δεν είναι εντελώς τυχαία, ούτε κρύβει λιγότερα πλεονεκτήματα. Έτσι για να μη σταθούμε άπρακτοι και μετέωροι και κυρίως για να μπορεί ο αναγνώστης να παρακολουθεί ενδεχομένως την αφήγηση απ' τη δική του βίβλο, διάλεξα να επεξεργαστώ τα λεγόμενα της συνηθισμένης σε όλους μας βίβλου, όπου δεσπόζει η ιδιότητα του "αρχισωματοφύλακα" κι όχι η πολύ βολικότερη ιδιότητα του "αρχιμαγείρου". Ο Ιωσήφ λοιπόν, για καλή του τύχη (...) πουλιέται δούλος στον Αρχισωματοφύλακα του βασιλέως Πετεφρή: «τόν ἄρχοντα τῶν σωματοφυλάκων». Γεν Αθ' 1 και Μ' 4. Και ο Πετεφρής «παρέδωκεν πάντα

ὅσα εἶχεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἰωσήφ καὶ δὲν ἤξευρεν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ οὐδὲν πλὴν τοῦ ὄρου τοῦ ὁποῖον ἔτρωγεν». Γεν. 18' 6.

Ἡ υπερβολὴ εἶναι ολοφάνερη καὶ οδηγεῖ στὴ σκέψη πῶς ὁ ἀρχισωματοφύλακας τοῦ Φαραώ ἢ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀφελὴς ἢ πῶς ὁ Ἰωσήφ πρέπει νὰ εἶχε τὸν τρόπο τοῦ νὰ υποτάσσει τὴ θέληση κάποιου, ἀποσπώντας υπέρμετρη ἐλευθερία κινήσεων. Ἡ περαιτέρω ἀνάλυση τῶν "ὀπλῶν" τοῦ ἡρώα μας, θὰ μας φωτίσει καλύτερα γιὰ τοὺς ἐνδεχόμενους τρόπους εξασφάλισης αὐτῆς τῆς υπερευαρέσκειας καὶ τῆς υπερεξουσίας τοῦ Ἰωσήφ, στὸ σπίτι, τοῦ ἀφέντη τοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν, ἀπακτὰ ἀξιόλογη ἐλευθερία κινήσεων μέσα στὸ περιβάλλον τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, ὅπου οὐσιαστικὸς φύλακας εἶναι τὸ ἀφεντικό τοῦ ὁ Πετεφρής, ἢ ἀρχηγὸς τῆς βασιλικῆς σωματοφυλακῆς, ποὺ ὅμως «παρέδωκε πάντα ὅσα εἶχε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἰωσήφ».

Ἀπ' τὴν τόσο βολικὴ αὐτὴ θέση, δὲν περιμένουμε ἀπ' τὸν ἀξιο αὐτὸν ἀπόγονο τοῦ Ἀβραάμ τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπιβάλλει "πληγές καὶ ἰάσεις" στοὺς ἀνύποπτους ἐνδοξοὺς ἀφέντες τοῦ ποὺ δὲν μποροῦν καθόλου νὰ υποθέσουν ποιὸς εἶναι αὐτός, ποὺ με τὴν ιδιότητά τοῦ χρήσιμου καὶ προθυμότατου ὑπηρέτη, τρύπωσε στὸ στεγανὸ καὶ πλούσιο περιβάλλον τοὺς. Ἡ πατριαρχικὴ προῖστορία δὲν μας ἀφήνει καμμιά ἀπολύτως ἀμφιβολία. Τρομερὲς πληγές σύντομα θὰ χτυπήσουν τὴν Αἴγυπτο, ἐνῶ στὸν Ἰωσήφ θὰ εξασφαλίσουν κέρδη, δῶρα, τιμές καὶ δόξα.

Πρὸς τοῦτο μένει νὰ βρεθεῖ ὁ τρόπος δράσης ποὺ θὰ φέρει τοὺς ἄλλους σὲ ἀπελπιστικὴ θέση, ἀλλὰ θὰ χαρίσει στὸν Ἰωσήφ τὸ εὐεργετικὸ καὶ ἐντυπωσιακὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ "εὐτυχῶς γνωρίζει" τι πρέπει νὰ γίνεῖ! Ὁ Ἰωσήφ εἶναι ὅμως μόνος καὶ οἰδιοδὴποτε σενάριο θεϊκῆς ομηρίας με τοὺς παλιούς γνωστούς τρόπους, εἶναι δύσκολο νὰ εφαρμοστεῖ. Τὸ ἐνδιαφέρον μας κορυφώνεται, διότι νιώθουμε ὅτι αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ ἀφήγηση κατ' ἐξαίρεση μας κάνει τὴν ἀναπάντεχη "χάρη" νὰ φωτίζει λεπτομέρειες τῆς δράσης τοῦ "εἰσβολέα" πληγοθεραπευτῆ καὶ λογικὰ πρέπει νὰ "δούμε" τὸν τρόπο δράσης τῶν πληγῶν. Πράγματι, ὁ Ἰωσήφ βάζει στόχο τοῦ μα ἀκόμα ἐνδιαφέρουσα παραλλαγή δόλου, ποὺ στὸ κέντρο τῆς ἔχει τὴν ἀναγνώριση τῆς πρωτότυπης αὐτῆς ονειρομαντικῆς τοῦ τέχνης.

Ἡ ἀφήγηση σπρώχνει ἀφυπνιστικὰ τὶς υποψίες μας, τονίζοντας ὅτι κάτι συμβαίνει στὴ συμπεριφορὰ τοῦ Πετεφρή: «Καὶ ὁ Κύριος (ἡ "δύναμη" δηλαδή) ἦτο μετὰ τοῦ Ἰωσήφ,... καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπιστάτην ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. καὶ πάντα ὅσα εἶχε, παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ... δὲν ἤξευρεν (ὁ Πετεφρής) ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ οὐδὲν, (1) πλὴν τοῦ ὄρου τοῦ ὁποῖον ἔτρωγεν.» Γεν. 18' 3-6. Ἡ εὐτυχὴς αὐτὴ μακαριότητα στὴν ὁποία

έχει περιέλθει ο Πετεφρής, μόνο με τους πετυχημένους μαγγανισμούς του Ιωσήφ μπορεί να ερμηνευτεί... Αλλά στην ενδιαφέρουσα αυτή λεπτομέρεια θα επανέλθουμε αργότερα. Εδώ θα αρκестούμε να τονίσουμε ότι: η αρχαία φράση «*ὑπὸ μανδραγόραν καθεύδειν*»¹²⁴ αναφέρετο ἢ ἐπὶ τῶν βυθισμένων εἰς βαθύτατον ὕπνον ἢ μεταφορικῶς ἐπὶ ἀγνοούντων κοινότατα πράγματα". Ο Πετεφρής λοιπόν φαίνεται να "βοηθήθηκε" πολύ στην αμεριμνησία του αυτή από τις τέχνες του Ιωσήφ. Με την τυφλή λοιπόν εμπιστοσύνη που τον περιβάλλει ο Πετεφρής (ο αρχιαστυνόμος του βασιλικού περιβάλλοντος), ο στόχος του είναι άμεσα εφικτός. Ο Ιωσήφ, ακολουθεί μια πολύ ενδιαφέρουσα παραλλαγή στο τυπικό φυλετικό σενάριο δράσης. Ας τον παρακολουθήσουμε.

Πρώτα, βλέπουμε δύο σπουδαίους αυλικούς να πέφτουν σε ξαφνική δυσμένεια. Αυτοί δεν είναι ούτε ο στρατηγός του, ούτε ο αρχιπεταλωτής του, που λέει ο λόγος, είναι αυλικοί που έχουν, όπως είναι αναμενόμενο, σχέσεις με τρόφιμα! Είναι ■ αρχιαρτοποιός και ο οινοχόος του βασιλιά. Κάτι συμβαίνει και τα προϊόντα τους, δεν είναι πλέον της απολύτου εμπιστοσύνης του Φαραώ. Οι βασιλικοί δοκιμαστές έχουν σοβαρούς λόγους να συνιστούν την απομάκρυνσή τους απ' τις βασιλικές υπηρεσίες. Κάτι συμβαίνει στα κρασί και στα αρτοσκευάσματα του βασιλέως! Οι δύο αυλικοί συλλαμβάνονται απ' τον Πετεφρή και παραδίδονται κατ' ευθείαν στα χέρια του Ιωσήφ «*ὁ ἄρχων τῶν σωματοφυλάκων* (ο Πετεφρής δηλαδή) *ἐνεπιστεύθη αὐτοῦς εἰς τὸν Ἰωσήφ*» Γεν. Μ' 4. Ο ίδιος ο Πετεφρής λοιπόν φαίνεται να παραδίδει εδώ τους δύο αυλικούς στα χέρια του Ιωσήφ αν και μόλις πέντε εδάφια παραπάνω λέγει για τις σχέσεις των δύο ανδρών: «*Λαβὼν ὁ κύριος τοῦ Ἰωσήφ* (ο Πετεφρής δηλαδή) *ἐβαλε αὐτόν* (τον Ιωσήφ) *εἰς τὴν ὄχυράν φυλακὴν*» Γεν. 18' 28, κατηγορούμενο ως επίδοξο βιαστή της γυναίκας του. Έτσι η ερώτηση επανέρχεται. Τί απ' τα δύο υπήρξε ο Ιωσήφ, δεσμοφύλακας ἢ σιδεροδέσμιος; Ἡ αφήγηση ισχυρίζεται πως αν και δέσμιος και φυλακισμένος όχι μόνο είχε κι εδώ στη φυλακή απόλυτη ελευθερία κινήσεων, αλλά κι αυτός ο ίδιος ο Πετεφρής που τον φυλάκισε, εξακολουθεί να τον χρησιμοποιεί σα βοηθό του και να τον εμπιστεύεται αναθέτοντάς του σοβαρά καθήκοντα φύλαξης μεσ' στη φυλακή! Ἡ αντίφαση αυτή για μας απλά δηλώνει ὅτι ■ Ιωσήφ ποτέ δὲν ἔχασε τὴ θέση τοῦ εὐνοούμενου υπηρέτη. Το γεγονός ὅτι εκτελεῖ

¹²⁴ «*ὑπὸ μανδραγόρου, ὑπὸ μανδραγόρα καθεύδει*» τουτέστι *μανδραγόραν* τις πῶν και ναρκωθεῖς ὑπ' αὐτοῦ κοιμάται

Ἰηπ. 420. 19 ο μανδραγόρας κοιμίζει τοὺς ἀνθρώπους.

Γλάτ. Πολιτ. 488 C «*μανδραγόραν πεπωκόσιν εοῖκαμεν*», δηλαδή μοιάζουμε σαν αὐτοὺς που ἔχουν πιει μανδραγόρα.

χρέη δεσμοφύλακα. ερμηνεύεται πολύ εύκολα αν αντιληφθούμε ότι ο οίκος Πετεφρή είναι στο ίδιο κπριακό συγκρότημα με τις φυλακές του βασιλέως και κατά συνέπεια είναι στα φυσικά καθήκοντα του Ιωσήφ η φύλαξη κρατουμένων μια και είναι το δεξί χέρι του αρχιστυνόμου Πετεφρή. Ο Αρχιοινοχός αυτό ακριβώς μας παρουσιάζει λέγοντας: «ὁ Φαραὼ εἶχε ὀργισθῆ... καὶ με ἔβαλεν εἰς φυλακὴν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἄρχοντος τῶν σωματοφυλάκων»¹²⁵. ἐμέ καὶ τὸν αρχισιτοποιόν καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ("Ο" ἄμφότεροι νυκτὶ μιᾷ)». Γεν. ΜΑ' 10-11.

Έτσι ο Ιωσήφ, αφού έκανε θαυμάσια χρήση των προνομιακών ελευθεριών που εξασφάλισε μέσα στα βασιλικά κτίρια, υπονομεύοντας τα προϊόντα (τροφήμα) των δύο αυλικών, τώρα τους υποδέχεται ταυτόχρονα και σε δεσμοφύλακάς τους στον οίκο του Πετεφρή του αρχισωματοφύλακα, στην ξεχωριστή βέβαια πτέρυγα των φυλακών όπου λύνει και δένει και πάλι ο ίδιος ανενόχλητος.

Εκεί, την ίδια νύχτα ταυτόχρονα οι δυο κρατούμενοι αφού τρώνε ή πίνουν την κατάλληλη ποσότητα απ' τα μαγικά φίλτρα (π.χ. σκόνη από παραισθησιογόνα μανιτάρια ή ψιλοκομμένο μανδραγόρα... που να ξέρω μάγος δεν έκανα ποτέ) στη βραδινή ζεστή ας πούμε "μανδραγορόσουπα", βλέπουν τόσο "ταραγμένα όνειρα", που το πρωί μπορείς (αν είσαι του επαγγέλματος) με τον κατάλληλο τρόπο να τους κάνεις να θυμηθούν ό,τι θέλεις. Διότι το πρωί δεν είναι απλά "ταραγμένοι" και "σκυθρωποί" (Γεν. Μ' 6-7), όπως παραδέχεται άλλωστε και η αφήγηση, αλλά άβουλα όργανα ξεθεωμένα απ' την γεμάτη παραλήρημα νύχτα ικανά να δεχθούν εξηγήσεις, υποδείξεις και ερμηνείες κάθε τύπου! Κυριολεκτικά «υπό μανδραγόραν καθεύδουσιν! Αυτές λαιπόν τις πρωινές υπηρεσίες, δεν ξεχνά να τους προσφέρει ο Ιωσήφ "εξηγώντας" τους τα ταραγμένα όνειρά τους. Στο "ταραγμένο" τους μυαλό είχε όλη την ευχέρεια με γλυκιά και ευγενική πειθώ, να τους δείξει την απίστευτη προφητική του τέχνη προαναγγέλλοντας το μέλλον τους με θαυμαστή μάλιστα ακρίβεια, γνωρίζοντας ωστόσο, ότι αυτό, το μέλλον τους δηλαδή, βρίσκεται ουσιαστικά κι απόλυτα στα δικά του "χέρια".

Ο Ιωσήφ αναγγέλλει: "Ο αρχισιτοποιός θα πεθάνει". Αργότερα βλέπουμε τον Ιωσήφ στη θέση του αρχισιτοποιού. Ο δε αρχιοινοχός θα ζήσει και θα αποκατασταθεί για να γίνει η ζωντανή διαφήμιση αυτών των σίγουρων προφητειών στ' αυτιά του μεγάλου άρχοντα Φαραώ.

¹²⁵ Η μετάφραση των "Ο" λέει: "καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ αρχιμαγείρου ἐμέ καὶ τὸν αρχισιτοποιόν. Καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ἄμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγὼ καὶ αὐτός". Κάτι λοιπόν που δείχνει εξαιρετικά ανηφατικό είναι εδώ. Τους έβαλε δηλαδή φυλακή στο σπίτι του Αρχιμαγείρου; Μάλλον λοιπόν το σπίτι του αρχισωματοφύλακα πρέπει να είναι πολύ πιο κατάλληλο για κάτι τέτοιο... Έτσι η ιδιότητα του αρχισωματοφύλακα φαίνεται τελικά η επικρατέστερη για τον Ιεζεκιήλ.

Πραγματικά, ο προφήτης ονειροποιός και ονειρομάντης Εβραίος Ιωσήφ, όχι μόνο προφήτεψε το μέλλον των δύο αυλικών, αλλά υποθέτουμε βάσιμα πλέον, ότι φρόντισε και για την εκπλήρωση της προφητείας του αυτής. Οι έρευνες που συνεχίζονται στα αρτοσκευάσματα και τις πρώτες ύλες που είχε υπό τη φύλαξή του ο άμοιρος αρχiarτοποιός, τον καταδικάζουν οριστικά σε θάνατο. Αντίθετα στην αντίστοιχη εξέταση, τα προϊόντα οίνου βρίσκονται "καθαρά" απείραχτα και αρωματισμένα, καθώς πρέπει σε βασιλικό υπάλληλο. Αυτό αποκαθιστά τον οινοχόο στην εύνοια του βασιλέως, όπως ακριβώς το προείπε, αλλά και το θέλησε ο ονειρομάντης Ιωσήφ!

Μάλιστα, τίποτε δεν αποκλείει το ενδεχόμενο, οι έρευνες να διεξήχθησαν απ' τον αρχιαστυνόμο της προσωπικής φρουράς του βασιλέως, το γνωστό μας Πετεφρή, και στο πλάι του να έστεκε σεμνός και διακριτικός ο Ιωσήφ, το δεξί του χέρι!

Η συνταγή φαίνεται απλή. Ο Προπάπους του Ιωσήφ, ο μέγας Αβραάμ φαίνεται πως έλεγε: Ένας καλός θεραπευτής δεν περιμένει τις πληγές να 'ρθουν, τις προκαλεί. Ο άξιος απόγονός του σε μια ενδιαφέρουσα παραλλαγή φαίνεται να λέει: Οι καλύτερες ερμηνείες δίνονται σε ταραγμένα όνειρα που προκαλείς ο ίδιος. Έτσι το "make it happen" (κάντο να γίνει) που είναι η ψυχή στο αδίσταχτο σημερινό αμερικανικό όνειρο, δεν φαίνεται καθόλου να είναι τωρινή εφεύρεση, αλλά ανήκει κι αυτή στους απίθανους αυτούς εφευρέτας δεινών, τους πατριάρχες!

Είναι όμως δυνατόν όλα όσα αναφέραμε να ερμηνεύονται αβίαστα απ' τα δεδομένα που η εβραιοβιβλική αφήγηση επέτρεψε να φτάσουν ως τα χέρια μας σήμερα; Ναι και με το παραπάνω! Δεν θα αναφερθώ στον υπαινιγμό των παραισθησιογόνων μανταριών που έκανα προηγουμένως, αν και μετά απ' αυτά που είδαμε για το ιστορικό αυτών των ανθρώπων, θα είχαμε άνετα το δικαίωμα να τα συμπεριλάβουμε στην ερμηνευτική μας προσπάθεια. Απεναντίας ■ Μανδραγόρας είναι από μόνος του ικανός να οπλίσει το χέρι του μαγγανιστή Χαλδαιοθεραπευτή μελλοντολόγου Ιωσήφ.

Υπενθυμίζουμε ότι ο Μανδραγόρας περιέχει:

Σκοπολαμίνη-Υοσκυαμίνη-Ψευδοϋσχυαμίνη-Ατροπίνη.

Για την Υοσκυαμίνη λέγεται ότι: είναι ισχυρό υπνοποιό καταπραϋντικό, κατάλληλο για εγκεφαλικές παθήσεις.

Προσέξτε όμως τι είναι γνωστά και για τη Σκοπολαμίνη: "Παραλύει το κεντρικό νευρικό σύστημα χωρίς σχεδόν προηγούμενη διέγερσή του. Η ενέργειά της προκαλεί εις τον άνθρωπον αίσθημα κάματος και χαλάρωσης των μυών, κατάργησιν της εκούσιας κινήσεως και μείωσιν της εγερσιμότητος των κινητικών κέντρων του εγκεφάλου. Η δημιουργούμενη κατάσταση παρομοιάζει προς τον φυσιολογικόν

ύπνον. *Ενίοτε (ανάλογα με τη δόση) δημιουργούνται ψευδαισθήσεις, δεν παρατηρείται θόλωση της διάνοιας και η αντίληψις διατηρείται. Ξηρότητα στόματος και φάρυγος -ενίοτε βραδυκαρδία. Παρουσιάζει μικρόν βαθμόν εθισμού.* (Οι χρήστες λαιπόν την αποζητούν!.. Αυτό ερμηνεύει νομίζω αρκετά καλά τα επίμονα παρακάλια και τα ανταλλάγματα που προσφέρει η Ραχήλ (η μητέρα του Ιωσήφ) για την απόκτηση του "ποθητού μανδραγόρα"). Τέλος, χρησιμοποιείται εις χειρουργικάς ναρκώσεις". Αυτά για τη Σκοπολαμίνη και την Υοσκυαμίνη του Μανδραγόρα. Να όμως που και η Ατροπίνη, που σε μεγάλες ποσότητες περιέχεται στον Μανδραγόρα, δεν πάει πίσω σε κατάλληλες για την περίπτωση ιδιότητες: "*Η Ατροπίνη επενεργεί επί του κεντρικού νευρικού συστήματος και δη επί του εγκεφαλικού φλοιού και των κέντρων του προμήκους, τα οποία κατ' αρχάς ερεθίζει και έπειτα παραλύει. Παραλύει επίσης και τας απολήξεις του παρασυμπαθητικού νευρικού συστήματος*". Αυτές είναι λίγες απ' τις κρυφές χάρες του αθώου Μανδραγόρα. (Λεξ. *Ηλίου*, και "*Βότανα*" *Ιγνατίου Ζαχαρόπουλου* σελ. 179).

Έτσι ο Μανδραγόρας¹²⁰ για τον οποίον είδαμε να δίδεται μάχη απόκτησής του, απ' τη μητέρα του Ιωσήφ (Ραχήλ) φτάνει από μόνος του να δώσει την ερμηνεία του στις υπνοποιές παγίδες του Ιωσήφ.

Απ' τα πρώτα κιόλα εδάφια η βιβλική αφήγηση περιβάλλει τον Ιωσήφ κατ' εξακολούθηση με όνειρα που βλέπει ο ίδιος από μικρός ακόμη. Αυτό, στο φόντο όλων αυτών των λεπτομερειών που είδαμε, δηλώνει ότι ο Ιωσήφ από μικρός εκπαιδεύτηκε με επιτυχία απ' την έμπειρη μητέρα του στην επικίνδυνη χρήση του υπνοποιού, ονειροποιού ναρκωτικού Μανδραγόρα. Η ευχέρεια χρήσης του απο τόν Ιωσήφ, ολοφάνερα εκνευρίζει τα υπόλοιπα αδέλφια του που τον αποκαλούν «*ὁ κύριος τῶν ἐνυπνίων*» (Γεν. ΑΖ' 19) αδυνατούν όμως να τον συναγωνιστούν στα αυθεντικά αυτά Χαλδαϊκά προσόντα. Τα μυστικά όμως αυτής της έντεχνης χρήσης, επαναλαμβάνουμε τα απέκτησε απ' την έμπειρη Ραχήλ, που όπως είδαμε διεκδικούσε με πάθος έναντι οποιασδήποτε αμοιβής τον ποθητό Μανδραγόρα του Ρουβίν, υιού της αντίζηλης αδελφής της Λείας. Γεν. Α' 14-16. Μετά απ' όλες αυτές τις "δυνατότητες" του Μανδραγόρα μπορούμε ευκολότερα να καταλάβουμε, όχι μόνο τα αλληπάλληλα "όνειρα" που περιστοι-

¹²⁰ *Μανδραγόρας*: «φυτό της οικογένειας των *στρυχνοειδών*... Ολόκληρον το φυτό είναι δηλητηριώδες ως εκ της περιεχομένης εν αυτώ μανδραγορίνης. Η ρίζα του μανδραγόρα είναι εκ των αρχαιοτάτων και των μάλλον φημισμένων μέσων μαγανείας...». Εγκ. Δρανδάκη Τομ ΙΕΤ' σελ. 600. Μια ακόμα λεπτομέρεια που πρέπει επίσης να τονίσουμε είναι ότι η σκόνη του μανδραγόρα λόγω της ατροπίνης που περιέχει «*επί των οφθαλμών προκαλεί μυδρίασιν (διεύρυνσιν της κόρης) οφειλομένην εις παράλυσιν των απολήξεων του (οπτικού) νεύρου*». *Ηλίου* 3ος τομ. σελ. 914. Αυτό νομίζω απαντά εντελώς στην προσωρινή "τύφλωση" των Σοδομιτών έξω απ' την κατοικία του Λωί!

χίζουν τον Ιωσήφ, αλλά και τη γεμάτη νόημα έκφραση για τη μειωμένη υπευθυνότητα του Αφέντη του Πετεφρή, ο οποίος ξαφνικά «δέν ἤξευρε ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ οὐδέν πλὴν (προσέξτε έκφραση) τοῦ ἄρτου τὸν ὁποῖο ἔτρωγεν» αφήνω σε σας να υποθέσετε τί ἄρτον ἔτρωγε!

Το αρχικό λοιπόν σχέδιο του Ιωσήφ, ευφυέστατο ομολογουμένως, έχει προχωρήσει ικανοποιητικά. Μένει μόνο το τρίτο και σπουδαιότερο "όνειρο" του Φαραώ, που θα είναι και το καθοριστικότερο για την ολοκλήρωση της "θεϊκής" προώθησης του προφήτη μας. Φαίνεται όμως ότι παρά το πολύ προωθημένο πόστο του στην αυλή του μονάρχη Φαραώ, η προσέγγιση στα τρόφιμα του βασιλέως αποδείχθηκε εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Δύο χρόνια κυλούν μέχρι να ξεπεραστεί με επιτυχία το φράγμα ασφαλείας των δοκιμασιών του βασιλέως. Φαίνεται όμως ότι η υποχρέωση που τοῦ 'χε ο αρχιοινοχόος, τον βοήθησε αποφασιστικά σ' αυτό ώστε τελικά μια νύχτα κι ο βασιλιάς με τη σειρά του να δει τα αναπάντεχα "ταραγμένα όνειρα".

Ο Φαραώ περνά μια νύχτα ανεπανάληπτης ταραχής, τα όνειρα οι παραισθήσεις και τα "οράματα" πέφτουν βροχή. «Τό πρῶτό τό πνεῦμα αὐτοῦ ἦτο τεταραγμένον» Γεν. ΜΑ' θ Και πως να μην ήταν, θα πούμε εμείς! Ο Φαραώ κάλεσε τους ειδικούς του είδους, μάγους και σοφούς του παλατιού. Αυτοί όμως δε βγάζουν άκρη. Αυτά τα "όνειρα" δεν ήταν σαν τα άλλα, ούτε και η νύχτα αυτή απλή νύχτα ονείρων! Ο αρχιοινοχόος όμως κάτι αρχίζει να θυμάται! Δεν μπορεί να μη δει την καταπληκτική ομοιότητα ανάμεσα στην ταραγμένη νύχτα του βασιλιά του και την ασυνήθιστη εκείνη ταραγένη νύχτα ονείρων που πέρασε στη φυλακή μαζί με τον μακαρίτη τον αρχιαρτοποιό! Ήταν τότε που ο περίεργος εκείνος Εβραίος δεσμοφύλακας-κρατούμενος, του πρόσφερε τις ασυνήθιστες προφητικές του υπηρεσίες, εξηγώντας του με αφάνταστη ευγένεια και πειθώ, όχι μόνο όλα τα συμπτώματα αλλά και τα σημαντικά μηνύματα εκείνης της αξέχαστης νύχτας! Έτσι, ο Φαραώ μαθαίνει για τον νεαρό Εβραίο Ιωσήφ και τις ονειροερμηνευτικές του Χαλδαιϊκές επιδόσεις.

Από 'κει και πέρα, ■ δρόμος ήταν πλέον ανοιχτός για τον Ιωσήφ. Όλα τώρα ήταν θέμα χειρισμού και πειστικότητας. Αυτό ακριβώς όμως, ήταν κάτι στο οποίο διέπρεπαν γενιές τώρα οι απόγονοι του θεατράνθρωπου Αβραάμ.

Για να καταλάβουμε καλύτερα τι ακριβώς συμβαίνει γύρω απ' τα βιβλικά όνειρα και για να δικαιολογηθώ λίγο για τον όρο "θεατράνθρωποι" που αποδίδω στους προφήτες, θα κάνουμε ένα μικρό άλμα στο χρόνο, για να δούμε σε μια σύντομη παρενθετική αναφορά, πολύ

χρήσιμα στοιχεία που μας δίνει ένας άλλος μεγάλος προφήτης στον οποίον ήδη αναφερθήκαμε, ο Δανιήλ. Καθώς αιώνες μετά την εποχή του Ιωσήφ, χρησιμοποιεί στη Βαβυλώνα όπου κι αυτός έχει "συρθεί" σα δούλος, την ίδια ακριβώς συνταγή του ονειρομάντη, για να ανέβει τα σκαλιά της εκτίμησης του Βαβυλώνιου βασιλιά Ναβουχοδονόσορα. Στο βιβλίο λοιπόν του Δανιήλ διαβάζουμε: «καί ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐνυπνιάσθη ἐνύπνια, καί ἐπαράχθη τό πνεῦμα αὐτοῦ καί ὁ ὕπνος ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ». Δαν. Β' 1. Και παρακάτω: «ἐνυπνιάσθη ἐνύπνιον καί τό πνεῦμα μου ἐπαράχθη... καί τό πρῶγμα διέφυγεν ἀπ' ἐμοῦ (λέει ὁ Ναβουχοδονόσορ)... φανερώσατε τό ἐνύπνιον καί τήν ἐρμηνεία αὐτοῦ καί θέλετε λάβει παρ' ἐμοῦ δῶρα καί ἀμοιβάς καί τιμὴν μεγάλην» Δαν. Β' 5-6 και αλλού: «εἶδον ἐνύπνιον... καί οἱ διαλογισμοί μου ἐπὶ τῆς κλίνης μου καί αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου μέ ἐτόραξαν». Δαν. Δ' 5.

Κανείς όμως όπως και αλλού προαναφέραμε, δεν μπορούσε να ερμηνεύσει τα όνειρα που ο ταλαίπωρος βασιλιάς ο ίδιος παραδέχεται εδώ ότι είχε ξεχάσει. Το δύσκολο και επικίνδυνο αυτό έργο, να πεισθεί ■ βασιλιάς για το τι είδε(!) και ποιά είναι η ερμηνεία, θα το αναλάβει ο Δανιήλ. Γιατί, όχι μόνο γνωρίζει εντυπωσιακές λεπτομέρειες για τα συμπτώματα αυτών των νυχτερινών ταραχών, αλλά ο ίδιος είναι και η μόνη αιτία των βασιλικών παραγμένων ονείρων (παραισθήσεων). Μια και ο Δανιήλ (τον οποίον ο βασιλιάς αποκαλεί ευθέως «ἄρχοντα τῶν μάγων» Δαν. Δ' 9) αιώνες μετά, εφαρμόζει ακριβώς την ίδια και απαράλλαχτη δοκιμασμένη μέθοδο αναρρίχησης στην εξουσία που πρωτοδίδαξε ο δοξασμένος γενάρχης του ■ Ιωσήφ. Στην περίπτωση όμως του Δανιήλ, μπορούμε να δούμε μερικά απ' τα θεατρικά κόλπα, που υποβάλλουν την ιδέα της μεγάλης προφητικής προσπάθειας.

Ο Δανιήλ τρέμει σύγκορμος και εκστατικός. Στέκει άφωνος σχεδόν μία ολόκληρη ώρα, πριν αρχίσει την εντυπωσιακή του απόπειρα να πείσει το βασιλιά πρώτα για το τι είδε και μετά να του δώσει και την ερμηνεία! «Τότε ὁ Δανιήλ... ἔμεινεν ἐκστατικός ὥς μιᾶς ὥρας καί οἱ διαλογισμοί αὐτοῦ ἐτάραπτον αὐτόν». Δαν. Δ' 19.

Αιώνες μετά ο Δανιήλ δεν αποφεύγει την υποβλητική θεατρική πειθώ, που όπως είπαμε είναι μια άλλη αξαιρετική ιδιότητα των μεγάλων αυτών προφητών. Θυμηθείτε εδώ το μεγάλο Αβραάμ, πως σε αντίστοιχη προφητική έκσταση έπειθε τους παρευρισκομένους ότι: «Φόβος σκοτεινός μέγας ἐπίπτε ἐν' αὐτόν» Γεν. 15' 12. Για το τέλος της ιστορίας αυτής Δανιήλ-Ναβουχοδονόσορα δεν πρέπει να αναρωτιέστε πια, διότι είναι στερεότυπα το ίδιο, δόξα και πλούτη για τον προφήτη... πληγές και αφανισμός για το Βασιλιά Ναβουχοδονόσορα, ■ ας τρέχουν ενδιάμεσα ποτάμι τα γλυκά θεϊκά λόγια, ίσως μας δοθεί η

ευκαιρία να δούμε από κοντά κι αυτήν την πολύ ενδιαφέρουσα και εξαιρετικά αποκαλυπτική ιστορία μια άλλη φορά.

Με παρόμοιο λοιπόν τρόπο και κάτω απ' τις ίδιες ακριβώς συνθήκες έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι εξελίχθηκε και η ονειροερμηνευτική προσπάθεια του πρωτοπόρου Ιωσήφ. Τα όνειρα του ο Φαραώ δεν τα θυμάται, κι ας λέει η βίβλος το αντίθετο. Θα ήταν άλλωστε εξαιρετικά αποκαλυπτικό (έως αφελές) αν το βιβλικό ανάγνωσμα και οι ήρωές του ερμήνευαν κατ' εξακολούθηση όνειρα που οι παθόντες δεν τα θυμούνται. Εκτός τούτου, κανείς δεν μπορεί να μας πείσει, ότι οι στρατιές των επιτηδείων μάγων και αετονύχηδων "σοφών" ονειροερμηνευτών που περιβάλλουν το Φαραώ, δεν μπορούσαν να αποπειραθούν την παραμικρή ερμηνεία, στα παιδικής απλότητας όνειρα του Φαραώ, όπως θα δούμε σε λίγο.

Κι ο Φαραώ λοιπόν, δεν θυμάται τα όνειρά του. Αυτή είναι και η μοναδική ερμηνεία για την επικίνδυνη επαγγελματική απραξία των αυλικών ονειρολόγων. Όσο για το έντονο ενδιαφέρον του βασιλέως; Αυτό δεν είναι τόσο για τα όνειρα που είδε ή δεν είδε, αλλά ο φόβος (ταραχή) για τη ζωή του, καθώς δεν ξέρει αν απειλείται απ' την επικίνδυνη και ανεπανάληπτη αυτή γεμάτη ένταση και παραισθήσεις νύχτα:

Ο Ιωσήφ, όχι μόνο πείθει λοιπόν το Φαραώ για το περιεχόμενο και την ερμηνεία των ταραγμένων ονείρων του, αλλά αποσπά με την ευγλωπτία και την προσωπική του ακτινοβολία, πλούσιες αμοιβές και ξεχωριστά προνόμια. Γίνεται αρχιστοιχειός στη θέση του δύστυχου θύματός του! Κατά δε την αφήγηση όχι μόνο ερμηνεύει τα όνειρα του Φαραώ, αλλά με τις διορατικές του προτάσεις για αποθήκευση σιτηρών, σώζει την Αίγυπτο ολόκληρη απ' την επερχόμενη πείνα! Διότι το όνειρο του Φαραώ, με τις επτά παχές και τις επτά ισχνές αγελάδες που βγαίνουν απ' το Νείλο, είναι καθώς εξηγεί ■ Ιωσήφ, ότι «ὁ θεὸς ἐφάνέρωσε εἰς τὸν Φαραώ ὅσα μέλλει νὰ κάμῃ». Γεν. 41' 28. Πολύ απλά δηλαδή, ο θεός σώζει αυτή τη φορά την Αίγυπτο από πείνα με συγκεκριμένο μήνυμα στον άρχοντα της χώρας(!) Ενώ όλες τις άλλες φορές που οι Εβραίοι πατριάρχες ανέβαιναν στη Αίγυπτο για να γλιτώσουν απ' την πείνα, οι Αιγύπτιοι παραδόξως κατάφερναν να γλιτώσουν απ' αυτήν... εντελώς μόνοι τους!

Πραγματικά όμως, τα επόμενα επτά χρόνια αφθονίας ακολουθούν αλλά χρόνια πείνας και σποδείας, που σύμφωνα με την αφήγηση αναγκάζουν για πολλοστή φορά τους ανοργάνωτους Εβραίους, τον οίκο δηλαδή του Ιακώβ, να ξενιτευθεί ξανά κοντά στη σταθερή πηγή τροφίμων, την Αίγυπτο.

Γιατί αλήθεια ο θεός σώζει την Αίγυπτο; Μήπως το ενδιαφέρον του αυτό για τη σωτηρία των Αιγυπτίων είναι επατέλους η αρχή για τις υποσχεμένες ευλογίες προς τις φυλές της γης; Και γιατί ■ προφήτης του ο Ιακώβ, δεν είδε παρόμοιο σωτήριο προφητικό όνειρο;

Ιωσήφ: Ένας ολέθριος σωτήρας

Ο Ιωσήφ όχι μόνο έπεισε τον Φαραώ για την ονειρομαντική του τέχνη, αλλά κάνοντας θαυμάσια επίδειξη της ευέλικτης γλώσσας του, γοητεύει κυριολεκτικά με την άνεση και την προνοητικότητα του, μια και όχι μόνο φαίνεται σίγουρος για τα μελλούμενα, αλλά εισηγείται και μια σειρά εντυπωσιακών μέτρων φορολόγησης και αποθήκευσης. Όλα αυτά ενθουσιάζουν το Φαραώ που αναγορεύει τον Ιωσήφ χωρίς καθυστέρηση σε: «άνθρωπος εἰς τόν ὅποῖον ὑπάρχει τό πνεῦμα τοῦ θεοῦ καί... ἐπειδὴ ὁ θεός ἔδειξε εἰς σέ πάντα ταῦτα δέν εἶναι οὐδεὶς τόσο συνετός καί φρόνιμος ὅσον σύ. Σὺ θέλεις εἶσθαι ἐπὶ τοῦ οἴκου μου καί εἰς τόν λόγον τοῦ στόματός σου θέλει ὑπακούει πᾶς ὁ λαός μου, μόνον κατὰ τόν θρόνον θέλω εἶσθαι ἀνώτερός σου... καί ἐκβαλὼν ὁ Φαραώ τὸ δακτυλίδιον αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός αὐτοῦ, ἔβαλε αὐτό εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Ἰωσήφ». Γεν. ΜΑ' 38.

Ο θρίαμβος του Ιωσήφ ήταν ανέλπιστα μεγάλος. Οι βεβαιωμένες απ' τον βασιλικό οίνοχόο προηγούμενες πετυχημένες μαντείες του Ιωσήφ, έπιασαν τώρα τόπο. Ο πανέξυπνος τρόπος του Ιωσήφ και οι διορατικές φορολογικές προτάσεις, έπεισαν το βασιλιά ότι έχει μπροστά του έναν τριαντάχρονο χαρισματικό άνδρα, που η ολοφάνερή του ευφυΐα συνοδεύεται απ' την περιζήτητη για την εποχή εκείνη μαντική τέχνη.

Τα προνόμια έπεσαν βροχή. Ο Ιωσήφ καλοπαντρεύεται με κόρη ιερέα της Αιγύπτου Γεν. ΜΑ' 39 και αποκτά σημαντικές προσβάσεις στους ναούς και τα πανάρχαια ιερά της χώρας! Αναλαμβάνει τα διευρημένα καθήκοντα του Αρχιστκτοποιού φοροεισπράκτορα. Επί επτά χρόνια, το ένα πέμπτο της συνολικής σοδειάς των Αιγυπτίων καταλήγει στις δημόσιες αποθήκες: «καί συνήγαγε πάσας τὰς τροφὰς τῶν ἐπτά ἐτῶν τῶν γενομένων ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου... καί συνήγαγεν ὁ Ἰωσήφ σῆτον, ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα... καί ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται τὰ ἐπτά ἔτη τῆς πείνας καθὼς εἶπεν ὁ Ἰωσήφ... καί ὅτε ἐπείνασεν πᾶσα ἡ γῇ τῆς Αἰγύπτου, ἐβόησεν ὁ λαός πρὸς τόν Φαραώ δια ἄρτον, καί εἶπεν ὁ Φαραώ πρὸς πάντας τοὺς Αἰγυπτίους, ὑπάγετε πρὸς τόν Ἰωσήφ ὅ,τι σὰς εἶπη κάμετε... Ἦνοιξε δὲ ὁ Ἰωσήφ πάσας

τάς αποθήκας και ἐπώλει σῖτον εἰς τοὺς Αἰγυπτίους και ἡ πεῖνα ἐπεβάρυνεν ἐπὶ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἄρτος δέν ἦτο καθ' ὅλην τὴν γῆν. Διότι ἡ πεῖνα ἦτο βαρεῖα σφόδρα ὥστε ἀπέκαμον ὑπὸ τῆς πείνης και συνήγαγεν ὁ Ιωσήφ ὅπαν τὸ ἀργύριον (ασήμι) τὸ εὕρισκόμενον ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου και ἐν τῇ γῇ Χαναάν... καὶ ὁφοῦ ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον.... ἦλθον πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὸν Ἰωσήφ λέγοντες, Δός ἄρτον εἰς ἡμᾶς διατί νά ἀποθάνωμεν ἐμπροσθέν σου; Ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον. Εἶπεν δέ ὁ Ἰωσήφ φέρετε τὸ κτήνη σας καὶ θέλω σᾶς δώσει ἄρτον ἀντὶ τῶν κτηνῶν σας ἐάν ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον. Καὶ ἔφεραν τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς τὸν Ἰωσήφ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς ὁ Ἰωσήφ ἄρτον ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν. Καὶ ἔθρεψεν αὐτούς με ἄρτον ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν». Γεν. ΜΖ 13-17. Το προνόμιο της φύλαξης και της εκμετάλλευσης αὐτῶν των ἀτελείωτων κοπαδιῶν εξασφάλισε ὁ Ἰωσήφ για τ' ἀδέλφια του με τὴ σύμφωνη γνώμη του Φαραώ. Διότι για τοὺς δικούς του που ἐγκαίρως ἀνέβηκαν στην τροφοδότρα Αἴγυπτο, ὁ Φαραώ ὁ ἴδιος προστάζει: «εἰς τὸ καλύτερον τῆς γῆς κατοίκησον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, ὅς κατοικήσωσιν ἐν τῇ γῇ Γεσέν... και κατάρτησον αὐτούς ἐπιστάτας ἐπὶ τῶν ποιμνίων μου... καὶ κατώκησεν ὁ Ιωσήφ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς ἰδιοκτησίαν ἐν τῇ [ ] τῆς Αἰγύπτου, εἰς τὸ καλύτερον τῆς γῆς, ἐν τῇ γῇ Ραμεσσή... καὶ ἔτρεφεν ὁ Ἰωσήφ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός αὐτοῦ... κατὰ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν.». «Κατώκησεν δέ ὁ Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ γῇ Γεσέν, καὶ ἀπέκτησαν ἐν αὐτῇ κτήματα (ἐπὶ πλέον των χαρισθέντων) καὶ ἠϋξήνθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα». ΕΞ. ΜΖ 6-12 καὶ 27.

Ισοῦσιο δωρεάν σύνταξη κρατικής διατροφῆς. Δωρεάν κτήματα εἰς τὸ καλύτερο τῆς γῆς, μαζί με ἐπαγγελματικά προνόμια ἐπιστασίας στα ἀτέλειωτα κρατικά κοπάδια εἶναι λίγα ἀπ' τα προνόμια που προέκυψαν για τοὺς "σωτήρες τῆς Αἰγύπτου".

Τί ἀπέγιναν ὁμως οἱ "σωσμένοι"; Ἡ ὅπως ἀλλιῶς θα τοὺς ονόμαζαν γελῶντας οἱ ἴδιοι οἱ Εβραῖοι σωτήρες τοὺς, οἱ "εὐλογημένοι" Αἰγύπτιοι; Στα παρακάτω ἐδάφια μπορούμε να παρακολουθήσουμε πῶς ἐννοεῖ τὸ σπέρμα τοῦ Αβραάμ τις εὐλογίες τοῦ θεοῦ του, πάνω στις φυλές τῆς γῆς και ἐν προκειμένῳ στους Αἰγυπτίους: «Τὸ δεύτερον ἔτος (τῆς πείνας) εἶπον πρὸς αὐτόν... (τὸν Ιωσήφ) ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ κτήνη ἔγειναν τοῦ κυρίου ἡμῶν δέν ἔμεινεν ἄλλο ἐμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰ μὴ τὰ σώματα ἡμῶν καὶ ἡ γῇ ἡμῶν, διατί νά ἀπολεσθῶμεν... ἀγόρασσον ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν... καὶ δός εἰς ἡμᾶς σπόρον διὰ νά ζήσωμεν καὶ να μὴ ἀποθάνωμεν... καὶ ἠγόρασεν ὁ Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου... διότι οἱ Αἰγύπτιοι ἐπώλησαν ἕκαστος τὸν ἄγρόν

αὐτοῦ ἐπειδὴ ἡ πεῖνα ὑπερεβάρυνεν αὐτούς (αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερο ἔτος) τὸν δὲ λαὸν μετετόπισε αὐτὸν εἰς πόλεις (γκέτο!) ἀπ' ἄκρου τῶν ὁρίων τῆς Αἰγύπτου ἕως ἄκρου αὐτῆς». Γεν. ΜΖ' 18-20. Βαθιά ανάσα.

Δύο χρόνια χρειάστηκε για να απλώσει το ευλογημένο του "χέρι" απ' ἄκρο ἕως ἄκρο τῆς χώρας, ὁ Σωτήρας Ιωσήφ! Ἡ Αἴγυπτος ολόκληρη εἶναι στα πόδια του. Δεν διστάζει μάλιστα να αποκαλεῖ τον εαυτό του « Ἄρχοντα πάσης τῆς Αἰγύπτου... καί... κύριον πάσης Αἰγύπτου» Γεν. ΜΕ' Β, 9. Δεν σας φαίνεται αλήθεια περίεργα που ὅλες ανεξαιρέτως οἱ θεϊκές επεμβάσεις μέχρι τώρα στη ζωὴ των πατριαρχῶν αποδεικνύονται εξαιρετικά επικερδείς για τους ἰδίους, ἐνῶ εἶναι σαφῶς, ἀπάνθρωπα ἐπώδυνες, ἕως ἐξοντωτικές για τους περίξ αὐτῶν λαούς;

Οἱ Αἰγύπτιοι πλήρωσαν πανάκριβα τρία καὶ μόνο "ὄνειρα" που ὁ καλὸς θεὸς των Εβραίων ἐστειλε για τὴ σωτηρία τους. Ακριβῶς αὐτὸ τὸ μήνυμα σωτηρίας του Εβραίου θεοῦ, τους κατήντησε φτωχοὺς, πένητες καὶ μετανάστες στην ἴδια τους τὴ χώρα. Οἱ εἰκόνες ἀπ' τὰ "γκέτο", πόλεις σωτηρίας, ὅπου οἱ κυριολεκτικὰ "θεο"-νήστικοι ἀπένταροι, ἀκτῆμονες, δούλοι στην ἴδια τους τὴ χώρα Αἰγύπτιοι συγκεντρώνονται, ἀποδεικνύουν ποιοί εἶναι οἱ ἀληθινοὶ εφευρέτες τῆς ομαδικῆς ἐξοντωτικῆς δυστυχίας. Οἱ περήφανοι ἀρχοντογεννημένοι Αἰγύπτιοι, με τὴν πανάρχαια ἐνδοξη ἱστορία, ἐγίναν ἀθλιοὶ ψωμοζήτουλες μέσα σε ελάχιστο χρόνο διακυβέρνησης τῆς χώρας ἀπ' τὸν παράξενο γλυκομίλητο αὐτὸν Εβραῖο σωτήρα. Παραδόξως, ἀν καὶ ἀληθινὸς προφήτης τὰ ἐντελῶς θεόσταλτα μηνύματά του ἀπεδείχθησαν ὠφέλιμα μόνο γι' αὐτὸν καὶ τους δικούς του. Γιατί αλήθεια;

Με κάποιους ὅμως δεν υπήρξε τόσο σκληρός. "Μόνον τὴν γῆν τῶν ἱερέων δὲν ἡγόρασεν". Γεν. ΜΖ 22. Κι ὄχι μόνο τὴ γῆ τους δεν ἀγόρασε, ἀλλὰ τους ἐτρέφε μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴν κακουχία με "μερίδιον προσδιορισμένον" κι αὐτὸ ὄχι μόνο ἀπλὰ ἐπειδὴ ἔχει παντρευτεῖ κόρη σημαντικοῦ ἱερέα, ἀλλὰ ἐπειδὴ ■ Ιωσήφ γνωρίζει ἀπταιστως τὸν Χαλδαιο-Αβρααμικὸ κανόνα: Ἀν θέλεις να ἀφανίσεις κάποιον ὁπωσδήποτε, πρέπει πρῶτα ἀπαραιτήτως να τὸν "ευλογήσει". Ἀπλὰ, ἡ ὥρα των ἱερέων, των ἀληθινῶν ἐξουσιαστῶν τῆς Αἰγύπτου, δεν εἶχε ἐρθεῖ ἀκόμα.

Τὸ μεγαλεῖο ὅμως του δόλου δεν εἶναι ὅτι ὁ Ιωσήφ ἀπέσπασε τὸν πλοῦτο των Αἰγυπτίων χωρὶς κανένα κόπο. Τὸ ἐκπληκτικὸ κορυφαῖο σημεῖο αὐτῆς τῆς εφεύρεσης που πρέπει να μας προβληματίσει ὅλους ἐντὰν, εἶναι ὅτι θεωροῦν Σωτήρα τους, ἀκριβῶς αὐτὸν που με τόση ἐπιμονή καὶ μεθοδικότητα τους ἀφανίζει.

Οἱ Αἰγύπτιοι λοιπὸν ὄχι μόνο δεν κατάλαβαν τί τους χτύπησε, ἀλλὰ ευχαριστοῦσαν ■ ὅλας ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν ἄνθρωπο που τους

ξεκλήριζε, παρακαλώντας τον ταυτόχρονα να γίνουν οικόσσοι δούλοι του «οἱ δὲ (Αιγύπτιοι) εἶπῶν, *Σὺ ἔσωσας τὴν ζωὴν ἡμῶν*, ὥς εὐρωμεν χάριν ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν (Ιωσήφ) καὶ θέλωμεν εἶσθαι δούλοι». *Γεν. ΜΖ 25*. Ναι, αυτό το αξιοθαύμαστο τέλος έχει ο πετυχημένος δόλος, όχι μόνο σε αφανίζει, αλλά νιώθεις ότι του χρωστάς και τις τελευταίες στιγμές της δυστυχίας σου!

Αυτά τα "ολίγα" προέκειψαν για τρία και μόνο "όνειρα" που πετυχημένα κατάφερε να παράγει και να ερμηνεύσει, # ονειροποιός και ονειρομάντης Εβραίος Ιωσήφ!

Ας πούμε όμως και δυο λόγια για τα ίδια τα όνειρα. Μια και η παιδιαστική απλότητά τους, είναι όπως θα δείτε και σεις, ένα ακόμα πρόσθετο στοιχείο στο αποδεικτικό υλικό της εβραϊκής παραπλάνησης.

Όνειρο πρώτο, Οινοχόος: Ο Οινοχόος βλέπει ότι στίβει σταφύλια μέσα στο ποτήρι του Φαραώ, δίνει το ποτήρι στο βασιλιά κι αυτός το πίνει μ' ευχαρίστηση. Η αναπάντεχη και συνταρακτική ερμηνεία: Θα ξαναπιάσει δουλειά όπως πρώτα, ως οινοχόος του βασιλιά Φαραώ! Πολύ δύσκολο!

Όνειρο δεύτερο, Αρτοποιός: Αυτός, βλέπει τρεις δίσκους με τα αρτοσκευάσματά του. Αλλά αντί να τρώει απ' αυτά ο Φαραώ του τα τρώνε τα πουλιά.

Ασύληπτη περίπλοκη και αναπάντεχη κι αυτή η ερμηνεία: Δεν θα ξαναφάει ο Φαραώ τα αρτοσκευάσματά σου, γιατί και συ κι αυτά είστε για πέταμα.

Όνειρο τρίτο, Φαραώ: Απ' το Νείλο βγαίνουν επτά παχιές αγελάδες, μετά έρχονται επτά ισχνές που τρώνε τις επτά παχιές. Τι είναι;

Αν χρειάζοταν να βγάλουμε μια ολότελα ασύληπτη ερμηνεία, σ' ένα όνειρο όπου τα ονειρικά στοιχεία έχουν υποστεί μια περίπλοκη παραποίηση θα το δεχόμουν σαν ερμηνευτικό άθλο του Ιωσήφ και θα δικαιολογούσα την παντελή ανικανότητα των αυλικών ονειρολόγων, που αν και είχαν ερμηνεύσει τόσα ανόητα όνειρα στη μακρόχρονη καριέρα τους, εδώ, μπροστά στο παιδιάστικο αυτό όνειρο του Φαραώ, κομποδέθηκαν δήθεν ανεπανόρθωτα! Όπως είπαμε λοιπόν εδώ όλα τα σύμβολα -ονειρικά στοιχεία- είναι ξεκάθαρα στη θέση τους. Και στην πρώτη ερμηνευτική προσπάθεια καταλήγουμε υποχρεωτικά στο μήνυμα Ιωσήφ: Απ' τον Νείλο (την κύρια πηγή αγαθών της Αιγύπτου), βγαίνουν (έρχονται) επτά παχιές αγελάδες (τα αγαθά), μετά, οι επτά ισχνές αγελάδες (η έλλειψη αγαθών) τρώνε (αφανίζουν) τις επτά παχιές (τα αγαθά). Τώρα, τα επτά μέρες θα είναι, μήνες θα είναι, χρόνια θα είναι, θα σας γελάσω. Αυτή είναι η μόνη ερώτηση που φαίνεται να ζόρισε λίγο τον Ιωσήφ. Αλλά πάλι... ο Νείλος δε δίνει τα

αγαθά του ούτε με την ώρα ούτε με την εβδομάδα... ούτε με το μήνα αλλά.... ναι βρέστε το, ναι, ναι με το χρόνο... ούφ!

Βέβαια, αν όλα αυτά εξακολουθούν να σας φαίνονται περίπλοκα, σας πληροφορώ ότι το όνειρο του Φαραώ παραγίνεται ερμηνεύσιμο, όταν η δεύτερη ονειρική παραλλαγή του τόσο δυσνόητου δήθεν ονείρου, μιλά συγκεκριμένα πια για "επτά στάχια μεστά και καλά" και για "επτά στάχια ξηρά και κεκαυμένα (πού όμως) άνεφύοντο κατόπιν αὐτῶν". Γεν. ΜΑ' 22-23.

Τα στάχια είναι χωρίς αμφιβολία πια η ετήσια σοδειά και το επτά είναι υποχρεωτικά μόνο έτη. Πρώτα επτά μεστά και καλά και κατόπιν αὐτῶν επτά ξηρά και καμένα. Τί το ανερμήνευτο λοιπόν και το δύσκολο, μπορεί να έχουν τα απλά και ολοφάνερα ονειρικά αυτά στοιχεία, ώστε οι αυλικοί ονειρομάντεις του Φαραώ να μουγκαθούν ανίκανοι να αποπειραθούν μια κάποια ερμηνεία; Μήπως αυτή η υπερβολική απλότητα δείχνει καλύτερα απ' οποιοδήποτε άλλο επιχείρημα, ότι ο Ιωσήφ το πρωί της ταραγμένης νύχτας τους πούλησε και το όνειρο και την ερμηνεία;

Τελικά είναι κανόνας, είναι αδύνατον κάποιος πατριάρχης να χειριστεί ένα ζήτημα και να μη καταλήξει να το ακριβοπληρώσουν οι τριγύρω ευκατάστατοι άρχοντες, βασιλείς, πόλεις και τώρα λαοί ολόκληροι απ' την Αίγυπτο έως την Χαναάν που είχαν σαν μόνιμη πηγή εφοδιασμού σιτηρών τη γόνιμη κοιλάδα της τροφοδότρας Αιγύπτου. Βέβαια κάποιος μπορεί να υποστηρίξει, πως τελικά όμως, με την αποταμίευση αυτή ο Ιωσήφ, έσωσε πράγματι λαούς από την πείνα. Γιατί λοιπόν κακολογούμε αυτόν που με την προνοητικότητά του έσωσε ανθρώπινες ζωές, έστω και με το αζημίωτο;

Μακάρι όμως τα πράγματα να ήταν έστω κι έτσι. Δυστυχώς η προϊστορία των πατριαρχών βαραίνει στους συλλογισμούς μας και είμαστε αναγκασμένοι να επανεξετάσουμε τα λίγα, απλά, αλλά και αποκαλυπτικά απομεινάρια των δεδομένων.

Ας αρχίσουμε με μια πολύ απλή ερώτηση: Τί μπορεί αλήθεια να έφερε πείνα στην υπερπαραγωγική Αίγυπτο;

Ας θυμηθούμε για λίγο ότι μιλάμε για την πεδιάδα της Αιγύπτου και το ξακουστό Δέλτα του Νείλου, που είναι απ' τις κατ' εξοχήν εύφορες γωνιές της υφηλίου. Η πεδιάδα αυτή δέχεται τα νερά του μακρύτερου ποταμού στον κόσμο. Το δίκτυο απορροής 6.500 περίπου χιλιομέτρων είναι, αν εξαιρεθεί ο Αμαζόνιος, το μεγαλύτερο στον κόσμο. Οι πλημμύρες του Νείλου έρχονται με θαυμαστή ετήσια κανονικότητα ανανεώνοντας τα επίπεδα εδάφη της κοιλάδας με νέα εύφορη ύλη κάθε χρόνο! Είναι άλλωστε γνωστό ότι η ανάγκη πρόγνωσης αὐτῶν

των ευλογημένων πλημμυρών οδήγησε τους Αιγύπτιους σε λειπτές αστρονομικές παρατηρήσεις που τους χάρισαν λεπτομερή κατανόηση της επήσιας περιοδικότητας. Κι όλα αυτά, για να μπορούν να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τις ζωογόνες επήσεις πλημμύρες του θεϊκού Νείλου!

Με ένα ατελείωτο άλλωστε δίκτυο παράλληλων προς τον ποταμό καναλιών, οι Αιγύπτιοι είναι ικανοί πολύ προ του Ιωσήφ να ελέγχουν την αστείρευτη δύναμη του ποταμού, μοιράζοντας τα νερά του σ' όλη τη γόνιμη κοιλάδα. Θυμηθείτε ότι η ίδια η βίβλος λέει για την Αιγυπτιακή γη: «ἐποτίζετο (η πεντάπολη των Σοδόμων) ὡς παράδεισος, ὡς ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου». Γεν. ΙΓ' 11.

Γίνεται λοιπόν σαφές, ότι εδώ μιλάμε ακριβώς για την αδιαμφισβήτητη δύναμη της Αιγύπτου. Την αστείρευτη αγροτική της δύναμη, το φυσικό σιτοβολώνα του τότε Μεσογειακού κόσμου, που στη βάση της λειτουργίας του έχει έναν αστείρευτο ποταμό ατελείωτων χλιετηρίδων, που οι πλημμύρες του φέρνουν φρέσκο δυνατό χώμα κάθε χρόνο και τα ατελείωτα κανάλια του κάνουν αρδευτική-ποτιστική την κοιλάδα και συνεπώς ανεξάρτητη από άλλες φυσικές συνθήκες και βροχοπτώσεις. Μόνο πρόσφατα, μια σειρά φραγμάτων μαζί μ' αυτό του Ασουάν, στέρησε δυστυχώς απ' την κοιλάδα του Νείλου αυτό που μέχρι σήμερα αποκαλούσαν "γόνιμη λάσπη", με αποτέλεσμα ν' αναγκάζονται σήμερα πια να χρησιμοποιούν ατελείωτες ποσότητες λιπασμάτων.

Υποχρεωτικά λοιπόν, πρέπει να δούμε την Αίγυπτο σα μια χώρα που είναι φυσικώς αδύνατον να πεινάσει λόγω αφορίας-σιτοδείας και μάλιστα για μια αδιάσπαστη σειρά επτά ετών. Αυτό άλλωστε μας βεβαιώνει και η βιβλική αφήγηση μέχρι τώρα, μια και οι προ του Ιωσήφ πατριάρχες αλλά και οι γύρω λαοί, σε κάθε περίπτωση πείνας έτρεχαν στην Αίγυπτο για σιτηρά και η Αίγυπτος αντάλλαζε σε σταθερή βάση τα σιτηρά της, με τα κτηνοτροφικά προϊόντα και τα χειροτεχνήματα των γειτονικών της λαών. Η Αίγυπτος συνεπώς, δεν ήταν χώρα με συμπληρωματική αγροτική οικονομία, αλλά κατά κύριο λόγο ένας αρχαίος καλοβολεμένος αγροτικός πολιτισμός. Ένας μακραίωνας αγροτικός πολιτισμός, που απαρασάλευτη βάση του είχε τα εκπληκτικά φυσικά εφόδια του αστείρευτου ποταμού Νείλου! Όλοι οι λαοί τριγύρω μπορούσαν να πεινάσουν λόγω σιτοδείας.¹²⁷ Όχι όμως η Αίγυπτος! Και σίγουρα όχι για μια σειρά ετών.

Πως όμως το βιβλικό κείμενο μιλά για επτά χρόνια συνεχούς αφορίας και πείνας, με αποτέλεσμα να θησαυρίσει ο Ιωσήφ για λογαριασμό

¹²⁷ Σιτοδεία: Σίτος+δέομαι-έλλειψις σιτηρών-λαιμός

δήθεν του Βασιλέως: Γιατί, ενώ όλα τα προηγούμενα χρόνια, λαοί χτυπημένοι από πείνα τρέχαν για ψωμί στην τροφοδότρα Αίγυπτο, τώρα που διοικητής τροφίμων και σιτηρών έγινε ο Εβραίος Ιωσήφ, η Αίγυπτος περνά με τη σειρά της μια ανεξήγητη άγονη περίοδο μαύρης πείνας, τουλάχιστον τριών συνεχόμενων όπως είδαμε ετών;

Γιατί ο καλός θεός του Αβραάμ, αφού έδωσε πρώτα μήνυμα σωτηρίας απ' την επερχόμενη πείνα στον ίδιο μάλιστα τον αρχηγό της ξένης αυτής χώρας, το Φαραώ, χτυπά τώρα μέσω του εκλεκτού της προφήτη τόσο αλύπητα τους βαριόμοιρους Αιγύπτιους, κάνοντάς τους δούλους και πεινασμένους ακτήμονες, μέσα στην ίδια τους τη χώρα;

Αν το όνειρο του Φαραώ ήταν "θεϊκό και σωτήριο", γιατί η αφήγηση δεν δείχνει τον Ιωσήφ να χαρίζει φιλέσπλαχνα έστω κι έναν κόκο σταριού στους άμοιρους Αιγύπτιους, παρά τον βλέπουμε συστηματικά, μεθοδικά κι ανελήπτα να "γδύνει" τους Αιγύπτιους από κάθε περιουσιακό τους στοιχείο και να μαζεύει τους άλλωτε περήφανους Αιγύπτιους αγρότες σε πόλεις "γκέτο φτωχών" όπου οι πανάθλιες συνθήκες διαβίωσης και οι ασθένειες, ήταν τα μόνα τους εναπομείναντα "αγαθά";

Τι άλλο μπορεί να σημαίνουν για σας τα λόγια: «καί ἠγόρασεν ὁ Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου... ἐπειδὴ ἡ πείνα ὑπερεβάρυνεν αὐτούς (τους Αιγύπτιους)... τὸν λαὸν μετετόπισεν εἰς πόλεις, ἀπ' ἄκρον τῶν ὁρίων τῆς Αἰγύπτου ἕως ἄκρου αὐτῆς»; *Γεν. ΜΖ' 21* εκτός απ' τα όπι, στο τρίτο έτος, η "χρυσή πείνα" του Ιωσήφ, εξάντλησε τους Αιγύπτιους ως τα όρια της αργής βασανιστικής λιμοκτονίας και της αποστέωσης, ώστε οι πόλεις "γκέτο" των κρατικών μερίδων σωτηρίας (συσσιτίων), να είναι η μόνη λύση για τη "θεϊκή" σωτηρία της ντροπής;

Σίγουρα, η αθλιότητα αυτής της περιόδου είναι που έχει αποτυπωθεί με τις αρχαίες ανάγλυφες Αιγυπτιακές παραστάσεις και τις τοιχογραφίες, σκελετωμένων από την πείνα Αιγύπττων αγροτών - που βλέπουμε μέχρι σήμερα- υπενθυμίζοντάς μας ότι το μαρτύριο της αθλιότητας και της πείνας όχι μόνο ξάφνιασε τους καλοθρεμμένους Αιγύπτιους αλλά υπήρξε βαρύ και εξοντωτικά μακροχρόνιο!

Βέβαια, αυτές οι εξελίξεις δεν μας εξέπληξαν καθόλου. Όλες οι ιστορίες των πατριαρχών όπως είδαμε ξεκινούν απλά, απαλά, μελιστάλακτα σαν άδολη προσφορά θεϊκής ευλογίας, αλλά καταλήγουν να σφίγγουν απειλητικά σα βρόγχος γύρω απ' τα ανυποψίαστα θύματα, που χρυσοπληρώνουν το φιλικό χέρι του θεραπευτή τους, χωρίς να υποπτεύονται καθόλου, ότι είναι το ίδιο ακριβώς χέρι που σκόρπισε απλόχερα τη δυσβάσταχτη πληγή τους. Με τον τρόπο αυτό, φαίνεται πως η βίβλος απέκτησε τη μεγαλύτερη συλλογή πληγών και

καταστροφών, ώστε οι "βιβλικές καταστροφές" να είναι δυστυχώς μέχρι σήμερα παροιμιώδεις!

Είμαι λοιπόν εγώ ο πονηρός αμφισβητίας, που αναγκάζομαι να κοιτάζω προσεκτικά όλα τα απομεινάρια απ' την αφήγηση των πατριαρχικών κατορθωμάτων ή μήπως αληθεύει πράγματι ότι οι βιβλικές ιστορίες δεν είναι τελικά και τόσο αθώες; Δεν είχαμε εμείς οι Έλληνες διδακτικές ιστορίες, θρύλους και ηρωισμούς, που η λεβεντιά και η μεγαλοψυχία τους, μαζί με το ανεπανάληπτο λογοτεχνικό τους μεγαλείο, θα υπερκάλυπταν τις λαϊκές ανάγκες για υψηλά κοινωνικά πρότυπα; Δεν είχαμε, ειδικά εμείς οι Έλληνες, ανεπανάληπτα, μοναδικά δισεύρετα παραδείγματα ενάρτετου βίου και υψηλής αφοσίωσης στο κοινωνικό αγαθό και έπρεπε να δανειστούμε όλες αυτές τις δύσοσμες ανατολίτικες πονηριές; Γυρίζοντας μάλιστα την πλάτη στους ευγενείς προγόνους μας και παραμερίζοντας δια μιας, ολόκληρη την περικαλλή, πανάρχαια, αυθεντική προγονική μας ιστορία;

Γιατί άραγε στη θέση των πανώριων ελληνικών δικών μας προγονικών διδαγμάτων, έχουμε ακόμα σήμερα τα υπερφίαλα αυτά ανατολίτικα ψεύδη, με τις θεοποιημένες πανούργες ραδιουργίες της εβραιο-χαλδαικής προγοναλατρείας; Αν θέλαμε οπωσδήποτε να προγοναλατρώμε, δεν είχαμε εμείς αρκετούς δικούς μας αξιοπρεπείς προγόνους για να το κάνουμε; Γιατί αλήθεια έπρεπε να δανειστούμε γι' αυτό, τους Χαλδαίους καταδολιευτές μάγους, μαγγανιστές προγόνους των Εβραίων; Αλήθεια, τους δανειστήκαμε ή μας τους επέβαλαν;

Ποιοί είναι τελικά "αυτοί" που με τόσο πετυχημένο τρόπο διατήρησαν επί χιλιετηρίδες στην επιφάνεια, την αφελή εικόνα των πραγμάτων και κατάφεραν τα διεστραμμένα αυτά ψεύδη να τα διδάσκονται στα σχολεία τους, στέλειωτα εκατομμύρια παιδικές ψυχούλες; Τελικά, μήπως όλο αυτό που πέτυχαν ήταν εξαιρετικά εύκολο επειδή εμείς είμαστε εκνευριστικά ανόητοι και αφελείς μέχρι αγανακτήσεως και συνεπώς "άξιοι" μιας τέτοιας ταπεινωτικής μαύρης τύχης;

Τί συμβαίνει αλήθεια μ' αυτό το πολύ "ιερό" βιβλίο των Εβραίων;

Ξαναδιαβάστε τη βίβλο προσεχτικά, θέτοντας όμως αυτή τη φορά ένα απλό ερώτημα: "Τι στο καλό κάνουν τελικά οι πατριάρχες;" και θα εκπλαγείτε βλέποντας ότι σας είναι αδύνατον να διατηρήσετε εκείνη την αφελή γλυκιά θρησκευτικότητα, γιατί μπροστά στα έκπληκτα μάτια σας θα περνά πλέον μια εντελώς διαφορετική εικόνα, η καθαρή ιστορία ενός έθνους που με τα φοβερά του μυστικά όπλα και τους αδίσταχτους ήρωές του, ανάγκασαν τους ανυποψίαστους λαούς τριγύρω να πληρώσουν πανάκριβα όλη τη παχυλή αφέλειά τους. Δέστε την αφήγηση των πατριαρχών, απ' την σκοπιά αυτού του βιβλίου και πείτε μου, δεν

υποφέρουν τριγύρω άνθρωποι πόλεις και λαοί όπου πατήσουν το πόδι τους, οι τρισευλογημένοι αυτοί βιβλικοί ήρωες;

Δεν ξεκινούν καλά και άγια, για να καταλήξουν μετά βεβαιότητας σε όλεθρο ■ αφανισμό αθώων; Είναι οι ιστορίες αυτές άξιες για να καταδεχθεί την ανάμιξη και την υποστήριξή του ένας πραγματικά αξιοπρεπής θεός; ■ θεός του σύμπαντος κόσμου; Ή μήπως ο πραγματικός θεός (όποιος κι αν είναι αυτός) παρακολουθεί με τη μεγαλειώδη ουδετερότητά του πόσο ανόητα μακριύς μπορεί να είναι ο δρόμος μας, ως την πρώτη χαραυγή της αληθινής κοινωνικής νοημοσύνης;

Και πάλι ■ μύθος

Το ερώτημα όμως παραμένει. Τί μπορεί να έκανε ο "θεός" του Ιωσήφ ώστε να προκληθεί η μεγάλη αυτή μακρόχρονη σποδεία; Διότι αν ρωτήσουμε πως προκάλεσε ο θεός του Ιωσήφ τα πρώτα επτά χρόνια ευφορίας και αφθονίας στην Αίγυπτο, θα φανούμε μάλλον αστείοι, μια και όπως είπαμε η Αίγυπτος ήταν μόνιμα και υποχρεωτικά εύφορη. Και η βίβλος συμφωνεί σ' αυτό παρομοιάζοντας τη γη της Αιγύπτου «ὡς παράδεισος... ὡς ἡ γῆς τῆς Αἰγύπτου». Γεν. 1Γ' 11.

Τί συνέβη λοιπόν.; Ποια περιθώρια ερμηνείας έχουμε, όταν όπως είπαμε, οι φυσικές προϋποθέσεις σποράς και καλλιέργειας στον Νείλο δεν είναι δυνατόν να ανατραπούν και ο σποβολώνας του Νείλου είναι πανέτοιμος να δεχθεί το σπόρο κάθε χρόνο στην ώρα του σαν πανάκριβο, καλοκουρδισμένο ρολόι;

Το αναπόφευκτο συμπέρασμα είναι: τη μοναδική ευθύνη για μια σειρά άκαρπων ετών στο Νείλο, μόνο ο άνθρωπος μπορεί να τη φέρει κι όχι η φύση κι ο οποιοσδήποτε θεός που τη διαφεντεύει.

Κάτι λοιπόν συνέβη με το σπόρο και τις συνθήκες σποράς ■ όχι με τη αδιατάρακτη γονιμότητα της εύφορης κοιλάδας του Νείλου. Σαν τι όμως ανώμαλο μπορεί να συνέβη στη διαδικασία σποράς των συγκεκριμένων τριών-τεσσάρων αλλά οπωσδήποτε όχι επτά άκαρπων ετών;

Ποιός μπορεί να μας βοηθήσει, να υπολογίσουμε τα πραγματικά γεγονότα, αφού στη βιβλική αφήγηση δεν έμεινε σχεδόν τίποτε, που να μας δώσει έστω μια κάποια ιδέα για το πανούργο σχέδιο αυτής της "χρυσής θεϊκής σποδείας εν Αιγύπτω";

Πράγματι η βίβλος στρέφει το συγγραφικό της ενδιαφέρον στα χαρούμενα οικογενειακά πήγαινε-έλα των πατριαρχών στη δαμασμένη

Αίγυπτο, που μόνο προνόμοια είναι πια έτοιμη να τους χαρίσει και παραμερίζει έτσι οτιδήποτε θα μας έδινε την ευκαιρία να δούμε κάτω απ' το χαρούμενο θρησκευτικό κάλυμμα της αφήγησης, τις αληθινές δραματικές εξελίξεις στη βαριόμοιρη Αίγυπτο.

Θα εκπλαγείτε λοιπόν αν σας πω, ότι ■ ελληνομεσογειακός μύθος έρχεται και πάλι βοηθός μας στην έρευνα αυτή για να μας βεβαιώσει για άλλη μια φορά, ότι στα πανάρχαια αυτά χρόνια, αυτός ■ γιγαντομέγος πληθωρικός, αστείρευτος και πολυπρόσωπος μύθος, ήταν αποδεδειγμένα η πηγή των αρνητικών εμπνεύσεων και καταχθόνιων μεθοδεύσεων στην εκτεταμένη ιστορία και δράση των βιβλικών πατριαρχών!

Θα θυμάστε ασφαλώς την αναφορά που κάναμε στην υπέροχη ιστορία της ουράνιας νύμφης "Νεφέλης", που κατέβηκε στο αρχοντικό του βασιλιά Αθάμα στον Ορχομενό, όπου καρπός αυτής της αγάπης ήταν ο ήρωας Φρίξος και η αδελφή του Έλλη. Θα θυμάστε επίσης ότι η οικογενειακή τους γαλήνη τελειώνει με την υποχρεωτική αποχώρηση της ουράνιας μητέρας τους και την αντικατάστασή της με τη "μητριά" Ινώ.

Η Ινώ λοιπόν, όταν ήρθε ο καιρός να χρήσουν διάδοχο το Φρίξο στο θρόνο του Ορχομενού, η πανούργα μητριά, σκέφτηκε πως μόνο μια "θείκή" επέμβαση θα μπορούσε να ανατρέψει την κατάσταση διαδοχής υπέρ των δικών της παιδιών. Αποφασίζει λοιπόν να παίξει ένα φοβερό παιχνίδι εις βάρος της αφελούς θεοσέβειας των κατοίκων της χώρας. Έτσι μια βαριά σποδεία, λιμός, πείνα, ξεσπά στον Ορχομενό αυτήν την κρίσιμη χρονιά της διαδοχής και τα χωράφια έμειναν ξαφνικά τελείως άκαρπα! Με ποιόν τρόπο όμως κατόρθωσε η καταχθόνια Ινώ, να προκαλέσει σ' ένα ολόκληρο βασίλειο αυτή την τρομαχτική θεομηνία; Πώς μπόρεσε ο φθόνος ενός μόνο ανθρώπου να καταστρέψει την ετήσια σοδεία ολόκληρης της χώρας;

Αντιγράφω απ' την υπέροχη δουλειά των αδελφών Στεφανίδη: "Ελληνική Μυθολογία" και απ' το 15ο βιβλίο, σελ. 5: «Η Ινώ σκεφτόταν μέρα νύχτα πως να μη γίνει διάδοχος του θρόνου του Ορχομενού ο Φρίξος, αλλά ο γιός της Λέσρχος. Όσπου το αποφάσισε. "Ο γιος της Νεφέλης σκέφτηκε πρέπει να φύγει απ' τη μέση". Έτσι έκατσε και κατέστρωσε ένα ολόκληρο σχέδιο, ένα σχέδιο σατονικό, εγκληματικό και καταχθόνιο.

Όταν πλησίασε ο καιρός, έβαλε τις πιο πιστές της δούλες να φουρνίσουν (φριγανίσουν-φρίξουν) όλο το σιτάρι που υπήρχε γι' αυτή τη δουλειά (σπορά) κι όταν όπως γινόταν εκείνα τα χρόνια ήρθαν οι χωρικοί να πάρουν απ' τις αποθήκες του παλατιού το σιτάρι για τη σπορά, αυτό ήταν ψημένο (άγονο). Χωρίς να υποψια-

στούν τίποτα, όργωσαν καλά τα χωράφια τους και έσπειραν όλον τον κάμπο. Πλούσιες βροχές πότισαν ύστερα τη γη, μα πέρασε καιρός κι ούτε ένα φυτό σταριού δεν έσκασε μύτη πάν' απ' το αφράτο χώμα, και μόνο λίγα αγριόχορτα σπάγανε τη μονοτονία της απελπιστικής ξεραϊλας που τώρα απλωνότανε παντού!

“Τι φταίει; Γιατί δεν πρασίνισε ■ γη; Τι θα φάνε τα παιδιά μας; Γιατί μας τιμωρούν οι θεοί;” Αυτό και πολλά άλλα λέγανε οι άνθρωποι σ' όλον τον Ορχομενό. Και... η πείνα μπήκε σ' όλα τα σπίτια..»

Να πως τα αποδίδει όλ' αυτά ■ αρχαίος συλλέκτης του μύθου Απολλόδωρος: «έπιβουλεύουσα δέ Ίνώ τοῖς Νεφέλης τέκνοις έπεισε τὰς γυναῖκας τὸν πυρὸν φρύγειν. Λαμβάνουσαι δέ κρύφα τῶν ἀνδρῶν τοῦτο έπρασσον. Γῇ δέ πεφρυγμένους πυρούς δεχομένη καρπούς έτησίους οὐκ άνεδίδου διό πεμπων ὁ Ἀθάμας εἰς Δελφοὺς ἀπαλαγήν έπυνθάνετο τῆς ἀφορίας. Ίνώ δε τοὺς πεμφθέντας άνέπεισε λέγειν, ὡς εἴη κεχρησμένον παύσεσθαι τὴν ἀκαρπίαν, εἰς σφαγῇ Διὶ ὁ Φρίξος. Τοῦτο ἀκούσας Ἀθάμας, συναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν τὴν γῆν κατοικούντων, τῷ βωμῷ, παρέστησε Φρίξον». Απολλ. Ι, 80-81.

Τη μετάφραση των παραπάνω λόγων του Απολλόδωρου τη δώσαμε περίπου με την προηγούμενη εξιστόρηση της ιστορίας του Φρίξου.

Η συνέχεια σας είναι γνωστή, τόσο ο Ορχομενός στους απώτατους αυτούς χρόνους του μύθου, όσο και η περήφανη Αίγυπτος, πέφτουν θύματα ενός αδίστακτου σαμποτέρ (υπονομευτή). Γιατί ο τρόπος της τεχνητής σποδείας, όταν κατέχεις την κατάλληλη θέση του φύλακα των σιτηρών, είναι καταχθόνια απλός.

Πράγματι, άνθρωποι με σχετική πείρα πάνω σ' αυτά μου είπαν ότι αν ■ σπόρος θερμανθεί πάνω από ένα ορισμένο όριο, γίνεται στείρος χωρίς καμία εξωτερική εμφανή αλλοίωση. Κάποιος μου έδωσε μάλιστα την ιδέα ότι αρκούσε να κυλήσουν οι σπόροι της σποράς σ' ένα καυτό κεκλιμένο επίπεδο, για πολύ λίγα μέτρα ώστε να φτάσουν οι σπόροι στην άλλη άκρη, με νεκρωμένο το ευαίσθητο φυτό τους, άγονοι και συνεπώς νεκροί.

Άλλα, σακκιά ολόκληρα μπορούν επίσης να στερηθούν αν τοποθετηθούν σε κλειστό θολωτό φούρνο που μόλις έσβησε.

Αρκούσε ίσως ελλειπής φύλαξη στο καυτό κλίμα της Αιγύπτου για να καταστραφεί ο ευαίσθητος σπόρος στο μεγαλύτερο μέρος του.

Αρκούσαν λίγαι ομόφυλοι του Ιωσήφ απ' τους ήδη παρεπιδημούντες στην Αίγυπτο, για να μεταβάλλουν υπερθερμαίνοντας το στάρι της σποράς σε σίγουρη αιτία λιμού και σποδείας. Αν η Ίνώ μπόρεσε να φέρει λιμό στον Ορχομενό. Ποιος θα μπορούσε να σταματήσει τον αρχισιτοποιό της Αιγύπτου το “σωτήρα” Ιωσήφ, απ' το να βοηθήσει λίγο τη “χρυσή θεομηνία” να ‘ρθει στην ώρα της, δικαιώνοντας

πανηγυρικά τις προβλέψεις του; Άλλωστε, μόνο καλό θα προκύψει γι' αυτόν και τον οίκο του. Άλλοι είναι αυτοί που όχι μόνο θα πληρώνουν, θα πεινάνε και τα δεινά τους τελειωμό δε θα 'χουν, αλλά θα τον αποκαλούν και σωτήρα τους!

.....

Ένας "απλός δούλος" τρύπωσε στο βασιλικό περιβάλλον της Αιγύπτου. Με πολύ υπομονή και τις κατάλληλες γνώσεις εκπόρθησε ένα ολόκληρο βασίλειο! Τρία όνειρα (το ένα μάλιστα "εντελώς σωτήριο") κατέστρεψαν τους αμυντικούς μηχανισμούς της χώρας. Το στάρι, η αληθινή δύναμη της Αιγύπτου, κατά περίεργο τρόπο παρεδόθη για φύλαξη στα χέρια των ανθρώπων που ανοιχτά εδώ και γενεές διεκδικούν ολόκληρη την περιοχή για δική τους «*ἀπό τόν Νείλο ὡς τόν Εὐφράτη*», *Γεν. ΙΕ' 18*. Άραγε να είναι απλή σύμπτωση που ο καλός "θεός" τους βοηθά συνέχεια;

Η βίβλος επιμένει να δεχθούμε, πως ο Ιωσήφ και ο "θεός" του έσωσαν τελικά την Αίγυπτο. Κανένας όμως δεν μας πείθει καλύτερα για το αντίθετο, απ' τα ίδια ακριβώς τα λεγόμενά της!

Ο μύθος του Φρίξου εφαρμόστηκε με κάθε λεπτομέρεια απ' τους πολυμαθείς πατριάρχες. Η παρ' ολίγο θυσία του Φρίξου ψηλά στην κορυφή του Λαφύσπιου όρους απ' τον πατέρα του Αθάμα, ενέπνευσε με κάθε λεπτομέρεια τον πρόγονο του Ιωσήφ Αβραάμ. Ενώ το υπόλοιπο αυτού του ίδιου μύθου, επιστρατεύεται ολόκληρο για να επιτευχθούν οι πραγματικά μεγαλεπίβολοι στόχοι του Ιωσήφ.

Έτσι η Βιαδίκη, η θεία του Φρίξου και η ανώνυμη γυναίκα του Πετεφρή "παίζουν" με ακρίβεια τους ίδιους αντίστοιχους ρόλους. Δίνοντάς μας με σαφήνεια να καταλάβουμε, ότι και η συνταρακτική λεπτομέρεια των φρυγμένων (φουρνισμένων σπόρων) που είναι και το αποκορύφωμα του μύθου δεν είναι καθόλου άγνωστη στους κρυφούς αυτούς μελετητές του μεσογειακού μύθου στους πολυμαθείς αυτούς αρνητικούς στοχαστές. Η πιθανότητα μάλιστα ο Ιωσήφ να έκανε αυτό ακριβώς που ο μύθος αναφέρει για τη στείρωση των σιτηρών, δεν είναι διόλου αξιοκαταφρόνητη μια και είναι σίγουρο, ότι κατά προσότητες τα σιτηρά μπορούν εκ του ασφαλούς να "στερωθούν", αν τοποθετηθούν όπως είπαμε σε φούρνους που "μόλις" έσβησαν. Ο Ιωσήφ όπως είδαμε κατέχει τη θέση του αρχιστοποιού συνεπώς, φούρνοι και αρτοποιοί όλης της χώρας είναι υπό την άμεση εξουσία του.

Σε μερικούς ίσως φαίνεται απίθανο, ότι οι πατριάρχες είναι γνώστες του ελληνικού μύθου, εν τούτοις η άποψη αυτή δεν ενισχύεται καθόλου απ' τα ίδια τα βιβλικά δεδομένα. Πρώτον η περιοχή Χαναάν είναι γεμάτη από Έλληνες των νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης. Όπως δείξαμε οι ίδιοι οι Χαναναίοι έχουν άρρηκτους συγγενικούς δεσμούς με

τους Φιλισταίους, οι οποίοι απ' τη διεθνή βιβλιογραφία οριστικά πλέον θεωρούνται άποικοι του Αιγαίου. Ολόκληρη λοιπόν η Χαναάν είναι γεμάτη απ' το μεσογειακό μύθο, που εξυπηρετεί τις ποικίλες πνευματικές και θρησκευτικές τους ανάγκες.

Δεύτερον, η επαφή των πατριαρχών με τις χαναναικές κοινωνίες είναι διαρκής και υπερβολικά στενή. Τόσο ■ Αβραάμ όσο και ο Ισαάκ, παροικούν για μακρότατα χρονικά διαστήματα ανάμεσα στους Φιλισταίους των Γεράρων: «καί παρῶκησεν ὁ Ἀβραάμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φιλισταίων ἡμέρας πολλάς». *Γεν. ΚΑ' 34*. «καί κατῶκησεν ὁ Ισαάκ ἐν Γεράροις». *Γεν. ΚΣ' 6*. Έχουν λοιπόν κάθε ευκαιρία οι φιλομαθέστατοι αυτοί "κυνηγοί ευκαιριών", να σπουδάσουν από κοντά και στην πράξη, την ατελείωτη συμμετοχή του μύθου στη ζωή των Χαναναίων. Τουλάχιστον μία απ' τις γυναίκες των δώδεκα γιων του Ιακώβ, αυτή του Συμεών, είναι Χαναναία και του γέννησε τον Σαούλ που αναφέρεται ως «υἱὸς Χανανίτιδος» *Γεν. ΜΣ' 10*. Άλλωστε δύο νύφες που μπαίνουν στο σπίτι του Ισαάκ σα γυναίκες του γιου του Ησαύ, είναι Χετταίες, οι οποίες στίθασες και ανυπότακτες έκαναν εντελώς κόλαση τη ζωή της πεθεράς τους Ρεβέκκας: «καί εἶπεν ἡ Ρεβέκκα πρὸς τὸν Ἰσαάκ, Ἀηδίοσα τὴν ζωὴν μου ἐξ αἰτίας τῶν θυγατέρων τοῦ Χετ (Χετταίων) ἐάν ὁ Ἰακώβ λάβῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Χετ, καθὼς εἶναι αὗται ἐκ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης (Χαναάν) τί μέ ὠφελεῖ νά ζῶ;». *Γεν. ΚΖ' 46*.

Στο ομορφογραμμένο βιβλίο «Πελασγοί ή καταγωγή τῶν Ἑλλήνων» η Άννα Δημητρίου έχει κάτω απ' τον υπότιτλο "Χετταίοι" άφθονο αποδεικτικό υλικό που εντελώς αβίαστα πείθει ότι: «ο πολιτισμός των Χετταίων είχε πάρα πολλά κοινά στοιχεία με τον Ελληνικό πολιτισμό και μάλιστα το Μυκηναϊκό» σελ. 97.

Φτάνει να συγκρίνει κανείς τα ευρήματα της περιοχής τους (λίγο βορειότερα της Χαναάν) ή την πύλη στην ακρόπολη της Χαττούσας (πόλη των αρχαίων Χετταίων) με τη πύλη των λεόντων στις Μυκήνες για να δει ότι οι Χετταίοι και οι Μυκηναίοι είναι ένας και ο αυτός λαός... Πελασγοί!

Ακόμα και η Χαρράν η πατρική γεγονική παροικία δεν είναι παρά: «αἱ Κάρραι τῶν Ἑλλήνων. Αρχαία πόλη τῆς Συρίας». Όλη η περιοχή λοιπόν δονείται απ' τους πολυύμνητους μύθους των Ελλήνων.

Τρίτον και θαρρώ βασικότερο όλων, που αποδεικνύει ότι ■ μύθος των Ελλήνων είναι κτήμα ολάκερης της Μεσογείου και συνεπώς και η κύρια πηγή έμπνευσης και των πατριαρχών, είναι η ευχέρια με την οποία δανείζονται τη σκέψη, τους τρόπους και την πλοκή των μύθων, για να εξασφαλίσουν την πολυπόθητη δείξοδυσή ή και τη διαφυγή μετά απ' τα τεχνάσματα των καταδολιεύσεών τους. Ακόμα, οι εικόνες του

μύθου, γίνονται το παραπλανητικό υλικό κάλυψης στον τρόπο καταγραφής των κατορθωμάτων τους, έτσι, όπως είδαμε στις μέχρι εδώ πατριαρχικές ιστορίες έχουμε ολόκληρη σειρά από παράλληλες εικόνες, που άλλο τίποτε δεν δηλώνει παρά ότι ο ελληνομεσογειακός μύθος με τις απέραντες πληθωρικές διαστάσεις του, είναι ο κύριος φορέας εικόνων και ιδεών του τότε γνωστού κόσμου, κάτι που μέχρι σήμερα, ακόμα δεν έχει ανατραπεί. Αλλά δίπλα στον απέραντο πλούτο των μυθολογικών αναφορών του Έλληνα προστέθηκε το ανεπανάληπτο απόκτημα του μοναδικού κλασικού πολιτισμού του.

Αν παρ' όλα αυτά, σας φαίνεται τραβηγμένο το να εμπνεύστηκαν ο Αβραάμ και οι απογόνοί του τα σενάρια δράσης τους από την τότε ελληνομεσογειακή πνευματικότητα, τι θα πρέπει να πούμε στην αποδεκτή σήμερα αλήθεια, ότι ο ελληνισμός ενέπνευσε όχι μόνο τον μεσογειακό αλλά ολόκληρο τον παγκόσμιο πολιτισμό;

Στον πρόλογο της μεγάλης 5τομης ελληνικής μυθολογίας ("Εκδοτ. Αθηνών") διαβάζουμε: «Η Ελλάδα διαθέτει τον ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΟΥΤΟ απ' οποιαδήποτε χώρα της γης και η μυθολογία της ενέπνευσε επί χιλιετίες συγγραφείς και καλλιτέχνες απ' όλες τις χώρες του κόσμου και αποτέλεσε μια απ' τις σημαντικότερες πνευματικές καταβολές του ευρωπαϊκού αλλά και του παγκόσμιου πολιτισμού».

Γιατί λοιπόν ο τεράστιος ελληνικός "ήλιος" του μύθου που θα μπορούσε να εμπνεύσει τους πάντες, θα άφηνε αδιάφορους τους "πανέξυπνους" αυτούς καταδολιευτές Εβραίους, σε μια εποχή μάλιστα, που ο ασύγκριτος ελληνικός μύθος δεν είχε ακόμα κατασυντριφθεί;

Ακενατών και ο δόλος του μονοθεϊσμού

Η γνωστή ιστορία των Εβραίων ως έθνους, αρχίζει με την έξοδό τους απ' την Αίγυπτο που επιτυχημένα επιχειρούν ως επαναστατημένοι σκλάβοι. Έζησαν στην Αίγυπτο τετρακόσια τριάντα χρόνια σύμφωνα με τη βίβλο τους. Κατά μια όμως μερίδα ερευνητών μόνο διακόσια πενήντα χρόνια. Στο διάστημα αυτό τα εβδομήντα άτομα της οικογένειας Ιακώβ που ζήτησαν εκεί άσυλο απ' την πείνα, έγιναν έθνος πολυάριθμο.

Τα στοιχεία όμως που μας ενδιαφέρουν εδώ είναι άλλα. Στην εποχή ακριβώς της εξόδου, όταν ακόμα ο μελλοντικός αρχηγός τους ο Μωϋσής «έδιδάσκετο πᾶσαν τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων», (πρόξ. αποστ. 2'

22) και εκπαιδευόταν να αναλάβει τη διαχείριση της εκτεταμένης Αιγυπτιακής δυναστείας, είχε μόλις καταλαγιάσει μια σαρωτική μονοθεϊστική εξέγερση που έμεινε γνωστή στην Αιγυπτιακή ιστορία σαν η παθιασμένη μονοθεϊστική μεταρρύθμιση του Ακενατών.

Σα μια παράξενη παρένθεση στην μακραίωνη πολυθεϊστική Αιγυπτιακή πραγματικότητα, ξεσηκώνεται ξαφνικά η μονοθεϊστική επανάσταση του νεαρού Ακενατών, που χωρίζει το Αιγυπτιακό Ιερατείο σε μονοθεϊστές και αντίπαλους συντηρητικούς πολυθεϊστές. Οι διαμάχες ξεσπούν οξύτατες και είναι ακόμα ανιχνεύσιμες στα τοιχόγλυπτα της αρχαίας Αιγύπτου, όπου τα ονόματα των προηγούμενων θεών σβήνουν, και στη θέση τους γράφεται το όνομα του μόνου αληθινού θεού Άτωνα, το όνομα ενός διεκδικητού θεού απόλυτης και αποκλειστικής εξουσίας. Η μονοθεϊστική αυτή αναταραχή έληξε με νίκη της πολυθεϊστικής μερίδας, που ως αρχαία και πολυπληθέστερη, ανέτρεψε το μονοθεϊσμό του Ακενατών, καταπνίγοντας προφανώς στο αίμα την απαράδεκτη για τα Αιγυπτιακά ιερατικά συμφέροντα μονοθεϊστική πρόταση.

Τι συνέβη αλήθεια; Πολύ θα θέλαμε να γνωρίζουμε κάποιες λεπτομέρειες. Αλλά δυστυχώς η βίβλος έχει ένα απαράδεκτο κενό τετρακοσίων περίπου χρόνων στην αφήγησή της! Δεν καταγράφει το παραμικρό απ' την εποχή του Ιωσήφ έως την εποχή του Μωυσή. Η λεπτομερέστατη περιγραφή των πατριαρχικών κατορθωμάτων και η αδιάσπαστη γενεαλογική καταγραφή τους, δεν έχει πουθενά στη βίβλο μεγαλύτερο και πιο σκοτεινό κενό! Ακόμα και η γενεολογία του Χριστού-Ιησού στα ευαγγέλια, καταγράφει για την περίοδο αυτή μόνο τρία ονόματα στο γενεαλογικό δένδρο του, χωρίς να μας δίνει την παραμικρή ιδέα για το τι έκαναν τα τέκνα του Αβραάμ στην πλούσια χώρα της Αιγύπτου στα τετρακόσια αυτά χρόνια, που η βίβλος επιδεικτικά φαίνεται να τα αγνοεί. Λες και δεν συνέβη τίποτα το αξιόλογο.

Λέτε λοιπόν οι απόγονοι του Αβραάμ που ο ασίγαστος πόθος τους ήταν να "ευλογήσουν" όλες τις φυλές της γης και ειδικά τις πλούσιες, να έκατσαν άπρακτοι και ήσυχoi τετρακόσια ολόκληρα χρόνια, απολαμβάνοντας απλά τον πλούτο και τα προνόμια που εξασφάλισε γι' αυτούς ο Ιωσήφ; Όχι, αυτό δε θα ταίριαζε καθόλου με την υπόλοιπη ιστορία των πατριαρχών τους. Εμείς πιστεύουμε ότι συνέβησαν πολλά και άκρως ενδιαφέροντα, που οδήγησαν όμως σε φρικτή αποτυχία και έφεραν ξαφνικά σε μειονεκτική θέση τον εβραϊκό λαό. Η αποτυχία πρέπει να ήταν τόσο μεγάλη, που η βίβλος τους είχε κάθε λόγο να μην συμπεριλάβει το παραμικρό για τα σκοτεινά αυτά χρόνια της παροικίας στην Αίγυπτο. Σα να ήθελε πράγματι να σβήσει ολότελα απ' τη

φυλετική μνήμη. όλες τις αιτίες που οδήγησαν στη μεγάλη ήττα τους στην Αίγυπτο.

Και εδώ έρχεται φυσιολογικά η ερώτηση; Άραγε στη σαρωτική αυτή θύελλα της μονοθεϊστικής μανίας, που ξεσπά στην Αίγυπτο αυτή ακριβώς τη σκοτεινή περίοδο, δεν είχαν καμία ανάμιξη τα ανήσυχα τέκνα του Αβραάμ;

Αφήσαμε αν θυμάστε τους απογόνους του Ιακώβ στην Αίγυπτο καλοβολεμένους από κάθε άποψη, ενώ ο αρχηγός τους ο πανέξυπνος ομολογουμένως Ιωσήφ, έφερε με επιτυχία στα πρόθυρα του αφανισμού τους Αιγύπτιους. Αυτοί δε, χωρίς διόλου να καταλάβουν "τι τους χτύπησε", ευχαριστούσαν κι από πάνω το δυνάστη τους Ιωσήφ σαν τον εθνικό τους σωτήρα, στους δύσκολους καιρούς της πείνας! (Γεν. ΜΖ' 25).

Θμηθείτε εδώ επίσης, ότι ο Ιωσήφ δεν πείραξε διορατικότατος ων, καθόλου τουίερείς της Αιγύπτου, και τους τάιζε δωρεάν χωρίς μάλιστα να πειράξει διόλου την τεράστια περιουσία τους: «μόνον τήν γῆν τῶν Ιερέων δέν ἡγόρασεν... καί ἔτρωγον τό μερίδιον αὐτῶν... διό τοῦτο δέν ἐπώλησαν τήν γῆν αὐτῶν». (Γεν. ΜΖ' 22).

Ο ίδιος μάλιστα, είναι παντρεμένος με κόρη ιερέα της θεότητας με το όνομα ΩΝ!

Αν λοιπόν σταθμίσουμε προσεκτικά τα δεδομένα αυτής της εποχής, θα δούμε ότι με μια απλή προέκτασή τους, διαφαίνονται τα γεγονότα που τόσο ενοχλημένη η βιβλική αφήγηση προσπαθεί να παρασιωπήσει. Θα δούμε απλά, ότι ο Ιωσήφ και οι καθόλα άξιοι συνεχιστές των έργων του, στην απόπειρά τους να καταρρίψουν και το τελευταίο αυτό οχυρό της χώρας, τη θρησκευτική δηλαδή εξουσία των Ιερέων, που σίγουρα ήταν και οι πραγματικοί εξουσιαστές της Αιγύπτου, πραγματοποιούν μια απ' τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις του θρησκευτικού δόλου, που έμελλε άλλωστε να τους κάνει διάσημους ανά τους αιώνες σαν τους εφευρέτες, του πιο χρήσιμου εργαλείου εξουσιασμού όλων των εποχών: τον κρατικό μονοθεϊσμό! Μ' αυτήν τη φωτεινή ιδέα πείθουν το νεαρό Φαραώ Ακενατών, να προωθήσει την κατάργηση του πολυπρόσωπου, πολυπλευθέστατου, πολυκεντρικού και σίγουρα πανίσχυρου Αιγυπτιακού Ιερατείου, ώστε να παραμείνει μόνο η "αληθινή" λατρεία, του ενός και μοναδικού αληθινού θεού ΑΤ-ΩΝ, που εντελώς συμπτωματικά εκπροσωπείται και ελέγχεται απ' τα τέκνα του Αβραάμ και τα προωθημένα παιδιά του δοξασμένου σωτήρα της Αιγύπτου Ιωσήφ!

Θα δούμε μάλιστα παρακάτω ότι, ΩΝ είναι το πρώτο όνομα με το οποίο ο θεός της ερήμου συστήνεται εκ νέου στο Μωυσή, πριν το αλλάξει με το όνομα Ιεοβά, Γιάχβε ή Ιεχωβά. (ΕΞΟΔ. Γ' 14 & Σ' 3).

Έτσι ΩΝ, ΑΤ-ΩΝ, και ο νεαρός Φαραώ Ακενατών, φαίνεται να σχετίζονται στενά, σαν ο κύριος μοχλός προώθησης των τελικών εβραϊκών στόχων της ολοκληρωτικής δηλαδή κατάληψης της Αιγύπτου.

Τί μπορεί όμως να έγινε; Πολύ απλά οι πάμπλουτοι πλέον Εβραίοι, έχουν πρόσβαση στα πανάρχαια ιερά και τους ναούς της Αιγύπτου. Οι θρησκευτικοί γάμοι με κόρες Ιερέων, πρέπει να έγιναν πολύ της μόδας. Όπως είδαμε δεν υπήρχε κανένα θρησκευτικό πρόβλημα γάμων, για την ώρα τέτοια προβλήματα δεν είχαν λόγο ύπαρξης. Ο ίδιος ο Ιωσήφ, ο πρώτος διδάξας, όπως είδαμε παντρεύτηκε κόρη Αιγύπτου ιερέα. Συνεπώς ο δρόμος για την προσέγγιση του Αιγυπτιακού ιερατικού κόσμου, είχε διάπλατα ανοίξει με το παλιό καλό κόλπο του συμπεθεριού!

Άλλωστε ο Ιωσήφ τους είχε φερθεί απ' την αρχή με εξαιρετική εύνοια, αφήνοντας ανέγγιχτη την περιουσία και τα προνόμιά τους.

Τώρα η πανάρχαια σοφία των ναών είναι στην διάθεση των αξίων τέκνων του Αβραάμ. Οι αξιωματούχοι της εβραϊκής παροικίας, έρχονται σε άμεση επαφή με την αρχαία μεσογειακή σοφία, στα άδυτα φυλακτήρια του μακραίωνου ανθρώπινου παρελθόντος! Μια απ' τις πιο ανατριχιαστικές στιγμές της ιστορίας! Η συσσωρευμένη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος παρελαύνει όσο μπορεί χαριτωμένα μπροστά στα ανέκφραστα μάτια του πιο διεστραμμένου εκτιμητή της! Τίποτε καλό δε μπορούσε να βγει απ' τη μοιραία αυτή συνάντηση για ολάκερη την ανθρωπότητα. Και πράγματι, εκεί απ' την παραφύση αυτή συνεύρεση πρέπει να γεννήθηκε το αδηφάγο τέρας του κρατικού μονοθεϊσμού, που για χιλιετηρίδες τώρα αφανίζει την αξιοπρέπεια των λαών!

Εκεί ξεκινά και η μονοθεϊστική θύελλα που πρόκειται να σαρώσει την Αίγυπτο. Όχι σε μια ώριμη νεωτεριστική, θρησκευτική, ειρηνική αλλαγή, αλλά σε μια φανατισμένη μανιασμένη αντιπαράθεση, που στόχο έχει τον αφανισμό της παλαιάς πολυκέφαλης θρησκευτικής εξουσίας και την αντικατάστασή της με τη μονοδιάστατη και μονοεδρική, αλλά προπάντων "δική μας" μονοθεϊστική λατρεία.

Ο θεός ξαναμπαίνει στο παιχνίδι των δόλιων διεκδικήσεων. ■ μονοθεϊσμός προωθείται εδώ σαν μοχλός ανατροπής και αφανισμού μιας περίπλοκης θρησκευτικής πραγματικότητας χιλιετηρίδων, που με την πολυφωνία της και τους υποχρεωτικά συνυπάρχοντες θεούς της, είχε μέσα της το σπέρμα του ανταγωνισμού της σύγκρισης και της αργής αλλά σταθερής προόδου. Ο εύκολος όμως δρόμος της απόλυτης μονοθεϊστικής εξουσίας έχει γεννηθεί, και διεκδικεί τον αφανισμό οποιουδήποτε άλλου θρησκευτικού λόγου. Θέλει να απλωθεί και να υπαγορεύει όλες τις πτυχές της θρησκευτικής ζωής. Να συλλέξει ανά χείρας όλα τα σεβάσματα, που σαν πνευματικά νήματα

διαπερνούν τις ψυχές των ανθρώπων, αποκτώντας έτσι τον απόλυτο έλεγχο της ζωής τους. Ναι, ο κρατικός μονοθεϊσμός, η χειρότερη μορφή εξουσίας όλων των εποχών είχε γεννηθεί!

Αυτήν την πρώτη αποτυχημένη απόπειρα επιβολής του, προσπάθησε να κρύψει η βιβλική αφήγηση αφήνοντάς μας ένα ανεξήγητο κενό 400 περίπου χρόνων. Ναι, μέσα στα ιερά των πανάρχαιων ναών της Αιγύπτου πρέπει να υπήρχε άφθονο υλικό που θα έδινε τροφή, στο βολικό για τα σχέδια τους μονοθεϊσμό. Εκεί μας λέει ■ Μανέθων, υπήρχαν φυλαγμένα τα κείμενα του εξαίρετου Έλληνα προπάτορά τους, Ερμή του Τρισμέγιστου, που βαθιά στο μακρινό και άγνωστο παρελθόν συνέγραψε σαράντα δύο τόμους σοφίας, τα εξαιρετικά πρωτοποριακά κείμενα ανώτερης θρησκευτικότητας.

Η θρησκευτική άλωση της Αιγύπτου ήταν πλέον θέμα λεπτών χειρισμών. Ο νεαρός φαραώ Ακενατών, ήταν σαφώς το επόμενο θύμα των δόλιων μηχανορραφιών τους. Αυτός θα χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση του θρησκευτικού αποκεφαλισμού της χώρας. Πρόσχημα για το μαζικό αυτό έγκλημα και πάλι η θέληση δήθεν ενός θεού.

Η αναταραχή έλαβε λυσσαλέες διαστάσεις, η χώρα αιματοκυλίστηκε και είναι άγνωστο πόσοι αθώοι συντρίφτηκαν κάτω απ' τα πέλματα των μαχόμενων για την εξουσία θεών. Κατά περίεργο τρόπο, η πρώτη αυτή μάχη του μονοθεϊσμού χάνεται. Οι πολυθεϊστές ιερείς τελικώς ανασυντάχθηκαν και νίκησαν. Κατηγόρησαν τους αληθινούς υποκινητές, ξεσκεπάζοντας τη δόλια δράση τους, υπαβιβάζοντάς τους από άρχοντες της χώρας και πανίσχυρους διαχειριστές του Αιγυπτιακού πλούτου, σε εχθρούς της χώρας και προδότες. Η ολοκληρωτική φυλετική υποβάθμιση και η σκληρή δουλεία ήταν γι' αυτούς η μόνη άξια τιμωρία που τους επέβαλαν οι καταταλαιπωρημένοι πλέον Αιγύπτιοι.

Να λοιπόν γιατί ο Μωυσής, ■ συγγραφέας των πρώτων πέντε βιβλίων της βίβλου, (της πεντάτευχου) αδυνατεί να περιλάβει την οικτρή αυτή εθνική συμφορά, που είχε σαν αποτέλεσμα να φανερωθεί ο εβραϊκός δόλος σ' όλο του το μεγαλείο και να τιμωρηθούν αυτοί οι πανέξυπνοι παγιδευτές λαών με την επαίσχυντη ποινή της βαριάς δουλείας. Έτσι παρέμεινε ένα ανεξήγητο κενό εκατοντάδων χρόνων στη βιβλική ιστορία, στη γη της Αιγύπτου και ενώ αφήσαμε τον οίκο Ιακώβ άκρως πετυχημένο πάμπλουτο και βολεμένο στην αρχή της παροικίας στην Αίγυπτο, στο τέλος αυτής της περιόδου, χωρίς καμιά σοβαρή δικαιολογία τον βρίσκουμε στο έσχατο όριο ένδειας και καταπίεσης, να στενάζει κάτω από δυσβάσταχτο ζυγό ντροπιασμένης δουλείας.

Νομίζω λοιπόν, ότι η παραπάνω ερμηνεία είναι η μόνη πιθανή προέκταση στα μετέωρα στοιχεία της βιβλικής εξιστόρησης και μια καλή σύνδεση ανάμεσα στον Ιωσήφ και το Μωυσή που σίγουρα τους χωρίζουν πολλοί βιβλικοί άθλοι, που όμως δεν φαίνεται να γράφτηκαν ποτέ.

Το κίνημα βέβαια της μονοθεϊστικής μεταρρύθμισης δεν πρέπει να έσβησε τελείως στα θρησκευτικά κέντρα της Αιγύπτου, διότι είναι φανερό πως η μερίδα του ιερατείου που έδωσε στο Μωυσή «πᾶσαν τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων» ανήκε σαφώς στους κινηματίες μονοθεϊστές, που γλίτωσαν την λαβαρα της θρησκευτικής μεταρρύθμισης.

Έτσι ο Μωυσής γίνεται κάτοχος της μυστικής Ερμητικής σοφίας και όταν ηγέτης πλέον του λαού του κάθεται να συντάξει τη Γένεση, δανείζεται απόφια στοιχεία και αποσπάσματα της προϊστορικής Ερμητικής θεογονίας-ανθρωπογονίας. Όπως ακριβώς τα είδαμε αντιπαρατιθέμενα στην αρχή αυτού του βιβλίου, όπου γίνεται ολοφάνερο το δάνειο ιδεών απ' την Ερμητική-Ελληνο-Αιγυπτιακή σοφία, που ο Μωυσής όχι μόνο είχε μελετήσει ως νεαρός μαθητής των ναών αλλά είχε συγκρατήσει απ' τις ατέλειωτες επίμοχθες αποσπθήσεις, που ασφαλώς πρέπει να περιελάμβανε η μακρόχρονη εκπαίδευσή του ως υποψήφιου φαραώ, και βασιλέως αυτής της δυνατής και αρχαίας χώρας.

Έτσι γράφεται η "Γένεσις", το πρώτο βιβλίο της εβραϊκής βίβλου απ' το Μωυσή, που δεν κάνει τίποτε λιγότερο ή περισσότερο απ' ότι έκαναν κατ' εξακολούθηση οι δοξασμένοι πρόγονοί του. Να παίρνει δηλαδή τον Ελληνο-Μεσογειακό μύθο και ν' αναπληρώνει μ' αυτόν, τη δική τους φιλολογική ανυπαρξία.

Άλλωστε, αναρωτηθήκατε ποτέ, από που θα μπορούσαν να προέρχονται αληθινά οι σημαντικές πληροφορίες των πρώτων κεφαλαίων της "Γένεσις"; Τις έφερε μήπως ο Αβραάμ ■ πρώτος Εβραίος απ' την ΟΥΡ της Χαλδαίας απ' όπου κατάγεται; Αν ναι, τότε γιατί αυτός και οι απογόνοι του έως πέμπτης γενεάς που παρακολουθήσαμε, δεν κάνουν την παραμικρή αναφορά σε κανένα απολύτως όνομα ή στοιχείο της λεγόμενης προϊστορίας τους; Ούτε ο Αδάμ, ούτε ο Νώε αλλά ούτε κανείς άλλος απ' τους υποτιθέμενους άμεσους ένδοξους προγόνους της πατριαρχικής γενεαλογίας εμφανίζεται στα χείλια των πατριαρχών, έστω για μια και μοναδική φορά. Ο θεός τους δεν αναφέρθηκε ποτέ ως "ο θεός του Αδάμ, του Νώε και του ΣΗΜ". Τα ονόματα των υποτιθέμενων αυτών προγόνων, (μετά την εξιστόρηση των ανδραγαθειών τους) εξαφανίζονται απ' την Πατριαρχική ιστορία. Το όνομα της Εύας, δεν αναφέρεται ούτε μια φορά σε ολόκληρη την "Παλαιά" λεγόμενη διαθήκη! Του Αδάμ, αναφέρεται μόνο τρεις! Ο συγκλονιστικός Νώε,

αναφέρεται τέσσερις φορές μονάχα. Αλλά και ο πολυθρύλητος αρχιεπατριάρχης ΣΗΜ (Σημίτες) δεν αναφέρεται ονομαστικά παρά μονάχα τρεις φορές¹²⁸ σε αντίθεση με τον αληθινό αρχιεπατριάρχη εκ Χαλδαίας, τον Αβραάμ του οποίου το όνομα αναφέρεται 144 φορές μετά το θάνατό του και 245 φορές συνολικά. Όλα αυτά οδηγούν στο αβίαστο συμπέρασμα, ότι οι καθοδηγητές του λαού αυτού ποτέ δεν ετίμησαν τα ονόματα των ηρώων αυτών, (Αδάμ-Εύα-Νώε-Σημ) γνωρίζοντας πολύ καλά ότι η αυθεντική τους φυλετική ιστορία, αρχίζει με τον ανεπανάληπτο Αβραάμ.

Είναι λοιπόν ξεκάθαρο. Η εβραϊκή βίβλος ξεκίνησε για να γίνει η γεννεαλογική καταγραφή των κατορθωμάτων της αβρααμικής δυναστείας. Πολύ αργότερα ο Μωυσής, ο μορφωμένος μέσα στα ιερά των Αιγυπτιακών ναών ενσωμάτωσε προ του Αβραάμ λίγες, περιορισμένης έκτασης, θεογονικές και ανθρωπογονικές προτάσεις, βγαλμένες κατ' ευθείας μέσα απ' τα ιερά των Αιγυπτιακών ναών που αποτελούσαν τα φυσικά θησαυροφυλάκια της πανάρχαιας ελληνομεσογειακής σοφίας.

Κατόπιν όλων αυτών, με πραγματική απορία στάθηκα προστά απ' το επόμενο μεγάλο βιβλικό επεισόδιο: την έξοδο απ' την Αίγυπτο, με τον υπερ-ήρωα Μωυσή και τη συντριβή της Αιγύπτου απ' τις θεόσταλτες πληγές του Φαραώ!

Πριν όμως εξετάσω καθ' οιονδήποτε τρόπο τα στοιχεία της αφήγησης, ήμουν περιέργως βέβαιος ότι ελάχιστα κάτω απ' την επιφάνεια της αφήγησης υπήρχε ακόμα ανιχνεύσιμη η πραγματική συνταγή της νίκης. Ο πειθαναγκασμός της Αιγύπτου, έπρεπε να διέπεται απ' τα ίδια ακριβώς στοιχεία που διαμόρφωσαν τις ένδοξες νίκες του πατριαρχικού παρελθόντος.

Κάτω ακριβώς απ' το λεπτό θεολογικό κάλυμμα και το μυθολογικό υπόστρωμα έπρεπε να βρίσκεται ακόμα ορατός ο παλιός καλός τρόπος της πατριαρχικής δράσης, δηλαδή: άψογος προγραμματισμός, οικογενειακή συνεργασία, υποκριτικό ταλέντο, άφθονη μαγικο-τελετουργική επίκληση δυνάμεων, εκ των ένδο¹²⁹ φαρμακεία, μαγανισμός, πληγές, ομηρία, πλούσιες αμοιβές και τελική εξόντωση!

Δυστυχώς ή ευτυχώς, η έρευνα στα πατριαρχικά αρχεία με δικαίωσε απόλυτα!

¹²⁸ Και οι τρεις φορές αναφέρονται στο Α' χρονικών α' 4, 17 και 24 όπου και επιχειρείται η αυτονόητα απαραίτητη οριστική σύνδεση του Σημ με τον πρώτο αρχηγό της φυλής Αβραάμ. Κατόπιν αυτού ξεχνιέται και δεν ξανααναφέρεται ποτέ και πουθενά. Έτσι οι λεγόμενοι Σημίτες, δεν φαίνεται να εγγώριζαν για προπάτορά τους, τον Κατακλυσμικό ήρωα Σημ. Σε αντίθεση μ' αυτό σ' ολόκληρη την ιστορία τους εκαυχώντο σε όλους τους τόνους λέγοντας: «Ποτέρα έχουμε τον Αβραάμ» Ματθ. Γ' 9 - Λουκ. Γ' 8 - Ιε' 30. Ιωάν. Η' 37, 39, 53, 56.

¹²⁹ Ο ένδοξος: ο εντός της οικίας (λεξ. Σταματάκου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

«Έξοδος»

Το βιβλίο της "Γένεσις", το πρώτο βιβλίο της βίβλου, τελειώνει με το θάνατο του Ιακώβ στην Αίγυπτο. Για τους δύσμοιρους Αιγύπτιους δεν έφταναν η πείνα και η φτώχεια στην οποία είχαν περιέλθει, αλλά υποχρεώθηκαν προφανώς απ' τον εθνικό τους "σωτήρα" Ιωσήφ, να τιμήσουν το θάνατο του εισβολέα Εβραίου για εβδομήντα ολόκληρες μέρες: «ἐπένθησαν δέ αὐτόν (τον Ιακώβ) οἱ Αἰγύπτιοι ἐβδομήκοντα ἡμέρας»! Γεν. Η' 3.

Με το φαραώ Ακενατών δώσαμε λίγα στοιχεία για το περίεργο χάσμα αφήγησης μεταξύ Ιωσήφ και Μωυσή. Τώρα μπορούμε να υποθέσουμε, ποια είναι τα τραγικά συμβάντα που οδήγησαν τους περιπιδημούντες Εβραίους της Αιγύπτου, στη σφοδρή γενική αντιπάθεια και τη δυσβάσταχτη σκλαβιά τους.

Το βιβλίο της εξόδου ξεκινά, δείχνοντας ότι παρά τα πολυάριθμα χρόνια συγκατοίκησης οι Αιγυπτιακές αρχές θεωρούν τους Εβραίους ως άξιους αποστραφής και μόνιμους υποψήφιους εχθρούς και προδότες της χώρας: «Ἡύξήνηθησαν (οἱ Εβραῖοι) καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἐνδυναμώθησαν σφόδρα, ὥστε ὁ τόπος ἐγέμισεν ἀπ' αὐτῶν... καὶ εἶπεν (ο βασιλεὺς) πρὸς τὸν λαόν αὐτοῦ... ἔλθετε ὅς σοφισθῶμεν κατ' αὐτῶν διὰ νά μη πολλαπλασιασθῶσι, καὶ ἂν συμβῇ πόλεμος ἐνωθῶσι καὶ οὗτοι μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν» Εξ. Α' 8-10.

Πολλοί μελετητές της βίβλου, αδυνατούν να δεχθούν την τρομερή αυτή πληθυσμιακή αύξηση, μέσα σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα (250

έως 400 χρόνια) είναι αδύνατο λέγαιεν από τα ολίγα άτομα μιας και μόνης οικογένειας, να φτάσουμε στο τεράστιο πλήθος της εξόδου μέσα στα μικρά αυτά χρονικά περιθώρια. Και έχουν ίσως δίκαιο με τα απλά στατιστικά τους στοιχεία. Ξεχνούν όμως τα πραγματικά δεδομένα αυτής της ιδιόρρυθμης οικογένειας. Σίγουρα η οικογένεια Ιακώβ, με τα 70 συνολικά άτομα που απαριθμούσε δεν είναι η μόνη που ανέβηκε τελικά στην Αίγυπτο. Όταν η πλούσια αυτή χώρα περιήλθε ουσιαστικά στα χέρια των Εβραίων, οι τεράστιες αδελφές παροικίες της Χαρράν της Παδάν-αράμ και του Ησαύ στη Χαναάν, μαζί με άλλες μικρότερες ίσως που σίγουρα είχαν δημιουργηθεί απ' το σπέρμα της χαλδαικής αδελφότητας, έσπευσαν να αρπάξουν το μερίδιό τους απ' τη χειροπόδαρα δεμένη Αίγυπτο. Έτσι, αυτά που λέει σε μια στιγμή ο βασιλιάς της Αιγύπτου: «ὁ λαός τῶν υἱῶν Ἰσραήλ εἶναι πολύ πλῆθος καὶ ἰσχυρότερος ἡμῶν» Εξ. Α' 9 δεν απηχούν παρά τη συνηθισμένη εικόνα, που αφήνουν έκτοτε οι εβραϊκές παροικίες ανά τον κόσμο καθώς σπεύδουν όλοι αδελφωμένοι να κατακτήσουν μέχρι το μεδούλι τις χώρες και τις πόλεις που παροικούν. «Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἀπεστρέφοντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ καὶ κατεδυνάστευον αὐτοὺς αὐστηρῶς» Εξ. Α' 12-13.

Η κατάσταση έγινε αφόρητη για τους Ισραηλίτες που απειλήθηκαν (σύμφωνα με τη δική τους εκδοχή) με αφανισμό και γενοκτονία. Μέσα στις απελπιστικές αυτές συνθήκες του Εβραϊκού γένους γεννήθηκε ο γνωστός σε όλους μας Μωϋσής, που γλίτωσε τη ζωή του μέσα σε "κιβώτιο σπάρτινο" αλειμμένο "μέ' ασφαλτον καὶ πίσσαν" Εξ. Β' 3 και που αφέθηκε στην αγκαλιά του ποταμού. Του ίδιου ποταμού που αργότερα θα χτυπηθεί απ' το χέρι του ήρωα, που τώρα σώζει. Όπως τα θέλει δηλαδή η αφήγηση.

Η συνέχεια μας είναι λίγο πολύ γνωστή. Γνωστό ίσως δεν είναι ότι ο ελληνικός μύθος περιλαμβάνει πλειάδα παρόμοιων διασώσεων, ακριβώς μέσα σε κιβώτια αλειμμένα με πίσσα. Ατέλειωτο πλήθος ηρώων αφήνονται έκθετοι και διασώζονται με όλες τις πιθανές παραλλαγές, πάρα πολλοί δε ακριβώς όπως ο Μωυσής, αφήνονται στην επιφάνεια του νερού ποταμών, λιμνών και θαλασσών. Πάντατε μάλιστα ο ήρωας διασώζεται απ' το πιασμένο κιβώτιό του και ακολουθεί η ιστορία του περιλαμπρή και γεμάτη απίστευτα κατορθώματα! Και μια και ανοίξαμε την παρένθεση αυτή, θα ήταν νομίζω καλό να πούμε σύντομα λίγα λόγια για τις παράλληλες αυτές αφηγήσεις.

Αυγή και Τήλεφος

Ο Τήλεφος είναι παιδί του κρυφού έρωτα της Αυγής με τον ένδοξο ήρωα Ηρακλή. Ο πατέρας της όμως ο βασιλιάς Αλέου, όταν έμαθε τον παράνομο έρωτα της ιέρειας της Αθηνάς Αυγής, πήρε μάνα και παιδιά τους έκλεισε μέσα σ' ένα κιβώτιο και τους έρριξε στη θάλασσα. Τα κύματα έσπρωξαν το κιβώτιο ως τις μικρασιατικές ακτές νοτιότερα, απ' τη Λέσβο στην εκβολή του ποταμού Καϊκου κοντά στην Πέργαμο, όπου ο Τεύθρας είχε εκείνο τον καιρό το βασίλειό του. Αυτός τους καλοδέχθηκε, πήρε την Αυγή γυναίκα του, υιοθέτησε τον Τήλεφο και τον άφησε διάδοχό του στο θρόνο της χώρας του.

Περσέας και Δανάη

Ο Ακρίσιος ο βασιλιάς του Άργους, δεν απέκτησε διαδόχους παρά μόνο μια κόρη, την όμορφη Δανάη. Το μαντείο των Δελφών προφήτευσε ότι απ' την κόρη του αυτή, θα προέλθει ο ένδοξος διάδοχός του, που όμως θα τον σκοτώσει κιόλας.

Ο Ακρίσιος τρομοκρατημένος, φυλακίζει τη Δανάη σε σκοτεινό υπόγειο κελί, όπου όμως ο ίδιος ο μέγιστος των θεών Δίας την επισκέπτεται με τη μορφή χρυσής βροχής, που περνά από τον μοναδικό φεγγίτη της φυλακής. Η Δανάη αποκτά με το θαυματουργικό αυτό τρόπο το γιο της το διάσημο ήρωα της αρχαιότητας τον Περσέα. Πανικόβλητος ο Ακρίσιος και φοβισμένος την έβαλε αυτήν και το παιδί της σ' ένα ευρύχωρο κιβώτιο και τους εγκατέλειψε στην ανοιχτή θάλασσα, με την ελπίδα ότι η οργή του Ποσειδώνα θα τον απαλλάξει απ' το μέλλοντα φονιά του το νεογέννητο ήρωα Περσέα.

Ώρες ατέλειωτες το μικρό πλεύόμενο (κιβώτιο) πάλευε με τη θάλασσα ώσπου το πρωί προσάραξε σ' άγνωστη στεριά και τόπο. «Η Δανάη άρπαξε το βρέφος στην αγκαλιά της και ελαφροπατώντας πηδά στη θάλασσα και μετά στην χρυσή άμμο του Νησιού. Σωθήκαμε! σκέφτηκε. Ένας ψαράς χωμένος μεσ' σ' ένα μικρό όρμο περίμενε το βαθύ ξημέρωμα. Τα βρεγένα βράχια που στις ρίζες τους ζούσαν αχινοί κι αστερίες έκρυβαν τον ψαρά. Η παρουσία της Δανάης όμως του ξύπνησε την προσοχή και τραβώντας σργά τα κουπιά φανερώθη πίσω απ' τα βράχια... Η Δανάη άκουσε το χτύπημα του κουπιού στους σκαρμούς και στράφηκε κατά το πέλαγος φοβισμένη. Μόλις αντίκρουσε τον γιγαντώσωμο άντρα άρπαξε ένα βότσαλο... Μην προχωράς προς τα δω, είμαι η κόρη του βασιλιά του Άργους. Ο άνδρας γυμνόστηθος σήκωσε τα κουπιά κι η βάρκα στάθηκε... Ήταν

έναν πανύψηλο άντρα με νεανικό πρόσωπο γαλήνιο. Τα σγουρά του μαλλιά κρατιόντουσαν σαν τους αθλητές με μια άσπρη κορδέλα, τα γένια του μαύρα γυαλοκοπούσαν κι έκαναν τα δόντια του να φαίνονται κάτασπρα... ■ Δανάη σκέπασε το κορμί της με τον μουσκεμένο μανδύα της και παράτησε το βότσαλο... η στάση του ξένου την ηρέμησε.

- "Πού βρίσκομαι" του φώναξε.

- "Στη Σέριφο κυρά μου... Στη χώρα του Δίκη και του Πολυδέκτη" αντιφώνησε εκείνος.

- "Ας είναι δοξασμένο τ' όνομα του Νηρέα, νόμιζα πως βρισκόμουν στον Άδη ψιθύρισε".

Η Δανάη καθησε σ' ένα βράχο αποκαμωμένη. Ο Σεραφιανός πλησίασε με τη βάρκα του και με μια πηδιά βρέθηκε στην θάλασσα. Εσπρωξε με τα χέρια του το όμορφο σκαρί, τ' άραξε στην άμμο κι έσκυψε έπειτα μεσ' στη βάρκα του κι έπιασε ένα υφασμένο μάλλινο.

- "Να τώρα να σκεπαστείς συ και το μωρό σου, να ζεσταθείς μέχρι ν' ανάψω φωτιά να μου πεις τι μπορώ να κάνω για να σε βοηθήσω". Η Δανάη πίστεψε πια πως τούτος δω ο άντρας ήταν η σωτηρία της και γλυκά κοιτάζοντάς τον μ' ένα αδιόρατο χαμόγελο, πήρε το σκέπασμα, και τό 'ριξε στην πλάτη της να ζεσταθεί αυτή και το μωρό της».

Απ' τη γλυκιά αυτή σωτήρια συνάντηση ξεκινούσε η ζωή του μεγάλου Περσέα. Το απόσπασμα που δεν άντεξα να μη σας το παραθέσω είναι απ' το υπέροχο βιβλίο του μεγάλου Η. Τσατσόμιρου "Αιγαίο βουνό" στο οποίο θα βρείτε έξοχες πληροφορίες για το συγκλονιστικό υπέροχο παρελθόν των Ελλήνων, που δυστυχώς αν και Έλληνες τόσο λίγα γνωρίζουμε.

Λάιος και Οιδίποδας

Η γέννηση του Οιδίποδα, έχει όλα τα στοιχεία εκείνα που στήνουν τη θαυματουργή σωτηρία του έκθετου Μωυσή στα νερά του Νείλου.

Ο Λάιος ο βασιλιάς της Θήβας, για χρόνια δεν απέκτησε παιδιά και η συμβουλή του Δελφικού μαντείου ήταν να μην αποκτήσει, διότι το παιδί που θα αποκτούσε θα έφερνε ανείπωτες συμφορές στη Θήβα και θα σκότωνε τον ίδιο. Για κακή του όμως τύχη απέκτησε τον μικρούλη Οιδίποδα. Για να γλιτώσει όμως μια για πάντα απ' την προφητεία και τις συμφορές, πήρε και έβαλε τον μικρούλη σ' ένα καλάθι πιασμένο και το έρριξε στη θάλασσα, πιστεύοντας ότι έτσι θα χανόταν. Το ρεύμα όμως πήρε το καλάθι και το έβγαλε απέναντι στην Κόρινθο. Εκεί το

βρήκε η Περίβοια η γυναίκα του βασιλιά Πολίβου την ώρα που έκανε μπάνιο. Η βασίλισσα κράτησε και μεγάλωσε τον τραγικό ήρωα Οιδίποδα, που με τις περιπετειές του μας χάρισε τελικά απ' το χέρι του μεγάλου τραγικού Σοφοκλή, τις γνωστές, παγκοσμίως αξεπέραστες τραγωδίες του. (Διόδωρος Σικ. 4.64.1).

Ίσως θα πρέπει εδώ να επισημάνω ότι η ιστορία του Οιδίποδα όπως τουλάχιστον μας την παρέδωσε ο μεγάλος τραγικός Σοφοκλής, με τους 3.238 συνολικά στίχους του ("Οιδίποδας επί Κολωνώ" 1708 στίχους και "Οιδίπους Τύραννος" 1530 στίχους) είναι απ' τα ανεπανάληπτα συγγραφικά δώρα του κλασικού ελληνισμού στην ανθρωπότητα.

Το έπος της αρχαιότητας "οιδιπόδεια" (έπη) ΧΑΘΗΚΕ στερώντας μας τους 6.000 στίχους ενός άλλου μεγάλου πνευματικού Έλληνα του 8ου π.Χ. αιώνα που ασφαλώς κατέγραφε την ιστορία του Οιδίποδα όπως αυτή έφτανε σ' αυτόν απ' τα βάθη του μύθου. Πιθανός συγγραφέας του ο Λάκων Κιναιθών.

Σεπφώρα μια ηρωίδα μαμή

Δεν πρέπει να ξεχνούμε πως τίποτε δεν αναφέρεται τυχαία στη βίβλο των Εβραϊκών κατορθωμάτων. Το να συμπεριληφθείς σ' αυτήν επαινετικά και ονομαστικά, πρέπει να αποτελούσε ιδιαίτερη τιμή και επιβράβευση των σημαντικών σου έργων. Έτσι το δεύτερο βιβλίο της βίβλου η Έξοδος, αρχίζει εξυμνώντας τον πρώτο ήρωα της, την Εβραία μαμή Σεπφώρα. «Καί ἐλάλησεν (ο φαραώ) ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων πρὸς τὰς μαίας τῶν Ἑβραίων ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία ὠνομάζετο Σεπφώρα... καί εἶπεν (ο φαραώ) Ὅταν μαιεύεται τὰς Ἑβραίας (που σημαίνει ότι δεν ξεγεννούσαν μόνο Εβραίες) ἐάν μὲν εἶναι ἀρσενικόν θανατώνετε αὐτό». Εξ. Α' 16. Εδώ η αφήγηση παρουσιάζει το φαραώ να απευθύνει το λόγο προς τις μαίες των Εβραίων, εκ των οποίων τουλάχιστον η Σεπφώρα φαίνεται να απολαμβάνει για τη δουλειά της φήμη και αναγνώριση και πέρα απ' τα εβραϊκά όρια και να προσπαθεί όμως με πολύ αφέλεια, να αναθέσει σε Εβραιόπούλες να γενοκτονήσουν τους ομοφύλους τους. Πράγμα για το οποίο φυσικά η ηρωίδα μας Σεπφώρα δεν έδειξε κανένα ζήλο, ούτε και οι συνεργάτιδες της: «ὁ δὲ Θεὸς ἀγαθοποιεῖ τὰς μαίας (!) καί ἐπειδὴ αἱ μοῖαι ἐφοβοῦντο τὸν Θεόν ἔκαμεν (ο θεός!) εἰς αὐτὰς οἴκους» Εξ Α' 21.

Γνωρίζοντας λοιπόν ποια είναι η ασίγαστη φυλετική τους νοοτροπία και επειδή ο μύθος του ήρωα που σώζεται απ' τα νερά ενός ποταμού

είναι παραπάνω από δημοφιλής σ' όλα τα μήκη και πλάτη της Μεσογείου, υποπτευόμαστε, με το δίκαιό μας, ότι δεν είναι υποχρεωτικά αυτός ο τρόπος που ο Μωυσής έφτασε μέσα στο στενό οικογενειακό κύκλο του Φαραώ. Δεν είναι καθόλου ανάγκη να δεχθούμε αυτήν τη διάσημη μυθολογική εξέλιξη, διότι η μαία που εφοβείτο τον θεόν και απέκτησε σπίτια για ανταμοιβή, είναι μάλλον η πρώτη ηρωίδα της εξόδου. Μια κι όλα δείχνουν πως αυτή έβαλε με επιτυχία το χεράκι της, ώστε ένα απ' τα παιδιά της μεγάλης βασιλικής οικογένειας του Φαραώ να μην είναι "εντελώς" Αιγύπτιος!

Ενδεικτικό προς την κατεύθυνση αυτή, δεν είναι μόνο τα σπίτια που της χαρίζει ο θεός αυτοπροσώπως όπως είδαμε παραπάνω αλλά και το γεγονός ότι η γυναίκα του Μωυσή αργότερα φέρει τιμής ένεκεν το όνομα Σεπφώρα. Το όνομα δηλαδή αυτής της σπουδαίας ηρωίδας, που με κίνδυνο της ζωής της αντικατέστησε προφανώς το νεογέννητο βρέφος της βασιλικής οικογένειας με βρέφος δικής τους εκλεκτής οικογένειας. Το παιδί, με τη μόρφωση και την φαραωνική παιδεία που έμελλε να πάρει, θα γινόταν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ο σωτήρας των καταδυναστευμένων Ισραηλιτών! Πάντως οφείλουμε να ομολογήσουμε πως αυτό είναι μια μετέωρη υπόθεση, μια και δεν υπάρχουν εκτός απ' τα ελάχιστα προαναφερθέντα στοιχεία, άλλα που να υπαινίσσονται έστω, αυτή την εκπληκτική αλλαγή βρεφών που προαναφέραμε. Επαναλαμβάνω όμως ότι δεν μπορούμε έτσι αβασάνιστα να δεχθούμε την αδόκιμη σκέψη ότι ο Φαραώ αποφασισμένος να γεννοκτονήσει τους μισητούς πολυπληθείς Εβραίους, ανέθεσε το τραγικό αυτό έργο σε μια ομόφυλή τους μαμή, τη Σεπφώρα. Ο Φαραώ και όλη την αφέλεια του κόσμου να είχε, δε θα περίμενε σοβαρά απ' τους Εβραίους να αυτογεννοκτονηθούν. Αν ήθελε πράγματι να θανατώσει τα νεογέννητα μωρά τους θα μπορούσε να το κάνει με τον δικό του δραστικό εξουσιαστικό τρόπο... Κάτι τέτοιο όμως ούτε που το υπονοεί η αφήγηση. Έτσι η "αστεία" εντολή αυτογεννοκτονίας (προς την Εβραία Σεπφώρα) «ἐάν εἴναι ἀρσενικόν θανατώνετε αὐτό» είναι σαφώς ένα επιπόλαιο αφηγηματικό τέχνασμα (γεφύρωμα), ώστε να δικαιολογηθεί η μυθολογική εικόνα που ακολουθεί με τον ήρωα Μωυσή έκθετο στα νερά του ποταμού, που διαφορετικά θα ήταν ξεκρέμαστη και εντελώς αναίτια.

Επαναλαμβάνω λοιπόν, ότι αν δεχθούμε ως φανερή απόπειρα μυθολογικής συγκάλυψης τα περί διάσωσης του Μωυσή απ' το Νείλο, τότε δε μένει άλλος τρόπος ένα Εβραιόπουλο να μπει στον οίκο του Φαραώ απ' την συγκεκριμένη παράτολμη αλλαγή βρεφών. Ανεξήγητο άλλωστε παραμένει, αν δεχθούμε απόφια την αφήγηση, το γεγονός ότι ενώ όλοι «οἱ Αἰγύπτιοι ἀπεστρέφοντο τοὺς υἱούς Ἰσραήλ», η ίδια η

κόρη του Φαραώ δεν συμμετέχει στη γενική αυτή αποστροφή προς τους Ισραηλίτες, αλλά απεναντίας περιχαρώς υιοθετεί ένα Εβραϊόπουλο έκθετο στον ποταμό. *Εξ Β' 5.*

Μωυσής

Η κυβέρνηση του Φαραώ πρέπει να πήρε πολύ στα σοβαρά τα παραπτώματα του λαού Ισραήλ. Βέβαια δεν αμφιβάλλουμε καθόλου ότι αφορμή αυτής της καταπίεσης είναι τα ιδιαίτερα φυλετικά χαρακτηριστικά που είχαν αναπτύξει, κάτω απ' την ιδιόμορφη επιρροή της χαλδαϊο-αβρααμικής θεότητας, που με την επίμονη τέχνη του δόλιου βιοπορισμού και τις αντεθνικές τους απόπειρες ανάγκασαν τον Φαραώ να τους υποβιβάσει σε σίγυρους εχθρούς της Αιγύπτου. Η δήλωση του «διά να μή... ένωθῶσι καί οὔτοι μετά τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καί πολεμήσωσιν ἡμᾶς» μόνο κάτι τέτοιο μπορεί να υπονοεί.

Σίγουρα λοιπόν, τα όποια δραματικά γεγονότα μεσολάβησαν, μετέβαλαν τους περισσότερους τουλάχιστον εξ αυτών, από ευνοημένους και ευκατάστατους, σε σκληρά εργαζόμενους δούλους. Για πρώτη φορά οι εφευρέτες των θείκων πληγών και της παραπλάνησης, οι άνθρωποι που γονάτισαν άρχοντες και βασιλείς κατέκαυσαν και κατέσφαξαν απροειδοποίητα αθώες πόλεις, πλήρωναν με σκληρή δουλεία και ταπείνωση την ασίγαστη υπονομευτική και ανατρεπτική τους δράση: «Κατέστησαν λοιπόν ἐπ' αὐτοῦς ἐπιστάτας... διά να καταθλίβωσιν αὐτούς με τά βάρη αὐτῶν καί οἰκοδόμησαν εἰς τόν Φαραώ πόλεις ἀποθηκῶν... καί κατεδυνάστευον οἱ Αἰγύπτιοι, τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ αὐστηρῶς καί κατεπίκραινον τήν ζωήν αὐτῶν δια τῆς σκληρᾶς δουλείας εἰς τόν πηλόν καί εἰς τός πλίνθους καί εἰς πάσας τὰς ἐργασίας τῶν πεδιάδων» *Εξ Α' 11-14.*

Αυτά όλα συμβαίνουν πριν ακόμα γεννηθεί ο ήρωάς μας Μωυσής. Σαράντα όμως περίπου χρόνια μετά, η κατάσταση δεν έχει βελτιωθεί καθόλου: «Μετά δέ παλύν καιρόν ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου καί κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διά τὴν δουλείαν καί ἀνεβόησαν, καί ἡ βοή αὐτῶν ἀνέβη πρὸς τόν θεόν ἐξ αἰτίας τῆς δουλείας». *Εξ Β' 23.*

Τώρα για να γίνουμε πιο κατανοητοί η φωνή των δεινοπαθούντων δεν "ανέβη" προς το θεόν τόσο, όσο ανέβη στ' αυτιά του άρχοντα Μωυσή, ■ οποίος ζώντας τη διπλή ιδιότητά του Αιγύπτιου πρίγκιπα κι αυτή του κρυφού συνομώτη Ισραηλίτη, κατέληξε κάτω απ' την πίεση των περιστάσεων να διαπράξει φόνο και να αποκαλύψει παράκαιρα την

κρυφή του εβραϊκή ταυτότητα. Το ότι γνώριζε άριστα το ρόλο που εκαλείτο να παίξει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον του φαραώ το βλέπουμε απ' τις επαφές που είχε με τους «άδελφούς» του και τις συχνές διαβουλεύσεις που είχε μαζί τους, «Κατά δέ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ὁ Μωυσής... ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ». *Εξ. Β' 11*. Οι συναντήσεις ενός Αιγυπτίου πρίγκιπα με τους καταδυναστευμένους δούλους Εβραίους, κίνησαν προφανώς τις υποψίες κάποιου σημαντικού αξιωματούχου. Ο φόνος του ήταν η μοναδική διέξοδος. Ο Μωυσής δεν διστάζει διαπράττει το φόνο και θάβει το πτώμα στην άμμο του ποταμού. Η βίβλος λέει γι αυτό, ότι ο Μωυσής απλά σε βρασμό ψυχής σκοτώνει έναν τυχαίο Αιγύπτιο που χτυπούσε έναν τυχαίο Εβραίο «Καὶ παρατηρῶν (ὁ Μωυσής) ἄνθρωπον Αἰγύπτιον τύποντα Ἑβραῖον τινὰ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Περιβλέψας δὲ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἰδὼν ὅτι δέν ἦτο οὐδεὶς, ἐπάταξε τὸν Αἰγύπτιον καὶ ἐκρυψεν αὐτόν ἐν τῇ ἄμμῳ» *Εξ. Β' 11-12*. «Ἀκούσας δὲ ὁ Φαραὼ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐζήτει νὰ θανατώσῃ τὸν Μωυσήν» *Εξ. Β' 15*.

Νά 'ταν αυτός ο Αιγύπτιος ένας απλός καταδότης; Ή μήπως ήταν ένας απαραίτητος φόνος, που θα διευκόλυνε τη διαδοχή στον θρόνο της Αιγύπτου υπέρ του Εβραίου Μωυσή; Ό,τι και να 'ταν, ήταν πολύ σημαντικότερο απ' ό,τι θέλει να μας το παρουσιάσει η βίβλος. Ο Μωυσής δεν θα σκότωνε έναν τυχαίο Αιγύπτιο απλά επειδή χτυπούσε έναν άλλον τυχαίο Εβραίο. Οι ξυλοδαρμοί των σκλάβων έπρεπε εδώ και πολύ καιρό, σύμφωνα με την αφήγηση, να ήταν καθημερινό φαινόμενο. Δεν θα έβαζε λοιπόν σε κίνδυνο το μεγάλο και ελπιδοφόρο αξίωμά του για να γλιτώσει απ' τον ξυλοδαρμό έναν "τυχαίο" Εβραίο. Άλλωστε ούτε και ο φαραώ θα ζητούσε να τιμωρηθεί με θάνατο ένα μέλος της υψηλής οικογένειάς του. Ένας πρίγκιπας και υποψήφιος διάδοχος, για τον φόνο ενός "κάποιου" Αιγύπτιου.

Δεν ήταν λοιπόν ένας απλός φόνος που θα μπορούσε άνετα να συγκαλυφθεί, ήταν ένας φόνος αξιωματούχου που θα απεκάλυπτε την παρ' ολίγο ανατροπή της Αιγυπτιακής βασιλείας και τον παρ' ολίγο σφετερισμό του θρόνου από έναν Εβραίο που τρύπωσε δόλια μεσ' το βασιλικό οικογενειακό περιβάλλον!

Ήταν ένας αναπόφευκτος φόνος που άλλαξε τη ροή της ιστορίας, που ανάγκασε τη ματαίωση του απίθανου αυτού σχεδίου και υποχρέωσε το Μωυσή να καταφύγει στη Χώρα των προγόνων του και στους αδελφικούς συγγενείς του: «Ὁ Μωϋσής ἐφυγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ Φαραὼ καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ γῇ Μαδιὰμ» *Εξ. Β' 15*.

Μαδιάμ η γη της προετοιμασίας

Εδώ ξεκινά αληθινά η ιστορία της εξόδου κι όχι οπουδήποτε ψηλά στον ουρανό, όπου έφτασε η κραυγή του ταλαιπωρημένου Ισραήλ.

Ναι η κραυγή τους έφτασε εδώ στην γη Μαδιάμ! Ποιοί είναι όμως οι κάτοικοι της Μαδιάμ; Τα εδάφια Γεν. 1-6 μας εξηγούν ότι οι Μαδιανίτες είναι απόγονοι του Μαδιάμ αδελφού του Ισαάκ και γιου του Αβραάμ απ' την τελευταία του γυναίκα Χεττούρα. Οι Μαδιανίτες είναι το ίδιο Χαλδαίο-εβραίοι όσο και τα σκλαβωμένα αδέλφια τους στην Αίγυπτο. Είναι άμεσοι καθαρόαιμοι απόγονοι του Αβραάμ. Και οπωσδήποτε κάτοχοι των ξεχωριστών χαρισμάτων του μεγάλου αυτού κοινού πατέρα. «Καί αὕτη (η Χεττούρα) ἐγέννησε εἰς αὐτόν (τον Αβραάμ) τόν Ζεμβράν καί τόν Ἰοξάν καί τόν Μαδόν καί τόν Μαδιάμ...» Γεν. ΚΕ' 1-2. «Ἐδωκε δέ ὁ Ἀβραάμ πάντα τὰ ὑπάρχοντά αὐτοῦ εἰς τόν Ἰσαάκ εἰς δέ τούς υἱούς τῶν παλλακίδων αὐτοῦ ἔδοκεν ὁ Ἀβραάμ χαρίσματα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς» Γεν. ΚΕ' 5-6.

Ἔτσι ■ Ιοθόρ ο Μαδιανίτης ιερέας που γίνεται πεθερός του Μωυσή εδώ στη χώρα της φυγής του την Μαδιάμ, είναι ιερέας ενός πολύ γνώριμου θεού, του θεού των προγόνων του Αβραάμ-Ισαάκ-Ιακώβ. Το γεγονός ότι ο Ιοθόρ έχει το συγκεκριμένο τίτλου του "ιερέως", τον οποίον φαίνεται να αγνοεί ολότελα η ιστορία των Εβραίων που εμείς παρακολουθήσαμε, δείχνει σαφώς ότι οι Μαδιανίτες αδελφοί είχαν αναβαθμίσει την οικογενειακή θεότητα σε υψηλά λατρευτικά επίπεδα τελετουργικής πλέον θρησκείας. Ο Ιοθόρ, ο πρώτος ιερέας αυτής της αβρααμικής θεότητας, είναι ο θεματοφύλακας της ιερής κληρονομιάς και των ξεχωριστών "χαρισμάτων" που ο μεγάλος Χαλδαίος πρόγονος τους ο Αβραάμ τους εμπιστεύθηκε.

Ο Μωυσής για πρώτη φορά έρχεται σε πλήρη και ανεμπόδιστη επαφή με την κληρονομιά των πατέρων του. Μαθαίνει απ' τον Ιοθόρ τον ιερέα και πεθερό του, τον πλέον δηλαδή κατάλληλο άνθρωπο, την ιστορία, τα κατορθώματα και τον τρόπο δράσης της φυλής του. Το εκπαιδευμένο μυαλό του αντιλαμβάνεται λίγο κατ' ολίγο, ότι αυτά που οι πατέρες κατέγραψαν ήταν μια ανεπανάληπτη συνταγή νίκης, που είχε ασφαλώς ελπίδες επιτυχίας και σε εθνική πλέον κλίμακα!

Ο Μωυσής δεν είναι πλασμένος ασφαλώς για την ήρεμη ζωή του βοσκού. Ο πόθος της επανόρθωσης τον κατατρώνει. Ξέρει ότι είχε μια ανεπανάληπτη ευκαιρία να σώσει το σκλαβωμένο λαό του, ως υψηλόβαθμος Αιγύπτιος αξιωματούχος ή και ως πιθανός φαραώ και την έχασε! Ήταν ο "διορισμένος" που για μια ολόκληρη γενεά το σχέδιο της απελευθέρωσης είχε στηρίξει επάνω του όλες τις ελπίδες του λαού του. Ο φόνος που αναγκάστηκε να κάνει ανέτρεψε τα αρχικά

τους σχέδια. Ίσως πράγματι να έφταιγε ο ίδιος που ένα μακρόπνοο σχέδιο σαράντα περίπου χρόνων(!) για την κατάκτηση εκ των ένδω της Αιγυπτιακής εξουσίας απέτυχε. Κι αυτό είναι ίσως και το καλύτερο υποστηρικτικό επιχείρημα της αντικατάστασης των βρεφών απ' την αποφασισμένη ηρωίδα μαμή Σεπφώρα. Θυμηθείτε ότι από πολύ νωρίς επισημάναμε ότι η μέθοδος της διείσδυσης στους οίκους των θυμάτων, είναι απ' την αρχή παρούσα στα δόλια σχέδια των πατριαρχών. Ας τα θυμηθούμε όμως για λίγο, έχει ενδιαφέρον.

Ο Αβραάμ προωθεί τη Σάρρα, δέχεν ως αδελφή του μέσα στο σπίτι του φαραώ όπου ξεσπούν πληγές. Το ίδιο κάνει με τον Φιλισταίο βασιλιά Αβιμέλεχ. Ο Ισαάκ πεισματικά ή από άγνοια επαναλαμβάνει ακριβώς το ίδιο με τη Ρεβέκκα στον ίδιο βασιλιά! Ο Λωτ προωθείται στα Σόδομα, και εγκαταλείποντας τις σκηνές του κατοικεί μέσα στην πόλη που πρόκειται να καεί. Ο Ιακώβ παρατάει τα φρεσκοχτισμένα σπίτια του στη Σοκχόθ, και προωθείται στην πόλη Συχέμ, όπου αγοράζοντας οικόπεδο στήνει τις σκηνές του μπροστά στην πόλη. Η κόρη του Δείνα αποσπειρώνει τη διείσδυση με δόλιο έρωτα! Το τέλος της πόλης φριχτό. Ο Ιωσήφ πωλείται στον πλέον κατάλληλο αυλικό και διεισδύει στο άμεσο βασιλικό περιβάλλον του φαραώ ανατρέποντας κυριολεκτικά εν καιρώ ολόκληρη την ιστορία της Αιγύπτου. Επαναλαμβάνει την τέχνη της πρωθυμένης διείσδυσης μπαίνοντας στο άμεσο περιβάλλον των ιερέων της Αιγύπτου, νυμφευόμενος κόρη σημαίνοντος ιεράρχη. Αποτέλεσμα: η μακροχρόνια μονοθεϊστική θύελλα της Αιγύπτου με τελική όμως επικράτηση του Αιγυπτιακού ιερατείου και την τραγική δική τους υποβάθμιση σε σκλάβους και εργάτες πεδιάδων... Αφού λοιπόν ολόκληρη η φυλετική τους προϊστορία είναι μια αδιάσπαστη αλυσίδα μεθοδευμένων διεισδύσεων στο κέντρο ακριβώς των προεπιλεγμένων στόχων τους. Γιατί πρέπει ξαφνικά, αβίαστα εμείς να δεχθούμε, ότι τον Μωυσή τον οδήγησε ο ποταμός στο οικογενειακό περιβάλλον του φαραώ; Ακριβώς εκεί δηλαδή, που θα τον ήθελε και η φυσιολογική ιστορική συνέχεια της διεισδυτικής τακτικής του Εβραϊκού δόλου; Αλλωστε το όνομα Μωυσής, μόνο κατά την εβραϊκή ετυμολογία σημαίνει "τόν εκ τῶν υδάτων διασωθέντα" κι όχι κατά την Αιγυπτιακή... όπως θα ήταν το φυσιολογικότερο αν το όνομα αυτό του εδίδετο από τους Αιγύπτιους σωτήρες του.

Ό,τι κι αν είχε συμβεί, ο Μωυσής έβλεπε τώρα καθαρά ότι είχε τα μέσα, το σχέδιο και την θέληση να επιτελέσει κάτι που μόνο ένας πανίσχυρος στρατός θα αποτολμούσε. Να γονατίσει με τα όπλα του

θεού του την Αίγυπτο και τον φαραώ της και να επιβάλλει του δικού του όρους!

Η πρόταση πρέπει να έγινε αρχικά απ' τον Ιοθόρ, αφού βεβαίως προηγήθηκε εντυπωσιακή επίδειξη των «θαυμασίων» της θεότητάς του. Οι αρχικοί δισταγμοί γρήγορα μεταβλήθηκαν σε ενθουσιασμό. Η εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης που θα περιελάμβανε όλες τις ενδεχόμενες κινήσεις, ήταν το βασικό τους μέλημα. Η μακροχρόνια εκπαίδευση του Μωυσή άρχισε αμέσως.

Πρώτο μάθημα, ο έντονος εντυπωσιασμός και η μεγαλειώδης προφητική συμπεριφορά. Ο λαός, οι άνθρωποι γενικά δικοί και ξένοι, πρέπει να είναι βέβαιοι ότι έχουν να κάνουν με τον απεσταλμένο ενός ισχυρού θεού κι όχι έναν απλό άνθρωπο. Η μεγαλειώδης προφητική συμπεριφορά πρέπει να πείθει πως είναι απλά η αντανάκλαση των δυνάμεων που η θεότης παρέδωσε στο χέρι του προφήτη της. Πρέπει να πεισθούν όλοι πως η θεότητα δεν έπαψε να «κατεβαίνει» και να «ανεβαίνει», πάνω στους προφήτες της (Γεν. 12' 22 & 15' 13) όπως ακριβώς είχαν διδάξει οι δοξασμένοι προπάτορές τους και οι εφευρέτες αυτής της μονόπλευρης θεότητας, της τόσο "χρήσιμης" αυτής θρησκείας.

Ένα όνομα για τη θεότητά τους, κρίθηκε πλέον ως μια απαραίτητη προσθήκη. Οι θεοί της Αιγύπτου έχουν όλοι ένα όνομα, τα απλά επίθετα και η στερότυπη δήλωση «εἶμαι ὁ θεός τοῦ Ἀβραάμ τοῦ Ἰσαάκ καί τοῦ Ἰακώβ» θα αντηχούσε μάλλον ανόητα στ' αυτιά του φαραώ, που δεν εγνώριζε κανέναν απ' αυτούς και που θα ήθελε σίγουρα να ξέρει για ποιο θεό γίνεται λόγος. Έτσι η αναζήτηση ονόματος ξεκινά εντελώς δικαιολογημένα εδώ στη Μαδιάμ, για να δώσει υπόσταση και βάρος στη θεότητα που πρόκειται να αντιμετωπίσει τον ισχυρό άρχοντα της Αιγύπτου και του αρχαίους θεούς της.

Ο Ιοθόρ επιμένει να δοθεί ένα όνομα που σημαίνει πολλά για την πρόσφατη ταραγμένη ιστορία της Αιγύπτου. Σταθμίζοντας σωστά τα θρησκευτικά δεδομένα της Αιγύπτου επιλέγεται το όνομα ΩΝ, «Εγώ, εἶμαι ὁ Ων... οὕτω θέλεις εἶπεῖ... ὁ Ων με απέστειλε... καί πρός τούς υἱούς Ἰσραήλ Κύριος (των δυνάμεων;) ὁ θεός τῶν πατέρων σας ὁ θεός τοῦ Ἀβραάμ ὁ θεός τοῦ Ἰσαάκ καί ὁ θεός τοῦ Ἰακώβ με απέστειλε πρός ἑσῆς. Τοῦτο θέλει εἶσθαι τό ὄνομά μου (ΩΝ) εἰς τόν αἰῶνα» Εξ. Γ' 14-15.

Σαφώς το όνομα ΩΝ που επιλέγεται προορίζεται για το φαραώ και τους Αιγύπτιους, που στο άκουσμά του και μόνο θα ένοιωθαν το βάρος του διεκδικητικού μονοθεϊσμού, που οι πληγές της πρόσφατης ιστορικά γιγάντιας θρησκευτικής αναμέτρησης (του ΑκενατΩΝ) ήταν ακόμα νωπές στο τεράστιο κορμί της χώρας. Το όνομα όμως αυτό εγκαταλείπεται οριστικά παρά την αντίθετη διαβεβαίωση «εἰς τόν

«Ιώνα» λίγο πριν την τελική αναμέτρηση και το «Ιεοβό» επικρατεί μάλλον σαν όνομα καθαρού εβραϊκού απόηχου.

Ο Μωυσής γνωρίζει ότι πρέπει να πείσει απ' τη μια το φαραώ, πως εμπρός του έχει έναν πανίσχυρο θεό που μπορεί να χτυπά με βαριές πληγές κι απ' την άλλη να πείσει τους καταπιεσμένους συμπατριώτες του να συνεργαστούν για να επιτευχθεί ο άθλος της απελευθέρωσης. Το διπλό αυτό εγχείρημα μελετάται με τη δέουσα προσοχή. Στους δικούς του θα τάξει, εμψυχώνοντάς τους, τη χώρα την «ρέουσα γάλα και μέλι». Στο φαραώ όμως δε σκοπεύει να πει ολόκληρη την αλήθεια, αλλά «και πρό τόν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου θέλετε εἰπεῖ ἄφες να ὑπάγωμεν ὁδὸ τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον διὰ να προσφέρωμεν θυσίᾱς εἰς...τόν θεόν ἡμῶν» Εξ. Γ' 18. Ένα περίεργο σχέδιο δράσης για μια δήμεν λατρευτική ανάγκη του λαού του σε απόσταση τριών ημερών έχει συλληφθεί και εκπονηθεί εδώ στη γη της προετοιμασίας τη γη Μαδιάμ. Μόνο αν το περίεργο αυτό αίτημα δε γίνει απ' το φαραώ δεκτό, μόνον τότε θα πει ο θεός: «Ἐκτείνας τὴν χεῖρα μου θέλω πατάξαι τὴν Αἴγυπτον με πάντα τὰ θαυμάσιά μου» Εξ. Γ' 20. Τα "θαυμάσια" αυτά μαζί με πολλά άλλα, περιλαμβάνουν και μια θαυμαστή ράβδο που του παραδίδεται και αποκαλείται «ράβδος τοῦ θεοῦ» Εξ. Δ' 20 με προορισμό να συνεισφέρει εντυπωσιακά στις επικείμενες αναμετρήσεις, με τους επαγγελματίες μάγους του φαραώ.

Και το σχέδιο της μετατροπῆς των υδάτων εις "αἷμα" συλλαμβάνεται και μελετάται εδώ στην Μαδιάμ σε μικρότερη μόνο κλίμακα, προορισμένο δηλαδή να μολύνει μόνο τα νερά της ξηράς. Προσέξτε το αρχικό σχέδιο. Αναφέρει σαφώς, ότι μόνο τα νερά από τον ποταμό θα μετατραπούν σε αἷμα κι όχι ο ποταμός θα μεταβληθεί σε αἷμα: «ἐάν δέν... εἰσακούσωσιν εἰς τὴν φωνὴν σου, θέλεις λάβει ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ καὶ θέλεις χύσει αὐτό ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τό ὕδωρ τό ὅποιον ἤθελες λάβει ἐκ τοῦ ποταμοῦ θέλει γείνει αἷμα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς» Εξ. Δ' 9-10. Ούτε λέξη δεν υπάρχει στον αρχικό σχεδιασμό για μετατροπὴ των νερῶν του ποταμοῦ σε αἷμα! Μόνο αργότερα τα τοπικά μάλλον δεδομένα της Αιγύπτου, απέδειξαν ότι η πληγὴ μπορούσε ἀπο τοπική, περιορισμένη και «ἐπὶ τῆς ξηρᾶς», να περιλάβει τα νερά του ποταμοῦ, καθὼς και τα αποθέματα δεξαμενῶν, πηγαδιῶν κλπ της ξηράς.

Έμενε να ξεπεραστεί μια ἀκόμα λεπτομέρεια που την συνειδητοποίησαν εντελῶς ξαφνικά. Ο Μωυσής (για φαντάσου) ἦταν «βραδύγλωσσος» (!) Μια βραδυγλωσσία που εἶναι εντελῶς ψέμα. Η ἀπάντησή του εἶναι «δέν εἶμαι εὐλαλος οὔτε ἀπὸ χθές οὔτε ἀπὸ προχθές... ἀλλ' εἶμαι βραδύστομος καὶ βραδύγλωσσος» Εξ. Δ' 10. Ένα ψέμα που αποδεικνύεται ολοφάνερα ὡς τέτοιο απ' τους ποταμούς της προφητικής

ευφράδειας στην κατοπινή του ηγετική ιστορία. Ο Μωυσής εκτός της Αιγύπτου δεν χρειάστηκε ποτέ την ευφράδεια και την υποστήριξη κανενός. Ο Μωυσής μόνο βραδύγλωσσος δεν είναι.

Τί κρύβει λοιπόν η βραδυστομία και η χρόνια βραδυγλωσσία του Μωυσή, που εντελώς ξαφνικά συνειδητοποιείται εδώ στη γη της προετοιμασίας τη γη του Ισθόρ και των Μαδιανητών;

Ο Μωυσής ήξερε μόνο "πριγκιπικά Αιγυπτιακά", αυτό θα πρόδιδε τον καταζητούμενο πρίγκιπα. Κάθε απόπειρά του να μιλήσει τη λαϊκή διάλεκτο τον έκανε να φαίνεται γελοία βραδύγλωσσος. Έτσι επιλέχθηκε η εντυπωσιακή λύση του μεταφραστή. Και εδώ μας περιμένει μια αποκαλυπτική έκπληξη. Ο σαρκικός αδελφός του Μωυσή εμφανίζεται εντελώς ξαφνικά στην αφήγηση και αναλαμβάνει το έργο του μεταφραστή! Ενώ γνωρίζει θαυμάσια Αιγυπτιακά δεν είναι σκλάβος στην Αίγυπτο, όπως το θέλει η μυθολογική παρεμβολή της καταδυναστευόμενης οικογένειας των σκλάβων που αφήνουν το παιδί τους στο έλεος του ποταμού, αλλά ζει εδώ στη Μαδιάμ απολύτως ελεύθερος, αποδεικνύοντας για μια φορά πόσο δίκαιο έχουμε να αμφισβητούμε τη "ρομαντική" εμφάνιση του μωρού Μωυσή πάνω στα νερά του ποταμού μεσ' στο πισσωμένο καλάθι του έκθετου ήρωα!

Ο Ααρών¹³⁰ λοιπόν ο αδελφός του θα μεταφράζει, ενώ αυτός θα σιγοψυθιρίζει σοβαρός μόνο στα... χαλδαϊκά, αραμαϊκά ή ό,τι άλλο μιλούσαν τέλος πάντων αυτοί οι άνθρωποι απ' τη μακρινή ΟΥΡ της Χαλδαίας!¹³¹ Έτσι, δε θα κινούσε υποψίες σε κανέναν και θα ανέβαζε κατακόρυφα τις εντυπώσεις.

Η ταυτόχρονη εκπαίδευση Ααρών και Μωυσή στον εντυπωσιακό αυτό διπλό ρόλο, αναφέρεται ξεκάθαρα. «Σύ λοιπόν (Μωυσή) θέλεις λαλεῖ πρὸς αὐτόν καὶ θέλεις βάλει τοὺς λόγους εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ... καὶ θέλω σὺ διδάξει ὅ,τι πρέπει νὰ πράξητε.» *εξ Δ' 15*. «Λάβε δέ εἰς τὴν χεῖράν σου τὴν ράβδον ταύτην μέ την ὁποίαν θέλεις κύμνει τὰ σημεῖα... ἔλαβε δέ ὁ Μωυσῆς τὴν ράβδον τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ».

Έτσι η προετοιμασία έχει για τα καλά προχωρήσει. Το βασικό σχέδιο κινήσεων έχει υποστεί πλήρη επεξεργασία. Εδώ στη γη Μαδιάμ ανάμεσα σε φιλικούς ιερείς του ιερού ναού «εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ Χωρήβ».

Ακόμα και η τελική και αποφαστική ανθρωποκτόνος πληγή, η αποκαλούμενη πληγή των πρωτοτόκων, έχει απολύτως αποφασιστεί. Η «κραταία χεῖρα» ο θεός των πληγών είναι αποφασισμένος να σκοτώσει, πολύ πριν ο εκλεκτός της προφήτης ξεκινήσει για την

¹³⁰ Ααρών=Ο άνθρωπος του όρους.

¹³¹ Αραμαϊκά είναι διαπιστωμένα η γλώσσα των Χαλδαιών.

Αίγυπτο. Όχι όμως μόνο να σκοτώσει, αλλά και να «γυμνώσει» τα θύματα είναι προαποφασισμένο και το δηλώνει απερίφραστα ως μέρος του αρχικού σχεδίου, από δω, απ' τη γη της προετοιμασίας. Να πως περιγράφεται εντελώς "προφητικά" το τέλος της θεάρεστης αυτής επιχείρησης. «Καί όταν άναχωρήτε δέν θέλετε άναχωρήσει κενοί (!) αλλά πάσα γυνή θέλει ζητήσει παρά τής γείτονος αυτής καί παρά τής συγκατοίκου αυτής σκεύη άργυρά (ασημένια) και σκεύη χρυσά καί ένδύματα, και θέλετε επιθέσει αυτά επί τούς υιούς σας καί επί τάς θυγατέρας σας καί θέλετε γυμνώσει τούς Αίγυπτίους» Εξ. Γ' 21-22.

Η ιστορία των πατριαρχών όπως την είδαμε μέχρι τώρα, έχει πάντα προ οφθαλμών το υλικό όφελος. Γιατί θα περιμέναμε αυτή η συνταγή της θεϊκής επέμβασης να μη περιλαμβάνει στο σχεδιασμό της την υλική απογύμνωση των θυμάτων της; Ξεχωριστή όμως αξία αποδίδουμε στην παραπάνω δήλωση, μια που προέρχεται απ' ευθείας απ' τα χείλη της ίδιας της θεότητας. Έτσι ξέρουμε στα σίγουρα πια ότι... ασήμι, χρυσάφι, και θεός, ήταν ανέκαθεν ένα πολύ αγαπημένο σύνολο.

Ας τελειώσουμε όμως την προετοιμασία στη γη Μαδιάμ βλέποντας τον Ιοθόρ τον ιερέα να κατευοδώνει τον Μωυσή. «Και άνεχώρησεν ο Μωυσής... καί εΐπεν ο Ιοθόρ πρός τον Μωυσήν "Υπαγε έν ειρήνη» Ναι, ύπαγε εν ειρήνη... αλλά διαβάστε προσεκτικά τα επόμενα λόγια «όταν ύπάγης καί επιστρέψης είς Αίγυπτον, ιδέ νά κάμης έμπροσθεν τοϋ Φαραώ πάντα τά θαυμάσια τά όποια έδωκα είς τήν χείραν σου»! Εξ. Δ' 18-21. Σε λίγο αποκαλυπτικότερη γλώσσα η μετάφραση των Ο' λέει: «πάντα τά τέρατα¹³² ή δέδωκα έν ταίς χερσί σου ποιήσεις αυτά έναντίον Φαραώ»! Πόσο σαφέστερος μπορεί αλήθεια να γίνει κανείς; Για να δείξει ότι τα "χέρια" του Μωυσή είναι γεμάτα από θαυμάσια-τέρατα τα οποία δε λειτουργούν βέβαια με θεϊκή εντολή αλλά πρέπει να τα "κάμει" και να τα "ποιήσει έναντίον" του φαραώ ■ απεσταλμένος του θεού:

Να που η ιστορία επαναλαμβάνεται. Ο Μωυσής ξεκινά για την Αίγυπτο έχοντας μαζί του αυτή τη φορά, πολύ περισσότερα εφόδια απ' όσα είχε μαζί του ο μεγάλος δάσκαλος Αβραάμ όταν επί των ημερών του ανέβη πρώτος αυτός στην Αίγυπτο για να επιβάλλει με το αζημίωτο «πληγάς μεγάλας» στον τότε φαραώ.

¹³² Τέρατα: αρχικώς η λέξη τέρας εσήμαινε τι το μαγικόν, το γοητευτικόν... μαγγανεύω... μαγεύω, βασκάνω
Τερατεύομαι: ...είμαι σπατεών, αγύρτης, ασχολούμαι με ταχυδακτυλουργικές αγυρτείες.
Τερατουργία(-ος). Το εργάζεσθαι και δημιουργείν τέρατα (δηλ. αλλόκοτα), ο εργαζόμενος (ο ποιών) θαύματα, ο θαυματοποιός, μάγος, γόης. κί. Σταματάκου Λεξ. της Αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Ο Μωυσής ανεβαίνει πάνοπλος στην Αίγυπτο! Τώρα γνωρίζει πολύ καλά τον Χαλδαίο θεό των πατέρων του. Κατανοούμε και μεις μαζί του πλέον, γιατί ο θεός αυτός των βουνών και της ερήμου είχε γίνει γνωστός με το όνομα «παντο-κράτωρ»¹³³ (εξ. 15). Ξέρει πολύ καλά τι κρύβει σφιχτά το «κραταιό χέρι» του θεού του. Γιατί τώρα πια, κουβαλά κι αυτός μαζί του φορτωμένη στα μουλάρια του απόφια την "πικρή αργή" του!

Αφού λοιπόν ανεχώρησε για την Αίγυπτο ο Μωυσής φαίνεται πως σταμάτησε για αρκετές μέρες καταμεσής της ερήμου σε μια απόσταση τριών ημερών από την Αίγυπτο. Εκεί στέλνεται στο κατόπιν του κι ο αδελφός του Ααρών: «εἶπε δέ Κύριος πρό τόν Ἀαρών Ὑπάγε πρός συνάντησιν τοῦ Μωυσέως εἰς τήν ἔρημον, καί ὑπῆγε καί συνήνητησεν αὐτόν... καί ἡσπάσθη αὐτόν». Τι μπορεί να έκανε ο Μωυσής στην ερημιά καρτερώντας τον Ααρών δε θα σας το πω από τώρα. Περιορίζομαι να σας πω μόνο ότι όταν οι Εβραίοι ασπάζονται και προσκυνιούνται δείχνουν με αυτά σεβασμό, μεγάλη χαρά, αλλά και αποδοχή, παραδοχή και αναγνώριση!

«Ιεοβά» ο θεός των πληγών

«Ὑπῆγαν λοιπόν ὁ Μωυσής καί ὁ Ααρών (στην Αίγυπτο) καί συνήγαγον πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καί ἐλάλησεν ὁ Ααρών πάντας τοὺς λόγους καί ἔκαμεν τὰ σημεῖα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καί ἐπίστευσεν ὁ λαός καί κύψαντες προσεκύνησαν» Εξ. 4'29-31.

Η σκηνή στην Αίγυπτο, είναι η πρώτη απαραίτητη επαφή του Μωυσή με τον λαό του, που έχει πολλά να μας παραδώσει. Κατ' αρχάς ο Μωυσής δε μιλά ούτε στους δικούς του ανθρώπους, τους πρεσβύτερους όπως αποκαλούν αυτούς που διοικούν τις διάφορες μεγάλες οικογένειες και τελικά ολόκληρη την παροικία. Δεν τους μιλά ο ίδιος για να μη θέσει σε περιπτώ κίνδυνο την αποστολή του (αργότερα αυτό ξεπεράστηκε). Τους εξηγεί μέσω του Ααρών τα μεγαλεπίβολα σχέδια απελευθέρωσής τους και τους πείθει με επιδείξεις των ισχυρών του όπλων κάνοντάς τους «τα σημεῖα». Οι πρεσβύτεροι πίστεψαν και προσκύνησαν.

¹³³ Λεξικό Σταματάκου.

Παντο-κράτωρ. (πας + κρατέω) ο των πάντων κρατών.

Κρατέω: Κρατώ εις χείρας μου την εξουσία. Βάλλω χείραν επί τινός, γίνομαι κύριος, κατακτώ, υποτάσσω, νικώ, υπερισχύω, κατασχύω, επικρατώ, υπερισχύω, υπερέχω, γίνομαι κύριος πράγματος τινός το λαμβάνω υπό την κατοχή μου, το κυριεύω (δια της βίας) το κρατώ σταθερά εις χείρας μου, διατάσσω.

Έτσι με δεδομένη την πίστη και την υποστήριξη των πρεσβυτέρων, είχαν εξασφαλισμένη τη συνεργασία όλης της ομογένειας που παρά τους δύσκολους καιρούς, τους βρίσκουμε άρτια οργανωμένους και ιεραρχημένους! Ομόφωνη απόφαση; Η εκπληκτική για τα χρόνια εκείνα απόφαση της γενικής εργασιακής αποχής! Προφανώς η πρώτη καταγεγραμμένη γενική απεργία σκλάβων ή έστω απεργιακή απόπειρα που ναι μεν στοίχισε λίγο μαστίγωμα στους υπευθύνους, σπέναντι στο φαραώ, αλλά όποιος διβάσει το Ε' κεφάλαιο της εξόδου θα καταλάβει ότι ακριβώς η "απεργία" αυτή είναι που ανάγκασε το φαραώ να δεχθεί τους εκπροσώπους τω σκλάβων Μωυσή και Ααρών, μέσα στο παλάτι!

Η απεργιακή αναταραχή στα εργοτάξια όλη της χώρας, απ' τον απεργιακό αυτόν αγώνα που μας αφήνει κατάπληκτους, φέρνει το ποθητό όπως είπαμε αποτέλεσμα. Ο φαραώ δέχεται τους εκπροσώπους των Εβραίων σκλάβων για ν' ακούσει τους νεοεμφανισθέντες λόγους της απεργιακής αναταραχής.

Αυτή την ευκαιρία περίμενε να αξιοποιήσει ο Μωυσής. Οι επόμενες λεπτομέρειες μας παρουσιάζονται μέσα στο παλάτι του φαραώ στο οποίο θα μπαινοβγαίνει με ανεπίτρεπτη άνεση πλέον ο Μωυσής.

Το αίτημα τοποθετείται σε θρησκευτικό σκηνικό, σε ήπιο και ασαφή τόνο, όπως απαιτεί η πρώτη επαφή. Πάντα όμως μέσα στα προσχεδιασμένα πλαίσια.

Μεταφράζει λοιπόν ο Ααρών ξεκινώντας την περιπετειώδη αναμέτρηση: «Ὁ θεός τῶν Ἑβραίων συνήντησε ἡμᾶς, ἄφες λοιπόν νά ὑπάγωμεν ὁδῶν τριῶν ἡμερῶν εἰς τήν ἔρημον διό να προσφέρωμεν θυσίαν εἰς τόν κύριον τόν θεόν ἡμῶν, μήποτε ἔλθῃ καθ' ἡμῶν μέ θανατικόν ἢ με μάχαιραν » ΕΞ Ε 3. Το αίτημα παρουσιάζεται θρησκευτικό. Ούτε λέξη για απελευθέρωση. Λατρευτική ανάγκη. Ολιγοήμερη διακοπή εργασιών για λατρευτικούς λόγους! Ο ρόλος των δύο αντιπροσώπων τυχαίος και απροετοίμαστος. Μια τυχαία συνάντησή τους με το θεό των Εβραίων τους ανάγκασε να έρθουν εδώ. Η απόσταση των τριών ημερών που ζητείται, φαίνεται σα μια αυθαίρετη, θεϊκή, θρησκευτικο-λατρευτική παραξενιά. Ένας θεός με πρωτότυπες λατρευτικές απαιτήσεις κι όχι μια ξεκάθαρη απαίτηση απελευθέρωσης. Μέχρι τέλους άλλωστε το αίτημα θα παραμένει αυτό, της ολιγοήμερης λατρευτικής ανάγκης στην έρημο, κι όχι απελευθέρωση.

Ο φαραώ αρχικά δεν δίνει σημασία σ' όλες αυτές τις ανόητες λεπτομέρειες και αδιαφορεί για τις θεϊκές απειλές για, «θανατικό και μάχαιρα» και απαντά στο μόνο σημείο που τον ενδιαφέρει και για το οποίο φαίνεται ότι τους δέχθηκε: «Διστί Μωυσῆ καί Ἀαρών ἀποκόπτετε τόν λαόν ἀπό τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ; Ὑπάγετε εἰς τά ἔργα σας... σεῖς κάμνετε αὐτούς να παύωσιν ἀπό τῶν ἔργων αὐτῶν» ΕΞ Ε 4.

Την επαύριο η απάντηση του φαραώ υπήρξε εξοντωτική, οι «έργοδιώκτες τοῦ λαοῦ» επέβαλαν νέα σκληρότερα μέτρα καταστολής της απεργίας. Ωμή καταπίεση σπάζει την ασπώνδυλη αυτή πρώτη αποχή απ' τις εργασίες, φορτώνοντας βάναισα αντίμετρα (σύμφωνα με την αφήγηση πάντα) στους πρωτοπόρους αυτούς απεργούς. Ο Λαός και οι πρεσβύτεροι κλονισμένοι υποχωρούν γογγίζοντας κατά του Μωυσή.

Ο Μωυσής όμως αντιδρά εμψυχώνοντάς τους, με κάτι που είχαν πάρα πολλά χρόνια να δουν, με αυθεντική προφητική έκσταση, με απευθείας σύνδεση με τη θεότητα όπως τον παλιό καλό καιρό των πατριαρχών, λύνει τη σιωπή του και τους βροντοφωνάζει: «Εἶπε ὁ Κύριος... τώρα θέλεις ἰδεῖ τί θέλω κάμει εἰς τόν Φαραώ διά χειρός κραταιᾶς... θέλει ἐκδιώξει (ὁ φαραώ) αὐτούς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ... Εγώ εἶμαι ὁ Κύριος καί ἐφάνην εἰς τόν Ἀβραάμ εἰς τόν Ἰσαάκ καί εἰς τόν Ἰακώβ με τό ὄνομα Θεός Παντοκράτωρ δεν ἐγνωρίθην ὅμως εἰς αὐτούς μέ τό ὄνομά μου Ιεοβά» Εξ. Σ' 2-3.

Δύο πράγματα ξεχωρίζουν στον εντυπωσιακό προφητικό οίστρο του Μωυσή. Το ένα είναι το νέο ὄνομά του θεοῦ «Ιεοβά»¹³⁴ που κατά τους ειδικούς σημαίνει «αὐτός που κάνει να γίνει». Το άλλο είναι ο χαρακτηριστικός τρόπος δράσης «δια χειρός κραταιᾶς» με ισχυρό χέρι δηλαδή, ὅρος που πρωτοχρησιμοποιήθηκε απ' τον Ιεθόρ στη γη της προετοιμασίας (Εξ. Γ' 19). Μ' αυτά τα νέα δεδομένα ο Μωυσής υπόσχεται, πως όχι μόνο θα τους αφήσει τελικά να φύγουν σύντομα αλλά θα τους διώχνει κιόλας.

Το ὄνομα ΩΝ λοιπόν παραμερίζεται βίαια απ' τον Μωυσή εδῶ στην Αίγυπτο και δεν ξαναχρησιμοποιεῖται ποτέ και πουθενά. Εδῶ στην Αίγυπτο και όχι στο Σινά πρωτοεμφανίζεται το «μυστικό-ιερό» ὄνομα. Το νέο ὄνομα (Ιεοβά, Γιάχβε, Ιεχωβά κλπ) ἔχει ευφυῶς μέσα στην ερμηνεία του, τον τρόπο δράσης αυτής της θεότητας. Ὅσο για το «κραταιό χέρι», ■ Μωυσής σίγουρα έγινε σαφέστερος για τους τρόπους που το «χέρι» αυτό με τα «θαυμάσια» και τα «τέρατα», θα αναγκάσει το φαραώ να παρακαλά για τη φυγή τους.

Τα νέα στοιχεία απλῶς συγκρατούν τους εξουθενωμένους ομοφύλους του. Τα βάρη της σκληρῆς δουλείας δεν αφήνουν περιθώρια για ενθουσιασμούς: «Καί ἐλάλησεν ὁ Μωυσής οὕτω πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, ἀλλὰ δέν εἰσήκουσαν εἰς τόν Μωυσῆν διὰ τήν στεναχωρίαν τῆς ψυχῆς αὐτῶν καί δια τήν σκληράν δουλείαν» Εξ. Σ' 9.

¹³⁴ Ιεοβά: Το κατ' ἐξοχήν ὄνομα του θεοῦ των Εβραίων. Το μυστικό ὄνομα του βιβλικού θεοῦ αποτελούμενο απ' τα σύμφωνα ἸΧΒΧ" εβραϊστί "Γιοδ-Χεβ-βαβ-Χεδ" που σήμερα έγινε γνωστό με πολλές μεταφράσεις ὅπως. Ιεοβά-Ιαβέ-Γιεχώβα-Τσεχόβα-Γιαχ-Ιεχωβά.. με επικρατέστερο το Γιαχβέ

Το εγχείρημα παρ' ολίγο να ναυαγήσει. Ο λαός πλήρωσε ακριβά τις προτροπές του Μωυσή και την πρώτη αυτή αποχή εργασίας. Τα πράγματα όμως σταθεροποιήθηκαν, με το λαό και τους πρεσβυτέρους προσωρινά διχασμένους. Ο Μωυσής κατέγραψε προσεκτικά τους συμμάχους αρχηγούς (εξ. ζ' 27). Η μετέωρη κατάσταση γρήγορα όμως ξεπεράστηκε. Η απόπειρα απελευθέρωσης δε μπορούσε να εγκαταλειφθεί.

Ο Μωυσής επιμένει πως με την εμφάνιση των πληγών, ο φαραώ θα μπει στο δρόμο της συνεχώς αυξανόμενης ομηρίας και στο τέλος, ας φαίνεται πανίσχυρος, θα υποχρεωθεί να υποκύψει: «θέλω πληθύνει τό σημεῖα μου καί τό θαυμάσιά μου ("Ο" τέρατά μου) ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου... θέλω ἐπιβάλῃ τήν χεῖρα μου... καί θέλω ἐξαγάγῃ τόν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου με κρίσεις μεγάλας ("Ο" σύν ἐκδικήσει μεγάλη)» Εξ. Ζ' 3.

Έτσι ξεκινά η μεγάλη αναμέτρηση! Μια αναμέτρηση που για να την καταλάβουμε, θα κοιτούμε τα πράγματα προσεκτικά κάτω από το πέπλο συγκάλυψης που με την πάροδο των αιώνων σκέπασε την αρχική αφήγηση. Βέβαια μετά από όσα μας βοήθησαν οι πατριάρχες να δούμε, ξέρουμε τι πρέπει να αναζητήσουμε, και είμαστε εκ των προτέρων βέβαιοι, ότι ελαφρά κάτω απ' την αφηγηματική επιφάνεια ξεχωρίζει ακόμα η αληθινή ιστορία των πληγών της Αιγύπτου.

Ας εντύνουμε λοιπόν την προσοχή μας. Διότι όσα διαδραματίζονται εδώ στην Αίγυπτο, ξεπερνούν αισθητά τις απαιτήσεις μιας απλής συνηθισμένης ανάγνωσης.

Ένας συναγωνισμός "θαυμάτων" ξεκινά στο παλάτι του φαραώ. Η λέξη "θαύμα" για πρώτη φορά εμφανίζεται εδώ στη βιβλική αφήγηση, παράγωγο της λέξης "θαυμάσια" που κατ' επανάληψη έχει χρησιμοποιηθεί για να προσδιορίσει αναπάντεχες, καταστάσεις για τις οποίες φαινομενικά μόνο ευθύνεται μια ανώτερα δύναμη, ενώ στην ουσία το "θαύμα" έχουν προκαλέσει, πίσω απ' την έντεχνη παρουσίαση, τα "θαυμάσια" υλικά απ' το χέρι του προφήτη.

«Εἰσῆλθον λοιπόν ὁ Μωυσῆς καί ὁ Ἀαρών πρὸς τόν Φαραώ... καί ἔρριψεν ὁ Ἀαρών τήν ράβδον αὐτοῦ ἐμπροσθεν τοῦ Φαραώ καί ἔγεινεν ὄφις. Ἐκάλεσε δέ καί ὁ Φαραώ τούς σοφούς καί τούς μάγους καί οἱ μάγοι τῆς Αἰγύπτου ἔκαμον καί αὐτοί ὡσαύτως... Διότι ἔρριψαν ἕκαστος τήν ράβδον αὐτοῦ καί ἔγεινεν ὄφις» Εξ. Ζ' 10-12. Όπως πάντα έτσι κι εδώ, τα πράγματα ξεκινούν απλά, απαλά ουδέτερα ανώδυνα σχεδόν διασκεδαστικά πριν εξελιχθούν σε πληγές, ομηρία ή θανατικό.

Ο Μωυσής ανταποκρίνεται στη φιλοθεάμονα διάθεση του φαραώ και πραγματοποιεί περίεργης τεχνοτροπίας "θαύμα", μετατρέποντας

τη ράβδο του θεού σε όφι! Όχι, μην πάει το μυαλό σας σε πραγματικό φίδι αλλά σε κάτι σαν φίδι. Μια και ό,τι κι αν ήταν αυτό που έκανε τη ράβδο να θυμίζει φίδι, ριγμένη στο πάτωμα, χάνει αυτόματα την αξία του αφού ήταν σαφώς μέσα στις γνωστές δυνατότητες των αυλικών μάγων.

Να υποθέσουμε ότι οι μάγοι του φαραώ είχαν κι αυτοί ράβδους θεού;. Ή να υποθέσουμε ότι η ειδική αυτή ράβδος του Μωυσή όντας, αρθρωτή με κάποιον τύπο στριφτών συνδέσμων, μπορούσε να κινείται για λίγη ώρα δίνοντας την παραπάνω ψευδαίσθηση; Να υποθέσουμε μάλιστα ότι η ράβδος του Μωυσή «κατέπιε τās ράβδους εκείνων» των μάγων, εσήμαινε ότι η ράβδος του Μωυσή ήταν σαφώς εντυπωσιακότερη και εξακολουθούσε να δονείται ενώ των μάγων είχε προ πολλού σταματήσει; Αν τώρα οι εξηγήσεις αυτές δεν ικανοποιούν, μήπως σας είναι ευκολότερο να δεχθείτε ότι και οι μάγοι της Αιγύπτου είχαν εκείνο τον καιρό, έτσι στα καλά καθούμενα, τη δύναμη να μετατρέπουν τα κοινά μπαστούνια σε αληθινά φίδια; Αν ναι, τότε τα πράγματα περιπλέκονται, μια και η μετάφραση των "Ο'" δεν μιλά για φίδια αλλά για δράκους! «Και έρριψεν ο Ααρών την ράβδον... και έγένετο δράκων... και έρριψαν (οι Αιγύπτιοι ιερείς) έκαστος την ράβδον αύτων και έγένοντο δράκοντες» *Ο' ΕΞ Ζ' 10, 12*. Υποθέτουμε λοιπόν εκ του ασφαλούς, ότι στα πρώτο αυτό "θαύμα", απλά οι εκφράσεις "φίδια" και "δράκοι" δεν κυριολεκτούν.

Πάντως ξεκινά μια διαμάχη μάγων, προς μεγάλην τέρψη του φαραώ που φαίνεται άλλωστε να είναι και ο αφελής υποκινητής αυτής της αναμέτρησης. Και περιμένει ίσως να εξελιχθεί σε ακίνδυνη θεαματική αντιπαράθεση μάγων με αθώα "τρικ" και ευχάριστα ξαφνίσματα. Έκανε όμως λάθος. Την επόμενη φορά ο αντίπαλός του με το νέο αυτό θεό Ιεοβά, θα του προκαλέσει μια συμφορά πρώτου μεγέθους. Ο φαραώ δεν μπορεί να υποθέσει ότι ο μάγος που έχει μπροστά του, είναι πέρα από κάθε όριο και φαντασία, ξέφρενα αδίστακτος.

Η «πληγή» του ποταμού

Το επόμενο κιόλας πρωί, ο φαραώ κατεβαίνει στο χείλος του ποταμού, μάλλον για θρησκευτικούς λόγους. Τη συνήθεια αυτή πρέπει να τη γνώριζε καλά ■ Μωυσής αφού μεγάλωσε μέσα σ' αυτό το βασιλικό περιβάλλον. Εκεί συναντά το φαραώ και του περιγράφει με λεπτομέρειες τα συμπτώματα της καταστροφής που σε λίγο θα χτυπήσει τον ποταμό.

«Ίδου μέ τήν ράβδον τήν ἐν τῇ χειρί μου θέλω κτυπήσει ἐπὶ τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ καί θέλousι μεταβληθῇ εἰς αἷμα, καί τα ὀψάρια τὰ ἐν τῷ ποταμῷ θέλousι τελευτήσει καὶ ὁ ποταμός θέλει βρωμήσει καί οἱ Αἰγύπτιοι θέλousι ἀηδιᾶσει νά πῶσιν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ... ἐπὶ πᾶσα συναγωγὴν ὕδατος θέλει εἶσθαι αἷμα... καί εἰς τα ξύλινα καὶ πέτρινα ἄγγεῖα» Εξ. Ζ' 17-19.

Η περιγραφή τῆς πληγῆς εἶναι πλήρης καὶ θυμίζει σύγχρονη χημικὴ ἀνάλυση. Μόνο ἐδῶ στὴν Αἴγυπτο καὶ μόνο ἀπ' τὸν προφήτη αὐτῆς τῆς εβραϊκῆς θεότητος, ἔχουμε μὴ τόσο ακριβὴ περιγραφή συμπτωμάτων γιὰ μὴ πληγὴ που δὲν χτύπησε ἀκόμα. Ὁ θεὸς του, ἀναλαμβάνει νὰ ἐπιφέρει τὴν πληγὴ με δικούς του ἀγνωστους καὶ ουράνιους τρόπους. Ἀλλὰ ὁ προφήτης μας ἀποκαλύπτει τοὺς γήινους μηχανισμούς τῆς, χωρὶς νὰ μας ἀφήνει καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι γνωρίζει ἀρίστα τὴ δράση τῆς οὐσίας που ἐπιλέχθηκε καὶ σε ποσότητες θὰ πλήξει τὸν ποταμό.

Στὴ χώρα τῆς προετοιμασίας του, ὁ Μωυσὴς εἶχε δεῖ τὴ δράση τῆς συγκεκριμένης θεϊκῆς οὐσίας καὶ ξέρεῖ ἐκ τῶν προτέρων ὅλες τὶς λεπτομέρειες με τὶς οποίες θὰ ἐκδηλωθεῖ ἡ «θεϊκὴ» πληγὴ τοῦ ποταμοῦ.

Δὲν ξέρουμε ποῖα μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ οὐσία¹³⁵ που σε μεγάλες ποσότητες πέφτει τὴν κατάλληλη στιγμή ψηλά στὸν ποταμό. Μὴ ἐρευνα στα τοπικὰ ορυκτὰ ἀποθέματα θὰ εἶχε φοβερό ἐνδιαφέρον. Καὶ μιλῶ γιὰ ορυκτὰ, μόνο ἐπειδὴ υποθέτω πως οἱ ποσότητες που ρίχτηκαν στὸν ποταμό δὲν πρέπει νὰ ἦταν καθόλου μικρές. Τίποτε ὅμως δὲν ἀποκλείει τὰ μουλάρια τῆς Μαδιάμ νὰ ἔφεραν τὶς ποσότητες ἀτόφιες ἀπ' τὴ χώρα παραγωγῆς τους, τὸ ναὸ τοῦ ὄρους Χωρίβ καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰοθὺρ ἀπ' ὅπου εἶδαμε τὸ Μωυσὴ νὰ φεύγει ἔχοντας τὰ «χέρια» του γεμάτα με θεϊκὰ «τέρατα». Ἀλλωστε δὲν πρέπει νὰ ξεχνούμε ὅτι τὸ ὄρος Χωρίβ, ἡ ἐδρα τῆς ἰοθορικῆς λατρείας, εἶναι κορυφὴ τοῦ ορεινοῦ συμπλέγματος τοῦ Σινά. Μὴ ἐκτεταμένη δηλαδὴ ορεινὴ ἠφαιστειακὴ περιοχὴ πλούσια σε πάσης φύσεως ἠφαιστειογενῆ υλικά. Ἐνα ἀτελείωτο ἐργαστήρι παραγωγῆς οὐσιῶν με ἀπίθανες

¹³⁵ Χαλκός; Ἰσως! Πολλὰ εἶναι τὰ πιθανὰ σενάρια ἀναζήτησης τῆς δηλητηριώδους οὐσίας που ἐπλήξε τὸν ποταμό. Σημειώστε ἐδῶ μόνο ὅτι: «Τὸ υπέδαφος τῆς Χερσονήσου Σινά εἶναι πλούσιο σε Χαλκὸ (γνωστὸ δηλητήριον) σίδηρο, Κύανο, Προφυρίτη καὶ ἄλλα διάφορα μέταλλα. Υπάρχουν δε ἐκεῖ λατομεῖα καὶ μεταλλεῖα χρονολογούμενα ἀπ' τὴν 4η π.Χ. χιλιετηρίδα, τὰ οποία ἐκμεταλλεύοντο οἱ Αἰγύπτιοι» Φαραώ- Ἡλίας 16ος τόμος σελ. 1030-1031 κάτω ἀπὸ τὴ λέξη «Σινά».

Ἔτσι ὁ κατακόκκινος δηλητηριώδης χαλκός, υπήρχε ἀφθονός τόσο στὸ βουνὸ τοῦ Ἰοθὺρ ὅσο καὶ ἐν ἀφθονίᾳ συσσωρευμένος στὴν Αἴγυπτο. Ὁ Μωυσὴς, δὲν εἶχε παρὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὸν τρόπο, που οἱ ἄνθρωποι του θὰ «φουντάρουν» στὴν κατάλληλη στιγμή τεράστιες ποσότητες στὸν ἀνυπεράσπιστο ποταμό... Ἀπ' τὰ βαριά ἀποτελέσματα, φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἔδειξαν σ' αὐτὸ ἰδιαίτερο ζήλο.

δυνάμεις και ιδιότητες. Ένας τόπος γόνιμος και πλούσιος σε ουσίες για τους ενθουσιώδεις συλλέκτες θεϊκών πληγών.

Ο Μωυσής δίνει την τελική εντολή. Ο Ααρών σηκώνει εντυπωσιακά τη θεϊκή ράβδο και χτυπά με αυτή το νερό. Το σήμα είναι ευδιάκριτο σε μεγάλη απόσταση. Η φευγαλέα κοκκινίλα που δημιουργείται γύρω απ' τη ράβδο συμπληρώνεται εντυπωσιακά απ' τα κοκκινισμένα νερά που κατεβαίνουν χτυπημένα λίγο πιο πάνω από άγνωστης ποσότητας δηλητήρια και δίνουν την ποθητή εντύπωση της ξαφνικής θεϊκής πληγής.

Ταυτόχρονα σ' όλη την πόλη η μόλυνση των υδάτων γίνεται μαζικά. Σε όλες τις δεξαμενές «ξύλινα και πέτρινα αγγεία», που έτυχε να βρίσκονται εκτεθειμένα, ελάχιστη ποσότητα κόκκινου "δράκου" ήταν ικανή να μεταβάλλει το ευλογημένο νεράκι, σε κόκκινη κατάρρα.

Οι ανυποψίαστοι Αιγύπτιοι δεν μπορούν ούτε το είδος, αλλά ούτε και την έκταση της εξέγερσης να υποθέσουν. Είναι αδύνατο να φανταστούν ότι οι μέχρι χθες ανυπεράσπιστοι σκλάβοι τους, κρατούν τώρα σφιχτά στη χούφτα τους μικρά αλλά πανίσχυρα όπλα. Μικρή ποσότητα απ' τη θεϊκή σκόνη μεταβάλλει τα αποθέματα νερού κάθε Αιγυπτιακού οίκου, σε κόκκινο βρομόνερο... Ο Εβραίος όμως δούλος του οίκου, τι σχέση μπορεί να έχει μ' αυτό;

«Καί ὑψώσας ὁ Ἀαρὼν τὴν ράβδον ἐκτύπησε τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἐνώπιον τοῦ Φαραὼ καὶ ἐνώπιον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ μετεβλήθησαν εἰς αἷμα πάντα τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ ὕδαρια τὰ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτισαν καὶ ὁ ποταμός ἐβρώμησεν ὥστε οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ἠδύναντο νὰ πῶσιν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ (ἀλλά)... ἔσκαπτον πέριξ τοῦ ποταμοῦ δια νὰ πῶσιν ὕδωρ» *Εξ. Ζ' 20-24.*

Ο στόχος ήταν το ποτάμι. Ο περήφανος ποταμός υπέκυψε για πολλές μέρες στο ισχυρό χτύπημα. Η αλυσιδωτή οικολογική καταστροφή έφτασε βαθιά μέσα στους ελώδεις βιότοπους, όπου ανυπολόγιστες ποσότητες ψαριών ψόφησαν και σάπιζαν για μέρες μαζί με άγνωστη ποσότητα πανίδας και παραποτάμιας ίσως χλωρίδας. Απ' αυτούς τους πέριξ της πόλεως χτυπημένους οικολογικά βιότοπους, ξεχύθηκαν οι επόμενες πληγές της σκνίπας, των βατράχων και γενικώς των εντόμων, που τα σάπια ψάρια του ποταμού αύξησαν εντυπωσιακά την παρουσία τους στους παραλίμνιους οικισμούς.

Όσο για την πληγή των βατράχων; Αν ποτέ εντοπισθεί το συγκεκριμένο κόκκινο δηλητήριο, αυτό θα πρέπει να βλάπτει άμεσα τα ψάρια, αλλά όχι και τους βάτραχους που ως αμφίβιοι μπορούν να εγκαταλείψουν τα μολυσμένα δύσσομα νερά και να περιδιαβαίνουν στους δρόμους αναζητώντας νέα καθαρότερα!

Έτσι η παρουσία βατράχων και εντόμων, που καταγράφονται στην αφήγησή ως οι αμέσως επόμενες πληγές, δεν είναι παρά οι φυσικές προεκτάσεις της μεγάλης πληγής του ποταμού. Η ίδια άλλωστε η βίβλος περιορίζει σημαντικά τη θεϊκή τους αυθεντικότητα λέγοντας με νόημα: «καί ἔκαμον ὁμοίως οἱ μάγοι μέ τὰς ἐπωδάς αὐτῶν καί ἀνήγαγον τοὺς βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου» Εξ Η' 7.

Ακόμα και για την πληγή του ποταμού οι μάγοι του φαραώ έκαναν κάτι που μας ενδιαφέρει: «ἔκαμον δέ τό ὅμοιον (το νερό δηλαδή αίμα) καί οἱ μάγοι τῆς Αἰγύπτου μέ τὰς ἐπωδάς αὐτῶν καί ἐσκληρύνθη ἡ καρδία του Φαραώ» Εξ Ζ' 22.

Έτσι η ιδέα ότι μιλούμε για πραγματικό αίμα και συνεπώς για θεϊκό θαύμα ασφαλώς πρέπει να παραμερισθεί, αφού και οι μάγοι του φαραώ μετέβαλαν περιορισμένη ποσότητα απ' το νερό του ποταμού σε αίμα, είναι ηλίου φαινότορον ότι η λέξη αίμα είναι απλά σχήμα λόγου κι όχι μετουσίωση του ποταμίστου νερού σε αληθινό αίμα. Εκτός βέβαια αν δεχθούμε ξαφνικά, ότι και οι μάγοι του φαραώ έκαναν τότε, προς μεγάλη έκπληξη και των ίδιων, κάτι που έκτοτε κανένας μάγος ή υπερούγχορο εργαστήριο δεν μπόρεσε να επαναλάβει! Όχι, απλά οι μάγοι του φαραώ μαζί με «τὰς ἐπωδάς» (ψαλμωδίες) ρίξαν κι αυτοί κρυφά, ανάλογη κόκκινη ουσία δίνοντας μια απόχρωση αιμάτινη σε περιορισμένη ποσότητα ποταμίστου νερού! Μια δύσοσμη λοιπόν κοκκινίλα ήταν για την περίπτωση αρκετή, για να χαρακτηριστεί απ' την αφήγηση ως «αἷμα».

Πέρασαν μέρες πριν αποκατασταθεί η οικολογική ανατροπή του ποταμού. Ο φαραώ όμως άρχισε να νιώθει αυτό που ο Μωυσής ονόμασε "κραταιό χέρι" του εβραϊκού θεού, που δε ζητούσε παρά ολίγων μόνο ημερών ελευθερία για καθαρά λατρευτικούς λόγους.

Πριν ακόμα τελειώσουν οι συνέπειες (βατράχια, σκνίπες κλπ) της πληγής του ποταμού, ο φαραώ συναλλάσσεται με τους αντιπάλους του. Στο μόνο που δε συμφωνούν είναι, το περίεργο αίτημα των τριών ημερών, απόσταση που ο φαραώ θεωρεί ύποπτα μεγάλη και ανατρέπει έτσι την παρ' ολίγο συμφωνία.

Ο Μωυσής όμως, έχει κάθε λόγο να είναι ικανοποιημένος. Όλα πήγαν ανέλπιστα καλά. Το χτύπημα του ποταμού ήταν πετυχημένο. Ο βασιλιάς αιφνιδιάστηκε, οι πληγές που θα ακολουθήσουν θα φέρουν το ποθητό αποτέλεσμα. Οι ομάδες συνεργασίας συντονίζονται ήδη για το επόμενο χτύπημα που στόχο θα έχει κάτι εξωφρενικά απλό. Τα ανυπεράσπιστα ζώα των Αιγυπτίων!

«Η πληγή» των κτηνών

Αυτό κι αν ήταν εύκολοι Χιλιάδες δούλοι Εβραίοι μοιρασμένοι στα αρχοντικά των Αιγυπτίων, θα το έβρισκαν διασκεδαστικά εύκολο να βλάψουν έναν τόσο ανυπεράσπιστο στόχο, όπως τα ζώα των σταύλων και των αγρών. Άλλωστε, ακριβώς αυτή η φύλαξη και η φροντίδα των ζωντανών, πρέπει να ήταν ως δούλων η μόνιμη δική τους απασχόληση.

Έτσι πολύ απλά το τελευταίο τάισμα στο παχνί θα περιείχε ανακατεμένη μικρή ποσότητα θεικής οργής αυτή τη συγκεκριμένη μέρα.

Ο Μωυσής γνωρίζει πως κανείς δεν μπορεί να υποθέσει τους μηχανισμούς των πληγών, αναγγέλλει λοιπόν την πληγή εντυπωσιακά μέσω του Ααρών: «**Ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου θέλει εἶσθαι ἐπὶ τὰ κτήνη σου τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ, ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἐπὶ τοὺς ὄνους, ἐπὶ τὰς καμήλους ἐπὶ τοὺς βόας, καὶ ἐπὶ τὰ πρόβατα, θανατικὸν βαρὺ σφόδρα καὶ θέλει κάμει ὁ Κύριος διάκρισιν μεταξύ τῶν κτηνῶν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν κτηνῶν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐκ πάντων τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ δὲν θέλει ἀποθανεῖ οὐδὲ ἓν.**» Αλλά, επειδή του χρειάζοταν λίγος χρόνος ακόμα συμπληρώνει: «**Αὐριο θέλει κάμει ὁ Κύριος τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐν τῇ γῇ. Καὶ ἔκαμε ὁ Κύριος τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὴν ἐπαύριον καὶ ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων...** καὶ ἀπέστειλεν ὁ Φαραὼ νὰ ἴδωσι καὶ ἴδου ἐκ τῶν κτηνῶν τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἀπέθανεν οὐδὲ ἓν» **Εξ. θ' 3-7.**

Ο φαραώ έκπληκτος διαπιστώνει ότι ζει πληγές πρωτοφανείς, που πρώτα του περιγράφονται με λεπτομέρειες κι ύστερα ξεσπούν. Δεν μπορεί με τίποτα, όχι μόνο τους μηχανισμούς των πληγών να υποθέσει, αλλά ούτε ότι αντιπάλους του έχει έναν λαό με κληρονομημένη, ακριβώς αυτή την τέχνη της επιβολής «**μεγάλων πληγῶν**». Δεν ξέρει επίσης, ότι είναι τουλάχιστον η τρίτη φορά που οι επιτήδαιοι αυτοί άνθρωποι χρησιμοποιούν την Αίγυπτο σα χώρο δοκιμών των «**θεικῶν**» όπλων τους. Πριν απ' το Μωυσή ήταν ο ιδιοφυής Ιωσήφ και πριν απ' αυτόν ο «**μέγας**» γενάρχης Αβραάμ που όπως θα θυμάστε αφού έβαλε τη γυναίκα του με το κόλπο της «**αδελφής**» μέσα στο βασιλικό περιβάλλον έπληξε το φαραώ με «**πληγὰς μεγάλας**» («**Ο' "**καὶ πονηράς**» Γεν. 18' 17**»). Η βίβλος για την περίοδο εκείνη του Αβραάμ, δεν αναφέρει καθόλου λεπτομέρειες που θα μας έδειχναν την έκταση και το είδος των «**πονηρῶν**» αυτών πληγών. Τώρα όμως μετά από αρκετούς αιώνες με τις πληγές του Μωυσή στην Αίγυπτο, έχουμε μια θαυμάσια ευκαιρία να πάρουμε μια ιδέα των πιθανών πληγών που και ■ Αβραάμ, ο μέγιστος του γένους, ο εφευρέτης της θεικής οργής, σκόρπισε και τότε στην Αίγυπτο.

Ο φαραώ λοιπόν δεν ξέρει ότι τα έχει βάλει μαζί τους ένας θεός με πολύ "κραταιό χέρι", αυτός που τα κρατάει όλα στο χέρι του (παντοκράτωρ). Εκφράσεις που δείχνουν καθαρά ότι κάποιο χέρι γίνεται δυνατό, κρατώντας σφιχτά μέσα στην κλειστή παλάμη δυνάμεις, που χωρίς καμμιὰ αμφιβολία μπορούν να αλλάξουν αποφασιστικά τις τύχες των ανθρώπων.

Είναι αδύνατον, ο φαραώ ή ο απλός Αιγύπτιος, να φαντασθεί ότι κάποιος ξύπνησε στους αβοήθητους αυτούς σκλάβους, το παράδοξο παρελθόν τους και το σημαντικότερο, έβαλε στο χέρι τους τα "θεϊκά" όπλα της σίγουρης νίκης.

Βέβαια το «ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων» δείχνει ότι η πληγὴ σκότωσε πάρα πολλά ζώα. Εν τούτοις, πρέπει να συμμαζέψουμε λίγο τις εντυπώσεις, διότι διαπιστώνουμε ότι η πληγὴ όσο "θεϊκή" κι αν ήταν, είχε τις δικές της αντικειμενικές δυσκολίες, να σκοτώσει από απόσταση κάποια κοπάδια καλοφυλαγμένων ζώων, όπως π.χ. τα ζώα του στρατού και πιο συγκεκριμένα τ' άλογά του, που ενώ κατονομάζονται στην πληγὴ, αυτά σώζονται χωρίς την παραμικρὴ απώλεια, αφού τα βλέπουμε στη διάθεση του φαραώ όταν στο τέλος της περιπέτειάς του αποφασίζει να κυνηγήσει μ' αυτά τους φευγάτους πλέον Ισραηλίτες.

Αποδεικνύεται λοιπόν, ότι οι αμιγῶς Αιγυπτιακοί στρατώνες και οι ανακτορικοί σταύλοι, δεν έγινε μπορετό να πληγούν απ' το θανατικό των ζώων, όσο θεϊκό ■ αν λέει η βίβλος ότι ήταν αυτό: «ἔξευξεν λοιπόν την ἄμαξαν αὐτοῦ (ο φαραώ καί)... ἑξακοσίας ἁμάξας ἐκλεκτάς καί πάσας τὰς ἁμάξας τῆς Αἰγύπτου... καί κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν πάντες οἱ ἵπποι, αἱ ἁμαξαὶ τοῦ Φαραώ, καί οἱ ἵππεῖς αὐτοῦ» *Εξ. 14' 7-9.*

Άλλο σημεῖο που δείχνει ότι η υπερβολή δεν είναι ασυνήθιστη στη βιβλική αφήγηση είναι, ότι ο ίδιος ο Μωυσής μετά το «ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων» (στο *Εξ. 8' 6*) πολύ αργότερα ζητά απ' τον ζαλισμένο απ' τις πληγές φαραώ, ζώα για τις θυσίες του: «καί εἶπεν ὁ Μωυσής, Ἄλλὰ καί θυσίας καί ὀλοκαυτώματα πρέπει σύ (φαραώ) νά μᾶς δώσεις διὰ να θυσιάσωμεν εἰς τόν θεόν ἡμῶν» *Εξ. 1' 25.*

Ο Μωυσής λοιπόν ήξερε ότι δεν... απέθανον πάντα τα κτήνη των Αιγυπτίων, αλλιῶς γιατί να ζητά ζώα θυσίας απ' το φαραώ.

Τα αναφέρω αυτά, για να γίνει αντιληπτό ότι τα πραγματικά γεγονότα κρύβονται συχνά κάτω από την αχλή των μελιστάλακτων λόγων και των θεϊκῶν υπερβολῶν. Ἐτσι το «ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων» δείχνει σαφῶς την ευκολία με την οποία η βιβλική αφήγηση υιοθετεῖ την υπερβολή χάριν των εντυπώσεων. Και για να μην αμφιβάλλει κανείς, υπενθυμίζω ότι στην τελική τους έξοδο από την Αίγυπτο

αρπάζουν ως λάφυρα «ποίμνια, ἀγέλαι, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα» *Εξ. 18' 28*. Τα σχετικά ὅμως περιστατικά θα τα δούμε παρακάτω.

Βέβαια ὅλ' αὐτὰ δεν μειώνουν καθόλου την πραγματικότητα της οδυνηρῆς αὐτῆς πληγῆς, με το εκτεταμένο θανατικό στα πολυπληθῆ ζῶα των Αἰγυπτίων.

Ο φαραὼ θορυβημένος, διατάζει μια ἔρευνα στα κτήνη των Ἰσραηλιτῶν τα οποία ως εκ θαύματος... χαίρουν ἀκρας υγείας.

Ο Μωυσῆς θεωρεῖ επικίνδυνη την ξαφνική ερευνητική διάθεση του βασιλέως καὶ επεμβαίνει ἀμέσως με νέα πληγή που θα τον κάνει να ξεχάσει ἐντελῶς τις διερευνητικές του διαθέσεις.

Ἔτσι, πρὶν ἀπ' τη μεγάλη πληγή (την τελευταία) μπερδεύει τους πάντες με μια ἄλλη τοξική ουσία που αὐτὴ τη φορά, σαν ἕνας κοινότατος μάγος πετά στα πρόσωπα των ζαλισμένων θυμάτων του. Ἐπίσω του, ἀκολουθοῦν το παράδειγμά του τα στελείωτα πρόθυμα χέρια των μυημένων στην ἐπιβολή των θεϊκῶν πληγῶν καὶ στην ευρύτερη Αἴγυπτο.

Ἡ καινούργια αὐτὴ οὐσία, προκαλεῖ κάψιμο ἐπιδερμικό καὶ ἐντονη ἐνόχληση στα μάτια (μήπως σας θυμίζει τίποτε ἀπ' τα Σόδομα αὐτό;) καὶ μικρὲς παροδικές ἐπιδερμικές φουσκίτσες (φλυκτίδες). Καὶ ἐνῶ την υπόλοιπη επικράτεια ἀναλαμβάνουν πρόθυμοι θεϊκοὶ συνεργάτες, τον οἶκο του φαραὼ ἀναλαμβάνει προσωπικά ο Μωυσῆς, μια καὶ ἡ δυνατότητα εἰσόδου στο παλάτι αὐτοῦ του ευάλωτου ἀφελή που κυβερνά τη χώρα, εἶναι πλέον μόνιμη. Ἔτσι, σαν βρίσκονται με τον Ααρὼν μπροστὰ στον παγιδευμένο ἄρχοντα, γεμίζουν τα χέρια τους με στάχτη (που ἡ ἀφήγηση δεν διευκρινίζει ἀν ἔφεραν μαζί τους ἢ χρησιμοποίησαν του παλατιοῦ) καὶ την πετοῦν ψηλά καὶ οἱ δύο ταυτόχρονα, «ἐμπροσθεν τοῦ Φαραὼ» φροντίζοντας ἀσφαλῶς να στέκουν με τα νῶτα τους στο ελαφρὸ αεράκι που ἀσφαλῆστατα θα οδηγούσε τη λεπτὴ σκόνη να περιλούσει τον σαστισμένο φαραὼ καὶ τους ἀνήμπορους μάγους του: «ἔλαβον λοιπόν την στάχτην τῆς καμίνου καὶ ἐστάθην ἐνώπιον τοῦ Φαραὼ, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτήν ὁ Μωυσῆς πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔγεινε καῦσις ἀναδιδοῦσα ἐλκῶδη ἐξανθήματα ("Ο'" φλυκτίδες) ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη» *Εξ. 9' 10*.

Υπενθυμίζω καὶ πάλι, ὅτι δεν ἔπρεπε να ὑπάρχουν κτήνη που να υποφέρουν ἀπ' αὐτὴ την πληγή, ἀν ■ προηγούμενη εἶχε ἀφανίσει ὅλα τα ζῶα των Αἰγυπτίων. Ἐν πάσῃ περὶπτώσει, πολὺ θα ἤθελα να ξέρω ἀν αὐτές ■ οὐσίες εἶναι σήμερα γνωστὲς καὶ ἀν εἶναι δυνατόν να

εντοπιστούν και να χρησιμοποιηθούν με τα μέσα της εποχής εκείνης. Είναι κάτι που αφήνω στους ειδικούς να δώσουν απάντηση.¹³⁶

Μια σχετική βοήθεια μπορεί να μας προσφέρουν τα λόγια του ίδιου του Μωυσή, όταν πολύ αργότερα και πολύ αποκαλυπτικά περιγράφει τα συμπτώματα αυτής ή παρόμοιας πληγής, με την οποία πολύ αργότερα απειλεί τον ίδιο του το λαό για να πετύχει τη δέουσα υποταγή: «Ὁ Κύριος θέλει σε πατάξει με τὴν Αἰγυπτιακὴν πληγὴν... με ψώραν καὶ με ξυσμόν ὥστε νά μὴν δύνασσι νά ἰατρευθῇς» Δευτ. ΚΗ' 27.

Επανερχόμεθα όμως στην αφήγηση: «Καὶ δὲν ἠδύναντο οἱ μάγοι νά σταθῶσιν ἔμπροσθεν τοῦ Μωϋσέως ἐξ αἰτίας τῆς καύσεως, διότι ἡ καῦσις ἦτο ἐπὶ τοὺς μάγους καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς Αἰγυπτίους» Εξ. θ' 11.

Τα πράγματα άρχισαν να σφίγγουν για το φαραώ. Η βιβλική αφήγηση μας δίνει τη σειρά των εξελίξεων τοποθετώντας μετά απ' την ενοχλητική αυτή καυστική φαγουρόσκη, ως την πούμε έτσι, την αναγγελία της μεγάλης και τελευταίας ανθρωποκτόνου πληγής. Ναι μέσα στο κλίμα του θανατικού των ζώων και των ενοχλητικών επιδερμικών καύσεων, ο Μωυσής αιφνιδιάζει το φαραώ εξαγγέλλοντάς χωρίς περιστροφές και μισόλογα, ότι ο επόμενος στόχος θα είναι οι ίδιοι οι Αιγύπτιοι: «Ταύτην τὴν φορὰν ἐξαποστέλλω πάσας τὰς πληγὰς μου ἐπὶ τὴν καρδίαν σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, ... ἐπειδὴ τώρα θέλω ἐκτείνειν τὴν χεῖρα μου καὶ θέλω πατάξει σέ καὶ τὸν λαόν σου με θανατικόν, καὶ θέλεις ἀπολεσθῇ ἀπὸ τῆς γῆς» Εξ. θ' 14. Σαφέστατα λοιπόν η φυσική ροή της αφήγησης τοποθετεί μετά τα ζώα και τις καύσεις, τη μεγάλη πληγή των ανθρώπων... Εν τούτοις κάποιοι κατοπινὸί αντιγραφείς, για ευνόητους λόγους θέλησαν να διευρύνουν τον κύκλο των πληγών και φυσικά την έκταση της θεϊκῆς επέμβασης, βάζοντας στη σφαίρα επιρροῆς του Μωυσή και τον ουρανὸ Ἐτσι βλέπουμε την αφήγηση να διαφοροποιεῖται αιφνίδια, για να περιλάβει τρεις ακόμα πληγές, που προφανῶς δεν αποτελούσαν μέρος της αρχικῆς αφήγησης.

Ενὼ λοιπόν έχει εξαγγελθεῖ σαφέστατα το θανατικό που απειλεί το φαραώ και τους Αιγύπτιους, οι εμβόλιμες αυτές κατοπινές υπερβολές, θέλουν ἐπὶ πλέον ασυνήθιστο χαλάζι ανάμικτο με βροντές και φωτιά, ακρίδα σε σμήνος, και ανεξήγητο σκοτάδι τριῶν ημερῶν μόνο στους Αιγύπτιους, ἐνὼ στὼν Εβραίων τῇ γῇ Γέσεν θα λάμπει ολόλαμπρος ἥλιος. Βασικά δε θα ἔπρεπε να ασχοληθούμε διόλου με τις ολοφάνερες αυτές υπερβολές, που πολὺ κακότεχνα παρεμβλήθησαν ἀνάμεσα στο θάνατο των ζώων και των ανθρώπων. Εν τούτοις η πρώτη

¹³⁶ Μια ιδέα είναι η σκόνη καυστικής ποτάσας

ψευτοπληγὴ της χάλαζας παραθέτει μερικά ενδιαφέροντα στοιχεία που συνηγοροῦν σε προηγούμενες κρίσεις μας. Ἐτσι βλέπουμε στην πληγὴ της χάλαζας, ὄχι μόνο να μαζεῦουν οἱ Αἰγύπτιοι τὰ ζῶα τους ἀπ' τοὺς ἀγρούς, ἐνῶ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν πεθάνει κατὰ τὴν πληγὴ των κτηνῶν! (εξ. θ' 20). Ἀλλὰ καὶ τὸν Μωυσή, νὰ πηγαινοέρχεται στο παλάτι τοῦ βασιλιά, ἐνῶ ἔξω ρίχνει τόσο χοντρὸ χαλάζι που «συνέτριψε πάντα τὰ δένδρα τοῦ ἀγροῦ»! Εξ. θ' 25. Δεῖτε ὅμως τὰ ἐπόμενα ἐδάφια καὶ τὸ μεγαλεῖο που χαρίζουν στο Μωυσή καθὼς υψώνει τὰ χέρια του καὶ προστάζει τοὺς ουρανοὺς νὰ σταματήσουν καὶ θὰ καταλάβετε ἀκόμα ἓνα λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο παρεμβλήθησαν οἱ πολὺ γλαφυρὲς αὐτὲς υπερβολές: «Καὶ ἐξηλθεν ὁ Μωϋσῆς ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐξέτεινε τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον καὶ αἱ βρονταὶ καὶ ἡ χάλαζα ἔπαυσαν καὶ βροχὴ δὲν ἔσταξε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς» Εξ. θ' 33.

Εἶναι πράγματι πολὺ εντυπωσιακὰ ὅλα αὐτὰ, ἀλλὰ ὁ συγγραφέας αὐτῶν των πρόσθετων περιγραφῶν, στὸν ενθουσιασμό του ἐπάνω βάζει τὸν Μωυσή νὰ ἀφήνει τὸ προστατευμένο παλάτι τοῦ φαραῶ γιὰ νὰ διανύσει ολόκληρη τὴν πόλη μέχρι ἔξω στοὺς ἀγρούς ἐνῶ ἔξω ρίχνει ἀκόμα κυριολεκτικὰ τοῦ σκοτωμοῦ τὸ φονικὸ χαλάζι! Πῶς ἀπέφυγε τὸ χαλάζι αὐτὸ που σκοτώνει ζῶα-ανθρώπους καὶ συντρίβει ὅλα τὰ δένδρα τῆς Αἰγύπτου ὁ Μωυσῆς; Πῶς ἔφτασε στοὺς ἀγρούς γιὰ νὰ δώσει τὴν ἐντολὴ παύσης; Δυστυχῶς αὐτὴ ἡ τόσο ἐνδιαφέρουσα λεπτομέρεια δὲν μας ἐξηγεῖται καθόλου, ἀν καὶ κατὰ τὴ γνώμη μου αὐτὸ θὰ ἦταν πιο ἀνεξήγητο ἀπ' ὅλες μαζί τὶς πληγὲς τῆς Αἰγύπτου! Ταυτόχρονα, ἐνῶ παύουν οἱ βροντὲς τὸ φονικὸ χαλάζι καὶ ἡ βροχὴ, δὲν λέει ἀν ἔπαψε καὶ τὸ περίεργο «πῦρ φλογίζον» που συνόδευε τὸ χαλάζι, ἔτσι υποθέτουμε ὅτι αὐτὸ ἢ συνέχισε μόνο του τὸ καταστρεπτικὸ του ἔργο ἢ ἀπλὰ δὲν υπήρξε ποτέ!

Δεν θὰ ασχοληθοῦμε λοιπὸν με τὶς τρεῖς αὐτὲς πληγὲς τοῦ ουρανοῦ, γιὰτὶ ἡ παρεμβολὴ τοὺς ἀνάμεσα στὶς πολὺ-πολὺ γήινες πληγὲς τοῦ Μωυσῆ, μοναδικὸ στόχο ἔχουν τὴν κάλυψη τῆς πραγματικῆς προέλευσης των πληγῶν. Ἐκτός κι ἀν θεωρήσουμε πιθανόν ὅτι πρὸς μεγάλη τύχη των Ἰσραηλιτῶν, μιὰ σφοδρὴ κακοκαιρία με βαριὰ νέφωση τριῶν ἡμερῶν («σκότος τριῶν ἡμερῶν») ξέσπασε σε χοντρὸ συνηθισμένο χαλάζι καὶ προσετέθη μιὰ φυσικὴ καταστροφή στὴν καταταλαίπωρη Αἴγυπτο ἀπ' τὸν παντο-κράτορα θεὸ των Ἑβραίων. Ὅσο γιὰ τὶς ἀκρίδες, οἱ εἰδικοὶ λένε ὅτι εἶναι συχνὸ περιοδικὸ φαινόμενο τῆς Αἰγύπτου καὶ δὲν υπήρχε λόγος νὰ μὴ ενσωματωθεῖ κι αὐτὸ ὡς ἄλλη μιὰ θεϊκὴ πληγὴ. Ἀνάμεσα λοιπὸν στὶς ἐντελῶς ἀνθρωποκίνητες πληγὲς, υπήρχε κάθε λόγος νὰ παρεμβληθοῦν κάποιες ἀφηγηματικὲς υπερβολές, που θὰ παραδηγούσαν ἐπιτυχῶς τὶς ἐντυπώσεις γύρω ἀπὸ τὴν πραγματικὴ δράση τοῦ Μωυσῆ στὴν Αἴγυπτο. Πράγμα ἄλλωστε

που λειτούργησε επιτυχώς για χιλιετηρίδες, όπως είμαστε δυστυχώς σε θέση να βεβαιώσουμε πλέον!

Επιστρέφοντας λοιπόν, βλέπουμε το φαραώ να νιώθει το βάρος της ομηρίας του. Το δίλημμα είναι πια σαφές! Ή μας αφήνεις δρόμο τριών ημερών ή ο θεός μου χτυπά αλύπητα πλέον εσένα και τους ανθρώπους σου. Ο φαραώ αναγκάζεται να ξαναεξετάσει την περίεργη πρόταση. Οι αυλικοί του αυτή τη φορά ασκούν πιέσεις, να τους αφήσει επιτέλους να εκτελέσουν τη λατρευτική τους αυτή ανάγκη. Ο φαραώ παρ' όλα αυτά φοβάται ότι δεν πρόκειται για μια απλή λατρευτική έξοδο. Ρωτά λοιπόν: «ποῖοι καὶ ποῖοι θέλουσιν ὑπάγει». Η απάντηση είναι «Μετά τῶν νέων ἡμῶν καὶ μετά τῶν γερόντων ἡμῶν» ὅλοι δηλαδή, απ' τη γιορτή δεν μπορεί να λείψει κανείς. Μα τότε αφήστε τα ζώα σας εδώ, απαντά πονηρά ο φαραώ, που δεν πρέπει να ήταν καθόλου λίγα! Μα ειδικά αυτά πρέπει να έχουμε μαζί μας, διότι είναι θρησκευτική γιορτή κι απ' αυτά θα θυσιάσουμε στο θεό μας. Ε, τότε πάρτε μόνο τα συγκεκριμένα ζώα της θυσίας μαζί σας, προτείνει επιτέλους έξυπνα ο φαραώ. Και η απάντηση: δεν μπορούμε να αφήσουμε από τα ζώα μας ούτε «νύχι» πίσω μας, διότι «καὶ ἡμεῖς δεν ἐξεύρουμεν με τί ἔχομε νά λατρεύσωμε τόν Κύριον ἕωσοῦ φτάσωμε ἐκεῖ» δηλαδή δεν ξέρουμε ποιο ζώο θα μας ζητήσει εκεί ο θεός μας για θυσία κι έτσι πρέπει να πάρουμε όλα μας τα ζώα μαζί μας...

Αμα εἶσαι προφήτης να εἶσαι!

Στο φαραώ επιτέλους, δε μένει καμμιά αμφιβολία για τις αληθινές προθέσεις του Μωυσή, εκνευρισμένος φωνάζει απειλητικά. "Φύγετε από μπρος μου, και προσέξτε μην έλθετε ξανά να με δείτε διότι την ώρα που θα με ξαναδείτε θα πεθάνετε" (εξ ι 28). Προφανώς ο φαραώ είχε μεν πεισθεί ότι οι λόγοι λατρείας ήταν πρόσχημα φυγής απ' την Αίγυπτο, αλλά τον βασάνιζε η απορία. Ακόμα ■ αν είχαν την πρόθεση να εγκαταλείψουν την Αίγυπτο μετά απ' την περίεργη αυτή απόσταση των τριών ημερών, πως θα ξέφευγαν απ' την οργή της καταδίωξής του; Η απόσταση τριών ημερών για έναν πεζοπορούντα όχλο, είναι απόσταση μόνο ολίγων ωρών για τα στρατιωτικά του άρματα. Τους είχε άλλωστε προειδοποιήσει «ἴδετε, διότι κακόν πρόκειται ἔμπροσθέν σας» εξ ι ια. Ήταν βέβαιος λοιπόν ότι ■ αν ακόμα διάνυσαν την απόσταση αυτή των «τριών ἡμερῶν», δε θα μπορούσαν να του ξεφύγουν... Ή μήπως μπορούσαν;...

"Χάρη" Αναγγέλλοντας τη μεγάλη πληγή

«Έτι μίαν πληγήν θέλω φέρει επί τόν Φαραώ καί επί τήν Αίγυπτον;... καί θέλει βεβαίως διώξει ὑμᾶς ὁλοκλήρως ἐντεῦθεν». Εξ. 14' 1. Μ' αυτόν το μεγαλόπρεπο τρόπο αναγγέλλει ο Μωυσής τη μεγάλη πληγή.

Ο Μωυσής είναι πλέον βέβαιος ότι η τελευταία πληγή, θα φέρει το ποθητό αποτέλεσμα. Η άριστη εφαρμογή των υπόλοιπων πληγών είχε αποδείξει, ότι η σχεδιασμένη κινητοποίηση λειτουργούσε άψογα σ' όλα τα επίπεδα.

Ο Φαραώ είχε αποδειχθεί πολύ "συνεργάσιμος". Παρέμεινε άπραγος καθηλωμένος κυριολεκτικά απ' το εντυπωσιακό σκηνικό που αριστοτεχνικά προωθούσε ο προφήτης, λύνοντας και δένοντας μπροστά στα μάτια του ουράνιες δυνάμεις. Η ευθυκρισία του υπέστη καθίζηση, μπροστά στο βάρος των αλλεπάλληλων εντυπωσιασμών. Οι συνεχείς ανέλπιστες εξελίξεις συντηρούν μέσα του ένα κλίμα σύγχυσης, που κάνει το φανταστικό και το πραγματικό να χορεύουν σφιχταγγαλιασμένα μπροστά του, σε μια καινούργια αδιανόητη πραγματικότητα. Μια νέα, ρευστή πραγματικότητα που πασχίζοντας να την καταλάβει, το μόνο που καταφέρνει, είναι να παραχωρεί στους αντιπάλους του νέες προωθημένες θέσεις και ευκαιρίες, την απαραίτητη άνεση χρόνου και αναγκαία ελευθερία κινήσεων, ώστε να ολοκληρωθεί η διείσδυση και να συμπληρωθεί το δίκτυο δράσης, για το τελικό μεγάλο χτύπημα.

Ο Φαραώ, μόνο στο τέλος προσπάθησε να αντιδράσει οργισμένα στην ολοκληρωμένη πλέον ομηρία του, απαγορεύοντας επιτέλους την είσοδό τους στο παλάτι και απειλώντας τους με θάνατο την επόμενη φορά που θα βρεθούν μπροστά του. Ο χρόνος όμως για να πραγματοποιήσει αυτές του τις απειλές, δεν πρόκειται να του δοθεί. Η εντυπωσιακή παρέλαση δυνάμεων που ανενόχλητα επέτρεψε μέσα στο ίδιο του το σπίτι, έχει δώσει τα απαραίτητα πλεονεκτήματα στους εφευρέτες της παραπλάνησης.

Ας αφήσουμε όμως το Φαραώ στον αλλοιθωρισμό του, κι ας δούμε ποιά είναι η κατάσταση που επικρατεί λίγο πριν από την τελική, μακάβρια αυτή νίκη.

Τα δίχως άλλο, οι πληγές που συνέβαλαν τα μέγιστα στην επιδείνωση της κατάστασης είναι η πληγή των κτηνών μαζί με τὰ «ἐλκώδη ἔξανθήματα». Αυτές είναι που συντηρούν το κλίμα πανικού, μέσα στο οποίο ο Μωυσής εξαγγέλλει επί πλέον τη μεγάλη την ανθρωποκτόνο τελική πληγή, που ας σημειωθεί, αρχικά δεν είχε την παραμικρή σχέση με οποιαδήποτε πρωτότοκα. Μόνο υστερότερη τροποποίηση μετέβαλε

αυτή τη γενική ανθρωποκτόνο πληγή σε ειδική πληγή πρωτοτόκων. Έτσι επαναλαμβάνω, η δήλωση «τώρα θέλω έκτείνει τήν χεῖρα μου καί θέλω πατάξει σέ (φαραώ) καί τόν λαόν σου με θανατικόν» Εξ. θ' 15 αναφέρεται αυστηρώς προσωπικά στο φαραώ και γενικά στους Αιγύπτιους και δεν αναφέρει τίποτα για πρωτότοκους. Και φυσικά όπως είδαμε δεν είναι δυνατόν να εννοεί το χαλάζι, τις ακρίδες ή το εντελώς ακίνδυνο σκοτάδι τριών ημερών που στην αφήγηση φαίνεται να ακολουθούν.

Έτσι οι πληγές που προηγούνται του τέλους, είναι η μεγάλη πληγή των κτηνών και η βασανιστική πληγή της επιδερμικής καύσης. Αμφότερες συντηρούνται με θαυμαστή ευκολία. Λίγα αποφάγια στα ζώα του γείτονα, ένα ξεσκόνισμα, ένα μικρό φύσημα στην κατάλληλη κατεύθυνση και ο Αιγύπτιος γείτονας όχι μόνο βλέπει τα ζώα του να υποφέρουν και να ψοφούν αδικαιολόγητα, αλλά κι απ' το κάψιμο στα μάτια και την ανεξήγητη φαγούρα δεν ξέρει που να κάτσει και που να σταθεί.

Τα ζώα λοιπόν ψοφούν ασταμάτητα, τα εξανθήματα συντηρούνται πανεύκολα, ενώ οι ημέτεροι με απλή επάλειψη λίπους αποφεύγουν ενδεχομένως τα προσωρινά επιδερμικά ενοχλήματα, που ας σημειωθεί ότι η αφήγηση έξυπνα αφήνει αδιευκρίνιστο το αν και οι ίδιοι οι Εβραίοι απέφευγαν εντελώς τα ενοχλήματα αυτής της επιδερμικής πληγής. Μέσα σ' αυτό το πανδαιμόνιο η αναγγελία του ανθρώπινου θανατικού σκορπά οριστικά τον πανικό στους εξουθενωμένους Αιγύπτιους, διότι τώρα γνωρίζουν πραγματικά πως ο θεός των Εβραίων, δεν αστειεύεται.

Και εδώ είναι ακριβώς το μεγαλείο της κατά τα άλλα "θεόπνευστης" αυτής ιστορίας, που χωρίς ιδιαίτερο κόπο συνταιριάζουμε τη θαυμαστή εξέλιξη... Ακριβώς τώρα, στο ύστατο όριο πανικού και παραζάλης των θυμάτων και υπό την απειλή της βαριάς τελικής ανθρωποκτόνου πληγής, το «δυνατό χέρι», ■ «παντο-κράτης» «Γιαχβέ», «Ιεόβα» ή «Κύριος των δυνάμεων» θυμάται να κλείσει ταμείο! Ναι μην παραξενεύεστε και μην... χαμογελάτε καθόλου. Κοιτάξτε τι λέει στον Μωυσή: «Εἶπεν δέ Κύριος... λάλησον τώρα ("Ο'" κρυφά) εἰς τά ὦτα τοῦ λαοῦ (Ισραήλ) καί ὡς ζητήσῃ ("Ο'" ἕκαστος) παρὰ τοῦ γείτονος αὐτοῦ, καί πᾶσα γυνή παρὰ τῆς γείτονος αὐτῆς σκεύη ἄργυρᾶ καί σκεύη χρυσᾶ ("Ο'" καί ἱματισμόν)» Εξ. ΙΑ' 2'

Τί συμβαίνει εδώ στ' αλήθεια; Με ποιο σκεπτικό θα μπορούσαν να ζητήσουν απ' τους δύσμοιρους Αιγύπτιους γείτονές των χρυσά, ασημένια σκεύη και ρουχισμό; ενώ αυτοί όχι μόνο δεινοπαθούν εξαιτίας των αλληπάλληλων πληγών, αλλά βρίσκονται τώρα πια κυριολεκτικά σε απόγνωση μια και απειλείται ολοφάνερα πλέον η ίδια τους ■

ζωή. Μα γι' αυτόν ακριβώς το λόγο. Για να πάψει στο συγκεκριμένο σπιτικό ή ένταση των πληγών και να κρατηθεί μακριά η επερχόμενη απειλή της ζωής τους! Μπροστά μας έχουμε το μεγαλείο της αμειβόμενης παραπλάνησης. Θαυμάστε το! Γιατί όλα δείχνουν ότι η διαδικασία αφαίμαξης, μόλις τώρα ξεκίνησε! Μια ξαφνική πρωτοβουλία των Ισραηλιτών πείθει τους αλλόφρονες Αιγύπτιους ότι υπάρχει τρόπος διαφυγής απ' τις συνέπειες των οδυνηρών πληγών. Η βίβλος μας βοηθά να μπορούμε σ' αυτό το πνεύμα, λέγοντας κάτι πολύ αινιγματικό: «ἔδωκεν ὁ Κύριος χάριν εἰς τὸν λαόν ἐνώπιον τῶν Αἰγυπτίων» *εξ. 14*². Τί είναι αυτή η «χάρη» που ο θεός δίνει στους δικούς του μπροστά στα μάτια των Αιγυπτίων; Και γιατί δέχονται να ακριβοπληρώσουν τη «χάρη» αυτή με ασημένια και χρυσά σκεύη αξίας οι Αιγύπτιοι;

Στο σπίτι του γείτονα τα μισά ζώα είναι ψόφια και τα υπόλοιπα περιμένουν τη σειρά τους. Οι νοικοκυραίοι τους ολημερίς ξύνουν τις πληγές τους... δεν είναι λοιπόν καιρός για τις "χάρες" του θεραπευτή και τον αμειβόμενο ρόλο του αναπάντεχου σωτήρα; Ναι, τώρα, η ξαφνική σπλαχνική συμπεριφορά στο γείτονα και η υπόσχεση για άμεση απαλλαγή απ' τις βαριές απειλές και τα βασανιστικά ενοχλήματα, σίγουρα φαίνονται στα μάτια των θυμάτων τους σαν μια αναπάντεχη "χάρη" που θα τους γίνει φυσικά έναντι κάποιων όρων συγκαλυμμένης αμοιβής. Ναι, τώρα το ξαφνικό ενδιαφέρον για τον κακοπαθούντα γείτονα, μπορεί να γίνει μια κερδοφόρος συναλλαγή! Το θύμα βλέπει άμεση βελτίωση, όσο δίνει τόσο κι απαλλάσσεται απ' τα συμπτώματα. Καταπληκτικό, ■ Ισραηλίτης γείτονας μπορεί πράγματι να διώξει το "κακό" μέσ' απ' το σπίτι του. Τα ζώα του έπαψαν να ψοφούν και οι φαγούρες σταμάτησαν, ένα "θαύμα" πέρα από κάθε αντίρρηση! Ένα θαύμα που μπορεί με πολύ "χάρη" να πραγματοποιήσει κάθε Εβραίος για "χάρι" του γείτονά του, έναντι βεβαίως κάποιας αμοιβής με "ευτελή" υλικά αγαθά όπως ασήμι και χρυσάφι!¹³⁷

Μια καταπληκτική θα έλεγα, εντελώς "θεϊκή" ιδέα! Να απαλλαγούν τα θύματα απ' τα συμπτώματα της αμαρτίας τους, μαζί με το αμαρτωλό χρυσάφι τους! Καταπληκτικό, ο θεός της βίβλου σε όλο του το αργυροθηρικό μεγαλείο!

Θυμηθείτε άλλωστε τη σεμνή συνταγή του πρώτου μεγάλου αργυρολόγου θεραπευτή «μεγάλη πληγή-μεγάλη αμοιβή» του πρώτου σε όλα πατριάρχη που πριν από πολύ καιρό, με την ίδια ακριβώς εκπληκτική αυτή μέθοδο: «σε πληγώνω, με πληρώνεις...σε γιατρεύω» στην ίδια αυτή χώρα, έγινε με τις θρεαπείες των θυμάτων του

¹³⁷ «ασημώσε να σου πω τη μοίρα σου» είναι ακόμα μέχρι σήμερα το "ρεφρέν" παρόμοιων περιπτώσεων.

Η αβρααμική συνταγή με ελαφρές ίσως διαφοροποιήσεις είναι εδώ. Ο θεός του Μωυσή χτύπησε την Αίγυπτο με πληγές. Όλοι οι Αιγύπτιοι πληρώνουν την άρνηση του βασιλιά τους να επιτρέψει την έκφραση λατρείας στους υιούς Ισραήλ. Έτσι κάθε Ισραηλίτης είναι τώρα στην ευχάριστη θέση, να πουλά θεραπεία και ελπίδα στο γείτονά του, με το αζημίωτο! Η ανταμοιβή του θεραπευτή, μηδαμινή, σχεδόν υποχρεωτική. Απλά, τα αργυρόχρυσά σκεύη είναι απαραίτητα γι' αυτόν που λύνει και δένει τις φονικές αυτές ουράνιες δυνάμεις! Όσο για τους αυλικούς; Αυτοί το είδαν με τα μάτια τους πως ο Μωυσής πρόσταζε τις ουράνιες πληγές με σηκωμένα χέρια προς τους ουρανούς! Ήρθε όμως η ώρα να πληρώσουνε το "θέσφατο", όχι με χρήμα που σύμφωνα με τα δεδομένα της βίβλου υπήρχε (Γεν. 47' 28) αλλά με σκεύη και ρουχισμό. Γιατί εμείς... δεν παίρνουμε χρήματα.

Τα προσχήματα λοιπόν εντελώς κοινά γι' αυτές τις περιπτώσεις. Πως δήθεν το σκεύος μέσα στο οποίο θα παρασκευαστεί το θεραπευτικό αντίδοτο, πρέπει να είναι απαραίτητα απ' το σπίτι του ενδιαφερόμενου για τον οποίο παρασκευάζεται το συγκεκριμένο αντίδοτο. Εξυπακούεται βέβαια, ότι πήλινα και άλλα ευτελή σκεύη είναι εντελώς ακατάλληλα (χαλούν το φίλτρο), μόνο χρυσά και ασημένια έχουν μια "περίεργη ιδιότητα" που βοηθούν να "δέσει" το αντίδοτο, που όμως, αν θέλουμε η θεραπεία να είναι μόνιμη, τα σκεύη αυτά δεν πρέπει να επιστραφούν στο σπίτι του αρρωστού. Γι' αυτό θα "αναγκαστεί" δυστυχώς να τα κρατήσει ο θεραπευτής! Όσο για τον ασθενή, δεν είναι ανάγκη να έρθει αυτοπροσώπως, προσωπικά αντικείμενα αξίας ή ρούχα πολυτελείας, είναι ικανά να τον αντιπροσωπεύσουν στη δωρεάν κατά τα άλλα θεραπεία του. Να την... λοιπόν η "χάρη" που βρήκαν οι Ισραηλίτες μπρος στα μάτια των Αιγυπτίων! Αν παρ' όλα αυτά κάποιος νομίζει ότι η παραπάνω ερμηνεία είναι παρατραβηγμένη, δεν έχει παρά να μας απαντήσει αυτός με τη σειρά του. Γιατί ξαφνικά, οι αλαφιασμένοι απ' τις πληγές Αιγύπτιοι, γεμίζουν πολύτιμα σκεύη τους Εβραίους; Και ποιά είναι κατά τη γνώμη του αυτή η ανεξήγητη "χάρη" που οι Αιγύπτιοι βλέπουν ξαφνικά πάνω στους Εβραίους, ενώ μέχρι χτες «οί Αιγύπτιοι άπεστρέφοντο ("Ο" έβδελύτοντο) τούς υιούς Ισραήλ»; Εξ. Α' 12.

Γιατί λοιπόν αυτή η ξαφνική συμπάθεια... ενώ φουντώνει ο πανικός απ' την αναγγελία του επερχόμενου θανάτου των Αιγυπτίων; Δυστυχώς για τους υπερασπιστάς των βιβλικών ηρώων, για τα εδάφια έξοδος ΙΑ' 1-3 δεν υπάρχει άλλη ερμηνευτική διέξοδος! Αλλά και για όσους διατηρούν ακόμα τις επιφυλάξεις τους... Ας περιμένουν λίγο την εξέλιξη της βιβλικής αφήγησης, για να δούμε ακριβώς επ' αυτού πρόσθετες συνταρακτικές λεπτομέρειες.

Μέχρι τώρα όλες ανεξαιρέτως οι βιβλικές ιστορίες που είδαμε, είχαν ένα και μοναδικό αποκορύφωμα, τον "σφοδρό" πλουτισμό των φιλάργυρων ηρώων τους. Το περίεργο βέβαια είναι, ότι κανείς δεν μας μίλησε ποτέ για το κρυφό αυτό πάθος των πατριαρχών. Κι όμως, αυτό θα δει όποιος ασχοληθεί με τη βίβλο, ρωτώντας απλά: τί στο καλό κάνουν επιτέλους οι πατριάρχες; Πίσω από κάθε βιβλική ιστορία δεν υπάρχουν τα ατελείωτα θεολογικά διδάγματα, που με τόσο κόπο οι "χαριτωμένοι" θεολόγοι προσπαθούν να εξορύξουν απ' τα τρίςβαθα της θρησκευτικής απεραντολογίας, αλλά, το ανελέητο κυνήγι του αδίστακτου πλουτισμού... και η εξοντωτική θεϊκή ομηρία, φαίνεται πως είναι μια πρώτης τάξεως κερδοφόρος ιδέα.

Λαός λοιπόν και αυλικόι, ακριβοπληρώνουν τη μικρή χαρά της ελπίδας, του γλιτωμού απ' το θανατικό, που ολοένα πλησιάζει. Και ήταν ακριβώς αυτή η έγκαιρη αναγγελία της ανθρωποκτόνου πληγής που έκανε τις συναλλαγές να φουντώσουν. Τρέχαν οι θεόπληκτοι Αιγύπτιοι με τ' ακριβά σκεύη στα χέρια, τους μανδύες και τ' ακριβά πανωφόρια των δικών τους. Κι ο "δόλος", κρυφά κάγχαζε εντελώς δικαιολογημένα εις βάρος της ανθρώπινης αφέλειας και πλούτιζε τον αργυρογδύτη Μωυσή και τους δικούς του! Γίνεσαι λοιπόν "μέγας" ή δεν γίνεσαι;

Τα χρονικά περιθώρια για να ολοκληρωθεί το ουσιαστικό και προσχεδιασμένο αυτό μέρος της επιχείρησης υπήρχαν. Τουλάχιστον έντεκα ολόκληρα μερόνυχτα μεσολαβούν ως τη νύχτα της μεγάλης πληγής. Οι τελευταίες όμως επτά μέρες θα είναι και οι πλέον επικερδείς, μια και ≡ Μωυσής, θα φροντίσει να αυξηθεί δραματικά η θεϊκή ομηρία και οι Αιγύπτιοι να παραμερίσουν κάθε δισταγμό για την αξία των θεραπειών τους.

Καλές είναι οι πληγές των ζώων, καλή και η φαγουρόσκονη. Άμα δεν υπάρχουν όμως πόνοι και δεν απειλείται άμεσα η ζωή σου δεν βάζεις εύκολα το χέρι βαθιά στην "τσέπη". Ο πολυτάλαντος όμως αργυροθήρας Μωυσής ο απόγονός του Χαλδαίου μάγου Αβραάμ, ξέρει πολύ καλά να κάνει τους άλλους και να πονούν και να πληρώνουν.

Πριν περάσουμε στις τραγικές λεπτομέρειες της τελευταίας πληγής, θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που εντελώς μόνο του αναδύεται μέσα απ' την επεξεργασία των στοιχείων, που ομολογουμένως πολύ απλόχερα μας δίνει η βιβλική καταγραφή.

Η "έξοδος", το δεύτερο βιβλίο της βίβλου, ξεκινά περιγράφοντας με το δραματικότερο τρόπο τη μαύρη σκλαβιά των Εβραίων στην Αίγυπτο. Τα μελανά χρώματα που χρησιμοποιεί, δε μας αφήνουν την παραμικρή αμφιβολία ότι πρόκειται για βαρύτατα καταδυναστευμένους σκλάβους.

Εν τούτοις στη συνέχεια, η ίδια η αφήγηση, αφήνει πολλά περιθώρια στη σκέψη, ότι τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι.

Εν συντομία και επί τροχάδην θα βάλουμε πλάι-πλάι τα βιβλικά δεδομένα που δε συνηγορούν καθόλου στην ιδιότητα του βάρβαρα καταπιεζόμενου σκλάβου, την οποία επικαλείται συνεχώς η βιβλική αφήγηση για να δικαιολογήσει τα ανελέητα χτυπήματα που δέχτηκε, η Αίγυπτος.

Πρώτον: Κατοικούν ακόμα (αν και δούλοι) «εἰς τό καλύτερον τῆς γῆς» της Αιγύπτου, την περίφημη «γῆ Γεσέν», όπου με απόλυτη άνεση ο παλιός τους ευεργέτης και πρόγονος Ιωσήφ τους τοποθέτησε. Πράγμα που σημαίνει ότι αν και "σκλάβοι" έχουν την εφορώτερη γωνιά της Αιγύπτου ακόμα δική τους και τα καλύτερα βοσκοτόπια της περιοχής Γέσεν τους ανήκουν ακόμα: «θέλω ὁμως ἐξαιρέσει... τὴν γῆν Γεσέν ἐν ἣ κατοικεῖ ὁ λαός μου» Εξ. Η' 22 και αλλού «Μόνο ἐν τῇ γῇ Γεσέν ὅπου ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δέν ἔγεινε χάλαζα» Εξ. Θ' 26, είναι εκφράσεις που δείχνουν ότι η ωραιότερη γωνιά της Αιγύπτου κατοικείται ακόμα όπως τον παλιό καλό καιρό απ' τους βαριά αυτούς καταδυναστευμένους "σκλάβους";

Δεύτερον: Στις υπόλοιπες περιοχές της Αιγύπτου έχουν δικά τους σπίτια και αποκαλούν τους Αιγύπτιους «γείτονες και συγκάτοικους» ❧ όχι αφέντες και κυρίους των: «πᾶσα γυνή θέλει ζητήσῃ παρὰ τῆς γείτονος αὐτῆς καὶ παρὰ τῆς συγκατοίκου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ» Εξ. Γ' 22 & ΙΒ' 35.

Μάλιστα ο όρος «συγκάτοικος» υπονοεί σαφώς, ότι ο Αιγύπτιος εμοιράζετο συχνά την ίδια κατοικία με το δήθεν σκλάβο τους Ισραηλίτη. Η ίδια άλλωστε αφήγηση δε μας αφήνει περιθώρια παρεξηγήσεων, μια και με σαφήνεια προσδιορίζει ότι οι "δούλοι" ήταν άλλοι, που μάλιστα υπέστησαν μαζί με τους κυρίους των, τους Αιγυπτίους, τις σκληρές πληγές της Αιγύπτου: «θέλει ἀποθάνει ἀπὸ τοῦ πρωτοτόκου τοῦ Φαραώ... ἕως τοῦ πρωτοτόκου τῆς δούλης ἥτις δουλεύει ἐν τῇ μύλῳ» Εξ. ΙΑ' 5.

Τρίτο και το κυριότερο: είναι ότι ❧ Εβραίοι πολύ συχνά στην αφήγηση φαίνονται ιδιοκτήτες μεγάλων κοπαδιών ζώων, αναγκάζοντάς μας να σκεφτούμε ότι η δουλεία και βαριά σκλαβιά, που επικαλούνται τα πρώτα κεφάλαια της "εξόδου" χρησιμοποιώντας τους όρους «καταδούλωση... δουλεία... και σκληρή δουλεία» Εξ. 2' 5,6,9 δε μπορεί να ανταποκρίνονται σοβαρά στην πραγματικότητα της Αιγύπτου, μια και η ιδιότητα του δούλου, αποκλείει αυτόματα οποιαδήποτε μορφή ιδιοκτησίας. Στην περίπτωσή μας όμως έχουμε μια πολύ περίεργη μορφή δουλείας, όπου οι δούλοι έχουν πολυτελή συνοικισμό γιο έδρα τους με δικά τους σπίτια σ' ολόκληρη την Αίγυπτο, άφθονα κοπάδια

ζώων και μεγάλα ασφαλώς κομμάτια γης για τις βοσκές τους! «Ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων ἐκ δέ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δέν ἀπέθανεν οὐδέ ἓν» ΕΞ Θ' 6. Μάλιστα τα κτήνη αυτά πρέπει να ήταν τόσο σημαντικά για την Αίγυπτο που ο φαραώ ζαλισμένος πια απ' τις πληγές αφήνει αυτούς να φύγουν με τα παιδιά τους και τις οικοσκευές τους ("Ο'"), αλλά όχι και τα πολυπληθή πολύτιμα κοπάδια τους: «τότε ἐκάλεσεν ὁ Φαραώ τὸν Μωϋσῆν καὶ εἶπεν Ὑπάγετε, λατρεύσατε τὸν Κύριον... τὰ πρόβατά σας καὶ οἱ βόες σας ὡς μείνωσι, καὶ τὰ τέκνα σας ὡς ἔλθωσι μεθ' ὑμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ Μωϋσῆς, ἀλλὰ... τὰ κτήνη ἡμῶν ὁμοίως θέλουσιν ὑπάγει μεθ' ἡμῶν, δέν θέλει μείνει ὀπίσω οὐδέ ὀνύχιον» ΕΞ Ι' 23-26.

Γίνεται λοιπόν σαφές ότι η μάχη δίνεται ιδιαίτερα σκληρή για τα ζώα, που ο ίδιος ο φαραώ εδώ αναγνωρίζει σαφώς ότι τους ανήκουν και τα οποία δεν πρέπει να ήταν καθόλου λίγα. Φεύγοντας μάλιστα απ' την Αίγυπτο μετά τη φονική νύχτα του Πάσχα η βίβλος καταγράφει τον πολύτιμο αυτό θησαυρό που πήραν μαζί τους ως: «ποίμνια καὶ ἀγέλαι, κτήνη πολλά σφόδρα» ΕΞ ΙΒ' 28. Μετά απ' όλα αυτά ρωτάμε δικαιολογημένα: γίνεται λοιπόν γεωκτήμενες που μένουν στην καλύτερη συνοικία της χώρας, με πολυπληθή δικά τους κοπάδια ζώων, να είναι ταυτόχρονα δούλοι και σκλάβοι στο έσχατο όριο εξαθλιωτικής καταπίεσης;

Είναι πράγματι συγκλονιστικά περίεργο, το πως ένα τόσο παράξενο σύνολο αντιφατικών ισχυρισμών κατάφερε να ονομασθεί "Λόγος Θεού". Δούλοι λοιπόν εντάξει, αλλά ομολογουμένως πολύ παράξενοι δούλοι, δε νομίζετε;

Μια είναι η πιθανή λοιπόν ερμηνεία. Μέρος του πληθυσμού που κρίθηκε ενεργά αναμεμειγμένο σε ανατρεπτική δράση κατά της Αιγύπτου, είναι καταδικασμένο σε στέρηση των περιουσιακών του στοιχείων. Οι υπόλοιποι φαίνεται πως διατήρησαν πολλά απ' τα παλαιά δικαιώματα και περιουσιακά τους αγαθά, που αν θυμηθούμε πως τα απέκτησαν με τους δόλους του Ιωσήφ, δεν πρέπει να είναι καθόλου λίγα. Τώρα όμως, προφανώς υποφέρουν απ' το συνεχώς αυξανόμενο κύμα δυσμένειας. Έτσι η φυγή είναι η μοναδική τους διέξοδος. Ο φαραώ προφανώς έχει τις εξής απλές αντιρρήσεις: όποιος θέλει να φύγει, θα το κάνει χωρίς να πάρει μαζί του οτιδήποτε απέκτησε στην Αίγυπτο. Οι δε τιμωρημένοι "δούλοι" έχουν χάσει ακόμα κι αυτό το δικαίωμα. Η απλή συνηθισμένη βιβλική ερμηνεία των απάνθρωπα καταπιεζόμενων σκλάβων, δε μπορεί να εξηγήσει τις αντιφάσεις για τα άφθονα περιουσιακά στοιχεία που διατηρούν και που οι ίδιοι στην αφήγησή μας αποκαλύπτουν.

Δούλοι λοιπόν εντάξει, αλλά ομολογουμένως πολύ παράξενοι δούλοι!

Τα άζυμα της σωτηρίας

Ενώ λοιπόν το "θεάρεστο" έργο της συλλογής χρυσών και αργυρών σκευών φουντώνει, ο Μωυσής ζητά απ' το λαό του να κάνει... δίαιτα!

Ναι δίαιτα και μάλιστα πολύ πιο ωφέλιμη απ' οποιαδήποτε άλλη δίαιτα επροτάθη απ' την εποχή εκείνη. Μια δίαιτα κυριολεκτικά σωτήρια.

Ας δούμε όμως τα στοιχεία της τελευταίας και αποφασιστικής πληγής, κάτω απ' το καθεστώς μιας περίεργης αποχής που προστάζει ο Μωυσής.

«Έπτά ήμέρας θέλετε τρώγει άζυμα, από τής πρώτης ήμέρας θέλετε σιγκώσει το προζύμιον έκ τών οίκων σας, διότι όστις φάγει ένζυμα από τής πρώτης έως τής έβδόμης ήμέρας ή ψυχή εκείνη θέλει έξολοθρευθῆ» Εξ. 18' 15.

Κι αλλού: «Έπτά ήμέρας δέν θέλει εύρίσκεσθαι προζύμιον έν ταῖς οίκίας ύμών, διότι όστις φάγει ένζυμα, ή ψυχή εκείνη θέλει έξολοθρευθῆ» Εξ. 18' 19.

Κι αλλού «Ούδέν ένζυμον θέλετε φάγει, έν πόσαις ταῖς κατοικίαις ύμών άζυμα θέλετε τρώγει» Εξ. 18' 20.

Τί συμβαίνει λοιπόν; Γιατί τόση "κάψα" για το τι ψωμί θα φάνε οι Εβραίοι για επτά συνεχείς ήμέρες; Είμαι εγώ ■ δύσπιστος που θέτω τέτοιες ερωτήσεις; Ή αισθάνεστε κι εσείς τώρα πια, ότι ■ ο πιο εύπιστος και απονήρευτος δικαιολογημένα θα αναρωτιόταν;

Τί αλήθεια προσπαθεί να αποκλείσει ■ Μωυσής απ' το τραπέζι των ομοφύλων του; Μα το λέει ξεκάθαρα. Μη φάτε τίποτα που να περιέχει προζύμι. Όχι ένζυμα. Μόνο άζυμα. Ο Μωυσής είναι πολύ συγκεκριμένος, καμιά επαφή με προζύμι και ένζυμα αρτοσκευάσματα.... Γιατί άραγε;

Ας μη περιμένουμε απ' την βίβλο να μας πει το γιατί. Η βιβλική αφήγηση ούτε καν υπαινίσσεται τους λόγους αυτής της επίμονης απαίτησης. Είδαμε όμως αρκετά μέχρι τώρα, για να μπορούμε μετά βεβαιότητας να υποθέσουμε, πως ότι κάνουν οι Εβραίοι υπό τας εντολάς του Μωυσή, δεν είναι διακοσμητικές θεολογικές λεπτομέρειες ούτε ξαφνικά θεολογικά καπρίτσια και ξαφνικές λατρευτικές ιδιοτροπίες, αλλά κερδοφόρες αποφάσεις ουσίας.

Το να τρώει λοιπόν ξαφνικά ένας ολόκληρος λαός και μάλιστα με τέτοια προϊστορία, μόνο έναν τύπο τροφής (άζυμα), αποφεύγοντας έτσι τον κοινότατο τύπο τροφής ολόκληρης της χώρας (ένζυμα), όχι μόνο μας βάζει σε υποψίες, αλλά εκτινάσσει κυριολεκτικά στα ύψη τις απορίες μας και η περιέργειά μας και το ενδιαφέρον μας για λεπτομέρειες εγγίζουν τα όρια της αγωνίας.

Το συντριπτικά δεδομένα των πατριαρχικών κατορθωμάτων, μας παροτρύνουν να προεκτείνουμε και πάλι μόλις ελαφρά το βιβλικό σκηνικό της Αιγύπτου, για να ανακαλύψουμε λίγο κάτω απ' την επιφάνεια των πραγμάτων την τραγική αλήθεια.

Για να δούμε λοιπόν, γιατί μέσα στην αντάρα των φονικών πληγών οι Εβραίοι κηρύττουν ξαφνικά γενική αποχή από ένζυμο άρτο;

Κατ' αρχάς η έκφραση «οὐδέν ένζυμον θέλετε φάγει» σημαίνει ότι δε μιλάμε για έναν τύπο τροφής (ψωμί ας πούμε) αλλά για οτιδήποτε περιέχει ζύμη και είναι ένζυμο ή καλύτερα, μιλάμε για πάσης φύσεως αρτοσκευάσματα. Οι συγκεκριμένες εντολές λοιπόν αποκλείουν όλα τα "φουσκωμένα" από ζύμη αρτοσκευάσματα, όπως ψωμιά-ψωμάκια-κουλουράκια-γλυκίσματα φούρνου κλπ που περιέχουν ζύμη και καθορίζουν σαφώς, πως μόνο τα ιδιόχειρα "ξεφούσκωτα" (άζυμα) αρτοσκευάσματα επιτρέπονται.

Με άνεση λοιπόν μπορούμε να δούμε, ότι επί ποινή θανάτου απαγορεύθηκαν δια μιας και αποκλείστηκαν με περισσή σαφήνεια, όλα γενικώς τα αρτοσκευάσματα φούρνου απ' το τραπέζι των Εβραίων.

Απ' την άλλη μεριά, θα ήμασταν εξαιρετικά αφελείς, αν δε βλέπαμε ότι όλα τα παραπάνω φουσκωμένα από ζύμη προϊόντα φούρνου, αυτόματα περιορίζονται να καταναλωθούν μόνο απ' τους Αιγυπτίους.

Γιατί όμως μιλάμε για αρτοσκευάσματα φούρνου; Υπήρχαν φούρνοι στην Αίγυπτο;

Για να σχηματίσουμε άποψη είναι ανάγκη εδώ να θυμηθούμε το μοναδικό φουρνάρι «άρτοποιό» Γεν. Μ' 18:5 που πριν από 430 χρόνια απ' την εποχή του Μωυσή, μας περιγράφει τους δίσκους του γεμάτους απ' τα παρασκευάσματά του, που περιείχαν «έκ πάντων... της τέχνης του άρτοποιού» Γεν. Μ' 17. Για να υπάρχουν λοιπόν αρτοποιοί 430 χρόνια πριν, σημαίνει πως ασφαλώς υπήρχαν και άφθονοι φούρνοι στην Αίγυπτο. Όπως είπαμε άλλωστε η κατ' εξοχήν σιτοπαραγωγός χώρα της Αιγύπτου τι άλλο θα έκανε τα άφθονα σιτηρά της, εκτός από μια ατελείωτη ποικιλία από ένζυμα αρτοσκευάσματα: «ήτο ἄρτος... καθ' ὅλην την γῆν της Αἰγύπτου» Γεν. ΜΑ' 54 Σημειώνει η βίβλος απ' την εποχή ακόμα του Ιακώβ.

Άλλωστε οι ίδιοι οι Εβραίοι, αφού έφυγαν τελικά από την Αίγυπτο στις πρώτες δυσκολίες που συναντούν, αναπολούν τα χορταστικά αυτά ψωμιά της Αιγύπτου λέγοντας τα εξής πολύ αποκαλυπτικά: «Έν τῇ γῇ της Αἰγύπτου ὅτε ἐκαθήμεθα πλησίον τῶν λεβήτων τοῦ κρέατος καὶ ὅτε ἐτρώγαμεν ἄρτον εἰς χορτασμόν» Εξ 12'3.

Κρέας λοιπόν και χορταστικό ψωμί είχαν υπεράφθονα οι Αιγύπτιοι. Ναι ο Νείλος, τα ζώα τους και το άφθονο ψωμί τους, ήταν ανέκαθεν η αληθινή δύναμη των Αιγυπτίων.

Τώρα, ο Νεϊλος χτυπήθηκε βάνουσα. Τα ζώα αποδεκατίστηκαν ύπουλα. Και ακριβώς τώρα που απειλείται η ίδια τους η ζωή, έρχεται η σειρά του ψωμιού και των φούρνων να παίξουν το δικό τους ρόλο στο ανατριχιαστικό αυτό παιχνίδι της "θεικής ομηρίας". Η ζύμη, η ψυχή του ψωμιού, θα χτυπηθεί απ' την οργή του εβραϊκού "θεού"! Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, ο Μωυσής δε νοιάζεται τόσο για το τι θα φάνε οι δικοί του, αλλά για το τι δεν θα φάνε! Γιατί μόνο έτσι η ψωμοθρόφα Αίγυπτος θα γονατίσει μόνη της τα ανυποψίαστα παιδιά της.

Το επάγγελμα του ζυμωτή ήταν ανέκαθεν δύσκολο και κοπιαστικό. Και ενώ ο φούρναρης μπορεί να ήταν Αιγύπτιος, όλα δείχνουν ότι τουλάχιστον οι ζυμωτές της Αιγύπτου ήταν κάποιοι μπρατσωμένοι Ισραηλίτες, που απ' τη θέση αυτή της προχωρημένης διείσδυσης, είχαν το υψηλό προνόμιο να ρίξουν την ανάλογη θεική οργή όχι στο αλεύρι, όχι στο ζυμάρι, που σαν μεγάλες ποσότητες δεν προσφέροντο για σωστή δοσολογία κι ανακάτεμα, αλλά στο προζύμι!¹³⁹

Η Αίγυπτος λοιπόν όχι μόνο είχε φούρνους, αλλά έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι η ειδικότητα του ζυμωτή-φουρνάρη και ολόκληρος, ίσως αυτός ο κλάδος του επαγγέλματος, είχε περάσει δυναμικά από παλαιότερα στα χέρια των Εβραίων, σαν μια φυσικότερη προώθηση των "αδελφών" και ομοφύλων του τότε πετυχημένου "αρχισιτοποιού", Ιωσήφ!

Ο εβραιοκρατούμενος λοιπόν κλάδος του ζυμωτή-αρτοσκευαστή, εκαλείτο να παίξει με τη σειρά του έναν πολύ σοβαρό ρόλο στην προώθηση των θεικών πληγών. Όπλο τους; Η απλή ζύμη! Η ψυχή κάθε αρτοσκευάσματος, που με εκπληκτική ευκολία, (με τους απλούς δηλαδή ρυθμούς της καθημερινότητας), θα τοποθετούσε τα θεικά "τέρατα", κατ' ευθείαν απ' το "κραταιό χέρι" του Μωυσή, στο τραπέζι των εντελώς ανύπνοπτων Αιγυπτίων!

Ένα ακόμα ασύληπτο σχέδιο μαζικού πειθαναγκασμού, βρίσκεται σε μια γιγαντιαίων διαστάσεων εξέλιξη! Για επτά ολόκληρες μέρες, το ψωμί της Αιγύπτου θα είναι ένα μυρωδάτο "τέρας", που θα "δασκώνει" δυνατά τα σπλάχνα όποιου το γεύεται. Η "χάρη" θα αυξηθεί δραματικά και οι "θεραπευτές" θα γίνουν ανάρπαστοι! Τα ασημόχρυσα σκεύη και ο πλουμιστός ρουχισμός, θα φαντάζουν ευτελή ανάξια λόγου ανταλλάγματα μπρος στην ελπίδα, ("Χάρη") του θεραπευτή.

Ο Μωυσής, προειδοποιεί τους δικούς του σε όλους τους τόνους και καλύπτει όλα τα ενδεχόμενα. Είναι μέρες εξαιρετικής έντασης και τα

¹³⁹ Στη "μαγιά" όπως την αποκαλούμε σήμερα παρατονίζοντας ίσως απλά τη λέξη ("μάγια").

λάθη πρέπει να μηδενιστούν, έτσι: «ἀπό τῆς πρώτης ἡμέρας θέλετε σηκώσει (κρύψει, πετάξει) τό προζύμιον ἐκ τῶν οἴκων σας», διότι ακόμα και στην περίπτωση που θα μπορούσαν να φτιάξουν με δικό τους απείραχτο προζύμι, ἔνζυμα "φουσκωμένα" ψωμιά, αυτά, μόνο σύγχυση και λάθη θα μπορούσαν να προκαλέσουν, ανάμεσα σε "φουσκωμένα" ψωμιά που είχαν θεϊκή οργή και σ' αυτά που δεν είχαν. Ως δούλοι ἄλλωστε πολλοί ἐξ αὐτῶν θα κινδύνευαν σοβαρά να γευθῶν ἀπὸ λάθος το ἔνζυμο ψωμῶν ἀφεντάδων τους. Ἐτσι σε κάθε περίπτωση ἡ γενικὴ ἐντολὴ «οὐδὲν ἔνζυμον θέλετε φάγει» εἶναι ἡ μόνη ἀπλοποιημένη διέξοδος, τώρα που ἡ Αἴγυπτος θα γεμίσει ἀπ' τις αἰσπηλές και ὑπουλες πληγές του θεοῦ τους. Ἀς θυμηθούμε ἐδῶ, ὅτι δεν εἶναι αὐτὴ ἡ πρώτη φορά που ὁ ἀπλὸς καθημερινὸς ἄρτος γίνεται ὄπλο θεϊκοῦ πειθαναγκασμοῦ στα χέρια των Εβραίων πατριαρχῶν. Στην εποχὴ του Ἰωσήφ, ὁ Αἰγύπτιος ἀφέντης του Πετεφρῆς περιήλθε τότε σε μια βολικότατη γιὰ τον Ἰωσήφ "μακαριότητα" και ἡ ἀφήγηση δε δίστασε να μας ἀποκαλύψει ὅτι: «δὲν ἤξευρεν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ οὐδὲν, πλην τοῦ ἄρτου τὸν ὁποῖον ἔτρωγεν» Γεν. 18' 6. Ὁ "ἄρτος" λοιπὸν τῆς Αἰγύπτου θα γίνεῖ σε μὴ ευρύτερη αὐτὴ τὴν φορά κλίμακα ἡ "δύναμη" που θα σκαρπίζει τον σκληρὸ φόβο του εβραϊκοῦ θεοῦ. Αὐτοῦ ἀκριβῶς του "θεοῦ" του ὁποῖου τα λόγια καταλαβαίνουμε τώρα πολὺ καλύτερα, καθὼς ἀπ' τὴ γῆ τῆς προετοιμασίας ἀκόμα παρήγγειλε ἐπίμονα στο Μωυσή, να τα κάνει ὅλα τα «θαυμάσια-τέρατα» χωρὶς καθόλου να διστάσει. Σας θυμίζω τα γεμάτα νόημα λόγια του: «καὶ εἶπεν ὁ Κύριος... ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἰδέ νὰ κόμῃς... πάντα τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα ἔδωκα εἰς τὴν χεῖρὰν σου» Εξ. 6' 21. Και οἱ "Ο" «Ὁρα (δες-κοίτα) πάντα τὰ τέρατα ὅ δέδωκα ἐν ταῖς χερσὶ σου ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον Φαραώ». Βέβαια κατ' οὐσίαν τα λόγια αὐτὰ εἶναι του Ἰσθόρ μια και κανένας θεὸς δεν θα μπορούσε να κατέβει τόσο "χαμηλά" ὅσο κι αν προσπαθούσε. Ἀπ' τὴν προτρεπτικὴ, ἐνθαρρυντικὴ διστύπωση τῆς ἐντολῆς αὐτῆς καταλαβαίνουμε ὅτι, ἀκόμα και γιὰ τον Μωυσή δε θάταν εὐκόλο να σπείρει τον ὀλεθρο και τὴν οδύνη σε μικροὺς και μεγάλους σ' ἓναν ξέφρενα ἀναίσχυντο τρελὸ χορὸ πληγῶν, που ἀδιακρίτως και γιὰ μέρες ολόκληρες θα παρέδιδε στη σκληρὴ θεϊκὴ ομηρία και ἐκμετάλλευση ἓναν ολόκληρο λαό. Γι' αὐτὸ και ὁ "θεός" τον προτρέπει ἀναλόγως, "κοίτα (μη διστάσεις) να τα κάνεις ὅλα τα τέρατα που ἔδωσα στα χέρια σου"! Ναι, γιὰ τέτοιες αποφάσεις κανεὶς χρειάζεται μεταλλικὰ σπλάχνα και θεϊκὴ ἐντολή. Ὁ Μωυσὴς τα εἶχε λοιπὸν και τα δύο!

Το μεγαλεῖο των βιβλικῶν ηρώων, εἶναι ὅτι δεν κάνουν ἀπολύτως τίποτα στην τύχη. Ολόκληρη ἡ δράση τῆς Αἰγύπτου προδιαγραφόταν

με λεπτομέρειες, απ' την περίοδο που ο Μωυσής ακόμα προετοιμαζόταν στα πόδια του μεγάλου ιερέως Ιοθόρ στη γη Μαδιάμ. Εξ Γ & Δ: Παρακολουθήστε προσεκτικά τι λέει η αφήγηση, για τα υπό συζήτηση σημεία, πολύ προτού ο Μωυσής φτάσει στην Αίγυπτο φορτωμένος με τις πληγές του θεού του: «έξεύρω ότι δεν θέλει σās αφήσει ο βασιλεύς τής Αιγύπτου να υπόγητε, ει μή διά χειρός κραταιās και έκτεινας τήν χειτρο μου, θέλω πατάξει τήν Αίγυπτον μέ πάντα τά θαυμάσιά μου... και θέλω δώσει χάριν εις τόν λαόν τοῦτον έμπροσθεν τών Αιγυπτίων και όταν αναχωρήτε, δεν θέλετε αναχωρήσει κενοί, αλλά πāsα γυνή (Ο' γυνή) θέλει ζητήσει παρά τής γείτονος αυτής και παρά τής συγκατοίκου αυτής σκεῦη άργυρā και σκεῦη χρυσā και ένδύματα, και θέλετε επιθέσει αυτά επί τούς υιούς σας και επί τάς θυγατέρας σας και θέλετε γυμνώσει τούς Αιγυπτίους» Εξ Γ 18-22.

Πολύ πριν λοιπόν όλα αυτά συμβούν στην Αίγυπτο, ο Μωυσής εγνώριζε ότι η "θεϊκή αυτή χάρη" θα πρέπει να εμφανιστεί ξαφνικά, αμέσως μετά την ισχυρή "πάταξη" της Αιγύπτου απ' τα θεϊκά θαυμάσια. Όταν δηλαδή οι πληγές θα είναι σε πλήρη εξέλιξη, τότε παραδόξως θα έρθει αυτή η "θεϊκή χάρη".

Παράδοξο βέβαια, φαίνεται μόνο σε μας, διότι αν το σκεφτείς καλύτερα θα δεις, ότι πραγματικά μόνο μετά από ισχυρά χτυπήματα και πληγές μπορεί όντως κάποιος να "γδυθεί" για "χάρη" σου!

Η λέξη "χάρη" έχει εδώ ακριβώς την ίδια ιδιόμορφη εννοιολογική εφαρμογή με τη λέξη "ευλογία", την οποία τόσο πρόθυμα ο Αβραάμ και το σπέρμα του σκόρπιζε στους βασιλείς και άρχοντες της περιοχής, αλαφρώνοντάς τους παραδόξως κι απ' τα υπάρχοντά τους. Οι λέξεις λοιπόν "χάρη" και "ευλογία" δεν είναι βιβλικές παραδοξότητες απλά είναι χαρά και ευλογία για τον πατριαρχικό ιδιοτελή πλουτισμό. Το "θέλετε γυμνώσει τους Αιγυπτίους" που λέγεται αμέσως μετά τη "χάρη" δε νομίζω ότι αφήνει πολλά περιθώρια παρερμηνείας.

Δεν πρέπει επίσης να παραβλέψουμε το γνωστό πια ρόλο της γυναίκας, καθώς αναλαμβάνει να προωθήσει αυτήν τη "χάρη" με τη γλυκιά πειθώ της, προς τους δεινοπαθούντες Αιγύπτιους γείτονες. Βέβαια δε φτάνει μόνο η πειθώ και η γλυκιά γυναικεία συμπόνια. Για να ζητά κανείς απεγνωσμένα γιατριά, πρέπει να είναι αληθινά άρρωστος κι όχι απλά φοβισμένος. Ο φοβισμένος πληρώνει φειδωλά, ο βαριά πληγωμένος τα δίνει όλα. Κι αυτό το ξέρουν πολύ καλά οι ταλαντούχοι αυτοί χειριστές της "θεϊκής ομηρίας", οι κληρονόμοι της παράδοξης αυτής φυλετικής ιατροθηρίας.

Αυτή λοιπόν την πληγή του κατάκοιτου φοβισμένου πόνου, μοιράζουν μεσ' τα νόστιμα μυρωδάτα ψωμιά της Αιγύπτου, οι πρωτομάστοροι του ασύστολου δόλου, αφήνοντας στις γυναίκες το ρόλο της

γλυκιάς παρηγορητικής διείσδυσης στα σπίπα των δεινοπαθούντων θυμάτων. Τώρα πρόθυμα θα πληρώσουν με χρυσάφι, οποιαδήποτε χάρη τους κάνουν οι περίεργοι αυτοί θεραπευτές τους, μια και οι ανεξήγητοι πόνοι τους, τα παραλυμένα μέλη τους και η ξαφνική αυτή, συνεχώς επιδυνούμενη γενικευμένη πληγή, τους βεβαιώνει ότι είναι σίγουρα απ' αυτούς που θα πεθάνουν σε λίγες μέρες, όταν ο εξολοθρευτής θεός των Εβραίων θα περάσει απ' τους δρόμους της Αιγύπτου, για να μοιράσει το θάνατο πόρτα-πόρτα.

Επτά ολόκληρα μερόνυχτα, οι πρωτοφανείς αυτές πληγές θα εξαπλώνονται πάνω απ' τη Αίγυπτο. Το φάντασμα του μεγάλου πληγο-θεραπευτή Αβραάμ πλανιέται απειλητικά ξανά πάνω απ' τη χώρα. Τότε, μας λέει το βιβλικό υπόμνημα ότι: «ἐπέφερεν ὁ Κύριος ἐπὶ τὸν Φαραῶ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πληγὰς μεγάλας ἐξ αἰτίας Σάρρας τῆς γυναικὸς (αδελφῆς) τοῦ Ἀβραάμ» Γεν. 18' 17 χωρίς να μας δίνει καμμιὰ πρόσθετη λεπτομέρεια ούτε για το πλήθος αλλά ούτε και για τη φύση των πληγών. Τώρα όμως, αιώνες μετά τον Αβραάμ, έχουμε το θλιβερό προνόμιο να παρακολουθούμε με κάθε λεπτομέρεια, ένα απ' τα αξιότερα τέκνα του, καθώς (ευλογώντας... τις φυλές της γης) ολοκληρώνει το βασανιστικό δέσιμο μιας ολόκληρης χώρας κάτω απ' τα άσπαστα αόρατα δεσμά της αβρααμικής μαγγανίας! Τότε ■ Αβραάμ ήταν μόνος και με την πολυτάλαντη Σάρρα για βοηθό του μόνο τον αἶκο του φαραώ μπορούσε να πληγιάσει. Τώρα, αναρίθμητα πρόθυμα χέρια έκλεισαν την Αίγυπτο ολόκληρη, σ' έναν αδιέξοδο κλοιό θανάτου.

Αν και ολότελα "θεϊκή" η πληγή, ο Μωυσής σαν άριστος "προφήτης" γνωρίζει όλες τις λεπτομέρειες της τρομερής της έκτασης. Φωνάζει απειλώντας θυμωμένα πια, μπροστά στον μουδιασμένο μονάρχη: «θέλει εἶσθαι καθ' ὅλην τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου κραυγὴ μεγάλη ὅποια ποτὲ δὲν ἔγεινεν, οὐδὲ μετὰ ταῦτα θέλει γείνει τοιαύτη... καὶ πάντες οὗτοι οἱ δαῦλοι σου (εννοεῖ, τους Αιγύπτιους) θέλουσι καταβῆ πρὸς ἐμέ καὶ θέλουσι προσπέσει ἔμπροσθέν μου (θα με παρακαλούν στα γόνατα) λέγοντες, ἔξελθε σύ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν σε... καὶ ἔξηλθεν ὁ Μωυσὴς ἀπὸ τοῦ Φαραῶ μετὰ θυμοῦ μεγάλου»! Εξ. 1Α' 6-8.

Ο φαραώ εμβρόντητος παρακολουθεῖ αυτή την επίδειξη εξουσίας μέσα στο ίδιο του το παλάτι, χωρίς να μπορεί καθόλου να φαντασθεῖ ότι ο άνθρωπος που μόλις έφυγε θυμωμένα από μπροστά του, κατάφερε ήδη να βρει τρόπο να μοιράσει στα δύο την τροφή ολόκληρης της χώρας!

Για επτά ολόκληρα μερόνυχτα, η πιο διαδεδομένη τροφή της Αιγύπτου, τα λιμπιστά δηλαδή αρτοσκευάσματά της, θα γίνουν αφορμή ανέλπιστων πληγών σ' όλη τη χώρα! Και Ω! του ανεπανάληπτου και ανεξήγητου θαύματος! Μόνο οι υιοί Ισραήλ θα στέκουν

ανάμεσά τους γεμάτοι υγεία, συμπόνια και θεραπευτική διάθεση, τρώγοντας με όρεξη κρυφά μια ισχυρή φλουδωτή σκληρή και σαν πέτσα άζυμη λαγάνα.

Ναι αυτές οι τελευταίες 7 μέρες αλλά και οι νύχτες, θα είναι γεμάτες πόνους, αμοιβές και εντατική προετοιμασία. Μέσα σ' όλα αυτά, όμως ίσως κανείς δεν πρόσεξε κάτι πολύ παράξενο. Τα σκυλιά έπαψαν να γαυγίζουν πια τις νύχτες. Τα τελευταία από τα ζώα που χτυπήθηκαν απ' τον "θεϊκό" αφανισμό ήταν οι σκύλοι!

Τα γαυγίσματα των σκύλων δε θ' ακούγονται πια στη βαριά λαβωμένη πόλη. Οι Αιγύπτιοι το είδαν σίγουρα σαν καθυστερημένη θεϊκή οργή, κάτι χωρίς ιδιαίτερη αξία. Ο μόνος που γνώριζε καλά την αξία αυτής της καθυστερημένης πληγής ήταν ο Μωυσής, που έδωσε και την κατάλληλη συγκαλυμμένη εντολή που εξόντωσε τους φύλακες της νύχτας! «ἐπὶ πάντας ὁμῶς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ δὲν θέλει κινήσει σκύλος τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ» Εξ. 11' 7. Και φυσικά δεν πιστεύω να αμφιβάλλει κανείς ότι μόνο ένας τρόπος υπήρχε για να γίνει αυτό!

Οι σκύλοι ψόφησαν ξαφνικά, ενώ είχαν γλιτώσει την πληγή των οικόσιτων ζώων (κτηνών) και ενώ κανείς δε φαίνεται να έδωσε ιδιαίτερη σημασία, όλα δείχνουν ότι αυτή η ασήμαντη καθυστερημένη πληγή, ήταν πολύ σημαντικότερη απ' όπ, αρχικά, όλα έδειχναν.

«Πάσχα» μια σωτήρια δίαιτα

«Τὴν δεκάτην τούτου τοῦ μηνός ἃς λάβωσιν εἰς ἑαυτοὺς ἕκαστος ἓν ἄρνιον κατὰ τοὺς οἴκους τῶν πατριῶν αὐτῶν, ἓν ἄρνιον δι' ἕκαστον οἶκον. Ἐάν ὁμῶς ἦναι οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ὀλιγοστοὶ διὰ τὸ ἄρνιον, αὐτός καὶ ὁ γέπων αὐτοῦ (ο Ἰσραηλῖτης) ὁ πλησιέστερος τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἃς λάβωσιν αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ψυχῶν, ἕκαστος θέλει συναπαριθμεῖσθαι διὰ τὸ ἄρνιον ἀναλόγως μὲ το ἄρκετόν εἰς αὐτόν να φάγη» Εξ. 12' 3-4 και προσθέτει για να μην υπάρχουν ασάφειες «οὗτος εἶναι ὁ νόμος τοῦ Πάσχα. οὐδεὶς ἄλλογενὴς θέλει φάγει ἀπ' αὐτοῦ» Εξ. 12' 43.

Καθίστε λίγο και σκεφθείτε τη χρησιμότητα όλων αυτών των οδηγιών! Κανένα άλλο "θαύμα" στη βιβλική αφήγηση δεν απαιτεί όπως θα δούμε τόσες πολλές και λεπτομερείς διαιτητικές ενέργειες, πριν απ' την εκδήλωσή του. Βέβαια και καμιά "δίαιτα" δεν στοίχισε τη ζωή τόσων πολλών ανθρώπων. Κοπάξτε όλες αυτές τις οδηγίες και πολλές ακόμα που θα ακολουθήσουν. Μετά από όσα είδαμε γύρω απ' τη

δράση των πατριαρχών, δε σας λένε σαφώς ότι εδώ κυριολεκτικά κάτι "μαγειρεύεται";

Το ερώτημα λοιπόν δεν είναι "αν" ετοιμάζει κάτι ο Μωυσής αλλά "τι" ακριβώς ετοιμάζει.

Γιατί λοιπόν άραγε πάση θυσία, όλοι ανεξαιρέτως ακόμα και οι μοναχικοί και οι πάμφτωχοι, οι γέροι και οι ανήμποροι, όλοι πρέπει να φάνε ένα συγκεκριμένο γεύμα; Ναι πρέπει όλοι να "συναπαριθμισθούν" μη τύχει και κάποιοι φάνε κάτι άλλο. Προς τούτο ο Μωυσής αναλώνεται κυριολεκτικά σ' ένα ολόκληρο πλήθος οδηγιών «τό δέ ἀρνίον σας θέλει εἶσθε τέλειον ἀρσενικόν ἐνιαύσιον (γόμενος χρονιάρικο) καί θέλετε φυλάττει αὐτό μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης (14ης) τοῦ αὐτοῦ μηνός» *Εξ. ΙΒ' 15*. Το προβατάκι που θα γίνει το γεύμα της συγκλονιστικής νύχτας είναι μηνών ακόμα,¹⁴⁰ βυζαίνει ή τουλάχιστον δεν τρώει απ' το παχνί. Πέντε μέρες παρακολούθηση θα μας βεβαιώσουν ότι δεν έχει συμπτώματα ακούσιου δηλητηριασμού και επί πλέον η εντολή «θέλετε φυλάττει αὐτό» ξεκάθαρα απαγορεύει να ξεσπράτσει το αρνάκι στην επικίνδυνη αυλή του Αιγύπτου γείτονα: «καί θέλετε σφάξει αὐτό πρός τό ἑσπέρας καί θέλουσι λάβει ἐκ τοῦ αἵματος καί βάλει ἐπὶ τοὺς δύο παραστάτας καί ἐπὶ τό ἀνώφλιον» (*ΙΒ' 6*). Όχι ένα αλλά τρία σημάδια αίματος. Ο εξολοθρευτής αυτή την τελική νύχτα της οργής, ήθελε να βλέπει καθαρά και γρήγορα!

Και τώρα δώστε όλη σας την προσοχή, σ' αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε συνταγή σωτηρίας: «καί θέλουσι φάγει κρέας τήν νύκτα ἐκείνη, ὀπτόν (ψητόν) ἐν πυρί μέ ἄζυμα, καί με χόρτα πικρά ("Ο" πικρίδες¹⁴¹) θέλουσι φάγει αὐτό. Μή φάγετε ἀπ' αὐτοῦ ὦμόν (!) μηδέ βραστόν ἐν ὕδατι, (όχι κατσαρόλα δηλαδή και θα δούμε γιατί) ἀλλά ὀπτόν ἐν πυρί (αλλά ψητό το ξανατονίζει στη θράκα) τήν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ» ολόκληρο δηλαδή στόφιο απ' το κεφάλι μέχρι και τα πόδια. Σε καμιά περίπτωση δε θα τεμαχιστεί. Ολόκληρο λοιπόν, προφανώς σουβλιστό στην ανθρακιά: «καί μετὰ τῶν ἐντόσθιων αὐτοῦ» εδώ εννοεί τα βρώσιμα εντόσθια ραμμένα προφανώς στο εσωτερικό του. Κι αιτά λοιπόν μαζί, μέσα στο αρνάκι για να μην μπουν κατά παρέκκλιση των οδηγιών σε κατσαρόλα! «καί μή ἀφήσετε ὑπόλοιπον ἀπ' αὐτοῦ ἕως τό πρωῒ ὅ,τι περισσεύσῃ ἀπ' αὐτοῦ ἕως τό πρωῒ, καύσατε ἐν πυρί» *Εξ. ΙΒ' 5-10*. Υπομονετικά μέχρι το πρωί να κάψουν τα υπολείμματα! «καί οὕτω θέλετε φάγει αὐτό ἐξωσμένοι τάς ὀσφύας σας, ἔχοντες τό ὑποδήματα σας εἰς τοὺς

¹⁴⁰ Με πολύ πρόχειρους υπολογισμούς τα "ενιαύσια" αρνάκια στις ημέρες του Πάσχα είναι περίπου τεσσαρῶν μηνών.
¹⁴¹ Ο "ἐπὶ πικρίδων ἔδονται".

πόδας σας καὶ τὴν ράβδον σας εἰς τὴν χεῖραν σας καὶ θέλετε φάγει αὐτό μετὰ σπουδῆς εἶναι Πάσχα¹⁴² τοῦ Κυρίου. Διότι τὴν νύκτα ταύτην θέλω περάσει δια μέσου τῆς γῆς τῆς Αἰγύπτου καὶ θέλω πατάξει πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους». Εξ 18' 11-12. Μα πῶς θα πατάξει τα κτήνη των Αιγυπτίων αφού ἤδη «ἀπέθανον πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων»; Εξ 9' 6.

Ἡ αντίφαση αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ μόνη ἀνακολουθία στὴν περιγραφὴ τῆς τελευταίας πληγῆς. Ἡ σύνδεση τῆς τελευταίας αὐτῆς πληγῆς, ἀποκλειστικά καὶ μόνο με τὰ πρωτότοκα τῆς Αἰγύπτου, εἶναι ἡ κυριότερη ἀπόπειρα ἀπόκρυψης των ἀληθινῶν μηχανισμῶν τῆς πληγῆς. Επαναλαμβάνουμε λοιπὸν ὅπως εἶπαμε καὶ προηγουμένως, ὅτι ἡ πληγὴ αὐτὴ ὅταν πρωτοεξαγγέλθηκε ἦταν γενικὴ κατὰ των Αἰγυπτίων, χωρὶς κανέναν ἰδιαίτερο προσδιορισμὸ πρωτοτόκων. Τὰ περὶ πρωτοτόκων ἴσως νὰ ἦταν κατοπινὴ ἀπειλὴ προσαρμοσμένη στα δεδομένα τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας. Ἡ ἀρχικὴ ἀπειλὴ «θέλω πατάξει σέ (φαραῶ) καὶ τὸν λαόν σου» 9' 15, μόνο πολὺ ἀργότερα σημειώνει ἀναγκαστικὴ στροφὴ, προφανῶς διότι δὲ βρέθηκε ἀμεση πρόσβαση εἰδικά στα τρόφιμα τοῦ ἀρχόντα φαραῶ. Ὅπως ἄλλωστε εἶδαμε ἀπ' τὴν περίοδο ἀκόμα τοῦ Ἰωσήφ, ὁ βασιλιάς ἔχει προσωπικὸ φουρνάρη-αρτοποιητὴν ποὺ ὁπωσδήποτε δὲ μπορούσε νὰ ἦταν Εβραῖος. Οἱ φουρνοὶ δοκιμαστές του, ἦταν σίγουρα ἕνας επιπρόσθετος κίνδυνος ἀποκάλυψης. Βρέθηκε ὁμως, ὅπως φαίνεται, τρόπος προσέγγισης τοῦ πρωτότοκου γιου τοῦ φαραῶ, ποὺ ἀν καὶ ἀμεσα υποψήφιος τοῦ θρόνου, εἶχε κατὰ τὴ θέληση των συμπτώσεων ἕνα "τρωτό" σημεῖο ἐπαφῆς καὶ προσέγγισης με τὴ θεϊκὴ κατάρρα. Κάποια ἀδυναμία τοῦ ὑψηλοῦ πρίγκιπα σε κουλουράκια ἢ γλυκίσματα τοῦ τοπικοῦ φούρνου, ἔξω ἀπ' τὴν τυπικὴ φρουρούμενη διατροφή, ἀπειλούσε νὰ του στοιχίσαι τὴ ζωὴ. Ὁ Μωυσής, ποὺ ἐνδεχομένως το πληροφορεῖται ἐγκαιρὰ, μετατρέπει τὸ ἀρχικὸ «θέλω πατάξει σέ καὶ τὸν λαόν σου με θανατικόν» στο πολὺ πιο ἐξειδικευμένο «Ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου θέλει ἀποθάνει, ἀπὸ τοῦ πρωτοτόκου τοῦ φαραῶ, ὅστις κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἕως τοῦ πρωτοτόκου τῆς δούλης, ἥτις δουλεύει ἐν τῇ μύλῃ» Εξ 1Α' 5. Τὸ μόνο διάσημο θύμα στὴν οἰκογένεια τοῦ φαραῶ, μπορεῖ λοιπὸν νὰ εἶναι ὁ «ἄτακτος» πρωτότοκος τοῦ φαραῶ με τὶς ἐξωσυλικές του προτιμήσεις. Για τὰ ἄλλα θύματα τὰ ἀνώνυμα, κανεὶς δὲ νοιάζεται ἀν θα εἶναι πράγματι πρωτότοκα ἢ ὄχι. Ἡ ἀφήγησις ἄλλωστε πρέπει νὰ τονίσουμε, δὲν ικανοποιεῖ καθόλου τὴν περιέργειά μας γιὰ τὸ ἀν πέθανε τελικῶς ὁ πρωτότοκος γιος τοῦ βασιλιά. Ἐτσι, γιὰ

¹⁴² Λεξ. Αρχ. Ελλ. Γλώσσας Σταματάκου: Τὸ εβραϊκὸ Πάσχα ἐκ τοῦ pásach = παρέρχομαι.

να μένει αναπάντητο ένα τόσο κεφαλαιώδες ερώτημα, συμπεραίνουμε εκ του ασφαλούς, ότι μπορεί να παρουσίασε συμπτώματα της πληγής των ενζύμων, αλλά η τελική πληγή του εξολοθρευτή, εντελώς δικαιολογημένα δεν έφτασε ποτέ μέχρι το πιάτο του υψηλού πρίγκιπα. Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι εάν ο πρωτότοκος γιος του φαραώ γίνεται στόχος της θείκης οργής ως φυσικός διάδοχος του θρόνου, θα έπρεπε, έτσι, εχόντων των πραγμάτων, να υποκύψει στην πληγή αυτή και ο βασιλιάς φαραώ όντας κι αυτός πρωτότοκος πράγμα που φυσικά δεν συνέβη.

Μάλλον λοιπόν, η μετατροπή της γενικής ανθρωποκτόνου πληγής σε πληγή πρωτότοκων, εξυπηρετεί θαυμάσια άλλους στόχους, όπως ίσως την καλύτερη εκμετάλλευση του βασιλικού περιβάλλοντος απ' τον Μωυσή, ή το πολύ πιο σίγουρο, να προσφέρει στην αφήγηση το αναγκαίο πέπλο μυστηρίου και την απαραίτητη σύγχυση, προκειμένου να εξαφανιστούν με βεβαιότητα οι εντελώς ανθρωποκίνητοι μηχανισμοί εκτέλεσης της εκτεταμένης αυτής εγκληματικής μαγγανίας!

Άλλωστε, σ' όλα αυτά, το περίεργο θα ήταν να μην υπήρχαν οι απαραίτητες απόπειρες συγκάλυψης κι όχι το αντίθετο. Και για να τελειώνουμε με τα περί πρωτοτόκων συμπληρώνουμε ότι τα πρωτότοκα έκτοτε εξαγοράζοντο με αξιόλογες προσφορές προς το εβραϊκό ιερατείο, είτε ζώο ήταν αυτό, είτε άνθρωπος. Υπήρχε λοιπόν κάθε λόγος να παρεμβληθεί και να συντηρηθεί η κερδοφόρος αυτή λεπτομέρεια.

Επανερχόμαστε όμως στην αφήγηση που παραδόξως λέει, ότι στην ανθρωποκτόνο πληγή των Αιγυπτίων, μαζί με άλλους θα πεθάνει και ο γιος «της δούλης ήτις δουλεύει εν τῷ μύλῳ» αλλά όχι μόνο αυτός, σύμφωνα με την αφήγηση μαζί τους πεθαίνει κι ο γιος «τοῦ αἰχμαλώτου τοῦ ἐν τῷ δεσμητηρίῳ» ΕΞ 14' 5 & 18' 29. Και εδώ είμαστε αναγκασμένοι να παρεμβάλλουμε ένα ερώτημα που δεν μπορεί να απαντηθεί με καμιά βιβλική λογική. Γιατί πεθαίνει ο γιος της δούλας και του φυλακισμένου αιχμαλώτου; Γενικότερα οι δούλοι κι οι αιχμάλωτοι, οι μη Αιγύπτιοι, γιατί πρέπει να πεθάνουν για μια διένεξη που ολότελα δεν τους αφορά; Μα ακριβώς, επειδή δεν υπάρχει τρόπος να σωθούν. Οι ολότελα αθώοι και μάλιστα όμοιοι ή και χειρότερα καταδυναστευόμενοι αλλοεθνείς δούλοι και αιχμάλωτοι, απ' τον "δίκαιο και φιλεύσπλαχνο" θεό των Εβραίων βρίσκουν όμοιο με τους Αιγύπτιους θάνατο! Το Πάσχα, η θείκη παράτρεξη δεν είναι γι αυτούς. Θυμηθείτε «Οὗτος εἶναι ὁ νόμος τοῦ Πάσχα. Οὐδεὶς ἀλλογενὴς θέλει φάγει ἀπ' αὐτοῦ» ΕΞ 18' 43. Ο δούλος του οποίου η μητέρα δουλεύει στο μύλο, αλλά και ο αιχμάλωτος στο δεσμητήριο, αν και ολότελα αθώοι, αν και εντελώς άσχετοι αλλοεθνείς, δε μπορούν να συμπεριληφθούν στη σωτήρια

πασχαλινή διαίτα, χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο αποκάλυψης το γιγάντιο σχέδιο εξόντωσης των θανάσιμα παγιδευμένων Αιγυπτίων.

Και ξαναρωτώ, υπάρχει άλλη εξήγηση στο γιατί πεθαίνει ο κακομοίρης ■ δούλος στο μύλο και ■ δύστυχος αιχμάλωτος στα Αιγυπτιακά δεσμοκτήρια; Η ίδια λοιπόν η βιβλική αφήγηση ομολογεί θρασύτητα την αδυναμία της αβρααμικής θεότητας να τηρήσει έστω και τα στοιχειώδη όρια δικαιοσύνης. Σκοτώνει αδιακρίτως εχθρούς, αλλοεθνείς δούλους και κρατούμενους. Ποιός... θεός λοιπόν και ποιά... πρωτότοκα! Εδώ έχουμε μια καθαρή ομολογία μαζικής εγκληματικής ενέργειας που στρέφεται χονδροειδώς και αδιακρίτως εναντίον όλων όσων αγνοούν τα σωτήρια μαγειρέματα του αρχιμαγγανιστή Μωυσή!

Και ξαναρωτώ. Γιατί η θεότητα σκοτώνει αδιάκριτα εχθρούς και ξένους;

Τη νύκτα εκείνη

Ας επαναλάβουμε όμως με προσοχή τα βασικά στοιχεία της αφήγησης. Τί ακριβώς μας είπε;

Να πάρουμε ένα αρνάκι απ' τα δικά μας, να το προσέξουμε ιδιαίτερα τις τελευταίες τέσσερις-πέντε μέρες και αφού το σφάξουμε νωρίς τ' απόγευμα, να βάψουμε με ένα ματσάκι ρίγανη¹⁴³ εμφανώς το κατώφλι και τους παραστάτες της εξώπορτας. Το αρνί απαγορεύεται να τεμαχιστεί, ώστε εκ του ασφαλούς να μη χωράει να γίνει γεύμα στη μαρμίτα. Οπωσδήποτε πρέπει να αποφύγουμε την κατσαρόλα «*Μή φάγετε απ' αὐτοῦ... βραστόν ἐν ὕδατι*». Αλλά και τα εντόσθιά του να μείνουν πάνω του ώστε να μη γίνουν άλλο γεύμα-προφανώς κατσαρόλας. Και να έρθουν όλοι και να μετρηθούν καλά για να φάνε στα σίγουρα όλοι όσοι θέλουν να ζήσουν απ' αυτό το ψητό δείπνο κι όχι απ' οποιοδήποτε άλλο γεύμα κατσαρόλας. Όλοι λοιπόν «*ἑπτόν*» (ψητόν) και οπωσδήποτε όχι βραστό: «*μηδέ βραστόν ἐν ὕδατι*». Μακριά λοιπόν από κατσαρόλα... Αναρωτιέται όμως κανείς. Μα γιατί τόσο μαγειρική για ένα "θαύμα"; Δε θα μπορούσε επιτέλους ο θεός να σκοτώσει τους Αιγύπτιους, χωρίς τόσες λεπτομερείς κινήσεις μαγειρικής λατρείας;

Γιατί την ώρα που οι άλλοι θα πεθαίνουν, εμείς πρέπει να δίνουμε όλη μας την προσοχή στον τρόπο που θα φαγωθεί ένα αρνί; Κι επιτέλους, γιατί οπωσδήποτε μακριά απ' την κατσαρόλα; Για τον πολύ απλό λόγο. Το "κραταιό χέρι" θα αφήσει την οργή του να εκδηλωθεί

¹⁴³ "Ο" = «δέσμην ὑσσώπου»

αυτό το βράδυ, στον χώρο όπου στήνεται η βραδινή κατσαρόλα! Μα... πως είναι αυτό δυνατόν; Απλό και πανεύκολο. Από την καμινάδα του χαμηλοτάβανου αιγυπτιακού σπιτιού!

Ναι, αυτός είναι ο «εξολοθρευτής» που θα διέλθει εν μέσω των οδών της Αιγύπτου δια να πατάξει αυτήν! Τρόποι; Υπάρχουν πολλοί.

Αθόρυβα, στους δρόμους της λαβωμένης πόλης μ' ένα απλό ραβδί (μακρόξυλο) στο χέρι με κατάλληλη υποδοχή, θα μπορούσε μόνος του κάποιος να φέρει την θεϊκή οργή κατ' ευθείαν μέσα στη χαμηλή καμινάδα. Με δύο άτομα, το πράγμα γίνεται ακόμη πιο εύκολο καθώς πατώντας ο ένας στο λυγισμένο γόνατο του άλλου, μπορεί να επιδρα-ψιλεύσει με ακρίβεια την ουράνια οργή, που υποχρεωτικά θα καταλήξει στη χύτρα των κουρασμένων απ' τον κάματο της ημέρας Αιγυπτίων, καθώς αμέριμνοι στην προστατευμένη θαλπωρή του σπιτιού τους περιμένουν να γευθούν το ευωδιαστό βραδινό τους. Τώρα, μπορούμε να καταλάβουμε καλύτερα γιατί ψόφησαν ξαφνικά οι σκύλοι και την περιεργή εντολή εξόντωσής τους, «ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὅμως Ἰσραὴλ δέν θέλει (διάβαζε δεν πρέπει να) κινήσῃ σκύλος τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ» τώρα την καταλαβαίνουμε και μάλιστα με το παραπάνω!

Οι ομάδες έπρεπε να κινηθούν γρήγορα, αθόρυβα και χωρίς λάθη. Σε μιά άλλη εκδοχή, κάποιος στο ρόλο του εξολοθρευτή βαδίζει φυσιο-λογικά στους νυχτωμένους παντέρημους δρόμους. Αφού εντοπίσει το σπίτι χωρίς τα απαραίτητα σημάδια στην πρόσοψη, κάνει νεύμα στη διάδα των νεαρών συνεργατών του που κινούνται προσεκτικά ■ αθόρυβα αθέατοι πίσω απ' το σπίτι χωρίς τα κόκκινα σημάδια. Ο ένας πατώντας στα χέρια του άλλου "φτάνει" στην ταράτσα του χαμηλού πλινθόκτιστου σπιτιού, που σε λίγο θα θρηνήσει τον πρώτο που θα γέψει απ' τη δραστικότερη αυτή τη φορά πικρή θεϊκή οργή!

«Οπτόν» λοιπόν και ουχί «ἐν ὕδατι» ήταν για απόψε το μενού της σωτηρίας!

Μόνον έτσι λοιπόν, ο νυχτερινός "εξολοθρευτής" είναι σε θέση να δώσει νόημα σ' ολόκληρη την περίπλοκη βιβλική διαδικασία. Παρέρ-χεται, κάνει «πάσχα» ή παράτρεξη, σ' όλα τα σπίτια που τα τρία σημάδια αίματος είναι ορατά. Σ' αυτά σαφώς μένουν δικοί τους. Εδώ έφαγαν ψητό αρνί, εδώ δεν μπήκε κατσαρόλα. Και το αίμα που τόσο ξεκάθαρα φαίνεται στους δύο παραστάτες της πόρτας και στο κατώφλι, είναι η καλύτερη απόδειξη ότι σ' αυτό το σπίτι έχουν τηρηθεί όλες οι οδηγίες της σωτηρίας διαπίσαι! Ακόμα κι από ενδεχόμενο λάθος, αν δηλαδή τα σημάδια δεν είναι ορατά, από κλειστές αυλόπορτες σκιερές γωνιές κλπ, δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος, γιατί κάτω στη βάση της καμινάδας δεν υπάρχει στημένη η συνηθισμένη βραδινή κατσαρόλα.

Στα σπίτια που τα σημάδια αίματος δεν υπάρχουν, ολοφάνερα μένουν άνθρωποι που δε μετέχουν στη σωτήρια μαγειρική του πάσχα. Κανείς σ' αυτό το σπίτι δεν μπορεί να υποπτευθεί ότι το «έν ὕδατι» δείπνο (βραστό), που ετοιμάζεται στη σπιτική εστία, θα το χτυπήσει "ουρανοκατέβατη πικρή θεϊκή οργή"! Εδώ λοιπόν ο εξολοθρευτής δεν πρέπει να κάνει "παράτρεξη" (πάσχα), εδώ πρέπει με σιγουριά να χτυπήσει.

Μα μπορούσαν να δουν τα κόκκινα σημάδια μεσ' τη σκοτεινή νύχτα; Ασφαλώς, η 14η του μηνός "Νισάν" στην οποία ορίζεται το εβραϊκό πάσχα είναι νύχτα ολόλαμπρης πανσέληνου!¹⁴⁴ Ρωτήστε επ' αυτού οποιονδήποτε γνώστη και θα σας βεβαιώσει ότι το εβραϊκό πάσχα ορίζεται με την πλήρη φάση του φεγγαριού και φυσικά αυτό δεν είναι διόλου τυχαίο, ο εξολοθρευτής (δεν γινόταν αλλιώς) έπρεπε να βλέπει όσο γίνεται καθαρά και γρήγορα. Πιστεύω ότι όλοι μπορούν να φανταστούν στο γεωγραφικό πλάτος της Αιγύπτου, την φωτεινότητα μιας πανσέληνου.

Μα δεν υπήρχαν σκύλοι, να γαβγίσουν την ασυνήθιστη αυτή νυχτερινή δραστηριότητα; Είπαμε πως όχι. Όχι μόνο γαβγίσματα, αλλά ούτε ένας γρυλισμός δεν ακούστηκε στην νεκρική σιγή της νύχτας. Η εντολή του Μωυσή «οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ»¹⁴⁵ δεν άφησε περιθώρια στους σκύλους της Αιγύπτου να εκτελέσουν τα φυσικά τους σωτήρια καθήκοντα. Είχαν ήδη προ ημερῶν αφανιστεί.

Δεν υπήρχαν όμως ούτε άνθρωποι στους δρόμους ή τις αυλές, που θα εμπόδιζαν τον ανέλπιστο αυτόν "ουρανοκατέβατο" εξολοθρεμό;

Είχε λάβει τα μέτρα του και γι αυτό ο Μωυσής. Ο ίδιος είχε φροντίσει ν' ακούσουν καλά την ακριβή ώρα, που η απειλή του θανάτου θα τριγυρνούσε κυριολεκτικά στους δρόμους της Αιγύπτου. Είχε φωνάξει δυνατά «τάδε λέγει Κύριος περί μέσας νύκτας ἐγώ (ο εξολοθρευτής) εἰσπορεύομαι»¹⁴⁶ εἰς μέσον Αἰγύπτου»! Ο' Εξ. ΙΑ' 4. Ή όπως το αποδίδει η γνωστή μας μετάφραση «οὕτω λέγει ὁ Κύριος περί τό μεσονύκτιον ἐγώ θέλω ἐξέλθει εἰς τό μέσον τῆς Αἰγύπτου καί πᾶν... ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου θέλει ἀποθάνει» Εξ. ΙΑ' 4.

Όταν λοιπόν όλοι ξέρουν ότι το θανατικό θα κυκλοφορήσει «περί το μεσονύκτιον» έξω στους δρόμους της Αιγύπτου, είναι φυσικό κανείς να μη θέλει να βγει έξω για να το συναντήσει. Οι Αιγύπτιοι οπωσδήποτε δε σκοπεύουν να βγουν απ' τα σπίτια τους, αυτή τη νύχτα του χαμού. Ο

¹⁴⁴ Το εβραϊκό πάσχα ορίζεται ως εξής: Κατά την εαρινή ισημερία ορίζουν την 1ην του μηνός Νισάν. Έτσι την 14η του ίδιου αυτού μηνός που εορτάζεται το Πάσχα είναι υποχρεωτικά η πρώτη πανσέληνος μετά την εαρινή ισημερία.

¹⁴⁵ "Ο" Εξ. ΙΑ' 7 Γρύξει = γρυλλίζει.

¹⁴⁶ Εισπορεύω = οδηγώ μέσα εις. . πορεύομαι μέσα εις. . εισέρχομαι.

εκπληκτικός Μωυσής κατάφερε να τους μαντρώσει σαν τα πρόβατα πριν τη σφαγή. βάζοντάς τους για φύλακα μονάχα τον ίδιο τους το φόβο! Στην κατεύθυνση αυτή η βιβλική αφήγηση προσθέτει τη σαφή εντολή του Μωυσή, με την οποία παγιδεύει τα θύματά του μέσα στη θανάσιμη "ασφάλεια" του σπιτιού τους, απομακρύνοντάς τους με σαφείς εκφοβισμούς απ' τους νυχτερινούς δρόμους της Αιγύπτου: «οὐδεὶς θέλει ἐξέλθει ἐκ τῆς θύρας τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἕως πρὶν διότι ὁ Κύριος θέλει περάσει διὰ να πατάξῃ» ΕΞ. 18' 22'

Η εντολή βέβαια αυτή, στο κείμενο φαίνεται να απευθύνεται στους Ισραηλίτες. Επιμένων όμως, ότι αυτοί, είχαν κάθε λόγο να τη μεταφέρουν "σπλαχνικά" στους γείτονες Αιγύπτιους, σαν φιλική συμβουλή καθώς τους έπαιρναν γι' αντάλλαγμα τα αργυρά και χρυσά τους σκεύη, ευχόμενοι ίσως στους τρομοκρατημένους Αιγύπτιους: "καλό πάσχα" - καλή παράτρεξη και σωτηρία! Βέβαια για τα αληθινά σωτήρια σημάδια αίματος... ούτε κουβέντα.

Γι' αυτά τα σημάδια του αίματος και τη συμμετοχή τους στη διαδικασία της σωτηρίας η αφήγηση γίνεται ενοχλητικά αποκαλυπτική λέγοντας: «καὶ ὅταν ἴδῃ τό αἷμα ἐπὶ τό ἀνώφλιον καὶ ἐπὶ τοὺς δύο παραστάτας, ὁ Κύριος θέλει παρατρέξει τὴν θύραν καὶ δέν θέλει ὀφῆσει τὸν ἐξολοθρευτὴ νά... πατάξῃ» ΕΞ. 18' 23'

Κι αλλού: «καὶ τό αἷμα θέλει εἶσθαι εἰς ἐσᾶς διὰ σημεῖον ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, εἰς τάς ὁποίας κατοικεῖτε καὶ ὅταν ἴδῃ τό αἷμα, θέλω σᾶς παρατρέξει» ΕΞ. 18' 13. Αυτά λέγει ὁ "Κύριος" κι εμεῖς λέμε με τη σειρά μας, ὅτι ο "Κύριος" αυτός, τη βραδιά εκείνη, δε φαίνεται να βλέπει και πολύ περισσότερα από έναν οποιονδήποτε, Εβραίο!

Η νύχτα αυτή θα 'πρεπε να μείνει στην ανθρώπινη ιστορία σαν το μεγαλύτερο έγκλημα μαγγανισμού όλων των εποχών! Κι όμως, γιορτάζεται δυστυχώς ακόμα μεγαλόπρεπα με απαράλλαχτες σχεδόν όλες τις βασικές λεπτομέρειές της απ' όλους εμάς, σ' ολόκληρο το δυτικό κόσμο, ως ένδοξη νύχτα νίκης της ζωής επί του θανάτου. Ενώ θα 'πρεπε να θυμίζει εντελώς το αντίθετο! Να είναι άραγε αυτό, η καλύτερη απόδειξη ότι οι αφέλειες των λαών κρατούν χιλιετηρίδες;

Παραθέτω απόφια την πιο φονική αλλά και τραγικά διάσημη συνταγή μαγγανισμού (δολο-φονικής φαρμακευτικής μαγειρικής) που γράφτηκε ποτέ για έναν ολόκληρο λαό:

«καὶ φάγονται τό κρέα τῆ νυχτὶ
ταύτῃ ὅπτα πυρὶ καὶ ἄζυμα ἐπὶ
πικρίδων ἔδονται. Οὐκ ἔδεσθε ἀπ'
αὐτῶν ὡμὸν οὐδέ ἠψημένον ἐν ὕδατι,

ἀλλ' ἢ ὀπτά πυρί, κεφαλὴν σὺν τοῖς
ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις» ΕΞ. 18' 8-9 Ο'.

Και ἡ γνωστή σ' ὅλους μας μετάφραση:
«Καὶ θέλουσι φάγει το κρέας τὴν
νύκτα ἐκείνην ὀπτόν ἐν πυρί
με ἄζυμα, καὶ με χόρτα πικρά
θέλουσι φάγει αὐτό· μὴ φάγητε ὅπ'
αὐτοῦ ὡμόν, μηδὲ βραστόν
ἐν ὕδατι, ἀλλὰ ὀπτόν ἐν πυρί, τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν ποδῶν
αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν
ἐνδοσθίων αὐτοῦ.» ΕΞ. 18' 8-9.

Πῶς εἶναι δυνατόν να ἀμφιβάλλει κανεὶς διαβάζοντας τα παραπάνω
εἰδήματα, ὅτι ἡ μαγειρική κι ὄχι ὁ θεὸς σκότωσε τοὺς Αἰγύπτιους;

Πῶς εἶναι δυνατόν να μὴ βλέπει κανεὶς, ἀκόμα καὶ με τὶς πλέον
ασθενικὲς δυνάμεις κρίσεως, ὅτι κανένας αξιοπρεπὴς θεὸς δε θα
χρειαζόταν τόσο μαγειρική συμπαράσταση, γιὰ να μοιράσει με
ἀκρίβεια τὸ θάνατο στοὺς ἐχθροὺς του;

Πῶς εἶναι δυνατόν, διαβάζοντας ὅλα τα παραπάνω να προσπερά-
σεις ἀβασάνιστα τὴ σκέψη, ὅτι ἀπλὰ ὁ Μωυσὴς μοίρασε με ἀκρίβεια
ζωὴ καὶ θάνατο στὴν Αἴγυπτο με ἓνα μοναδικό μυστικό δείπνο; Τόσο
μυστικό που ■ Μωυσὴς ὄχι μόνο ἀπαγορεύει με αὐτό που ἀποκαλεῖ
«νόμον τοῦ πάσχα» τὴ συμμετοχὴ οἰποιοδὴποτε ἀλλογενοῦς (ΕΞ. 18' 43)
ἀλλὰ ἔχει λόγους να κρατήσῃ μυστικό τὸ δείπνο αὐτό καὶ μετὰ τὴν
τελεσὴ του. Ἔτσι, γιὰ μετὰ τὸ δείπνο ἔχει δώσει τὴν περίεργη ἐντολή: «
Ὅ,τι δὲ περισσεύσῃ ἀπ' αὐτοῦ (τοῦ αρνιοῦ) ἕως τὸ πρῶί καύσατε ἐν
πυρί» ΕΞ. 18' 10.

Ὀλοφάνερα ὁ Μωυσὴς προσπαθεῖ να εξαφανίσῃ τὰ ἴχνη τοῦ
ομοιόμορφου σωτήριου γεύματος. Λαμβάνει τὰ μέτρα του γιὰ τὸν
ἐνδεχόμενο αἰφνίδιο ἐλεγχὸ τοῦ φαραῶ. Εἰπτόπιο ἐλεγχὸ που θυμάται
ὅτι ὁ φαραῶ ἀποπειράθηκε (μετὰ τὴ σοβαρὴ πληγὴ τῶν κτηνῶν) στα
σπίτια τῶν Εβραίων. Γιὰ να εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον να φανεῖ, ὅτι οἱ
Εβραῖοι σώθηκαν τρώγοντας ὅλοι ἀνεξαιρέτως σουβλιστὸ ψητὸ ἀρνάκι
κι ὄχι φαγητὸ κατσαρόλας, καίνε ὅσο μποροῦν τὰ τρυφερά υπολείμμα-
τα μέχρι τὸ πρῶί. Μα γιὰτί δε βγαίνουν ἐξω, ἀν εἶναι ἔτσι, να τὰ θάψουν
θα ρωτήσῃ κανεὶς καὶ παιδεύονται καίγοντάς τα καὶ παραχώνοντάς τα
στὴν ἀνθρακιά; Ἡ ἐντολή ἦταν σαφής: «οὐδεὶς θέλει... ἐξέλθει ἐκ τῆς
θύρας τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἕως τὸ πρῶί διότι ὁ Κύριος θέλει περάσῃ

διὰ νό πατάξῃ τοὺς Αἰγυπτίους». Ἐξω λοιπόν, ἦταν μόνον ὅσοι «βοηθοῦσαν» τον «Κύριο» να πατάξει τους Αιγύπτιους.

Το ἀνοίγμα τῆς πόρτας, ἐκείνῃ τῇ νύχτᾳ γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο σε γέρους, παιδιὰ καὶ γενικά σε ἀσχετοὺς μόνο κακό μποροῦσε νὰ κάνει στὴ νυχτερινή περιπολία του ἐξολοθρευτή!

Υπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο που μας πείθει ὅτι ὁ Μωυσῆς χειρίζεται με τέχνη τὰ δηλητήρια. Κάτι που ἀναφέρεται, μία καὶ μοναδική φορά, ἀλλὰ συμμετέχει ἀπαραίτητα στὸ σωτήριο φυλετικό δείπνο: ἡ ὑπαρξὴ του μάλιστα στὸ πασχαλινὸ τραπέζι υπογραμίζει με πολὺ σαφήνεια, τι ἀκριβῶς εἶναι, αὐτὸ που πρέπει νὰ τοὺς «παρατρέξει» γιὰ νὰ σωθοῦν. Μαζί λοιπόν με τὸν σπιτικό ἄζυμο «ἀπείραχτο» ἄρτο καὶ τὸ «δικό μας» φυλαγμένο ἀρνάκι, πρέπει νὰ καταναλώσουμε καὶ πικρά χόρτα ἢ «πικρίδες» ὅπως εἶδαμε νὰ τα ἀποκαλεῖ ἡ μετάφραση τῶν «Ο'»: Τι εἶναι ὅμως οἱ πικρίδες που ἀναφέρονται ἀπλὰ καὶ ὡς πικρά χόρτα;

«Πικραλίδα»¹⁴⁷: Μία τῶν κοινῶν ονομασιῶν τῶν φυτῶν: *κιχώριον* τὸ ἐντετμημένον-ραδίκι ἢ πικρο-*μάρουλο*, *ελμινθία* ἢ *ασπληνιοειδής*, *πικρίδιον* τὸ *πικροειδές*.

Κιχώριον: *Ραδίκι (ἄγριο ἢ ἡμερο) πικραλίδα ἢ πικρίδα. Τὸ ἐντύβιον ἢ ἀντίδι ἢ πικρομάρουλο».*

Γιατί ὅμως ὁ Μωυσῆς διάλεξε μιὰ συγκεκριμένη κατηγορία πικρῶν ἀγριόχορτων, γιὰ νὰ ταῖσει τὸ λαὸ του παραμονές ἀκριβῶς τῆς μεγάλης φυγῆς; Μὰ ἀκριβῶς γιατί τὰ πικρόχορτα ἀποτελοῦν μιὰ πανάρχαια μορφή ἀντίδρασης, σὲ τροφικὲς δηλητηριάσεις. Ἐνα ἀντίδοτο τρόπον τινά, ὅπως ἀκόμα ἄλλωστε φαίνεται νὰ υπονοεῖ τὸ ὄνομα «ἀντίδοτον» καὶ «ἀντίδιον» ὅπως ἀποκαλούμε τὴν κατ' ἐξοχὴν βρώσιμη πικρίδα τὸ κοινὸ ἀντίδι.

Οἱ παρατηρητικοὶ λοιπόν ἄνθρωποι τῆς ἀρχαιότητος (οἱ ἱερεῖς ἀνάμεσα σὲ τοὺς ὁποίους σπούδασε ὁ Μωυσῆς) εἶχαν υποψιαστεῖ ὅτι ἡ διουρητικὴ δράση τῶν πικρῶν χόρτων, πολλὰς φορές βοήθησε τὰ πάσχοντα άτομα νὰ συνέλθουν σπ' τὰ συμπτώματα ἐλαφρῶν τροφικῶν δηλητηριάσεων! Μ' αὐτὸ τὸ ἴδιο ἄλλωστε σκεπτικό, οἱ πικρές ουσίες μετετράπησαν σιγά-σιγά σπς πρῶτες ουσιαστικὰ θεραπευτικὲς δυνάμεις που πρόσφεραν ἀνακουφιστικὴ ἴαση με τὴν πικρότητά τους. Ἔτσι τὰ φάρμακα γεννήθηκαν ουσιαστικὰ κάτω σπ' τὴν ἐλαφρὰ ἢ βαρύτερη χρῆση (ἀραίωση) τῶν πικρῶν οὐσιῶν (φάρμακα-φαρμακεία).

¹⁴⁷ Ἰδὲ Λεξ. Ἦλιος κάτω σπ' τὰ λήμματα πικραλίδα, κιχώριον καὶ ἀντίδι.

Ο Μωυσής λοιπόν εδώ, που δεν στερείται ούτε γνώσεων ούτε σοφία εποχής, ομολογεί ουσιαστικά ότι προσφέρει με τα πικρόχορτα (πικρίδες) μια ελαφριά έστω προληπτική κάλυψη στο λαό του απ' τα ποικίλα δηλητήρια που έζωσαν ασφυκτικά την Αίγυπτο. Αν δε σε κάποιον φαίνεται περίεργο ότι τα πικρά χόρτα επιστρατεύονται, για να προστατέψουν απ' την πίκρα των δηλητηρίων, υπενθυμίζουμε ότι αργότερα ολόκληρη "σχολή" ιατρικής σκέψης στηρίχθηκε ακριβώς στην αρχή των ομοίων που γιατρεύουν τα όμοια ή "ὅμοια ὁμοίοις ἴωνται" όπως έφτασε να ισχυρίζεται μερίδα του ιατρικού κόσμου.¹⁴⁸

«Πάσχα» η εκτέλεση

«Καί ἔγεινε βοή μεγάλη ἐν τῇ Αἰγύπτῳ» ...
«καί ἐσηκώθη ὁ Φαραὼ τὴν νύκτα, αὐτός
καί πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ καί
πάντες οἱ Αἰγύπτιοι... διότι δέν ἦτο
οἰκία εἰς τὴν ὁποῖον δέν ὑπῆρχε νεκρός» Εξ. 18' 30.

Η νύχτα της εβδόμης ημέρας δεν πρόλαβε να τελειώσει. Πριν χαράξει η Αίγυπτος είχε βυθιστεί στα θρήνο. Έναν θρήνο τρομαγμένο και σαστισμένο, ένα κλάμμα συντριβής και απορίας. Ο "θεϊκός θάνατος" άπλωσε τη μαύρη ανατριχίλα του σ' ολόκληρη τη χώρα. Η Αίγυπτος γονάπισε, θανάσιμα χτυπημένη μπροστά στο "Θεό των Εβραίων". Μια ακόμα χώρα είχε χτυπηθεί κατάστηθα απ' τις αιχμηρές "ευλογίες" του Αβραάμ.

Ο φαραώ συντριμμένος, χωρίς να μας επιβεβαιώνεται αν έχασε ή όχι το γιό του τον πρωτότοκο: «έκάλεσε τόν Μωϋσῆν καί τόν Ἄαρών δια νυκτός καί εἶπεν, Σηκώθητε, ἐξέλθετε ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου καί σεῖς καί οἱ υἱοί σας καί ὑπάγετε... καί ἐβίαζον οἱ Αἰγύπτιοι τόν λαόν διά νά ἐκβάλωσιν αὐτόν ταχέως ἐκ του τόπου διότι εἶπον, Ἡμεῖς πάντες ἀποθνήσκομεν». Εξ. 18' 31-33.

Η νίκη του Μωυσή ήταν μεγάλη. Όποιος έγεψε απ' τη "θεϊκή οργή" σε λίγη ώρα ήταν νεκρός ή ετοιμοθάνατος. Ασφαλώς οικογένειες ολόκληρες είχαν αφανιστεί. Ο Μωυσής νυχπάτικα ακόμα, παίρνει απ' τον τρομοκρατημένο πλέον φαραώ την εντολή να φύγει. Ο λαός βιάζεται να απαλλαγεί απ' τη βαρβά παρουσία αυτού του... απίθανου

¹⁴⁸ Παράκελσος και ομοιοπαθητική.

λαού. Οι Ισραηλίτες όμως είχαν εντολή απ' τον Μωυσή για περισσότερες ακόμα... αθλιότητες! Ναι, ακριβώς τώρα στο αποκορύφωμα του ανθρώπινου πόνου, ο σκηνοθετημένος δόλος, το οργανωμένο έγκλημα, ο βδελυρότερος μαγγανισμός όλων των εποχών, μας δείχνει το αληθινό απάνθρωπό του πρόσωπο: «καί ἔκαμον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον (εντολή) τοῦ Μωϋσέως καὶ ἐζήτησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἐνδύματα καὶ ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς τὸν λαόν χάριν ἐνώπιον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔδανεισαν (!) εἰς αὐτοὺς ὅσα ἐζήτησαν καὶ ἐγύμνωσαν τοὺς Αἰγυπτίους» Εξ 18' 35-36.

Αυτή είναι η δεύτερη φορά που ο Μωυσής και ο λαός του εκμεταλλεύεται πέρα από κάθε όριο τον ανθρώπινο πόνο. Τα παραπάνω εδάφια "παίζουν" ολοφάνερα ανάμεσα στην επιθυμία για καύχηση και στην επιτακτική ανάγκη για κάλυψη. Μα σε μένα φαίνεται ότι η καύχηση έχει νικήσει οριστικά και νομίζω πως το βλέπετε κι εσείς και θα το δείτε καλύτερα σε λίγο, οι άνθρωποι αυτοί καυχώνται αναίσχυντα και την ασύστολη αυτή φονική καταδολίευση τους, εμείς την ονομάζουμε "άγιες γραφές" και "ιερά γράμματα" και ορκίζουμε πάνω τους την αξιοπρέπειά μας!... μη χειρότερα!..

Δεν τολμώ να περιγράψω με λεπτομέρειες (αν και ίσως θα έπρεπε) τις σκηνές φρίκης και ανθρώπινου πόνου των Αιγυπτίων, ανακατεμένες με τη χαριτωμένη υποκριτική συμπόνια των ανάλγητων "θεραπευτών" τους, που δύσσομες αναδύονται απ' τις βιβλικές αυτές αράδες!

Οι "απείρου κάλλους" αυτές θεϊκές εικόνες επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά, πόσο κορόιδο μπορεί να πιαστεί κανείς όταν σέβεται, υπολήπτεται ή φοβάται ένα ουράνιο σκηνικό δυνάμεων, τη λειτουργία των οποίων κάποιος άλλος ανέλαβε να του την περιγράψει. Η ανθρώπινη ιστορία δεν είναι σχεδόν τίποτ' άλλο, παρά η ατέρμονη επανάληψη αυτού του συγκεκριμένου οδυνηρού λάθους.

Οι Ισραηλίτες δεν δίστασαν στιγμή να "δανειστούν", ό,τι πολυτιμότερο διέθεταν οι βαριά πληγωμένοι Αιγύπτιοι. Ο εσπευσμένος εξευμενισμός της οργισμένης θεότητας είναι το βελτιωμένο παραμύθι της "χάρης" που ακριβοπλήρωσαν με ό,τι πολυτιμότερο τους απέμεινε, οι μισοπεθαμένοι Αιγύπτιοι. Είναι η στιγμή που ο πληγοθεραπευτής "δανείζεται" πια ό,τι θέλει, ενώ το θύμα παραδομένο στους πόνους του, πληρώνει (δανείζει) κατατρομαγμένο τα πάντα για τη λιγοστή ζωή που του απομένει. «καὶ ἔδανεισαν εἰς αὐτοὺς ὅσα ἐζήτησαν, καὶ ἐγύμνωσαν τοὺς Αἰγυπτίους».

Ο αρχικός δόλος έγινε φόνος αλλά κι αυτός συμπληρώνεται, μετά ληστείας. Όλοι οι κλέφτες "δανείζονται" γιατί όχι κι αυτοί που άλλωστε το κάνουν με "θεϊκή χάρη".

Θυμηθείτε μόνο ότι αυτή, η δεύτερη άκρως επιτυχημένη οικονομική εξόρμηση στα σπίτια των νεκρών ή ετομοθάνατων αντιπάλων, δεν είχε συμβεί τυχαία. Ο Μωυσής και ο Ισθόρ το είχαν προαποφασίσει με κάθε λεπτομέρεια από την εποχή της προετοιμασίας στη γη Μαδιάμ. Η σκύλευση των νεκρών Αιγυπτίων, είχε προαποφασιστεί τότε εκεί. Όσο για τον όρο "σκύλευση" (απογυμνώνω φονευθέντα εχθρό) μη ανησυχείτε δεν είναι καν δικός μου. Να πως αποδίδει τα όσα επρόκειτο ακόμα να συμβούν στους νεκρούς Αιγύπτιους η μετάφραση των "Ο'":

«καί δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων ὅταν δέ ἀποτρέχητε, οὐκ ἀπελεύσεσθε κενοί ἀλλά αἰτήσῃ γυνή παρά γείτονος... σκεύη ἀργυρᾶ καί χρυσᾶ καί ἱματισμόν καί ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καί ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καί σκυλεύσετε τοὺς Αἰγυπτίους» ΕΞ Γ' 21,22. Αυτά στη γη Μαδιάμ.

Στην Αίγυπτο τα πράγματα δε φαίνεται να παρεξέκλιναν καθόλου απ' τις προσχεδιασμένες αυτές ανατριχιαστικές λεπτομέρειες: «οἱ δέ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθά συνέταξεν αὐτοῖς Μωυσῆς, καὶ ἤτησαν (ζήτησαν) παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καί χρυσᾶ καί ἱματισμόν καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους». Ο' ΕΞ. ΙΒ' 35-36.

Άψογος σχεδιασμός, άριστη εκτέλεση. Εμπνευστής μάλιστα αυτής της απίθανης ιδέας ■ (ιδιος ■ θεός (ΕΞ Γ' 14-22). Μόνο που τα λόγια των Ο' μαρτυρούν πλέον πέρα από κάθε αμφιβολία τη λειτουργία του δόλου που εδώ ονομάζεται όχι πλέον «δόλος», ούτε «ευλογία», αλλά «χάρη».

Εδώ φαίνεται πια ότι η «χάρη» που δίνει ■ θεός είναι σαφώς «ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων». Γιατί αφού τους «ἔχρησαν»¹⁴⁹ (μεταχειρίστηκαν-χρησιμοποίησαν) με λίγα λόγια παραπλάνησαν μέχρι θανάτου, τους σκύλευσαν πράγματι καθώς τους «ξεγύμνωσαν» νεκρούς απ' τα τιμαλφή και τα βαρύτιμα ρούχα τους.

Δεν πιστεύω, ν' αποπειραθεί στα σοβαρά κανείς, στα παραπάνω εδάφια, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία. Οι άνθρωποι αυτοί καυχώνται ολοφάνερα για την επιτυχία του απάνθρωπου σχεδίου τους. Και αυτοί καλά καυχώνται... δική τους είναι η απεχθής αυτή φυλετική ιστορία, με

¹⁴⁹ Η ιδέα της κερδοφόρου συναλλαγής είναι πολύ καθαρά αποτυπωμένη σε μια μόνο λέξη, ἔχρησα σόφρ. του χρήζω που σημαίνει «παρέχω, εφοδιάζω, δανείζω, λαμβάνω την άδεια να κάνω χρήση πνός, ευρίσκομαι εν ανάγκη, διατελώ εν ενδεία, επιθυμώ τι σφόδρα, το ποθώ διακαώς... ζητώ από κάποιον να πράξει τι τον παρακαλώ να, δεομαι πνός όπως...» Λεξ. Σταματάκου.

Η ιδέα του χρήματος (συναλλαγής επί τη βάση ανάγκης) έχει την ίδια κοινή ρίζα με το ρήμα χρήζω.

ό,τι θέλουν καυχώνται... εμείς όμως γιατί τους υμνούμε χλιετηρίδες τώρα;

Η ιστορία των πατριαρχών έρχεται και συμπληρώνεται μ' ένα μοναδικό αντάξιο αποκορύφωμα. Η μαζική δολοφονία των Αιγυπτίων ξεπερνά σε μεγαλείο και λεπτομέρεια σύλληψης, ακόμα ■ αυτήν της ανατριχιαστικά αδικοχαμένης πόλεως "Συχέμ" όπου η "Δείνα" και το "μετά δόλου" σκεπτικό των πατριαρχών αδελφών της μας είχε αφήσει άναυδους. Εδώ, στην πολυύμνητη "Εξοδο" απ' την Αίγυπτο, ■ Μωυσής αποδεικνύεται όχι μόνο υπεραντάξιος των Χαλδαιο-εβραίων προγόνων του, αλλά και γίγαντας της παραπλάνησης, μια και μέχρι σήμερα (φαίνεται αληθινά απίστευτο) εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι ανά την υφήλιο υμνούν ακόμα ανεπιφύλακτα με πράξεις, λόγια και εορτασμούς, τα θαυμαστά του κατορθώματα!

Πριν κλείσουμε με τα καταπληκτικά κατορθώματα της εξόδου από την Αίγυπτο, θα ήθελα να τονιστεί ότι αυτή ακριβώς η φραση των "Ο" ■ με την οποία τελειώνουν και τα εκπληκτικά γεγονότα των πληγών της Αιγύπτου: «έχρησαν και σκύλευσαν τούς Αίγυπτίους» είναι και η πλέον αποκαλυπτική ομολογία και επικύρωση των όσων έχουμε πει μέχρι τώρα για τους ανθρωποκίνητους μηχανισμούς των πληγών αυτών. Και για να γίνω σαφέστερος ρωτώ: αν μόνο τα πρωτότοκα της Αιγύπτου είχαν πεθάνει (που σημαίνει ένας το πολύ δύο νεκροί σε κάθε σπίτι) από την καθόλα θεϊκή πληγή όπως για λόγους συγκάλυψης ισχυρίζεται η αφήγηση, θα ήταν ποτέ δυνατόν η σκύλευσή τους από τους Ισραηλίτες; Μπορεί να σκυλεύσει κανείς ένα νεκρό ενώ τον περιτριγυρίζουν οι υγιέστατοι θρηνώντες συγγενείς του; Ασφαλώς όχι. Η καταγεγραμμένη λοιπόν αυτή σκύλευση, αφού συνέβη, σημαίνει απλά και μετά βεβαιότητας ότι το θανατικό χτύπησε μαζικά κι αδιακρίτως, αχρηστεύοντας οικογένειες ολόκληρες ώστε να είναι ανεμπόδιστα δυνατή η σκύλευση των νεκρών! Το ίδιο ακριβώς θα ήταν αδύνατον να συμβεί, αν μοναδικός νεκρός σε κάθε οικογένεια ήταν μόνον ο πρωτότοκός της. Καμιά οικογένεια, για καμιά "χάρη" και για κανέναν άλλο λόγο, δε θα επέτρεπε απαθώς τη σκύλευση των αγαπημένων της νεκρών. Αυτό όμως επαναλαμβάνω, θα ήταν δυνατόν μόνο αν η οικογένεια ολόκληρη είχε ξεκληριστεί ή ευρίσκετο κατάκειτη ημιθανής, ανίκανη να προβάλλει οποιανδήποτε αντίσταση στους σκυλευτές των νεκρών της. Άλλωστε, για όσους όλ' αυτά φαίνονται υπερβολικά θυμηθείτε ότι ακριβώς τον ίδιο τρόπο σκύλευσης εφαρμόσαν και για την πόλη Συχέμ. Γεν. 48: Όλες μας λοιπόν οι διαπιστώσεις επιβεβαιώνονται απόλυτα, ακριβώς με τη φράση που τελειώνουν οι πληγές της Αιγύπτου: «καί ἔδωκεν Κύριος τὴν χάριν τῇ λαῷ αὐτοῦ

έναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καί ἔχρησαν αὐτοῖς καί ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους». *“Ο” ΕΞ ΙΒ’ 36.*

Αλήθεια, με ποιες θεολογικές αληθιμότητες, κατάφεραν να μετατρέψουν την ολοφάνερη αυτή δύσοσμη εβραιοβιβλική μαγγανεία... Το ανεπάληπτο αυτό ντοκουμέντο της ντροπιασμένης ενοχής... σε αξιολάτρευτη ιερή θρησκευτική ιστορία; Πότε επιτέλους, οι κατ' επάγγελμα υμνητές της εβραϊκής θεουργίας, θα σταματήσουν να ανακαλύπτουν με παιδικό ενθουσιασμό, αξιοπρεπείς θεολογικές ερμηνείες, εκεί που με περίσσιο θράσος είναι γραμμένη, μόνο η περιπαιχτική καύχηση ενός δολόφρονου ιερατείου;

Πριν προχωρήσουμε στην επόμενη μεγάλη αφηγηματική περίοδο της “εξόδου” απ’ την Αίγυπτο θα ήθελα να ξανατονίσω μερικά πράγματα για την αναπάντεχη χάρη που μας κάνουν τα σχεδόν “ξεσκεπαστα” βιβλικά κείμενα χαρίζοντάς μας άφθονες λεπτομέρειες για τον τρόπο δράσης των πατριαρχών. Κι αυτό γιατί εξακολουθεί να μου προκαλεί κατάπληξη το γεγονός, ότι ενώ τίποτε απ’ όλα αυτά δεν είναι ορατό σε μια απλή συνηθισμένη ανάγνωση και τίποτε παρόμοιο με τις εδώ αναφερόμενες ερμηνείες, δεν έχει ακουστεί ή γραφτεί μέχρι τώρα (εγώ τουλάχιστον δεν γνωρίζω κάτι σχετικό), ολόκληρη η αφήγηση αποκαλύπτει σχεδόν αβίαστα τα μυστικά της, όταν σταθείς επίμονα σ’ αυτό που εγώ αποκαλώ “αβρααμικό γρίφο”. Όλα λοιπόν ξεκίνησαν την στιγμή που βρέθηκα υποχρεωμένος να ερμηνεύσω τις “πληγές” του Αβραάμ και την επαναλαμβανόμενη συνταγή της δολιότητάς του. Έκπληκτος λοιπόν είδα, ότι η ερμηνεία του “αβρααμικού γρίφου”, παραδίδει αυτόματα τις επόμενες αφηγήσεις των βιβλικών ηρώων, κυριολεκτικά “ξεσκεπαστες” στα μάτια και του πιο απροετοίμαστου ερευνητή!

Έτσι όλη αυτή η εκπληκτική παρέλαση των δόλιων ηρώων της “κραταιάς χειρός” ξεκινά μόνη της, μπροστά στα έκπληκτά σου μάτια, όταν σταθείς στην κατάλληλη αφετηρία της και λύσεις το “γρίφο του Αβραάμ του Χαλδαίου”!

Μοναδική δε ερμηνεία για τις άφθονες αποκαλυπτικές λεπτομέρειες που ελαφρώς συγκαλυμμένα παρέμειναν στα βιβλικά κείμενα είναι, όπως και αλλού προανέφερα. Πρώτον: ότι το βιβλίο αυτό δεν γράφτηκε για να γίνει η βάση οποιασδήποτε σεβάσμιης θρησκευτικής σκέψης, αλλά για να καταγράψει τους καταπληκτικούς αμολογούμενους άθλους των ηρώων της φυλής και δεύτερον: στη βιβλική αφήγηση (που σαφώς δεν είναι τίποτε περισσότερο ή λιγότερο από ένα γραπτό εβραϊκό φυλετικό κειμήλιο) έπρεπε να διατηρηθούν συγκαλυμμένες όλες εκείνες οι λεπτομέρειες που θα μπορούσαν να

αναστήσουν τα πραγματικά γεγονότα, ώστε με την κατά το δυνατόν πιστότερη αναπαράσταση των "ενδόξεων" πατριαρχικών άθλων, να 'φωτίσουν' όλους τους κατοπινούς φιλόδοξους ήρωες της φυλής με τις εκπληκτικά διαφωτιστικές γραπτές συνταγές της νίκης. Όπως άλλωστε και έγινε, και μάλιστα με το παραπάνω. Το βιβλίο αυτό, έγινε πράγματι το πολύτιμο οπλοστάσιο δόλου του φυλετικού εβραϊκού ιερατείου, απ' όπου μετά τη μακροχρόνια συγκέντρωση αβρααμικής σοφίας εκτίναξαν με πρωτοφανή δύναμη τις ευλογίες του Αβραάμ σ' όλες τις φυλές της γης! Ναι φαίνεται πως ούτε εγώ, αλλά ούτε και συ, ξεφύγαμε τελικά απ' τις συνέπειες αυτής της μαύρης αβρααμικής εφεύρεσης. Κι ας χάσκουμε σπύς έκπληξη χιλιάδες χρόνια "μακριά" απ' τις απίθανες αυτές ιστορίες δόλου...

Έξοδος και «εγκρυφίας αζύμους»

«καί ἐσῆκωσεν ὁ λαός τὴν ζύμην αὐτοῦ...
ἔχων ἕκαστος τὴν σκάφην αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
ῥαυμούς αὐτοῦ...
Ἀνεχώρησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ... περίπου
ἑξακόσαιο χιλιάδες ἄνδρες πεζοὶ χωρὶς τῶν
παιδίων. Μετ' αὐτῶν συνανέβη καὶ μέγα
πλῆθος σύμμικτον ἀνθρώπων καὶ ποίμνια
καὶ ἄγέλαι, κτήνη πολλὰ σφόδρα. Καὶ ἐκ
τῆς ζύμης, τὴν ὁποίαν ἔφεραν ἐξ Αἰγύπτου
ἔψησαν ἐγκρυφίας αζύμους. διότι δὲν
ἦτο προζύμιον, ἐπειδὴ ἐδιώχθησαν (!) ἐξ
Αἰγύπτου καὶ δὲν ἠδυνήθσαν νὰ βραδύνωσιν,
οὐδὲ ἐφόδιον προητοίμασαν εἰς ἑαυτούς»

Εξ. ΙΒ'. 34, 37-39.

Τελικά, το ΙΒ' κεφάλαιο της εξόδου είναι θησαυροφυλάκιο στοιχείων. Πουθενά σ' ολόκληρη τη βίβλο δεν υπάρχει τέτοια καταγραφή αποκαλυπτικών κινήσεων όπως εδώ. Πουθενά στη βίβλο δεν ξαναγίνεται κάτι παρόμοιο, να μας κρατά δηλαδή το κείμενο ενήμερους για το κάθε τι που αφορά τη ζύμη και το προζύμι του λαού Ισραήλ! Βέβαια, τώρα εμείς ξέρουμε, πως αυτό γίνεται για εντελώς ξεχωριστούς λόγους.

Έτσι, βλέπουμε ένα πολύ παράξενο θέαμα και μετά το επταήμερο των αζύμων και τη λήξη της απαγόρευσης του ενζύμου άρτου, οι

Ἰσραηλίτες τρῶνε ἀκόμα ψωμί ἀζυμο. Αυτό "δένει" ἀπόλυτα με τις ἐρμηνείες που δώσαμε στο σκηνικό της Αἰγύπτου, μια καὶ ὅπως ἀντιλαμβάνεστε, το ἐνζυμο χορταστικό ψωμί της Αἰγύπτου, ὁποσδήποτε δε μπορούσε να τους συντροφεύει στο μακρινό τους ταξίδι. Ἡ βίβλος βέβαια προσπαθεῖ να δικαιολογήσει αὐτή την ἀπουσία ψωμιού κάνοντας τα πράγματα πολὺ χειρότερα. Ἡ ἀπουσία χορταστικοῦ ἐνζυμοῦ ψωμιού σ' ἓνα ολόκληρο πλῆθος ἀνθρώπων που εἶναι πανέτοιμο για μακρινό κοπιαστικό ταξίδι μεσ' τις ἐρημιές, εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητη. Το πρῶτο πράγμα που θα εξασφάλιζε κανεὶς σε μια τέτοια περίπτωση, εἶναι ἀφθονο χορταστικό ἐνζυμο ψωμί φούρνου. Γιατί λοιπὸν λείπει ἐντελῶς το ψωμί ἀπ' τους φυγάδες στις ἐρημιές; «ἐπειδὴ ἐδιώχθησαν... καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ βραδύνωσιν οὐδὲ ἐφόδιον προητοίμασαν» ἀπαντᾷ ἡ βίβλος. Εφόδιο πράγματι δε θα μπορούσαν να προετοιμάσουν, μια καὶ τους ἀπαγορεύθηκε ολότελα να ἀγγίξουν προζύμι τις τελευταίες ἐπτὰ μέρες για τους λόγους που εἶδαμε. Ἀλλὰ το ὅτι ἐδιώχθησαν, με την ἐννοια ὅτι ἐφυγαν ξαφνικά δεν ἀληθεύει, διότι ἐπτὰ ἡμέρες πρὶν ἤξεραν πότε θα φύγουν, τὴ δε τελευταία νύχτα, εἶχαν ἐντολή να φοροῦν τὴ ζώνη καὶ τα παπούτσια τους ἑτοιμοὶ για τὴ φυγὴ τῆς "ἐξόδου".

Το ἐρώτημα λοιπὸν εἶναι, αφοῦ ἔκαναν το "αθῶο" τυπικό της λατρευτικῆς τελετουργικῆς ἀποχῆς ἀπὸ ἐνζυμο ἄρτο, γιατί δεν προμηθεύτηκαν ἀφθονα χορταστικά Αἰγυπτιακά ψωμιὰ τουλάχιστον για τις ἀνάγκες του ταξιδιού; Τί τους ἐμπόδιζε μετὰ τὴ λήξιν του "αθῶου" λατρευτικοῦ ἀζυμοῦ ἐφταήμερου, να γευτοῦν τα ἀφράτα ἐνζυμα ψωμιὰ της Αἰγύπτου; Βέβαια εμεῖς τώρα ξέρουμε πολὺ καλά το γιατί! Το ἐπταήμερο των ἀζύμων δεν ἦταν μια ἀπλή "λατρευτικὴ αθῶα ἀπασχόληση" ἦταν ὁποσδήποτε "κάτι" πολὺ περισσότερο.

Λίγο παρακάτω ἡ ἀφήγησις δείχνει τους Ἰσραηλίτες να νοσταλγοῦν αὐτὸ ἀκριβῶς το Αἰγυπτιακό χορταστικό ψωμί λέγοντας: «ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου ἐκαθήμεθα πλησίον τῶν λεβήτων τοῦ κρέατος καί... ἐτρώγομεν ἄρτον εἰς χορτασμόν» *Εξ. 16* 3.

Ἐν τούτοις ἀπ' τον χορταστικό αὐτόν ἄρτο, δεν πήραν μαζί τους οὔτε ἓνα ψωμί, ἀλλὰ κουβαλοῦν μαζί τους με κάθε ἐπιμέλεια το «τσουαίς»¹⁵⁰ ὅπως το ἀποκαλοῦν οἱ "Ο'" στο *Εξ. 16* 36. Ἐνῶ λοιπὸν εἶχαν ὅλον τον καιρὸ δικό τους καὶ τὴν ἀναχώρησή τους προεγνώριζαν, ἓνα τεράστιο πλῆθος ἀνθρώπων ἐκκινοῦν για μακρινό κοπιαστικό ταξίδι χωρὶς να τολμήσουν να πάρουν μαζί τους, οὔτε ἓνα χορταστικό ψωμί ἀπ' αὐτὰ που με τόσο λαχτᾶρα κατόπιν ἀναπολοῦν.

¹⁵⁰ *Τσουαίς*: ἄλευρον ἀναμεμιγμένον μεθ' ὕδατος εἰς φύραμα.

Ο λόγος για όλ' αυτά, μας είναι τώρα απολύτως φανερός. Το ψωμί της Αιγύπτου δε μπορούσε να τους φανεί χρήσιμο στο μεγάλο τους ταξίδι. Μάλιστα για να ακριβολογούμε, στις κρυφές "χάρες" αυτού του ψωμιού χρωστούσαν εν πολλοίς τη δυνατότητα αυτού του ταξιδιού τους.

Βέβαια η αφήγηση εδώ φαίνεται να "παίζει" περίεργα μαζί μας διότι το πρώτο ψωμί που έψησαν οι ελεύθεροι πλέον Ισραηλίτες το ονομάζουν «**ἐγκρυφίας ἀζύμους**» *εξ 18' 39*. Το λεξικό Σταματάκου λέει:

Εγκρυφίας: *επί άρτου ο κρυμμένος ή ψημένος εν σποδῷ (χόβολη)*

εγκρύφιος: *κεκρυμμένος εντός τινός*

εγκρυφιάζω: *Τηρώ εμαυτόν κεκρυμμένον ή ενεργῶ κρυφά (υπούλως δολίως).*

Νομίζω λοιπόν ότι και τις επτά μέρες στην Αίγυπτο, η συνταγή της τελευταίας δολο-φονο-ληστρικο-σκυλευτικής πληγής θα μπορούσε άνετα να φέρει το κωδικό όνομα "εγκρυφίας αζύμους"!

Ερυθρά θάλασσα πως έγινε το "θαύμα"

Όλοι ξέρουμε ότι η έξοδος των Ισραηλιτών δεν τελειώνει με τη φυγή απ' την Αίγυπτο αλλά με τη συντριβή του φαραώ στο μεγάλο "θαύμα" της Ερυθράς Θάλασσας.

Είναι όμως δυνατόν να συμπεριληφθεί ένα τέτοιο μυθολογικό κατόρθωμα, στα πλαίσια μιας προγραμματισμένης εξόδου ενός λαού απ' την Αίγυπτο;

Κατά την ταπεινή μας γνώμη **ΝΑΙ!** Και βοηθός σ' αυτόν δεν είναι άλλος απ' τον Μωυσή τον άνθρωπο που αφού «**έδιδόχθη πᾶσαν πὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων**» (*πραξ. Ζ' 22*) αναδείχθηκε σε μια προσωπικότητα ασυνήθιστα μεγάλη για τον άμοιρο μέχρι τη στιγμή εκείνη λαό του Αβραάμ.

Θυμηθείτε πως ο Μωυσής επαναλαμβάνει στο φαραώ το αίτημα για ελευθερία ολίγων ημερών. Συγκεκριμένα ζητά να απομακρυνθεί απ' την Αίγυπτο με ολόκληρο το λαό του για λατρευτικούς λόγους μόνο «**ὁδὸ τριῶν ἡμερῶν**».

Το επίμονο αίτημα για οδὸ τριῶν ημερῶν δεν είναι τυχαίο. Συνυφασμένο άρρηκτα με όλα τα συμβάντα της Αιγύπτου μας πείθει ότι σε απόσταση πεζοπορίας τριῶν ημερῶν, υπάρχει μια καλοστημένη παγίδα για το φαραώ και το στρατό του! Τι υπάρχει όμως σε απόσταση

80-100 χιλιομέτρων; Απόσταση που μπορεί με άνεση να διανύσει ένας όχλος σε διάστημα τριών ημερών;

Μα η Ερυθρά Θάλασσα, στην οποία και πνίγηκαν τα άρματα του φαραώ; Πώς όμως είναι δυνατόν να πνίξεις ένα στρατό στη θάλασσα αν... δεν ανοίξει η θάλασσα για να τους παγιδέψει;

Μήπως είναι φανταστική η αφήγηση όπως π.χ. στον ελληνικό μύθο όπου η γη ανοίγει και καταπίνει καλούς ή κακούς ήρωες; Μα τότε όλα τα προηγούμενα θα ετίθεντο αυτόματα υπό αμφισβήτηση. Η αφηγηματική συνοχή όμως και η αρτιότητα του σχεδίου και το πλήθος των "εμπνευσμένων" κυριολεκτικά λεπτομεριών που μόλις είδαμε, δε μας αφήνουν καμιά αμφιβολία ότι όλα αυτά έλαβαν χώραν και ότι η έξοδος με όλο το αρνητικό της μεγαλείο είναι ένα εβραϊκό "έπος" του οποίου τη σύλληψη, προετοιμασία και εκτέλεση, ομολογούμε με "δέος" παρακολουθήσαμε.

Ο γρίφος λοιπόν των "τριών ημερών" είναι άρρηκτα δεμένος με όλη την προσπάθεια της εξόδου. Κατά συνέπεια το "θαύμα" της Ερυθράς Θάλασσας είναι μέρος της αρχικής αφήγησης.

Άλλωστε σύμφωνα με την έρευνα που μόλις παρακολουθήσαμε, ο φαραώ μετά απ' την πρώτη θλίψη και ταφή των νεκρών, κάποια στιγμή αναπόφευκτα θα υποψιαζόταν κάτι απ' τους πραγματικούς λόγους των πληγών της Αιγύπτου και η αγανακτισμένη οργή του δε θα αργούσε να πάρει τη μορφή μανιασμένης καταδίωξης. Μπροστά δε στα στρατιωτικά άλογα του φαραώ, ένας πεζοπόρος όχλος είναι ένας βραδυκίνητος στόχος. Έπρεπε οπωσδήποτε να υπάρχει ένα σχέδιο εξόντωσης του διώκτη, διαφορετικά όλα όσα προηγήθηκαν θα τελείωναν σε μια ματωμένη εκδίκηση του φαραώ κι όχι σε περιλαμπρή ολοκληρωτική νίκη του Μωυσή.

Άλλωστε, είδαμε ότι ο Μωυσής δεν είναι ο άνθρωπος που αφήνει τα πράγματα στην τύχη.

Έτσι το επίμονο αίτημά του των "τριών ημερών" είναι ευθύς εξαρχής ένα απ' τα κυριότερα σημεία της όλης επιχείρησης. Κι ■ Μωυσής το ξέρει αυτό καλά, όχι μόνο τώρα που με τη ψυχή στο στόμα πεζοπορεί «*ἡμέραν καὶ νύκτα*» για να φτάσει το συντομότερο δυνατόν στο ασφαλές σημείο της παγίδας, αλλά απ' την εποχή ακόμα της μακρόχρονης προετοιμασίας του στη γη Μαδιάμ.

Το αίτημα είχε οριστεί από τότε: «*θέλετε ὑπάγει... πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου καὶ θέλετε εἰπεῖ πρὸς αὐτόν... ἄφες νά ὑπάγωμεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, δια νὰ προσφέρωμεν θυσίαν εἰς τὸν θεόν ἡμῶν*» *Εξ Γ' 18*.

Προσέξτε την αρχική ακόμα διατύπωση του αιτήματος, για λατρεία στην **έρημο**! Γιατί λοιπόν στην έρημο; Δεν υπήρχαν για έναν ολόκληρο

όχλο γυναικόπαιδα, καλύτερα μέρη για λατρεία και θυσίες απ' την έρημο:

Ποιά εντυπωσιακή ευκαιρία απαλλαγής απ' την καταδίωξη μπορεί να τους προσφέρει η έρημος; Και τι σχέση έχει η Ερυθρά Θάλασσα με όλ' αυτά; Για να μπορέσουμε να αντιληφθούμε καλύτερα τις μορφολογικές δυνατότητες που εκμεταλλεύθηκε ἡ Μωυσής προκειμένου να πνίξει τους διώκτες του, πρέπει να κάνουμε λίγη... γεωγραφία. Όστε να εξασφαλίσουμε μια στοιχειώδη τουλάχιστον εικόνα της περιοχής, όπου όλα αυτά έλαβαν χώρα. Αλλά ταυτόχρονα να δούμε καθαρότερα και την μοναδικότητα που παρουσιάζει η συγκεκριμένη γωνιά της γης, όπου το διάσημο αυτό θαύμα συντελέσθηκε.

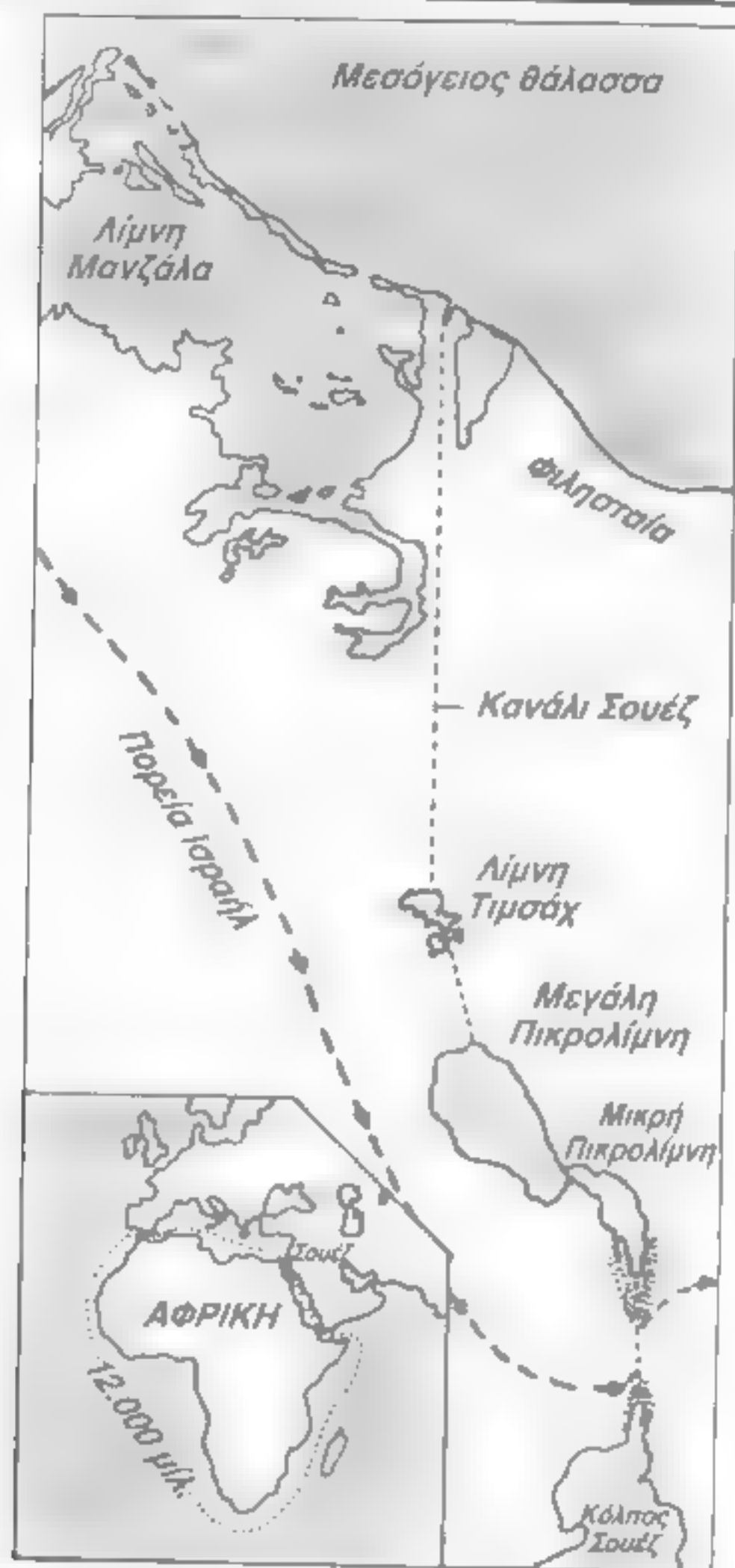
Η γειτνίαση της Αιγύπτου με τη στενή λωρίδα θάλασσας, που αποκαλείται Ερυθρά Θάλασσα είναι ασφαλώς και σήμερα δεδομένη.

Η Ερυθρά λοιπόν θάλασσα χωρίζεται σε δύο λεπτότερα σκέλη, που σαν ανοιχτή διχάλα αγκαλιάζουν δεξιά κι αριστερά τη χερσόνησο του Σινά. Το ένα εξ αυτών γίνεται ἡ κόλπος της Ακαμπα (Akaba) και το άλλο εισχωρεί βαθιά στη γη της Αιγύπτου και καταλήγει στα στενά όρια του Κόλπου του Σουέζ (Suez), απ' όπου σήμερα ξεκινά το περίφημο κανάλι του Σουέζ, που ενώνει την Ερυθρά Θάλασσα με τη Μεσόγειο μια απόσταση περίπου 160 χιλιομέτρων.

Το σημερινό αυτό κανάλι μετά από μεγάλα τεχνικά έργα, εξακολουθεί να είναι ακόμα και σήμερα ένα στενό συγκριτικά θαλάσσιο πέρασμα, πλάτους 60-100 μέτρων και βάθους 10-12 μέτρων.

Με τη βοήθεια δύο λιμνών μιας μεγάλης, της διπλής λίμνης Bittersee (πικρολίμνη) και μιας μικρότερη της Timsahsee (Τιμσάχ) που βρίσκονται κατά μήκος του καναλιού και προς την μεριά της Ερυθράς θάλασσας, και που αποτελούν απομεινάρια παλαιότατου βραχίονα της Ερυθράς Θάλασσας. Φαίνεται να ήταν ανέκαθεν κατάδηλη η δυνατότητα διάνοιξης αυτού του θαλάσσιου δρόμου, (καναλιού) αρχής μάλιστα γενομένης απ' το εμφανώς ευκολότερο άκρο της Ερυθράς.

Ο λόγος που κάνει τη μεριά της Ερυθράς Θάλασσας, ιδανικό σημείο διάνοιξης, δεν είναι μόνο η μικρή σχετικά απόσταση ξηράς που χωρίζει το τελευταίο άκρο της θάλασσας, απ' την πρώτη μεγάλη λίμνη Bittersee αλλά το γεγονός ότι «Αμφότεραι αι πικραί λίμναι... ευρίσκοντο κάτω της στάθμης της επιφάνειας της θαλάσσης» (Λεξ. *Ηλίας Βλ.Α. Σουέζ*). Αλλά και το έδαφος ανάμεσα στους δύο υδάτινους όγκους, της Ερυθράς θάλασσας και της μεγάλης πικρολίμνης, που είναι επίπεδο, αμμώδες και κατά συνέπεια η δυνατότητα διάνοιξης ήταν ανέκαθεν προφανής.

Πορεία Ισραήλ. Μοναδική τοπογραφία για ένα μοναδικό θαύμα.

Η αξία αυτού του θαλάσσιου δρόμου ήταν και τότε επιτακτική, διότι η δυνατότητα επικοινωνίας της Μεσογείου με την Ερυθρά Θάλασσα

ήταν κυριολεκτικά σωτήρια, μιας και γλιτώνει απ' τα καράβια της Μεσογείου, τον τεράστιο κόπο να κυκλώσουν ολόκληρη την Αφρικανική ήπειρο, προκειμένου να φτάσουν με τα εμπορεύματά τους στον Κόλπο του Σουέζ.¹⁵¹ Είναι λοιπόν φανερό, ότι το ελάχιστο αυτό κομμάτι αμμόδους χθσαλής ξηράς, που παρεμβάλλετο ανάμεσα στις δύο θάλασσες (Ερυθρά και Μεσόγειος) με τις πρόσφορες ενδιάμεσες λίμνες του, ήταν σαφώς ανέκαθεν "στόχος" διάνοιξης θαλάσσιας οδού, με συνεχώς ορατά τα ασύληπτα οφέλη που προαναφέραμε!

Αυτά είναι λίγα στοιχεία που θα μας βοηθήσουν να δούμε πως πνίγηκε ο μικρός στρατός του φαράω και ν' αντιληφθούμε ότι αιτία γι αυτό, δεν είναι τα μεγάλα "θαυματουργικά κέφια" της θεότητας, που σημειώστε έκτοτε δεν επανέλαβε παρόμοιο θαύμα, αλλά τα ασυνήθιστα γεωλογικά δεδομένα της περιοχής αυτής και η τεχνογνωσία του "μορφωμένου" αυτού άνδρα, που ηγείται των ταλαίπωρων - απαιδέυτων - "αγράμματων" απογόνων του γενάρχη Αβραάμ.

Πρέπει εδώ να υπενθυμίσουμε ίσως ξανά, ποιος είναι ο Μωυσής. Κατά τη δήλωση των γραφών, είναι ένα Εβραϊόπουλο που από κάποια εύνοια της τύχης διεκδίκησε δυναμικά το βασιλικό θρόνο της Αιγύπτου. Εμείς υποστηρίξαμε εδώ, ότι αυτό δεν ήταν απαραίτητα εύνοια τυφλής τύχης αλλά αποτέλεσμα της ασίγαστης ευελιξίας των Εβραίων που προωθούνται κατάλληλα και δρουν εκ των ένδο, από θέση εξουσίας.

Μπορούσε όμως η Αίγυπτος να δώσει στον ενδεχόμενο διάδοχο του θρόνου της, τέτοια σοφία και γνώσεις ώστε να μπορεί να πνίξει με τα νερά ενός φράγματος έναν μικρό στρατό; Ασφαλώς ναι. Αυτός ήταν ο ικανότερος τομέας γνώσεων της Αιγύπτου, όχι μόνον τότε, αλλά και πολλές εκατονταετίες νωρίτερα. Ο άνθρωπος που «έδιδάχθη πᾶσαν την σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων» ήταν σε θέση να προετοιμάσει ένα τέτοιο "θαύμα" υποδοχής, αφού σα φαράω θα ήταν σε θέση να διαφεντέψει μια χώρα που η εκτεταμένη αγροτική της ευημερία στηριζόταν σ' αυτήν ακριβώς την γνώση των φραγμάτων, τον έλεγχο των πλημμύρων και το ατελείωτο δίκτυο καναλιών, που είχαν κάνει την Αίγυπτο διάσημη στον τότε γνωστό κόσμο.

«Η ιδέα της συνδέσεως της Μεσογείου μετά της Ερυθράς θάλασσας ανάγεται μέχρι των αρχαίων Αιγυπτίων οἵτινες εἶχον κατασκευάσει διώρυγα δια λέμβους ἀπὸ τοῦ Νείλου πρὸς τὴν Ερυθρὰ θάλασσαν περί το 1300 π.Χ. ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ραμσή Β'» ιδέ

"Ἡλίου" Τόμ. 17ος, σελ. 97.

Πώς λοιπόν μια τέτοια χώρα που τибάσσευσε τις ατελείωτες πλημμύρες του Νείλου, του μεγαλύτερου ποταμού στον κόσμο, θα έστεκε

¹⁵¹ Ηροδότου ιστορία, Δ' 42. "Ο περίπλους της Αφρικής".

άπραγη και απαθής μπροστά στην ολοφάνερη σωτήρια δυνατότητα ένωσης των δύο θαλασσών, μ' ένα μικρό θαλάσσιο δρόμο;

Μα είναι ένα γιγάντιο έργο! Μήπως όμως για τέτοια γιγάντια έργα δεν έγινε γνωστή η αρχαία Αίγυπτος;

Έτσι όλα συνηγορούν στην άποψη, ότι επί των ημερών του Μωυσή στη θέση της σημερινής διώρυγας του Σουέζ, υπήρχε τουλάχιστον αρχινημένη μια αντίστοιχη φιλόδοξη προσπάθεια ένωσης της Ερυθράς θάλασσας με την ορατή απ' την παραλία μεγάλη λίμνη, Bittersee ή πικρολίμνης, απόσταση που επί των ημερών του Μωυσή μόνα μικρότερη μπορούσε να ήταν.¹⁵² Εάν λοιπόν στην συνέχεια ενωνόταν με την υπόλοιπη σειρά μικρότερων λιμνών, θα προχωρούσε το έργο πέρα απ' τη μισή απόσταση χωρίς ιδιαίτερο κόπο προς τη Μεσόγειο.

Το φιλόδοξο λοιπόν αυτό ξεκίνημα της ένωσης του τελευταίου άκρου της Ερυθράς θάλασσας, με την αντικρινή της πικρολίμνης, ήταν ενδεχομένως ένα έργο αρχινημένο επί των ημερών της πριγκιπικής ακόμα θητείας του Μωυσή. Ο Μωυσής σαν άτομο με κορυφαία Αιγυπτιακή μόρφωση και απόλυτα ενήμερος για την κατάσταση των τεχνικών έργων της χώρας που άλλωστε επί σειρά ετών διετέλεσε ανώτατο διοικητικό στέλεχος, εκμεταλλεύτηκε ένα δικό της γιγάντιο έργο, για να πνίξει τον ίδιο της το στρατό.

Το γεγονός δε ότι ο Φαραώ καθόλου δε μπορεί να φανταστεί ποιος είναι ο αντίπαλός του, τον κάνει να αγνοεί εντελώς το ενδεχόμενο ενός τέτοιου έντεχνου σαμποτάζ και πέφτει στην παγίδα να ακολουθήσει κατά πόδας το Μωυσή στην κοίτη του φράγματος, που σε λίγο χτυπημένο καίρια απ' τον αρχιμηχανικό Μωυσή, θα πλημμυρίσει πνίγοντας τους έκπληκτους Αιγύπτιους, που το τελευταίο πράγμα που θα περίμεναν απ' τους κυνηγημένους σκλάβους τους, ήταν υψηλή τεχνογνωσία φραγμάτων.

Ας δούμε όμως αν τα βιβλικά δεδομένα μας βοηθούν στους συλλογισμούς μας αυτούς.

«Ότε δέ ο Φαραώ έξαπέστειλε τόν λαόν, ο θεός δέν όδήγησεν αύτούς (τους Ισραηλίτας) διά τής όδοϋ τής γής τών Φιλισταίων όν καί ήτο ή συντομοτέρα:... Μήποτε ο λαός Ιδών πόλεμον μεταμεληθῇ καί έπιστρέψῃ εἰς Αἴγυπτον. 'Αλλ' ο θεός περιέφερεν τόν λαόν διά τής όδοϋ τής έρήμου πρός την Έρυθρά θάλασσαν» Εξ. ΙΓ' 17-18.

Ο Μωυσής δεν ακολουθεί το συνηθισμένο δρομολόγιο επιστροφής στη Χαναάν. Ερμηνεύοντας εδώ δήθεν τη θεϊκή θέληση, επικαλείται το φόβο πολέμου με τους παράκτιους Φιλισταίους, για να καταφέρει να

¹⁵² Πράγματι "κατά τους αρχαίους γεωγράφους και ιστορικούς, Στράβωνα και Πλίνιο, ο μυχός της Ερυθράς θάλασσας στα παλιά αυτά χρόνια βρισκόταν πολύ πιο βαθιά μέσα στην ξηρά."

στρέψει το λαό του στις "μαύρες ερημιές". Η ίδια όμως η αφήγηση μας έδειξε ότι η αρχική φυγή στην έρημο για λατρεία ήταν προγραμματισμένο να καταλήξει στο τελευταίο άκρο της Ερυθράς Θάλασσας. Ενώ λοιπόν παραδέχεται ότι ο δροσερός μεσογειακός παράκτιος δρόμος των Φιλισταίων «ήταν συντομότερος», εν τούτοις το κείμενο, δικαιολογεί την "κάθοδο" προς Νότον μεσ' απ' την καυτή έρημο, δήθεν για το φόβο του Πολέμου. Πολέμου μάλιστα τόσο άγριου, που ίσως αναγκάσει το λαό του να προτιμήσει τη σκλαβιά της Αιγύπτου!

Έτσι τους στρέφει προς το Νότο, όπου κατά τη βιβλική λογική, αφού πρώτα ταλαιπωρηθούν στην αφιλόξενη έρημο, θα τους σκοτώσει κάπως "φιλικότερα" ο εξαγριωμένος φαραώ!

Ο φόβος των Φιλισταίων όμως, είναι εδώ οπωσδήποτε ανακόλουθος με τα στοιχεία που έχουμε γι' αυτούς, που στο κάτω-κάτω ήταν συνηθισμένοι να βλέπουν ανθρώπους και караβάνια να διασχίζουν το δρόμο αυτόν του εμπορίου, που περνούσε προφανώς μέσα απ' τη φιλόξενη χώρα τους. Οι πολιτισμένοι Φιλισταίοι έχουν πανάρχαιο πολιτισμό, γιατί είναι περήφανοι Κρήτες άποικοι απ' την θαλασσοζωσμένη Μινωική Κρήτη, που έχουν προ πολλού καταλάβει τις λιγοστές "χαμηλές" παραλίες της ασιατικής Μεσογείου.

Είναι λαός που γνώρισε ήδη τις χαρές του μεγαλύτερου γνωστού πολιτισμού στον κόσμο, με τις πεντάμορφες Μινωϊκές πολιτείες του που η θάλασσα και οι σεβαστοί νόμοι του εμπορίου, είναι ο τρόπος ζωής τους κι όχι η καταλήστευση των διερχομένων απ' την οδό των караβανιών. Άλλωστε, η εκεί παρουσία τους, ίσως να είναι αυτή που δίνει νόημα στη ναυτική ένωση Ερυθράς και Μεσογείου, μια και οι Αιγύπτιοι κατά γενικότερη ομολογία των ιστορικών δεν ήταν ενθουσιώδεις ναυτικοί...

Ο Μωυσής όμως παρουσιάζει τους Φιλισταίους ως υπερβολικά πολεμόχαρους, αν και άριστα γνωρίζει ότι μόλις πριν λίγο καιρό πέρασε από εκεί ο ίδιος με την οικογένειά του και το караβάνι των φορτωμένων μουλαριών του με το παράξενο φορτίο για την Αίγυπτο χωρίς να τον πειράξει κανείς. Άλλωστε, δεν ανεβοκατέβηκαν κατ' επανάληψη οι βιβλικοί πατριάρχες τον ίδιο αυτό δρόμο για την Αίγυπτο, χωρίς ποτέ να ενοχληθούν:

Με τα επίπλαστα λοιπόν αυτά προσχήματα βλέπουμε το λαό Ισραήλ να κατηφορίζει Νότια προς την Ερυθρά Θάλασσα, ακριβώς όπως απαιτούσε ο αρχικός σχεδιασμός του Μωυσή.

Για να κατευθύνει το λαό του χωρίς καθυστερήσεις στο συγκεκριμένο εκτός συνηθισμένης πορείας στόχο του, ■ Μωυσής έχει μια τεράστια στήλη καπνού να προπορεύεται τη μέρα και η ίδια εστία φωτιάς τους κατευθύνει με ακρίβεια τη νύχτα, σε μια εξοντωτική

ακατάπαυστη πορεία, μέχρι το προκαθορισμένο σημείο ασφάλειας μέσα στην έρημο: «Την ημέρα ἐν σύλῃ νεφέλης, διὰ να ὁδηγῇ αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ τὴν νύκτα ἐν σύλῃ πυρός, δια να φέγγει εἰς αὐτοὺς ὥστε **να ὁδοιπορῶσιν ἡμέραν καὶ νύκτα**» ΕΞ. ΙΓ' 21.

Η αρχική απόσταση των «τριῶν ἡμερῶν» πρέπει να καλύφθηκε σε χρόνο ρεκόρ, με την ξέφρενη αυτή πορεία φυγῆς «**ἡμέραν καὶ νύκτα**» που επέβαλε στο λαό του ο Μωυσής. Διότι όταν φτάνουν εκεί, έχουν χρόνο να στρατοπεδεύσουν στο κατάλληλο σημείο, να οργανωθούν και να περιμένουν υπομονετικά το διώκτη τους φαραώ.

«καὶ ἐλάλησεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Μωυσῆν, λέγων... εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ να στρατοπεδεύσωσιν ἀπέναντι Πί-ἁϊρώθ μεταξὺ **Μιγδῶλ καὶ θαλάσσης**, καταντίκρυ Βεέλ-σεφών κατάντικρυ τούτου θέλετε στρατοπεδεύσει πλησίον τῆς θαλάσσης» ΕΞ. ΙΔ' 1-2.

Η λεπτομερής περιγραφή του χώρου στρατοπεύδεσης δείχνει σαφώς, ότι ο Μωυσής όχι μόνο γνωρίζει πολύ καλά την περιοχή, αλλά ότι ακολουθεί λεπτομερώς τους προσχεδιασμούς του. Το «μεταξὺ Μιγδῶλ καὶ θαλάσσης» φέρνει στο νου πέρασμα παραλιακό, που θα υποχρεώσει το διώκτη του να ακολουθήσει συγκεκριμένο δρόμο καταδίωξης. Ο Μωυσής βρίσκεται στη βορειότερη ἄκρη του κόλπου Σουέζ της Ερυθρᾶς Θάλασσας. Μια στενή σχετικά λωρίδα θάλασσας που εισχωρεῖ βαθιά στη Αιγυπτιακή γη, στην προέκταση της οποίας υπάρχει ἤδη σκαμμένη η βαθιά τάφος που φιλοδοξεῖ να δεχθεῖ τα νερά της Ερυθρᾶς Θάλασσας -όταν το ἔργο τελειώσει- δημιουργώντας τον πολυπόθητο υδάτινο δρόμο, που στην πρώτη αυτή φάση, θα ενώσει την Ερυθρά Θάλασσα με την παρακείμενη μεγάλη πικρολίμνη. Ανάμεσα στην τάφο και στη θάλασσα υπάρχουν ακόμα μόνο οι απαραίτητοι ὄγκοι χωμάτων που σαν φυσικό πλέον φράγμα επιτρέπουν την απροβλημάτιστη συνέχιση των εργασιών. Κανείς δεν είναι σε θέση να αντιληφθεῖ καλύτερα ἀπὸ το Μωυσή, πως ένα σχετικά μικρό μόνον ξαφνικό ἀνοιγμα στην κορυφή αὐτοῦ του φυσικοῦ φράγματος, θα σαρώσει σε εκπληκτικά μικρό χρόνο τον τεράστιο φαινομενικά χωμάτινο ὄγκο, που μεσολαβεῖ ἀνάμεσα στην ανοιχτή τάφο και στον στελείωτα θαλάσσιο ὄγκο νεροῦ με την αμετάβλητη υψηλή στάθμη!

Τώρα καταλαβαίνουμε γιατί ο Μωυσής τρέχει ουσιαστικά ἐκτός πορείας μεσ' στις ἀντιξοότητες της ἐρήμου. Στόχος του εἶναι να φέρει ἐγκαιρα το πλήθος του λαοῦ του στο χεῖλος αὐτῆς της γιγάντιας παγίδας. Ἐνα "θαύμα" που εἶναι προσυμφωνημένο με τη θεότητα πολὺ καιρό πριν, περιμένει ἐκεῖ τους διώκτες του Μωυσή.

Πραγματικά ο Μωυσής φαίνεται ἀπόλυτος γνώστης ὅλων των λεπτομερειῶν. Ὅταν μάλιστα εμφανίζεται ἐπιτέλους ο στρατός του

φαραώ στον ορίζοντα και πανικοβάλλει το λαό του, αυτός δε φαίνεται να αιφνιδιάζεται καθόλου. Με πλήρη εμπιστοσύνη στο τι μέλλει γενέσθαι λέει: «καί εἶπεν ὁ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν, μὴ φοβεῖσθε· σταθῆτε καὶ βλέπετε τὴν σωτηρίαν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν θέλει κάμει εἰς ἑσᾶς σήμερον· διότι τοὺς Αἰγυπτίους, τοὺς ὁποίους εἶδατε σήμερον, δὲν θέλετε ἰδεῖ αὐτούς πλέον. Ὁ Κύριος θέλει πολεμήσει διὰ σᾶς· σεῖς δὲ θέλετε μένει ἡσυχοί» ΕΞ. ΙΔ' 13, 14.

Ερώτηση: γιατί ὁ Κύριος θα πολεμήσει μόνος του εκτός πορείας, τον πάνοπλο και ἐξαλλο φαραώ και δε θα μπορούσε να πολεμήσει, ἐξ ἴσου καλὰ ἐντὸς πορείας, τους ἀμέριμνους και ἀμέτοχους Φιλισταίους; Μήπως ἐπειδὴ, στη μοναδική ἀπὸ κάθε ἀποψη αὐτὴ γωνιά της γῆς, ο Κύριος εἶχε προετοιμάσει με κάθε λεπτομέρεια το γιγάντιο αὐτὸ "θαύμα";

Ο φαραώ και τ' ἄρματά του φάνηκαν καθὼς ἐπέφτε το δειλινό. Ο Μωυσῆς εἶναι ὁμῶς πανέτοιμος, ἔχει ἤδη μπλοκάρει το υποχρεωτικὸ πέρασμα, τὸ «μεταξὺ Μιγδῶλ καὶ θαλάσσης» που τὴν ὥρα βρίσκεται ἀνάμεσα σ' αὐτόν και στο φαραώ, με οδοφράγματα που ὕψωσαν δεκάδες χιλιάδες χέρια ἀποψιλῶνοντας τὴ γύρω περιοχή. Ο Μωυσῆς διατάζει τὴν ἀσβεστή πυρὰ που ηγήθηκε τοῦ στρατοπέδου, νὰ μετακινηθεῖ πίσω τους. Ἀπ' αὐτὴν ἑκατοντάδες πρόθυμα χέρια θ' ἀνάψουν ταυτόχρονα σε πολλὰ σημεῖα το μπλοκαρισμένο με οδοφράγματα πέρασμα "Μιγδῶλ".

Στο λαό, που ἐντρομος παρακολουθεῖ τις ἀποφασιστικὲς στρατηγικὲς κινήσεις τοῦ Μωυσῆ, χωρὶς νὰ τις καταλαβαίνει, τὸ σωτήριο ἀποτέλεσμα τους, παρομοιάζει με ἀόρατη ἀγγελικὴ δύναμη που τους προστατεύει κατ' ἐντολὴ Θεοῦ: «Τότε ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, ὁ προπορευόμενος τοῦ στρατεύματος τοῦ Ἰσραὴλ ἐσηκώθη καὶ ἦλθεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὁ σὺλος τῆς νεφέλης (καπνὸς ἀπὸ μεγάλη εστία πυρός που θα ἐξετάσουμε σε λίγο) ἐσηκώθη ἀπ' ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἐστάθη ὀπισθεν αὐτῶν καὶ ἦλθε μεταξὺ τοῦ στρατεύματος τῶν Αἰγυπτίων καὶ τοῦ στρατεύματος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἐκείνους μὲν ἦτο νέφος σκοτίζον εἰς τούτους δὲ φωτίζον τὴν νύκτα» ΕΞ. ΙΔ' 19-20.

Τὸ σκηνικὸ εἶναι ἐπιβλητικὸ, οἱ σπιγμές γεμάτες ἐνταση. Οἱ κινήσεις τοῦ Μωυσῆ ἀψογα σχεδιασμένες ὅπως ἀρμόζει σ' ἓνα μεγάλο ηγέτη. Ἐνα τεράστιο φράγμα πυρός πάνω ἀκριβῶς στο πέρασμα, σταματᾷ τὸν φαραώ δίνοντας χρόνο στο Μωυσῆ που μαζί με τὸν λαό του ξεκινᾷ παρ' ὅλο που νυχτώνει νὰ περάσει στὴν ἀπέναντι μεριά της μεγάλης τάφρου. Ἀναπάντεχος σύμμαχος ὁ ἀνατολικὸς ἄνεμος, που ὄχι μόνον κρατᾷ τις φλόγες σε ἐπικίνδυνα ὕψη και ἐμποδίζει ἀποφασιστικά τὸν φαραώ, ἀλλὰ ἡ ἐξ ἀνατολῶν πνοή του στέλνει τὰ σύννεφα καπνοῦ στους Αἰγύπτιους, ἐνῶ στους Ἰσραηλίτες φέγγει νὰ διαβούν τὴν τάφρο.

Η κάθοδος στη μεγάλη αυτή τάφρο μεσ' στην νύχτα, αφήνει αλησμόνητες εντυπώσεις. Για πρώτη φορά νοιώθουν με δέος ότι βρίσκονται αισθητά κάτω απ' τη θάλασσα οστάθμη, ανάμεσα σε δύο τεράστιους απειλητικούς υδάτινους όγκους, με τα νερά της Ερυθράς Θάλασσας στα δεξιά τους και αυτά της τεράστιας "πικρολίμνης" αριστερά.

Η αφήγηση παρά τις κατοπινές προσθήκες της, δεν απέχει ουσιαστικά απ' τη δική μας περιγραφή: «καί εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τό μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ το ξηρόν καί τὰ ὕδατα ἦσαν εἰς αὐτούς τοῖχος ἐκ δεξιῶν (Ερυθρά Θάλασσα) καί ἐξ ἀριστερῶν αὐτῶν (λίμνη Πικρολίμνη)» *Εξ. 14' 22.*

Η αίσθηση καθώς διαβαίνουν μέσα στη νύχτα ανάμεσα σε δύο τεράστιους υδάτινους όγκους, με τις σκιές να χορεύουν ολόγυρα απ' τις ανταύγιες που σκορπά το τεράστιο φλεγόμενο οδόφραγμα, καταγράφεται με τα εντονότερα θρησκευτικά χρώματα! Όλη τη νύχτα το ογκώδες πύρινο μέτωπο κράτησε το φαραώ σε απόσταση ασφαλείας. Μόνο με το χάραμα, η στρατιωτική καταδίωξη έφτασε μπροστά στη μεγάλη τάφρο. Η απόφαση για το φαραώ ήταν κρίσιμη. Η βίβλος απαντά πως ο Θεός ο ίδιος θα έσπρωχνε το φαραώ να μπει (έμβῃ) στην παγίδα: «ὅς διελθῶσι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διὰ ξηρῶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης καί ἐγώ ἰδοὺ θέλω σκληρύνει τήν καρδίαν τῶν Αἰγυπτίων καί θέλουσι ἐμβῇ κατόπιν αὐτῶν» *Εξ. 14' 17.*

Εμείς ξέρουμε πως η καρδιά του φαραώ παραείναι "σκληρή" μετά απ' όσα υπέστη, ώστε να μη χρειάζεται πρόσθετη σκλήρυνση από καμμία θεότητα. Ο φαραώ λυσσαλέα ζητά εκδίκηση. Αλλά κι αν ακόμα δεν είναι "θολωμένος" απ' τη μανία της εκδίκησης, ξέρει καλά ότι στα δεξιά του έχει θάλασσα και στα αριστερά του μια μακρόστενη λίμνη δεκάδων χιλιομέτρων. Αν χάσει τώρα τον Μωυσή η έκβαση θα είναι αβέβαιη. Η τάφρος είναι βαθή, αν μπόρεσαν να την διαβούν πεζοπορώντας οι Εβραίοι φυγάδες μεσ' στη νύχτα γιατί όχι κι αυτός με τον εκπαιδευμένο στρατό του; Άλλωστε, η ιδέα της πλημμυρισμένης τάφρου, δεν πρέπει να του περνά καθόλου απ' το μυαλό του, μια και για ένα τέτοιο έργο θα χρειαζόταν πολύς χρόνος προετοιμασίας, για να υπονομευθούν τα φράγματα και οι εγκαταστάσεις στην κορυφή της τάφρου και επί πλέον άριστες ειδικές γνώσεις, που δε μπορεί καθόλου να φανταστεί ότι ο Μωυσής τις έχει!

Με το πρώτο αχνό φως της ημέρας τα στρατιωτικά άρματα του φαραώ μπαίνουν στην τάφρο «καί κατεδίωξαν δέ οἱ Αἰγύπτιοι καί εἰσῆλθον κατόπιν αὐτῶν πάντες οἱ ἵπποι τοῦ Φαραώ καί αἱ ἄμαξαι αὐτοῦ... ἐν τῇ φυλακῇ τῇ πρωινῇ» (*Εξ. 14' 23,24*).

Μάταια όμως αναζητούν διέξοδο στην απέναντι όχθη, καλπάζοντας κατά μήκος της μεγάλης κοίτης. Ψάχνουν για την έξοδο στην απέναντι μεριά που είναι σίγουρο ότι χρησιμοποίησαν οι Ισραηλίτες μεσ' στη νύκτα. Ο Μωυσής όμως έχει φροντίσει η έξοδος αυτή από την τάφρο να είναι τόσο μακριά απ' την είσοδο ώστε να του δοθεί ο απαραίτητος χρόνος αντίδρασης. Τα άρματα τρέχοντας κατά μήκος της τάφρου φτάνουν στην άλλη άκρη της, όπου τελικά βρίσκουν τη φαινομενικά ελεύθερη έξοδο. Εκεί τους περιμένει η πρώτη έκπληξη. Ολόκληρη η τεράστια κινητή εστία φωτιάς του στρατοπέδου, εξαπολύεται ξαφνικά μαζί με την ογκώδη άμαξα μεταφοράς της και ανατρέπεται πάνω τους κλείνοντας την ποθητή έξοδο. Ταυτόχρονα χιλιάδες μαχόμενοι Ισραηλίτες εμφανίζονται και φράσσουν με όλους τους τρόπους τη μοναδική αυτή έξοδο, στα στρατιωτικά άρματα των Αιγυπτίων, που απ' τη μειονεκτική αυτή θέση αποφασίζουν να υποχωρήσουν έχοντας υποστεί μονάχα μερικές ζημιές στα άρματά τους. Ο Μωυσής όμως τους θέλει νεκρούς κι έχει ήδη σηκώσει τη ράβδο του ψηλά σαν εναρκτήριο σημάδι. Οι δύο ομάδες στα άκρα της τάφρου (που στη μακρινή αυτή εποχή δεν έπρεπε να απέχουν περισσότερο από μερικά μόνο χιλιόμετρα) ξέρουν καλά τη δουλειά τους.

Οι πρόχειρες υπονομεύσεις στους χωμάτινους όγκους, που συγκρατούν τα νερά στις δύο κορυφές της τάφρου, χτυπιούνται ταυτόχρονα κι από τις δύο μεριές. Το πρώτο λιγοστό νερό που φτάνει, σίγουρα δεν είναι τίποτα το τρομακτικό, αρκεί όμως για να κολλήσει τις άμαξες των Αιγυπτίων στη λάσπη: «και συνετόραξεν το στράτευμα τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐξέβαλε τούς τροχοὺς τῶν ἀμαξῶν αὐτῶν, ὥστε ἐσύροντο δυσκόλως καὶ εἶπον οἱ Αἰγύπτιοι, Ἵς φύγωμεν» *Εξ. 14' 24,25*. Ήταν όμως ήδη αργά, με το πρώτο λιγοστό νερό που είδαν, έγινε πια ξεκάθαρο ότι είχαν υποτιμήσει φοβερά τον αντίπαλό τους! Σ' όλους τώρα ήταν φανερό ότι ο αρχιφραγματολόγος Μωυσής δεν είχε κάνει λάθος. Η ασίγηστη μανία του νερού παρέσυρε προοδευτικά τους τεράστιους ενδιάμεσους όγκους χωμάτων του φυσικού φράγματος και αποτελείωσε σε σαρωτικά κύματα νερού και λάσπης τους τελματωμένους Αιγύπτιους, που στον αγώνα τους να επιστρέψουν και να βγουν απ' το σημείο εισόδου, είδαν ένα ορμητικό ρεύμα νερού ξύλων και λάσπης να πέφτει πάνω τους απ' τη μεριά της Ερυθράς Θάλασσας. Η αμετάβλητη θαλάσσια στάθμη, σάρωσε πρώτη όλα τα ενδιάμεσα υλικά του φράγματος. Προσέξτε τις λεπτομέρειες της αφήγησης: «περί τήν αὐγήν» «ἐξέτεινεν ὁ Μωυσῆς τήν χεῖραν αὐτοῦ... καὶ ἡ θάλασσα ἐπανάλαβε τήν ὁρμήν αὐτῆς. Οἱ δέ Αἰγύπτιοι φεύγοντες ἀπῆντησαν αὐτήν (!) καὶ κατέστρεψεν ὁ Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους... διότι τά ὕδατα... ἐσκέπασαν τὰς ἀμάξας καὶ τοὺς

ἰππεῖς, πᾶν τό στράτευμα τοῦ Φαραώ, το ὁποῖο εἶχε ἐμβῆ κατὰ πιν αὐτῶν... καί εἶδεν ὁ Ἰσραήλ τό μέγα ἐκεῖνο ἔργον (ὄχι θαύμα ἀλλά ἔργον... Ἡ μετάφραση των Ο' λέει με πολύ νόημα «εἶδε ὁ Ἰσραήλ τήν χεῖραν τήν μεγάλην ὃ ἐποίησεν Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις... καί ἐπίστευσεν (ο λαός) εἰς τόν Κύριον καί εἰς τόν Μωυσῆν». Εξ. 14' 27-31.

Υπάρχει πράγματι μια βασανιστική λεπτομέρεια στην οποία καλούμεθα να δώσουμε ιδιαίτερη ἔμφαση. Πρόκειται για τη σαφή κατ' ἐμέ ομολογία «φεύγοντες ἀπήντησαν αὐτήν» (την θάλασσα δηλαδή). Μα πως εἶναι δυνατόν να συναντήσουν τη θάλασσα φεύγοντας αφού (κατά την αφήγηση) η θάλασσα τους περιέβαλλε ἤδη από παντού;

Καθώς διαβάζουμε τις σειρές αυτές, στο νου μας ἔρχονται οι εντυπωσιακές εικόνες της αντίστοιχης Χολιγουντιανῆς ταινίας ("Οι Δέκα ἐντολές") ὅπου οι παραγωγοί της, για να παρακολουθήσουν τη βιβλική αφήγηση, αναγκάζονται να "κλείσουν" τη θάλασσα σε "φερμουάρ" πάνω ἀπ' τους Αιγύπτιους, γιατί μόνον ἔτσι μπορούσαν να δημιουργήσουν το απαραίτητο φονικό ρεύμα νερού, που συναντά τους Αιγύπτιους κυλώντας παραδόξως ἀνάμεσα σε δύο υδάτινους τείχους.

Εἴμαστε λοιπόν στην περίεργη θέση -σύμφωνα με την κλασική ἐρμηνεία της σχισμένης θάλασσας- να βλέπουμε τους Αιγύπτιους "ἐν μέσω θαλάσσης" να πνίγονται ἀπό νερά που δεν πέφτουν ἐπάνω τους ἀπ' ὅλες τις μεριές, καθώς η θάλασσα "κλείνει" για να τους καταπιεῖ, ἀλλά ἀπό ένα πολύ περίεργο υδάτινο θαλάσσιο ποτάμι, που ἔρχεται κατὰ πάνω τους τρέχοντας ορμητικά κατὰ μήκος της σχισμένης θάλασσας! Δε νομίζετε ὅτι παρὰ εἶναι περίπλοκο για να εἶναι ἔτσι; η ἴδια η αφήγηση ἐπιβεβαιώνει τις ἀμφιβολίες μας ἀμέσως παρακάτω ἀφήνοντας πολύ λίγα περιθώρια παρανοήσεων: «Διότι εἰσῆλθον οἱ ἵπποι τοῦ Φαραώ... μετὰ τῶν ἁμαξῶν αὐτοῦ καί μετὰ τῶν ἰππέων αὐτοῦ καί ὁ Κύριος ἔστρεψεν ἐπ' αὐτούς τά ὕδατα τῆς θαλάσσης» Εξ. 15' 19.

Το ορμητικό ρεύμα που πνίγει τους Αιγύπτιους δεν κυλά ἀνάμεσα σε υδάτινα τείχη. Ἡ τάφρος που πλημμυρίζοντας ἐπνίξε τους Αιγύπτιους, εἶναι και σήμερα ὑπαρκτή και δεδομένη με το ὄνομα "κανάλι του Σουέζ", ένα κανάλι ἀληθινό ὅσο και η νίκη του Μωυσή στη μοναδική αὐτή γωνιά της γῆς.

Ἄλλωστε, για το θεό που δεν ἐπανέλαβε ἔκτοτε ποτέ τίποτε παρόμοιο, δε μπορούμε παρὰ να ρωτήσουμε: θέλετε να πιστέψουμε πως ὁ παντοδύναμος συμπαντικός θεός, ἀν ἀποφάσιζε ἔστω και για μια και μοναδική φορά να σκίσει την θάλασσα, θα διάλεγε γι' αὐτόν το σκοπό την πλεονεκτικότερη γωνιά της γῆς για να το κάνει;

Πέρα ἀπ' ὅλα αὐτά ὁμως, η νίκη του Μωυσή ἦταν πραγματικά ἐντυπωσιακή. Νίκη της προετοιμασίας και της μεθόδευσης. Για την προετοιμασία αὐτή εἶναι κατάλληλο ἐδῶ να θυμηθούμε την περίεργη

εντολή συνάντησης που παίρνει ο Ααρών όταν ήταν ακόμα στη γη της προετοιμασίας «Υπσγε πρὸς συνάντησιν τοῦ Μωυσέως εἰς τὴν ἔρημον» Εξ. 4' 27. Κι όμως ο Μωυσής είχε φύγει για την Αίγυπτο - πράγμα που φαίνεται σαφέστατα απ' τα αμέσως προηγούμενα εδάφια. Γιατί λοιπόν σταμάτησε ο Μωυσής στην έρημο;

Τώρα βέβαια ξέρουμε σε ποια έρημο πήγε και με πόση επιμέλεια ετοίμασε σε απόσταση «τριών ημερών» από την Αίγυπτο το βασικότερο όπλο της απελευθέρωσής του, την έντεχνη υπονόμευση της μεγάλης τάφρου. Χέρια για να εργαστούν του προμήθευσε άφθονα ο αρχιερέας Ισθόρ ο πεθερός του. Ολόκληρη η υποστήριξη ενός θρησκευτικού ιερατείου, μαζί με τις τεχνικές γνώσεις του μορφωμένου απ' τους ιερείς της Αιγύπτου Μωυσή, μπορούσαν δίχως αμφιβολία να προετοιμάσουν το αποφασιστικό αυτό τελικό χτύπημα.

Σ' όλα τα "σημεία" λοιπόν το σχέδιο λεπτούργησε άψογα και είτε το θέλουμε είτε όχι, ήταν ένα μεγαλοφυές σχέδιο. Ανεξάρτητα απ' το γεγονός ότι ο δόλος και ο φόνος ήταν τα κυριότερα όπλα της εξόδου, ο Μωυσής ήταν η ζωντανή απόδειξη του τι μπορεί να κάνει ένας Εβραίος με τη μόρφωση ενός φαραώ.

Ξέρουμε, ότι η Εβραϊκή ιστορία βρίσκεται σε δυσθεόρατα ύψη εκτίμησης από τους λαούς που αποδέχονται αναντίρρητα ως θεό-πνευστα ακόμα και τα εξώφυλλα της βίβλου. Αυτή είναι η μία πλευρά, της οδυνηρής πραγματικότητας. Απ' την άλλη όμως πλευρά, οι υπερνοήμονες "κριτικοί της βίβλου", φαίνεται πως δυσκολεύονται να πάρουν στα σοβαρά την εβραϊκή ιστορία και τους κεντρικούς της ήρωες, όπως ο Αβραάμ-Ισαάκ-Ιακώβ έως τον Μωυσή. Οδυνηρότατη συνέπεια: να μην έχουν εξαχθεί μέχρι σήμερα ούτε τα στοιχειώδη συμπεράσματα κρίσεως, για τις καθόλα σημαντικότερες αυτές "προσωπικότητες", που σημάδεψαν ανεξίτηλα με την ιδιόμορφη παρουσία τους την ιστορία ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Με όλα όσα αρκούντως λογικά εδώ αναπτύξαμε, δείχνουμε ότι η υποτίμηση αυτή είναι "μέγα λάθος".

Η υποτίμηση των ηρώων της βίβλου και της αβρααμικής θεότητας με το τελικό όνομα Γιάχβε εξακολουθεί να είναι ένα λάθος τεράστιο που έκαναν κατ' επανάληψη οι "πολιτισμένοι" λαοί της γης και το πληρώνουν με ορισκό τίμημα όχι μόνο πολιτισμού και προόδου, αλλά κι αυτής της ίδιας της επιβίωσής τους.

«Τότε ἐσήκωσεν ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Σουρ καὶ περιεπάτουν τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ δὲν εὕρισκον ὕδωρ.» ΕΞ. ΙΕ' 22.

Μετά τη μεγαλειώδη νίκη του ο Μωυσής, αντιμετωπίζει τα πρώτα πραγματικά προβλήματα, της φαινομενικά παράλογης καθόδου του μέσα στην έρημο. Τρεις μέρες χωρίς νερό αναγκάζουν το Μωυσή να επιστρέψει ξανά στις πικρολίμνες που άφησε και στη βίβλο φέρουν το όνομα "Μερράν" και πίνουν όπως-όπως απ' τα πικρά νερά της που ο θεός ρίχνοντας ένα ξύλο μέσα τα "γλύκανε" για το λαό του. Και εκεί για πρώτη φορά ο Μωυσής απαλλαγμένος απ' το διώκτη του, στρέφει την προσοχή του αποκλειστικά στο λαό του, ξεκινώντας μετά το τέλος του απελευθερωτή το ρόλο του ηγέτη με τις προσφιλείς του απειλές. Απειλές, που ενώ στο λαό του επισημαίνουν αυστηρά την ανάγκη πειθαρχίας, για μας είναι μια ξεκάθαρη ομολογία των πολύ συγκεκριμένων οδυνηρών όπλων, που με τόσο ανατριχιαστική άνεση χρησιμοποίησε στην Αίγυπτο. Να τι λέει ο Μωυσής καθώς αναλαμβάνει την ηγεσία της επιστροφής: «'Εκεῖ (στην λίμνη Μερράν) ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς παραγγελίαν καὶ δίσταγμα καὶ ἐκεῖ ἔδοκίμασεν αὐτούς καὶ εἶπεν, Ἐάν ἀκούσης ἐπιμελῶς τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου καὶ πρᾶττης τὰ ἀρεστὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ... καὶ φυλάξης πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, δὲν θέλω φέρεи ἐπὶ σέ οὐδεμίαν ἐκ τῶν νόσων τὰς ὁποίας ἔφερα κατὰ τῶν Αἰγυπτίων διότι ἐγὼ ὁ Κύριος εἶμαι ὁ Θεραπεύων σέ.» ΕΞ. ΙΕ' 25-26. Τα περί θεραπείας και νόσων που με τόση άνεση αναφέρει εδῶ ο Μωυσής, μας βεβαιώνουν ότι ο "θεός" του είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμος να επαναλάβει, με ακρίβεια τα οδυνηρά θαύματα των πληγών (ασθενειών) της Αιγύπτου, σ' όποιον τολμήσει να εκτραπεί σε ανυπακοή.

Χαρακτηριστικός είναι επίσης ο παραπάνω τύπος έκφρασης, όπου τα λόγια του Μωυσή χάνονται μέσα στους λόγους της θεότητας και είναι αδύνατον να ξεχωρίσεις με ακρίβεια που σταματά ο Μωυσής και που αρχινά ο Γιαχβέ τις απειλές του. Και δε θα είναι από δω κι εμπρός καθόλου λίγες ■ φορές, που οι απειλές αυτές θα πραγματοποιηθούν σκορπώντας στον ίδιο πλέον το λαό του το θάνατο!

Πριν όμως απ' τη μακραίωνη θηριώδη διακυβέρνηση του Γιαχβέ πάνω στον ταλαίπωρο λαό Ισραήλ, μπροστά μας στέκει εκπληκτικός ο ιερός χώρος παραγωγής θαυμάτων και εντολών, το όρος Σινά. Το θεϊκό όρος του ιερέα Ιοθόρ, που με τα δραστήριο ιερατείο του και τα φυσικά πλεονεκτήματα της περιοχής, έχει μετατρέψει ένα θεαματικό βουνό σ' ένα γιγάντιο θεϊκό θέατρο, με ακροατήριο ένα ατέλειωτο πλήθος ταλαιπωρημένων οικογενειών, που πολύ σύντομα και με οδυ-

νηρό τρόπο, θα καταλάβουν πως το μέλλον τους εξουσιάζουν τώρα απόλυτα οι σωτήρες του!

Τις εκπληκτικές εικόνες του Σινά θα απολαύσουμε όμως στο επόμενο βιβλίο αυτής της προσπάθειας.

Ο Ηρακλής πνίγει τους Βίστονες

Είχα τελειώσει προ πολλού την αφήγηση της Ερυθράς Θάλασσας και δεν περίμενα ότι θα βρω κάτι αντίστοιχο στον ελληνικό μύθο. Κι όμως διαψεύστηκα ευχάριστα όταν με πολύ μεγάλη έκπληξη διαπίστωσα, ότι τα δάνεια του στελείωτου μεσογειακού μύθου δεν σταματούν ούτε εδώ.

Η μεγάλη μυθολογία της εκδοτικής Αθηνών δεν αναφέρει τίποτα σχετικό. Ούτε ο Κερένυι στο επίτομο έργο του. Και στο πεντάτομο έργο του Γάλλου Dechaighe δεν βρίσκουμε απολύτως τίποτε. Ο Γκρέιβς όμως, στο τετράτομο έργο του στο 3ο βιβλίο σελ. 156, αναφέρεται έστω και επιγραμματικά στο επίμαχο σημείο. Εμείς όμως θα δανειστούμε την πανέμορφη αναφορά των αδελφών Στεφανίδη, απ' το 13ο βιβλίο σελ. 55 όπου υπέροχα περιγράφουν τον όγδο άθλο του Ηρακλή, το σχετικό με τα άλογα του βασιλιά Διομήδη (χωρίς δυστυχώς να αναφέρουν τις πηγές τους).

Ο Διομήδης ήταν ο πολεμόχαρος βασιλιάς της Θράκης, γιος του θεού του πολέμου Αρη και αρχηγός ενός ξακουσμένου στρατού με τ' όνομα Βίστονες. Το καμάρι όμως του Διομήδη, ήταν τέσσερα ατίθασα άλογα "Κήλωνες" (στρατιωτικοί επιβήτορες) απ' τα οποία προφανώς φιλοδοξούσε να αποκτήσει μια φοβερή γενιά αλόγων, για να εξοπλίσει μ' αυτά τους ήδη τρομερούς πολεμιστές του, πεζοπόρους όμως, Βίστονες.

Αυτά ακριβώς τα άλογα πήρε εντολή ο Ηρακλής (από τον Ευρισθέα) να κλέψει με όποιον τρόπο μπορούσε.

«Ο Ηρακλής ξεκινώντας γι' αυτόν το δύσκολο άθλο, πήρε μαζί του μερικούς φίλους του που ήταν πρόθυμοι αν χρειαστεί, να πολεμήσουν στο πλευρό του. Ανάμεσά τους κι ο Άβδηρος ένας τολμηρός νέος απ' τη Λοκρίδα.

Ο ήρωας με τους συντρόφους του έφτασε στην Θράκη με πλοίο. Ο Ηρακλής έμαθε αμέσως που είναι οι σταύλοι με τα άλογα κι ενώ οι σύντροφοί του πέσανε ξαφνικά πάνω στους φύλακες και τους δέσανε, αυτός έλυσε γρήγορα τ' άλογα και πιάνοντάς τα απ' τα χαλινάρια, τα οδήγησε στο πλοίο».

«Εσείς μείνετε εδώ ώσπου να βάλω τ' άλογα στο καράβι και φωνάξτε με αν δείτε να 'ρχεται ο Διομήδης, είπε στους συντρόφους του.

Ο Άβδηρος όμως έτρεξε πίσω του μήπως χρειαστεί βοήθεια. Μα δεν πρόλαβαν να βάλουν τ' άλογα στο πλοίο κι ' ακούστηκαν φωνές.

Ο Διομήδης! Έρχεται ο Διομήδης με τους Βίστονες!

Ο Ηρακλής έμεινε λίγο αναποφάσιστος. Ο Άβδηρος κατάλαβε.

- Άσε τ' άλογα σε μένα είπε.

Ο Ηρακλής το σκέφτηκε, μα δε μπορούσε να κάνει αλλιώς. Έδωσε τ' άλογα στον Άβδηρο κι έτρεξε πίσω για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο. Και τότε βλέπει από μακριά να 'ρχεται ένα λεφούσι από αμέτρητους Βίστονες, με πρώτο τον Διομήδη καβάλα σε μαύρο άλογο. Κι' όλοι έτρεχαν και φώναζαν άγρια σείοντας με δύναμη στα χέρια τους τα μακριά τους κοντάρια. (Πρόδρομος της Μακεδονικής Σάρισσας; Ίσως!)

Ο κίνδυνος για τον Ηρακλή και τους συντρόφους του ήταν μεγάλος. Πως τόσο λίγοι, να τα βάλουν με τόσους πολλούς; Μα ■ Ηρακλής βρήκε τη λύση.

Πρόσεξε πως ο κάμπος ήταν πιο χαμηλά απ' τη θάλασσα και πως προστατευόταν από ένα πρόχωμα που έφτιαξαν τα κύματα.

- Εμπρός ν' ανοίξουμε αμέσως ένα κανάλι να πλημμυρίσει ■ κάμπος, φώναξε στους συντρόφους του και πρώτος ρίχτηκε στη δουλειά.

Γρήγορα άνοιξαν ένα κανάλι, που ήταν στενό στην αρχή, μα η θάλασσα όπως έτρεχε μέσα απ' αυτό γρήγορα το πλάτυνε και σε λίγο ένας πλατύς κι ορμητικός χείμαρρος πλημμύρισε τον κάμπο σχηματίζοντας μια μεγάλη λίμνη, τη λίμνη Βιστονίδα, όπως λέγεται ακόμα και σήμερα. Πολλοί Βίστονες παρασύρθηκαν απ' τ' αφρισμένα νερά οι υπόλοιποι το 'βαλαν στα πόδια. Μα ■ Διομήδης με λίγους δικούς του που ήταν μπροστά δεν πειράχτηκαν απ' τα νερά, άλλα έτσι τους κλείστηκε η υποχώρηση κι' είχαν τώρα ν' αντιμετωπίσουν τον Ηρακλή και τους συντρόφους του.

Σασπισμένοι σαν τ' αγρίμια που πιάστηκαν στη φάκα δέχτηκαν την επίθεση των ηρώων που γρήγορα τους σκότωσαν.»

Δεν έχω πολλά να προσθέσω στην όμορφη αυτή αφήγηση. Μόνο που εδώ δε θα ταίριαζε καθόλου αν γράφαμε ότι: "Κάθε ομοιότητα με πρόσωπα και καταστάσεις είναι εντελώς συμπτωματική".

Τζέτζης χιλιάδες 2.299 - Υγίνο 30,9 - Διόδωρος 4, 15, 3 - Σχόλιο στον Στάτιο Θηβαίος 6, 324 - Φιλόστρατος εικόνες 2, 25 - Κάντος Σμυρναίος 6, 245 - Πίνδαρος παιάνες 2, 1 κ.ε. Αιλιανός, περί ζώων 15, 25. - Ευριπίδης, Άλκηστη 483 και Ηρακλής 380-389 - Απολλόδωρος 2, 96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Το ψέμα των τριών ημερών

Πολλές φορές μέχρι τώρα, φτάσαμε στον υπαινιγμό ή στον ξεκάθαρο ισχυρισμό, ότι ■ θεός της βίβλου είναι εξ ολοκλήρου καρπός της αβρααμικής φαντασίας και ευρηματικότητας και τίποτα περισσότερο. Απόδειξη περίτρανη γι' αυτό είναι το γεγονός ότι η στάση και τα λόγια της βιβλικής θεόπτης, δεν έχουν καμιά λογική συνέχεια και οι εντολές της δεν αντέχουν στον παραμικρό ηθικό έλεγχο.

Από τις πάμπολλες φορές, που ο κάθε προφήτης βάζει το θεό αυτό, να λέει με θεϊκό στόμφο όλα όσα (ο προφήτης) θέλει διακαώς να ακουστούν για να εξυπηρετηθούν τα σχέδια παγίδευσης και ομηρίας του, ξεχώρισα αυτή την ιδιαίτερη περίπτωση "το ψέμα των τριών ημερών" όπως το αποκαλώ. Διότι ο μηχανισμός σύμπραξης θεού και προφήτη, για τη δημιουργία της παγίδας των θεϊκών απαιτήσεων έχει απομείνει ξεκάθαρα αποτυπωμένος στην αφήγηση, που μάλλον από καθαρή αβλεψία (!) παρέμεινε μέχρι σήμερα χονδροειδώς ανιχνεύσιμος. Έτσι εντελώς παραδόξως έχουμε την ευχέρεια, να δούμε μια σοβαρή θεϊκή απαίτηση που διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στους επιδέξιους χειρισμούς του Μωυσή, να εγκαταλείπεται στο τέλος εντελώς ανεκπλήρωτη και ξεχασμένη να παραμερίζεται, αποκαλύπτοντάς μας έτσι τον ολοφάνερο ρόλο του "θεού", ως απλού συνεργού στους έντονους εντυπωσιασμούς που επιχειρεί ο προφήτης.

Για να γίνουμε όμως πιο κατανοητοί, θα επαναλάβουμε σύντομα γνωστά στοιχεία της αφήγησης και θα κάνουμε μια μικρή αναδρομή

στη δράση του Μωυσή, που μπορεί να μας καθυστερήσει μεν απ' την ενδιαφέρουσα συνέχεια της πατριαρχο-προφητικής δράσης, εν τούτοις θα γίνει θαρρώ αφετηρία, για σοβαρότερες σκέψεις που θα δικαιολογήσουν έτσι περισσότερο τον καυστικό τίτλο αυτού του βιβλίου. Θα επιστρέψουμε λοιπόν, πίσω στη γη της προετοιμασίας τη γη Μαδιάμ και θα ακούσουμε το θεό να παραγγέλλει στο Μωυσή: «Καί θέλετε εἰπεῖ πρὸς αὐτόν (το φαραώ) Κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων συνήνητησεν ἡμᾶς, τώρα λοιπόν ἄφες νά ὑπάγωμεν οδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ προσφέρωμεν θυσίαν εἰς Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν». Εξ. Γ' 18. Αυτά στη γη Μαδιάμ.

Ο Μωυσής πράγματι τα μεταφέρει όλα αυτά στο φαραώ, προσθέτοντας μια περίεργη απειλητική λεπτομέρεια: «εἰσελθόντες ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν, εἶπον πρὸς τὸ φαραώ οὕτω λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἔξαπόστειλον τὸν λαόν μου, διὰ νά ἐορτάσωσιν εἰς ἐμέ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὁ δέ φαραώ εἶπε... δέν γνωρίζω τὸν Κύριον καὶ οὐδέ τὸν Ἰσραὴλ θέλω ἔξαποστείλει. Οἱ δέ εἶπον, ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων συνήνητησεν ἡμᾶς. ἄφες λοιπόν νὰ ὑπάγωμεν οδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ προσφέρωμεν θυσίας εἰς τὸν Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, μήποτε ἔλθῃ καθ' ἡμῶν (των Εβραίων δηλαδή!) με θανατικόν ἢ μέ μάχαιρον» Εξ. Ε' 1-3.

Ο Ααρών εδώ ψεύδεται εσκεμμένα, πλάθοντας μια εντελώς φανταστική ιστορία, πως τάχα ο θεός απειλεί τον ίδιο το λαό του με «θανατικόν ἢ μέ μάχαιρα», αν δεν τους επιτρέψει ὁ φαραώ να κάμουν την εορτή αυτή στην ἔρημο στη συγκεκριμένη αυτή απόσταση των «τριῶν ἡμερῶν». Ο προφήτης δε διστάζει καθόλου να παρουσιάσει το θεό του ως άγριο και επιθετικό θεό, αρχικώς κατὰ τοῦ ιδίου τοῦ λαοῦ του. Διότι γνωρίζει, πως έτσι μπορεί να μπει ο φαραώ στο κλίμα των απειλῶν πολύ ευκολότερα και φυσικά ὅπως ἔχουμε ἤδη παρακολουθήσει, στην επόμενη ακριβῶς συνάντηση η απειλή στρέφεται αποκλειστικά ἐναντίον τοῦ φαραώ και των Αιγυπτίων και η ιδέα της απειλής του λαοῦ Ισραὴλ με θανατικό και μάχαιρα ξεχνιέται ολότελα. Εμεῖς απλά αναρωτιόμαστε και πάλι, καλὰ με θανατικό θεός εἶναι, ἀλλὰ με μάχαιρα πως;

Μετά τη βαριά πληγή του ποταμού το θέμα των τριῶν ημερῶν γίνεται ξανά αντικείμενο διαπραγματεύσεων. Ὅπως θα θυμάστε ο φαραώ δέχεται τη λατρεία στην ἔρημο, ἀλλὰ διαφωνεῖ για την περίεργα μεγάλη απόσταση που πρέπει να πάνε και αντιπροτείνει: «καὶ εἶπεν (ο φαραώ) ὑπάγετε κάμετε θυσίαν εἰς τὸν θεὸν σας ἐν ταύτῃ τῇ γῇ» πηγαίνετε για θυσίες ἐδῶ γύρω δηλαδή. Ο Μωυσής ὁμως επιμένει ξανά στην απόσταση των τριῶν ημερῶν με το πρόσχημα ὅτι: «δέν ἀρμόζει νὰ γείνῃ οὕτω διότι ἡμεῖς θυσιάζουμεν εἰς τὸν Κύριον τὸν

θεόν ἡμῶν θυσίας, τὰς ὁποίας οἱ Αἰγύπτιοι βδελύσσονται (σιχαίνονται) ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, δὲν θέλουσι μᾶς λιθοβολήσει; (!) θέλομεν ὑπάγει ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον καὶ θέλομεν θυσιάσει εἰς τὸν Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καθὼς εἶπε πρὸς ἡμᾶς» Εξ. Η' 25-27.

Εδῶ εκτός ἀπ' τὴν στερεότυπη επανάληψη τῆς θεϊκῆς ἀπαίτησης τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἔχουμε καὶ ἓνα στοιχεῖο δυσδιάκριτης ἀξίας. Τί ακριβῶς σιχαίνονται στὶς εβραϊκὲς θυσίες οἱ Αἰγύπτιοι δε διαφαίνεται ἀπ' τὴν ἀφήγηση. Εἶναι ἄραγε αὐτὸ ἀπόδειξη καὶ ὁμολογία τῆς γενικῆς θρησκευτικῆς ἀντιπάθειας ποὺ ξεσήκωσαν με ἀγνώστες θρησκευτικὲς παραδοξότητες οἱ Εβραῖοι στὴν Αἴγυπτο; Μία καὶ φυσιολογικὲς θυσίες ζῶων σε θεοὺς θυσίαζαν σ' ὅλο τὸν τότε γνωστὸ μεσογειακὸ κόσμον, ἀπ' τὴν Ελλάδα, τὴν Παλαιστίνη ὡς τὴν Αἴγυπτο. Ἢ μήπως ἔχουμε ἐδῶ ἀκόμα μία ψεύτικη δικαιολογία ὥστε νὰ παραμεριστεῖ ἡ πρόταση τοῦ φαράω γιὰ θυσίες "κάπου ἐδῶ κοντά"; Διότι ὁ φαράω ἐπιμένει: «μὴν ὑπάγητε πολὺ μακρὰν» Εξ. Η' 28.

Στὴν πρόοδο τῶν πληγῶν καὶ μετὰ τὴ μεγάλη ἀπώλεια τῶν κτηνῶν ■ φαράω ἀναγκάζεται καὶ πάλι νὰ διαπραγματευθεῖ τὸ περίεργο αἶτημα γιὰ ἀπομάκρυνση τριῶν ἡμερῶν. Αὐτὴ τὴ φορά προσπαθεῖ νὰ δεσμεύσει μόνον τὰ πολυπληθὴ κοπάδια τῶν Εβραίων. Προτείνει λοιπὸν «Ὑπάγετε λατρεύσατε... μόνον τὰ πρόβατα σας καὶ οἱ βόες σας ὡς μείνωσιν καὶ τὰ τέκνα σας ὡς ἔλθωσι μεθ' ὑμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ Μωυσῆς.... Τὰ κτήνη ἡμῶν ὁμοίως θέλουσι ὑπάγει μεθ' ἡμῶν δὲν θέλει μείνει ὀπίσω οὐδὲ ὀνύχιον διότι ἐκ τούτων πρέπει νὰ λόβωμεν, διὰ νὰ λατρεύσωμεν Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν» Καὶ προσθέτει γιὰ νὰ πᾶψει κάθε ἄλλη ἀντίρρηση «καὶ ἡμεῖς δὲν ἐξέρουμεν μὲ τί ἔχουμε νὰ λατρεύσωμεν τὸν Κύριον ἕωσοῦ φθάσωμεν ἐκεῖ» Εξ. Ι' 24-26. Πού «ἐκεῖ»; Στὴν ἀπόσταση «τριῶν ἡμερῶν» γιὰ θυσίες στὴν ἔρημο!

Ἔτσι ἔχει αὐτὴ ἡ περίεργη βιβλικὴ ἱστορία τῶν «τριῶν ἡμερῶν», ποὺ ξεκινᾷ σα θεϊκὴ πρόταση ἀπ' τὴ γῆ τῆς Μαδιάμ, στολίζεται με ἓνα ολόκληρο πλήθος ἀπὸ ψευδεῖς ἀπειλές, γίνεται τὸ κεντρικότερο αἶτημα τῆς ὅλης ἀναμέτρησης με τὸ φαράω καὶ στὸ τέλος... ναί στὸ τέλος ξεχνιέται καὶ χάνεται σα νὰ μὴν υπήρξε ποτέ!

Αναρωτιέται λοιπὸν κανεὶς ἐντελῶς δικαιολογημένα... Νομιμοποιεῖται ὁ Μωυσῆς, ὁ προφήτης ἐνὸς τέτοιου ἀληθινοῦ καὶ μοναδικοῦ θεοῦ, νὰ χρησιμοποιεῖ παραπλανητικὰ ψεύδη καὶ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι λόγια θεοῦ ἀπ' τὴν ἀπειλητικὴ μάλιστα συνάντηση δῆθεν ποὺ εἶχε μαζὶ του; Ἀν ναι, τότε σε ■ διαφέρει αὐτὸς ὁ προφήτης ἀπὸ οποιονδήποτε ἄλλον προφήτη, οποιουδήποτε ἄλλου θεοῦ, οποιουδήποτε ἄλλης θρησκείας;. Ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτὸ με τὸ μαχαιροβγάλτη θεὸ το μοναδικό ψέμα ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ Μωυσῆς. Ὅλη αὐτὴ ἡ υπόθεση τῶν

τριών ημερών, είναι μια καλοστημένη παγίδα στρατιγικής παραπλάνησης. Ούτε μια φορά στις ένδοξες αυτές στιγμές της εβραϊκής ιστορίας ο Μωυσής με τον πανίσχυρο θεό του, που σχίζει θάλασσες και καταστρέφει ποτάμια, σκοτώνει ζώα και ανθρώπους, δεν τόλμησε να ορθώσει φανερά το αληθινό του αίτημα ζητώντας απ' το φαραώ ευθέως να ελευθερώσει το σκλαβωμένο λαό του, για να φύγει για τα πάτρια εδάφη. Έτσι το πολυτραγουδισμένο «Let my people go» (Ασ' το λαό μου να φύγει¹⁵³) δεν ακούστηκε ποτέ στην Αίγυπτο. Συνεχώς και μονίμως, θεός και προφήτης κρύβουν τις αληθινές τους προθέσεις πίσω από ένα παράξενο αίτημα για απλή λατρευτική απομάκρυνση ολίγων ημερών μόνο από την Αίγυπτο!

Ενώ λοιπόν ολόκληρη αυτή η τρομερή ιστορία της εξόδου, στήθηκε επιτυχώς γύρω από μια αμετάκλητη θεϊκή απαίτηση για ολιγοήμερη λατρεία στην έρημο, αυτή ακριβώς η ουσία της λατρείας, ξεχνιέται ολότελα όταν επιτέλους ο λαός Ισραήλ φεύγει χαράματα του τρομερού εκείνου Πάσχα.

Την απόσταση των «τριών ημερών» την έκαναν, τη γιορτή στην έρημο και τις θυσίες όχι! Πού είναι λοιπόν οι λατρευτικές τιμές (θυσίες) για τις οποίες τόση συζήτηση έγινε; Η υπόθεση αυτή ξεχνιέται ολότελα τόσο απ' το Μωυσή όσο κι απ' την αφήγηση. Αλλά κι ο ίδιος ο θεός, δεν ξανααναφέρεται ποτέ και πουθενά στην ανάγκη αυτής της λατρευτικής γιορτής στην έρημο και στις θυσίες που ποτέ δεν έγιναν σε απόσταση τριών ημερών από την Αίγυπτο.

Γιατί λοιπόν τόση φασαρία με κεντρικό ζήτημα μια συγκεκριμένη θεϊκή απαίτηση, που ξαφνικά ξεχνιέται περιθωριοποιείται και σβήνει χωρίς να φροντίσει ούτε ένα χέρι κατοπινού αντιγραφέα να προσθέσει δύο θυσίες στην πολυσυζητημένη αυτή απόσταση;

Ούτε ένα αρνί δε σφάζεται θυσιαστικά για μήνες, έως να φτάσουν στο ιερό όρος Σινά - Χωρίβ όπου εκεί ο ιερέας Ιοθόρ για πρώτη φορά θα προσφέρει τις πρώτες λατρευτικές θυσίες στο θεό της Εξόδου.

Είναι φανερό λοιπόν ότι «το ψέμα των τριών ημερών» δεν είναι τίποτε περισσότερο από ακόμα ένα παραπλανητικό όπλο στο χέρι του Μωυσή, που ολοφάνερα προσιμά να μπερδεύει μ' αυτό το φαραώ, παρά να στηριχθεί στον ισχυρό θεό που τον συνοδεύει και να προστάξει το φαραώ «Ασ' τον λαό μου να φύγει!»

Δε σας φαίνεται, ότι αν και ευφυής, παρά είναι ανθρώπινος ο τρόπος δράσης του Μωυσή; Μήπως τελικά έχουμε δίκιο, όταν λέμε ότι

¹⁵³ Διάσημο παγκοσμίως εβραϊκό άσμα.

ο θεός του Αβραάμ, στο μόνο που διαπρέπει είναι να καλύπτει τα κενά στους δόλιους χειρισμούς των προφητών του;

Γιατί λαιπόν όλη αυτή η στελείωτη ιεροπρέπεια γύρω απ' τις βιβλικές ιστορίες και τις πράξεις των ηρώων της; Δεν είχαμε ήρωες και μας δάνεισαν τους δικούς τους ή μήπως δεν είχαμε αρκετούς θεούς στη Μεσόγειο κι έπρεπε να δανειστούμε επιπλέον το "φως" μιας ακόμα περιέργης ασιατικής θεότητας; Και εν πάση περιπτώσει, συνέβη ■ αυτό! Δε νοιάστηκε όμως "κανείς" να ελέγξει την ποιότητα των λόγων και των περιέργων αναφορών αυτού του βιβλίου τόσες χιλιάδες χρόνια τώρα; Τί θέλετε να πω για το Μωυσή και τη δράση του στην Αίγυπτο, ότι είναι ένας τρισχαριτωμένος πανούργος ήρωας που τα κατάφερε στην πάλη του με το φαραώ χρησιμοποιώντας ψεύδη, σπάτες, φαρμακεία, μαγγανεία και πικρό μαζικό θάνατο! Ή μήπως πρέπει να κοκαλώσουμε από έκπληξη, όταν θυμηθούμε την απόλυτη αναγνώριση του Μωυσή απ' τον ίδιο το Χριστό στην επί του όρους μεταμόρφωσή του; (Λουκάς Θ' 30 και ΚΔ' 27).

Το μόνο που αισθάνεται κανείς είναι θυμός, που απ' το παρελθόν ακόμα "κανένας" δε φαίνεται να πήρε το πολύ παράξενο αυτό βιβλίο στα χέρια του, με αληθινή διάθεση ανάλυσης των πατριαρχικών πράξεων, για να ξεσκεπάσει και να διατυμπανίσει αιώνες πριν, την ολοφάνερη ανθρωποθηρική τους δράση. Αν αυτό γινόταν βαθιά στο παρελθόν, η συγκλονιστική ιδέα των αναίσχυντων μάγων καταδολιευτών πατριαρχών, σήμερα, όχι μόνο θα ήταν ευρύτατα γνωστή, αλλά θα έστεκε μονίμως πλάι στην αφελή πίστη μας γι' αυτούς, σε μια ισχυρότατη, πασίγνωστη και πληθωρικά τεκμηριωμένη εναλλακτική ερμηνεία. Και σταδιακά θα αναχαίτιζε ευεργετικά την ενθουσιώδη εβραιοπρέπεια των Ευρωπαίων, κάνοντάς τους να ξανασκεφτούν τις πράξεις των βιβλικών ηρώων πριν τους ξαναυμνήσουν με τόση άμετρη παραδοχή. Όμως μέχρι σήμερα, όχι μόνο αυτό δεν έγινε, αλλά απεναντίας ακόμη και τα πιο σοβαρά λεξικά και εγκυκλοπαίδειες, δεν τολμούν να παρεκκλίνουν αισθητά απ' τη στερεότυπη γι' αυτούς άποψη, αναμασώντας κατά βάση τη βιβλική εγκωμιαστική πατριαρχική προσωπογραφία. Νομίζω ότι τα βιβλία που εγκωμιάζουν ξέφρενα τους πατριαρχικούς αυτούς ήρωες είναι ένας στέλειωτος ποταμός, μπορείτε όμως να μου υποδείξετε ένα βιβλίο που με επιμέλεια να ερευνήσε τα αληθινά δεδομένα των πράξεών τους; Μ' αυτό, δεν εννοώ τις πάμπολλες αποσπασματικές απόπειρες σατυρισμού των πατριαρχών που κατά καιρούς έγιναν, αλλά δυστυχώς, δεν υπάρχουν αρκετές σοβαρές μελέτες, που να αναλύουν προσεκτικά τη συμπεριφορά και τα όπλα των πατριαρχών με αποτέλεσμα τα βιβλικά δεδομένα να

καταπίνονται χιλιάδες χρόνια τώρα, έτσι, αιχμηρά και ανεπεξέργαστα, με όλες τις οδυνηρές συνέπειες για τη ζωή και τον πολιτισμό μας.

Το βιβλίο του Αθηναίου Κέλσου "Αληθής Λόγος" (στα μέσα του 2 μ.Χ. αιώνα) και το αντίστοιχο του Ιουλιανού (331-363 μ.Χ) "Κατά Γαλιλαίων" (κατά Χριστιανών) είναι οι μόνες ίσως αξιομνημόνευτες εξαιρέσεις που δε φαίνεται όμως να βρήκαν άξιους συνεχιστές στην κριτική των βιβλικών ισχυρισμών. Οι όποιες κριτικές προσπάθειες έγιναν έκτοτε, επικεντρώθηκαν και αναλώθηκαν γύρω απ' το πρόσωπο του "μεγάλου Εβραίου" Χριστού Ιησού (που κατάφερε να κερδίσει όχι μόνο τον τίτλο του παγκόσμιου σωτήρα αλλά και αυτού του "μόνου"... αληθινού θεού!) χωρίς ν' αντιληφθούν ότι το αληθινά, καυτό υλικό σμφισβήτησης όλης αυτής της ξέφρενης εβραιομανίας το κρατούσαν οι Χαλδαιοπρεπείς πατριάρχες με τις πρωτοφανείς επαίσχυντες πράξεις τους και την ασίγαστη απόπειρα παγκοσμιοποίησης του φυλετικού τους "δόλου".

Γιατί λοιπόν αυτή η συγγραφική αδράνεια; Γιατί τόση ανεξέλεγκτη Εβραιοφρασύνη; Πιστεύουν οι προσφιλείς ανά τον κόσμο ερευνητές, ότι είναι μικρή η απώλεια της κοινωνικής δύναμης από τη μάστιγα της εσφαλμένης πίστης;

Τα σεβάσματα είναι η κοινωνική οδοσήμανση, αν έχουν λαθεμένη βάση, το κοινωνικό χάος είναι αναπόφευκτο.

Το λεπρό χέρι του Φαραώ

Ο υπόπιτλος αυτός δίκαια σας ξαφνιάζει, διότι όσο λίγο κι αν θυμόσαστε τα περιστατικά της Αιγύπτου, δε θυμάστε να αναφέρθηκε τίποτε για "το λεπρό χέρι του Φαραώ" και έχετε δίκιο, το χέρι του Φαραώ δε χτυπήθηκε ποτέ από λέπρα... Μόνο που έτσι ακριβώς έπρεπε να γίνει!

Είδαμε τόσα, ας δούμε και την πολύ αποκαλυπτική αυτή λεπτομέρεια, που ενισχύει την υπόθεσή μας ότι ο βαθύφωνος θεός με το βουνίο αντίλαλο, άγεται και φέρεται κατά πως βολεύει στις περιστάσεις. Έτσι, αφού σκηνοθετεί ενέργειες και απειλές που το θράσος, η προετοιμασία, ■ θεατρινισμός η θρησκοληψία και ο άκρατος δόλος μπορούν να πραγματοποιήσουν, ξεχνά ολότελα και παρακάμπτει "θαύματα", όπου οι αντικειμενικές δυσκολίες, στέκουν αξεπέραστο εμπόδιο. Κι ας τα έχει ο ίδιος εξαγγείλλει μ' όλη τη θεϊκή του σοβαρότητα... Ας γίνουμε όμως σαφέστεροι κι ας επιστρέψουμε πάλι πίσω, στη γη της προετοιμασίας, για να δούμε το Μωυσή να προετοιμάζεται

μεθοδικά στους «δράκους», στα «θαυμάσια» και στα «τέρατα», ακολουθώντας μεθοδικά τις θεϊκές υποδείξεις, διότι αυτός είναι ο «ποιῶν τεράστια» ΕΞ ΙΕ' 11 ή όπως καλύτερα το αποδίδει η μετάφραση των "Ο'" ο «ποιῶν τέρατα»!¹⁵⁴ Ο' ΕΞ ΙΕ' 11.

Έτσι έχουμε ξανά τη σκηνή του Μωυσή πάνω στο όρος Χωρίβ με το θεό να του ζητά να βγάλει τα υποδήματά του διότι η γη που στέκεται «είναι γη ἁγία» (θυμηθείτε για αργότερα την ενδιαφέρουσα αυτή λεπτομέρεια). Ο θεός λοιπόν ζητά, να ρίξει πρώτα απ' όλα την «αρθρωτή ράβδο» όπως την αποκαλέσαμε που είναι προφανώς δώρο του Ισθόρ στο έδαφος για να «μετατραπεί» αυτή σε είδος όφεως. Ένα «θαύμα» του οποίου η θαυματουργική αυθεντικότητα, όπως είπαμε εξανεμίζεται, όταν θυμηθούμε ότι και οι ιερείς της Αιγύπτου είχαν παρόμοιες με αυτή ράβδους. Αυτό ήταν το «πρώτο» θαύμα ή σημείο. Γιατί πρώτο; Διότι «δεύτερο» αποκαλεί η αφήγηση το «θαύμα» ή σημείο που θέλουμε να παρακολουθήσουμε. Να λοιπόν η ιστορία ενός θαύματος, που πολύ λίγοι ξέρουν ότι υπήρχε αλλά κανένας δε κατάλαβε γιατί ποτέ δεν έγινε!

«Καί εἶπεν ὁ Κύριος (στο Μωυσή) βάλε τώρα τὴν χεῖρό σου, εἰς τὸν κόλπον σου. Καί ἔβαλε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καί ὅτε ἐξήγαγεν αὐτὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ αὐτοῦ λεπρά ὡς χιών. Καί εἶπε βάλε πάλιν τὴν χεῖρα σου εἰς τὸν κόλπον σου. Καί ἔβαλε πάλιν τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ καί ὅτε ἐξήγαγεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ ἰδοὺ, ἀπεκατεστάθη καθὼς ἡ σὰρξ αὐτοῦ. Ἐάν δέ, εἶπε ὁ Κύριος, δὲν πιστεύσωσιν εἰς σέ μηδὲ εἰσακούσωσιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, (δηλαδή της ράβδου) θέλουσι πιστεύσει εἰς τὴν φωνὴν τοῦ σημείου τοῦ δευτέρου (το λεπρό χέρι) ἐάν δέ δὲν πιστεύωσιν καί εἰς τὰ δύο ταῦτα σημεῖα μηδὲ εἰσακούσωσιν εἰς τὴν φωνὴν σου (τότε και μόνο μετά απ' τα δύο αυτά σημεία) θέλεις λάβει ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ καὶ θέλεις χύσει αὐτό ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ θέλει γείνει αἷμα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς» ΕΞ Δ' 6-9. Βλέπουμε πως η πρόταση του ίδιου του θεού προς το Μωυσή, είναι πολύ συγκεκριμένη. Ανάμεσα στο «θαυμάσιο» συμβάν της φιδοκινούμενης ράβδου (που με ευκολία μιμήθηκαν οι μάγοι του παλατιού στην Αίγυπτο) και στην πληγή του ποταμίσσιου νερού σε αίμα,¹⁵⁵ μεσολαβεί η πολύ σημαντική αυτή πληγή

¹⁵⁴ «Ο ποιῶν τέρατα»: ο τερατοποιός, συνώνυμο του θαυμαστοποιός, γόης αγύρτης μαγνηστής θαυματουργός.

¹⁵⁵ Εδώ η πληγή του ποταμού όπως πολύ καλά μπορούμε να δούμε, αναφέρεται πολύ πιο περιορισμένη. Αρχικός της λοιπόν προσορισμός ήταν να πληξει τα αποθέματα νερού της ξηράς. Μόνο αργότερα και επι τοπau, πρέπει να αποφασίστηκε η εκτεταμένη μόλυνση του ποταμού. Γι' αυτό επιμένω στην ερμηνεία, ότι ἀφθονο από το υλικό της μόλυνσης δεν πρέπει να ήταν μακριά απ' τον ποταμό.

της λεπρής χειρός. Με θάρρος λοιπόν ■ Μωυσής έπρεπε να επιβάλλει στο δύσμοιρο φαραώ μετά από τη θεϊκή αυτή εντολή, και ως δεύτερο κατά σειρά σημείο, το σημάδι -πληγή- της λεπρής χειρός. Έπρεπε να ζητήσει απ' το φαραώ να βάλει το χέρι στον "κόλπο" του, (μασχάλη) και να του βγει λευκό και λεπρό!

Έτσι, θα γούρλωνε ο φαραώ τα μάτια του μια και δεν θα ήξερε που να τ' ακουμπήσει -η λέπρα μεταδίδεται με την επαφή- και θ' άρχιζε να παρακαλάει ■ δύστυχος, να του ξανακάνει ο Μωυσής και πάλι το χέρι καλά, γιατί, ναι μεν του τό 'καναν, θεού θέλοντος κι από απόσταση, άσπρο και χιονάτο, αλλά ο φαραώ, ο άρχων της Αιγύπτου, ξέρει πολύ καλά τι θα πεί λέπρα και είναι σίγουρος ότι δεν είναι καθόλου ευχάριστη παρέα... και εν πάση περιπτώση, δε θα την προτιμούσε για όλους τους σκλάβους της γης. Και γοναπιστός αν χρειαζόταν θα παρακαλούσε να φύγουν, αρκεί το χεράκι του να γιάνει ■ ας ήταν να πληρώσει και από πάνω.

Η τέλεια λοιπόν λύση ήταν εδώ! Η συντομότερη και η σαφέτερη οδός για καθαρή νίκη του θεού πάνω στον κακό φαραώ. Η τέλεια λύση, που προτείνεται και μάλιστα σαφέστατα καθορίζεται ως δεύτερη στη σειρά, εδώ στη γη Μαδιάμ απ' τον ίδιο το θεό των πληγών.

Η τελειότερη θα λέγαμε θεϊκή ομηρία, το αποκορύφωμα επίδειξης θεϊκής δυνάμεως, με τη συντομότερη έκβαση, είναι αυτή η άμεση πληγή, στη σάρκα του πεισματάρη φαραώ, που σταδιακά θα τον έλιωνε ολόκερο επεκτεινόμενη με κάθε του άρνηση χωρίς να του αφήνει κανένα περιθώριο ελιγμών, στις απαιτήσεις ενός τέτοιου θεού!

Αυτά λοιπόν καταγράφεται ότι θα είναι το δεύτερο σημείο και η πληγή που θα ξεκινούσε απ' το χέρι του φαραώ πείθοντάς τον ότι ο θεός του Μωυσή, ξέρει να κάνει πόλεμο και να μεταπείθει με "χειροποιαστά" πλέον επιχειρήματα.

Προ πάντων όμως θα έλυνε τόσα και τόσα θεολογικά και ηθικά προβλήματα, που εγείρουν οι κατοπινές πληγές που αν και θεϊκές χτυπούν αδιακρίτως, τη φύση και την οικολογία ενός πανάρχαιου ποταμού, με αμέτρητη ζημιά σε χλωρίδα και πανίδα. Επίσης, θα γλίτωναν τα χιλιάδες αικόσιτα ζώα απ' την πληγή των κτηνών, μαζί με τους φουκαράδες τους σκύλους.

Πάνω απ' όλα όμως, θα γλίτωναν το θάνατο και την ανημπόρια τα αμέτρητα ανθρώπινα θύματα των Αιγυπτίων, μεταξύ των οποίων πλήθη ολόκληρα σαφώς ασχέτων και ίσως και αντίθετων με την στραβο-κέφαλη επιμονή του ηγέτη τους φαραώ, να κρατήσει πάση θυσία τους Εβραίους σκλάβους στην Αίγυπτο. Γιατί δεν αμφιβάλλει κανείς, ότι ■ παιδόκοσμος της Αιγύπτου, αλλά και ο βιοπολιστής λαός της ήταν

εντελώς άσχετος με τις τσιριμάνιες και τις αλλοίθωρες επιλογές του βασιλιά τους.

Λέπρα λοιπόν στο φαραώ, η τέλεια πληγή, το τέλος όλων των αντιρρήσεων. Μια πληγή που βάζει ένα δραστικό -σύντομο- και εν πολλοίς δίκαιο τέλος, στη σθεναρή θεϊκή απαίτηση για ελευθερία των Εβραίων. Αυτή είναι λύση!

Αυτή θα ήταν πράγματι η θεϊκότερη πληγή απ' όλες τις άλλες, γιατί θα περιόριζε τη μάχη ανάμεσα στο θεό και σ'έναν μόνο άνθρωπο, αποδεικνύοντας έλεος και θεϊκή οικονομία, απέναντι στα πάμπολλα αθώα θύματα της Αιγύπτου.

Αλλά δυστυχώς... δυστυχώς αυτήν ακριβώς την πληγή ξέχασε να παρεμβάλει ο Μωυσής ανάμεσα στην πρώτη και στη τρίτη -ανάμεσα στη ράβδο και τον ποταμό, ο Μωυσής ξέχασε το χέρι το λεπρό!

Μην εκπλήσεσθε. Ούτε κι ο θεός της βίβλου νοιάστηκε να του το θυμίσει. Η πληγή νούμερο δύο εξαφανίζεται ολότελα και ποτέ κανείς δεν μιλά πια γι αυτήν. Μάλιστα ο ίδιος ο θεός με τις συνεχείς εντολές του, φαίνεται να παρασύρει τον προφήτη του κατ' ευθείαν απ' τη ράβδο, στην πληγή του ποταμού, υπερπηδώντας προς μεγάλη απογοήτευση όλων μας, την τελειότερη και την πλέον ελπιδοφόρα πληγή. Την πληγή με το νούμερο δύο!

Έχουμε και πάλι την ένοχη σιωπηρή σύμπραξη θεού και προφήτη, που μας κάνει δίκαια νομίζω να ξαναρωτάμε: μήπως ο θεός της παλαιάς διαθήκης, ο πατέρας του Ιησού της καινής διαθήκης, είναι κατασκεύασμα εξ ολοκλήρου της χαλδαιο-εβραιο-πατριαρχικής φαντασίας;

Τί στο καλό έπαθαν λαοί ολόκληροι και χλιετηρίδες τώρα κοιμούνται μακάρια πάνω στα χοντρά ψέματα των Εβραίων;

Γιατί αφανίσαμε για χάρη τους τον τεράστιο πνευματικό αρχαιοελληνικό πλούτο και φορτωθήκαμε τις χονδρές φανφάρες ενός βιβλίου που με την πρώτη κριτική έρευνα, λιώνει σαν το κερί μπροστά στο φλόγιστρο της ανάλυσης;

Τί στο καλό παραμερίσαμε τον στέλειωτο σε χάρη και έκταση αρχαιοελληνικό μύθο για να μαθαίνουμε λαοί ολόκληροι τα χοντρά και βρόμικα παιχνίδια του χαλδαιο-εβραιο-θεολογικού δόλου; Και ξαναρωτώ. Γιατί δεν χτυπήθηκε απ' τη λέπρα ο φαραώ, με την πρώτη κιόλας πληγή ή με το δεύτερο "σημείο", όπως ακριβώς σχεδιάστηκε και προτάθηκε απ' τον ίδιο άλλωστε το θεό στη γη Μαδιάμ;

Εάν εγώ κι εσύ προτείναμε κάτι παρόμοιο με το λεπρό χέρι του Φαραώ, χιλιάδες αντιρρήσεις θεολογικής έξαψης θα ήταν έτοιμες να μας χαρακτηρίσουν ως υπερβολικούς και οπωσδήποτε εκτός θεϊκού πνεύματος. Μα τώρα εδώ, το παρασιωπά και το παρακάμπτει ο ίδιος ο

θεός που το πρότεινεί Σ' αυτό ποιές εμπνευσμένες θεολογικές τοποθετήσεις μπορούν να σταθούν; Τί έχουν να πουν οι στραπές των θεολογούντων, που παρακάμπτουν τέτοιες αποκαλυπτικές λειψομέρειες με... παιδική απλότητα και χάρη;

Ναι, το ποιμενικό ένδυμα του Μωυσή, που φορά στο βουνό, ήταν δυνατόν να περιέλθει στα χέρια του θαυματοποιού πεθερού του Ιοθόρ και να προετοιμαστεί το "θαύμα" της ψευδολέπρας στο χέρι του Μωυσή. Ο φαραώ όμως είναι απλησίαστος και στην καλύτερη περίπτωση τα ψευτο-ασπράδια μιας κατ' απομίμησης λέπρας, δε θα μπορούσαν να αποδώσουν πέρα από ένα σύντομο σοκ ανάμεσα σε τόσους αυλικούς ειδικούς στα αληθινά συμπτώματα της λέπρας. Μια είναι λοιπόν η αλήθεια, ο "θεός" του Μωυσή δεν είχε εξουσία "επί της σαρκός" του φαραώ.

Έτσι, θεός και Μωυσής παρακάμπτουν με ένοχη σιωπή την καλύτερη των πληγών, την πληγή της λεπρής χειρός του φαραώ. Θεός και Μωυσής, φτάνουν εδώ στο ανώτατο όριο αναξιοπιστίας, αναγκασμένοι απ' την σκληρή πραγματικότητα να παρακάμψουν με ένοχη σιωπή την πλέον αποφασιστική και αληθινή πληγή της λέπρας για λόγους αντικειμενικής δυσκολίας και αξεπέραστης σκηνοθετικής αδυναμίας!

Πάντως, αξιοσημείωτο παραμένει ότι δεν ξέφυγε απ' την Ιοθορική οξυδέρκεια, η αξιολογότετη αυτή εκδοχή της οριστικής θεϊκής σμηρίας, με τη σταδιακή λέπρα στο κορμί του αντιπάλου, που επαναλαμβάνουμε αν ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί θα ήταν το ισχυρότερο και πειστικότερο όπλο ενάντια σε οποιονδήποτε ηγέτη του κόσμου και οι απόγονοι του ευφυέστατου Αβραάμ, θα μπαίνανε στη γη Χαναάν σιγοτραγουδώντας απλά το "Αλληλού-Γιάχ".¹⁵⁶

Αλλά ο χειρισμός της θεϊκής λέπρας (μια μάστιγα που γνώριζαν καλά οι λαοί της εποχής εκείνης και ιδιαίτερα οι Εβραίοι), δεν είναι σαφώς στις δυνατότητες του βιβλικού θεού. Ο πατέρας του Χριστού δεν ήξερε να γιατρεύει τη λέπρα, θυμηθείτε το αυτό όταν θα φθάσουμε στο επόμενο υποθέτω βιβλίο, στο γιο αυτού ακριβώς του θεού, τον εξ ίσου κατ' άλλους θεό Ιησού Χριστό, που με πολύ άνεση "έκανε καλά" τους λεπρούς. Κάτι που με σιωπηλή επιμέλεια, ο πατέρας του ο θεός του Μωυσή, ανήμπορος αποφεύγει να κάνει.

Και ίσως εδώ να έφτασε για πολλούς η πιο "δυσάρεστη" στιγμή αυτού του βιβλίου, μια και πολλοί εκ των αναγνώστων θα αναγκαστούν να συνειδητοποιήσουν ότι εδώ, στην "παλαιά" όπως αποκαλείται διαθήκη, βρίσκονται οι βάσεις της κατανόησης της μεγάλης μορφής

¹⁵⁶ *Αλληλούια· Αλληλού-Γιαχ. Το εβραϊκό Χαλλελούγια· σινείτε τον Γιαχ, ή Γιαχβέ πανηγυρική ωδή των Εβραίων. Εψάλλετο στους ναούς και τις εβραϊκές συναγωγές προς δόξαν του αβρααμικού θεού Ιεοβά ή Ιεχωβά.*

που σάρωσε αιώνες μετά, εκεί ακριβώς που ■ "παλιός των ημερών" ο θεός του Αβραάμ, ■ χαλδαιϊκός "Γιαχβέ" αδυνατούσε να επιβληθεί πλέον.

Ναι ακριβώς εδώ, στο πλάι της ζωντανής δράσης του πατρός θεού, πρέπει να βλέπουμε και τον Υιό θεό, Ιησού Χρηστό, να παίρνει μέσα σ' όλη αυτή την αντάρα της βαρβαρότητας, παραδόξως μαθήματα "αγάπης" που θα του φανούν πολύ χρήσιμα όταν ενανθρωπισθεί αιώνες μετά ως ευγενής, πράος και ειρηνικός Χριστός Ιησούς, ως μονογενής δηλαδή γιος, του αβρααμικού βιβλικού θεού! «ο Λόγος», όπως τον αποκαλεί ο Ιωάννης, προσδιορίζοντας τον τίτλο-όνομα του Ιησού στην προανθρώπινη και συνεπώς παλαιο-διαθηκική ύπαρξή του. Ακούστε τον Ιωάννη που μας δίνει σπουδαίες πληροφορίες για τη μορφή και το ρόλο της προ-ανθρώπινης ύπαρξης του Χριστού Ιησού-Εμμανουήλ ή Λόγου. Έτσι, για να κάνουμε μια μικρή, αλλά πολύ σημαντική παρένθεση στη ροή των βιβλικοθεολογικών αμφισβητήσεων μας. Υπενθυμίζουμε πάλι όσα λέει ο Ιωάννης στο ευαγγέλιο στο πρώτο κιόλας εδάφιο. «Έν ἀρχῇ ἦτο ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦτο παρὰ τῷ θεῷ καὶ θεός ἦτο ὁ Λόγος. Οὗτος ἦτο ἐν ἀρχῇ παρὰ τῷ θεῷ. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγείναν καὶ χωρὶς αὐτοῦ δέν ἐγένινεν οὐδέ ἐν τῷ ὁποῖον ἐγένινεν».

Ο Ιησούς, ο εκλεκτός κήρυκας της αγάπης, το σωτήριο σύμβολο της μισής σημερινής ανθρωπότητας, ήταν ως θεός υιός παρών, απ' την αρχή στο πλάι του πατρός θεού. Ο ίδιος ο Ιησούς δηλώνει: «πριν γίνῃ ὁ Ἀβραάμ ἐγὼ εἶμαι» *Ιωαν. Η' 58*.

Εμφατικά λοιπόν εδώ τονίζεται, ότι όλα όσα γίνονται στην παλαιά διαθήκη -τα μύρια δηλαδή όσα και ανήκουστα που είδαμε και θα δούμε ακόμα- τα κάνει ο Χριστός ο Υιός Θεός ως Λόγος και είναι αυτός που πραγματοποιεί τα πάντα, απ' την μικρότερη αβρααμική επαγγελία μέχρι την εντολή εξόντωσης των Αιγυπτίων, διότι ο Ιωάννης δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνείας, τα «πάντα δι' αὐτοῦ ἐγείναν καὶ χωρὶς αὐτοῦ δέν ἐγένινεν οὐδέ ἐν τῷ ὁποῖον ἐγένινεν». Όταν λοιπόν σιωπηρά παρακάμπτεται το λεπρό χέρι του Φαραώ, ξεχασμένο δήθεν μέσα στην αφήγηση, δεν είναι ο Λόγος παρών; Ο Πατέρας ο θεός είναι εκεί, ο πολυύμνητος προφήτης του ο Μωυσής είναι παρών, ο Λόγος στην προανθρώπινη ύπαρξή του δεν είναι παρών; Όπως καταλαβαίνετε η απάντηση είναι υποχρεωτικά Ναι! Όχι μόνο είναι οπωσδήποτε παρών... αλλά είναι αυτός που κινεί όλα τα νήματα της θεοκρατικής εξουσίας που ευτυχώς με άφθονες λεπτομέρειες κατέγραψε ■ παλαιά διαθήκη.

Έτσι, όλα όσα εδώ είπαμε για την ανύπαρκτη αξιοπιστία του Χαλδαιο-Αβρααμικού θεού της βίβλου, μοιραία πρέπει να μεταφερθούν στο «Λόγο» που θεολογικά, υποχρεωτικά συνυπάρχει με τον πατέρα.

Βέβαια, με τίποτα δεν πρόκειται ■ "καλόβολος" χριστιανός να συνδέσει τόσο εύκολα τις δύο θεότητες. Οι εξώφθαλμες "ατασθαλίες" του πατρός θεού, είναι αδύνατο να βαραίνουν τους ώμους του "τρισευλογημένου" υιού θεού! Είναι πράγματι αδιανόητη η αντοχή της ανοχής μας, όταν πρόκειται για τους "θεούς" μας!

Είναι όμως δυνατόν, απ' το αδιαίρετο σύνολο πατρός-υιού, να διαχωρίσουμε τις ευθύνες της ιστορικής δράσης του πατρός-θεού, που όπως είδαμε καταδολιεύει δια των προφητών του τους πάντες και τα πάντα, απ' τον ίδιο ακριβώς αυτό θεό που αργότερα με τη μορφή πλέον του Υιού Θεού, έρχεται σαν τελείως διαφορετικός, πράος και ειρηνικός σωτήρας! Μήπως έτσι απλά ήρθε τελικά η ώρα να συνειδητοποιήσουμε ότι τίποτε καλό δεν είναι δυνατόν να προέλθει απ' τον Αβραάμ, τον άνθρωπο που έκανε σχολή ζωής τον χαμογελαστό θάνατο, όπως μ' αρέσει να αποκαλώ το δόλο. Πρέπει λοιπόν να γίνει εντελώς σαφές, πως ό,τι χρεώσατε στο βιβλίο αυτό, ως απόδειξη της ανυπαρξίας και αναξιοπιστίας του παλαιοδιαθηκικού θεού, αυτόματα μετατρέπεται σε θεμελιώδη αμφισβήτηση της προσωπικότητας του νεοδιαθηκικού θεού Ιησού, δημιουργώντας έτσι αυτό που άλλοι ερευνητές τα τελευταία τρακόσια χρόνια πολύ περίτεχνα ονόμασαν "χριστολογικό πρόβλημα".

Πρέπει εδώ οπωσδήποτε να επισημάνω, την ακατανόητη συμπεριφορά μερίδας αξιολογών κατά τα άλλα ερευνητών, που ενώ αδίστακτα, και ευχαρίστως θα έλεγα, υποτιμούν το θεό της παλαιάς διαθήκης, ξαφνικά κι ανεξήγητα, μένουν άφωνοι στο μεγαλείο του ίδιου ακριβώς θεού, που ήρθε πλέον στη γη ως Χριστός Ιησούς, για να σώσει αυτή τη φορά την ανθρωπότητα, αφού βέβαια όπως είδαμε για μια σειρά αιώνων (απ' τον Αβραάμ ■ εντεύθεν) σάρωσε τη γενέτειρά του περιοχή ως θεός πατήρ, καταδολιευτής και πολεμόχαρος.

Δεν περιμένω βέβαια με τα λίγα αυτά λόγια, όσα δηλαδή επί τροχάδην ανέφερα, να δημιουργηθεί η βάση της συζήτησης για την προσωπικότητα του υπέρλαμπρου θρησκευτικού αστέρα Χριστού Ιησού. Αυτό θα το επιχειρήσουμε σ' ένα άλλο βιβλίο της σειράς αυτής. Αλλά ήμουν υποχρεωμένος να συνδέσω το θέμα αυτού του βιβλίου, με το σημερινό λαμπρό θεό της γης, που εξακολουθεί να άρχει και μαζικά να κηδεμονεύει, χωρίς ούτε καν να δέχεται να ακουστούν οι κοφτερές ερωτήσεις των ανθρώπων εκείνων που και στο παρελθόν κατατρόπωσαν το ακόρεστο πάθος των "θεών" για εξουσία. Έτσι παίρνουμε μια μικρή ιδέα απ' το ισχυρό σοκ, που μπορεί να δεχθεί η πλατιά διαδεδομένη πίστη στον Χριστό Ιησού, απ' την έρευνα μέσα στα σκονισμένα αρχεία της αβρααμικής πίστης.

Είναι αλήθεια ότι μέχρι σήμερα η έρευνα και η αμφισβήτηση "έβαλε" κατά του δοξασμένου αυτού "θεού", χωρίς να καταφέρνει ουσιαστικά τίποτε... Εμείς στην παρούσα μελέτη δεν αγγίξαμε ερευνητικά σχεδόν καθόλου τον αναντίρρητο αυτό σημερινό "θεό". Εν τούτοις αποκαλύπτοντας την αληθινή μορφή των πατριαρχών και ανακαλύπτοντας το ανατριχιαστικό φυλετικό μυστικό του γλυκόλαλου δόλου, καταφέραμε αβίαστα θαρρώ, τουλάχιστον να υποψιαστούμε καλύτερα απ' τον καθένα, ότι ο Χριστός δε μπορεί παρά να είναι η φυσική συνέχεια της αβρααμική ιδέας περί "ευλογίας" όλων των φυλών της γης. Μερικοί βέβαια, θεωρούν αδιανόητη αυτήν τη σύνδεση Χριστού-Αβραάμ. Ο ίδιος όμως ■ Χριστός δεν αρνείται καθόλου το ρόλο του συνεχιστή των αβρααμικών ιδεών. Καυχέται μάλιστα λέγοντας πως η πετυχημένη δράση του φέρνει "αγαλλίαση" στο δοξασμένο στις τέχνες της "ευλογίας" πραγονό του και τον ικανοποιεί βαθιά! Ο Χριστός λέει επ' αυτού: «ὁ Ἀβραάμ εἶχε ἀγαλλιάσιν να ἴδῃ την ἡμέραν τὴν ἐμήν (τὴν δική μου) καὶ (τώρα) εἶδε καὶ ἐχάρη» *κατὰ Ἰωάννη ευαγγέλιο Η' 55.*

Τι να "εἶδε" άραγε ■ Αβραάμ, με τόση χαρά και αγαλίαση επί των ημερών του Ιησού... Δεν ξέρω για σας, αλλά μετά από τόσα που "είπαμε" για τον άνθρωπο αυτόν (τον Αβραάμ), όταν αυτός ο συγκεκριμένος πατριάρχης των Εβραίων έχει λόγους να αγάλλεται... εγώ θα 'λεγα πως θα πρέπει να το σκεφτούμε πάρα πολύ πριν... συμμεριστούμε τη χαρά του.... επ' αυτού όμως θα επανέλθουμε.

Τα λέω αυτά, γιατί δε θέλω να υποτιμώ τη νοημοσύνη κανενός, συμπράττοντας σε εκείνο το τραγικά περίεργο κλίμα, όπου χριστιανοί καταφέρονται με αυθόρμητη ευχέρεια εναντίον της παλαιάς διαθήκης, θεωρώντας περίπου αυτονόητο ότι ο "θεός" της νέας διαθήκης είναι εντελώς άλλο πρόσωπο απ' το "θεό" της παλαιάς διαθήκης. Και πως ο Χριστός άνετα, θα μπορούσε να είναι αυτό που είναι, ξεκομμένος απόλυτα απ' την κοτίδα της σύλληψής του την "παλαιά" διαθήκη. Ο ίδιος όμως φροντίζει έντονα να αποδεικνύει τη σχέση του με τους "τρισευλογημένους" παλαιοδιαθηκικούς πατριάρχες: «καὶ ἀρχίσας ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διερμήνευεν (ο Χριστός) εἰς αὐτοὺς (τους μαθητάς) τὰ περὶ ἐαυτοῦ γεγραμμένα ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς». *Λουκ. Κδ' 27.* Παρ' όλα αυτά μερικοί με πολύ αγνή ψυχή, ζητούν ευθέως να απομακρυνθούν απ' τη χριστιανική θρησκεία τα απομεινάρια της εβραϊκής παλαιάς διαθήκης! Είναι περίπου σαν κάποιος να θέλει να κόψει ένα ζώο στα δυο, με το μισό να χαρτάσει την πείναν του και με το υπόλοιπο μισό να οργώσει κανονικά το χωράφι του!

Ο ισχυρισμός αυτού του βιβλίου είναι εντελώς σαφής και χωρίς περιστροφές. Το βιβλίο που αποκαλείται βίβλος, με την "παλαιά" διαθήκη, να πραγματεύεται τη θεολογική ιστορική πραγματικότητα του θεού Πατρός και με την "καινή" τα του θεού Υιού, όχι μόνο είναι "το μεγάλο ψέμα" αλλά... είναι το μεγαλύτερο μνημείο εβραϊκής απάτης που με τα γλυκόλογα απ' τη μια και τις απειλές του απ' την άλλη, έκατσε βαριά πάνω στη μονίμως ανυποψίαστη ανθρωπότητα, εκτοπίζοντας βίαια προς όφελος πολύ ολίγων όλους τους θεούς της υπέροχης αρχαιότητας, που αν και δεν ήταν λιγότερο πλαστοί και φανταστικοί, ήταν όμως τουλάχιστον αξιοπρεπείς και λόγω της πολυχίλιετούς συνύπαρξής τους με τους λαούς της Μεσογείου, πολύ πιο δεμένοι με την αληθινή φύση του ανθρώπου αυτού και της ζωής του!

Και για να τελειώσω τη μικρή αυτή οδυνηρή για πολλούς παρένθεση, επαναλαμβάνω ότι οι εκτοπισμένοι ψεύτικοι μεσογειακοί θεοί, είναι που έφεραν την ανθρωπότητα στον λαμπερότερό της απόγειο, την ελληνική κλασική της δόξα. Κάτι που εντελώς ανέλπιστα και με απίστευτη ανακούφιση έζησαν οι μεσογειακοί λαοί και ολόκληρη η ανθρωπότητα. Από το μεγαλείο αυτής της εποχής, αντλεί ακόμα η ανθρωπότητα όλα τα θετικά στοιχεία του σημερινού πολιτισμού!

Κάτι τέτοιο, οι βιβλικοί θεοί (πατέρας και υιός) όχι να παράγουν αλλά ούτε να διανοηθούν δεν μπόρεσαν, μια και οδήγησαν την ανθρωπότητα κατ' ευθείαν στα βάραθρα του μεσαίωνα και με την εξουσιαστική θρησκευτικότητά τους, διέδωσαν στη θέση της αρχαιοελληνικής ευφυίας τη ληθαργική αποχαύνωση. Μοναδικός δε φάρος κατευθυντήριων αξιών και διορθωτικών συγκρίσεων, παρέμεινε και πάλι η αρχαιοελληνική σκέψη, η οποία θεμελιωμένη σε απαρασάλευτες θετικές αξίες, παράγει ακόμα ό,τι ωραίο και λειτουργικό στολίζει τον πλανήτη μας.

Ας μη διανοηθεί βέβαια κανείς, πως έμμεσα εισηγούμαι την επάνοδο των αρχαιοελληνικών θεών, αν και σας διαβεβαιώ πως μια Απολλώνια λάμψη και λίγο "γνώθι στυγόν" δεν θα έβλαπτε καθόλου στα σημερινά θρησκευτικο-κοινωνικά μας σκοτάδια. Απεναντίας όμως, δεν είμαι εγώ που θα εισηγηθώ καλύτερα απ' τον σοφό πρόγονο της μεσογείου τον Έλληνα, για το τι πρέπει να γίνουν τελικά οι "θεοί".

Ο πρωτοπόρος αυτός στοχαστής ο Έλληνας, στο απόγειο ακριβώς της δόξας του έδωσε για πολλαστή ίσως φορά την απάντηση που πρέπει στο καυτό αυτό θέμα. Εισηγήθηκε πρώτος αυτός, την παύση και κατάργηση των θεών του. Κατασπαρίζοντάς τους μέσα στους ίδιους τους ναούς της τέχνης και τα εκπαιδευτήρια της λαϊκής του σοφίας, τα θέατρα, αντικαθιστώντας τους πλέον σθεναρά, από αξίες που απορρέουν απ' το αυθεντικότερο και δυναμικότερο θεϊκό όραμα

τιού είχε ποτέ ανθρώπινη κοινωνία, την εναρμόνιση του ανθρώπου και των κοινωνιών του με τις αξιοσέβαστες επιταγές της φύσης. Για πρώτη φορά κι απ' τα χέρια του ερευνητή Έλληνα, άρχισε η πανηγυρική μετάφραση της μόνης "βίβλου" που γράφτηκε ποτέ από θεό, του υπέροχου βιβλίου της φύσης, της θεϊκότερης φαιάς ουσίας του σύμπαντος.

Ανάμεσα στις αρωματισμένες σελίδες της, ο ερευνών άνθρωπος μπορεί να βρει τη γιατριά και την αληθινή αιτία για όλα τα πάθη, τους φόβους, και τις ανεπάρκειές του και να ανακαλύψει τις ίδιες του τις δυνατότητες, προωθώντας το "γνώθι σαυτόν", το μέτρο και την αρμονία, με τις προσωπικές του γνώσεις και δυνάμεις που είναι και ο μόνος αληθινός θεϊκός του προσορισμός.

Όσο για "θεούς". Να πάψει να αγγιστρώνεται στον πρώτο γλυκομίλητο θεό που είναι πρόθυμος να του πει όλα όσα θέλει να ακούσει. Οι προσωπικές μας ερωτήσεις, είναι οι μόνες που δίνουν περιεχόμενο στον αγώνα μας για το ζεστό προσωπικό γλυκό φως της νοημοσύνης κι αυτό θέλει δουλειά και παιδεία κι όχι υποταγή και θρησκεία.

Ο αγώνας για νοημονέστερη ζωή, δεν είναι καθόλου συνδεδεμένος με φλαγίτσες κεριών που υπνωτίζουν ή με βαθύγδαρτες προσευχές που λύνουν και δένουν ουράνιες δυνάμεις. Ούτε με σκληροτράχηλη πίστη, που πετρώνει τα μεγέθη και τις πεποιθήσεις και κάνει τον άνθρωπο να μένει αμετακίνητα προσκολλημένος σε εικόνες, υποσχέσεις και εντολές θεών.

Και για να επανέλθουμε στη ροή της αφήγησης και να κλείσουμε την παρένθεση ρωτάμε ξανά. Γιατί δε χτυπήθηκε ο Φαραώ με λέπρα; Γιατί ξεχάστηκε μετέωρη η μισοσχεδιασμένη αυτή πληγή, η καλύτερη πληγή του Φαραώ; Και τέλος, έχουμε άραγε δίκιο λέγοντας ότι ο βιβλικός θεός δεν ξέρει να γιατρέψει τη λέπρα; Όχι θα απαντήσουν μ' ένα στόμα όλοι οι θρησκευόμενοι. Ο θεός της βίβλου έκανε καλά το χέρι του Μωυσή και θεράπευσε την αδελφή του απ' τη λέπρα εντός βέβαια εφτά ημερών, άρα ξέρει ο θεός του Μωυσή να προκαλεί αλλά και να γιατρεύει τη λέπρα.

Τί συνέβη αλήθεια στην αδελφή του Μωυσή; Ας δούμε πολύ γρήγορα την περίπτωση αυτή που ανεβάζει κατακόρυφα το ενδιαφέρον μας γύρω απ' την ξεχασμένη πληγή της λεπρής χειρός του Φαραώ.

Η λέπρα της Μαριάμ

Το θαύμα της λεπρής Μαριάμ, είναι οπωσδήποτε συνδεδεμένο με τα όσα αναφέραμε για την αδυναμία χειρισμού της λέπρας σε εχθρούς και αντιπάλους. Αλλά όπως είδαμε, η λέπρα ή έστω τα εξωτερικά σημάδια της, μπορούν να εμφανισθούν σε ανθρώπους, που μνημένοι στο θεϊκό τρόπο δράσης δέχονται τη σκηνοθετημένη συνεργασία.

Οι καλύτεροι συνεργοί σ' αυτή την περίπτωση, είναι κατά το δόγμα της αδελφοποίησης του μεγάλου δασκάλου Αβραάμ, οι στενότεροι συγγενείς. Έτσι δε μας εκπλήσει καθόλου το γεγονός ότι αυτή που χτυπιέται απ' τη θεϊκή λέπρα και βεβαίως γιατρεύεται είναι η Μαριάμ, η αδελφή του Μωυσή. Αλλά, ενώ όλα στην αφήγηση είναι πολύ καλά στρωμένα με την απαραίτητη θεϊκή κρούστα, η υπόθεση έχει ένα τρωτό σημείο. Το θαύμα γίνεται για να διασφαλιστούν, τα άκρως ιδιοτελή και καταχρηστικά προνόμια του Μωυσή. Ο μέγας προφήτης σαν άνθρωπος έχει κι αυτός τις αδυναμίες του και τις προτιμήσεις του και είναι αυτός που πρώτος απ' όλους αθετεί τις θεϊκές συστάσεις περί αλλοδαπών γυναικών. Βέβαια ξέρει καλύτερα απ' τον καθένα, ότι ■■■ περιορισμοί αυτοί ναι μεν υπάρχουν αλλά ισχύουν σαφώς μόνο για τους άλλους.

Έτσι ο Μωυσής, ο μεγάλος "Ιερέας του Κυρίου", της αυστηρής αυτής θεότητας, πήρε για γυναικεία συντροφιά καταχρηστικώς και παράνομα μια αλλοδαπή, που το μελαμψό έως μαύρο δέρμα της δεν επέτρεπε καμιά μεταγραφική αλημεία σε άλλη φυλετική κατηγορία. Έτσι ο "τόπος" βούιξε κάποτε για την αραπίνα του Μωυσή. Δυστυχώς όμως η θεϊκή βούληση κατ' επανάληψη είχε εκφράσει την δυσαρέσκειά της για τους γάμους αυτούς με αλλοδαπές. Απ' την εποχή ακόμα του Αβραάμ η στάση είναι: «δέν θέλεις λάβει γυναίκα... έκ τών θυγατέρων τών Χαναναίων» Γεν. ΚΔ' 3. Εντολή που επαναλαμβάνει στον Ισαάκ emphaticά και λέει: «θέλω σε όρκίσει εἰς Κύριον τόν θεόν ... ὅτι δέν θέλεις λάβει γυναίκα... έκ τών θυγατέρων τών Χαναναίων μετοξύ τών ὁποίων ἐγώ κατοικῶ» Γεν. ΚΔ' 3 και την επαναλαμβάνει σε κάθε ευκαιρία Γεν. ΚΗ 1.

Άλλωστε, είδαμε ολόκληρη την πατριαρχική ιστορία να ταξιδεύει εκατοντάδες χιλιόμετρα προκειμένου να αποκτήσει ομόφυλη νύφη. Έτσι η φυλετική ομοιογένεια και οι εντολές για φυλετική καθαρότητα πάση θυσία, είναι ■■■ αυτή αβρααμικό εφεύρημα. Ο λόγος δε γι 'αυτήν την επίμονη φυλετική απομόνωση αναφέρεται ήδη προ του Μωσαϊκού αποπήματος (αραπίνα) απ' τον ίδιο το θεό του Μωυσή.

«Φύλαξον ἐκεῖνο, τό ὅποῖον ἐγώ σε προστάζω σήμερον» «πρόσεχε εἰς σεαυτόν (λαέ Ισραήλ) μή κάμης συνθήκην μετά τών κατοίκων τῆς

γῆς εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγεις, μήποτε γείνη παγὶς ἐν τοῦ μέσῳ σου ἀλλὰ τοὺς βωμούς αὐτῶν θέλεις καταστρέψει καὶ τὰ εἰδωλα αὐτῶν θέλεις συντρίψει καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν θέλεις κατακόψει (γιατί αὐτά τα πολὺ εἰρηνικά;) Διότι δὲν θέλεις προσκυνήσει ἄλλον θεόν ἐπειδὴ ὁ Κύριος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἶναι ζηλότυπος, εἶναι θεὸς ζηλότυπος... (!) μήποτε λάβῃς ἐκ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ εἰς τοὺς υἱούς σου καὶ ὅταν αἱ θυγατέρες αὐτοῦ πορνεύσωσι κατόπιν τῶν θεῶν αὐτῶν, κάμωσι τοὺς υἱούς σου νὰ πορνεύσωσι κατόπιν τῶν θεῶν αὐτῶν» Εξ. ΛΔ' 12-16. Κατανόηση, ἦταν λοιπόν ἀνέκαθεν ἡ βάση τῆς λατρείας αὐτοῦ τοῦ θεοῦ...!

Ο ΖΗΛΟΤΥΠΟΣ που εἶναι ζηλότυπος, με το πολὺ ταιριαστό γιὰ τὴν περίπτωση ὄνομα, ἔχει βρεῖ ἓναν πολὺ ἀπλὸ τρόπο γιὰ νὰ μὴ χάνει πιστούς. Διατάζει τὴν ασυνθηκολόγητὴ ἐξόντωση, συντριβὴ καὶ καταστροφὴ τῆς λατρείας ὅλων τῶν ἄλλων θεῶν. Ἐτσι υποχρεωτικά θὰ του μείνουν πιστοὶ στὴ δική του. Συγκρατεῖστε αὐτὴ τὴ βαθυστόχαστὴ θεϊκὴ τακτοποίηση! Σύμφωνα μ' αὐτὴ γιὰ νὰ λάμψει ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ σκοτώσουμε ὅσους δε συμφωνοῦν μαζί μας!

Καὶ γιὰ νὰ γίνῃ σαφέστερος ὀνομάζει "πόρνους" ὅλους τοὺς μετέχοντες σὲ ἄλλες λατρεῖες, ὥστε νὰ γνωρίζουν τὴν ποινὴ τῆς πορνείας, τὸ θάνατο. (Λευιτὸν ΚΑ' 9) (Αριθ. ΙΔ' 33).

Μία περίπτωση μάλιστα που δείχνει πόσο ἀκριβὰ πλήρωσαν τὴν ἀγάπη τοὺς γιὰ ξένες γυναῖκες οἱ Εβραῖοι (μια ἀπ' τις πολλὲς δηλαδὴ), αξίζει νὰ αναφερθεῖ ἐδῶ, ἀναφέρεται στοὺς Αριθμοὺς ΚΕ'. Εκεί ὀρισμένοι τῶν Εβραίων, ἀσφαλῶς νέοι, κατεβαίνουν στὰ θρησκευτικὰ πανηγύρια τῶν Μωαβιτῶν καὶ γνωρίζονται με Μωαβιτοπούλες «αἵτινες προσεκάλεσαν τὸν λαόν (τὰ εβραιόπουλα) εἰς τὰς θυσίας τῶν θεῶν αὐτῶν» Αριθ. ΚΕ' 2. Οἱ Μωαβιτοπούλες τοὺς πέρασαν γιὰ φυσιολογικούς γείτονες με φυσιολογικὲς θρησκευτικὲς ἀνοχές. Ο Μωυσὴς ὅμως, ὁ θρησκευτικὸς αὐτὸς Τύραννος, δε μπορεῖ νὰ ανεχθεῖ φυλετικὲς ἀναμείξεις γιὰ τὸ χάλουν ὅλη τὴ δομὴ καὶ τὴ λειτουργικότητα τῆς ἀμιγῶς μονοφυλετικῆς, λατρευτικο-διαιτητικῆς θωράκισης. Θέλει ἓνα ἔθνος με συγκεκριμένους συνήθειες, καθορισμένες ἀπαρέγκλιτα ἐνιαίες λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπου ἡ φυλετικὴ καθαρότητα καὶ ἡ ἀνόθευτὴ ὁμοιογένεια, θὰ του εξασφαλίζουν ἀνὰ πάσα στιγμή τὰ ἀνέλπιστα πλεονεκτήματα τῶν πληγῶν τῆς Αἰγύπτου.

Ἐτσι, μετὰ τὸ Μωαβῆτικο πανηγύρι στὸ ὁποῖο καλοπέρασαν οἱ Εβραῖοι με τις Μωαβητοπούλες, στὸ στρατόπεδο τῶν Εβραίων ■ ΖΗΛΟΤΥΠΟΣ ζηλοτυπεῖ καὶ ζηλόφθονα ζητᾷ "σφαγὴ"

«Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Μωϋσῆν. Λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγούς τοῦ λαοῦ καὶ κρέμασον αὐτούς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου (μπροσὶν τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου) κατέναντι τοῦ ἡλίου... καὶ εἶπεν ὁ Μωϋσῆς

(επαυξάνων)... **φονεύσατε** ἕκαστος τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ(!) Ἦσαν δέ οἱ ἀποθανόντες ἐν τῇ πληγῇ εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες»!

Προσέξτε τὴν ἀφήγηση, ὄχι φονευθέντες, ἀλλὰ «ἀποθανόντες», ὄχι ἐμφύλιος σφαγή, ἀλλὰ «πληγῇ». Εἶδате τι καλὸ εἶναι νὰ λέει ἕνας θεός, ὅλα ὅσα ὁ Μωυσής θὰ ἤθελε νὰ κάνει;

Ἀπ' τὸν τεράστιο ἀριθμὸ τῶν νεκρῶν, (ἀποκλείεται νὰ πῆγαν ὅλοι αὐτοὶ σ' ἓνα πανηγύρι) καταλαβαίνουμε ὅτι μιὰ σοβαρὴ ἐξέγερση καὶ ἀναταραχὴ ἐξεσηκώθηκε μετὰ ἀπ' τὴ βάνουση ἐντολὴ γιὰ κρεμάλες, ποὺ κατεστάλη ὅμως βίαια. Ὅσοι ἔφεραν ἀντίρρηση στὴ θεϊκὴ ἐντολὴ γιὰ κρεμάλες στὸν ἥλιο, κρεμάστηκαν ἢ σφαγιάστηκαν μαζί με τὰ νεαρὰ παιδιὰ τους, ποὺ παρασυρμένα ἀπ' τὴ νιότη τους πέθαιναν μετὰ τὴν ἀγκαλιά τῆς Μωαβητοπούλας, κρεμασμένοι στὸ λιοπύρι τῆς ἐρήμου. Ἀν ἔστω μικρὸ μέρος τῶν υπευθύνων κατὰ ἐντολὴ τοῦ ΖΗΛΟΤΥΠΟΥ κρεμάστηκαν καὶ οἱ υπόλοιποι κατασφάχτηκαν ἔχουμε κυριολεκτικὰ κατόπιν εορτῆς, μερικὲς χιλιάδες κρεμασμένους μέσα σ' ἓνα μεσημέρι. Ἐνα θέαμα ποὺ δε νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ κάνει περήφανη ὁποιαδήποτε θεότητα ὅσο ζηλότυπη κι ἂν νομιμοποιεῖται νὰ εἶναι ἢ νομίζει ὅτι εἶναι.

Ἔτσι ἓνα μικρὸ πανηγύρι ἐγένε αἰτία νὰ πάρει ὁ λαὸς Ἰσραὴλ, ἓνα οἰδυνηρὸ μάθημα ὑποταγῆς με εικοσιτέσσερις χιλιάδες νεκρούς!

Αὐτὰ ἄσων ἀφορὰ τὴ στάση τοῦ «πράου» θρησκευτικοῦ ηγέτη Μωυσή καὶ τὴ θεϊκὴ διευθέτηση τοῦ προβλήματος τῆς συνεύρεσης τοῦ λαοῦ τοῦ, μετ' ἀλλοδαπῶν γυναικῶν. Τί ἰσχύει ὅμως γι' αὐτὸν τὸν ἴδιο, τώρα ποὺ ἔχει διαπράξει τὴν ἴδια ἀκριβῶς παράβαση; Αἱ ὅλα κι ὅλα, λαὸς καὶ προφήτης δὲν εἶναι ἴσα κι ὅμοια! Ἔτσι ὅταν ὁ τόπος βούιξε γιὰ τὴ νεγρούλα τοῦ Μωυσή, αὐτὸς ξέρεي νὰ βάζει τὸ θεό του νὰ τακτοποιεῖ αὐτὴ τὴ μικρὴ διαφορά μεταξύ λαοῦ καὶ προφήτη.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ προφήτης, ξέρεي ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ προπάτορές του, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ προφῆτες σ' ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς βιβλικῆς ιστορίας, νὰ βάζει τὸ θεό του νὰ τακτοποιεῖ τέτοιες μικροδιαφορές μεταξύ λαοῦ καὶ προφήτη. Ἀκούστε τι ἐγένε... «καὶ ἐλάλησαν ἡ Μαριὰμ καὶ ὁ Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως ἕνεκεν τῆς Αἰθιοπίσσης τὴν ὁποίαν ἔλαβε διότι γυναῖκα Αἰθιοπίσσαν ἔλαβε»¹⁵⁷ *Ἀρ. 18' 1.*

Ἡ ἀφήγηση γιὰ ευνόητους λόγους προσθέτει ■ ἄλλες ἀφορμὲς (διεκδίκηση προνομίων) γιὰ τὸν καβγά ποὺ δῆθεν ξέσπασε ἀνάμεσα στὰ τρία ἀδελφία «καὶ εἶπαν (ὁ Ααρὼν καὶ ἡ Μαριὰμ) Μήπως πρὸς τὸν Μωϋσῆν μόνον ἐλάλησεν ὁ Κύριος; δὲν ἐλάλησε καὶ πρὸς ἡμᾶς;» *Ἀρ. 18' 2.*

¹⁵⁷ Ἀλήθεια τί νὰ ἐγένε ἡ Σεπφώρα ἡ πρώτη γυναῖκα τοῦ Μωυσή; Γιστὶ ἐξαφανίζεται μυστηριωδῶς ἀπ' τὴν ἀφήγηση χωρὶς οὔτε ἓναν υπαινιγμὸ γιὰ τὴν τύχη τῆς.

Πιστεύετε εσείς αλήθεια, ότι οποιαδήποτε τέτοια αμφισβήτηση μπορούσε να έρθει απ' τον Ααρών, που απ' την αρχή είναι ήδη το δεξί χέρι του αδελφού του και έχει ζήσει από κοντά την αδιαφιλονίκητη μαεστρία του προφητικού του άθλου; Δεν κατέχει άλλωστε το υψηλότερο αξίωμα αμέσως μετά το Μωυσή ως Αρχιερέας της φυλής; Ή μήπως η Μαριάμ μπορούσε να διεκδικήσει αληθινά προνόμια, σ' έναν κόσμο τόσο ανδρακρατούμενο, που η γυναικεία συμμετοχή κυμαίνονταν απ' την απρέπεια έως την αφάνεια; Ή μήπως τελικά, αντί όλων αυτών, πρέπει εδώ να ξαναθυμηθούμε τον κανόνα, ότι οι συγγενείς υπάρχουν μόνο για να ξεπερνιούνται οι ειδικές σκηνοθετικές δυσκολίες; Θυμηθείτε τον Αβραάμ να χρησιμοποιεί τη Σάρρα, τον Ισαάκ, αλλά και τον ανηψιό του Λωτ, ο Ισαάκ τη Ρεβέκκα, η Ρεβέκκα τον Ιακώβ, οι δώδεκα γιοι του Ιακώβ την αδελφή τους Δείνα, όλοι μαζί τον Ιωσήφ, ο Μωυσής τις γυναίκες κλπ. Για να θυμηθούμε έτσι καλά, για ποιούς γίνεται εδώ λόγος. Έτσι κι ο Μωυσής, χρησιμοποιεί τ' αδέρφια του για να βγει γρήγορα κι ανώδυνα απ' τη δύσκολη θέση, που διαφορετικά δεν είχε άλλη εκλογή απ' το να εγκαταλείψει τις αλλοδαπές σεξουαλικές προτιμήσεις του.

Ο Θεός πάντα πρόθυμος επεμβαίνει να τιμωρήσει τους παραβάτες της ιδιόρρυθμης Μωυσαϊκής τάξης «καί εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Μωϋσῆν καί πρὸς τὸν Ἀαρών καί πρὸς τὴν Μαριάμ, ἐξέλθετε σεῖς οἱ τρεῖς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς καὶ κατέβη ὁ Κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης καὶ ἐστάθη εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκάλεσεν τὸν Ἀαρών καὶ τὴν Μαριάμ.... καὶ εἶπεν ἐν ᾧ τῷ οἴκῳ μου οὗτος (ο Μωυσής) εἶναι πιστός· στόμα πρὸς στόμα θέλω λαλεῖν πρὸς αὐτόν καὶ φανερώς καὶ οὐχί δι' αἰνιγμάτων καὶ τό πρόσωπον τοῦ Κυρίου θέλει βλέπει» *Αρ. 18' 4-8*. Εκεί έξω απ' τη σκηνή του μαρτυρίου, εις επίκουον όλων, ο Θεός επιβεβαιώνει ότι ■ Μωυσής είναι ■ αδιαφιλονίκητος προφήτης και ρωτά: «διὰ τί λοιπόν δέν ἐφοβήθητε νά λαλήσητε ἐναντίον τοῦ θεράποντός μου (ευνοούμενου) Μωϋσέως;» Ο Μωυσής έχει λοιπόν ένα σπουδαίο υπερασπιστή, που "αναπάντεχα" (!) κατοχυρώνει το δικαίωμα του Μωυσή να σποτελεί σεξουαλική εξαίρεση και απειλεί τους παραβάτες με την οργή του: «καὶ ἐξήφθη ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου κατ' αὐτῶν καὶ ἀνεχώρησε. Καὶ ἡ νεφέλη ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ Ἰδοὺ, ἡ Μαριάμ ἐγεννε λεπρά ὡς χιών» *Αρ. 18' 8-10*. Βλέπετε διεξοδική συζήτηση που έπεσε, αλλά μην εκπλήσσεστε, συζητήσεις με επιχειρήματα στήνονται μόνο όταν συνομιλούν απλοί θνητοί μεταξύ τους, όταν ένας εκ των συμμετεχόντων είναι Θεός τότε δεν γίνεται συζήτηση αλλά μια βολικότατη συνοπτική διαδικασία, κρίση και καταδίκη.

Παρακολουθώντας τη συγκεκριμένη εξέλιξη παρατηρούμε αμέσως κάτι πολύ σημαντικό, ■ αποδείξεις της θεϊκής παρουσίας έχουν αισθητά βελτιωθεί και επιτυχώς προσαρμόσται στα νέα δεδομένα της ερήμου. Ο Θεός δεν κατεβαίνει πια "πάνω" στους προφήτες του, (Γεν. 12' 22 και Εξοδ. Γ' 8) ούτε χρησιμοποιεί τον πολύ ιδιωτικό τρόπο συνομιλίας "κατ' όναρ" όπως παλιά. Η σκηνή του μαρτυρίου όπου φυλαγόταν η περιβόητη κιβωτός της διαθήκης,¹⁵⁸ δε φτιάχτηκε στην τύχη γεμάτη χρυσάφι βαρύπμα υφάσματα αλλά και ατελείωτα παραπετάσματα.¹⁵⁹ Είναι ο μόνος χώρος άξιος λόγου όπου ■ θεός θα μπορούσε τώρα αξιοπρεπώς να «κατέβη», παρέχοντας ταυτόχρονα αποδεικτικά στοιχεία της παρουσίας του, σ' ένα ολόκληρο στρατόπεδο.

Την αίσθηση της παρουσίας της θεότητας αναλαμβάνει να τονίσει μια στήλη καπνού, που βγαίνει μέσα απ' τη σκηνή και η συμπεριφορά της, είναι τα καθοριστικά σημάδια της θεϊκής παρουσίας. Τι ήταν όμως αυτή η στήλη την οποία εναλλάξ η βιβλική αφήγηση ονομάζει στήλη νεφέλης και στήλη καπνού;

Ας αφήσουμε τα τρία αδέρφια έξω απ' τη σκηνή του μαρτυρίου να περιμένουν τη θεϊκή κρίση, ■ ας κάνουμε μια μικρή παρένθεση για να συλλέξουμε στοιχεία. Για να δούμε καλύτερα το διαρκές αυτό θαύμα της θεϊκής παρουσίας πρέπει να πάμε στην τελετή των εγκαινίων της σκηνής αυτής.

«Καί τήν ἡμέραν καθ' ἣν ἐστήθη ἡ σκηνή... τοῦ μαρτυρίου καί ἀπό ἐσπέρας ἕως πρωῒ ἦτο ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρός, οὕτως ἐγένετο πάντοτε ἡ νεφέλη ἐκόλυπτεν αὐτήν τήν ἡμέραν καί εἶδος πυρός τήν νύκτα» Αριθ. θ' 15-16. Θα θυμάστε ασφαλώς, ότι στην έξοδο των Εβραίων απ' την Αίγυπτο «ὁ Κύριος προεπορεύετο αὐτῶν, τήν ἡμέραν ἐν στύλῳ νεφέλης, ... τήν δέ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός» Εξ. 13' 21. Στο Σινά τα πράγματα είναι μπερδεμένα, ο θεός αναγγέλλει στο Μωυσή «Ἴδού, ἔρχομαι πρὸς σέ ἐν νεφέλῃ πυκνῇ, διὰ νά ἀκούσῃ ὁ λαός ὅταν λαλήσω πρὸς σέ» Αρ. 18' 9 το πρωί όμως αντί για νεφέλη, διαβάζουμε λίγα εδάφια παρακάτω: «Τό δέ ὄρος Σινά ἦτο ὅλον καπνός διότι κατέβη ὁ Κύριος ἐν πυρί ἐπ' αὐτό». Εξ. 18' 18. Ο Ησαΐας αιώνες μετά φαίνεται να εξακολουθεί να ονομάζει τον πυκνό καπνό της "πίσσης".

¹⁵⁸ Για το περιεχόμενο της "Κιβωτού της διαθήκης", έχουν κατατεθεί άπειρες γνώμες και έχουν δημιουργηθεί "αμέτρητες διαμάχες ανάμεσα στους ερευνητές". Μετά όμως από όσα αβίαστα έχουμε εδώ κατανοήσει, δεν χρειάζεται νομίζω πολύ μεγάλη φαντασία για να υποθέσουμε ότι τα «κείς την κιβωτόν μαρτύρια» (Εξ. ΚΕ' 16) δεν είναι τίποτε λιγότερο ή περισσότερο απ' τα υλικά εκείνα, που με πολύ επιτυχία παρήγαγαν τα «τέρατα» και τις «πληγές» της εξόδου. Όμως, σαφέστερες αποδείξεις ότι πρόκειται για φυλακτήριο πανίσχυρων δηλητηρίων, θα δώσουμε στο επόμενο βιβλίο, όπου εκτενέστερα θα μας απασχολήσει αυτό το θέμα.

¹⁵⁹ Παραπέτασμα: Κουρτίνα που καλύπτει άνοιγμα.

μία νεφέλη και μια καπνό «ὁ Κύριος θέλει δημιουργήσει ἐπὶ πάντα τόπον τοῦ ὄρους Σιών καὶ ἐπὶ τὰς συναθροίσεις αὐτῆς νεφέλην καὶ καπνὸν τὴν ἡμέρα, ἐν δὲ τῇ νυκτὶ λαμπρότητα φλογεροῦ πυρός» *Ησαΐας* Δ' 5.

Βλέπουμε ὅτι ἡ σύγχυση ἀνάμεσα στις ἐκφράσεις νεφέλη πυκνή και καπνός οφείλεται στο «εἶδος πυρός» ἢ «φλογεροῦ πυρός» που γίνεται ορατό στη βάση τῆς κολώνας (στήλης τοῦ πυκνοῦ φωτισμένου καπνοῦ τῇ νύκτα).

Δε νομίζω λοιπόν, μετὰ ἀπ' ὅσα ἔχουμε πει καὶ ἀβίαστα ἡ ἴδια ἡ βιβλικὴ ἀφήγηση ομολογεῖ, νὰ μένει ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία ὅτι ἡ **σύλη νεφέλης** τὴν ὁποία χρησιμοποιεῖ ὁ Μωυσῆς σαν ἐντυπωσιακὸ σημάδι τῆς θεϊκῆς παρουσίας, δὲν εἶναι τίποτε παραπάνω ἀπ' τὴν πυκνὴ στήλη καπνοῦ που ἀνεβαίνει ἀπ' τὴν ἐντυπωσιακὴ γιὰ τοὺς τότε ἀνθρώπους καὶ ἀγνώστη καπνερὴ καύση τοῦ ἀκατέργαστου πετρελαίου (πίσσας ἢ ἀσφάλτου), που ἀφθονεῖ ἀνέκαθεν στὴν περιοχὴ αὐτὴ ὅπου ἐξελίσσονται οἱ Χαλδαῖο-θρησκευτικὲς αὐτὲς ἱστορίες. Μάλιστα ἡ πληροφορία ὅτι ἡ περιοχὴ ολόκληρη «ἦτο πλήρης φρεάπων ἀσφάλτου (πίσσας¹⁶⁰)» εἶναι γραμμένη ὅπως εἶπαμε στὸ Γεν. ΙΔ' 10 ἀπ' τὴν ἐποχὴ ἀκόμα τοῦ παρατηρητικότητος Ἀβραάμ.

Ἔτσι, τὸ πετρέλαιο φαίνεται νὰ παίζει ἕναν πανάρχαιο ρόλο στὴν περιοχὴ, αφοῦ γίνεται στὰ χέρια τοῦ πανέξυπνου ἐβραϊκοῦ ιερατείου ἀναντίρρητο σημεῖο θεϊκῆς παρουσίας καὶ ἀπόδειξη τῆς καθόδου ἢ τῆς ἀποχώρησης τοῦ θεοῦ στὴ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου!

Στὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου λοιπόν εἶχε καὶ τὴν ἐδρὰ τῆς αὐτῆς ἡ θεϊκὴ φωτιά, ὁ καπνός τῆς ὁποίας ἀνέβαινε ἀπ' τὸ κέντρο τῆς σκηνῆς ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κατάλληλα διαμορφωμένα παραπετάσματα τῆς οροφῆς ἢ μπροστὰ ἀπ' τὰ πρόθυρα ἀνοίγματα τῆς σκηνῆς, που σημειωτέον ἦταν γεμάτη ἀπὸ τέτοια "παραπετάσματα" (καλύμματα δηλαδὴ ἢ ἀνοίγματα).

Τίνος ὅμως ἡ φωνὴ ἀκουγόταν μέσα ἀπ' τὴ σκηνὴ καὶ πὼς ἐπειθε ὅτι αὐτὴ ἡ φωνὴ δὲν ἦταν ἀνθρώπινη ἀλλὰ θεϊκὴ: «καὶ λαβὼν ὁ Μωϋσῆς τὴν σκηνήν, ἔστησεν αὐτήν ἔξω τοῦ στρατοπέδου, καὶ ὠνόμασεν αὐτήν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ καθὼς εἰσήρχετο ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν σκηνήν, κατέβαινεν ὁ στύλος τῆς νεφέλης (ἀναβε ἡ θεϊκὴ πυρὰ) καὶ ἴστατο ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς (σε πρόθυρο καταπέτασμα) καὶ ἐλάλει ὁ Κύριος μετὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἐβλεπεν πᾶς ὁ λαός τὸν στύλον τῆς νεφέλης ἱστάμενον ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς. Καὶ ἐλάλει ὁ Κύριος πρὸς τὸν Μωυσήν... καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ

¹⁶⁰ Πίσσα: οξυδομένο πετρέλαιο ἐπιφανείας.

δέ θεράπων (παραγίος) αὐτοῦ νέος, Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ναυῆ, δὲν ἀνεχώρει ἀπὸ τῆς σκηνῆς» Εξ ΑΓ 7-11.

Βλέπουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὁ κατοπινὸς ἥρωας τῶν μαχῶν τῆς εισόδου στὴ γῆ Χαναάν, εἶναι κλεισμένος νυχθημερόν στὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ εἶναι τρόπον τινὰ ὁ φύλακας καὶ ἡ χειριστὴς τῶν σημείων τῆς θεϊκῆς παρουσίας. Ἐτσι, ὅταν τὰ τρία ἀδελφία βγαίνουν ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή (για νὰ επιστρέψουμε στὴν αφήγησή μας) για νὰ κριθεῖ ἀπ' τὸ θεό ἡ διαφωνία τους περὶ τῆς αλλοδαπῆς γυναικείας συντροφιάς τοῦ Μωυσή, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ παραμένει ἐντὸς τῆς σκηνῆς για νὰ χειριστεῖ, τόσο τὴ θεϊκὴ "φουφού", ὅσο καὶ τὴν σαλπιστικὴ θεϊκὴ φωνή. Τὸ ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ θεοῦ ἐφεξείς θὰ ἔχει χοροὶ ἐνισχυμένης φωνῆς ἀπὸ σαλπιστικὴ χοάνη, θὰ τὸ εξακριβώσουμε ἀπ' τις κατοπινὲς ἀβίαστες ὁμολογίες τῶν βιβλικῶν εδαφίων ὅπως θὰ δούμε ὅταν διεξοδικότερα μελετήσουμε τὰ θαύματα τοῦ Χωρήβ, ὅπου ὁ θεὸς τοῦ Ισθόρ θὰ ἐπιχειρήσει νὰ μιλήσει στὸ λαὸ Ἰσραὴλ ἀνάμεσα ἀπὸ σφοδρούς σαλπισμούς. (Εξ. 18' 19) χαρίζοντάς μας μιὰ ἀνεπανάληπτη "θεϊκὴ"... ἀποτυχία!

Ἔχουν ὁμως σάλπιγγες στὴ σκηνὴ αὐτή; Ναι, στὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἔχουν τουλάχιστον δύο σάλπιγγες, για σαλπισμούς καὶ σαλπιστικούς ἀλαλαγμούς -προσέξτε τὴ διαφορὰ- «κάμε... δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς σφυρηλάτους... διὰ νὰ συγκαλῆς τὴν συναγωγὴν καὶ νὰ βάλης εἰς κίνησιν τὸ στρατόπεδα, καὶ ὅταν σαλπίζωσι δι' αὐτῶν πᾶσα ἡ συναγωγὴ θέλει συναθροίζεσθε... εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐάν δὲ σαλπίσωσι διὰ μιᾶς μόνης, τότε θέλουσι συναθροίζεσθαι πρὸς σέ οἱ ἄρχοντες, οἱ ἄρχηγοί... καὶ ὅταν σαλπίζητε ἀλαλαγμόν¹⁸¹ (μετὰ φωνῆς) τότε θέλουσι σηκῶνεσθαι τὰ στρατόπεδα» Αρ. Γ' 1-5.

Οἱ διαφορετικὲς χρήσεις τῆς σάλπιγγας ἦταν λοιπὸν ἤδη κατανοητὲς στους πανέξυπνους αὐτοὺς παραγωγοὺς θεϊκοῦ θεάματος. Κανείς δε μπορεῖ νὰ ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ ἐνίσχυση που φέρνει στὴ φωνὴ ἡ σαλπιστικὴ χοάνη, ἐγίνε ἀμέσως ἀντληπτή. Ἐτσι μιὰ τέτοια χοάνη, ἀντὶ για ἀλαλαγμούς ἐχρησίμευε για τὴν σαλπιστικὴ βαθύφωνη θεϊκὴ φωνή, ἀντικαθιστώντας ἐδῶ στὴν ἔρημο με ευκολία, τὰ ἀπαραίτητα ἡχητικὰ πλεονεκτήματα τοῦ ὄρου Σινά. Ἐτσι επιστρέφοντας καὶ πάλι στὴ σκηνὴ που μας ἐνδιαφέρει βλέπουμε τὰ τρία ἀδελφία ἔξω ἀπ' τὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου νὰ συνομιλοῦν με τὸ "Θεό", για νὰ τακτοποιηθεῖ ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ "ειδικοῦ" δικαιώματος τοῦ Μωυσή νὰ κρατήσῃ τὴν αλλοδαπὴ μελαμψούλα -ἀγνώστου ὀνόματος- για συντροφιά.

¹⁸¹ Αλαλάζω: κραυγάζω δυνατῶς

Πρέπει όμως εδώ για λίγο να σταματήσουμε και να σκεφτούμε, γιατί όπως είπαμε τίποτε δε λέγεται ή γράφεται τυχαία στο βιβλίο αυτό. Ας σκεφτούμε: γιατί όλα αυτά συμβαίνουν έξω απ' τη σκηνή του μαρτυρίου; Γιατί αλήθεια έξω κι όχι μέσα; Γιατί δεν τακτοποιεί ο θεός τις διαφορές των τριών αδελφών, "εν κρυπτώ" και με πλήρη μυστικότητα; Γιατί ■ ίδιος ο θεός τους λέει: «ἐξέλθετε σεις οἱ τρεῖς» και η αφήγηση τονίζει «καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς» και ξανά «καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι». Γιατί λοιπόν όλη αυτή η δίκη των δύο αδελφών του Μωυσή, έπρεπε να γίνει έξω απ' τη σκηνή του μαρτυρίου;... Βέβαια τόσες φορές που έθεσα το ερώτημα όλοι πρέπει να υποθέτουμε στα σοβαρά την απάντηση... Μα γιατί έξω βρίσκεται ο λαός, ο αληθινός και μοναδικός λόγος αυτού του θεϊκού θεάτρου! Έτσι ο θεός με συνοπτικές διαδικασίες και ενώπιον όλων έξω απ' την σκηνή του μαρτυρίου απεφάνθη. Και για να το κάνει εντελώς ξεκάθαρο, "σκοτώνει λίγο" την Μαριάμ χτυπώντας την με τη μαρτυρική ανίατη λέπρα! Η συνομιλία λήγει. Ο ιερέας του θεού Ααρών ευτυχώς γλιτώνει, παρόλο που κατηγορείται ακριβώς για τα ίδια πράγματα! Όχι μόνο γλιτώνει, αλλά είναι αυτός που κάνει την διάγνωση της λέπρας και βάζει τις φωνές «καὶ εἶδεν ὁ Ἀαρὼν τὴν Μαριάμ καὶ ἰδοὺ, ἦτο λεπρά. Καὶ εἶπεν ὁ Ααρὼν πρὸς τὸν Μωϋσῆν. Δέομαι, κύριέ μου (Μωυσή!) μὴ ἐπιθέσης, τὴν ἁμαρτίαν ἐφ' ἡμᾶς, ἐπειδὴ ἐπράξαμεν ὀνοήτως καὶ ἐπειδὴ ἡμαρτήσαμεν» *Αρ. 18' 10-11*. Ο ίδιος της ο αδελφός ο αρμόδιος προς τούτο αρχιερέας βεβαιώνει, ότι η Μαριάμ έχει λέπρα και λέει συντετριμμένος για να τ' ακούσουν όλοι. Είμασταν ανόητοι, συγγνώμη αμαρτήσαμε! Αυτό βέβαια που παραμένει εντελώς ανεξήγητο, είναι αφού αμάρτησαν μαζί, γιατί η Μαριάμ τιμωρείται μόνη; Η απάντηση είναι ότι ο Ααρών ως αρχιερέας πρέπει να είναι αλώβητος και άμωμος, για να μπορεί να παραμείνει στο αξίωμά του *Λευιτικόν ΚΑ' 16-24*. Έτσι αν χτυπηθεί από λέπρα, έστω και εικονική, θα κινδυνεύει το αξίωμά του, γι' αυτό ο Μωυσής χτυπά μόνο την Μαριάμ που δεν έχει κανένα συγκεκριμένο προνόμιο. Η Μαριάμ είναι η μόνη που μπορεί να χτυπηθεί απ' τη λέπρα ανώδυνα και να εξυπηρετήσει τα σχέδια θεϊκής τρομοκρατίας του Μωυσή, αναγκάζοντας τα λαό να δει έκπληκτος τί τους περιμένει αν ακολουθήσουν τό δρόμο της εναντίωσης, για τις αλλοδαπές σεξουαλικές προτιμήσεις του προφήτη τους. Αφού λοιπόν ο θεός (!) δε δίστασε να χτυπήσει με θανατικό την ίδια την αδελφή του προφήτη, καταλαβαίνουν πολύ καλά όλοι ότι κάθε άλλη αντίρρηση είναι εκ του ασφαλούς καταδικασμένη.

Ο Μωυσής δε χάνει την ευκαιρία να δοξαστεί κι από πάνω με μια ακόμη θεαματική προφητική επίδειξη, εκεί έξω απ' τη σκηνή φωνάζει: «Καὶ ἐβόησεν ὁ Μωϋσῆς πρὸς τὸν Κύριον λέγων. Δέομαι θεέ,

Ἰάτρευσον αὐτήν. Καί εἶπεν Κύριος πρὸς τὸν Μωϋσῆν,... ὥς ἀπαχωρισθῇ ἐπτά ἡμέρας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου καὶ μετὰ ταῦτα ὥς επιστρέψῃ. Καί ἀπεχωρίσθη ἡ Μαριάμ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπτά ἡμέρας καὶ ὁ λαὸς δὲν ἐσηκώθη ἕωσοῦ ἐπέστρεψεν ἡ Μαριάμ» *Αριθ. 18' 13-14.*

Ἡ αφήγηση βλέπετε μας τονίζει εκνευριστικά ευδιάκριτα το λόγο για τον οποίον έγιναν όλα αυτά. Προφανώς η λέπρα χτυπά την Μαριάμ ενώ το στρατόπεδο έχει ήδη ξεσηκωθεί για μετακίνηση. Ξαφνικά όλοι μαθαίνουν πως η μετακίνηση ανεβλήθη για έναν μακάβριο λόγο "Ἡ Μαριάμ χτυπήθηκε σπὸ θεϊκή λέπρα ὅταν ἔλεγξε τὸν ἀδελφὸ τῆς Μωυσή, γιὰ τὴν αλλοδαπή του γυναῖκα". Ἀλλὰ αὐτὸς ὁ παντοδύναμος προφήτης καὶ ■ φιλεύσπλαχνος θεὸς του, τὴ συγχώρεσε τελικὰ μετατρέποντας τὸν ἀργὸ βασανιστικὸ τῆς θάνατο ἀπὸ λέπρα, σὲ ἐπταήμερη μόνο... κράτηση.

Ἐπτά ἡμερῶν καθυστέρηση τῆς ἀναχώρησης τοῦ στρατοπέδου, πρέπει νὰ ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουν ὅλοι τὸ νόημα τῆς "νεκραναστημένης" Μαριάμ.

Ἔτσι λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἔμεινε οὔτε ἓνας σ' ὅλο τὸ στρατόπεδο ποὺ νὰ μὴν κατάλαβε τὴν δεινὴ θεϊκὴ ομηρία ποὺ ἀντιμετωπίζει, ἀν ἐξακολουθεῖ νὰ φιλοξενεῖ σκέψεις ἐναντίον τῆς ποθητῆς νεγρούλας, τὴν ὁποία με πάθος υπερασπίζεται ὑπὲρ τοῦ Μωυσή γιὰ φαντάσου ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος ὁ θεός!

Ἐφτά ολόκληρες μέρες καθυστερεῖ τὸ στρατόπεδο με μοναδική αἰτία τὴν ἐπιστροφή τῆς Μαριάμ ἀπ' τὴν ὀλιγοήμερη ἀπομόνωση. Ἐφτά μέρες περισυλλογῆς καὶ κατανόησης γιὰ ὅλο τὸ στρατόπεδο. Ἐφτά μέρες χαράς τοῦ Μωυσή, γιατί πάλι ὁ θεός του, τοῦ συμπαραστάθηκε περίφημα ἀκόμα καὶ σ' αὐτὸ τὸ τόσο ἰδιαίτερο πρόβλημά του. «Ὁ λαὸς δὲν ἐσηκώθη ἕωσοῦ ἐπέστρεψεν (μετὰ ἀπὸ ἐφτά μέρες υγιῆς πλέον) ἡ Μαριάμ. Καί μετὰ ταῦτα ἐσηκώθη ὁ λαός» *Αρ. 18' 15-16.* Οἱ θεουργίες τοῦ Μωυσή εἶναι ἐκνευριστικὰ ξεκάθαρες. Ἡ λέπρα τῆς Μαριάμ ἀνακοινώνεται ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ τῆς Ααρών. Κατόπιν ἀπομονώνεται γιὰ ἐπτά ἡμέρες πάλι ὑπὸ τὴν αυστηρὴ παρακολούθηση τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἀρχιερέα Ααρών καὶ υποχρεωτικὰ ἡ ἀποθεράπευσή της, τὸ "θαύμα" δηλαδή, πιστοποιεῖται πάλι ἀπὸ τὸ συνεργὸ καὶ καθ' ὅλα ἀρμόδιο ἀδελφὸ ἀρχιερέα! Ποιὰς λοιπὸν μπορεῖ νὰ διαψεύσει τὸ μόνο ἀρμόδιο νὰ γνωμοδοτήσῃ γιὰ τὸ ἀν ἡ Μαριάμ εἶχε λέπρα ἢ ὄχι; Βέβαια τὸ ὅτι τόσο τὸ θῦμα ὅσο καὶ ὁ βεβαιὸν εἶναι ἀμφότεροι ἀδέλφια τοῦ Μωυσή... εἰ αὐτὸ εἶναι μᾶλλον μιὰ καθαρὴ σύμπτωση! Τέτοιες ὅμως θὰ εἶναι καὶ οἱ συμπτώσεις ποὺ θὰ φανοῦν πολὺ χρήσιμες σ' ἓναν ἄλλο μεγάλο λεπροθεραπευτὴ πολλοὺς αἰῶνες ἀργότερα.

Είναι λοιπόν ή δεν είναι αξιοθαύμαστοι οι ελιγμοί του Μωυσή; Μοιάζει ή δεν μοιάζει με τους Χαλδαίους θεραπευτές προγόνους του; Όχι μόνο επιβάλλει τη θέλησή του, αλλά δοξάζεται κι από πάνω σα σπουδαίος "θεράπων" του θεού! (τι θεραπευτής, τι θεράπων, η δόξα ίδια).

Τελειώνοντας με την επταήμερη λέπρα της Μαριάμ αναρωτιόμαστε, ποιός μπορεί τώρα να πεί ότι ο θεός του Μωυσή "Ο ΖΗΛΟΤΥΠΟΣ" δε μπορεί να κάνει καλά τη λέπρα; Αφού μόλις τώρα παρακολουθήσαμε εντελώς το αντίθετο. Αν βέβαια εξακολουθείτε να αναρωτιέστε, γιατί δε χρησιμοποίησε την ίδια ακριβώς λέπρα-πληγή στο φαραώ παρ' όλο που η πληγή-λέπρα είχε προταθεί, επιδειχθεί και διαταχθεί, απ' τον ίδιο το θεό, σας αφήνω, παρέα μ' όλα αυτά τα στοιχεία να το βρείτε μόνοι σας! Κι αν στην προσπάθεια, μας ξανσπάρει πάλι όλους γλυκά ■ ύπνος εί τότε καλή μας νύχτα! και ύπνο ελαφρύ!

Το χτύπημα της Πέτρας

Μέχρι τώρα είδαμε και θαυμάσαμε τους μηχανισμούς της ασύστολης υπονόμευσης, τους αρχιμάστορες του είδους, τους εκπληκτικούς αυτούς "θεουργούς" του παρελθόντος, που γνωρίζοντας την τέχνη του θάμβους και της παραπλάνησης βάζουν το "θεό" να πει όσα οι ίδιοι θέλουν να επιβάλλουν. Η τέχνη της παραπλάνησης υπόσχεται πολλά σε όσους τη θεοποιήσουν. Στο απόγειο της δόξας του ένας δολόφρων τεχνίτης μπορεί να παίξει με την ψυχολογία ενός λαού με την ίδια ευκολία που εσείς θα παραπλανούσατε το σκύλο σας. Μπορείτε πράγματι πολύ άνετα, για λόγους εκγύμνασης στην υποταγή, να αφήσετε για παράδειγμα τον σκύλο σας θεονήστικο. Το ζώο δε θα ξέρει ότι το ίδιο ακριβώς χέρι που τον χαϊδεύει ευθύνεται για τη μαρτυρική του πείνα.

Οι τεχνητές ελλείψεις, οι "πληγές της ανάγκης" δηλαδή, ήταν ανέκαθεν ένας απ' τους κυριότερους μηχανισμούς της αβρααμικής τέχνης. Ε, λοιπόν ας θαυμάσουμε το Μωυσή σε μια απεριγράπτα απλή εφαρμογή τους καθώς πλησιάζουν το όρος Χωρήβ!

Πριν ακόμα φτάσουν στο όρος του θεού ο Μωυσής φροντίζει η προσέγγισή τους να επισφραγισθεί μ' ένα ακόμα θαύμα. Η διήγηση στη βίβλα μας βοηθάει πολύ να διακρινουμε τι ακριβώς έγινε. Απλά ο Μωυσής δημιουργεί τεχνητή ελλείψη νερού και δίψα στο λαό του, για να τους προσφέρει νερό μόνο αφού εξαγριωμένοι απ' την πολύ δίψα τον απειλούν. Μετά βέβαια απ' όσα είδαμε μαζί σ' αυτό το βιβλίο ελπίζω να

μη νομίζετε ακόμα ότι μια τέτοια ερμηνεία θα ήταν υπερβολή. Δείτε τι λένε ολοκάθαρα τα αντίστοιχα εδάφια λίγο πριν φτάσουν στο όρος Χωρήβ.

«καὶ ἐσηκώθη πᾶσα ἡ συναγωγὴ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν ἀκολουθοῦντες τὰς ὁδοιπορείας κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Κυρίου καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ραφιδεὶν ὅπου δὲν ἦτο ὕδωρ διὰ τὸ νὰ πῖν ὁ λαός» *ΕΞ 17* 1. Ὅπως καταλαβαίνουμε, κανείς δε μπορεί να φέρει αντίρρηση στο Μωυσή για την εκλογή του τόπου στρατοπέδευσης, διότι η πορεία που ακολουθούν είναι «κατὰ προσταγὴν Κυρίου» συνεπῶς κατὰ θεϊκὴ παραγγελία στρατοπεδεύουν καταμεσῆς της ἐρήμου «ὅπου δὲν ἦτο ὕδωρ»! Καὶ ἡ δίψα μοιραία ζώνει τις χιλιάδες των οικογενειῶν που υποταγμένα ακολουθοῦν τον σωτήρα τους καὶ αντιπρόσωπο του θεοῦ Μωυσή. Ἡ δίψα ὁμως δὲν αστειεύεται, ὁ λαός διαμαρτύρεται δικαίως «Δός εἰς ἡμᾶς ὕδωρ διὰ τὸ νὰ πῖωμεν». Ὁ Μωυσὴς ἀπαντᾷ να καθήσουν φρόνιμα, γιατί κάθε αντίρρηση στη διαταγὴ στρατοπέδευσης ἰσοδυναμεῖ με λοιδωρία (κακολογία) κατὰ τὸν θεοῦ! «Διατί λοιδωρεῖτε κατ' ἐμοῦ; διατί πειράζετε τὸν Κύριον;» Ὁ Κύριος... πειράχτηκε που οἱ ἄνθρωποι μεσ' στην ἐρημο χωρίς νερό τρελάθηκαν ἀπ' τὴ δίψα: «καὶ ἐδίψησεν ἐκεῖ ὁ λαός διὰ ὕδωρ καὶ ἐγόγγυζεν ὁ λαός» ὁ Μωυσὴς ἀφήνει τὸ πράγμα να φτάσει στο ἀπροχώρητο. Οἱ ἄνθρωποι αναρωποῦνται, γιατί ἄραγε μετὰ ἀπ' ὅλα αὐτὰ να πεθάνουν τόσο μαρτυρικά καὶ ἄδοξα ἀπὸ δίψα! Μόνο ὅταν ὁ Μωυσὴς εγκρίνει ἐπιτέλους ὅτι ἡ δίψα ἐγίνε βαριά κι ἀσθήκωτη ἔλλειψη, παρουσιάζει με φωνὴ μεγάλη τὸ σωτήριο θαῦμα τοῦ "Κυρίου" «καὶ ἐβόησεν (φώναξε) ὁ Μωϋσῆς πρὸς τὸν Κύριον... λέγων τί να κάμω εἰς τοῦτον τὸν λαόν;» Κι ἐγὼ τῶρα αναρωπῆμαι εἶναι ἄραγε ἀνάγκη να παρακολουθοῦμε ὅλο αὐτὸ τὸ θέατρο των ἀναισχυντων αὐτῶν θεουργῶν βήμα-βήμα καὶ με κάθε λεπτομέρεια;

Κι ὁμως κάποτε πρέπει να γίνει κι αὐτό. Ἴσως ἐτσι καταλάβουμε κάποτε πόσο "ιερό" εἶναι τελικὰ τὸ βιβλίον αὐτό που ἀγκάλιασαν με σεβασμό ολόκληροι λαοί, χιλιάδες χρόνια τώρα καὶ πόσο "προφῆτες τοῦ θεοῦ" εἶναι οἱ Χαλδαῖοι ἡρώες του, διότι, κοιτάξτε τι κάνει ὁ Μωυσὴς... Καθίζει τὸ λαὸ στην ἐρημο ἀπέναντι ἀπ' τὸ ὄρος Χωρήβ ἐνῶ ξέρεῖ ὅτι στο βουνό αὐτό ἀπέναντι τρέχουν ἀφθονα γάργαρα νερά! Που τὸ ξέρεῖ; Μα ἀπὸ δῶ, ἀπὸ τὸ ὄρος Χωρήβ δὲν ξεκίνησε ὁ Μωυσὴς προ τεσσάρων περίπου μηνῶν, για να ἐπιτύχει με τὰ "θαυμάσιά", τους "δράκους" καὶ τὰ "τέρατά" του, τὸν ἀθλο τῆς ἀπελευθέρωσης; Δὲν ἐβόσκει ὁ ἴδιος πρόβατα στο Χωρήβ εἰρηνικά κι ἀμέριμνα, χωρίς ἴχνος ἔλλειψης νεροῦ; «ὁ δὲ Μωϋσῆς ἐβόσκει τὰ πρόβατά τοῦ Ἰοθάρ, πενθεροῦ αὐτοῦ ἱερέως τῆς Μαδιάμ... εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ Χωρήβ» *ΕΞ 7* 1 Ἐξέρετε κανέναν να βόσκει πρόβατα σε ἀνυδρο τόπο;

Πώς αλλιώς όμως το νεράκι που τρέχει στο βουνό, θα γίνει ένα εκπληκτικό εργαλείο πίστης και υποταγής στα χέρια αυτού του παντάξιου τέκνου του Αβραάμ; Πώς αλλιώς θα "παίξει" με τις ανάγκες ενός λαού ο Μωυσής και πως αλλιώς θα κάνει ένα ακόμα "θαύμα" με το στανιό; Ναι κάποτε πρέπει να τα δούμε στη σωστή τους διάσταση. Το Χωρήβ είναι εκεί. Το νερό είναι εκεί. Ο Ιαθόρ είναι εκεί και τα πρόβατά του σίγουρα βόσκουν ακόμα ασταμάτητα τριγύρω. Ακόμα και η ρομαντική πηγή που ο Μωυσής συνάντησε τη Σεπφώρα (εξ. β' 16-19) είναι κάπου εκεί! Ολόκληρη η φυλή των συγγενών Μαδιαντών ζει και βασιλεύει γύρω ή κοντά στο βουνό Χωρήβ. Ο Μωυσής όμως, ο τετραπέρατος αυτός κυνηγός ευκαιριών, καθίζει το λαό σε μια έρημο κοντά στο Χωρήβ σε τόπο άνυδρο και κατάξερο, περιμένοντας να διψάσει ο λαός για να ωριμάσει το θαύμα και μόνο αφού σκασμένοι από δίψα τον απειλούν με τις πέτρες φωνάζει προς το θεό δήθεν ρωτώντας: «καί έβόησεν ὁ Μωϋσῆς... Κύριε τί νά κάμω εἰς τοῦτον τόν λαόν; Ὀλίγον λείπει νά μέ λιθοβολήσωσι» και φυσικά ο θεός απαντάει στην κατάλληλη στιγμή θα λέγαμε, μια και η κατάσταση είναι πλέον ώριμη για ένα... δροσερό θαύμα... ακούστε το: «καί εἶπεν ὁ Κύριος πρός τόν Μωϋσῆν, Διάβα ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ καί λάβε μετά σεαυτοῦ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ἰσραήλ καί τήν ράβδον σου, μέ την ὁποίαν ἐκτύπησας τόν ποταμόν, λάβε ἐν τῇ χειρί σου καί ὕπαγε. Ἰδού, ἐγώ θέλω σταθῆ ἐκεῖ ἔμπροσθέν σου ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν Χωρήβ καί θέλεις κτυπήσει τήν πέτραν καί θέλει ἐξέλθει ὕδωρ ἐξ αὐτῆς διό νά πίῃ ὁ λαός καί ἔκαμεν οὕτως ὁ Μωϋσῆς ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων» Εξ. ΙΖ' 1-6. Ούτε που χρειάστηκε να καλύψουν έντεχνα την πηγή, για να φανεί το θαύμα μετά απ' το κατάλληλο χτύπημα.

Το θαύμα γίνεται μπροστά σε μια πολύ μικρή μερίδα πρεσβυτέρων, των ίδιων μάλλον που αναμείχθηκαν ενεργά και στα "θαύματα" των πληγών της Αιγύπτου! Αλλά ■ αν ακόμα έπρεπε να καλυφθεί μια βραχώδης σχισμή, για να φανεί ο Μωυσής σα θεός του ελληνικού μύθου που χτυπά το βράχο για να αναβλύσει το ποθητό νεράκι δεν ήταν ὁα τίποτε το ακατόρθωτο, μια και ο Ιαθόρ, ο λάτρης των εκπλήξεων και ■ συλλέκτης αυτός των θεϊκών δυνάμεων ούτε φαντασία στερείται ούτε δυνατότήτων. Και το Χωρήβ στο οποίο πηγαίνει ο Μωυσής με τους λίγους πρεσβυτέρους "προπορευόμενος" του λαού, είναι το βουνό του πεθερού του, είναι ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ! είναι το βουνό του ισόθεου ιερέα Ιαθόρ! Το βουνό αυτό, που από πολύ καιρό πριν είχε μετατραπεί σε χώρο θεϊκής υποδοχής.

Ξέρατε ότι ο θεός είχε δικό του βουνό; Ότι κι αν ετοιμάζεστε να απαντήσετε η σωστή απάντηση είναι: Όλοι οι θεοί είχαν ανέκαθεν το

δικό τους βουνό. Γιατί στο Ισραήλ να είναι αλλιώς; Οι Έλληνες στους δώδεκα θεούς τους, είχαν δώσει ένα βουνό ξεχωριστής ομορφιάς με θέα το Αιγαίο πέλαγος, τον Όλυμπο. Αλλά κι ο θεός των Εβραίων δείχνει προτίμηση για το όρος Χωρήβ, που ενώ μπορεί να υστερεί σε φυσική ομορφιά απ' τον πανέμορφο Όλυμπο, αντ' αυτού όμως ■ Γιαχβέ δεν το μοιράζεται με κανέναν. Στην Κρήτη βέβαια, γνωρίζουμε ότι παλαιότερα ήθελαν το Δία μοναδικό κάτοικο του όρους Ίδη. Θα θυμάστε επίσης ότι ψηλά στο βράχο του Παρθενώνα κρίθηκε κάποτε η τύχη της Αθήνας. Δύο λαμπροί θεοί λέει ο μύθος διεκδικούσαν την πόλη. Ο Ποσειδώνας και η γαλιναμάτα η Αθηνά. Μάλιστα για να κερδίσει την πόλη ο Ποσειδώνας χτυπά με την τρίαινά του στα ριζά του βράχου, απ' όπου βγαίνει άφθονο νερό σα δώρο για τη διψασμένη Αθήνα. Οι Αθηναίοι όμως προτίμησαν τα όμορφα μάτια της Αθηνάς και το ευλαγημένο ελιόδενδρό της.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι συχνά στις μεσογειακές αφηγήσεις, πριν ένας λαός ή μια χώρα λάβουν τη θεϊκή υποστήριξη κάνοντάς τον συγκεκριμένο θεό, ιδιαίτερα προστάτη και πολιούχο τους, δέχονται δώρα και συχνά τα δώρα αυτά είναι νερά σε μια διψασμένη πόλη ή για έναν διψασμένο λαό. Αυτή τη διάσημη εθιμοτυπική διαδικασία βλέπουμε να τηρεί και ο Μωυσής εν όψει της τελικής αποδοχής της θεότητας απ' το λαό μπροστά στο ιερό βουνό Χωρήβ (Σινά).

Για άλλη μια φορά ο άριστος γνώστης των μεσογειακών θρησκευτικών μύθων Μωυσής, γράφει τη δική του θρησκευτική ιστορία πατώντας ακριβώς στα υπερδιάσημα αχνάρια του ελληνομεσογειακού μύθου! Μόνο που ξέρει καλύτερα απ' όλους, ότι ένα δώρο όσο θεϊκό κι αν είναι δεν έχει αξία αν δεν το επιθυμείς. Έτσι ο Μωυσής ανεβάζει κατακόρυφα την αξία των θεϊκών υδάτων βάζοντας πρώτα το λαό του να διψάσει μέχρι αγανακτήσεως και μετά τρυπά το βράχο με το θεϊκό ραβδί του!

Ηρακλής, Ποσειδώνας, Πήγασος, Διόνυσος και η "μαγική ράβδος"

Μια όμως και περάσαμε στην αντιπαράθεση του μύθου, που όπως είπαμε δίνει τροφή στη φαντασία των πατριαρχών, ας θυμηθούμε λίγο καλύτερα ότι το χτύπημα στο βράχο είναι μια αγαπημένη μυθολογική κίνηση θεών κι ηρώων, για να τρέχουν άφθονα τα θεϊκά νερά σαν δώρο στους ανθρώπους.

Ο Ηρόδοτος 7-21-1 μας παρουσιάζει τον Ηρακλή να χτυπά τον βράχο με το ρόπαλό του και να αναβλύζει άφθονο ζεστό νερό που αργότερα ονομάστηκαν "τα λουτρά του Ηρακλή".

Ο Ποσειδώνας με την τρίαινά του σα θεός του υγρού στοιχείου δεν χάνει ευκαιρία να τρυπά τους βράχους εδώ κι εκεί για νερό. Έτσι δημιουργεί και την "πηγή της Αμυμώνης". Μια άλλη φορά σε μεγαλύτερα κέφια λέει ο μύθος χτυπώντας με την τρίαινά του ανοίγει δρόμο στον Πηνειό σχίζοντας την Όσσα, δίνοντας έτσι διέξοδο στα νερά του Θεσσαλικού κάμπου και της λίμνης Βοϊβοήδας δημιουργώντας ταυτόχρονα τα πανέμορφα Τέμπη¹⁶².

Ο Πήγασος επίσης, το φτερωτό άλογο του δρακοντοκτόνου ήρωα Βελλεροφόντης αυτό που κατά τον Paul Diel¹⁶³ είναι η προσωποποίηση της έμπνευσης που μπορεί να σ' ανεβάσει στα ύψη της αναζήτησης. Χτυπά με την απλή του το βράχο και αναβλύζει ευθύς η πηγή του Ελικώνα, όπου οι Ελικωνιάδες μούσες αρέσκονται να παίζουν και να μοιράζουν έμπνευση και λόγια σοφίας και μνημοσύνης, όπως μας αποκαλύπτει τόσο ο Όμηρος όσο και ο Ησίοδος, που δέχθηκαν τη θεϊκή τους έμπνευση για να γράψουν τα αξεπέραστα λογοτεχνήματά τους, που αποτελούν κληρονομιά πολύτιμη όλης της ανθρωπότητας και είναι η κυριότερη πηγή επαφής και ενημέρωσης με το μεγαλείο του πανάρχαιου προφορικού πολιτισμού των Ελλήνων.

Αλλά και ο "Διόνυσος" ο βλαστικός θεός όπως τον αποκαλεί ο "πολύς" Λεκατσάς, στο ομώνυμο βιβλίο του τρυπά, βράχους για να αναβλύσουν πηγές υδάτων την «πηγή Διονυσίας κοντά στα κυπαρίσσια την άνοιξε ο ίδιος με χτύπημα του θυρσού του στη γη, η πηγή Κισσούσα κοντά στην "Αλιαρτό" που μαθευόνταν πως εκεί τον λαύσαν οι "τροφοί" του μόλις γεννήθηκε, και οι πηγές που ανοίγουν στις "Βάκχες" οι μαινάδες του χτυπώντας με τον θυρσό τους τα βράχια» λέει ο Παναγής Λεκατσάς στο βιβλίο του "Διόνυσος", γράφοντας όμως δυστυχώς ελληνικά μόνο για προχωρημένους.

Και αναρωτιέται κανείς. Γιατί ενώ Έλληνες και Εβραίοι θεοί κάνουν ακριβώς τα ίδια... ΜΟΝΟ για το Εβραϊκό "θαύμα" δε δικαιούται κανείς να αμφιβάλλει;

Μήπως μπορεί να μου εξηγήσει κανείς, γιατί αυτή η εγκεφαλική διαστροφή μας έγινε τόσο οικία;...

¹⁶² Σήμερα στον ίδιο αυτό χώρο υμνείται και λατρεύεται η χριστιανή Αγία Παρασκευή. Έτσι η σειρά των πανάρχαιων πηγών πηγαίνοντας για τη Λάρισα έχει υποστεί την εξής παράδοξη αλλοίωση: "Πηγή των Μουσών", "Πηγή Αρτέμιδος", "Πηγή Αθηνάς", "Πηγή Δάφνης", "Αγία Παρασκευή"! "Πηγή Αφροδίτης".

¹⁶³ Paul Diel: "Ο Συμβολισμός στην ελληνική μυθολογία".

Ας είναι, συνεχίζουμε. Ο Μωυσής λοιπόν, είχε αρκετές διάσημες εικόνες που ήθελε να μιμηθεί, καθώς κάνει θαύμα με το ζόρι και χτυπά το Χωρήβ με το ραβδί του. Ο μεσσηγειακός μύθος και η καθολική του υπεροχή παρασύρει το Μωυσή και τους πατριάρχες, σε κινήσεις άκρως αποκαλυπτικές για τη μυθολογική τους προέλευση και το είδος της θεϊκής συμπεριφοράς που προωθούν. Ο Μωυσής προσέχει να τηρηθούν όλες οι αναλογίες του μύθου και δεν ξεχνά να χρησιμοποιήσει τη διάσημη πια μαγική ράβδο του, σαν ιδιαίτερο εργαλείο θεϊκής δύναμης αποκαλώντας την μάλιστα «ράβδον τοῦ θεοῦ».

Η μαγικό-χαλδαιϊκή συμπεριφορά, που αποτελεί τη βασική οικογενειακή τους κληρονομιά γίνεται ολοφάνερη, καθώς με το "μαγικό ραβδί" του Μωυσή πραγματοποιούν την πρώτη τους επιδρομή κατά των Αμαλικιτών. Ο Μωυσής κρατά το ίδιο αυτό μαγικό ραβδί του υψωμένο, καθώς στέκει ψηλά σ' ένα βράχο πάνω απ' το πεδίο μάχης και σαν το μαθητευόμενο μάγο στέλνει με το ραβδί του τη νίκη ή το χαμό, ανάλογα με το πόσο ψηλά κρατά τη ράβδο του.

«ἐγὼ θέλω σταθῆ ἐπὶ τῆς κορυφῆς... κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ μου τὴν ράβδον τοῦ θεοῦ... καὶ ὅποτε ὁ Μωϋσῆς ὕψωνε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐνῖκα ὁ Ἰσραὴλ· ὅποτε δὲ κατεβίβαζε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐνῖκα ὁ Ἀμαλήκ. Αἱ χεῖρες δὲ τοῦ Μωϋσέως ἦσαν βεβαρημέναι· ὤθεν λαβόντες λίθον, ἔθεσαν ὑποκάτω αὐτοῦ καὶ ἐκάθισεν (ὁ Μωυσῆς) ἐπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Ααρὼν καὶ ὁ Ὠρ, εἷς ἐκ τοῦ ἐνός μέρους καὶ εἷς ἐκ τοῦ ἄλλου, ὑψιτήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ... καὶ κατέστρεψεν... τὸν Ἀμαλήκ» ΕΞ. ΙΖ 11-13.

Είναι το πρώτο θαύμα που εκτελεί ο Μωυσής καθιστός, αλλά τη δύναμη της νίκης τη χρωστά στη «ράβδο του θεοῦ». Ίσως βέβαια να βοήθησε και το γεγονός ότι η μάχη γίνεται κοντά στο «ὄρος τοῦ θεοῦ» όπου με «τὸν δάκτυλον τοῦ θεοῦ» θα γράψει τις «ἐντολές τοῦ θεοῦ γιὰ τὸν ἐκλεκτό λαὸ τοῦ θεοῦ».

Δεν είναι αλήθεια φανερό ότι τα ασταμάτητα θεομαγειρέματα, έγιναν τελικά η κινητήριος δύναμη στα χέρια των απογόνων του Αβραάμ, ακριβώς όπως ο πανέξυπνος αυτός Χαλδαίος το προείπε:

Σε τι διαφέρει η συμπεριφορά αυτή, απ' τις ατόφιες μαγικές κοινωνίες όπου δυνάμεις κάθε είδους κρυμμένες σε σπήλαια βουνά ή δάση, ασκούσαν επιρροή στην πρώιμη ανθρώπινη κοινωνία και μόνο ο προικισμένος μάγος της φυλής, που είχε το ξεχωριστό χάρισμα να 'ρχεται σε επαφή μαζί τους μπορούσε με τη χρήση μαγικών αντικειμένων να δέσει ή να λύσει τις δυνάμεις αυτές κατά πως βόλεψε στον ίδιο και την αμοιβή του;

Δεν διευθύνει με την υπερμεγέθη "μπαγκέττα" του ο Μωυσής τη θεϊκή δύναμη ενάντια στους Αμαλκίτες κατευθύνοντας τη μάχη με το μαγικό του ραβδί;

Δεν έχει εδώ στη μάχη με τον Αμαλήκ, η ράβδος τους θεού την ίδια ακριβώς αυτή αυθεντική μαγική συμμετοχή στην έκβαση της μάχης; Πώς άραγε νομίζετε πως αρέσκονταν να ονομάζουν οι τελετάρχες της καθαρής μαγικής παράστασης του παρελθόντος, το δικό τους ραβδί, αν όχι "θεϊκό ραβδί"; Το γεγονός ότι οι θεατρόφιλοι πατριάρχες και οι κατοπινοί προφήτες τους, έχουν πια για μόνιμο ακροατήριο έναν ολόκληρο λαό, δεν αλλάζει σε τίποτε τη βασική ιδέα. Το γεγονός μάλιστα ότι επικαλούνται δυνάμεις, που τους παραχωρούν το πολύ βολικό προνόμιο, να είναι μόνο σ' αυτούς κατανοητές ορατές και διαθέσιμες, είναι όχι ένδειξη, αλλά απόδειξη μιας μαγικής κοινωνίας σε πλήρη μαγικοθρησκευτική λειτουργία.

Ο χαλδαϊκός οικογενειακός δόλος, με το κατανοητό όνομα «Κύριος των δυνάμεων» έγινε πλέον ελεύθερο κι ανεξάρτητο έθνος και εδώ με τον Αμαλήκ έδωσε την πρώτη νικητήρια μάχη του. Το αβρααμικό ιερατείο απέκτησε τελικά το δικό του λαό και τον φέρνει στο ιερό βουνό, για να κηρύξει την έναρξη μιας μακρόχρονης εκπαίδευσης στα σιωπηλά όπλα του δόλου. Δυστυχείς αποδέκτες των ατελείωτων αυτών πειραματισμών και πάλι οι αναλώσιμοι θνητοί, ο λαός. Οι εξουσιαστές του που αδιαφορούν ολότελα αν ο λαός αυτός είναι "δικός" τους ή ξένος, θα έχουν για ατέλειωτες εκατονταετηρίδες το προνόμιο να μελετούν ανενόχλητοι τη συμπεριφορά ενός τεράστιου κοινωνικού "σώματος", που παρά τον εντυπωσιακό όγκο του φαίνεται να αντιδρά σαν μια μικρή άμυαλη παιδούλα, στα δύο κυριότερα όπλα του έμπειρου εξουσιαστή μαγοτελετάρχη ιερέα: την "ευλογία" και την "κατάρρα".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

“Ευλογία” και “κατάρρα”

Το “έπος” του πατριαρχικού δόλου.

Η ανθρωπότητα δεν είχε και εξακολουθεί να μην έχει περιθώρια αντίδρασης, απέναντι στον ύπουλο χαμογελαστό εχθρό της τον σιωπηρό δόλο. Η αβρααμική θρησκεία σ’ όποιον θέλει να την ελέγξει ακόμα και με τις πιο επιφανειακές επιφυλάξεις, δεν αφήνει περιθώρια παρανοήσεων. Είναι σαφώς η θρησκεία του δόλου, μόνο που στην αφήγησή της η βίβλος για λόγους εντελώς ευνόητους, έκρυψε το δόλο κάτω απ’ τον πολύ περίεργο συνδυασμό δυνάμεων για θρησκεία την «**εὐλογία καὶ κατάρρα**» Δευτ. 1Α΄ 26.

Αυτό ακριβώς που σε μας με μια πρώτη ματιά δε λέει και σπουδαία πράγματα, είναι η ψυχή και το δόγμα της διδασχής του Αβραάμ, του πρώτου αυτού πατριάρχη! Η «εὐλογία» και η «κατάρρα» είναι τα βασικά εργαλεία της αβρααμικής σκέψης, που με πολύ φροντίδα βλέπουμε να μεταφέρουν ο ένας πατριάρχης στον άλλον (Γεν. 18΄ 3, ΚΖ΄ 12, 36, 41, ΚΗ΄ 4).

Ας πάρουμε όμως πρώτα την «εὐλογία».

Ο Αβραάμ όπως είδαμε, είναι αποφασισμένος να τους ευλογήσει όλους, παρόντες και μέλλοντες, να μην αφήσει δηλαδή κανέναν χωρίς

την "ευλογία" του. «Πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς» ἔχουν τεθεῖ στο στόχα-
στρο της "ευλογίας" του περιέργου αὐτοῦ ἀνθρώπου.

Μια ιδέα παγκόσμιας «εὐλογίας» γεννήθηκε στο μυαλό του.
Θυμηθεῖτε την μετάφραση των εβδομήκοντα (Ο΄) που λέει «καὶ ἐγεν-
νήθη λόγος Κυρίου εἰς τὸν Αβραάμ» *Γεν. 15* Ἔτσι "ἐγεννήθη" και η
θεϊκὴ αὐτὴ ιδέα στο μυαλό του Αβραάμ.

Ο θεός του θέλει, να "ευλογηθούν" μέσα ἀπ' αὐτὸν ὁποσδήποτε
ὅλοι οἱ ἄνθρωποι της γῆς! Δεν εἶναι υπέροχο;

Τί μπορεί ὁμως ἀλήθεια να περιλαμβάνει η ευλογία που ἔχει κατὰ
νοῦ για τοὺς λαοὺς ο Αβραάμ; Καὶ ἐπὶ τέλους γιατί αποφάσισε να μας
ευλογήσει, ἐσένα, ἐμένα ὅλους, χωρὶς καν να μας ρωτήσει; Καὶ χωρὶς
μάλιστα να ἔχουμε την παραμικρὴ ιδέα για το τί ἐννοεῖ μ' αὐτήν;

Ρωτάμε λοιπὸν, μετὰ ἀπὸ ὅσα εἶδαμε γι' αὐτὸν ἐντελῶς δικαιολο-
γημένα. Ποιὸς ἦταν ὁ Αβραάμ, που ξένος κι ἀγνωστος φτάνει ξαφνικά
στη Χαναάν κι ἀμέσως αποφασίζει να τοὺς ευλογήσει ὅλους; Δεν ἦταν
ὁ φτωχὸς περιπλανώμενος (περάτης) Χαλδαῖος, που με την πρώτη
πείνα φεύγει να σωθεῖ στην τροφοδότρου Αἴγυπτο; Δεν εἶναι ὁ σκηνίτης,
που προφανῶς ἀποτυχημένος στα ἐβδομηνταπέντε του ἀναγκάζεται
να εγκαταλείψει (πιθανότατα διωγμένος) την χαλδαϊκὴ γενέτειρά του,
καὶ να βρεῖ καταφύγιο στην Χαναάν, ὅπου πλούσιες πόλεις καὶ ὁργανω-
μένες κοινωνίες του παρέχουν ἀνεμπόδιση παραμονή καὶ φιλοξενία,
ονομάζοντάς τον "περάτη" περαστικό πάραυτα καὶ περιπλανώμενο,
δηλαδή Εβραῖο;

Ποιὰ ἀνάγκη ἔχουν οἱ αλόδροσες χαναναϊκὲς παραλιακὲς πόλεις,
καθὼς καὶ ἡ παραποτάμια παραδεισένια πεντάπολη του Ιορδάνη, ἀλλὰ
καὶ ἡ ἀμπλουτὴ Αἴγυπτος ἀπ' τῆς ευλογίας του Χαλδαίου, περαστικοῦ
πρόσφυγα προφήτη; Μόνος του δε χαρακτηρίζει τῆς περιοχὲς αὐτὲς
παραδεισένιες; *Γεν. 15 10*. Γιατί λοιπὸν τόση ἐπιθυμία να "ευλογήσει"
κανεῖς ἓναν παράδεισο; Οἱ ἄνθρωποι της Χαναάν με τὰ πλούσια
ὀπωροφόρα δέντρα (*Ἀριθμοὶ 15 23*) δεν εἶναι καλλιεργητὲς ἀμπελουργοί
που ἔφεραν τὴ γῆ τοὺς σε υψηλὰ ἐπίπεδα παραγωγῆς, ὥστε με
θαυμασμό ἡ ἴδια ἡ βίβλος να τὴν ἀποκαλεῖ «πῶντι γῆ ρέουσα γάλα καὶ
μέλι»; *Ἀρ. 15 27* Κι ὁ καθένας γνωρίζει, ὅτι καμμία γῆ δε ρέει ἀπὸ μόνη
τῆς οὔτε γάλα οὔτε μέλι.

Ρωτάμε λοιπὸν, σύμφωνα με τῆς πλέον ἐπικέστερες ἐρμηνεῖες των
αβρααμικῶν ἐνεργειῶν. Πόσοι ευλογήθηκαν τελικὰ ἀπ' αὐτὸν που
πρώτος ἀπ' ὅλους γέννησε τὴν πολὺ ἐνδιαφέρουσα καὶ περιέργη αὐτὴ
ιδέα της ευλογίας;

Τρεῖς μεγάλες καὶ πλούσιες περιοχὲς, φαίνεται να ἐπισκέφθηκε ὁ
μετανάστης προφήτης κουβαλώντας ἐπιμελῶς μαζί του τῆς προθέσεις
καὶ τὰ σχέδιά του να "ευλογήσει" τὸν κόσμον. Καὶ οἱ τρεῖς αὐτὲς

περιοχές γνωρίζουν μια λαίλαπα πληγών, ενώ ο Αβραάμ πλουτίζει. Η χαναναϊκή μάλιστα πεντάπολη του Ιορδάνη κατακρίνεται απ' το θεό του Αβραάμ και δέχεται καυτή θεϊκή αποτέφρωση αντί για δροσερή θεϊκή ευλογία!

Η εβραϊκή βίβλος περιχαρώς καταγράφει τους άθλους και τις πληγές που αφανίζουν, αντί για τις ουράνιες ή επάγειες ευλογίες που όλοι εμείς περιμένουμε.

Μέσα λοιπόν στις ιστορίες του Αβραάμ, ο μόνος που φαίνεται αληθινά ευλογημένος απ' τις φοβερές αυτές εξελίξεις, είναι ο ίδιος ο Αβραάμ που κάθε φορά που οι "ευλογίες" του χτυπούν τους γύρω λαούς, αυτός είναι ο μόνος που γίνεται ολοένα πλουσιότερος.

Μερικοί θα πουν περισπούδαστα,

- Μα οι θεϊκές ευλογίες δεν αναφέρονται καθόλου σε υλικά πλούτη, αλλά σε πνευματικά αγαθά!

- Λέτε; Ίσως! Η βίβλος όμως γι αυτήν τουλάχιστον την εποχή-διαφωνεί ξεκάθαρα επ' αυτού. Λέει χαρακτηριστικά: «Ὁ Κύριος εὐλόγησε τὸν κύριόν μου (Αβραάμ) σφόδρα καὶ ἔγεινε μέγας (πως; και με τί ἔγινε μέγας;) καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν πρόβατα καὶ βόας καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δαύλους καὶ δούλας καὶ καμήλους καὶ ὄνους» Γεν. ΚΑ' 34 & ΑΓ' 11. Μήπως λοιπόν ■ Αβραάμ μετά από τόσες υλικότατες "ευλογίες" που τον έκαναν «μέγα», αποφάσισε να δώσει κάτι και στους άλλους ανθρώπους τριγύρω του; Ασφαλώς όχι, διότι ακριβώς το αντίθετο τον είδαμε ολοφάνερα να κάνει μ' όλους τους τρόπους σ' όλες τις περιπέτειες του. Απ' αυτούς ακριβώς παίρνει υλικά αγαθά θεραπεύοντας πληγές που ο "θεός" του με το «**ίσχυρό χέρι**» του, επιφέρει στους πλούσιους αφέντες και βασιλείς τις περιοχής, που πέφτουν θύματα της δόλιας και περίπλοκης ηθικής ελευθερίας θεού και προφήτη!

Μήπως όμως παρ' όλα αυτά με κάποιον τρόπο τους ευλόγησε πνευματικά; Κατηγορηματικά όχι. Ο Αβραάμ δεν φαίνεται πουθενά κομιστής οποιουδήποτε ανωτέρου μηνύματος. Ακόμα και η περίφημη ιδέα της θυσίας του γιου του Ισαάκ, όσο θετικά κι αν εκτιμηθεί δεν είναι καθόλου πρωτότυπη. Αυτήν ακριβώς την ύστατη απόδειξη θρησκευτικής υποταγής ζητούσαν οι περισσότερες θρησκείες του κόσμου χιλιετηρίδες πριν τον Αβραάμ για να εξασφαλιστεί η οριστική υπεροχή της πίστης απέναντι στους τοπικούς άρχοντες. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε, ότι κατά βάση ■ γιος ή κόρη του τοπικού άρχοντα κινδύνευαν από μια τέτοια ύστατη λατρευτική θυσία, αποδεικνύοντάς μας ότι το ιερατείο είχε βρει τον πιο επώδυνο τρόπο να ασκεί την τοπική του τρομοκρατία. Μια ακόμα λοιπόν θυσία, δε θα άλλαζε τίποτε είτε γινόταν είτε όχι. Και η άρνηση ακόμα της βιβλικής θεότητας να δεχθεί

ανθρωποθυσία, δε νομίζουμε ότι μπορεί στα σοβαρά να θεωρηθεί αβρααμική πρωτιά, διότι ο αρχαιοελληνικός μεσογειακός μύθος σαφώς και προ πολλού, είχε τοποθετηθεί αρνητικά στη βάρβαρη αυτή ιερατική καταπίεση των τοπικών αρχόντων.

Επιτέλους όμως, γιατί αναλαμβάνει να ευλογήσει τους πάντες αφού ούτε υλικά και πολύ περισσότερο πνευματικά είναι σε θέση να τους προσφέρει το παραμικρό;

Μήπως λοιπόν εθελοτυφλούμε, αρνούμενοι να δούμε όλα όσα φανερά ο άνθρωπος αυτός κάνει; Αφού ολοφάνερα κάνει τα πάντα, αρκεί «ευλογώντας» τους άλλους να γίνεται αυτός ολοένα πιο «μέγας» σε υλικά και μόνο αγαθά.

Μήπως όμως το «σπέρμα» του μεγάλου αυτού οραματιστή προφήτη, τα κατάφερε καλύτερα να ευλογήσει αληθινά τον κόσμο γύρω του; Δυστυχώς η ίδια η βιβλική αφήγηση δείχνει κατά πολύ περίεργο τρόπο τους τριγύρω λαούς, να αρνούνται με πείσμα όλες τις "ευλογίες" των εισβολέων απογόνων του στη γη τους! Μήπως λοιπόν η αβρααμική "ευλογία" είναι κάτι απ' το οποίο τελικά πρέπει προσεκτικά να φυλαγόμαστε; Μήπως το βιβλικό κείμενο μαζί με τον υπερ-ήρωά του Αβραάμ και την περίεργη θεότητά του παίζουν μαζί μας με τις λέξεις, απειλώντας μας φανερά με "ευλογία" και μάλιστα αβρααμική;

Ας εμβαθύνουμε λίγο στον όρο και στη διαδικασία της ευλογίας:

Ευλογία: το εὖ ομιλείν, καλλιλογία, έπαινος, εγκώμιον

Ευ-λογώ: ομιλώ καλώς περι τινος, λέγω καλούς λόγους, επαινώ, εγκωμιάζω.

Έτσι λοιπόν για να μπουν μερικά πράγματα στη θέση τους. Ευλογία είναι το εργαλείο που αποκοιμίζει το θύμα. Ο δόλος έχει βρει τον κατάλληλο συνεργάτη του τα "καλά λόγια".

Πρέπει να παραδεχθούμε, ότι βαδίζουμε σωστά στην αποκρυπτογράφηση του εβραϊκού έπους, του δόλου. Ναι, δε μας εκπλήσσει καθόλου, ότι το πρώτο πράγμα που έμαθε ο δόλος είναι να μιλάει γλυκά. Ο ορισμένος και προμελετημένος δόλος, (όπως καθορίζεται νομικά) είναι η πλέον επικίνδυνη ανθρώπινη παγίδα και τα "καλά λόγια" είναι ■ βασικότερος τρόπος παραπλάνησης των θυμάτων του. Το πρώτο λοιπόν πράγμα που ανακάλυψε ο δόλος ήταν η ευλογία! Η ανάγκη δηλαδή να μιλά καλά και να πείθει. Το στόλισμα οι ωραιότητες, οι υποσχέσεις, και η γλυκόλαλη πειθώ, εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της εκτεταμένης αυτής διανοητικής διαστραφής! Και είναι αυτός ακριβώς ο διανοητικός μηχανισμός της ακατάσχετης καλολογίας, που συντρίβει ακατάπαυστα τα λαμπρά και απέρριπτα δώρα της καθαρόγλωσσης νοημοσύνης.

Ο δόλος λοιπόν, έχει βρει το πιο κατάλληλο προσωπίο του, το "κατάλληλα λόγια", το «εγκώμιο», τον «έπαινο» και τη χαμογελαστή ταπεινή ευ-λογία, τις «ευχές» και την γλυκιά συμφωνία, πίσω απ' το προσωπίο της οποίας ο άγρυπνος εκπαιδευόμενος καταδολιευτής μετατρέπεται σε πετυχημένο ελαφροπάτη ανθρωποκυνηγό!

Όσο αυτή η μελέτη προχωρά, τόσο ο "θαυμασμός" μας για τον εφευρέτη του δόλου τον Αβραάμ θα ανεβαίνει κατακόρυφα. Ο άνθρωπος αυτός ξέρει μαζί μ' όλα τ' άλλα να χαρίζει προνόμια στον εαυτό του. Ξέρει σαν παλιός Χαλδαίος μάγος, ότι ο ευλογών είναι σε τελική ανάλυση ανώτερος του ευλογούμενου. Έτσι αυτόματα, αυτοανακηρύσσεται σε άνθρωπο ανώτερο, του οποίου η δήθεν γλυκιά καλλιέργεια και το ηθικό βάθος της ιερής αποστολής του ξεχειλίζει και λούζει με ευλογίες όσους συναναστρέφεται. Ξέρει όμως, ότι πίσω απ' αυτό το δήθεν φωτισμένο προσωπίο, μπορεί να κρύψει με εκπληκτική ασφάλεια οποιοδήποτε δόλιο σχέδιο και να διεισδύσει ταυτόχρονα στη πιο προωθημένη θέση εκτέλεσής του. Ξέρει να χρησιμοποιεί την ανθρώπινη ευπιστία και γνωρίζει ότι η ανθρώπινη αφέλεια, είναι θησαυρός που περιμένει αφύλακτος αυτόν που μπορεί να κουρσεύει όχι με σπιαθιά και ρόπαλα, αλλά με γλυκόλογα, ευχές και ευλογίες, γιατί σ' αυτά, είναι ολότελα αφύλαχτες οι ψυχές των ανθρώπων.

Ο άνθρωπος αυτός, έχει μαζί με όλα τ' άλλα και απόλυτη συναίσθηση της δύναμης των ιδεών του. Ξέρει ότι ο ασύστολος, άκρατος, προμελετημένος δόλος, είναι μια διαχρονική συνταγή επιτυχίας και την κληροδοτεί στο "σπέρμα του" με τις ευχές για παγκόσμια επικράτηση. Βλέπει ξεκάθαρα τα αφελή θύματά του να παρασύρονται χωρίς αντίσταση στα πρώτα καλά λόγια και στις επιφανειακές του καλολογίες.

Νιώθει λοιπόν την αξεπέραστη δύναμη της "ευλογίας" καταλαβαίνει ότι η "ευ-λογία" μπορεί να είναι το πιο αποτελεσματικό όπλο παράλυσης των αμυντικών μηχανισμών του θύματος. Ένα γλυκόπιστο υπνοποιό δηλητήριο που αφοπλίζει γλυκά το θύμα... Δεν μένει παρά να αποδώσεις πετυχημένα τις πληγές που ξεσπούν σ' έναν οργισμένο "θεό"... Και να η προσωπική μέθοδος πλουτισμού του Αβραάμ, σε όλο το ανήθικο μεγαλείο της. Ο Αβραάμ κατάλαβε λοιπόν καλύτερα από τον καθένα το φαβερό πλεονέκτημα, να παίρνεις με δόλο ό,τι θα σου ήταν εντελώς αδύνατο να αποκτήσεις με ευθεία απαίτηση.

ΔΟΛΟΣ λοιπόν, μια τιπάνια δύναμη επιτυχίας που το μόνο που ζητάει από σένα είναι, να είσαι άνθρωπος χωρίς αναστολές, με άλλα λόγια και για να το πούμε απλά, να είσαι παμπόνηρος και να μην έχεις ούτε ιερό ούτε όσιο!

Το βιβλίο λοιπόν που τόσο σεβάστηκε η ανθρωπότητα, η εβραϊκή βίβλος που κατέγραψε τα ανδραγαθήματα και τις περιπέτειες του ιδρυτή της φυλής και αρχιπατριάρχη Αβραάμ, καθώς κι αυτές των αντάξιων συνεχιστών του, δε γράφτηκε επ' ουδενί για να αποτελέσει τη βάση οποιασδήποτε θρησκείας. Αλλά για το σαφώς ευδιάκριτο πλέον λόγο, να καταγράψει τους άθλους και να διασώσει όσο το δυνατόν περισσότερες (έστω και συγκαλυμμένες) λεπτομέρειες μιας τρομερής φυλετικής εφεύρεσης. Μιας τέχνης που η τρομακτική δύναμή της, δεν είχε καμμία σχέση, με καμμία απολύτως ηθικο-θρησκευτική βάση. Το πατριαρχικό "έπος", συγκράτησε έναν τρόπο φυλετικού πλουτισμού και ζωής, παντελώς άσχετο προς κάθε απόπειρα προώθησης σεβάσμιων ιδεών.

Τελικά, ■ άνθρωπος αυτός με τις μεγαλόπνοες ιδέες, είχε τη θαυμαστή ευκαιρία να δει στην μακρόχρονη ζωή του την απόλυτη επιτυχία των ιδεών του. Στο τέλος της ζωής του είδε να τον αποκαλούν «κύριο, μέγα, και ηγεμόνα» (Γεν. ΚΓ' 6), όλοι εκείνοι οι άνθρωποι των οποίων την ευτυχισμένη ευημερία είχε με κάθε επιτυχία υπονομεύσει με τον αθόρυβο χαμογελαστό του δόλο!

Έτσι λοιπόν, το ότι «ἐγεννήθη ρῆμα Κυρίου» στο μυαλό του Αβραάμ ότι: «θέλουσιν ευλογηθῇ ἐν σοί πᾶσοι αἱ φυλαί τῆς γῆς» (Γεν. ΙΒ' 3), σαφώς μόνο σαν απειλή μπορεί να ακουστεί μεσ' απ' τις σελίδες της βίβλου. Εκτός βέβαια κι αν αισθάνεστε ότι σήμερα γύρω σας μετά από τρισημίση περίπου χιλιάδες χρόνια, έχει έστω και μερικώς εκπληρωθεί η τόσο τρανταχτή αυτή υπόσχεση. Λέτε να ήμαστε πράγματι ευλογημένοι, με την καλώς εννοούμενη ευλογία σήμερα εμείς οι "άλλες φυλές της γης" από τη δράση και τη θρησκευτική σκέψη της αβρααμικής σοφίας; Πιστεύετε στ' αλήθεια ότι πολλά απ' τα ευλογημένα πράγματα που ευτυχώς εξακολουθούν να υπάρχουν γύρω μας, οφείλονται πράγματι στην αβρααμική μέριμνα που αυτός και ο θεός του έκαναν για μας -τις άλλες φυλές της γης- στη μακρινή εκείνη εποχή. Αν ναι, πολύ θα θέλαμε ένα μικρό έστω κατάλογο "πραγμάτων", που να μας βεβαιώνουν ότι ακόμα και σήμερα ζούμε πράγματι ανάμεσα στις ευλογίες που τόσο επίμονα υποσχέθηκε μέσω του σπέρματός του ο θεός στο μεγάλο εκείνο προφήτη!

Μήπως τελικά οι σωτήριες εφευρέσεις, η ωφέλιμη επιστήμη, τα φάρμακα, η παιδεία, οι τέχνες ■ ο υγιής πολιτισμός, η γνώση, ο αθλητισμός, οι ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα απαραίτητα για τη ζωή μας κοινωνικά συστήματα, το κάλλος της έρευνας και οι πολύτιμοι μηχανισμοί παραγωγής ανθρώπινης αξιοπρέπειας των σωτήριων ερωτήσεών μας, έχουν οποιαδήποτε σχέση με τις "ευλογίες" που προώθησε αυτός ο προφήτης και το σπέρμα του;

Επιτέλους, πού είναι οι τόσο βαρύγδουπες αβρααμικές ευλογίες; Δε νομίζετε ότι είναι καιρός να δούμε προσεκτικότερα την αληθινή όψη των πραγμάτων;

Ας μη γελιόμαστε. Τα πράγματα που ■ σημερινός άνθρωπος μπορεί με καμάρι να θεωρήσει ευλογημένη προγονική πρόνοια δεν έχουν καμιά απολύτως σχέση, με όσα είπαν ή έκαναν ο Αβραάμ και το διαβόητο "σπέρμα" του. Είναι κοινό μυστικό, ότι ο ελληνομεσογειακός πολιτισμός είναι ■ μεγαλύτερος ποταμός ανθρώπινων ευλογιών που έθρεψε την ανθρώπινη νοημοσύνη, βγάζοντάς την απ' τα μαύρα σκοτάδια της μαγείας. Αυτός ξεδίψασε με τα δροσερά νερά της γνώσης του, την κατάξερη ως τότε ανθρωπότητα. Μέχρι σήμερα, χωρίς περιστροφές και πέρα από κάθε αμφιβολία, τα φώτα του πολιτισμού για ολόκληρο τον πλανήτη είναι αρχαιοελληνικά! Κι όλ' αυτά χωρίς ποτέ κανείς να αποφασίσει να ευλογήσει κανέναν. Νομίζω άλλωστε, ότι οι αληθινές ευλογίες, δεν προαποφασίζονται απλά συμβαίνουν.

Ας δούμε όμως και το δεύτερο σκέλος αυτής της άρτιας αβρααμικής εφεύρεσης, την «κατάρρα». Επαναλαμβάνουμε ότι οι ευφυείς συλλήψεις του ανθρώπου αυτού υπήρξαν σοφά ολοκληρωμένες μια και συμπλήρωμα της καλολογικής παραπλάνησης (ή ευλογίας) θέλει την κατάρρα η συμμετοχή της οποίας είναι εξίσου αξιόλογη στην προσπάθεια θυματοποίησης των αντιπάλων.

Κατάρρα: *αρά κατά πινός-κακή αρά.*

Αρά: *ευχή, προσευχή να πληγή τις υπό συμφοράς*

Καταράσσομαι: *επικαλούμαι (το θεό) προς το κακόν πινός.*

Αν σήμερα η κατάρρα ξεσηκώνει φόβους και ανατριχίλες, σκεφτείτε την επίδραση αυτού του δραστικού όπλου στη μακρινή εκείνη εποχή. Ο Αβραάμ ξέρει πολύ καλά να παίζει με τις ελπίδες (ευχές) και τους δισειδαίμονες φόβους (κατάρρες) των ανθρώπων. Όλοι οι άνθρωποι τριγύρω του είναι αρκετά αφελείς, ώστε να μην κρύβουν καθόλου ούτε τους πόθους, αλλά ούτε και τους φόβους τους. Και ο Αβραάμ μας απέδειξε ότι ξέρει να παίζει και με τα δύο. Κρατά την τρυφερή ανθρώπινη ψυχή απαλά χαϊδεύοντάς την με γλυκόλογα, ώσπου να της δείξει αν χρειαστεί τα απάνθρωπα μαύρα νύχια της πικρής κατάρρας. Και για όλα αυτά δε χρειάζονται πολλά. Αρκεί να είσαι Χαλδαίος ιερέας μάγος απ' τα τρίςβαθα της αρνητικής ανθρώπινης ιστορίας και να έχεις μαζί σου ένα θεό πρόθυμο πάντα να πει και να κάνει όλα όσα η δόλια ψυχή σου τον διατάξει!

Ναι, αν κάτι αποδεικνύει πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι ο θεός της βίβλου είναι ολότελα ένα αβρααμικό κατασκεύασμα, αυτό είναι η πρωτοφανής- για τα παγκόσμια θεογονικά και θεολογικο-θρησκευτικά δεδομένα-ευκολία, έκταση και ποικιλία με την οποία ο θεός του Αβραάμ, χρησιμοποιεί την αστείρευτη χολή της κατάρρας.

Και για να το κάνουμε σαφέστερο: αν προκηρύσσαμε διαγωνισμό πρωτάκουστης αδιανόητης και εκτεταμένης κατάρρας, να είστε βέβαιοι, ότι η βίβλος θα ήταν το αδιαφιλονίκητο φαβορί. Διότι δεν υπάρχει καμία κατάρρα που θα μπορούσατε να σκεφτείτε, να δανειστείτε ή σε έξαλλη κατάσταση να κατασκευάσετε, που πολύ χειρότερη να μην αναφέρεται ήδη στο βιβλίο αυτό. Γιατί η βίβλος, είναι το κατ' εξοχήν βιβλίο της ευχής και της κατάρρας!

Όσοι δεν μελέτησαν τη βίβλο, δεν γνωρίζουν ότι τα κείμενά της κυριολεκτικά κατακλύζονται από θεϊκές απειλές (κατάρρες) και πως στον κυριότερο όγκο των σελίδων της, είναι κατάφορτη από ανατριχιαστικές απειλές και περίτεχνους θεϊκούς πειθαναγκασμούς.

Και επειδή θα νομίζετε ότι σίγουρα αυτή τη φορά παραφέρομαι, θα σας αφήσω να πάρετε μια κατάπικρη γεύση από ένα ασήμαντο σχετικά βιβλικό απόσπασμα πηχτής, μαύρης, θεϊκής κατάρρας.... θαυμάστε το!

« *Εάν δέν υπακούσης επιμελώς εἰς τήν φωνήν τοῦ Κυρίου τοῦ θεοῦ σου, διά να προσέχης νά ἐκτελῇς πάσας τάς ἐντολάς αὐτοῦ καί τὰ διατάγματα αὐτοῦ τά ὅποῖα ἐγώ προστάζω εἰς σέ σήμερον, πᾶσαι αἱ κατάρραι αὗται θέλουσιν ἐλθεῖ ἐπὶ σέ καί θέλουσι σε εὐρεῖ.* »

Κατηραμένος θέλεις εἶσθαι ἐν τῇ πόλει, καί κατηραμένος θέλεις εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ. Κατηραμένον τό καλάθειόν σου καί ἡ σκάφη σου. Κατηραμένος ὁ καρπός τῆς κοιλίας σου, καί τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου. αἱ ἀγέλαι τῶν βοῶν σου καί τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου. Κατηραμένος θέλεις εἶσθαι ὅταν ἐξέρχησαι. Ὁ Κύριος θέλει ἐξαποστείλει ἐπὶ σέ πῃν κατάρραν, τήν θλίψιν καί τήν φθοράν, εἰς πάντα ὅσα ἐπιβάλης τήν χεῖραν σου διά νά πράξης, ἕωσοῦ ἐξολοθρευθῇς, καί ἕωσοῦ ἀφανισθῇς ταχέως.... ὁ Κύριος θέλει προσκολλήσῃ εἰς σέ θανατικόν, ἕωσοῦ σέ ἐξολοθρεύσῃ ἀπό τῆς γῆς, ὅπου ὑπάγεις νά κληρονομήσῃς αὐτήν. Ὁ Κύριος θέλει σέ πατάξῃ μέ μαρασμόν καί μέ πυρετόν καί μέ ρίγος καί μέ φλόγωσιν καί μέ μάχαιραν καί μέ ἀνεμοφθορίαν καί μέ ἐρυσίβην¹⁶⁴ καί θέλουσι σέ καταδιώκει ἕωσοῦ ἀφανισθῇς

¹⁶⁴ Ἐρυσίβη, μικρομύκητες παρασίτου εἰς πλείστα καλλιεργούμενα φυτά, προξενοῦν δε εἰς αὐτά σημαντικὰς ζημίας. Προσβάλλει τὰ σγρασσοειδῆ. Νόσος εμφανιζόμενη ἐπὶ τοῦ σίτου καί τῆς κρίθης προκαλοῦσα τὸ στᾶχισμα τῶν σιτηρῶν! Γνώστες λοιπόν καί τῆς ασθενείας τῶν σιτηρῶν, που σημειωτέον μεταδίδεται πανεύκολα.

Καί ὁ οὐρανός σου ὁ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς σου θέλει εἶσθαι χαλκός, καί ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σίδηρος, ὁ Κύριος θέλει δώσει τὴν βροχὴν τῆς γῆς σου κονιορτόν καί χῶμα. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ θέλει καταβαίνει ἐπὶ σέ... νά συντριφθῇς ἐμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου... καί τὰ πτῶμά σου θέλει εἶσθαι τροφή εἰς τὰ ὄρνια τοῦ οὐρανοῦ καί εἰς τὰ θηρία τῆς γῆς. Ὁ Κύριος θέλει σέ πατάξει μέ *τὴν Αἰγυπτιακὴν πληγὴν* (I) καί μέ *αἰμορροΐδας* (I) καί με ψώραν καί ξυσμόν, ὥστε νά μή δύνασαι νά ἰατρευθῇς... μέ τυφλῶσιν... μέ ἀφροσύνην καί ἔκστασιν καρδίας, θέλεις ψηλαφᾷ... ὡς τυφλός... καί θέλεις εἶσθαι μόνος καταδυναστευόμενος καί διαρπαζόμενος... θέλεις ἀρραβωνισθῇ γυναῖκα, καί ἄλλος θέλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. οἰκίαν θέλεις οἰκοδομήσεις, καί δέν θέλεις κατοικήσει ἐν αὐτῇ». Ανατριχιάσατε!

Ἐνα μικρὸ διάλειμμα, γιὰ βαθιὰ ανάσα καὶ λίγα σχόλια γιὰ τὴν τελευταία αὐτῆς φράση: Εἶναι κατάρτα λοιπόν νὰ χτίζεις τὸ σπίτι σου καὶ νὰ στο παίρνουν ἄλλοι! Αὐτὸ ὅμως σε τίποτα δέν ἐμποδίζει τὴν ἴδια αὐτὴ θεότητα, νὰ ὑπόσχεται ἀντὶ ευλογίας στὸν ἐκλεκτό της λαὸ τὰ ἑτοιμα καλοχτισμένα σπίτια τῶν Χαναναίων, λέγοντας ὅτι θὰ τοὺς χαρίσει «πόλεις μεγάλας καί καλὰς, τὰς ὁποίας δέν ἔκτισας, καί οἰκίας πλήρεις πάντων τῶν ἀγαθῶν, τὰς ὁποίας δέν ἐγέμισας, καὶ φρέατα ἡνοιγμένα τὰ ὁποῖα δέν ἡνοιξας, ἀμπελῶνας καί ἐλαιῶνας, τοὺς ὁποίους δέν ἐφύτευσας (ὁμως)... Δέν θέλετε ὑπάγει κατὰ πῖν ἄλλων θεῶν» Δευτερ. Γ' 10-14. Μὰ γιατί νὰ πάνε με ἄλλον θεό μια χαρά εἶναι μ' αὐτόν, ἀφοῦ ὁ ευφυνέστατος θεὸς τοὺς, φροντίζει ἡ κατάρτα τῶν ἄλλων νὰ γίνεται ευλογία δική τους! Αὐτὰ σε παρένθεση.

Καὶ συνεχίζει λοιπόν τὸ ουράνιο μαῦρο ποτάμι "θὰ σου σφάξουν τὸ βόδι... θὰ σου ἀρπάξουν τὸ γαῖδούρι... τὰ πρόβατά σου θὰ τὰ πάρουν οἱ ἐχθροί σου... θὰ χάσεις τὸν πόλεμο... «καί οἱ υἱοί σου καί αἱ θυγατέρες σου θέλουναι παραδοθῇ εἰς ἄλλον λαόν, οἱ ὀφθαλμοί σου θέλουναι βλέπει καί μαραίνεσθαι δι' αὐτοὺς ὅλην τὴν ἡμέραν... καί θέλεις γεῖνει παράφρων... Ὁ Κύριος θέλει σέ πατάξει εἰς τὰ γόνατα καί εἰς τὰ σκέλη μέ πληγὴν κακὴν ὥστε νά μή δύνασαι νά ἰατρευθῇς ἀπὸ τοῦ ἵχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου... τὸν ἀγρόν σου θέλει καταφάγει σκρίδα, Ἀμπελῶνας θέλεις φυτεύσει καί οἶνον δέν θέλεις πίνει διότι ὁ σκώληξ θέλει καταφάγει αὐτούς... αἱ ἐλαῖαι σου θέλουναι ἀποβάλλει τὸν καρπὸν, Υἱοὺς καί θυγατέρας θέλεις γεννήσει, καί δέν θέλουναι εἶσθαι σοῦ... Πάντα τὰ δένδρα σου... θέλει καταφθεῖρει ὁ βροῦχος. Ὁ Ξένος... θέλει δανεῖζει εἰς σέ, σὺ δέν θέλεις δανεῖζει εἰς αὐτόν... θέλεις εἶσθαι οὐρά καί θέλουναι ἐλθεῖ ἐπὶ σέ πᾶσαι αἱ κατάρται αὗται... ἐπειδὴ δέν ἐλάτρευσας Κύριον... διὰ τοῦτο θέλει ἐξαποστείλει ἐπὶ σέ... πεῖνα... δίψαν... γυμνότητα... ἔλλειψιν πάντων... ζυγὸν σιδηροῦν... καί θέλεις φάγει

τάς σάρκας τῶν υἱῶν σου καί τῶν θυγατέρων σου... Ἡ ἀπαλή και τρυφερά γυνή... θέλει ἐμβλέψει μέ βλέμμα πονηρόν εἰς τόν ἄνδρα τοῦ κόλπου αὐτῆς καί εἰς τόν υἱόν αὐτῆς καί εἰς τήν θυγατέρα αὐτῆς, καί εἰς τό βρέφος αὐτῆς (!) τό ἐξελθόν ἐκ μέσου τῶν ποδῶν αὐτῆς καί εἰς τά τέκνα τά ὅποια ἐγέννησε διότι θέλει φάγει αὐτά κρυφίως, διά τήν ἔλλειψιν πάντων ἐν τῇ πολιορκίᾳ... ὥστε νά φοβῆσαι τό ἐνδοξο καί φοβερόν τοῦτο ὄνομα ΚΥΡΙΟΝ (Ιεοβά) ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΣΟΥ ὁ Κύριος θέλει κάμει τάς πληγάς σου... πληγάς μεγάλας καί ἀπαύστους καί νόσους κακὰς καί ἀπαύστους. (“Ο” πονηράς) καί θέλει ἐπιφέρει ἐπί σέ πάσας τάς οδύνας τῆς Αἰγύπτου, διά τάς ὁποίας ἐτρόμαξας καί θέλουνσι προσκολληθῇ (κολληθήσονται “Ο”) εἰς σέ καί πᾶσαν ἀσθένειαν καί πᾶσαν πληγὴν (καί το αδιανόητο αποκορύφωμα που θα ντροπίαζε οποιονδήποτε θεό...) καί καθὼς ὁ Κύριος ευφράνθη εἰς ἐσᾶς εἰς τό νά σᾶς ἀγαθοποιῇ καί νά σᾶς πληθύνῃ, οὕτω θέλει ευφρανθῇ ὁ Κύριος εἰς τό νά σᾶς ἐξαλείψῃ καί νά σᾶς μηδενώσῃ»!

Δευτερ. ΚΗ' 15-36.

Αὐτός ὅλος ■ κατακλυσμός ἀπό κατάρτες, δεν εἶναι παρά μόνο το μισό ἀπ' το 28ο (ΚΗ) κεφάλαιο του Δευτερονόμιου, των συμπληρωματικών δηλαδή νόμων που ο Μωυσής ■ ἄνθρωπος για τον οποίο γράφτηκε «καί δέν ἠγέρθη πλέον ἐν τῷ Ἰσραήλ προφήτης ὡς ὁ Μωϋσῆς» (*Δευτερ. ΛΔ' 10*) ἔδωσε στη γῆ Μωάβ μετά δηλαδή ἀπ' τους νόμους του ὅρους Χωρήβ.

Δε μένουν πολλά πράγματα για να τονίσει κανείς. Τα μαύρα αὐτά φαντάσματα, που σκοπό ἔχουν να ξεσηκώσουν τα τρίαβαθα της ἀνθρώπινης ἀγωνίας, εἶναι δυστυχῶς ἀπό μόνοι τους ικανά να ἀναγκάσουν ἓνα ἀπλό ἄνθρωπο και συνεπῶς και ἓναν ολόκληρο λαό να ἐκλιπαρεῖ... για υποταγή!

Ο ἄνθρωπος ὅμως, που τελικά καταδέχτηκε να γράψει ὅλες αὐτές τις ἀνατριχιαστικές κατάρτες, εἶναι φανερά “ἐπαγγελματίας”. Ουσιαστικά και ολοφάνερα, ἀντιγράφει θαυμαστής πληρότητας κατάλογο πραγμάτων και καταστάσεων, που ἀγκαλιάζουν και την τελευταία λεπτομέρεια της ἀνθρώπινης ζωῆς. Σκοπός του; ἡ διείσδυση του φόβου σε κάθε πτυχή και ἐκδήλωση της καθημερινότητας και ἡ συντριπτική παρουσίαση της ἀκατάβλητης, πολύμορφης ἐξουσίας του “θεοῦ” του. Ἐνα θεϊκό κυριολεκτικά “θρίλερ” σε πλήρη ἀνάπτυξη. Ἐτσι ἀπ' τις «σὶ μορραΐδες» μέχρι την «ἐρυσίβην» (ἀσθένεια των σπηριῶν) ■ ἀπ' τον «πυρετό» που φλογίζει μέχρι τον ἀνεκπλήρωτο ἔρωτα... ὅλα τα “κρατά” ἡ θεότητα του Μωυσή και μόνο ἡ υπερνοήμων ιδιότητα της υπακοῆς, (υποταγῆς ἀνευ ὁρων) μπορεῖ να σε ἀπαλλάξει ἀπ' ὅλα τούτα τα ἀνθρωποφάγα δεινά!

Κι εδώ έρχεται ανασπάντεχα η ερώτηση: “ο άνθρωπος αυτός που μπήκε στον κόπο να συγκεντρώσει με τόση επιμέλεια, τον εξωφρενικά λεπτομερή αυτόν κατάλογο θεϊκών “απειλών”... θα σας φαίνονταν πράγματι πολύ περίεργο αν ταυτόχρονα έψαχνε και το ΠΩΣ, είναι άραγε δυνατόν, να πραγματοποιηθούν, μερικές τουλάχιστον απ’ τις περίεργες αυτές “θεϊκές απειλές”! Σας φαίνεται αληθινά κάτι τέτοιο απίθανο; Εγώ νομίζω, ότι το περίεργο και απίθανο θα ήταν εντελώς το αντίθετο. Γιατί αυτός που διαθέτει το χρόνο, αλλά και την ικανότητα να διαχωρίσει τόσο λεπτόλογα όλους αυτούς του απίθανους τομείς ανθρώπινου φόβου και να τους επικαλεστεί με τόση ανατριχιαστική ευχέρεια, είναι ήδη αναμφίβολα μόλις ένα βήμα μακρύτερα απ’ το να δει και τους τρόπους, που πολλά απ’ αυτά μπορούν να πραγματοποιηθούν!

Άλλωστε, αυτός δυστυχώς πρέπει να ήταν ανέκαθεν ο μηχανισμός παραγωγής φόβων, πληγών και ιάσεων, που τα ιερατεία όλου του κόσμου σ’ όλα τα μήκη και τα πλάτη της υφηλίου κέρδιζαν το σεβασμό και την απαραίτητη εξουσία πάνω στα απονήρευτα πλήθη. Μόνο που εμείς -ο ανώνυμος όχλος- αρνούμεθα με πεισματική αφέλεια να δούμε αυτήν την αδιανόητη για μας πραγματικότητα.

Βέβαια -για να επιστρέψουμε στις κατάρρες- φανερό είναι επίσης, ότι η θεότητα που καταδέχεται να συνηγορήσει στο ντελίριο αυτά από κατάρρες, εκτός απ’ την πολύ αποκαλυπτική προσωπογραφία της, μας δηλώνει ξεκάθαρα ότι το λιγότερο αγνοεί την πραγματική ανθρώπινη φύση, υποτιμώντας μέσα στην παραπάνω “κατολίσθηση” από κατάρρες, το δυνατότερο ανθρώπινο αίσθημα, την αξεπέραστη δηλαδή μητρική αγάπη, για την οποία χιλιάδες χρόνια τώρα, δεν έγινε γνωστή ούτε μία περίπτωση μητρικού κανιβαλισμού κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.

Ξέρουμε μητέρες, που έθρεψαν κυριολεκτικά με το αίμα τους και συντήρησαν στη ζωή τα καταπλακωμένα απ’ τα συντρίμια σεισμών παιδιά τους,¹⁶⁵ αλλά ούτε μία περίπτωση, που μητέρα να χόρτασε απ’ τις σάρκες του ίδιου της του παιδιού! Εν τούτοις η κατάρρα αυτή... αδιανόητη και για την πιο ελαττωματική φαντασία, είναι γραμμένη απ’ τον υπέρλαμπρο προφήτη Μωυσή στο βιβλίο του θεού, καθ’ υπαγόρευση θεού! Αλήθεια «ο Λόγος» πού είναι, καθώς συμβαίνουν όλα αυτά; Ρωτώ, τα βλέπει, τα ακούει, ή μήπως τα υπαγορεύει κιόλας; Γιατί «πάντα δι’ αὐτοῦ ἔγειναν, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δέν ἔγεινεν οὐδέ ἓν, τό ὅποῖον ἔγεινεν» *Κατὰ Ιωάννη Α΄13*. Η αλήθεια, δεν είναι απλά η

¹⁶⁵ Πρόσφατη συγκινητική περίπτωση μητέρας που καταπλακωμένη κάτω απ’ τα συντρίμια μεγάλου σεισμοῦ ἔθρεψε το μωρό της με το αίμα της που ἄφηνε να τρέχει από το δάχτυλό της για το σκοπό αυτό. το μάτωνε συνεχώς!

μεγαλύτερή μας περιουσία, είναι η μοναδική μας περιουσία. Και οι αφελείς μας δυστυχώς είναι "φίδια" κι όχι παιδικά παιχνίδια!

Τι συμβαίνει λοιπόν; Δικαιούμεθα άραγε επιτέλους μετά απ' όλα αυτά που "είδαμε", να συμπεράνουμε ότι μας εξαπάτησαν και πάλι οι θεοί της αρχαιότητας; Ή μήπως πρέπει να εξακολουθούμε να σιωπούμε γιατί ζούμε ακόμα στην εποχή που δεν δικαιούμεθα, εμείς οι αναλώσιμοι θνητοί να μιλούμε, ανεξάρτητα από το μέγεθος της διαπιστωμένης απάτης εις βάρος μας;

Με την εβραϊκή βίβλο ανά χείρας, κρατούμε στα χέρια μας το πληρέστερο χρονικό της εξαπάτησής μας και εν τούτοις το υποληπτόμεθα με άδολη πίστη και άμετρη εμπιστοσύνη! Απ' όλους τους "θεούς" της αρχαιότητας, αυτός ο χαλδαιοπρεπής θεός της βίβλου έγραψε την πιο βίαιη και πολεμόχαρη ιστορία απ' όλους τους θεούς που εφευρέθηκαν ποτέ. Αυτό βέβαια το ήξεραν ανέκαθεν όλοι όσοι διέθεταν μια στάλα υγειούς αμφισβήτησης. Με την παρούσα όμως μελέτη, διαπιστώνουμε θαρρώ αβίαστα, ότι η πολεμόχαρη φύση του βιβλικού θεού δεν είναι τίποτε μπρος στο φαρμακερό πηκτό μαύρο δόλο που ενέπνευσε στους προφήτες του απ' την εποχή ακόμα, της πρώτης αβρααμικής του ύπαρξης. Οι μοναδικοί μηχανισμοί καθολικής εξαπάτησης των αφελών θνητών του κόσμου γεννήθηκαν κάτω απ' τις ευλογίες του Χαλδαίου αυτού θεού, και τις στέλειωτες λεπτομέρειες αυτής της τερατογέννησης, τις κρατούμε ανυποψίαστοι ανά χείρας κάθε φορά που ανατρέχουμε απρόσεκτα τις σελίδες της εβραϊκής βίβλου.

Τί συμβαίνει λοιπόν; Βλέπω καλά ή με γελούν τα μάτια μου; Λατρεύουμε εντελώς ανυποψίαστοι, ένα θεό που για μια σειρά χιλιετηρίδων κατέφθειρε μεθοδικά την αξιοπρέπεια των λαών; Είναι ποτέ δυνατόν, να συμβιβαστεί κανείς με όλες αυτές τις οδυνηρές διαπιστώσεις;

Γιατί πρέπει να κυλούν χιλιετηρίδες πάνω απ' τα τραγικά μας λάθη, πριν υποπτευθούμε τη φοβερή τους έκταση;

Ένα τόσο μεγάλο ψέμα, πολλών πλέον χιλιετηρίδων, είναι δυσβάσταχτο ακόμα και για μας τους σύγχρονους Χαναναίους με την πηχτή και σαν μέλι γλυκιά θρησκευτική αφέλεια. Τέσσερις χιλιάδες χρόνια ψέματα, είναι όμως πολλά, ακόμα και για μας τους συνηθισμένους στην ταπείνωση -αναλώσιμους, ευάλωτους-θνητούς.

Κάποιοι, ίσως εντελώς δικαιολογημένα, θεωρούν αδιανόητο το ενδεχόμενο, μια μερίδα ανθρώπων με τη σχετική γνώση, δύναμη και εξουσία να επιβουλεύονται ακατάπαυστα τις τύχες των λαών της γης! Η βίβλος όμως που τελικώς επ' αυτού θα αποδειχθεί ένα πολύ "μορφωτικό" βιβλίο μας δείχνει, όχι μόνο ποιοι μπορεί να είναι αυτοί,

Όχι μόνο ποιές αναίσχυντες ακραίες μεθόδους παραπλάνησης εφαρμόζουν στην επίτευξη της πολυχιλιόχρονης κερδοφόρας σύγχυσης, αλλά, έκπληκτοι διαπιστώνουμε ότι το ιστορικό αυτό φυλετικό αρχείο, προχωρώντας ακόμα μακρύτερα με τις ενδιαφέρουσες καταγραφές του, μας διαβεβαιώνει ότι διευκολύνουμε απίστευτα εδώ και χιλιοτηρίδες το έργο τους, τιμώντας και υποληπιτόμενοι ως όσιο και ιερό οτιδήποτε έχουν προτείνει οι γλυκόλαλοι αυτοί προφήτες του δόλου. Γιατί τελικά... η μεγαλύτερη δύναμη του δόλου... είναι οι αδυναμίες μας! Ναι, δεν μπορούμε να το αρνηθούμε, σε μεγάλο βαθμό τα σεβάσματά μας σήμερα πηγάζουν απ' τις ιδέες, τις προτάσεις, τα έργα και τα "σπέρμα", αυτών των βιβλικών ηρώων, που τόσο απερίσκεπτα υιοθετήσαμε. Ποιός αλήθεια μπορεί να εγγυηθεί καλύτερη μέθοδο αυτοκαταστροφής!

Ως άριστη επιβεβαίωση των παραπάνω συλλογισμών μας ο Charles Dupuis¹⁶⁶ γράφει: «Αυτοί οι ίδιοι Εβραίοι διδάσκαλοι, όπως και οι Χριστιανοί διδάσκαλοι, συμφωνούν στο ότι τα στον Μωυσή αποδιδόμενα βιβλία (πεντάτευχος, τα πρώτα 5 βιβλία της βίβλου) γράφτηκαν με αλληγορικό τρόπο, ότι συχνά κλείνουν μέσα τους έννοιες πολύ διαφορετικές από εκείνες που δείχνουν ότι γράφουν». Επ' αυτού εμείς, δεν έχουμε πλέον την παραμικρή αμφιβολία. Μάλιστα με πολύ σαφή τρόπο ο αρχираβίνος Μαϊμωνίδης μας απειλεί ευθέως να μη τολμήσουμε να κοιτάξουμε κάτω απ' το «αλληγορικό πέπλο» τις φοβερές αλήθειες της βίβλου

Να τι λέει ο Μαϊμωνίδης ο πιο σοφός από τους ραβίνους: «Δεν πρέπει κανείς να ακούει ούτε να παίρνει κατά γράμμα ό,τι είναι γραμμένο στα βιβλία της δημιουργίας, ούτε και να έχει ιδέες σαν κι αυτές που έχει το κοινό, αλλιώς οι αρχαίοι σοφοί μας δεν θα μας συμβούλευαν με τόση φροντίδα να κρύβουμε το νόημά τους και να μη σηκώνουμε καθόλου το αλληγορικό πέπλο που κρύβει τις αλήθειες που περιέχει... Οποιοσδήποτε όμως ήθελε μαντέψει την αληθινή έννοια, πρέπει να αποφύγει πολύ να την κοινολογήσει¹⁶⁷».

Δεν έχουμε να προσθέσουμε τίποτε ιδιαίτερο στις σαφέστερες αποκαλυπτικές απειλές του Μαϊμωνίδη. Απαντούμε μόνο ότι: Μα ακριβώς με το φόβο και το σεβασμό δεν πάθαμε εδώ και γενεές τα μύρια όσα; Τί άλλο μπορεί να μας συμβεί δείχνοντας επιτέλους και λίγο θάρρος, εκτός απ' το να λάμψει τελικά η απελευθερωτική αλήθεια;

.....

¹⁶⁶ Dupuis Charles: "Ερμηνεία του μύθου του ήλιου που λατρεύτηκε με το όνομα του Χριστού", σελ. 25-26.

¹⁶⁷ "Τα Μωσαϊκά μυστήρια" Γ. Σιέτος σελ. 131-

Το βιβλίο αυτό εξελίχθηκε σε μια βαριά καταγγελία πρώτου μεγέθους. Μια καταγγελία μεγαλύτερη ίσως απ' ότι είναι έτοιμη να δεχθεί η σημερινή κοινωνία, μια και καταγγέλλει τη βιβλική θρησκεία ευθέως και χωρίς περιστροφές, ως ένα έντεχνο κολοσσιαίο ψέμα, και την εβραϊκή βίβλο σαν τη μεγαλύτερη γραπτή σκευωρία όλων των εποχών.

Βέβαια επανέρχεται συνεχώς μέσα μας το βασικό ερώτημα που εγείρει το παρόν βιβλίο, δηλαδή, αφού οι Εβραίοι συγγραφείς της βίβλου μόνο αφελείς δεν ήταν, πως εξηγείται ότι παρέμειναν όλες αυτές οι ακανθώδεις πατριαρχικές ιστορίες τόσο καλά διανθισμένες με όλες αυτές τις σκανδαλώδεις λεπτομέρειες ώστε με ανεπίτρεπτη θα έλεγα ευχέρεια, εμείς να ανασυνθέτουμε έκπληκτοι το μαγικό-μαγανικό τους περιεχόμενο; Με μεγάλη ικανοποίηση σας παραθέτω την απάντηση στο κεφαλαιώδες αυτό ερώτημα όπως άθελά τους μας την εκμυστηρεύονται ο Ρόμπερτ Κρέιβς και ο Εβραίος συνεργάτης του Ραφαέλ Πατάι στο βιβλίο "Εβραϊκοί μύθοι": «Αποτελούσε κοινή πεποίθηση των Ιουδαίων (Εβραίων) ότι η χειρότερη μέρα της ιστορίας του Ισραήλ δεν ήταν η σιχμαλωσία... απ' τον Σενναχερίβ, ούτε η καταστροφή του ναού του Σολομώντος απ' τον Ναβουχοδονόσορα, αλλά η μέρα όπου οι Εβδομήκοντα ("Ο'") μετέφρασαν στα ελληνικά τη βίβλο ύστερα από απαίτηση του Πτολεμαίου Β' (285-246 π.Χ). Πίστευσαν ότι οι Γραφές, που περιείχαν εξιστορήσεις των κακών πράξεων των προγόνων τους... δεν έπρεπε ποτέ ν' αποκαλυφθούν στους εχθρούς του Ισραήλ» *Εβραϊκοί μύθοι σελ. 218*.

Οι Εβραίοι παραδέχονται εδώ λοιπόν ότι διέπραξαν μέγα ατόπημα υποκύπτοντας στις "απαιτήσεις" του Πτολεμαίου Β'! Μεταφράζοντας τη φυλετική τους ιστορία, όπως αυτή ήταν ελαφρά μόνο συγκαλυμμένη... "πάγωσαν έτσι" τη βιβλική αφήγηση... διεθνοποιώντας ένα "μισοσκεπασμένο" φυλετικό κανόνα συμπεριφοράς που με την κατάλληλη ερμηνεία θα μπορούσε να γίνει ένα σίγουρο ντοκουμέντο ανεπανάληπτης απόδειξης της αληθινής φυλετικής τους ιστορίας. Έτσι, σε ανύποπτο χρόνο, 250 δηλαδή χρόνια πρό Χριστού, η μετάφραση των "Ο'" αφαίρεσε ολοσχερώς τη δυνατότητα περατέρω συγκάλυψης της αληθινής πατριαρχικής συμπεριφοράς. Έτσι και μόνο γι' αυτό, τα βιβλικά κείμενα έφτασαν μέχρι τις μέρες μας "σχεδόν ξεσκεπαστα", με όλες αυτές τις "αξιοθαύμαστες" λεπτομέρειες, που τόσο μας βοήθησαν στην ανασύνταξη της ανεπανάληπτης εβραϊο-πατριαρχικής μαγανίας!

Βέβαια δι' άλλης οδού, όχι μόνο επέβαλαν τον αφελή τύπο ερμηνείας που όλοι μας γνωρίζουμε, αλλά απέδειξαν ότι οι φόβοι τους αυτοί ήταν υπερβολικοί μια και χρειάστηκαν εικοσιδύο και πλέον αιώνες

"απόλυτης απραξίας", ώσπου επιτέλους να καταδεχτούμε να ρίξουμε μια πιο επίμονη ματιά στο βιβλίο που με τόσο πάθος θεοποιήσαμε! Εμείς λοιπόν είμαστε αυτοί, που με πείσμα και ατέλειωτη φαντασιοπληξία μετατρέψαμε τον εβραϊκό αυτόν κατάλογο μαγγανιστικών άθλων, σε φωτισμένο βιβλίο θρησκείας.

Η καταγγελία αυτή ίσως φανεί σε πολλούς οριακή και δυσβάσταχτη. Ζούμε όμως δυστυχώς σε καιρούς οριακούς, χωρίς να έχουμε πια την πολυτέλεια να κρύβουμε και να αναβάλλουμε επ' αόριστο τις κραυγαλαίες αμφιβολίες μας. Τα παιχνίδια με τους φόβους μας και οι αφελείς επιλογές μας, καθυστέρησαν οριακά και επικίνδυνα την αναγκαία εναρμόνισή μας με τις βαθύγνωμες προτροπές της μητέρας φύσης. Σήμερα αντιμετωπίζουμε τις συνέπειες αυτής της σοβαρότατης ασέβειας, γιατί κατασπαταλήσαμε την πολύτιμη ύπαρξή μας καταναλίσκοντας μέχρι μέθης, τους άφθονους γλυκόπιστους δόλους των μάγων και των υποτιθέμενων θεών τους.

Η ανθρωπότητα ξεχάστηκε και σα μαγεμένη στύλωσε το βλέμμα της στους ουρανούς, σαν το μοναδικό χώρο των σημαντικών γι' αυτήν εξελίξεων, περιφρονώντας σχεδόν επιδεικτικά το τρισχαριτωμένο γήινο πρόσωπο της πανάρχαιας μητρικής θεάς.

Το "σπέρμα" του Αβράαμ πέτυχε ακόμα μια περίτρανη νίκη παροδώντας το πιο ακμαίο κομμάτι της ανθρωπότητας, το μεσογειακό κόσμο, έξω και μακριά απ' τις προσγειωμένες υποδείξεις του αμφισβητία Έλληνα. Οι απαντήσεις δε θα έρχονται πια απ' την ελληνική κοπιαστική έρευνα, αλλά κατ' ευθείαν απ' τα μελιστάλακτα θεϊκά χείλη όπως τις άκουσαν και τις κατέγραψαν, "ευτυχώς" για όλους τους λαούς της γης, οι πλέον έμπειροι... δολοπλόκοι όλων των εποχών οι απόγονοι του Χαλδαίου "περάτη" Αβραάμ! που, άλλωστε μας το υποσχέθηκε πολύ επίμονα, ότι θα έρθει αυτή η μέρα που το "σπέρμα" του θα τα κατάφερνε να "ευλογήσει" όλες τις φυλές της γης! Να λοιπόν που τα κατάφερε! Τα κατάφερε δυστυχώς και με το παραπάνω... Δε μένει παρά να κάνουμε στον ευατό μας την τρομερή ερώτηση... "Μήπως είμαι ευλογημένος".

Θαύμα και μαγεία η αρχαία τέχνη των "θεών"

Θαύμα: Σύμφωνα με τα λεξικά είναι: *θάμβος -θαυμασμός-έκπληξη -κατάπληξη*. Κάπου δηλαδή διαφαίνεται, ότι "θαύμα" και "θάμβωμα" έχουν την ίδια βασική λειτουργία! "θάμαξα" λένε ακόμα οι Κρητικοί,

συνδέοντας τον θαυμασμό και το δέος με την ανερμήνευτη έκπληξη δηλαδή το "θαύμα".

Η λειτουργία του θαύματος λοιπόν, ήταν ανέκαθεν να θαμπώσει με μια ξαφνική λάμψη την όραση κι όχι να φωτίσει ευδιάκριτα τις δυνάμεις που δικαιούνται να ορίζουν τον κόσμο και τη ζωή μας.

"Θαύμα" λοιπόν είναι η υπογραφή της θεϊκής παρουσίας. Η παραδοξότητα, η ασυνήθιστη παρουσία, το αναπάντεχο και το ανερμήνευτο, μια παρεκτροπή σ' ό,τι συνηθίσαμε, το ξάφνιασμα και το θάμβος της έκπληξης. Το τέλος κάθε αντίρρησης σε κάτι "ανώτερο", που αργά αλλά σταθερά μετονομάζεται σε "θεό".

Οφείλουμε βέβαια να συνειδητοποιήσουμε, ότι στη μακρινή αυτή εποχή που γίνονταν οι πρώτες κοινωνικές απόπειρες, η μαγεία και το θαύμα είχαν κάθε λόγο ύπαρξης. Οι μαγικές κοινωνίες προηγήθηκαν των σημερινών κοινωνιών σε καθολικό και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ήταν άλλωστε το φυσικό αποτέλεσμα του άνισου αγώνα, της τότε νηπιακής νοημοσύνης με τον ολότελα άγνωστο κόσμο των περίπλοκων φυσικών δυνάμεων.

Οι άνθρωποι της εποχής εκείνης έδιναν ένα σκληρό αγώνα επιβίωσης. Και σ' αυτόν τον αδυσώπητο αγώνα τους που ανήμποροι έδιναν, με τα ελάχιστα προσωπικά τους εφόδια, δέχονται κάθε είδους βοήθεια και αποδέχονται κάθε είδους συμμαχίες-κατανοητές ή μη- αρκεί να υπόσχονται ένα και μόνο πράγμα, επιτυχία στο δύσκολο καθημερινό αγώνα της επιβίωσης.

Η θρησκεία λοιπόν ήταν για τον άνθρωπο της εποχής εκείνης μια αναπόφευκτη αναγκαιότητα. Ο ίδιος πίστεψε πως ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε ποτέ να του συμβεί. Όχι ένα απλό βοήθημα, όχι ένας απλός σύμμαχος και συνοδοιπόρος, αλλά ένα οργανωμένο "αδελφωμένο" σύνολο σμόθυμων ανθρώπων, που όχι μόνο σε υπερασπίζεται ως μέτοχο της ίδιας ιδέας, αλλά μερικοί εξ' αυτών, οι βαθμοφόροι μάγοι, οι ταλαντούχοι μάντεις-ιερείς, οι προικισμένοι προφήτες, έχουν εξασφαλίσει την ανυπολόγιστης αξίας επικοινωνία με τη θεότητα ώστε, να "μπορούμε μέσω αυτών (άκουσον-άκουσον) να μαθαίνουμε με απόλυτη ακρίβεια τι θέλει και τι όχι από μας ο ιδιοκτήτης αυτού του κόσμου!".

Δε φαίνεται λοιπόν να υπήρξε καλύτερη πρόταση ζωής. Οι θρησκείες και τα ιερατεία διαδέχθηκαν τις καθαρά μαγικές κοινωνίες, ευπρεπίστηκαν επαρκώς και ανέλαβαν τον κοσμοσωτήριο ρόλο τους. Όταν η απλή μαγεία έπαψε να είναι της "μόδας", η θρησκεία του ιερατείου και της τελετουργικής ομαδικής λατρείας έκανε την εμφάνισή

της, γεννημένη ούτε λίγο ούτε πολύ στο ίδια αρχαία αχνάρια των μαγικών κοινωνιών.¹⁵⁸

Η θρησκεία συμπεριέλαβε όλες τις ανθρώπινες ανησυχίες, και έγινε ο εκπρόσωπος και ο φορέας των κοινωνικών αναζητήσεων. Τα ιερατεία ήταν οι πρώτες κοινωνικές ομάδες που αμείβονταν για την κοινωνική αυτή προσφορά τους. Ο λαός και οι απλοί άνθρωποι, είχαν διαλέξει τους πνευματικούς τους σωτήρες και τους τάιζαν πλουσιοπάροχα για να κρατούν "ανοιχτούς" τους ουραμούς της ευλογίας και να "κλείνουν" τους ουραμούς της θεϊκής οργής. Κι αυτοί οι μαγο-τελετάρχες-ιερείς, ανταποκρίθηκαν στον αναπάντεχο ρόλο τους, πλέκοντας με πολύ κέφι και "ονειρική σοφία" έναν τεράστιο "ιστό" ιδεών, του οποίου ■ νηματοειδείς προεκτάσεις απλώθηκαν και διεισδύοντας περιέζωσαν σταδιακά, κάθε γωνιά της ανθρώπινης κοινωνίας.

Ο αδύνατος άνθρωπος είχε ανάγκη προστασίας και ο κοινωνικός αυτός προστατευτισμός βρήκε τους εκφραστές του. Δεν υπήρχε λοιπόν μεγαλύτερη εξασφάλιση και καθησυχαστικότερη πρόταση ζωής απ' τη θρησκεία. Εκεί θα σου πουν τι θέλει ο θεός και δεν θα χρειαστεί να κοπιάζεις μόνος σου, χαμένος μεσ' στις ατέλειωτες ερωτήσεις, που όχι μόνο δε θα προλάβεις να τις απαντήσεις αλλά ούτε καν να τις θέσεις

Θρησκεία λοιπόν... ■ παράδεισος της αμεριμνησίας. Το απάνεμο λιμάνι της φυλής. Το φροντισμένο κοινωνικό ησυχαστήριο. Μια ακόμα γλυκιά ληθαργική καθυστέρηση, στον προσωπικό αγώνα για νοημοσύνη. Η πρόταση απλή. Θα σωθούμε ομαδικά. Θα μας... σπρώξουν άλλοι κοντά στο λυτρωτή θεό. Εμείς απλά θα υπακούμε στις θεϊκές υποδείξεις των σωτήρων μας, όσο κι αν είναι αυτές περίεργες! Θα αποφύγουμε έτσι, τη δυσβάσταχτη εγκεφαλική κούραση. Δε θα χρειαστεί να αναπτύξουμε προσωπική άποψη και να μπλεχτούμε στις περιπέτειες της ανήσυχης κριτικής σκέψης. Αυτό τα αναθέσαμε στους χαρισματικούς αυτούς πνευματικούς μας ηγέτες τους εγγυητές της ομαδικής σωτηρίας και τους ακοίμητους φρουρούς του προσωπικού μας λήθαργου.

Σ' αυτήν τη γλυκιά αγκαλιά του θρησκευτικού προστατευτισμού, σ' αυτήν την απατηλή θαλπωρή της θρησκείας, "λούφαξαν" λαοί για ατέλειωτους αιώνες, περιμένοντας την "ομαδική σωτηρία", χωρίς καν να υποπτεύονται, ότι κατέθεταν την εμπιστοσύνή τους σε ανάξιους σφετεριστές αυτής της πανάρχαιας κοινωνικής αποταμίευσης.

Τώρα βέβαια μπορούμε εύκολα να βγάλουμε το συμπέρασμα, ότι η "σωτηρία", η οποιαδήποτε σωτηρία, περνά υποχρεωτικά μέσα απ' την ανάπτυξη και την ολοκλήρωση της προσωπικής νοημοσύνης. Τη μακρινή όμως εκείνη εποχή οι αβάσταχτοι περιορισμοί και τα καυτά προβλήματα των καιρών τους, δεν άφηναν περιθώρια για τέτοιους προβληματισμούς πολυτελείας. Οι άνθρωποι διψούσαν για μια άμεση λύση, μη υποχρέωσης άλλης, η θρησκευτικο-μαγική έμοιαζε να είναι αυτή που υπόσχεται τα περισσότερα και οι ξεχωριστοί αυτοί σεβάσμιοι ιερείς, τους διαβεβαίωναν με όλους τους "θαυμαστούς" τρόπους για τη σίγουρη συμμετοχή των θεών στη ζωή τους.

Σ' αυτούς λοιπόν τους ανθρώπους της θρησκείας, που με τα θαύματά τους αποδείκνυαν ότι είναι σε θέση να εξασφαλίσουν "θεϊκές συμμαχίες", παρέδιδαν ανά τους αιώνες οι άνθρωποι τη νωπή και ακατέργαστη ψυχή τους, με την κρυφή ελπίδα (αν όχι απόλυτη βεβαιότητα) ότι έπρατταν το σωστό.

Δυστυχώς, η μελέτη της ανθρώπινης ιστορίας δε μας αφήνει περιθώρια αμφιβολίας. Την εντελώς πρώτη αυτή μαγική θρησκευτική κηδεμονία, την κάλυπταν για χιλιετηρίδες απλοί κομπογιαννίτες "εντυπωσιαστές", επιδέξιοι "μάγοι", που κατάφεραν να εκμεταλλευτούν την ιδέα πως, ο,τιδήποτε έξω απ' τα μέτρα και τις φυσικές ικανότητες, ήταν απόδειξη θεϊκής παρουσίας! Χιλιετηρίδες ολόκληρες, η μεγαλύτερη μερίδα της ανθρωπότητας δεν είχε τίποτε καλύτερο να επιδείξει έξω απ' τους επιδέξιους αυτούς "εντυπωσιοκλέφτες", που χωρίς ποτέ να ξέρουν τι ακριβώς κάνουν, ήταν σίγουρα πάντα ένα βήμα "μπροστά" απ' τους μονίμως "χάσκοντες" θεατές των.

Ο τρελός χορός των μάγων ήταν για χιλιετηρίδες η πλέον δραστήρια διανοητική "σφήνα", με την οποία ο άνθρωπος πάσχιζε αδέξια να τρυπήσει το σκληροκαύκαλο φυσικό του περιβάλλον. Καταφέροντας τις περισσότερες φορές να περιπλέκει ακόμα περισσότερο τη μικρή διανοητική του αντοχή, στις ξώβεργες της ουρανοκατέβατης παντογνωσίας, των κατ' επάγγελμα ψευδόμενων σωτήρων του.

Ζούμε λοιπόν σε κοινωνίες, που σιγοπλάστηκαν μέσα στη μακρόσυρτη νύχτα του παρελθόντος, απ' τα ανήσυχα δάχτυλα των προγονικών αυτών μάγων. Τα ατέλειωτα βράδυα δίπλα απ' τη φωτιά, έδωσαν ευκαιρία στο φιλοθεάμον ένσπικτο να εκδηλωθεί και να παινέσει ανεπιφύλακτα ο,τιδήποτε αιχμαλώτιζε το κοινό ενδιαφέρον. Αυτή η κατάδηλη αρχαία πείνα για εντυπωσιασμούς, έδωσε αφορμή να εκδηλωθούν επιδείξεις με προετοιμασμένα "θαυμάσια", με θαυμαστά αφηγήματα, υποβλητικές χειρονομίες και τελετουργικές κινήσεις, παντομίμες και επικλήσεις δυνάμεων... Η παραμικρή αλλαγή στη φωνή,

μια μικρή ξαφνική έξαρση στη φλόγα ακόμα κι ένας περίεργος ήχος μεσ' στην νύχτα οπιδήποτε ξέφευγε απ' τα απολύτως συνηθισμένα αποδιδόταν με απίστευτη ευκολία στη δύναμη της ασυνήθιστης τελετής και στις κρυφές δυνάμεις του τελετάρχη μάγου... Κι ο πιο χαζός "μάγος" λοιπόν, θα καταλάβαινε ότι είχε όλους τους λόγους του κόσμου, να συντηρήσει την ανέλπιστα αυτή τύχη του, και να αυξήσει την απόδοσή του σ' αυτόν το βολικότατο και "χρήσιμο" νέο τρόπο ζωής. Έτσι, οι τσαρλατάνοι μάγοι τρυκαδόροι-θεραπευτές θαυματοπλάστες, ανέλαβαν τη βαρυσήμαντη αποστολή τους να εξασφαλίσουν την εύνοια, ολότελα άγνωστων δυνάμεων (θεών) που ενώ για ολόκληρη την κοσμική τάξη, αυτές ακολουθούν τον αδυσώπητο και αμετάκλητο δρόμο των φυσικών νόμων, εδώ μπροστά στα έκπληκτα μάτια των αποχαυνωμένων θεατών τους, οι τσιπάνες της φύσεως χοροπηδούν χαριτωμένα στους ρυθμούς που ο τελετάρχης μάγος τους προστάζει!

Ολόκληρο το φάσμα των δυνάμεων και των ιδιοτήτων της φύσης που σήμερα η ανθρωπότητα αποτολμά να αναλύσει, να ερμηνεύσει και να τιθασεύσει, ήταν τότε τα ατρύγητα κτήματα των ανήσυχων αυτών θαυματοποιών. Μοναδικό τους προσόν: Το ανήσυχο βλέμμα τους και η καυτή επιθυμία τους να εξουσιάζουν την περίβλεπτη αυτή θέση της προσοχής στο κέντρο της φυλής τους.

Είναι λοιπόν απόλυτα κατανοητό πως οποιοδήποτε μέσον (υλικό ή ιδεατό) εξασφάλιζε αυτή τη νέα του κοινωνική θέση, ήταν ένα καλά κρυμμένο μυστικό... Ήταν το "πράγμα" που παράγει τα "σημεία" της θεϊκής παρουσίας... Ήταν τα "θαυμάσια", που μπορούσαν να παράγουν το απαραίτητο θάμβος του "θαύματος".

Η πολύτιμη γνώση αυτών των υλικών, που παράγουν θεϊκούς εντυπωσιασμούς, ήταν ανεπίτρεπτο να χαθεί μαζί με τον ολογόβιο ταλαντούχο κάτοχό της. Έτσι μεταδιδόμενη σαν πολύτιμο ιερό μυστικό γενιά τη γενιά, δημιούργησε την συσσωρευμένη δύναμη των ιερατείων, που στο εξής θα μοσχοπουλούσαν τις περίτεχνές τους γνώσεις με "ευτελή ανταλλάγματα" όπως εξουσία... τιμές... χρυσάφι... αλλά προπάντων υποταγή και πίστη.

Οι άνθρωποι αυτοί (όταν δεν γίνονταν πλέον οι ίδιοι θεοί) παρέμεναν κρυμμένοι πίσω απ' τους θεούς, που οι ίδιοι πρότειναν και διαμόρφωναν τη λατρεία τους, εντυπωσιάζοντας ασταμάτητα το πλήθος με τα "θαυμάσια" της θεότητας που υπηρετούσαν. Το "θαύμα" αποδείχθηκε γι' αυτούς, το χρυσό κλειδί, που ανοίγει διάπλατα την πόρτα της κοινωνικής αναγνώρισης. Η δημιουργία των πρώτων κοινωνικών θεσμών (θρησκειών) ήταν θέμα χρόνου. Η βολικότατη εκείνη ομοιόμορφη υποταγμένη κοινωνική συμπεριφορά, που ονομάστηκε

λαϊκή πίστη, είχε γεννηθεί κάτω απ' τις επιδέξιες υποδείξεις των "μακρόβιων" εξουσιαστών της.

Ο γλυκόλαλοι μάγοι, από μικροκαταφερτζήδες έγιναν πολυτάλαντα μέλη της φατρίας¹⁶⁹. Από ασήμαντοι θνητοί, έγιναν αξιοπρόσεκτοι εισηγητές των κοινωνικών στόχων, ευηπόληπτα μέλη που αμείβονταν για τις πολύτιμες (?) υπηρεσίες τους... Ευγνωμοσύνη λοιπόν στους θεούς που είναι τόσο καλοί μαζί μας. Τιμές στους θεούς που προσέφεραν σε όλους, αυτό ακριβώς που ζητούσαν. Η θρησκεία λοιπόν είχε γεννηθεί, έγινε κοινωνικό "όχημα", που με μοναδικό καύσιμο το θαύμα, είχε προδιαγραφές για μια ανενόχλητη πορεία μερικών χιλιετηρίδων. Οδηγός; Μα ποιος άλλος; Ο θεός, μονάχα αυτός... κανείς άλλος... Το ιερατείο; Απλά έχει το "ταπεινό" προνόμιο να λέει, τι θέλει και τι όχι, ο θεός. Κι αν αυτό σας φαίνεται ύποπτο, εί τότε ακούστε τον οι ίδιοι που... μιλάει... να μιλάει... θαύμα... θαύμα! Ναι θαύμα, αλλά βλέπετε ότι... λέει ακριβώς τα ίδια που σας λέγαμε ■ εμείς;

Θαύμα! Το μοναδικό καύσιμο στο όχημα της πίστης... Αλλά μέσα σ' όλα αυτά, το σημαντικότερο όλων, παρέμεινε αυτή η ανεπανάληπτη ανακάλυψη της οικογενειακής κληρονομικής μεταβίβασης των πολυσήμαντων μυστικών της παραπλανητικής θεουργίας.

Αυτή η "υπέρβαση του θανάτου", αποδείχθηκε η καλύτερη αποθησαύριση γνώσης, που με τη συσώρευσή της, τους μετέβαλε σε ανίκητους γίγαντες κηδεμονίας. Οι "αθάνατοι" είχαν γεννηθεί. Αυτοί είναι που έφταξαν και τους θεούς στα μέτρα τους. Αυτοί επέβαλαν και διαμόρφωσαν με συμφέροντες γι αυτούς όρους, την "λάτρευση"¹⁷⁰ των θεών, τη φατριακή δηλαδή λατρεία. Ο θάνατος δε σταματούσε πια την πολυτάλαντη δράση τους. Είχαν γίνει "αθάνατοι", μακρόβιοι δηλαδή κοινωνικοί σχηματισμοί (θεσμοί) που με τη μυστικά κληροδοτημένη γνώση τους και την εκπαίδευση (μύησή τους), εύκολα ακόμα και απάλλανται απόγονοί τους μπορούσαν να συντηρούν την πρώτη αυτή αδιάκοπη κοινωνική κηδεμονία. Δεν ήταν πια "κοινοί" άνθρωποι σαν όλους τους άλλους, ήταν οι συνεχιστές μιας αλυσίδας που αδιάσπαστη τύλιγε το κοινωνικό κορμί, με την αρχαία τέχνη της ένοπλης παραπλάνησης. Ήταν λοιπόν αδύνατον να νικηθούν, απ' τους μυρμηγκόμυαλους ολιγόβιους α-μνήμονες θνητούς, που πνιγμένοι στις έγνοιες της επιβίωσης, δε διέθεταν σταλιά απ' την πολυτέλεια της σωτήριας αμφιβολίας.

¹⁶⁹ Φατρία: Ομάδα οικογενειών συνδεδεμένων με κοινή λατρεία.

¹⁷⁰ Λατρεία: Εργασία επί μισθώ. (Αίσχυλος Γρ. Δεσμ. 967 και Σοφοκλής Τρ. 557)

Γενιές ολόκληρες λοιπόν, γνώρισαν τις "ευλογίες" και τη μάστιγα των μάγων. Οι θρησκευτικές ανάγκες των λαών, έγιναν η κυριότερη αιτία κοινωνικής αναρρίχησης των επιτήδειων.

Ήταν αναπόφευκτο. Οι πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες, έπρεπε να υποστούν το βαρύ αυτό τίμημα της άγνοιας. Δεν γινόταν αλλιώς. Η γνώση δεν υπήρχε. Το ψέμα και η απάτη μπορούσαν ανεμπόδιστα να διαγράψουν την τρομακτική τους πορεία. Μόνο πολύ αργότερα θα εμφανιστούν οι πρώτες αχνές κοινωνικές δυνάμεις, που θα ελέγξουν έστω και επιφανειακά τους ισχυρισμούς των "θεών" και θα μετριάσουν σταδιακά την παντοδυναμία των εξουσιαστών τους.

Ενώ λοιπόν γίνεται κατανοητό, ότι αυτές περίπου είναι υποχρεωτικά οι κοινωνικο-θρησκευτικές μας καταβολές. Και θεωρούμε σχετικά κατανοητό και αναμενόμενο, ο δόλος και η απάτη να είναι οι διαπρεπέστεροι πρωταγωνιστές στα σενάρια κοινωνικής αναρρίχησης του παρελθόντος. Και θεωρητικά τουλάχιστον, ήταν αναμενόμενο να ανακαλυφθούν κάποτε κάτω απ' την ιεροπρεπή επιφάνεια των αρχαίων θρησκειών, οι αθέατοι μηχανισμοί της παραπλάνησης των αφελών της πίστης...

Παρ' όλα αυτά, δεν περιμέναμε πως θα είχαμε την ανέλπιστη τύχη, να βρούμε ελαφρώς κάτω απ' την επιφάνεια των "σεβάσμιων" βιβλικών εικόνων, ένα λεπτομερέστατο γραπτό αρχείο, με τη γέννηση, γιγαντισμό και εξάπλωση της αγριότερης σαρωτικής καταδολίευσης που υπέστη ποτέ η ανθρώπινη φυλή!... Είναι σχεδόν αδύνατον να συμμαζέψουμε την ένταση της έκπληξής μας, για το αδιανόητο αποτέλεσμα αυτής της έρευνας! Πώς είναι δυνατόν οι ανατριχιαστικές βιβλικές ιστορίες δόλου, που μόλις αναλύσαμε να έφτασαν εντελώς ανεξέλεκτες ως τις ημέρες μας μέσα από μια διαδρομή χλιετηρίδων, και να αποτελούν ακόμα σήμερα, ανεπιφύλακτα σεβάσματα ατελείωτων εκατομμυρίων ανθρώπων; Πώς είναι δυνατόν, όλες αυτές ■ τραγικά ξεκάθαρες ιστορίες μαγγανισμού και εξοργιστικής καταδολίευσης, να διέφυγαν της προσοχής τόσων πολλών; Πρέπει μήπως να δεχθούμε, ότι δυστυχώς είναι ανύπαρκτες οι δυνάμεις περιφρούρησης των αγαθών του πολιτισμού; Διαφορετικά, πως να εξηγηθεί ότι το εβραϊκό αυτό βιβλίο, αντί να αποτελεί, το καλά κρυμμένο φυλετικό μυστικό της ντροπής, αυτό όχι μόνο δεν είναι ντροπιασμένα κρυμμένο, αλλά διαπρέπει σαν παγκόσμιο σέβασμα!... ..Θεωρείται παγκόσμιο περιουσιακό στοιχείο πολιτισμού και φιλοξενείται ανεπιφύλακτα στις υψηλότερες κορυφές εκτίμησης και συνιστάται ως ένα αναπλήρητο βοήθημα ζωής. Μας συμβαίνει κάτι πολύ περίεργο ή μου φαίνεται;

Πως είναι δυνατόν να φερόμαστε τόσο επιπόλαιο απέναντι σε ό,τι πολυτιμότερο έχουμε, τα σεβάσματά μας και ταυτόχρονα πονόψυχα να απορούμε που όλα γύρω μας φέρουν ολοφάνερο το στίγμα της αποτυχίας;

Τα σεβάσματα είναι τα κορυφαία κίνητρα πολιτισμού, είναι ο ίδιος ο πολιτισμός. Απ' το υλικό τους φτιάχνουμε νόμους τραγούδια και σύμβολα. Αυτά είναι στα κέντρο της εκπαίδευσης, της τέχνης και της ιστορίας. Απ' αυτά φτιάχνονται οι γιορτές και τα συνθήματα κι αυτά είναι που δίνουν βάρος στις ρήσεις και τη φιλοσοφία μας... υπό το φως των υποδείξεών τους αξιολογούνται τα όντα και οι αξίες αποκτούν -στα μάτια μας- το δικαίωμα ή όχι της ύπαρξης. Αναρωτιέμαι λοιπόν... από που κι ως που οι κλέφτες της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας δικαιούνται τέτοιας ύψιστης τιμής; Τα σεβάσματα αναμφίβολα είναι λοιπόν οι πολύτιμοι οδοδείκτες της κοινωνικής πορείας. Αν αυτά είναι τόσο ανεξέλεκτα, τότε δυστυχώς δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι η σύγχυση είναι το μόνιμο χαρακτηριστικό αυτής της χρηματοπανήγυρης που επιμένουμε να ονομάζουμε πολιτισμό των ημερών μας. Ανέλπιστη λοιπόν η ευκαιρία αφύπνισης, που μας χαρίζει η ανάλυση των βιβλικών εικόνων. Ναι, από την άποψη αυτή, η υπερδιάσιμη εβραϊκή βίβλος είναι ένα πολυτιμότερο ντοκουμέντο, στο οποίο θα σκύψουν σαστισμένες οι επόμενες γενιές, για να μάθουν με λεπτομέρειες, τους ακριβείς λόγους της επίμονης κακοδαιμονίας των αφελών προγόνων τους! Να σπουδάσουν τις απίστευτες τέχνες του δόλου, και να θεσπίσουν αμυντικούς μηχανισμούς που θα προστατεύουν το μόχθο και τον πολιτισμό τους απ' το αδηφάγο τέρας της παραπλάνησης! Τους εύχομαι να τα καταφέρουν καλύτερα από μας... Να φτιάξουν τους "Γρύπες"¹⁷¹ του πολιτισμού, που άλαλοι και ακοίμητοι, λεοντόκαρδοι φτερωτοί και αετόθωροι θα εξαγρυπνούν δίπλα στην άσβηστη φλόγα της προγονικής μας σοφίας!

Και σήμερα όμως, οι μαύρες ανατριχιαστικές λεπτομέρειες, που τόσο αβίαστα έρρευσαν απ' τη μικρή σχετικά πίεση που ασκήσαμε στο εκπληκτικό αυτό Χαλδαιο-εβραϊκό ιστορικό αρχείο της ντροπής, πρέπει να γίνουν ένα ισχυρό αφυπνιστικό ράπισμα για όλους εμάς τους αυθόρμητους αφελείς οπαδούς, του ουράνιου προστατευτισμού.

Αν και οι ελπίδες αφύπνισης είναι μηδαμινές και η θρησκευτική κατηλεία του πολιτισμού, εύρωστη και ευέλικτη παρά ποτέ, εν τούτοις

¹⁷¹ Γρύπες: άλαλοι (ἀόκραγεῖς) θησαυροφύλακες με κεφαλή και φτερά αετού σε σώμα λεόντων. Αλύπητοι φύλακες των "θεικών" θησαυρών (Αισχύλος: Πρω. Δεσμ. 812) Μια απ' τις ωραιότερες απεικονίσεις των πολυταλαντών αυτών φρουρών βλέπετε στο εξώφυλλο αυτού του βιβλίου, καθώς ακούραστοι φυλαγουν την "άσβεστη φλόγα" που "θνήσκει" κι "αθάνατοι" θέλουν δική τους!

αξίζει θαρρώ να αποτολμάται η ολομέτωπη ενδελεχής, ευθεία κρίση και αμφισβήτηση του εβραϊκού αυτού βιβλίου, που καθήλωσε τους λαούς με το "σκοτεινό" του περιεχόμενο για χιλιετίδες προς όφελος πολύ ολίγων. Ποιος ξέρει ίσως και καταφέρουμε έτσι να μετριάσουμε λίγο τον αυτοκαταστροφικό θρησκευτικό ενθουσιασμό μας. Γιατί θα ήταν ανόητο να πιστεύει κανείς, ότι οι πανάρχαιοι κηδεμόνες μας που σαφώς εξουσίαζαν την προγονική ανθρωπότητα για πάμπολλες χιλιετίδες, έπαψαν ξαφνικά σήμερα να κινούν τους μηχανισμούς που παράγουν την πολυτιμότετη γι' αυτούς κοινωνική αφέλεια. Το γεγονός και μόνο, ότι και σήμερα οι λαοί εξακολουθούν να αντιδρούν σύσσωμοι σε επιδέξιους εντυπωσιασμούς κάθε είδους, μόνο ένα πράγμα μπορεί να σημαίνει ότι:

οι "αθάνατοι" προηγούνται ακόμα!

Αυτοί, όχι μόνο κρατούν στην αφάνεια τις μοναδικές απελευθερωτικές προτάσεις του θεομάχου Έλληνα, αλλά καλλιεργούν και συντηρούν με επιτυχία την πολυδιάστατη θρησκευτικο-κοινωνική σύγχυση, δίνοντας στους λαούς μόνο... τη νοημοσύνη θεατών. Δεν είναι λοιπόν καθόλου τυχαίο, ότι ασχολούμεθα με πάθος, μονίμως με ασήμαντα πράγματα. Ούτε ότι τελικά σ' έναν τόσο πλεονεκτικό πλανήτη, φτάσαμε να πιθανολογούμε μόνο την επιβίωσή μας. Ναι χωρίς αμφιβολία:

οι "μάγοι" προηγούνται ακόμα!

Είναι όμως πράγματι τόσο θλιβερό το σκηνικό της θρησκευτικής μας προϊστορίας; Όχι, αν εξαιρέσουμε τον αγώνα που ένας αρχαίος λαός κατέβαλε, για να ανακόψει την θριαμβευτική πορεία της θρησκο-μαγικής λαίλαπας που απ' την πρώτη αυγή της ανθρώπινης σκέψης, απειλεί να αφανίσει κάθε ελπίδα αληθινής προόδου, καθελώνοντας την ανθρωπότητα στη νοημοσύνη του οπαδού.

Όχι, οι "θεοί" και οι μάγοι είχαν ήδη υποστεί ταπεινωτικές ήττες απ' τα πνευματικά βέλη ενός πανάρχαιου λαού, που αφού εδεινοπάθησε κατ' επανάληψη στα βάθη της θρησκευτικής του προϊστορίας, ήταν πλέον αρκετά ώριμος για να προτείνει κάτι περισσότερο απ' το συνηθισμένο φόβο και την αναντίρρητη υποταγή στους θεούς. Επιτέλους, σε μια δοξασμένη γωνιά της γης είχε έρθει η ώρα της αμφισβήτησης, της έρευνας και τελικά της ελευθερίας. Ο θεομάχος Έλληνας το είπε πιο καθαρά απ' όλους:

**"ΤΟ ΛΕΩ ΑΠΛΑ: ΜΙΣΩ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΟΛΟΥΣ
ΠΟΥ ΕΙΔΑΝ ΚΑΛΟ ΑΠΟ ΜΕ ΚΙ ΑΙΣΧΡΑ ΜΕ ΒΛΑΦΤΟΥΝ"**

Ναι πιο ξεκάθαρα δεν μπορούσε να το πει κανείς!

Ο Έλληνας αγανάκτησε απ' την μακρόσυρτη σύγχυση, και τον επίμονο αλλοιθωρισμό που του επέβαλαν τα αθέστα ιερατεία. Κι ας είχαν κάνει επανειλημμένα άλματα φιλανθρωπίας οι θεοί του.

Κατήργησε τις "αυθεντίες" και τις παντοειδείς θεογνωσίες, και θέσπισε τη φιλοσοφική έρευνα ως την μοναδική "λυδία λίθο" των αξιών.

Οι πανάρχαιοι θεογνώστες έπρεπε τώρα να παραμερίσουν, ή να δεχθούν τον πεισματάρη ερευνητή, τον ακούραστο φιλόσοφο, που από θνητός, αναλώσιμος και ευάλωτος, μεταμορφώθηκε σε καλλιτέχνη που σμιλεύει τα σεβάσματά του όχι πια κάτω απ' την πίεση του φόβου ή των γλυκόλαλων υποσχέσεων... αλλά παρακολουθώντας σαν αληθινός καλλιτέχνης ευλαβικά τους ψίθυρους και τις κραυγές της μητρικής θεάς, της πανδότρας φύσης.

Ο Έλληνας έβαλε τέλος στην εποχή των θεών, κηρύσσοντας την εποχή του ελεύθερου ανθρώπου. Μια διαδικασία που ξεκίνησε βαθιά μέσα στα μύθο, ολοκληρωνόταν τώρα στους ώριμους χρόνους της κλασικής Ελλάδας. Έλεγξε, σατύρισε και αμφισβήτησε τους θεούς του σ' όλους τους τόνους και έκανε κατάδηλο, μέσα και έξω απ' τα ηθοπλαστήριά του, τα θέατρα, ότι δεν είναι καθόλου "ύβρις" ο έλεγχος των θεών. Τα ιερατεία της Ελλάδας κατάλαβαν ότι η εποχή της εντολής είχε πεθάνει, η εποχή της τεκμηριωμένης γνώσης είχε πια εδραιωθεί για τα καλά στη χώρα των Ελλήνων.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο, ότι η αληθινή γνώση εμφανίστηκε και γιγαντώθηκε σε δυσπερίγραπτα ύψη, εκεί όπου η θρησκευτική παντογνωσία, -θεοί και ιερατεία- αναγκάστηκαν να λύσουν τον ασφυκτικό κλοιό τους.

Ερωτήσεις, ο δύσκολος δρόμος του Έλληνα

Για πολλούς η θρησκεία δεν είναι τίποτε περισσότερο από ένα φυσιολογικό λαογραφικό φαινόμενο. Με όσα όμως εδώ αναλύσαμε, γίνεται φανερό ότι δεν είναι πάντα αβίαστη και συνειδητή επιλογή των λαών, αφού όπως είδαμε υπάρχουν αυτοί, που πολύ επιδέξια διαμορφώνουν τις θρησκευτικές ιδέες για «ίδιον όφελος», παραποιώντας την κοινωνική τάση της θρησκευτικότητας.

Ο άνθρωπος δικαιολογημένα θρησκεύεται πολύ εύκολα. Η θρησκευτικότητά του, ήταν το φυσιολογικό αποτέλεσμα της ανάγκης για μια κλίμακα αξιών στη ζωή του. Και φυσικά ήταν οι "θεοί" να τεθούν στην κορυφή αυτής της κατάταξης. Μη υπάρχουσας άλλης γνώσης, οι

θεοί κι όσοι τους υπηρετούσαν (προωθούσαν), τακτοποίησαν την πυραμίδα αυτή των σεβασμάτων μέχρι το έσχατο άκρο της, κατά πως βόλευε στις θεουργίες της εποχής εκείνης.

Σήμερα, οι γιγαντωμένοι θρησκευτικοί σχηματισμοί που έφτασαν μέχρι τις ημέρες μας, κάνουν την εποχή μας να μη διαφέρει απ' τους ατελείωτους ταραγμένους αιώνες που προηγήθηκαν.

Ναι, τα πράγματα δεν έχουν αλλάξει αισθητά. Αμέτρητοι πληθυσμοί υπακούουν αναντίρρητα στην πανάρχαια "δική τους" θρησκευτική κλίμακα αξιών, που με μια ματιά μόνο ξεχωρίζουμε ότι δεν προήλθε απ' τις αβίαστες λαογραφικές τους ζυμώσεις, αλλά κατά το πολύ, από τις επιδέξιες επεμβάσεις των ανθρώπων εκείνων, που ανέκαθεν λυμαίνονταν ανενόχλητοι τα οφέλη της κατευθυνόμενης μαζικής θρησκευτικότητας. Και σήμερα, ζούμε εν τω μέσω μιας μαινόμενης καταιγίδας θρησκευτικών ιδεών, που απειλεί να σαρώσει ξανά απ' το ένα ως το άλλο άκρο του κόσμου μας, τους πολύτιμους καρπούς του ανθρώπινου μόχθου. Παρ' όλα αυτά, ελάχιστοι αποτολμούν να υποδείξουν με σθένος, αυτούς που με αδιάντροπο θράσος και επιδεικτική άνεση, παίζουν με τους αρχαίους θρησκευτικούς ασκούς του Αιόλου!

Διατηρούμε λοιπόν τη σημαντικότετη θρησκευτική κλίμακα αξιών (σεβασμάτων) αναλλοίωτη, όπως ακριβώς αυτή προτάθηκε στους πανάρχαιους χρόνους του εύκολου δόλου και της άγνοιας, παρά τους ορατούς πλέον κινδύνους αφανισμού. Τί να φταίει που δεν τολμούμε αυτό που ο Έλληνας τόλμησε διόμιση και τρεις χιλιάδες χρόνια πριν; Τί να φταίει που δεν αποτολμάται η αναθεώρηση των αρχαίων αυτών συνταγών ζωής; Τί είναι αυτό που εξασφαλίζει αυτή τη θρησκευτική μακαριότητα μεσ' στην οποία ο άνθρωπος ευχαρίστως ξεχνιέται για χιλιετηρίδες; Γιατί ενώ όλα, μπορούν και επιτρέπεται να αμφισβητηθούν, οι ουσιαστικότετες για τη ζωή μας θρησκευτικές πεποιθήσεις, μένουν εντελώς έξω απ' την εμβέλεια της μονόπλευρα αυξανόμενης ερευνητικότητάς μας; Δεν είναι αλήθεια πολύ ύποπτο, ότι ενώ η θεότητα στέκει στα υψηλότερο βάθρο αξιών και συνεπώς ασκεί τις ισχυρότερες επιρροές στις υπόλοιπες αξίες της ζωής μας, γι' αυτήν ακριβώς απαγορεύεται κάθε σκέψη ελέγχου και επαναπροσδιορισμού; Τί να φταίει που οι θεοί ακόμα ανενόχλητοι προστάζουν;

Αυτό και μόνο το γεγονός, ότι γεννιόμαστε εν τω μέσω ενός τεράστιου σχηματισμού ιδεών κοινής αποδοχής, προδικάζει εκ του ασφαλούς τις μελλοντικές θρησκευτικές μας πεποιθήσεις. Ο ισχυρός αυτός δαιδαλώδης μηχανισμός υποδοχής, είναι ήδη ένας εύρωστος γίγας όταν η ανίσχυρη προσωπική μας κρίση, παίρνει μέρος στο παιχνίδι της ύπαρξης. Έτσι έχει προ πολλού εξασφαλιστεί, το πρώτο

μοιραίο ζεστό αγκάλιασμα της αφομοίωσής μας, με τα κοινώς αποδεκτά ήθη και σεβάσματα.

Όλο αυτό το "φόντο" μέσα στο οποίο βλέπουμε να κινούνται γονείς κι αγαπημένα πρόσωπα με τα αδιαμφισβήτητα σεβάσματά τους, "ντύνει" με μοναδικό κύρος και τις πιο παράδοξες συνήθειες. Έτσι τα έξ οικείων αυτά βέλη, είναι ό,τι πιο αποτελεσματικό υπάρχει για να θανατώσει γλυκά αποτελεσματικά και εν τη γενέσει της κάθε αυθόρμητη έρευνα και να αποκλείσει οποιαδήποτε ίχνη υγιούς αμφισβήτησης. Αυτό το γλυκό οικογενειακό περιβάλλον, είναι δυστυχώς το κλίμα της συνεχούς "διάβρωσης" ολόκληρης της βρεφικής-παιδικής-και εφηβικής ηλικίας. Είναι λοιπόν πολύ αμφίβολο, αν μετά την μακρόχρονη αυτή τρυφερή διάβρωση θα βρει ποτέ κανείς τη δύναμη, αλλά και τους λόγους, να αμφισβητήσει τις απόψεις και τις συνήθειες μέσα στις οποίες μεγάλωσε και με τις οποίες δέθηκε η πολύτιμη οικογενειακή και κοινωνική του θαλπωρή.

Ακόμα ■ αν έρθουν συνταρακτικές αλλαγές στη ζωή τους, πόλεμοι, συγκλονιστικές εμπειρίες προσωπικές ή συλλογικές αποτυχίες, δεν έχουν παρά ελάχιστες ελπίδες, σφυροκοπώντας το πετρωμένο καύκαλο των νεανικών τους, πεποιοθήσεων, να ραγίσουν το ασφυκτικό περίβλημα που με τόση μαεστρία και φυσικότητα δημιούργησαν, δυνάμεις προαιώνιες και προ πάντων οικείες.

Το "κουκούλι" της γλυκιάς αυτής νάρκης των νεανικών πεποιοθήσεων, πολύ δύσκολα ραγίζει για να μπει λίγο άδολο φως ερευνητικής αμφιβολίας, ώστε να ελεγχθεί έστω και στοιχειωδώς η ορθότητα των τρυφερών σεβασμάτων μας.

Μία είναι η δύναμη που το διαβρώνει, το μαλακώνει και το διαπερνά ευεργετικά πριν οι μεταμορφώσεις που θα συντελεστούν σ' αυτό πάρουν πλέον τις οριστικές και αμετάκλητες διαστάσεις τους... Η ΓΝΩΣΗ! Όχι η μάθηση, που δυστυχώς έφτασε να είναι αποστήθηση και βιοποριστική εξαργύρωση της γνώσης... αλλά Η ΓΝΩΣΗ που προέρχεται απ' την καθαρή προσωπική βεντέτα με τις ερωτήσεις, οι απαντήσεις των οποίων δε θα νοθεύονται από ευφυείς απλουστεύσεις, όσο κι αν αυτές είναι θεϊκές και καλοπροαίρετες. Οι υπεραπλουστεύσεις άλλωστε είναι ■ ολισθηρός δρόμος της μαγείας και οι άμετρες υποσχέσεις, η σίγουρη πύλη της ομαδοποίησης και η αφετηρία του αφανισμού μας.

Νεαρός Έλλην δάσκαλος κρατώντας γραφίδα και δέλτους.

Ερωτήσεις λοιπόν! Ερωτήσεις όμως που θα στοχεύουν ασφαλώς ψηλότερα απ' τους καθημερινούς βιοποριστικούς μας στόχους. Ερωτήσεις που θα αποσκοπούν στην αναγέννηση της βασικότερης εγκεφαλικής λειτουργίας, που εγγυάται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα ευεργητήματα μιας ισορροπημένης νοημοσύνης. Ερωτήσεις, που να αναστηλώνουν σταδιακά το ισχυρότερο βάθρο της ελευθερίας: την ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ! Μνήμη λοιπόν, η πολύτιμη σύνδεση με τα ευεργετικά αποθέματα γνώσης και δύναμης, των ανθρώπων που έγραψαν πετυχημένη ιστορία στον αγώνα της ανασχαίτισης των θεών. Μνήμη, ο μόνος τρόπος να ξεφύγεις απ' το ολιγόβιο ορίζοντά σου. Ναι, μνήμη, ο μόνος τρόπος να προσθέσεις στο ανάστημά σου τους γίγαντες του παρελθόντος! Χωρίς αυτήν, ο άνθρωπος είναι μια ασήμαντη εξαύλωμένη υποψία ύπαρξης.

Μνήμη (μνημοσύνη) η μυθολογική μητέρα όλων των τεχνών του λόγου (των εννέα μουσών) και αρχή κάθε απελευθερωτικής πνευματικότητας, σε αντίθεση με την Λησμοσύνη (λήθη) την αδελφή της Έριδας (διχόνοιας)... όπως τα ονοματοθέτησαν οι εξεπέραστοι "σοφοί παππούδες" μας απ' τα βάθη ακόμα του αξιοθαύμαστου μύθου.

Ναι κι ας φαίνεται σε πολλούς παράξενο. Με τη γιγάντια μνήμη του μύθου... Η ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΠΡΩΤΟΜΙΛΗΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ! Ίσως σήμερα να έμαθε κι άλλες πολλές "ξένες γλώσσες". Εξακολουθεί όμως ακόμα και σήμερα να λούζεται στις ολόδροσες αυθεντικές αρχαιοελληνικές πηγές της, για να ανανήψει και να σκορπίσει το ιαματικό φως της ανέσπερης ελληνικής σκέψης. Αλίμονο σε μας τους επιλήσμονες απογόνους, των αλλοτινών γιγάντων!

Σ' αυτό το "φως" πρέπει να βουτήξει κάποιος το σκληροκαύκαλο κουκούλι των πεπαιθήσεων του, αν δε θέλει να μεταμορφωθεί οριστικά σε μια σφιχτοκέφαλη χαμογελαστή θρησκευτική δίποδη σύγχυση.

Πολλοί ερμηνεύουν την ανθρώπινη θρησκευτικότητα, σαν τα πρώτα δείγματα νοημοσύνης. Σαν μια πρώτη απόπειρα συνδιαλλαγής με το άγνωστο. Οι χαρές της ύπαρξης, αλλά και το βαρύ φορτίο της επιβίωσης με τους δυσβάσταχτους περιορισμούς και τις ύπουλες αρρώστιες, υπέδειξαν απ' την αρχή στη νεογέννητη ανθρώπινη σκέψη την ανάγκη μιας κάποιας πιθανής απάντησης στις συνεχείς αυτές εναλλαγές της ύπαρξης.

Η θρησκευτικότητα, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, γεννήθηκε για να ικανοποιήσει την διπλή αυτή ανάγκη του εξευμενισμού και της συνδιαλλαγής με τον κόσμο των αγνώστων δυνάμεων. Στην αναζήτηση της συνδιαλλαγής με το άγνωστο, ο άνθρωπος ακολούθησε δύο φανερά ανόμοιους δρόμους. Ο ένας, είναι ο δρόμος που λίγο πολύ αναλύσαμε. Ο αρχαίος δηλαδή δρόμος των μάγων και των θεών. Ο δρόμος της μαγείας, της θεουργίας και της ωραιοποιημένης άγνοιας. Ο δρόμος των ιερών εντολών και των θεόπνευστων κατευθύνσεων. Με λίγα λόγια, ο δρόμος των αυθαίρετων απαντήσεων. Σ' αυτόν το δρόμο διέπρεψαν πλήθη επιτήδειων ανθρώπων, που μετεξελίχθηκαν αργότερα σε λαϊκούς διαφωτιστές, γεμίζοντας την ανθρώπινη σκέψη με ένα ατελείωτο πλήθος αυθαιρέτων απαντήσεων, που απλά τις άκουγαν μεσ' στο κεφάλι τους, τις έβλεπαν στον ύπνο τους, ή τελείως "ξύπνιοι" τις κατασκεύαζαν επί σκοπόν και με δόλο για να κερδίσουν την πολυτιμότερη λαϊκή αποδοχή, που πάντα εσήμαινε άφθονα κέρδη, τιμές και εξουσία.

Τα "όπλα", του εκφοβισμού και των υποσχέσεων έκαναν την προσπάθεια τους αυτή ευκολότερη, αφού κατεύθυναν τον όχλο σαν κοπάδι εναλλάξ με "χάδια" και "χτυπήματα", μεσ' στα αόρατα αλλά ανθεκτικότερα τείχη της θεόδοτης λατρείας, της λατρείας των "ιερών" απαντήσεων.

Έτσι γεννήθηκαν τα ιερατεία, έτσι γεννήθηκαν οι θεοί. Αυτοί κατέφθειραν και απέκρυσαν τους μηχανισμούς της γνώσης και της προόδου, σκορπώντας σύγχυση, δίνοντας απαντήσεις που ήταν προϊόν "θεικής φώτισης" ■ όχι αυθεντικών ερωτήσεων. Γι' αυτό, εκεί όπου οι θεϊκές εντολές αφθονούσαν, οι ερωτήσεις δεν γεννήθηκαν ποτέ.

Το ασύγκριτο φως των ερωτήσεων δε γεννήθηκε τυχαία στα νησιά και τις παραλίες της Ελλάδας. Ήταν δώρο του πρώτου μυθικού θεού των Ελλήνων Ωκεανού, που ποτέ δεν φέρθηκε εχθρικά στους θαρραλέους οπαδούς του.

Οι χάρες της προσεκτικής παρατήρησης, γεννήθηκαν απ' τις πιεστικές και οξύτατες ανάγκες της θαλασσοπαρίας. Ο ναυτικός με τα λιγοστά του εφόδια δεν είχε περιθώρια λάθους. Εκτός από μια μεγάλη και θαρραλέα καρδιά, ήταν αναγκασμένος να σκεφτεί... να σκεφτεί διεξοδικά, και με κάθε δυνατή λεπτομέρεια. Το παραμικρό λάθος κρίσεως στην προετοιμασία και στην εκτέλεση των μακρινών ταξιδιών του, σήμαινε σίγουρο θάνατο.¹⁷² Η ανάγκη για σωστό υπολογισμό καταστάσεων και η δια σύγκρισεως εκλογή του καλύτερου, έγινε αφορμή της κριτικής του σκέψης. Οι προτεραιότητες και η διαβάθμιση των αξιών ήταν αποτέλεσμα του ριψοκίνδυνου τρόπου της ζωής του: Έτσι, ό,τι σεβόταν τού 'δινε ένα "ιερό" όνομα. Όνομα ξεκάθαρα αντιπροσωπευτικό της ιδέας ή της κατάστασης που είχε κατά νου να προσδιορίσει. Τρεις χιλιάδες λοιπόν όρους και ιερούς ναυτικούς ονοματισμούς, είχαν σε χρήση οι θαλασσοπόροι πρόγονοί μας «Γιατί είναι τρεις φορές χίλιες, οι αλαφρόσφυρες Ωκεανίδες που σκορπισμένες σ' όλη τη γη και τις βαθιές λίμνες όλα τα παρακολουθούν... δύσκολο είναι για τον θνητό όλα να πει τα ονόματά τους, μα τα γνωρίζουν όσοι στις όχθες τους κατοικούν» *Μοίθος Θεογονία 360*.

Ας μη φανεί καθόλου υπερβολικό, ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας, πάνω στην οποία θα γαντζωθεί γερά η ανθρώπινη νοημοσύνη, είχε ήδη εμφανισθεί διπλά στα έργα και στα σεβάσματα αυτού του ακούραστου ταξιδευτή θαλασσομάχου εξερευνητή, έμπορα και εραστή της Μεσογείου, Έλληνα.

Ο Έλληνας ήταν σίγουρος. Καλές οι ευχές, οι χρησμοί και οι σπονδές στους θεούς, αλλά και οι τρεις χιλιάδες ναυτικοί όροι δεν έπρεπε να λείπουν.

Το «συν Αθηνά και χείρα κίνει» είχε δώσει απ' τον μύθο ακόμα, αξία στις προσωπικές προσπάθειες των Ελλήνων.

Ο ηρωοθρεμμένος Έλληνας, ανάγκασε τους θεούς του να σκέφτονται δύο φορές πριν δώσουν χρησμούς και γνώμες. Η ευθυκρισία και η καθαρογλωσσία δεν ήταν σίγουρα ανάγκες του θεοπαρμένου στεριανού ιερατείου, αλλά σωτήριοι συμπαραστάτες του θαλασσοδαρμένου πολυπλόκτου Έλληνα. Η συσσωρευμένη τόλμη του, έκανε τα ιερατεία των Ελλήνων ν' αποκτήσουν τους πρώτους υγιείς δισταγμούς.

¹⁷² Το παλαιότερο ναυάγιο που βρέθηκε ποτέ είναι ένα Κυκλαδίτικο εμπορικό πλοίο που εντοπίστηκε στα ανοιχτά του μικρού νησιού Δοκός κοντά στην Υδρα. Και χρονολογείται απ' το 2400 π.Χ. Το παλαιότερο κρασί στο Κάμο το γεύτηκε ο εξερευνητής των βυθών Ζακ Ιβ Κουστό από έναν αμφορέα ελληνικού ναυαγίου στη Μεσόγειο, αρκετών αιώνων προ Χριστού!

Έτσι οι θεοί εξανθρωπίστηκαν. Πίσω απ' αυτούς τα ιερατεία κατάλαβαν πως μοναδική ελπίδα επιβίωσής τους, ήταν η συνεργασία και η συνύπαρξη με τους ανήσυχους αυτούς Αιγαιίτες-Αιγαιοπελαγίτες-Αιγαιοπελασγούς, Έλληνες. Οι ερωτήσεις που συνεχώς ωρίμαζαν στα χείλη τους, έγιναν ένας ασίγαστος έλεγχος για κάθε πράξη αυθαιρεσίας, όσο θεϊκή κι αν αυτή παρουσιαζόταν. Τα περιθώρια της θεϊκής ασυδοσίας αφού υποχώρησαν, έδωσαν τη θέση τους σε πολλά συμφιλιωμένα ή και φωτισμένα ιερατεία, που αναζητούσαν με τη γνώση πια, ■ όχι με τη θεϊκή απειλή να διατηρήσουν τη θέση του θρησκευτικού μεσάζοντα. Εντελώς αναπόφευκτα, και σε αντίθεση με το μονοθεϊσμό, που εξαφάνισε κάθε ανταγωνιστικότητα, στην πολυθεϊστική Ελλάδα συνέβη αυτό που θα μπορούσε να συμβεί σε οποιαδήποτε υγιή πολυκεντρική ανταγωνιστική κοινωνία. Τα ιερά των Ελλήνων εξανθρωπίστηκαν και ευεργέτησαν με τους "θεούς" και τις κρυμμένες γνώσεις τους την τολμηρή πορεία του Έλληνα.

Έτσι το «γνώθι σαυτόν» γίνεται έμβλημα του φωτισμένου Απολλώνιου Ναού, στη θέση του παλαιού θεϊκού φόβου. Οι ερωτήσεις, οι τέχνες και οι αρετές, κερδίζουν συνεχώς έδαφος πάντοτε βέβαια υπό την απειλή των "όπλων", που τώρα λέγονται ενθουσιώδεις ερωτήσεις και το «το θαυμάζειν και σπορείν» γεννά την ακατάβλητη τέχνη της σκέψης, τη φιλοσοφία. Έτσι γεννιέται ■ ανεπανάληπτος γιγαντισμός της ελληνικής γλώσσας που σήμερα παίρνοντας επιτέλους σιγά-σιγά τη θέση που της αξίζει, μαθαίνουμε ότι θεωρείται η "μπτέρα των γλωσσών", (με 71.000.000 λεκτικούς τύπους(:)) ¹⁷³. Έτσι γεννιέται κι ο Ασκληπειός ο θεός της ιατρικής, σαν γιος του Απόλλωνα για να γιατρέψει όχι πια με ευχές ξόρκια και κατάρες, αλλά με τους χυμούς της παρατήρησης και τα δώρα της φύσης τις πληγές όλου του κόσμου. Έτσι γεννιέται ο 18ος εγγονός του Ασκληπιού ο "μέγας" θεραπευτής Ιπποκράτης. Έτσι γεννήθηκε ο υπέροχος παγκόσμιος ευεργέτης πολιτισμός του Έλληνα!

Ο θεός του εμπορίου το "ψέμα", γεννήθηκε κοντά στο πολύβουο στεργιανό εμπόριο. Ο διπρόσωπος αυτός θεός του δόλου κατάγεται απ' τη Χαλδαϊκή ΟΥΡ την γενέτειρα του Αβραάμ. Οι χαρούμενοι θεοί της Μεσογείου, γεννήθηκαν μέσα απ' τις παράτολμες περιπέτειες και τις χαρούμενες επιτυχίες του θαλασσοπόρου Έλληνα.

Ο Χαλδαίος θεός της ΟΥΡ ήταν αθεράπευτα εξουσιαστής. Οι άλλοι, οι θεοί της Μεσογείου, ήταν απόγονοι θεών και είχαν γεννηθεί με την έγνοια της καθαίρεσης. Ήξεραν λοιπόν από την αρχή ότι κάποτε πρέπει να πεθάνουν!

Με το φως των ερωτήσεών του ο Έλληνας ανέβαινε ολοένα και πιο ψηλά στον "Όλυμπο". Ο "χώρος" που απέμεινε στους θεούς συνεχώς και λιγόστευε. Ο φιλόπονος Έλληνας, τραβούσε τις αρετές επάνω του σαν ισχυρός μαγνήτης και καυχόταν ότι ήταν πατροπαράδοτη η συνήθειά του να αποκτά τις αρετές του με κόπους: «Πάτριον ἡμῖν ἐκ πόνων τάς ἀρετάς κτᾶσθαι» *Θουκυδίδης*.

Ο Έλληνας κατάλαβε πρώτος απ' όλους την αξία της αμφιβολίας, και με τα σωτήρια βέλη των ερωτήσεών του, όχι μόνο αναχαίτισε τους παντογνώστες θεούς εξανθρωπίζοντάς τους, αλλά γέμισε τον κόσμο ολόκληρο από ολοκαίνουριες σωτήριες αξίες και αγαθά, που τον ενίσχυαν ανέλπιστα στον καινούργιο αυτόν ανθρώπινο αγώνα. Όχι πια για απλή επιβίωση και δικαίωμα ύπαρξης, αλλά για τον ύμνο και τον έρωτα της γνώσης, που σαν ολοκαίνουριος θεός έλαμπε σ' ολόκληρη την Ελλάδα καλώντας τους Έλληνες ν' ανακαλύψουν τα πανώρια μυστικά της κοινωνικής πια νοημοσύνης.

Η αρμονία έγινε τότε θεός και έλαμψε και φώτισε τους τυχερούς εκείνους δρόμους της τολμηρής διανόησης. Η φιλοσοφία απέκτησε "εραστάς" που της έγραψαν χιλιάδες τόμους σοφίας, εξυμνώντας το αξιέραστον της γνώσης. Και η "κοσμική τάξη" συγκινημένη ανταπέδωσε τα "χάδια" των Ελλήνων, χαρίζοντάς τους ανεπανάληπτους μυρωδάτους χυμώδεις καρπούς ώριμης νοημοσύνης!

Οι μηχανισμοί εξανθρωπισμού βρέθηκαν όλοι στην Ελλάδα. Εκεί στήθηκε για πρώτη φορά το ανεπαναληπτο εργαστήριο προσδιορισμού των αξιών. Και σ' αυτή τη λαμπρή περίοδο της εμπνευσμένης του αποθέωσης, μας χάρισε ο Έλληνας μια πανστρατιά χιλιάδων κυριολεκτικά σοφών, που η γνώση και η κατανόησή τους τροφοδοτεί ακόμα κάθε τι θετικό υγιές και ωραίο, που λάμπει και κινεί τους κυριότερους μηχανισμούς της κοινωνικής ευημερίας, απ' τη μια ως την άλλη άκρη του πλανήτη. Εάν μάλιστα ταυτόχρονα αναλογιστούμε πως οι ασύγκριτες αυτές αξίες του ελληνικού πολιτισμού, ήρθαν σε μας αφού διέσχισαν τεράστια φράγματα πυρός κι έφτασαν στα χέρια μας οικτρά λαβωμένες, μπορούμε να υποθέσουμε χωρίς μεγάλο κόπο, ότι η Ελλάδα των κλασικών χρόνων πρέπει να ήταν ένα κολασσιαίο επίτευγμα άγνωστων διαστάσεων, που της οφείλουμε (ιδιαίτερα εμείς οι απόγονοί τους) την πλέον επιμελημένη απόπειρα επανεκτίμησης.

Τα αληθινά σεβάσματα ανακαλύπτονται για πρώτη φορά στη φωτισμένη Ελλάδα, στην πραγματική λαμπερή τους κοιτίδα, στους τρυφερούς κόλπους της άδολης κοσμικής τάξης, εκεί που μόνο η ΑΡΜΟΝΙΑ μπορεί να έχει το γενικό πρόσταγμα.

Στη μεσογειακή Ελλάδα, η νοημοσύνη για πρώτη φορά αποκτά πραγματικό βάρος, επειδή στις προτάσεις της περιλαμβάνει κάτι

αληθινά θεϊκό... νόμους απ' το μητρικό φυσικό περιβάλλον. Για πρώτη φορά η νοημοσύνη ανηφορίζει πατώντας σταθερά στους αναλλοίωτους φυσικούς νόμους, και οι αξίες μετριοούνται με γνώμονα την ανιχνεύσιμη απιότητα. «Το μηδέν αναίτιως γίνεσθαι» ελευθερώνει οριστικά τον άνθρωπο απ' τα βαριά αόρατα δεσμά της θρησκευτικής παντογνωσίας και το θάμβος του "θαύματος" παραμερίζεται οριστικά, γιατί κινδυνεύει να γίνει αντικείμενο επίμονης... έρευνας!

Η γνώση δε μπορούσε πια να προέρχεται από "θεϊκά όνειρα", ούτε θεόπεμπτες εντολές που τις ακούει μόνο ο εκλεκτός προφήτης. Ο στόμφορ, το επιβλητικό παράστημα και η θεατρικότητά του προφήτη, φαίνονταν τώρα στις πραγματικές αξιοβρήντητες διαστάσεις τους. Οι κακοί δαίμονες της ανθρωπότητας, οι παντογνώστες θεουργοί εσπευσμένα κατατροπώνονται. Τα σεβάσματα δεν μπορούσαν να προέρχονται πια από τις ευφυείς "ευχές και κατάρες" των ιερατείων.

Ο Έλληνας απέδειξε ότι είμαστε αναπόσπαστο κομμάτι της φύσης, και τα σεβάσματά μας πρέπει να προέρχονται κατ' ευθείαν απ' την αξιοσέβαστη αγκαλιά της. Χιλιάδες χρόνια τώρα, οι "θεοί" διαστρέφουν με την πανάρχαια τέχνη τους και αλλοιώνουν τη μοναδική όσο και απλή αυτή αλήθεια, που ζητά να αποδίδονται τιμές στους ζωαδότες μηχανισμούς της υπέρλαμπρης αυτής θεϊκής παρουσίας. Βέβαια κάποιοι με το δίκιό τους εδώ θα φωνάξουν... Μα αυτό είναι λατρεία της κτήσης και όχι του κτήσαντος!

Απαντούμε απλά... γιατί άραγε ≡ θεός και δημιουργός αυτής της κτήσης, όποιος κι αν είναι αυτός («καί ταῦτο ἐστίν ὁ θεός τό πᾶν») θα είχε οποιαδήποτε αντίρρηση να τον τιμήσουμε μελετώντας και υποληπτόμενοι τα έργα του;

Κανένας λογικός θεός δεν μπορεί να έχει αντίρρηση, να τον "λατρεύουμε" μελετώντας θαυμάζοντας και συντηρώντας, όλα όσα αυτός με τόσο αληθινό μεράκι έπλασε. Απεναντίας, αυτός φαίνεται να είναι όχι μόνο ο υγιέστερος, αλλά και ο ασφαλέστερος τρόπος για να πούμε ένα απλό "ευχαριστώ" σ' αυτόν, που δε φαίνεται ποτέ να ζήτησε τίποτε περισσότερο.

Η μόνη λοιπόν λογική θρησκεία του μέλλοντος, η "οικολογία", δε γεννήθηκε πριν από τριάντα χρόνια όπως μερικοί θέλουν να πιστεύουν με το βιβλίο "σιωπηλή άνοιξη" της Rachel Karsson αλλά στα χέρια και το μυαλό του καταπληκτικού αυτού φυσιογνώστη Έλληνα. Αν από τότε αδιάσπαστα είχαμε ακολουθήσει τις εμπνευσμένες υποδείξεις του δε θα στέκαμε σήμερα ανίσχυροι μπρος στα μεγάλα τραύματα της φύσης.

Τα "λαγωνικά" του πολιτισμού, απέδειξαν ότι η θεϊκότερη πρόοδος επιτυγχάνεται με ασίγαστες ερωτήσεις, ενδελεχή έρευνα, σχισοτενείς συλλογισμούς, πρωτότυπες ιδέες και με πολύπλευρη προσέγγιση... προπάντων δε ΑΡΜΟΝΙΑ κι όχι με μελιστάλαχτες θεϊκές απλοποιήσεις.

Ο Έλληνας απαλλαγμένος απ' τα βάρη της σύγχυσης απέκτησε την καλύτερη απόδειξη των ορθών του αποφάσεων. Εμφάνισε καθ' οδόν προς την ολοκλήρωση, όλα τα συμπτώματα του ορθού προσανατολισμού του, αποκτώντας μια πανστρατιά ευφυέστατων ανθρώπων, που όχι μόνο ανέστησαν απ' τα βάθη της ανυπαρξίας όλες τις τέχνες του πολιτισμού, αλλά πλουτίζοντας και προωθώντας τες σε απίστευτα ύψη, άφησαν άφωνους από θαυμασμό μέχρι σήμερα, τους ερευνητές κάθε παράταξης και κάθε επιπέδου, σε βαθμό που δικαίως αναρωτιούνται: *"σε ποια επιτέλους ύψη έφτασε ■ μεγάλος Έλληνας και πόσο είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τη μεγαλειώδη και πλέον ολοκληρωμένη πρόταση ζωής που μας έγινε ποτέ,"*

Πολλοί νομίζουν ότι γνωρίζουμε επακριβώς τον αρχαίο ελληνικό πλούτο. Μέγα λάθος. Οι βάρβαρες επιθέσεις κατά του ευεργέτη αυτού πολιτισμού υπήρξαν τόσο λυσσαλέες, που δυστυχώς μόνο απ' τον τεράστιο όγκο της "τέφρας" του μπορούμε να υποθέσουμε αμυδρά τον αληθινό του γιγαντισμό και την πελώρια "πυρά" που κατέκαψε την "χώρα του Έλληνα" τη γλυκιά αυτή μητέρα της πνευματικότητας.

Ο παγκοσμίου φήμης αστροφυσικός Carl Sagan δήλωσε: "αν πολλαπλασιάσουμε επί εκατό χιλιάδες (100.000) όλα όσα γνωρίζουμε για τον κλασικό (ελληνομεσογειακό) πολιτισμό, μόλις που θα πλησιάσουμε (!) την δόξα των κλασικών χρόνων και θα αντιληφθούμε το μέγεθος της τραγωδίας απ' την καταστροφή".

Ποιός όμως διέπραξε το φοβερό αυτό έγκλημα;

Ποιός φοβερός θεός αντί του Δία κάρφωσε αυτή τη φορά την τεράστια μεταλλική σφήνα, στο στήθος του φιλόανθρωπου Προμηθέα ρίχνοντάς τον στα τάρταρα της αφάνειας και της αισχύνης, ακινητοποιώντας τον για χλιετηρίδες αλυσσοδεμένο ψηλά στον παγερό Καύκασο της ανυπαρξίας;

Εκατό χρόνια περίπου μετά τη δράση του μέγιστου Εβραίου "σωτήρα" της ανθρωπότητας, Ιησού, ο Πausανίας μας άφηνε στο Έργο του "Ελλάδος περιήγησις" λαμπρές περιγραφές της δοξασμένης χώρας. Έτσι είμαστε καλύτερα σε θέση να εκτιμήσουμε από υλικής τουλάχιστον απόψεως, το τεράστιο έγκλημα που συντελέστηκε κατά του μυθικού αυτού λαού, που σαν αληθινός ευεργέτης "θεός" (Προμηθέας) κατέβασε απ' τον "Όλυμπο" την γιατριά και τις τέχνες του πολιτισμού, στον ανήμπορο άνθρωπο.

Πολιτείες ολόκληρες εξαφανίζονται και εκθεμελιώνονται, μόλις οι άνθρωποι της "αγάπης" οι Γαλιλαίοι (όπως τότε ονομάζοντο οι χριστιανοί) γίνονται τα "ευνοημένα παιδιά" της ρωμαϊκής εξουσίας. Τρεις ολόκληρους αιώνες (3ος, 4ος και 5ος αι.) η "αγάπη" κυνηγά αμείλικτα τη "γνώση" και οι ευλογίες απ' το αληθινό "σπέρμα του Αβραάμ", αφανίζουν τη χώρα που γέννησε τις μισητές ερωτήσεις. Να είναι άραγε σύμπτωση που κι αυτοί μιλούν γι' αγάπη (ευλογίες) πριν το συντριπτικό χτύπημα;

Με προσεκτικά συντεταγμένες λίστες ανά χείρας, σκουροντυμένοι κήρυκες της υποχρεωτικής σωτηρίας συντρίβουν τα πανώρια ιερά και τους Ναούς της Μεσογείου. Καίνε, αφανίζουν, καταδιώκουν και «διωγμός γέγονε τῶν Ἑλλήνων μέγας».¹⁷⁴ Αριστουργήματα απίστευτης τέχνης και τελειότητας «εἰς ἔδαφος ἄνωθεν ἀφ' ὕψους κατερρίπτετο». Μνημεία και αριστουργήματα ανεπανάληπτων καλλιτεχνῶν «ἐκ βάθρων ἀνέσπασεν». Οριστική κατάργηση σχολῶν χυλιετοῦς λειτουργίας, απ' όπου απεφοίτησε ὅλο το πνευματικό δυναμικό μιας ολόκληρης εποχής. Ιδέες και γνώσεις που μόνο ευεργέτησαν, σε ἄθλιο διωγμό και κατάργηση «Πᾶν μάθημα παρὰ τῶν νοσοῦντων τήν τῶν ἀνοσίων (ασεβῶν) Ἑλλήνων μανίαν διδάσκεσθαι κωλύομεν (καταργούμε)»¹⁷⁵ μετάφραση: «Καταργούμε τη διδασκαλία ὅλων των μαθημάτων απ' αυτούς που ασθενούν απ' την ασεβή μανία (για γνώση) των Ἑλλήνων»·/ Ἐκατοντάδες οργανωμένα φυλακτήρια γνώσης μαζί με την ανεπανάληπτη σε ἔκταση και σημασία Ἀλεξανδρινή βιβλιοθήκη, καίγονται ἕως εδάφους, μαζί με τους περήφανους υπηρέτες της γνώσης που καταδιώκονται ἢ και διαμελίζονται εν μέσῃ οδῷ¹⁷⁶.

Τα ἄλλοτε περιζήτητα συγγράμματα των Ἑλλήνων, ἡ μεγαλύτερη παρακαταθήκη γνώσης που ἐγνώρισε ποτέ ἡ ἀνθρωπότητα, ἀναζητοῦνται καί καίγονται με ἀπερίγραπτη χαρά, με κρατική μάλιστα μέριμνα «καί τα εὐρισκόμενα ὅπουδηποτοῦν βιβλία πυρί παραδίδοσθαι... εἰ δέ τίς καταφρονήσῃ τῶν θεσπιζομένων, δεδιέναι τοῦ ἡμετέρου κράτους τὴν ἀγανάκτησιν» (Mansi IV 1240b). Μετάφραση: «καί το βιβλία που βρίσκονται οπουδήποτε να παραδοθοῦν στη φωτιά... ἀν ὅμως κάποιος περιφρονήσῃ τις διαταγές, να φοβάται (να τρέμει) τὴν ἀγανάκτηση τῆς δυνάμει μου».

Ὅποιος παρ' ὅλα αὐτά ἐξακολουθεῖ να συμπεριφέρεται Ἑλληνικά... ἀπλά ἐκτελεῖται «ἐπ' ἐλληνισμῷ» καί ἡ παρουσία του δημεύεται. Ἡ

¹⁷⁴ Ἰωάννης Μαλάλας, Χρονογραφία εκδ. L. Dindorf 449.

¹⁷⁵ Γ. Κορδάτου: Χριστός & χριστιανισμός Β' τόμος σελ. 404 καί 395.

¹⁷⁶ Ἡ ἐξοχή μαθηματικός Ὑπατία (370-415) ἐγκυμνώθη δημοσίως ἀπό μενόμενους χριστιανούς που τὴν κατατεμάχισαν με ὅστρακα καί ἔκαψαν τα μέλη της.

μεταστροφή τους σε κήρυκες "αγάπης", είναι η μοναδική τους διέξοδος... οι οδηγίες είναι πολύ σαφείς: «τούς αλάστορας»¹⁷⁷ (καταραμένους) τούτους ελληνιστάς... πυρί και σιδήρῳ και ὕδατι και πᾶσι τρόποις ἐξαγάγετε τῆς παρούσης ζωῆς». Μετάφραση: «Τους άθλιους (καταραμένους) αυτούς λάτρεϊς του ελληνισμοῦ με φωτιά, σίδηρο και νερό (δηλαδή με κάθε τρόπο) διώξετε τους απ' την παρούσα ζωή.» Κι αν κάποιος δεν πείθεται στα τόσο "χριστιανικά" αυτά επιχειρήματα τότε «ράβδιζε εἶργε (φυλάκιζε) γλῶσσαν ὀφσίρει... χεῖραν ἀπέτεμνε καὶ ἄν και οὔτως μένει κακός, θαλάττης πέμπε βυθῷ»!¹⁷⁸

Πνιγμοί, ακρωτηριασμοί, συντριβή, αφανισμός και λεηλασίες απερίγραπτης έκτασης και αγριότητας κατεπλάκωσαν την πάλαι ποτέ χώρα της χαράς του θεάτρου, των τεχνών της Ολυμπιάδος και της ποίησης. Η φωτισμένη έρευνα και τα βαθιά διανοήματα των Ελλήνων, λίγο πριν αναμορφώσουν αμετάκλητα τα κοινωνικά δεδομένα ολόκληρου του μεσογειακού και ευρασιατικού κόσμου, κατασυντρίφτηκαν με απίστευτη αγριότητα. Τα περίτεχνα διανοήματα των Ελλήνων φάνταζαν τώρα στα μάτια των "ευλογημένων" απ' το σπέρμα του Αβραάμ, ως δύσοσμη κόπρος άξια μόνο για το ευλογημένο πυρ του εξαγνισμού μαζί με τα ιερά φυλακτήριά τους. Η «έν πνεύματι άγίῳ καὶ πυρί» σωτηρία, σε όλο της το εβραιοχαλδαϊκό μεγαλείο. Η εβραιο-χριστιανική λογική είναι απλή και ξεκάθαρη. «πᾶν δένδρον μή κόμνον καρπὸν καλὸν ἐκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται... Ὅστις κρατεῖ τό πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ... θέλει συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ... τό δέ ἄχυρον θέλει κατακαύσει ἐν πυρί» *Ματθ. Γ' 10-12*. Ευφυστάτα λοιπόν, ευθύς εξαρχής η χριστιανική τοποθέτηση ήτανε, να λες εσύ ποιό είναι το "δέντρο το καλό" και να κρατάς το "πτυάρι"... όλα τ' άλλα είναι... για κάψιμο! Το «ὅστις δέν εἶναι μετ' ἐμοῦ εἶναι κατ' ἐμοῦ» (*Λουκ. ΙΔ' 23*) που είπε ο "σοφότερος" των απογόνων του Αβραάμ... Χριστός, άφηνε έξυπνα τα τύμπανα του πολέμου να ηχούν ασταμάτητα... πίσω από ένα παχύ παραπέτασμα... αγάπης!

Ο θρησκευτικός λαϊκισμός και η παλιά τέχνη της σπείλωσης, κατάφεραν τελικώς το αδιανόητο. Κατέστρεψαν την υπόληψη και την αξιοπρέπεια ενός λαμπρού ευεργέτη πολιτισμού. Οι λιθόνοοι "ευλογημένοι" πιστοί (πείθονται ότι πρόκειται για τα νέα Σόδομα και Γόμορρα (τα "άχυρα" δηλαδή) τα οποία έτσι κι αλλιώς ο θεός του Αβραάμ θα κατακάψει... όποιος βοηθήσει λοιπόν στο θεάρεστο αυτό έργο της καταστροφής, γράφει σίγουρα χρυσές σελίδες θρησκευτικής δόξας, αντάξια εκείνης της εβραιο βιβλικής ιστορίας, που έγραψαν οι

¹⁷⁷ *Αλάστωρ. Απεχθής, καταραμένος, άθλιος, εγκληματίας, κακούργος!*

¹⁷⁸ *Σ. Λάμπρου· Παλαιολόγεια-Πελοποννησιακά Τ. Β' σελ. 247.*

Χαλδαίοι θεοί "Πατέρας" και "Λόγος", όταν κατέστρεφαν ασπυλαχνα με δόλους, άσους αντιστέκονταν στις υποχρεωτικές ευλογίες όλων των φυλών της γης! Οι "ευλογίες" λοιπόν που χτύπησαν την ψυχή της πολιτισμένης ανθρωπότητας δεν ήταν τυχαίες, αυτές ακριβώς μας είχε τάξει εκείνος ο πολυτάλαντος μελλοντολόγος απ' την Ουρ της Χαλδαίας... αλλά τώρα είχε έρθει η ώρα της... καυτής αβρααμικής ευλογίας, όχι για την Χανσάν ή την Αίγυπτο αλλά ολόκληρη τη Μεσόγειο!

Οι εντολές λοιπόν και τα τραγικά συμβάντα των πρώτων χριστιανικών αιώνων, είναι ακριβώς χαραγμένα στην ίδια αυθεντική εβραϊο-αβρααμική γραμμή σκέψης... λοιπόν... «έξ έδαφος φέρειν» ... καί έως έδάφους κατάστρεψε και πυρί παραδοθήναι»¹⁷⁹ ... «Ώς μηδέ μνήμην αὐτῶν ὑπεῖναι»¹⁸⁰ (ιδε Δυνατός 152-153 Αυγ-Σεπτ. 1994).

Ούτε μνήμη δεν έπρεπε να μείνει λοιπόν απ' την χώρα του Απόλλωνα. Ο Έλληνας και τα έργα του, έπρεπε να σβήσουν απ' το θησαυροφυλάκιο της πανανθρώπινης μνήμης. Να γιατί πάσχουμε εμείς οι Έλληνες τόσο συχνά από ολική αμνησία. Ναι δεν είναι υπερβολή, μετά απ' όσα υπέστη ■ Έλληνας κι ολόκληρος ο πολιτισμός του, δικαιολογημένα έχει ανερμήνευτα κενά μνήμης και συμπεριφορά απόλυτης σύγχυσης. Άλλωστε και σήμερα δρουν ανενόχλητες και από θέση ισχύος, όλες εκείνες οι δυνάμεις που επέβαλαν αυτή την ντροπιασμένη μαύρη λήθη. Οι Έλληνες πρέπει να είναι αμνήμονες... γιατί εδώ στη χώρα αυτή γεννήθηκαν τα α-ληθή αγαθά της μνήμης, που κατατρόμαξαν τους μάγους καταδολιευτές της γης.

Έχω, όχι απλά την αίσθηση, αλλά την πεποίθηση, ότι το βιβλίο αυτό γράφεται με καθυστέρηση πολλών αιώνων. Όταν πριν από 15-17 αιώνες ο ελληνομεσσαγειακός πολιτισμός κατακερματιζόταν, και έχανε τον έναν μετά τον άλλον τους πανέμορφους νασούς του πνεύματος και τα πολύτιμα ιερά της αρχαιότερης θρησκείας στον κόσμο παραδόθηκαν στις φλόγες της βιβλικής πίστης, οι αλήθειες του παρόντος βιβλίου μπορούσαν να ήταν εκεί... Η βίβλος ήταν εκεί, γραμμένη ακριβώς με τις ίδιες αποκαλυπτικές (αν όχι αποκαλυπτικότερες) λεπτομέρειες όπως και σήμερα. Και τότε μια προσεκτικότερη μελέτη στους "γίγαντες" ιδρυτές της αβρααμικής θρησκείας και στην ακατανόμαστη συμπεριφορά τους, θα έδειχνε με σαφήνεια ότι η καινούργια απειλητική "αποκλειστική" εβραϊο-χριστιανική πίστη, δεν μπορούσε παρά να

¹⁷⁹ Βίος Αγίου Πορφυρίου εκδ. Les Belles Lettres Κεφ. 51

¹⁸⁰ Ώς μηδέ μνήμην αὐτῶν ὑπεῖναι: ελ. μετάφρ. «ούτε η μνήμη τους να μην απομείνει».

είναι η φυσική προέκταση των αρχικών δολίων πατριαρχικών ιδεών. Η απάντηση στην καυτή ερώτηση: "ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ;" Θα όπλιζε αποφασιστικά με ατελείωτα επιχειρήματα τους καταδικασμένους σε εξευτελιστικό αφανισμό κατασπλιωμένους "ελληνίζοντες ειδωλολάτρες"! Και όμως η καταστρεπτική μανία της νέας λατρείας δεν αναχαπίστηκε. Οι ναοί της πίστης στους αρχαίους θεούς της Μεσογείου, αν και προ πολλού είχαν μετατραπεί σε σχολές και σπουδαστήρια σωτήριας γνώσης, κατασυντρίφτηκαν με απίστευτη βαρβαρότητα μαζί με τις βιβλιοθήκες και τα πανάρχαια μυστικά τους, από έναν όχλο που είχε μάθει λείει ν' αγαπά ακόμο και τους εχθρούς του! Φαντάσου να μη το είχε μάθει ούτε αυτό!

Βέβαια το πιθανότερο είναι πως σπιδήποτε γράφτηκε τότε, απ' τους οξυδερκείς Έλληνες που να ελέγχει την προϊστορία του χριστιανισμού τόσο βαθιά, ώστε να αποδεικνυε ότι ο αληθινός θεός δεν μπορεί να είναι απόκτημα κοινών μάγων-καταδολιευτών, αφανίστηκε "άμα τη εμφανίσει" του μαζί με το φιλόδοξο συγγραφέα του. Άλλωστε, φαίνεται πως την εποχή εκείνη, ήταν ιδιαίτερα εύκολα να βρίσκει κακό τέλος όποιος ενοχλούσε με τις ερωτήσεις του τους... "θεούς"....

Η Ελλάδα όμως κήκε, συντρίφτηκε, εκθεμελιώθηκε και λεηλατήθηκε ακριβώς όπως τις παλιές καλές μέρες, που τα Σόδομα δεχόταν την καυτή οργή του αβρααμικού δόλου, μόνο που αυτή τη φορά δεν ήταν ένας βασιλιάς, μια πόλη ή ένα κράτος. Ήταν ένας ολόκληρος πολιτισμός. Ήταν το καμάρι των πολιτισμένων. Το πολυτιμότερο απόκτημα της ανθρωπότητας! Ήταν ο πρωτόγνωρος κάλλους ελληνο-μεσογειακός πολιτισμός.

Ναι, οι χειρότεροι εφιάλτες μας έχουν γίνει προ πολλού οδυνηρή πραγματικότητα. Η βίβλος δεν είναι απλά "Το μεγάλο ψέμα", αλλά το τρανταχτό περιπαικτικό "γέλιο" ενός κακόψυχου ιερατείου, εις βάρος ολάκερης της γης! Η βίβλος δεν είναι απλά ένα εβραϊκό φυλετικό βιβλίο, αλλά η πληρέστερη, λεπτομερέστερη και δραστικότερη παρακαταθήκη εφαρμοσμένης θανατηφόρου απάτης.

Κρατώντας τη στα χέρια... ειδικά εμάς τους Έλληνες, θα 'πρεπε να μας δονεί η αγανάκτηση γιατί κρατούμε τους "άθλους" εκείνων, που πετυχημένα εφάρμοσαν εναντίον μας όλες τις τέχνες του δόλου, αφανίζοντας με συντριπτική επιτυχία τους ανεπανάληπτους θησαυρούς των σεβαστών προγόνων μας.

Όχι η βίβλος δεν είναι απλά ένα "μικρό" ή "μεγάλο ψέμα". Είναι ολοζώντανος, καυτός, θανατηφόρος δόλος! Ένα "θεϊκό εργαλείο διείσδυσης στις ψυχές των "θνητών" ανθρώπων... ένα παράξενο κέντρο δύναμης προς όφελος ολίγων... που ενώ ξεκίνησαν με τους χονδροειδείς δόλους του Αβραάμ, σήμερα παρά ποτέ οι πανέξυπνοι

συνεχιστές του, φαίνεται να παίζουν με τη μονίμως ανυποψίαστη αφελή θρησκευτικότητά μας, με την ίδια ακριβώς άνεση του "μεγάλου" εκείνου Χαλδαίου!

Τα μηνύματα της βίβλου ξεγέλασαν ή τρόμαξαν τους λαούς, "κλείνοντάς τους μέσα στην ασφάλεια του σπικιού τους"... όπως τότε στην Αίγυπτο του Μωυσή, για ν' αποφύγουν τον "θεϊκό εξολοθρευτή"!... Όμως, εκεί ακριβώς "μέσα", τους περίμενε ο σίγουρος αφανισμός! Μην "κλείνεστε λοιπόν μέσα, βγίhte έξω στους δρόμους του Έλληνα, για ν' αντιμετωπίσετε τον εξολοθρευτή" σας... Μην περιμένετε άδικα, οι "αγαθοί φύλακες της αυλής" σας δεν πρόκειται να ξαναγαβγίσουν... έχουν προ πολλού χτυπηθεί από "θεϊκό" αφανισμό. Είμαστε εντελώς μόνοι... εμείς... η παραπλανητική "ησυχία" και οι ξενόφερτες "ελπίδες" μας. "Έξω", υπάρχουν μόνο "τα μουγγά σκυλιά του δόλου", που εκμεταλλεύονται τους φόβους και τις θεοσέβειές μας και ανενόχλητα ετοιμάζουν τον οριστικό "χαμό" μας... Ναι, βγίhte "έξω" στους... "δρόμους του Έλληνα" και θα δείτε ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος να υπερασπίσετε τους "οίκους" σας, τα υπάρχοντά σας... και προ πάντων τους ανεπανάληπτους μεσογειακούς βησαυρούς σας!... Ρωτήστε... θυμηθείτε... μην αφήνετε "άλλους" να σας πουν ποιοί είστε και τι πρέπει να σέβεστε... είμαστε Έλληνες.... αυτό θα 'πρεπε να τα λέει όλα! Δυστυχώς όμως, αυτό ακριβώς είναι που δε λέει σχεδόν τίποτε, στους σημερινούς απογόνους των αλλοτινών μεσογειακών θεομάχων!

"Κανείς" δε θυμάται πια, ότι η ξεχωριστή ιστορία μας είναι γραμμένη από προσωπικές πράξεις ηρωικών αμφισβητήσεων κι όχι από αλόγιστη ομαδική θρησκευτικότητα. Η αίσθηση της φιλοπατρίας και η ξεχωριστή συναίσθηση του πολιτισμού, ήταν για μας πάντοτε πέρα και ψηλότερα από τη θρησκευτική υποταγή σε θεϊκούς κανόνες. Οι λαμπροί θεοί της έρευνας και η σοφία των επικυλάξεων γεννήθηκαν εδώ, κάτω απ' την μακροχρόνια σφυρηλάτηση της ελληνικής ανθρωποπρέπειας. Οι γοητείες των γλυκομίλητων ουρανόλογων, έχασαν το θάμβος τους μπροστά στο αληθινό σταθερό φως της γνώσης και η ελευθερία εδραιώθηκε πάνω στη γλυκόπιστη μνήμη των Ελλήνων! Ο σταδιακός ελληνικός αποκλεισμός της πλανερής θεουργίας, ο στραγγαλισμός της "θαυματομανίας" και ο ακριβής προσδιορισμός της ιδεολογικής μαγγανείας, ανάγκασαν την κοινωνική νοημοσύνη να λειτουργήσει προς όφελος της δημιουργικής σκέψης απελευθερώνοντάς την επτέλους απ' τα πανάρχαια επίμονα αόρατα δεσμά των ουρανόμυαλων ιερέων.

Το τέλος της ουρανομανίας, ήταν τότε το έμβλημα της Ελλάδος. Κι όμως, σήμερα ■ Έλληνας θρησκεύεται πióτερο απ' όλους και καυχείται για εντελώς αντίθετους λόγους απ' αυτούς των προγόνων του.

Γι' αυτόν που θα δει την πάλη των ιδεών, απ' τη σκοπιά του παρόντος βιβλίου, δε μένει πια η παραμικρή αμφιβολία πως "οι καιροί των χαλδαικών πληγών" δεν έχουν τελειώσει ακόμα. Ζούμε στη φυσική ιστορική προέκταση των εποχών εκείνων, που οι "μάγοι" διαμόρφωσαν παραμερίζοντας με παραπλανητική πειθώ και βία, τις φωτισμένες αντιστάσεις του Έλληνα. Στόχοι τους αμετακίνητοι παραμένουν τα πανανθρώπινα αποθέματα σοφίας, ιστορικής μνήμης και αξιοπρέπειας των λαών, τα οποία από θέσεως ισχύος μεθοδικά αχρηστεύουν, παραποιούν και ποδηγετούν "προς άγραν εξουσίας και ίδιον όφελος".

Πολλοί δεν το γνωρίζουν, αλλά η "μικρή" μας Ελλάδα δεν έπαψε ποτέ να είναι ■ κατ' εξοχήν στόχος της ασίγαστης οργής τους. Αυτή είναι η αιτία που εδώ στη χώρα της υποχρεωτικής αφθονίας, ζούμε μια πρωτοφανή παρατεταμένη "σιτοδεία". Και σήμερα, μετά από υπερμακρόχρονη εξουθένωση, καταντήσαμε αποστεωμένοι αμνήμονες, να ξεπουλάμε τα τελευταία υπάρχοντά μας σαν άλλοι "ευλογημένοι Αιγύπτιοι" για μια ισχυρή μερίδα ομαδικής επιβίωσης! Μένει να πούμε όπως και εκείνοι τότε: «Σύ έσωσας τήν ζωήν ήμῶν», για να ολοκληρώσουμε μόνοι μας τον ταπεινωτικό αφανισμό μας... Νιώθουμε ξένοι στο δικό μας δοξασμένο τόπο, χωρίς δυστυχώς να βλέπουμε, ότι οι γλυκομίλητοι "σωτήρες" μας είναι που έκλεψαν τις διαμαντένιες μνήμες απ' τη "χώρα"... Ρακένδυτοι αμνήμονες σαν άλλοι Αιγύπτιοι είμαστε έτοιμοι να πούμε στους ξενόφερτους "σωτήρες" μας «άγόρασον ήμᾱς καί τήν γῆν ήμῶν διά ἄρταν, καί θέλομεν εἶσθαι ήμεῖς καί ἡ γῆ ήμῶν δοῦλοι... διά νά μήν ἀποθάνωμεν καί ἐρημωθῇ ἡ γῆ» Γεν. ΜΖ 19-25... Τότε, οι Αιγύπτιοι ιερείς φαίνεται πως ανέτρεψαν τελικά τα δόλια σχέδια της εξοντωτικής "ευλογίας" για τη χώρα τους... Αναρωτιέμαι, όμως... που είναι οι δικοί μας "ιερείς" που απ' τα σεβάσματα φυλακτήρια της γνώσης, θα προστατέψουν "τώρα" την ιερή πανάρχαια κληρονομιά των Ελλήνων... απ' τον ντροπιασμένο αφανισμό που της επιφυλάσσουν οι "σωτήρες" της; Να είμαστε άραγε εμείς, τα θλιβερά τελευταία απομεινάρια των ενδόξων εκείνων αναντίρρητων διαφωτιστών της γης;...

Η κατασυντριμμένη κληρονομιά της θεοπείσιας προγονικής μας τέχνης, σαπίζει αβοήθητη και αφύλαχτη διασκορπίζεται "στους πέντε ανέμους" μπροστά στο αδιάφορο θρησκευτικό μας βλέμμα. Ενώ εμείς με τις ετήσιες κοινωνικές μας συνάξεις, νανουρίζουμε μονίμως ελπίδες "του μέλλοντος αιώνας" και οι γιορτές μας επίμονα και με θαυμαστή ακρίβεια αποφεύγουν τις αξιοσέβαστες δικές μας μνήμες. Ξένοι τιμούν καλύτερα από μας την ιστορία μας... Ενώ εμείς προσφέρουμε περιχαρώς τον οβολό μας... και με πάθος τιμούμε "ήρωες" και "σωτήρες" όχι μόνο μιας ολότελα ξένης θρησκευτικής ιστορίας... αλλά

και μιας ολότελα αμφιβόλου αξίας!... Θλιβερό... ολόκληρη η Ελλάδα "ξεριζώνεται" μεθοδικά, οριστικά και αμετάκλητα, για να τεθεί στο καλολαδωμένο άρμα της ξενόφερτης θρησκευτικότητας, που θα την ξεναγήσει ανεπιστρεπτί στις χαρές μιας χαλδαιοπρεπούς "ουράνιας αποκατάστασης". Δε θα εκπλαγούμε λοιπόν καθόλου, αν "αύριο" τίποτα δε θυμίζει σ' αυτήν τη δοξασμένη γωνιά του κόσμου εκείνους τους "γίγαντες", που "σφυρηλάτησαν" την ανεπανάληπτη καύχηση της δημιουργικής αμφιβολίας και "έχτισαν" τη μοναδική "πύλη" της κοπιαστικής παιδείας και του ελεύθερου πνεύματος.

"Κανένας" δε θυμάται πια, ότι δεν καυχηθήκαμε ποτέ για τους θεούς μας, αλλά για το μοναδικό κι ανεπανάληπτο πολιτισμό μας... που δυστυχώς, φαίνεται πως πρώτοι εμείς απ' όλους έχουμε ξεχάσει. "Κανείς" πια δε σκέφτεται να θέσει σε λειτουργία την τεράστια μηχανή παραγωγής αρχαιοελληνοπρεπούς συνείδησης, που αναμφισβήτητα είναι ικανή να παράγει τις τεράστιες ποσότητες πνευματικών αγαθών που έχει ανάγκη η χώρα μας, για να σηκωθεί και να τραβήξει ξανά το δρόμο της μοναδικότητας και της εξαίρεσης στις τέχνες του πολιτισμού, που πρώτη αυτή απ' όλους δίδαξε... Ανατολίζουμε δυστυχώς βάνουσα κι αυτό είναι λυπηρό... Η χώρα όχι μόνο θρησκευέται μ' έναν συνεχώς αυξανόμενο ρυθμό και πάθος, αλλά και "κανείς" δεν νοιάζεται να θυμηθεί, "αυτούς" που σε όλα είχαν κάτι υπέροχο να πουν. Τα κρυστάλλινα διανοήματά τους, δεν συμμετέχουν στις καθημερινές μας συζητήσεις! Σαν απαγορευμένος από τους "θεούς" καρπός, μένει καλά κλεισμένος στον επτασφράγιστο τάφο του παρελθόντος... γιατί δυστυχώς, όπως είδαμε όλα δείχνουν ότι δεν πήγαν χαμένοι οι αξιοθαύμαστοι εκείνοι πατριαρχικοί σχεδιασμοί και τελικώς από "περάτες" (Εβραίοι) στο μεσογειακό χώρο γίνανε οι αληθινοί εξουσιαστές πείθοντας τους μεσογειακούς λαούς να ξεσκίσουν τις ίδιες τους τις σάρκες (σαν άλλοι κάτοικοι της Συχέμ) και να αναθεματίσουν τους ίδιους τους προγονικούς τους άθλους!

Πώς τα κατάφεραν; Επ' αυτού θα επανέλθουμε με αξιοπρόσεκτες λεπτομέρειες. Προς το παρόν, ας προσπαθήσουμε να καταπιούμε την αξιοθρήνητα καθυστερημένη έκπληξή μας, για το αληθινό πρόσωπο των πατριαρχών...

Κάπου εδώ θα αποχωριστούμε τους βιβλικούς ήρωες και τις αδιανόητες κακίες τους, ελπίζοντας ότι ένα τόσο μεγάλο ψέμα όπως οι βιβλικοί ισχυρισμοί περί θεόπνευστων αγαθών ηρώων, έλαβε επιτέλους την πρέπουσα απάντηση. Βέβαια το περίεργο εδώ, δεν είναι καθόλου το πόσο "εύκολα" καταφέραμε να δείξουμε την αληθινή τρομακτική όψη των πατριαρχών, μια και όπως είδαμε τα εις βάρος

τους στοιχεία είναι στην κυριολεξία συντριπτικά. Το αληθινά περίεργο, είναι πως στην ευχή κατάφεραν και διατήρησαν την παραπλανητική αγγελική τους όψη, μπροστά στα μάτια τόσων πολλών για τόσο αδιανόητα μακρύ χρονικό διάστημα!...

Η προσπάθειά μας να δούμε τη θρησκεία της βίβλου στην αυθεντική κοιτίδα της σύλληψής της, την αβρααμική δηλαδή σκέψη, απέδωσε νομίζω τους καρπούς της, παρουσιάζοντάς μας ένα ολόκληρο κόσμο δόλου, του οποίου την ύπαρξη όχι μόνο δεν πρέπει ελαφρόμυαλα να αρνούμεθα, αλλά εσπευμένα πρέπει επιμελώς να σπουδάσουμε. Να μελετήσουμε προσεκτικά όλα τα χαρακτηριστικά του τέρατος, που κατατρώει τον κοινωνικό μας μόχθο, χιλιετηρίδες τώρα. Και να καταλάβουμε επί τέλους, ότι παράλληλα με τη δική μας αφελή στάση ζωής... κυλά ένα δύσοσμο ποτάμι δόλου, που διαβρώνει ασταμάτητα τα κοινωνικά μας δρώμενα και κακοδαιμονίζει και τις πιο φιλότιμες κοινωνικές μας προσπάθειες.

Ας ελπίσουμε ότι οι ταλαντούχοι αυθεντικοί ιχνηλάτες της αλήθειας, στους οποίους με χαρά αφιερώνω αυτό το βιβλίο, με τα ερεθίσματα του παρόντος προσανατολισμού, θα αποδώσουν σύντομα έργο, καταγράφοντας λεπτομερώς την πορεία του αρχαίου δύσοσμου δόλιου ποταμού της χαλδαιο-εβραιο-βιβλικής θρησκείας και ποιος ξέρει... ίσως επιστρέψει επιτέλους... ο "Όδυσσέας" στην "Ιθάκη"!... για να λογαριαστεί μ' αυτούς που κατασπαταλούν ανεμπόδιστα το βιο του

...

Πρόσφατα ο μεγάλος Έλληνας από την Καλαμάτα "Γιάννη" αφού μας "μάγεψε" με τις θεσπέσιες μελωδίες του στο βράχο της Ακρόπολης, μας χάρισε και μια υπέροχη δήλωση: "θυμηθείτε (είπε) πως οτιδήποτε υπέροχο γνώρισε η ανθρωπότητα γεννήθηκε πρώτα σαν απλή σκέψη στο μυαλό κάποιου". Μια απλή και υπέροχη αλήθεια. Ο κόσμος μας είναι ευτυχώς ακόμα γεμάτος από "ιδέες ενός και μόνου ανδρός", που κανείς δεν περίμενε να γιγαντωθούν σε τέτοια υπέροχη έκταση. Δυστυχώς όμως, δεν είναι μόνο οι καλές και ευγενικές ιδέες που έχουν αυτόν τον τρόπο γέννησης και γιγαντισμού. Η παρούσα μελέτη, όσο κι αν υποτιμηθεί από μερικούς η αξία της, θέτει θαρρώ τις βάσεις για σοβαρότερες μελλοντικές επιφυλάξεις, απέναντι στις καθόλου αθώες ιστορίες των βιβλικών ηρώων.

Γιατί νομίζω, μετά απ' όλα όσα η αποκρυπτογράφηση των βιβλικών κειμένων, που εδώ επιχειρήσαμε, μας έδειξε, για τους διασημούς υπερ-ήρωες της, ότι τουλάχιστον ο καιρός της ανεπιφύλακτης αποδοχής τους, έχει οριστικά παρέλθει. Η απομυθοποίηση των βιβλικών ηρώων, δε θα εύρισκε καλύτερο υλικό στήριξης απ' αυτό που μας προσφέρουν τα ίδια τα βιβλικά κείμενα που τους ανέδειξαν.

Η αβρααμική ιδέα για παγκόσμια κυριαρχία με τα παγιδοδοποιά όπλα του αργυρόλογου δόλου, έχει διαγράψει μια τρομακτική διαδρομή χιλιετηρίδων. Ατελείωτες ορδές θυμάτων άφησε πίσω της η λαθεμένη αυτή πίστη. Τα καυτά σχνάρια απ' το αβρααμικό αγκάλιασμα, αχνίζουν ακόμα πάνω στο τρυφερό κορμί της ανθρωπότητας, σιγοκαίνε έτοιμα να το τυλίξουν ξανά σε ανύποπτο χρόνο με τις πύρινες γλώσσες της θρησκοληψίας.

Στις πολύμορφες ληθαργικές τάσεις των καιρών μας, όπου η θρησκευτική μακαριότητα συναγωνίζεται την μυρμιγκόμουαλη αποκλειστική βιοποριστική σκέψη, δεν είναι τυχαίο ότι ξεχάστηκε εκείνος ο αρχαίος γίγας των στοχασμών ο Έλληνας... που πρώτος απ' όλους ανάγκασε τη γνώση να περάσει μέσα απ' το πυκνό φίλτρο των ερωτήσεων πριν την αποδεχθεί. Σήμερα σπανίζει δυστυχώς το πολύτιμο είδος εκείνου του ανθρώπου, που όχι μόνο δεν καταποντίζεται στους ατέλειωτους βιοπορισμούς του, αλλά αρνείται πεισματικά να θυσιάσει τη μικρή ή μεγάλη προσωπική του παραγωγή ερωτήσεων, στους αρχαίους επιβλητικούς βωμούς των "θεϊκών" απαντήσεων, κατανοώντας μια μοναδική αρχή, ότι το πολυτιμότερο αγαθό της νοημοσύνης μας μετριέται με την αξία των ερωτήσεών μας κι όχι με την όποια "θεϊκότητα" των απαντήσεών μας.

Μόνο προωθώντας τις προσωπικές μας ερωτήσεις, έχουμε την ελπίδα να ανάψουμε τη μικρή ή μεγάλη φλόγα της προσωπικής μας σκέψης. Όποιος καλλιεργεί με ζήλο τις ερωτήσεις του, θα εκπλαγεί όταν ώριμες πια αυτές, αυτονομηθούν κι από μόνες τους στήσουν τον υπέροχο χορό των αναζητήσεων. Καμιά χαρά δε συγκρίνεται με τούτη τη "γέννηση", τη δεύτερη γέννηση, της νοήμονης αυτή τη φορά προσωπικότητας. Μια γέννηση, που μόνο μέσα απ' τους "πόνους" των προσωπικών ερωτήσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Το Μεγάλο Ψέμα

Για πρώτη φορά όλη η τραγική αλήθεια γύρω απ' τη Βίβλο. Συντριπτικό αποδεικτικό υλικό: τα ίδια τα βιβλικά κείμενα σε αντιπαράθεση με τον αφυπνιστικό ελληνικό μύθο

Αβραάμ: Ο Χαλδαίος μάγος, που μαζί με τη Σάρρα την πολυτάλαντη βοηθό του κατεβαίνει ως το έσχατο όριο καταδολίευσης και σαρώνει την αξιοπρέπεια και τις περιουσίες των "Ελλήνων" της Χαναάν σκορπώντας ανάμεσά τους πληγές και θάνατο.

Ιωσήφ: Ο ταλαντούχος χειριστής της χαλδαϊκής μαγανίας που με μοναδικό του "όπλο" το δηλητηριώδη υπνοποιό **μανδραγόρα** "σώζει" την Αίγυπτο... αφανίζοντάς την.

Μωυσής: Ζώνοντας ασφυκτικά την Αίγυπτο με δηλητήρια σκοτώνει και σκυλεύει αθώους πετυχαίνοντας, την

ΕΞΟΔΟ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ

Μια μελέτη που αβίαστα αποδεικνύει ότι η εβραϊκή Βίβλος δεν γράφτηκε για να γίνει βιβλίο θρησκείας αλλά για να διδάξει τη λεπτή τέχνη του δόλου σ' όσους φιλοδοξούσαν να γίνουν συνεχιστές της εκπληκτικής αυτής αναίσχυντης φυλετικής εφεύρεσης. Και ο ελληνομεσογειακός μύθος χρησιμοποιείται μόνο για να απαλύνει την τραγική αυτή αλήθεια.